

VNÚTORNÝ PREDIKTOR ZSSR

*Ak zostanete v mojom slove, ste naozaj mojimi učeníkmi, spoznáte pravdu, a pravda vás oslobodí.
V podaní Jána, 8:31,32*

„Majster a Margaréta“: hymna démonizmu? alebo Evanjelium oddanej viery

Druhé spresnené a rozšírené vydanie

Sankt Peterburg
2010

© Publikované materiály sú dedičstvom Ruskej kultúry, a preto nikto vo vzťahu k nim nedisponuje osobnými autorskými právami. V prípade ak si právnická alebo fyzická osoba *prisvojí autorské práva na osnove zákonom stanoveného poriadku*, stretne sa s odplatou za krádež vo forme nepríjemnej „mystiky“, prekračujúcej rámec jurisdikcie. Napriek tomu má každý záujemca plné právo, vychádzajúc z jemu vlastného chápania *spoločenského prospechu*, kopírovať a publikovať (aj na komerčné účely) tu prítomné materiály v plnom objeme alebo po častiach jemu dostupnými prostriedkami. Každý kto používa tieto materiály pri svojej činnosti, pri ich neúplnom citovaní alebo pri odkazoch na nich, prijíma na seba osobnú zodpovednosť, a v prípade vytvorenia zmyslového kontextu prekrúcajúceho zmysel *týchto materiálov ako celku*, má šancu stretnúť sa s „mystickou“ mimoprávnou odplatou.

Obsah

1. Absurdne postavená otázka?	3
2. Patriarchove rybníky.....	25
3. Zlých ľudí na svete niet.....	43
4. Bohoslovie ruskej civilizácie	59
5. Zbabelosť je najhoršia z chýb.....	77
6. Boh nie je v sile, ale v Pravde	83
7. Prečo Mohamed nenapísal Korán vlastnoručne?.....	90
8. Ľudia a slovo: slovo živé a mŕtve	105
9. Prosil som ho: spáľ, preboha, ten svoj pergamen! No on mi ho vytrhol z rúk a ušiel.	115
10. Dvaja bohovia jednej Biblie	131
11. Vznešená hodnosť proroka.....	145
Doktrína „Deuteronómium-Izaiáš“	150
Odbočenie od témy 1: O pojmoch, chápaní sveta a vzájomnom pochopení	153
12. Nové ohováranie ako pokračovanie starého.....	185
13. «Kto číta, nech pochopí»: splnilo sa «milosrdenstvo chcem, nie obeť»	208
Odbočenie od témy 2: Nie Kristus povolal Šavla na ceste do Damasku	227
14. Opäť sú pred tebou moria i hory, leť, leť, lastovička Moja.....	247
Doslov.....	267
PRÍLOHY	269
1. Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi... ..	269
2. <i>L.N. Tolstoj: Prečo kresťanské národy, a najmä ruský, sa dnes nachádzajú v žalostnom stave</i>	293
3. Pravda o tom, že bolí hlava?.....	314

Azda Michail Afanasievič Bulgakov od roku 1929 do roku 1940 až do konca svojho života, teda celých 11 rokov, zvažoval každé slovo románu, aby sa po takmer polstoročí od jeho smrti vchod do domu, kam „ubytoval“ Wolanda, stal pútnickým miestom mládeže túžiacej po tom, aby sa bytie každého z nich zmenilo na nekončiaci karneval bezstarostnosti u Satana ešte počas života a na darovaný pokoj po smrti? Alebo aby sa stal pútnickým miestom mládeže vidiacej ideál lásky vo vzájomnej oslepujúcej a vášnivej pripútanosti majstra¹ a Margaréty pokorných Wolandovi?

Ak zostanete v mojom slove, ste naozaj mojimi učeníkmi, spoznáte pravdu, a pravda vás oslobodí.

V podaní Jána, 8:31,32

1. Absurdne postavená otázka?

V jedno skoré jesenné septembrové ráno, presnejšie štrnásteho septembra 1999 potešila rozhlasová stanica „Sloboda“, ktorá sa stala akousi barličkou svedomia i rozumu mnohých ruských intelektuálov, rozhlasových poslucháčov správou o tom, že román Michaila Afanasieviča Bulgakova „Majster a Margaréta“ bol na Západe vyhlásený za najlepší román 20. storočia.

A zdalo by sa, že milovníci slobody majú skutočne dôvod na radosť, veď scény, v ktorých Woland navštívil Moskvu, sú najvýraznejšie a najlepšie zapamätateľné. Satan v nich trestá zlo a neupiera čitateľom ani tú radosť, aby sa zasmiali, či si len tak mlčky spolu s ním zaironizovali na adresu neďaleko žijúcich chamtivých Moskovčanov a ich nerestí; podporuje Margarétu v jej „láske k tichému majstrovi“, ktorý by sám „ani muče neublížil“, a ktorý píše román o humanistovi Kristovi a jeho žiakovi Pilátovi. Pritom Satan je takmer jediný, u koho majstrova tvorba nachádza svoje uznanie. Satan dáva majstrovi a Margaréte posmrtný pokoj, čím im zároveň poskytuje možnosť plne sa oddať pôžitku ich vzájomnej prítomnosti i kontaktu s priateľmi, ktorých na Zemi nepoznali. Čo viac ešte väčšina z nás potrebuje na tomto svete a po smrti? A úplne samozrejme sa ponúkajú „jasné rozuzlenia“.

Skrátka, Woland je „kniežaťom tohto sveta“. Vôbec nie je hrozný, v niečom je dokonca nešťastný, vzbudzuje ľútosť svojou zvláštnou neusporiadanosťou bytia: je preňho zásadne nemožné s kýmkoľvek zdieľať svoj osamelý osud; neustále sa musí stretávať s rôznymi špinavcami, ktorí si absolútne nezaslúžia úctu; navyše ho trápi koleno, ktoré sa mu zahojí asi až o tristo rokov... Ale ak

¹ V texte románu „Majster a Margaréta“, vydanom v zborníku spolu s „Bielou gardou“ vo vydavateľstve «Mastacka literatura» (Minsk, 1988), o ktorý sa opierame, sa píše „majster“, nie „Majster“, čo odlišuje originálny text románu od väčšiny publikácií o ňom a o jeho autorovi, čo charakterizuje aj samotného Bulgakova, aj väčšinu píšucich o ňom samom i o jeho dielach.

ho nenahneváte, tak ako ten nešťastník barón Meigel², ktorý akoby úplne stratil rozum a rozhodol sa donášať na Satana rovno NKVD; alebo ak sa mu drzo nemotáte popod nohy, ako to robili Berlioz a správa divadla Varieté, ak sa úctivo správate k iným jednotlivcom (*vrátane samotného Wolanda*), a primerane ich *hierarchickému statusu prameniacemu zo schopností a zručností tak či onak ovplyvňovať ostatných i vplývať na vývin okolností*, tak je celkom možné s ním, či už nahlas, alebo aj na základe vzájomnej tichej dohody obojstranne výhodne spolupracovať. Potom si už človek môže žiť ako chce pospevujúc si pod vládou „kniežaťa tohto sveta“ a po smrti nadobudnúť ničím nerušený pokoj podobne ako majster a Margaréta.

No Boh, ako sa na prvý pohľad zdá, sa na rozdiel od Wolanda v románe neobjavuje ani vo svojej všemohúcnosti, ani v obraze niektorej zo svojich „hypostáz“ (tzv. „*božských osôb*“ — *Otec, Syn alebo Duch Svätý, pozn. prekl.*), ani v románe nebadáť jeho skrytú prítomnosť. Boh akoby v románe, tak ako v každodennom praktickom živote, nemal čo hľadať: ak aj existuje, tak je zaneprázdnený svojimi starosťami a ľudia si žijú ako chcú; bojujú medzi sebou navzájom a bojujú so životnými situáciami i okolnosťami, ktoré okolo nich vznikajú. Zato Satan vystrája, ako sa mu len zachce, pričom na mnohých pôsobí akoby bol, ak nie priamo všemohúci, tak iste rovnoprávny s Najvyšším a s jeho vernými, akoby bol legitímnym, všemocným a rozhodujúcim „kniežaťom tohto sveta“. Tak, ako v reálnom živote, aj v románe Boh akoby buď vôbec nebol, alebo akoby nenačúval modlitbám ľudí. A potom samozrejme nikto nechráni ľudí pred zlom vznikajúcim na Zemi, a to nielen obyčajných ľudí akých je veľa, napríklad majstra a Margarétu, ale ani výnimočného a neobyčajného človeka – Ješuu, ktorého takmer každý súčasník aj bez náboženského vierovyznania ľahko identifikuje s Ježišom Kristom. Veriaci vidia v obraze Bulgakovho Ješuu tak trochu zlomyseľne sarkastickú Kristovu karikatúru, ale predovšetkým dôkaz Bulgakovho hlbokého poblúdenia v otázkach viery, pretože podľa nich Ješua nebudí dojem trojjedinej podstaty Najvyššieho Boha, ale iba spravodlivého človeka vedeného Bohom. Podľa mnohých je Ješua v najlepšom prípade osamelý humanista, ktorý by v občianskej spoločnosti nemal chýbať.

Na scéne sa objavuje piate³ „Evanjelium podľa Wolanda“ zahrnuté do textu románu, ktoré akoby opakovalo v základných črtách to, čo je podľa nich väčšine ľudí známe o obsahu novozákonných kánonických textov. Existujú samozrejme isté názorové rozdiely, ale román, ako iste sami chápete, nie je „sväté Písmo“ a jeho autor má právo na určité umelecké stvárnenie, na výmysly i fantáziu, obrazotvornosť vyvolávajúcu svojrázne videnie faktov ako v predchádzajúcom,

² Barón Meigel je v kontexte románu považovaný za donášača, zradcu, v kontexte Biblie sa identifikuje s Judášom (pozn. prekl.).

³ Kánon Nového zákona kresťanskej Biblie zahŕňa štyri Evanjeliá: podľa Matúša, Marka, Lukáša a Jána.

tak i v súčasnom živote. Ale s takýmto zámerom väčšina ľudí radšej siahne po napínavom románe, akoby mala čítať šialene nudnú Bibliu.

Zdalo by sa, že všetko je tak, ako má byť...

A hoci to cirkevných hodnostárov všetkých kresťanských cirkví hnevá (*prinajmenšom v Rusku*), väčšina mládeže sa v súčasnosti o Bohu, o Satanovi, o histórii vzťahov medzi nimi, o Kristovi a o jeho učení dozvedá nie od cirkevných hodnostárov, ani nie v rámci školského vyučovania či vysokoškolského štúdia predmetu „zákon Boží“, ale práve z Bulgakovho románu *Majster a Margaréta*. Čiže historická realita v Rusku je taká, že predstava mnohých o vzťahoch s Bohom a Satanom sa formovala i formuje práve pod vplyvom tohto románu, na základe čoho si každý, či už vedome alebo nevedomky vyberá, s kým z týchto dvoch bude žiť v harmónii.

A zatiaľ čo sa literárni vedci opájajú svojou „bystrozrakosťou“ a „intelektuálnym potenciálom“ poučujúc sa navzájom⁴ o tom, čo chcel M.A. Bulgakov povedať, tak cirkevní teológovia, a najmä teológovia rusko-jazyčných pravoslávnych cirkví zbytočne mlčia v otázke úlohy tohto románu vo formovaní náboženských názorov nových generácií. Úvahy niektorých veriacich literárnych kritikov podobné tým, aké sme uviedli v Prílohe 3, obchádzajú problematiku spomínanú M.A. Bulgakovom a iba naznačujú, že jeho názory nezodpovedajú cirkevnej tradícii. Ale to je očividné aj bez ich úvah pre každého, kto sa aspoň povrchno oboznámil s cirkevnou vieroukou a prečítal román. Ale sú azda pravdivé názory samotnej pravoslávnej cirkvi a názory M.A. Bulgakova? Na túto otázku treba úprimne a v súlade s vlastným svedomím odpovedať, aby sme sa nepretvarovali ani pred Bohom, ani pred ľuďmi.

Preto odklon rusko-jazyčného pravoslavia od posúdenia problematiky Bulgakovho románu je eticky neprípustný o to viac, že M.A. Bulgakov je telom z tela cirkevnej hierarchie⁵, veď spolu s materským mliekom nasával jej ducha a cirkevní hodnostári i teológovia nesú prinajmenšom morálnu zodpovednosť za konanie svojich duchovných „detí“ a „vnukov“. Spisovateľov otec, Afanasij Ivanovič, bol profesorom Kyjevskej duchovnej akadémie, členom Nábožensko-filozofickej spoločnosti Vladimira Soloviova⁶. Životopisci ho charakterizujú ako „vedca slúžiaceho kultu, ako seriózneho historika náboženských teórií⁷.“ A hoci otec nechcel dať synovi vyslovene duchovné vzdelanie, dieťa profesionálneho

⁴ Široká čitateľská verejnosť uprednostňuje čítanie samotných diel pred suchopárnymi komentármi ctihodných literárnych vedcov.

⁵ Cirkev je v kresťanskej teológii vnímaná ako Kristovo telo, a každý člen cirkvi je súčasťou tohto tela. – pozn. prekl.

⁶ A. Zerkalov: „Svet ležiaci v zle“, („Znanie – sila“, č. 5, 1991).

⁷ Úvodný článok P.A. Nikolaeva k románu „Majster a Margaréta“ vo vydaní z r. 1988, M.: «Chudožestvennaja literatura».

cirkevného hodnostára sa síce len po domácky, ale predsa s teologickým vzdelávaním doma stretávalo. A takto získané mimo formálnej bursy⁸, mimo seminára alebo duchovnej akadémie, kde verejná teológia napriek všetkému pestuje kult prevládajúcej tradície, no v reálnom, bežnom rodinnom živote môže byť v konečnom dôsledku obsažnejšie a bližšie k objektívnej pravde než vzdelanie oficiálne uznávaných profesionálnych teológov ktorejkoľvek z cirkví.

A preto, či sa to profesionálnym teológom Kristovej cirkvi páči alebo nie, je lepšie vnímať „Majstra a Margarétu“ ako teologicko-sociologický traktát napísaný pre širokú čitateľskú verejnosť vo forme zaujímavého umeleckého diela.

Americký spisovateľ J. Heller charakterizoval jednu z postáv svojej „Hlavy XXII“ slovami: „O literatúre vedel všetko okrem jediného: ako mať z jej čítania pôžitok“. Ale o nič lepší nie sú ani tí, ktorí z čítania umeleckých literárnych diel nemajú nič okrem pôžitku, ktorí ostávajú hluchými voči zmyslu textu *i voči zmyslu podtextu hľadaného asociatívnym myslením na základe matrice vzájomných súvislostí jak medzi rozličnými časťami diela, tak aj medzi dielom ako takým a samotným životom.* To znamená, že vnímanie toho, čo je vyjadrené v románe, si žiada úvahy o reálnom živote, nestačí román iba prečítať či už s pôžitkom alebo bez neho, rovnako nestačí iba intelektuálne úsilie literárnych kritikov blúdiacich v dejových líniách románu a v historických mýtoch súvisiacich s epochou, v ktorej román vznikol a v udalostiach opísaných v románe, ktoré sa odohrali na začiatku tisícročia a v druhej štvrtine 20. storočia.

Preto začneme tým najjednoduchším a s nádejou, že vášnivým obdivovateľom majstra, Margaréty a Wolanda pomôžeme vytriezviť. Nehľadiac na to, čo si mnohí myslia, Margaréta majstra nikdy neľúbila, bola iba k nemu vášnivo pripútaná so zámerom „vlastniť“ ho v živote a „vlastniť“ ho aj posmrtno, no lásku k nikomu Margaréta v svojom srdci neniesla: *nerozvíjala.*

Nešťastná žena: ako mnoho iných, aj ona sa v devätnástich rýchlo vydala. Muž bol od nej starší, zastávajúci vysokú funkciu a ich dom bol, ako sa vraví „plná čaša“. Jediné, čo rodine chýbalo, boli deti, ale my sa už nedozvieme, či sa ich počatiu a narodeniu vyhýbali, alebo im jednoducho nebolo zhora dané deti počať a porodiť. Ale ani jej muž, hoci v deji románu ostáva v úzadí, nie je jej nevinnou obeťou. Dlhé roky kazil jej mravnosť tým, že v rodine vytváral podmienky pre Margarétino leňošenie. Či už cieľavedome (*čo by nebolo možné, ak by Margaréta už vo svojej podstate nebola mravne narušená*), alebo sa len jednoducho podriadil psychologickému, možno nevedomému diktátu samotnej Margaréty (*čo v konečnom dôsledku tiež svedčí o jej nemravnosti*).

V takých podmienkach žila s mužom a so sluhom schopným všetkého a ochotným ku všetkému, Margaréta hlúpla od ničnerobenia a nevedela kam sa

⁸ Bursa – vzdelávacie zariadenie biblicky „pravoslávnej“ cirkvi kasárenského typu v Ruskom impériu. Vid' N.G. Pomjalovskij. „Črty bursy“ (1863).

podieť, čomu sa venovať a prirodzene zakúšala hlboký pocit nespokojnosti s vlastným životom. A od toho bol už len krôčik k záhaľčivému a nezodpovednému „hľadaniu dobrodružstva“ v zmysle „hocičo“.

V takomto mravne skazenom rozpolarovaní rozumu i srdca sa zoznámila s človekom, ku ktorému sa psychicky pripútala, čo bolo nimi oboma klamlivo považované za lásku. A takto Margaréta žila dlhý čas v klamstve uprostred svojej rodiny. Lenže lož a láska sú nezlučiteľné.

To, že sa prudko a vášnivo pripútala k novému známemu (*hoci v románe i naďalej ostal bezmenným*) a sama ho tým pozdvihla na úroveň „majstra“, čo je termín, ktorý bez súvislosti akejkoľvek profesionálnej korporácie s jej vnútorným rebríčkom hodnôt nepochybne znamená, že nositeľ tohto titulu stojí na čele slobodomurárskej lóže. Za normálnych okolností by to bol prejav svojvôle, lenže... ako sa dozvedáme ďalej, Margaréta je „prapraprapravnučkou jednej z francúzskych kráľovien žijúcich v 16. storočí“ (kap. 22), preto jej Woland neodvolateľne priznal právo pridať hodnosti. To právo jej patrilo na základe pôvodu od určitých predkov. A takto bravúrne M.A. Bulgakov ukázal, kto je v skutočnosti najvyšším kurátorom slobodomurárstva.

Všetko, čo Margaréta v románe činí, svedčí o tom, že patrí k tomu typu ľudí, ktorí v úprimnom presvedčení, že konajú výnimočné dobro, dovedú do záhuby každého, kto im zverí svoj osud. A presne toto je zobrazené v epizóde, v ktorej Margaréta predstavuje Satanovi majstra vo chvíli, keď Satan v podobe Wolanda vytiahol majstra (*na jej prosbu*) z miest, kde sa predtým jej pričinením ocitol.

Woland ponúkol majstrovi ešte jeden pohár „milosrdného“ alkoholu, aby sa spamätal a chcel sa s ním porozprávať.

«Po druhom pohári sa majstrovi zaiskrili a rozjasnili oči.

— No, to je iná reč, — povedal Woland a prižmúril oči, — teraz sa môžeme pokojne porozprávať. Kto ste?

— Momentálne nikto, — odpovedal majster s trpkým úsmevom.

— Odkiaľ ste prišli?

— Z blázince. Som duševne chorý, — odvetil nočný hosť.

Margaréta nezniesla tie slová a znova sa rozplakala. Potom si utrela oči a zvolala:

— To sú strašné slova! Strašné! On je majster, pane, len aby ste vedeli! Vyliečte ho, zaslúži si to!

— Viete, s kým sa zhovárate? — spýtal sa Woland. — A viete, kde ste?

— Viem, — odpovedal majster, — mojim susedom v blázinci bol mladý chlapec, Ivan Bezdomovec⁹. On mi o vás rozprával.

— Áno, áno, — prikyvoval Woland, — mal som to potešenie stretnúť sa s ním pri Patriarchových rybníkoch. Div ma nepripravil o rozum, keď mi neustále dokazoval, že nejestvujem. Ale vy veríte, že som to naozaj ja?

⁹ Pravé meno: Ivan Nikolajevič Ponyrev (*básnik, ktorý po stretnutí s Wolandom zošalel*). Bezdomovec bol jeho pseudonym. — pozn. prekl.

— Čo iné mi zostáva, — povedal návštevník, — hoci, pravda, bol by som oveľa pokojnejší, keby som vás mohol pokladať za výplod halucinácií. Prepáčte, — spamätal sa majster.

— Nedbám, ak vás to upokojí, môžete ma zaň pokladať, — odpovedal Woland zdvorilo.

— Nie, nie! — protestovala preľaknutá Margaréta a potriasla majstra za plece: — Spamätaj sa! Pred tebou je naozaj on!

Kocúr sa aj teraz zamiešal do rozhovoru:

— Ale ja naozaj vyzerám ako halucinácia... všimnite si môj profil v mesačnom svetle» (*Kapitola 24. Privolanie majstra*).

Takže len čo si Margaréta našla milenca (*to sú jej vlastné slová*), len čo našla svojho akože „milovaného“, prvé, čo urobila, bolo, že na neho «žalovala» a «zapredala» ho Satanovi: On nie je, ako sa hovorí, bezfarebná šed' prostonárodnej masy, on je majster, «vzácnny exemplár», hodí sa nám do nášho spoločného zámeru, treba ho vyliečiť (*pre Satana má zmysel načúvať «donášaniu», pretože nie je vševediaci ako Boh a pri «donášaní» sa môže dozvedieť aj pre seba niečo dôležité*).

Ved' uvážte: «Donášať» na „milovaného“, «zapredať» ho Satanovi kvôli túžbe mať „milovaného“ (človeka) iba pre seba a za každú cenu, to je niečo, čoho skutočne ľubiaci¹⁰ nie je nijako schopný.

A majster sa ocitol v blázcinci skutočne pričinením Margaréty. Srdce, ten radca, Margaréte nepošeplo, že „milovaný“ sa rúti do morálnej a svetonázorovej krízy. Opustila ho v predvečer (*pre osudy oboch*) najkritickejšieho obdobia jeho života. Je dobré pripomenúť, že aj posledné majstrove peniaze sa predtým nachádzali u nej. A hoci v ich vzťahoch peniaze neboli rozhodujúce, no bez tých 100 000 rubľov by ich pivničná idylka nebola možná. Len čo sa peniaze postupne minuli (*tak sa jednoducho vyvinula situácia „sama od seba“*), tak Margaréta zmizla so slovami, že „ľahšie by jej bolo umrieť, než nechať majstra v takom stave samotného“. Lenže sa ukázalo, že je ľahšie majstra opustiť, hoci cítila a vedela, že by mala ostať, aby mu pomohla svojou láskou, ktorú napriek všetkému v sebe nedokázala prebudiť. Pravdaže sľúbila, že sa «zajtra» vráti, no okolnosti si žiadali jej prítomnosť «tu a teraz». A tak sa jej odchodom situácia,

¹⁰ Korán, súra 19: «94(93). *Ved' všetci, ktorí na nebesiach i na zemi sú, k Milosrdnému prichádzajú ako služobníci; (94) A On ich veru porátať a presným počtom spočítal 95(95). A všetci k Nemu prídu v deň zmŕtvychvstania jeden po druhom. 96(96). Tým, ktorí uverili a dobré skutky konali, tým Milosrdný daruje Lúbosť».*

Nech už sú názory na Korán akékoľvek, človek skutočne nemôže získať Lúbosť ináč, než tak, že sa Bohu oddá bez strachu z pekla a túžby po raji, ale jednoducho s dôverou. Všetko ostatné, vášeň alebo posadnutosť, len kazí podstatu človeka, jeho psychiku, a najmä intelekt.

ktorá sa nedočkala žiadneho «zajtra», vyriešila majstrovou životnou katastrofou...

Takýto „tragický“ vývin okolností je prirodzený pre vzájomnú vášnivú pripútanosť, nie je však možný v živote tých, čo ľúbia¹¹. Ak tlie v duši hoci len jedna iskierka pôvodne nehynúcej Lúbości, tak ľúbiaci človek by si v ťažkých časoch nemohol nájsť iné miesto, než vedľa milovaného. Lúbiaci by stál pri ňom, ak aj nie zavčasu pred katastrofou, no určite by sa neobjavil až vtedy, kedy už nie je v ľudských silách niečo naprávať. A už vôbec by ľúbiaci človek nemohol ujsť v predvečer tragického rozuzlenia situácie, duša by súhlasila so srdcom, no Margaréta nesúhlasila ani so srdcom ani s rozumom, ktoré jej dobre radili.

A hoci vzájomnú stratu (*ľudskými silami nezvratnú*), stratu jeden druhého utrpeli obaja, ak máme hovoriť o Margarétinom podiele treba podotknúť, že k tomu došlo len preto, lebo Margaréta mala rada iba seba. Vždy a všade. Už ako dievčatko, aj ako mladá slečna. Lásku k sebe si pestovala aj v manželskom ničnerobení. Hľadela iba na seba aj vtedy, keď odišla od muža vyhlasujúc, že *ona sama, ako sa jej zdalo, a nikto iný*, „vytvorila“ z jednoduchého zamestnanca múzea, akých je veľa, jedinečného a neopakovateľného «majstra»¹²; bola opitá

¹¹ „Neexistuje na svete smutnejší príbeh, než je príbeh Rómea a Júlie...“ pretože mládencovi a dievčine, naplneným nezištnou dobrou vierou bola Zhora daná možnosť zmieriť skrze svoju vzájomnú lásku dva oddávna znepriatelené klany a oni túto možnosť prepásli v plameni vášne, a sami pritom zomreli... A nenašiel sa nikto, kto by im to pomohol všetko zavrieť tým najlepším možným spôsobom: mních, ktorý bol pisárom, nie kňazom, im nedokázal vysvetliť, čo sa deje a nastúpiac na cestu lži (*tým, že zinscenoval imitáciu smrti*) ich oboch zabil.

Všetko ostatné, čo bolo povedané v súvislosti so shakespearovským príbehom počas niekoľkých storočí, je vzletné, vznešené, ale v podstate iné, než čo chcel Shakespeare skutočne povedať.

„Neexistuje na svete smutnejší príbeh, než príbeh Rómea a Júlie...“

¹² „Zahrabla si do vlasov jemné prsty s dlhými pestovanými nechtami a donekonečna čítala, čo napísal, a keď dočítala, vyšívava túto čiapočku (*majster mal čiernu čiapočku s žltým písmenom M – naša poznámka pri citácii*). Občas kľučala pred knižnicou pri dolných policiach alebo stála pri horných a utierala handrou stovky zaprášených kníh. Veštila mu slávu, pobádala ho a vtedy ho začala volať Majstrom. Netrpezlivo čakala na sľúbené posledné slová o piatom prokurátorovi Judska, spevavo
→→→

sama sebou počas letu na sabat¹³, mstila sa literárnym kritikom, že neuznávali (*tak, ako by si želala*) genialitu majstra, ktorého ona stvorila, t.j. neuznávali jej vlastnú genialitu, samolúbo sa obzerala pred zrkadlom, samolúbo sa predvádzala pred ľuďmi a bez ohľadu na svoje nešťastné manželstvo si žila, ako sa jej páčilo. Fajčila, pila, túlala sa.

Je veľa takých žien a Margaréta bola jednou z nich: ak ju aj *obdaríš elixírom večnej krásy a mladosti, časom sa z nej stane stará hlupaňa*, ak ju samozrejme vonkajšie okolnosti, ktoré nevie ovplyvniť, neprinútiť prehodnotiť všetko, čo prežila, zväžiť svoje zámery do budúcnosti a zmeniť sa spolu s prehodením vlastného života.

No ani «majster» nie je príkladom hodným nasledovania. Je to od problémov reálneho života utekajúci „intelektuál“ bez vôle, ktorého ideálom je prejsť sa životom pre vlastné potešenie a kvôli tomu je schopný všetkého. Od „nových Rusov“¹⁴ našej doby a vtedajších nepmanov¹⁵ sa odlišuje iba vyššou vzdelanosťou a vybrúsenejšou kultúrou, čo len predurčuje charakter pôžitkov, ktoré vyhľadáva. Svojím vzťahom k životu sa však od nich ničím neodlišuje, napospol sú to otroci vášne v honbe za získavaním pôžitkov.

Reálne je majster parazitom, hoci čiastočne aj sympatickým, no nie je to *tvorca s nezištnou a štedrou dušou*. Román „o Pilátovi“, ktorý napísal, vznikol ako dôsledok toho, že sa mu v lotérii podarilo vyhrať 100 000 rubľov. Ak by nebolo onej stotisícovej výhry, nebolo by ani žiadneho románu „o Pilátovi“.

a nahlas si opakovala jednotlivé vety, čo sa jej zapáčilo, a vravela, že v tom románe je celý jej život.“ (*Kapitola 13. Príchod hrdinu, str. 138*)

Ak sa opäť vrátíme k čiapočke s písmenom, ktorú ušila Margaréta a pozrieme sa na ňu z druhej strany, tak je to písmeno „W“, nie „M“. To znamená, že takýmto spôsobom sa Margaréta dopustila dvojzmyselnosti a zapredala svojho „milovaného“ Wolandovi, ktorý mal na vizitke práve písmeno „W“.

V dejinách umenia 20. storočia existuje aj skutočná majsterka. Galina Diakonová v roku 1916 opustila Rusko, aby sa vydala za mladého Francúza Paula Éluarda (francúzsky básnik). V roku 1929 sa však rozviedli, keď do ich domu vstúpil vtedy málo známy a ostýchavý umelec zo Španielska Salvador Dalí. Čoskoro sa vydala za Salvadora Dalího, ktorý bol od nej oveľa mladší a urobila z neho to, čím sa stal. Volal ju „Gala“. Tí, ktorí Galu poznali, o nej hovorili ako o panovačnej a ctižiadostivej, ale múdrej žene, ktorá vedela, čo chce, a vedela to dosiahnuť. Salvador Dalí ju zbožňoval a chcel ju stvárniť na obraze Madony. Ich rodinnou vášňou sa stali peniaze a tie pochádzali z umeleckej tvorby Dalího.

¹³ Zlet bosoriek (pozn. prekl.).

¹⁴ Novodobí ruskí zbohatlíci (pozn. prekl.).

¹⁵ Nepman (*NEP – nová ekonomická politika po revolúcii 1917*) alebo Sovbur (*sovietsky buržuj*) je slangový výraz pre podnikateľov v sovietskom Rusku v období NEP-u (pozn. prekl.).

Lotérie sú druhom hazardných hier, hoci nie každý, kto si kupuje žreb, podstupuje hazard. Hazardné hry sú údelom Satana, a nie poľom pôsobnosti pravdivých¹⁶. Takže honorár 100 000 rubľov za ešte nenapísaný román majstrovi nepodsunul nikto iný ako sám Woland, a to jemu dostupnými prostriedkami — vplyvom na tiráž žrebov.

To, že honorár časovo predbehol napísanie románu, bola súhra okolností, ktoré neriadil majster. Existujú ľudia, ktorí nie sú schopní „tvorivého“ rozletu bez vyplatenia zálohy a majster bol jedným z nich. Woland to vedel a podnietil ho k napísaniu románu tým, že zabezpečil výhru majstrovho žrebu. Honorár bol odovzdaný elegantne, právne bezchybne, na rozdiel od prípadu s A.B. Čubajsom¹⁷. Je azda na tom majster mravne a eticky horšie ako A.B. Čubajs? Čubajs predsa stál na čele zlodejskej privatizácie v Rusku, potom napísal (*alebo si u niekoho objednal*) knihu, a až potom, po celej tej robote, hoci nespravodlivej, sa mu pokúšali vyplatiť honorár, čo spôsobilo škandál.

Keby bol majster schopný sám od seba napísať aspoň niečo vo svojom voľnom čase tak ako všetci, začal by možno pracovať nad románom ešte predtým než v lotérii vyhral „grant“. A jeho román by bol obsahovo trochu iný, lebo by vyjadroval inú mravnosť.

Spomedzi pravdivých sa umeleckou tvorbou zaoberali mnohí autori ruského umenia. Tí, ktorí nenastúpili na cestu profesionálnej umeleckej tvorby od úplnej mladosti sa ešte predtým, ako sa stali uznávanými vynikajúcimi umelcami, stihli profesionálne etablovať v iných oblastiach. Skladatelia: A.P. Borodin bol chemikom; C.P. Cui inžinierom-generálom, fortifikátorom¹⁸; N.A. Rimskij-Korsakov bol dôstojníkom námornej flotily; spisovateľ L.N. Tolstoj stihol byť dobrým príslušníkom delostrelectva, čestne a dôstojne prešiel obranou Sevastopoľa a neskrýval sa pred vojnou v tyle ani v gulagu ako A.I. Solženicyň¹⁹, ktorý vo svojich prácach opisoval dejiny pred revolúciou

¹⁶ Verný Pravde a Bohu, žijúci v súlade s Božím Zámerom. V bežných ruských prekladoch mimo KSB: spravodlivý, svätý. – pozn. prekl.

¹⁷ A.B. Čubajs bol jedným z ideológov a šéfov ekonomickej reformy v Rusku v 90. rokoch 20. st. a reformy ruského elektroenergetického systému v rokoch 2000 – 2010 (pozn. prekl.).

¹⁸ Stavba vojenských opevnení a stavieb (pozn. prekl.).

¹⁹ Zvukometrické jednotky, v ktorých slúžil počas vojny A.I. Solženicyň, nemali vo svojej výzbroji ani jedno delo. Bolo to inštrumentálne delostrelectvo – rozvedka, ktorej členovia boli vyzbrojení iba osobnými strelnými zbraňami. Týchto vojakov si chránili ako oko v hlave pred bezprostredným bojovým stretom s nepriateľom, pretože boli jediným prostriedkom umožňujúcim zamerať miesto, kde sa nachádzajú ozbrojené jednotky nepriateľa. Robili to na základe analýzy šírenia zvuku výstrelov. Preto ich nikdy nedislokovali do prvej línie, iba do blízkeho tyla. No A.I. Solženicyň sa skryl pred vojnou v gulagu. Ako člen rozvedky napísal kompromitujúci list, obsah ktorého mu zaručoval, že ho z aktívnej armády pošlú do gulagu; vedel o tom, že akákoľvek
→→→

1917 i po nej; A.P. Čechov i samotný M.A. Bulgakov pôvodne pracovali ako praktickí lekári, a až potom sa stali uznávanými spisovateľmi; A.P. Platonov, súčasník M.A. Bulgakova a jeho postáv, pracoval už za sovietskej éry ako inžinier a je autorom mnohých vynálezov, časť ktorých je aktuálna dodnes; maliar N.A. Jarošenko (1846-1898) zo skupiny «peredvižnikov»²⁰ bol profesionálnym vojakom, inžinierom, jedným z vedúcich Peterburgského závodu na výrobu streliva²¹; režisér K.S. Stanislavskij, ktorý položil základy celej epochy v histórii divadla, začíal ako majiteľ závodu a iniciátor výroby elektrických káblov v Rusku (*progresívne priemyselné odvetvie konca 19. a začiatku 20. storočia*). A to sú iba niektoré príklady.

Ale majster patrí k „tvorcom“ typu Josif Brodskij. Postoje tohto typu umelca možno vyjadriť približne nasledovne:

„Pracovať ako všetci, a navyše poctivo uprostred celého „tohto“ plebsu, mi padne ťažko. Zabezpečte mi komfortné podmienky na geniálnu umeleckú tvorbu. A ak sa vám niekedy moja genialita nezdá očividnou, tak „to roztočte“ v spoločnosti, urobte okolo mňa rozruch, nech sa dostane uznania tomu, čo vám dodávam. Použite pritom profesionálnych kritikov i teoretikov umenia, aj tak sú sami presne takí ako ja, neradi pracujú, ale na rozdiel odo mňa sú to kreatívni impotenti, ktorí sami nedokážu vytvoriť nič, a preto pracujú v druhotných „žánroch“ kritiky a vedy o umení. Im je vo vlastnom ničnerobení jedno, akými hlúpostami sa zaoberajú, tak nech teda okolo mňa víria prach, keď sa poriadnej roboty nechytajú.“

Takíto umelci, literárni vedci a iné „tvorivé“ osobnosti nachádzajú podporu výlučne u Wolanda, čo im závidia menej talentovaní darmožráči, ktorých celé nenávistné légie zobrazil M.A. Bulgakov ako členov «MASSOLIT-u» (*Moskovská asociácia literátov, pozn. prekl.*), a ktorí sú schopní zožrať všetko bez toho, aby iným ľuďom či Prírode čokoľvek dali...

korešpondencia prechádza cenzúrou, vedel, čo píše vo svojich listoch a predpokladal, aké to bude mať dôsledky.

Bohužiaľ, A.I. Solženicyn nenašiel v sebe dost' sily ani spôsob, aby prekonal program „KLAMAŤ“, ktorý sa skrýval už v jeho priezvisku So-LŽE-nicyn. Jeho otcovské meno *Isaievič* zas vyjadruje podriadenie jeho psychiky ďalšiemu lživému programu, tentoraz kultovo-egregoriálnemu biblickému programu na uskutočnenie doktríny „Deuteronómium-Izaiáš“, o ktorej budeme hovoriť neskôr. Jeho podstata spočíva vo vytvorení globálneho rasového „elitárno“-nevoľníckeho štátu na základe židovského korporatívneho monopolu na úžeru a trpezlivej pokore „kresťanských“ ovečiek voči tomuto diktátu údajne vyjadrujúceho pravú Božiu vôľu: vraj lebo „Kristus trpel a aj nám to prikázal“.

²⁰ Skupina umelcov, ruských výtvarníkov-realistov z 2. polovice 19. storočia. Charakterizuje ich motto, že umenie by malo odrážať reálny svet. Priniesli smelé experimentovanie s technikou i kompozíciou, riešenie aktuálnych sociálnych otázok (pozn. prekl.).

²¹ Službu ukončil v roku 1893 s hodnosťou generálmajor.

Mravný parazit (t.j. taký, ktorý si ani neuvedomuje, že je parazit) nie je schopný milovať a je jedno, či prebýva v tele muža alebo ženy. Láska predsa obdarúva ľudí naokolo a nežiada od nich nič, nestojí pred nimi ako nemá a nenásytná výčitka. Majster a Margaréta sú ako „dve čižmy v páre“, no rozhodne nie ako zaľúbená dvojica.

V uvedenej epizóde „Zjavenia majstra Wolandovi“ je zakomponovaná ďalšia zásadná vlastnosť démonizmu ako takého²², ktorého iba jednou z foriem je otvorený satanizmus. Väčšina ľudí, najmä v prostredí abstraktno-humanistickej inteligencie, jeden druhému priznáva «právo» na akýkoľvek svetonázor, na akékoľvek názory, no pritom mlčky pripúšťa i právo vyhnúť sa odpovedi na otázku: „čo je pravda?“

A Satan sa správa presne tak isto: „ak vás to upokojí, tak si to myslite“, že neexistuje.

No práve v postoji k otázke: „čo je Pravda-Istina²³ v konkrétnych spoločensko-historických podmienkach?“ sa odhaľuje celý démonizmus, a hoci sa oháňa „ľudskými právami“, v konečnom dôsledku berie človeku právo poznať Pravdu-Istinu. V románe „Majster a Margaréta“ sa majster k tejto otázke nevyjadruje, avšak reálny život pozná aj maximálne agresívne a umelecky pôsobivé vyjadrenia o odmietnutí odpovedať na túto otázku vždy a za každých okolností. Siahneme po spomienkach N.I. Ryžkova, bývalého Predsedu Rady ministrov ZSSR za éry M.S. Gorbačova:

«Vážim si tú zlovestnú Galičovu²⁴ presnosť: „Nebojte sa väzenia, nebojte sa biedy, nebojte sa moru ani hladu, ale bojte sa jedine toho, kto povie: „Ja viem, ako sa to má!“ Kto povie: „Podťe, ľudia za mnou, ja vás

²² Základnou vlastnosťou démonizmu je motivovaná (úmyselná) alebo nemotivovaná (neúmyselná) snaha jednotlivca oddeliť sa od Boha. To znamená, že *démonizmus ako taký* je širší jav než osatanelosť, ak pod osatanelosťou rozumieme vedomý vstup do hierarchie démonických bytostí, cielene oponujúcich a bojujúcich proti Božej prozreteľnosti, a podriadenie sa jedinca tejto hierarchii. A.S. Puškin charakterizoval démonizmus nasledovne:

„Bezodnou klebetou / On Prozreteľnosť pokúšal; / Krásu nazýval rojčením; / Inšpiráciou pohádal; / Nedôveroval on láske, slobode; / Na život posmešne hľadel — / A ničomu v celej prírode / Želať úspech nechcel“ (Báseň „Démon“)

²³ V ruskom jazyku i terminológii KSB výrazy „pravda“ aj „istina“ majú význam „pravda“, avšak s určitými významovými nuansami. Podrobne je to vysvetlené v 6. kapitole tejto knihy. Termín Pravda-Istina znamená komplexnú pravdu. – pozn. prekl.

²⁴ Galič, Alexander Arkadievič (1918-1977), vlastným menom Gingzburg, ruský básnik a prozaik, skladateľ, pesničkár a disident. Po konflikte so sovietskymi úradmi emigroval na Západ. Umrel v Paríži v dôsledku nehody po zasiahnutí elektrickým prúdom (pozn. prekl.).

naučím, ako treba!“ (...) ²⁵ Takého žeňte, neverte mu! Ten klame! Ten nevie, ako treba žiť!» (N.I. Ryžkov „Desať rokov veľkých otrasov“, Moskva, «Kniga. Prosveščenje. Miloserdie», 1995, s. 29).

A naozaj, v časoch spoločenských kríz sa aktivizuje množstvo ľudí, ktorí vyhlasujú, že vedia „ako na to“. Mnohí z nich to vyhlasujú bez znalosti vecí, preto nie je dobré konať podľa ich pokynov. Napriek tomu nie je najlepším rozhodnutím ani to, čo radí Galič, totiž vyháňať ich, pritom programovať vznik novej inkvizície, gestapa, gulagov. Azda najrozumnejšie je ponechať ich osamotených s ich názormi v reálnom živote. No medzi nimi môžu byť aj takí, ktorí sa pri hodnotení faktov a súvislosti nemýlia. Avšak ak sú naokolo samí barani, ktorí ich na radu A. Galiča prenasledujú a otravujú namiesto toho, aby popremýšľali nad ich slovami a prijali ich poznatky ako návod typu „ako na to“, tak sa kríza bude len vyostrovať. Ak aj v spoločnosti zatiaľ nie je zjavná kríza, ktorá by dusila spoločnosť, tak tá nevyhnutne hrozí a príde v budúcnosti ako dôsledok (navrhovaného Alexandrom Galičom) vzťahu k Pravde-Istine a k jej propagátorom v spoločnosti — tým, ktorí hovoria, že vedia „ako na to“, a v skutočnosti majú na mysli to, čo sa musí.

Reálne sa v konečnom dôsledku stal obeťou uvedených *zlovestných* deštruktívno-samovražedných poetických veršov aj ich samotný autor Alexander Galič. Emigroval zo ZSSR a zahynul v dôsledku banálnej nehody. Pokazil sa mu magnetofón, s ktorým pracoval a je paradoxné, že na básnikovo usmrtenie stačila iba neznalosť jednoduchej domácej technickej záležitosti, nie globálnej, ale všeobecnej ľudskej, na ktorej si tak dal záležať. Aj napriek svojmu pokriku, ktorý hodil do spoločnosti: „Tráviť všetkých, ktorí vedia *ako na to*“.

No obeťou svojho absolútneho a bezvýhradného súhlasu s Alexandrom Galičom sa stal aj N.I. Ryžkov, ktorý sa s takým deštrukčno-samovražedným postojom k životu i k ľuďom ocitol na čele vlády ZSSR, v dôsledku čoho si najprv v januári 1991 privodil infarkt (*v tom sa prejavila samovražednosť mravne podmieneného svetonázoru*), a neskôr využil infarkt ako ušľachtilú zásterku na to, aby zanechal tento post a **zbabelo utiekol z bojového poľa za našu sovietsku Vlast'**, pričom tým zradil milióny ľudí, ktorí sa takto ocitli v moci zvrátenej sovietskej straníckej štátnosti (*v tom sa prejavila deštruktívnosť tohto svetonázoru vo vzťahu k spoločnosti i k bezprostrednému okoliu*).

Niekoľko môže namietat': A čo už len N.I. Ryžkov mohol sám urobiť?

Odpoveď na túto otázku znie: s takýmto pohľadom na svet a vzťahom k Životu skutočne nič ušľachtilé nemohol a nemôže urobiť. Okrem toho takýto pohľad na svet predurčuje spoločnosť k rozdeleniu, a preto každý, kto ho v sebe nosí a nevie sa ho zbaviť,

²⁵ Vynechané sú tu úvahy N.I. Ryžkova, komentujúce citát A. Galiča, ktorý sa Ryžkovi tak páčil.

je predurčený k osamelosti, dokonca aj keď je členom nejakej korporácie.

Preto reálne spočíva otázka v niečom inom: *Čo N.I. Ryžkov neurobil kvôli tomu, aby niečo urobiť mohol (hoc aj celkom sám)?* – táto otázka však nie je smerovaná len k nemu, ale aj k väčšine našich súčasníkov.

Obet'ou Galičovho vzťahu k otázke ohľadom pravdy a s ňou spojených problémov spoločnosti sa stal aj všetok «sovietsky ľud», ktorý zrodil celú generáciu chamtivcov a karieristov, ktorí na začiatku perestrojky stáli na čele vládnucej strany, štátnosti, vedy, a ktorí ani sami nevedeli „ako na to“, ale prenasledovali všetkých, *ktorí aspoň vedeli ako sa to robiť nemá, a ktorí premýšľali nad tým, ako na to.* A práve to priviedlo nielen k desaťročiu, ale k dodnes pretrvávajúcej²⁶ epoche veľkých otrasov. A aj rad technologických katastrof, počnúc Černobyľom 26. apríla 1986 a končiac katastrofou atómovej ponorky „Kursk“ 12. augusta 2000, je len výsledkom toho, že prenasledovali všetkých, ktorí síce ešte nevedeli „ako na to“, ale *už presne vedeli, ako sa to robiť nemá*, a ktorí boli schopní hľadať pre život spoločnosti bezpečnú odpoveď na otázku „ako na to?“, ktorá by zodpovedala požiadavkám doby.

Alexander Galič a tí, ktorí s ním cítia solidaritu, nechcú poznať odpoveď na otázku „ako na to“. A preto sú schopní si len donekonečna drať jazyk, aby ostatných presvedčili, že toto je jediná otázka, na ktorú neexistuje ani nemôže existovať žiadna odpoveď. Oni však v podstate ani nechcú poznať odpoveď, pretože si želajú, aby bolo „dobré“ iba výlučne im na úkor utlačania ostatných, a nehľadajú dobro pre všetkých bez výnimky na základe vzájomnej štedrosti. **Práve vďaka tomu, že v spoločnosti prevláda taký zlovestne-agresívny svetonázorový postoj (veľmi presne vyjadrený A. Galičom), tak k pravdovernému spôsobu života sa ľudstvo prebija obdobiami katastrof (revolúcií a kontrarevolúcií), a nie „evolučne“, t.j. bez veľkých otrasov.**

No bez ohľadu na to, či je v spoločnosti dovolené sa wolandovsky blahosklonne pridŕžovať akéhokoľvek názoru nezávisle od toho, v čom je chybný, alebo podľa vzoru A. Galiča otvorene, bez viery a premýšľania prenasledovať každého, kto otvorene ohlasuje svoju účasť na Pravde-Istine, tak démonizmus (*zahŕňajúci aj satanizmus*) sa v podstate vždy vyhýba tomu, aby sa v živote riadil *tým, čo je pravda*, dokonca aj v prípadoch, keď je pravda nespochybniteľná a známa.

Boh nedáva človeku právo vyhýbať sa tejto otázke alebo ju jednoducho obísť odpoveďou „neviem a nechcem vedieť“.

²⁶ 5. novembra 2000.

Boh nedáva človeku ani právo opájať sa lživými názormi, jedným z variantov ktorých je otvorene ateistické presvedčenie (materialistický ateizmus), v ktorom sa odráža démonizmus ako taký, nie iba *satanizmus ako vedomá a cielená opozícia Božiemu Zámeru*. Ale Boh nepodporuje ani lživú vierouku o ňom samom (idealistický ateizmus), ktorá v kultúre plodí všelijaké systémy útlaku človeka sociálnou mágiou tváriacou sa ako skutočná služba Bohu. Inými slovami:

- materialistický ateizmus priamo vyhlasuje bytie Boha za výplod ľudskej fantázie;
- idealistický ateizmus, **priamo vyhlasuje bytie Boha za objektívnu danosť**, no napriek tomu vytvára vierouky, v dôsledku ktorých sa človek ocitá v rozpore s Bohom a v konflikte s Božím Zámerom. Konflikt je tým ostrejší, čím viac je človek presvedčený o pravdivosti vierouky a čím dôslednejšie ho v živote nasleduje.

Aj v tom — že všetky historicky reálne kultúry vyhlasujúce Bibliu v jej historicky sformovaných verziách za «sväté písmo», pravdivo zvestujúce „Božie slovo“, sú v podstate len systémami sociálnej mágie, zotročujúcimi ľuďmi a odkláňajúcimi ich od Boha — spočíva stanovisko bohoslovca ruskej civilizácie, ktoré sa potvrdilo aj historicky: t.j. jednotou náboženských a svetských dejín ľudstva.

Avšak Boh priznáva človeku právo myliť sa²⁷; a priznávajúc človeku toto právo Boh privedie k pravde každého, kto sa nevzpiera jeho vedeniu na ceste oslobodenia osobnosti aj spoločnosti od vedomých lživých názorov a chýb²⁸, a od lživej etiky, v ktorej sa denno-denne prejavujú ľudské morálne a svetonázorové chyby, vrátane tých, ktoré sa týkajú viery a náboženstva.

Napriek tomu však mnohí — v dôsledku vlastného podvedomého (ale aj vedomého) démonizmu — vnímajú nutnosť vzdať sa svojich dovtedajších a mravne im vyhovujúcich názorov ako ohrozenie ich slobody, slobody sebvýjadrenia. A to je zvlášť charakteristické pre zástupcov inteligencie ako sociálnej komunity, sformovanej na základe vzájomnej podpory individualistov, z väčšej časti nositeľov démonického režimu psychiky.

A tak Satanovo verejne hlásané povolenie zotrvať v akýchkoľvek názoroch *bez ohľadu na to, či sú pravdivé alebo lživé* vyvoláva radostnú odozvu v každej démonickej duši, ktorá sa stala nevoľníčkou osvojených názorov, a ktorá sa

²⁷ «Niet u vás hriechu za to, v čom ste sa zmýlili, ale iba za to, čo zamýšľali vaše srdcia. Boh je odpúšťajúci a milosrdný» (Korán, súra 33:5).

²⁸ «Áno, My porážame lož pravdou, a tá ju drví, a hľa — lož mizne, a vám beda za to, čo dopisujete <lživo k Zvestovaniám: naše vysvetlenie v citáte>» (Korán, súra 21:18).

vd'aka nim odklonila od hľadania pravdy. A v dôsledku toho aj od očistenia kultúry a kolektívnej psychiky spoločnosti od evidentnej lži a čistých omylov. **Tento fakt súčasne vysvetľuje aj samotnú popularitu románu „Majster a Margaréta“ v nemravnej a nespravodlivej spoločnosti, no zároveň aj jednu z príčin, prečo ho tí „slobodymilovní“ z rádia «Sloboda» vyhlásili za «román 20. storočia».**

A hoci Michail Alexandrovič Berlioz, ktorý zomrel hneď na začiatku románu, sa tiež pridržiaval tých názorov, aké vyhovovali jeho mravom, tak práve jeho príklad ukazuje, že takáto démonická etika a uznávanie práva na „voľnomyšlienkarstvo“ Wolandovi slúži iba na všeobecné deklarácie, ale on sám sa nimi ani zďaleka neriadi vo všetkých konkrétnych prípadoch a ku všetkým konkrétnym osobám. A štatistika výnimiek z takýchto pravidiel, ktorá sa nahromadila za celé stáročia, kedy satanisti vyhlasovali tieto abstraktné pravidlá za objektívne, ukazuje, že sám Woland sa riadi úplne iným svetonázorom a pridržiava inej etiky.

Ako vyplýva z ďalšieho deja románu, M.A. Berlioz zahynul pod kolesami električky preto, že Woland sa pri návšteve Moskvy rozhodol ubytovať v izbách jeho komunálneho bytu, a pritom „si neželal obťažovať svojou prítomnosťou“ stálych nájomníkov. Berliozov sused v komunálnom byte, riaditeľ divadla Varieté S'opa Lichodeev, mal viac šťastia než Berlioz (*toho vypratali na celú dobu Wolandovej návštevy Moskvy na Jaltu*).

Avšak vzpierajúc sa Všemocnému Satan chápe, že predsa len existujú isté hranice toho, čo mu je Zhora povolené, preto cielene pracuje na tom, aby on sám (*zatiaľ čo iných podnecuje ku generálnemu „stúpeniu na hrable“*) na tieto alebo vedľa stojace „hrable“ nestúpil. Woland, ktorý nie je vševediaci ako Boh, si vypočul podstatnú časť rozhovoru už čoskoro zosnulého M.A. Berlioza so zatiaľ ešte literátom (*a v perspektíve profesorom-historikom Ivanom Nikolajevičom Ponyrevom²⁹, alias Bezdomovcom*), a zamiešal sa do ich rozhovoru, aby sa spýtal na to, čo bolo pre jeho konanie v spoločnosti najdôležitejšie:

«Ak som dobre počul, ráčili ste hovoriť, že Ježiš nikdy nejestvoval? — spýtal sa cudzinec, uprúc na Berlioza svoje ľavé zelené oko.

— Dobre ste počuli, — úctivo odvetil Berlioz, — presne toto som hovoril.

— Ach, to je zaujímavé, — zvolal cudzinec.

«Čo ten do čerta od nás chce?» — pomyslel si Bezdomovec a zamračil sa.

— A vy súhlasíte so mojím spoločníkom? — opýtal sa neznámy, obrátiac sa k Bezdomovcovi vpravo <Woland si sadol na lavičku medzi nich: naša poznámka v citáte>.

²⁹ Priezvisko Ponyrev pochádza od slova «ponyr», ktoré podľa výkladového „Slovníka živého veľkoruského jazyka“ V.I. Daľa (*zv. 3, str. 289*) znamená nie len «potápač», ale aj «nevychovanec», «darebák», «podvodník».

— Na sto percent! — potvrdil Bezdomovec, ktorý sa rád vyjadroval výstredne a obrazne.

— Úžasné! — zvolal nezvaný spoločník, kradmo sa poobzeral a stlmiac svoj hlboký hlas, pokračoval:

— Prepáčte mi moju dotieravosť, ale vyrozumel som, že okrem toho všetkého neveríte ani v Boha?³⁰ — Vystrúhal pritom prestrašenú tvár a dodal: — Prisahám, nepoviem to nikomu!

— Áno, neveríme v boha, — Berlioz sa jemne pousmial zdeseniu zahraničného turistu, — ale môžeme o tom hovoriť celkom otvorene.

Cudzinec sa oprel o operadlo lavičky a spýtal sa, ba priam zapišťal od zvedavosti:

— Vy ste ateisti?!

— Áno, sme ateisti, — odpovedal s úsmevom Berlioz, a Bezdomovec si zlostne pomyslel: «Čo otravuje, zahraničný chumaj!»

— Och, to je úžasné! — zvolal udivený cudzinec a obracal tvár raz k jednému, raz k druhému.

— V našej krajine sa nad ateizmom nik nepozastavuje, — povedal Berlioz diplomaticky zdvorilo, — väčšina nášho obyvateľstva už dávno a uvedomele prestala veriť rozprávkam o bohu³¹.

Tu cudzinec vyparatil takýto kúsok: vstal a stisol prekvapenému šéfredaktorovi ruku, pričom povedal tieto slová:

— Dovoľte, aby som sa vám vrúčne poďakoval!

— Za čo mu ďakujete? — spýtal sa Bezdomovec a zažmurkal.

— Za veľmi dôležitú informáciu, ktorá mňa ako cestovateľa neobyčajne zaujíma, — vysvetlil čudný cudzinec a významne vztýčil ukazovák». *(Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom)*

³⁰ Wolandove otázky dokazujú, že dogma o Svätej Trojici ho žiadnym spôsobom neznepokojuje, ale v živote považuje za nebezpečnejšie pre seba riadiť sa inou dogmou: Ježiš preňho nie je Boh, ale človek, syn človeka. Boh je jeden, on je Stvoriteľ a Všemohúci. Je potrebné zdôrazniť, že podľa svedectiev kánonu Nového zákona nemal Ježiš žiadne dogmatické spory so židmi, ktorí vyznávali prísny monoteizmus. Kristus nehlásal dogmy o Trojici; tie sa objavili až po jeho nanebovstúpení a potom, čo apoštoli, ktorí ho poznali v jeho pozemskom živote, odišli na onen svet; dogmy o Trojici sú výmyslom kurátorov a otcov-zakladateľov historicky reálnych kresťanských cirkví, ktorí tieto dogmy povýšili na piedestál Zvestovania.

³¹ Gramatika citovanej publikácie patrí do epochy materialistického ateizmu, preto sa v nej slovo „boh“ všade píše malým začiatočným písmenom. Vyššie v citáte sme slovo „Boh“ uviedli s veľkým písmenom preto, lebo kým pre Berlióza je „boh“ prázdny slovom, tak pre Wolanda je „Boh“ všemohúcou realitou presahujúcou tento svet, s ktorou on osobne nie je za dobre. A tak pamätajúc na to, že Woland, na rozdiel od Berlióza a Ponyreva-Bezdomovca, nie je ateista, budeme aj naďalej v citáte pri písaní rozlišovať toto slovo takýmto spôsobom.

A.M. Berlioz sa tak práve priznal Satanovi, že neverí v Boha a nedôveruje Bohu v živote ani po smrti, čím si podpísal ortieľ smrti, ktorý nad ním nevy niesol samotný Satan, ale jednoducho zhoda okolností, uprostred ktorých sa ocitol. Rozdiel medzi ním a Wolandom je v jednom: Woland tým, že ovláda rozsiahlejším zmyslovým systémom, vedel, že „Anuška už rozliala olej“ a videl jeden z mnohých variantov algoritmu nasledujúcich zhôd okolností, ktorý napokon aj plánoval uskutočniť. Lenže M.A. Berlioz nielenže nevedel, že „Anuška už rozliala olej“, ale tomuto Wolandovmu oznamu ani neprikladal potrebný význam, keď ho informoval, čo sa stalo. A ako sa neskôr ukázalo, pre Berliozu mal rozliaty olej fatálne dôsledky. Bohužiaľ, prílišná sebadôvera, ktorú preukázal v tejto epizóde M.A. Berlioz, nie je ničím výnimočným, je skôr typická pre súčasnú spoločnosť v Rusku a rovnako tak aj na Západe.

Kvôli svojmu zámeru nast'ahovať sa bez problémov do bytu M.A. Berliozu, o čom Woland napokon informoval ešte len budúceho nebožtíka (kapitola 3.), stál Woland pred otázkou: dokáže tú záležitosť s Berliozom vyriešiť sám, alebo bude pri tomto pokuse potrebný priamy a adresný zásah Zhora, čím by sa M.A. Berlioz mohol úspešne vyhnúť električke. M.A. Berlioz upokojil Wolanda tým, že sa otvorene priznal k ateizmu a Woland mu poďakoval za túto skutočne veľmi dôležitú informáciu pre uskutočnenie jeho zámerov.

Pritom je nutné uviesť, že podľa bežných súčasných noriem nebol Woland natoľko krutý, ako mnohé iné démonické bytosti. Dokonca prejavil aj svoju veľkorysosť: čas zostávajúci do stretu Berliozu s električkou Woland venoval poučeniu Berliozu a Ponyreva-Bezdomovca o otázkach podstaty bytia a vzťahov človeka i ľudstva s Bohom, *čo by v podstate mohlo zachrániť Berliozu i Bezdomovca pred všetkými nepríjemnosťami, ktoré ich v budúcnosti postihnú, ak by k povedanému pristupovali s potrebnou vážnosťou.*

Tak napríklad Woland pripomenul Berliozovi i vtedy ešte absolútne neúctivému Bezdomovcovi najdôležitejšie teologické fakty:

«— Dovoľte mi však otázku, — začal zahraničný hosť po znepokojujúcom rozmýšľaní, — ako je to s dôkazmi o existencii Boha, ktorých, ako vieme, je presne päť?

— Veľmi ľutujem, — vyhlásil Berlioz, — ale ani jeden z týchto dôkazov nestojí za nič a ľudstvo ich už dávno poslalo tam, kam patria. Do archívu. Iste so mnou súhlasíte, že v racionálnej sfére nemôže jestvovať nijaký dôkaz o existencii Boha.

— Bravo! — zvolal cudzinec. — Úplne ste zopakovali myšlienku toho nepokojného starého Immanuela na túto tému. Je tu však jedna kuriozita: úplne vyvrátil všetkých päť dôkazov, a potom, akoby si robil posmech sám zo seba, vykonštruoval šiesty dôkaz.

— Kantov dôkaz, — usmial sa vzdelaný šéfredaktor, — tiež nie je presvedčivý. Nenadarmo hovoril Schiller, že Kantove úvahy o tomto

probléme môžu uspokojiť iba otrokov, a Strauss³² sa tomuto dôkazu iba smial» (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*).

Tu je naozaj povedané to podstatné: Všetky intelektuálne a racionálne dôkazy o existencii Boha, ako aj snahy vyvrátiť Jeho existenciu — sú nezmyselné.

Rozum ktoréhokoľvek jednotlivca, vrátane človeka i Wolanda, je obmedzený, obmedzené sú aj jeho vedomosti. A preto existuje vždy niečo, čomu je nutné jednoducho len uveriť. Odmietnutie *viery ako zložky* vlastného videnia a chápania sveta má za následok ich škodlivosť, t.j. neúplnosť, obmedzenosť. No viera umožňuje rozšíriť videnie aj chápanie sveta až do hraníc objektívnej reality tým, že je schopná obsiahnuť všetko. Avšak uveriť niečomu má svoje špecifiká: uveriť, ako aj odmietnutie uveriť nejakej konkrétnej informácii, konkrétnemu zmyslu je v konečnom dôsledku podmienené v psychike jednotlivca jeho skutočnou mravnosťou, ktorá určuje aj algoritmus jeho vedomej i podvedomej intelektuálno-rozumovej činnosti.

To znamená, že objektívne zdeformovaná mravnosť umožňuje uveriť chybným i vyložene lživej informácii ako by šlo o pravdivú, no pravdoverná mravnosť vylučuje uveriť lži a chybným informáciám ako pravde. Zmyslom náboženského života je priviesť vlastnú mravnosť k objektívnej pravdovernosti a vlastnú vieru k pravde, čo sa dá dosiahnuť iba s Božou pomocou, pretože Boh je všemohúci a vševediaci.

Napriek tomu, že mnohí si myslia, že dôkazy o Božej existencii neexistujú, tak tie predsa len existujú a sú nevyvrátiteľné pre tých, ktorí sú voči životu pozorní a vnímaví:

Boh poskytuje dôkazy o svojej existencii cez vieru, nie cez rozum. Jeho existencia má v podstate mravno-etický charakter a spočíva v tom, že Najvyšší odpovedá na modlitby toho, kto Mu verí, zmenou okolností jeho života v súlade so zmyslom jeho modlitieb, a to tým výraznejšie a intenzívnejšie, čím je človek sám mravne pravdovernejší a vnímavejší voči Bohu v okamihoch, keď sa Boh k nemu obracia cez svedomie, cez iných ľudí, skrze kultúrne

³² David Fridrich Strauss (1808-1874), nemecký teológ a filozof, mladohegelovec. V diele „Život Ježiša“ (zv. 1, 2, 1835-36) vyvrátil hodnovernosť kánonických evanjelií Nového zákona, považoval Ježiša za historickú osobnosť. Neskôr sa priklonil k panteizmu (t.j. zbožstvenie Vesmíru) („Sovietsky encyklopedický slovník“, 1986, str. 1531).

pamiatky alebo nejako ináč cez jazyk životných okolností³³. Boh vždy odpovedá na úprimnú a zmysluplnú modlitbu. A dokonca aj keď nedochádza k zmenám životných okolností v súlade s jej zmyslom, aj tak je poskytnutá nejaká odpoveď na otázku: „prečo?“ V tomto dialógu sa rozum jednotlivca iba snaží pochopiť zmysel dávaný Zhora, následne ho zapracováva do systému svojho chápania sveta, meniac pritom svoju mravnosť a svetonázor smerom k objektívnej pravdovernosti alebo smerom k ešte väčšiemu odklonu od nej.

Napokon siedmy, mravno-etický dôkaz existencie Boha bol Berliozovi aj Bezdomovcovi daný vo forme smrti Berlioza pod kolesami električky. Toho Berlioza, ktorý sa zriekol Boha a ostal beznádejne trčať vo svojej neviere. Tento výsledok zodpovedal Berliozovej „viere“ v tú súhrnu životných okolností, ktorú mu viac informovaný Woland aj opísal v základných črtách:

«— Ale mňa znepokojuje táto otázka: ak Boh nejestvuje, kto teda riadi ľudský život a vôbec všetko na zemi?

— Sám človek si ho riadi, — náhlivo odsekol Bezdomovec na túto, úprimne povedané, nie veľmi jasnú otázku».

A Woland, vzhľadom na nechápanie Bezdomovca, tu zhovievavo objasnil aj principiálne otázky praxe riadenia:

«— Prepáčte, — zareagoval neznámy mierne, — ak chceme niečo riadiť, predsa len musíme mať presný plán na nejaké aspoň ako-tak obstojné obdobie. Dovoľte mi teda otázku, ako to môže riadiť človek, keď nielenže nemá možnosť vypracovať si plán aspoň na smiešne krátke obdobie, no, povedzme, na tisíc rokov, ale nemôže sa zaručiť ani za svoj vlastný zajtrajšok? Veru tak, — neznámy sa razom obrátil k Berliozovi, — predstavte si napríklad, že niečo riadite, vydávate rozkazy iným aj sebe, celkovo tomu prichádzate na chuť, aby som tak povedal, a zrazu vám zistia... pche... rakovinu pľúc... (...) A stávajú sa aj horšie veci: človek sa chystá odcestovať do Kislovodska, — tu cudzinec žmurkne na Berlioza — naoko je to maličkosť, ale ani to sa mu nepodarí uskutočniť, lebo sa zrazu pošmykne a spadne pod električku! Vari mi len poviete, že si to niekto zariadil sám? Nebolo by správnejšie myslieť si, že jeho kroky viedol ktosi iný? — Tu sa neznámy čudne zachichotal.

Berlioz veľmi pozorne počúval nepríjemné rozprávanie o rakovine a električke a začali ho trápiť akési poplašné myšlienky» (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*).

³³ „A keď sa ťa pýtajú na Mňa Moji služobníci, tak ja som predsa blízko. Odpovedám na prosbu volajúceho, keď sa ku Mne obracia. Nech mi teda odpovedajú a nech Mi veria, — azda len pôjdu priamou cestou!“ (Korán, súra 2:182 (186)).

Ale namiesto toho, aby sa Berlioz snažil pochopiť opísané všeobecné princípy riadenia a to, ako ich Woland prakticky používa na detailné programovanie Berliozovej psychiky na jeho samolikvidáciu pod kolesami električky; namiesto toho, aby sa zamyslel nad svojím vzájomným vzťahom s Tým, Kto skutočne riadi existenciu všetkých, vrátane existencie jeho spoločníka, ktorý teraz poučuje jeho aj Ivana v teologických otázkach a otázkach riadenia bežného života, tak on sústredil všetko svoje uvažovanie na neznámeho:

«Nie je to cudzinec! Nie je to cudzinec! Je to veľmi zvláštna osoba... no prepáčte, ale čo je on vlastne zač?» (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*).

Väčší záujem o otázku „Čo si vlastne zač?“ a súčasná neochota preniknúť do podstaty toho, čo sa deje, sú typické jak pre mnohých literárnych hrdinov, tak aj pre reálnych ľudí. Čitatelia „Zlatého teľaťa“ I. Ilfa a E. Petrova si musia pamätať, ako sa M.S. Panikovskij vrhol päsťami na O.I. Bendera s bojovým pokrikom: „A čo si vlastne zač?“ a hneď dostal po papuli. A hoci sa M.A. Berlioz na rozdiel od M.S. Panikovského držal v medziach svetskej etikety, tak analogický algoritmus psychickej činnosti priviedol aj jeho k čoraz väčším neprijemnostiam, čo môžeme nazvať «syndrómom Panikovského».

Ak to môžeme tak povedať, Berliozovo «intelektuálne» úsilie, ktoré ovplyvnil «syndróm Panikovského», nemalo žiaden zmysel, hoci mu Woland napovedal: aby sme mali možnosť riadiť, musíme mať plán, no nie hocijaký plán, ale *presný plán* postupu na celé predpokladané obdobie. Na vytvorenie plánu (*čo je jasné aj bez Wolanda*), je potrebné dostatočne dobre poznať existujúcu súhrnu okolností v prítomnosti, ale aj predvídať ich ďalší mnohovariantný priebeh v budúcnosti, pretože v opačnom prípade sa skrátka nedá uplatniť žiadny riadiaci vplyv, a nieto ešte *vedome* riadiť proces až po dosiahnutie stanovených cieľov.

Woland upozornil svojich spoločníkov aj na nevyhnutnosť predvídať dôsledky riadenia. Svoje vysvetľovanie začal vstupom do toku Berliozových myšlienok a následne prebral jeho myšlienku a doviedol ju do záveru, ktorý sám zvolil:

«— Áno, **človek je smrteľný** (*časť vyznačená hrubým písmom je začiatkom Berliozovej myšlienky, ktorú nestihol rozvinúť do konca, pretože Woland ho prerušil — naše vysvetlenie v citáte*), ale to by ešte nebolo to najväčšie nešťastie. Zlé je to, že zavše príde smrť náhle³⁴, v tom je ten háčik! A vôbec, nik nemôže povedať, čo bude robiť dnes večer.

³⁴ T.j. nepredvídateľne.

„To je absurdne postavená otázka...“ — pomyslel si Berlioz a namietol...» (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*)

Ale namietat' v podstate nebolo čo, pretože otázka o predvídateľnosti následkov s dostatočnou presnosťou pre realizáciu riadenia — to je základná otázka každej prakticky užitočnej filozofie, hoci v každej praktickej filozofii zostáva posúdenie užitočnosti aj kvality riadenia vo svetonázore jednotlivcov subjektívnym a záleží od ich reálnej mravnosti.

Po tom všetkom, čo Woland povedal svojim spoločníkom, ostalo už iba na nich, aby uhádli:

- že plán/scenár hierarchicky najvyššieho vŕzahŕňajúceho riadenia (HNVR) vo vzťahu ku všetkému a všetkým v Bohom stvorenom Vesmíre sa nazýva Božie Predurčenie;
- že Božie Predurčenie je mnohovariantné, ináč by v ňom nebolo slobody, avšak miera slobody (*počet stupňov slobody a dostupný objem každého z nich*) je u každého iná, primeraná stavu každého jednotlivca pred Bohom;
- že poznanie mnohovariantnosti situácií a Božia predvídavosť sú všeobjímajúce, a nie sú obmedzené ničím a nikým;
- že všetky ostatné Bohom stvorené subjekty sú obmedzené jak v poznaní, tak aj v možnosti predvídať, a preto môžu úspešne konať iba v hraniciach, ktoré sú každému z nich Zhora dané, pričom prekročenie týchto hraníc nevyhnutne vedie ku krachu;
- že Satan koná na základe tých istých princípov, ktorými sa vôbec netají, pretože k nim môže svojim umom dospieť každý k životu vnímavo prístupujúci človek.
- že takto konajúci Satan sa neprizná k tomu, že základom jeho konania v spoločnosti je jeho odhad (na vlastné riziko) Božieho dopustenia³⁵ voči každému človeku. A ak sa vo svojom odhade Božieho dopustenia Satan mylí, tak jeho zámery sa nepodarí úspešne zrealizovať. No keďže spojenie ľudskej duše s Bohom (lat. *religia*³⁶) je skryté a diskkrétne, Satan nemôže zachytiť absolútne utajený vnútorný dialóg veriaceho s Bohom, ale ani priamy postoj Boha ku komukoľvek, tak pre čo najpresnejšie hodnotenie Božieho dopustenia mu ostáva jediný prostriedok — rozhovor so samotným objektom predpokladaného vplyvu s dôrazom na náboženskú

³⁵ Božie dopustenie znamená, keď Boh umožní jedným subjektom *priamo alebo nepriamo vplývať nepravdovrným spôsobom na iné subjekty, ktoré sa odklonili od objektívnej pravdovrnosti*. (t.j. keď Boh umožní jedným hriešnikom, aby dali pocítiť nepravosť iným hriešnikom. V tomto prípade Satan zisťoval, nakoľko mu Boh umožní vykonať zlý skutok voči Berliozovi. – pozn. prekl.)

³⁶ Religia vo svojej podstate nie je vierou a už vôbec nie rituálom cirkevnej služby.

tému, prípadne vyprovokovanie (*alebo vypočutie si spontánneho*) rozhovoru ľudí, ktorí sa stali objektmi jeho záujmu, alebo si musí nejako ináč vyjasniť túto otázku. Preto sa Woland zaplietol do rozhovoru dvoch spolubesedníkov, nanútil im pre neho zaujímavý smer, a potešil sa, keď zistil, že má do činenia s ateistami: môže voči nim konať bez toho, aby sa musel nejako obmedzovať³⁷.

A všetko, čo Woland povedal v diskusii s dvomi *domýšľavými a nafúkanými* inteligentmi na Patriarchových rybníkoch, dokazuje, že podľa bežných noriem našej spoločnosti bol skutočne veľkorysý, no ako sa v rozhovore ukázalo, „nadarmo sviniam perly hádzal“. Ale natíska sa tu otázka:

Prečo sa široká čitateľská verejnosť môže toto všetko ale aj mnoho iného dozvedieť z umeleckého diela, ktoré mnohí hodnotia ako hymnu démonizmu a satanizmu, no nemohla sa to dozvedieť na hodinách «zákona Božieho» pred rokom 1917, resp. ani teraz, pri znovuzrodenej a (po krachu bezbožnej ideológie ZSSR) ničím nerušenej činnosti všemožných učiteľov vierouky? Ved' mechanizmus revolučných otrasov na začiatku 20. storočia a otrasov „perestrojky“ aj reforiem konca 20. storočia bol založený na princípoch, s ktorými prišiel už amatérsky teológ M.A. Bulgakov, navyše jeho román vznikol v rokoch spiatočnickeho materialistického ateizmu.

³⁷ Korán, súra 16: «101(99). Vskutku, nemá on <Satan> moc nad tými, ktorí uverili a spoliehajú sa na svojho Pána. 102(100). Má moc len nad tými, ktorí si ho zvolia za patróna a ktorí pridávajú Bohu spoločníkov» (*upadávajú do mnohobožstva: naše vysvetlenie v citáte. Dogma «o Trojici» „kresťanských“ cirkví, ktorá v čase Krista a apoštolov neexistovala, sa v Koráne hodnotí ako druh mnohobožstva aj so všetkými z toho vyplývajúcimi následkami pre tých, ktorí tejto dogme veria*).

Ako možno pochopiť z uvedenej koranickej informácie, ale aj zo života, tak Satan vôbec nie je «kniežaťom tohto sveta», ako to tvrdia teológovia kresťanských cirkví, beznádejne zamotaní v tom, čo v ich traktátoch treba chápať v priamom, a čo v akomsi «prenesenom zmysle».

2. Patriarchove rybníky

Pri návrate k dejovým líniám románu treba priznať, že nie Boh opustil M.A. Berlioza, ale predovšetkým samotný M.A. Berlioz sa Boha zriekol a považoval to dokonca za vlastné dobro — prikloniť sa k Satanovi:

«Len čo sa literáti napili <teplej broskyňovej limonády — naše vysvetlenie v citáte> pochytilo ich štikútanie, zaplatili a sadli si na lavičku tvárou k rybníku a chrbtom k Bronnej.

Tu sa stala druhá zvláštnosť, týkajúca sa iba Berlioza. Prestal štikútať, srdce sa mu rozbúchalo a na chvíľku sa kdesi prepadlo, potom sa vrátilo, ale už malo v sebe zapichnutú tupú ihlu. Okrem toho sa Berlioza zmocnil strach, neopodstatnený¹, no taký veľký, že zatúžil vziať nohy na plecia a ani sa neobzrieť.

Berlioz sa clivo poobzeral a nechápal, čo ho tak vystrašilo. Zbledol, utrel si vreckovkou čelo a pomyslel si: «Čo je to so mnou? To sa mi ešte nikdy nestalo. Srdce strečkuje... Som prepracovaný... Najvyšší čas sa na všetko vykašľať a odísť do Kislovodska...»

Vtom pred ním zhustlo jarné povetrie a z toho povetria sa utkal priezračný občan nesmierne čudného výzoru. Na malej hlávke džokejská čiapočka, ľahké pepitové krátke sako... Občan bol dlhý ako rázga, ale v pleciach útly, neúmerne chudý, a tvár — všimnite si, prosím — posmievačná.

Berliozov život sa vyvíjal tak, že na neobyčajné zjavy a prízraky nebol zvyknutý. Ešte väčšmi zbledol, vyvalil oči a v zmätku si pomyslel: «To nie je možné!...»

No, žiaľ, bolo to tak, a dlhý občan, cez ktorého bolo vidieť, sa hojdal pred ním, nedotýkajúc sa zeme.

Vtedy sa Berlioza zmocnila taká hrôza, že zažmúril oči. A keď ich otvoril, videl, že je už po všetkom, vidina sa rozplynula, pepitový zmizol a zároveň aj Berliozovi vyskočila zo srdca tupá ihla.

Oh ty čert! — zvolal šéfredaktor. — Vieš, Ivan, že ma od tej horúčavy div neporazilo?! Dokonca som mal aj akúsi halucináciu... — Pokúšal sa usmiať, ale v očiach sa mu ešte zmietať úľak a ruky sa mu triasli» (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*).

„Oh ty, čert!“ — v texte románu v tomto výkriku chýba čiarka, hoci ide vlastne o volanie čerta a čiarka podľa pravopisných noriem súčasnej gramatiky musí stáť pred každým oslovením. Tým viac je uvedený výkrik jednoznačným volaním, nie odháňaním čerta, v ústach subjektu neveriaceho Bohu.

¹ Presnejšie bolo povedať „zdanlivo neopodstatnený“, pretože strach bol v danej situácii opodstatnený, čo sa potvrdilo aj neskôr.

Situácie podobné tej, ktorú vymyslel a vo svojom románe opísal M.A. Bulgakov, čím umožnil všeobecnú diskusiu o nej, vznikajú aj v reálnom živote. V nich si ľudia spomenú na Boha a prosia ho o pomoc, o ochranu a radu. V prípade iného vzťahu k Bohu môže dôjsť aj k horším následkom než tie, ktoré postretli Berlioza, pretože tie môžu totiž zasiahnuť a vtiahnuť do procesu aj ďalších ľudí.

Takzvané „jemnohmotné svety“ bývajú zvyčajne skryté pred vedomým vnímaním drvivej väčšiny ľudí, aspoň teda v bdelom stave. No ľudia, ktorých Boh nenechal osamote s ich vytrvalou zlobou, dostávajú Zhora zavčasu pocit hroziacej nepríjemnosti alebo nebezpečenstva, ku ktorému smerujú. Ak je však jednotlivec dostatočne vnímavý k týmto zdanlivo bezdôvodným pocitom hrôzy či strachu; ak prehodnotí, čo už urobil aj to, čo robí; ak prehodnotí svoje zámery do budúcnosti, a bude nasledovať svoje nové chápanie prebiehajúcich udalostí, privolajúc si Boha na pomoc, tak vôbec nemusí dôjsť k nešťastiu, ktoré jeho srdce-veštec, dostalo možnosť včas vycítiť: matrica-scenár už dozretej nepríjemnosti (*až po možnú katastrofu, prinášajúcu smrť*) sa rozplynie alebo sa človek jednoducho vyhne miestu, ktorým by do tejto matrice za iných okolností vstúpil².

A tak všetci podobní Berliozovi, ako napríklad Margaréta, ktorá na pokraji *životnej katastrofy svojho majstra* zavrhla aj srdce-veštca, aj rozum — nemajú právo frflať na Boha, že ich odrazu postihlo nešťastie, že ich Boh neochránil, neprejavil svoju šľachetnosť. Berliozovi bol zhora daný nielen intenzívny pocit nepravidelného búšenia srdca a tupej ihly v ňom, nielenže ho premklo nutkanie okamžite zutekať z Patriarchových rybníkov bez obzerania sa, ale navyše sa mu zjavil aj jeden z obrazov reálneho nebezpečenstva, ktoré mu bezprostredne hrozilo a viedlo ho k smrti. Cestu pod električku mu neukázal nikto iný, ako chlapík, ktorý sa mu chvíľku predtým zjavil ako príznak (*pri srdcovej nevoľnosti*):

«A v tom, ako sa blížil k Bronnej, zdvihol sa z lavičky navlas rovnaký občan, ako sa vtedy v slnečnom svite vynoril zo žirnej spary, a vykročil mu v ústrety. Lenže teraz už nebol éterický, ale normálny človek z mäsa a kostí, a Berlioz zreteľne rozoznal v padajúcom súmraku, že fúziky má ako kuracie páperie, očká drobné, ironické a podnapité, a pepitové nohavice vytiahnuté tak vysoko, že mu spod nich trčia špinavé biele ponožky

Michail Alexandrovič až cúvol, ale potom sa utešil myšlienkou, že je to hlúpa náhoda a vôbec, že teraz nemá čas nad tým premýšľať.

Hľadáte turniket, občan? – spýtalo sa pepitové individuum chriplavým tenorom. – Ráďte tadiaľto! Rovno, a ste na mieste. <K

² „Boh nemení to, čo sa deje s ľuďmi, pokým ľudia sami nezmenia svoje úmysly“ (Korán, 13:12).

Satanovi, ktorého ste volali>“. (*Kapitola 1. Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*)

V poslednej fráze „pepitového“ ostali nevyslovené slová, ktoré sme uviedli v zátvorkách, no k takým zamlčaným frázam sú Berlioz a jemu podobní hluchí, dokonca aj vtedy, keď sú to *kričiace, priam revúce zamlčané slová*. Takí radšej ani nepremýšľajú nad tým, prečo sa deje Božie dopustenie, keď je Satanovi umožnené nerušene konať (alebo s minimom obmedzení) voči nim samotným, ale upokojujú sa myšlienkou, že všetko je len hlúpa, t.j. nezmyselná zhoda okolností, ktorú je lepšie ignorovať. A ak aj premýšľajú, tak až neskôr vo voľnom čase. Alebo zvalia všetko na «smolu», «nešťastný osud», pred ktorým aj tak neujdeš, nech by si robil čokoľvek.

To ľahkomyselné „potom“ už nemusí ani nastať, a osud vo väčšine prípadov nie je jednoznačný. Aj preto je lepšie zastaviť sa „priamo teraz“, a nenechať sa unášať zotrvačnosťou života a svojich stereotypov. No o tom sa takí, ako Berlioz nemienia dohadovať. Nie je im po chuti ani existujúca ochrana „pred hlupákom“, ktorú obchádzajú veľkým oblúkom. V prípade Berlioza taká ochrana *hlupáka pred ním samým* prichádza v podobe turniketu, oddeľujúceho prístup na peši prechod cez električkové koľaje v čase prejazdu električky, ktorý Berlioz minul.

A tak sa M.A. Berlioz stal obeťou Božieho dopustenia voči nemu od Satana. No pri širšom pohľade je dopustenie voči jedným osobám — milosťou Zhora voči druhým osobám. V danom prípade tak bolo o jedného militantného ateistu, šíriaceho v spoločnosti lživé názory a bezbožnosť, menej. Jeho okolie mohlo popremýšľať nad jeho smutným osudom, nad zmyslom vieroučení a štruktúrou ich *vlastných* aj historicky reálnych spoločenských náboženstiev bez psychického tlaku zo strany Berliozovho autoritatívneho (*v danom sociálnom prostredí*), no ohlupujúceho názoru (*predsa len, je to redaktor, predseda spolku literátov, a ako vieme, v spoločnosti nezvyknutej premýšľať³ sa «akýkoľvek tlačený dokument tvári ako svätý»*). Inými slovami, Satan je len nástrojom

³ To nie je spoločnosť ľudí, ale dav. Podľa definície V.G. Belinského: «Dav je skupina ľudí, žijúca podľa *tradície* a uvažujúca podľa *authority*... Takí ľudia sa v Nemecku nazývajú *filistrami* a kým nenájdeme v ruskom jazyku pre nich úctivý výraz, budeme ich nazývať týmto slovom» (V.V. Odincov, „Lingvistické paradoxy“, Moskva, «Prosveščenie», 1988, str. 33).

Ak máme «filistra» pomenovať v ruskom jazyku, tak je to tlupár (člen **davu** – pozn. prekl.). Jeho základnou vlastnosťou je nechuť a neschopnosť samostatne myslieť a vytvárať si názory zodpovedajúce reálnej situácii a smerovaniu vývoja udalostí. Preto „elita“ je tiež iba davom, no lepšie informovaným o niektorých otázkach, než prostý ľud. V davo-„elitárnej“ spoločnosti čiastočne nie sú davom znachari, ktorí dokážu samostatne premýšľať a rôznymi spôsobmi vnášať svoj názor do psychiky iných ľudí tak, ako by to bol ich vlastný názor alebo názor bezúhonných autorít, ktorých si oni sami vytvorili na to, aby ich autoritatívny názor dav prijal.

Zámeru, nie Božím spolutvorcom v Božom Zámere. Byť spolutvorcom v Božom Zámere, námestníkom Božím je predurčené človeku vo forme jeho normálneho spôsobu života⁴.

Takže podľa toho, čo vieme o dejovej línii románu, nie je špecifické „šťastie“ Margaréty a majstra podmienené tým, žeby boli osobnostne objektívne lepší, t.j. *Ludskejší* než zosnulý M.A. Berlioz, ale jednoducho tým, že ich životné cesty vedené vlastnými démonickými záujmami nezavadzali ešte mocnejšiemu démonovi Wolandovi v uskutočňovaní jeho zámerov. Okrem toho bol Woland priamo zainteresovaný na spoluúčasti Margaréty na bále, ktorý organizoval. Margaréta unášaná vášňou «mať a vlastniť» majstra si pred bálom bez výčitiek svedomia dala kúpeľ v bazéne naplnenom krvou (*hoci aj to bolo v medziach dopustenia Zhora: ved' koľko ľudí muselo vykrvácať, aby sa krvou naplnil bazén?*). Následne na bále (*tiež bez výčitiek svedomia*) popíja z čaše víno, na ktoré sa premenila krv v jej prítomnosti zavraždeného nešťastníka, donášača baróna Meigela. **To znamená, že taký „kvietok“ ako Margaréta by si zaslúžil, aby sa za iných okolností tiež stala obeťou Božieho dopustenia voči nej, podobne ako Berlioz, Meigel a iní.**

No a *majstrovi*, predstavujúcemu *niečo slabošské a nemravné*⁵, ktorého názory a správanie určuje tlak vonkajších okolností a iných jednotlivcov, nie jeho vlastné *chápanie sveta* či *cieľavedome zameraná vôľa*, sa jednoducho „pritrafilo“ (*nedá sa povedať, že sa mu „pošťastilo“*): aj Margaréta mala záujem na jeho ovládaní, a táto jej túžba neprekážala Satanovi uskutočniť vlastné zámery. V opačnom prípade by Woland našiel spôsob, ako sa vykrútiť zo sľubov, že jej splní všetko, čo si zažiada a vlastne by od neho formálne nemohla žiadať nič. Ukázal, ako sa to robí: sľúbil, že obnaží tajomstvá čiernej mágie v divadle Varieté, na čo sa blázni, ktorí mu uverili, ocitli sami takmer obnažení; Wolandov spoločník sľúbil Berliozovi, že „sa dostane, kam treba“, a on sa dostal pod električku tak, ako to Woland naprogramoval v kolektívnej psychike spoločnosti: nie len Berlioz sa pod vplyvom rozhovoru s Wolandom poponáhlal k miestu svojej smrti, ale ešte predtým Anuška (*s prezývkou „mor“, ktorú jej dali susedia pre jej „láskavú“ a „ľudskú“ povahu*) v dôsledku Božieho dopustenia zbytočne minula peniaze na neskôr rozliaty olej. Sama sa pritom stala nástrojom Božieho dopustenia namiereného proti Berliozovi.

A Margaréta? Ak by jej želania boli Wolandovým zámerom na príťaž, mohol by jej pokojne zabrániť v tom, aby ovplyvňovala majstra. Mohol to dosiahnuť zhodou dvoch okolností: splniť jej iba jedno želanie a spojiť to so sľubom Fríde, prihovoriť sa za ňu, aby jej nepodávali šatku, ktorou Frida zadusila svojho

⁴ «On <Boh> je ten, ktorý vás učinil námestníkmi na zemi; kto neveril, proti tomu sa obráti jeho nevieru; nevieru len zvyšuje voči neveriacim nenávisť u ich Pána; nevieru iba navýši neveriacim ich škodu!» (Korán, 35:37(39)).

⁵ Nemravnosť je zásadné želanie neriadiť sa vo svojich názoroch tým, čo je Dobro a čo Zlo.

mimomanželského novorodenca⁶. Okrem toho nezaškodí upriamiť pozornosť aj na to, že Woland sľúbil splniť Margarétino želanie po jej jednoznačnom sľube, že mu bude slúžiť, ktorý mu dala po skončení bálu: „... ak ma ešte potrebujete, som pripravená ochotne splniť všetko, čo si len zažiadate“⁷.

Tieto okolnosti svedčia o tom, že všetky obvinenia na adresu M.A. Bulgakova z toho, že v jeho románe je vládcom sveta Satan, sú len vyloženým ohováraním spisovateľa buď zo zlomyseľnosti alebo v dôsledku slepoty spôsobenej podriadenosťou zástancov takýchto názorov iným predstavám o Bohu a Božom Zámere. Všetko poukazuje aj na to, že román „Majster a Margaréta“ je vo svojej podstate skutočne traktátom o vzťahoch ľudí s Bohom a so Satanom, nie iba humoristickým dielom o samolúbych hlupákoch, ktorí sa rozhodli skrásliť sa módnymi handrami, kozmetikou, bižutériou a parfumériou na seanse čiernej mágie v divadle Varieté, ktorá sa skončila (*tak ako to sľúbil Woland*) doslova úplným obnažením niektorých z nich a krachom „kreditno-finančného systému“ založeného na obehu «záloh» od «Jesentukov»⁸ a «Abrau-Đursov»⁹.

⁶ Na tejto epizóde je dôležité aj to, že v nej Woland ukazuje, že nie Satan je „kniežaťom tohto sveta“, ako to učia biblické kulty ohovárajúc pritom Boha, pretože v skutočnosti je námestníkom Boha na Zemi človek:

«— Tak splníte moje želanie? (*hovorilo sa o odpustení Fride: naše vysvetlenie v citáte*) — spýtala sa Margaréta potichu.

— V nijakom prípade, — odpovedal Woland, — došlo tu k malému nedorozumeniu, drahá kráľovná. Každý rezort má na starosti určité záležitosti. Máme síce značné možnosti, to nepopieram, dokonca oveľa väčšie, ako sa nazdávajú niektorí krátkozrakí ľudia... (...) — Aký zmysel by malo **zasahovať do kompetencie iného** (*zvýraznené nami v citáte*), aby som tak povedal, rezortu! Slovom, ja s tým nemám nič spoločné, **je to vaša vec** (*zvýraznené nami v citáte*).

— A splní sa, čo si želám?

Azazelo na ňu ironicky fľochoľ škul'avým okom, nenápadne pokrútil ryšavou hlavou a vyprskol v smiech.

— S vami je kríž, začnite už, — zahundral Woland...» (*Kapitola 24. Privolanie Majstra*)

Takže podstata spočíva v nezmyselnosti života ľudí, ktorí neveria Bohu, a nie v zdanlivom Božom odovzdaní moci nad Zemou a ľuďmi Satanovi...

⁷ Touto ochotou slúžiť Satanovi Margaréta demonštruje, že je naozaj iba vyfintenou hlupaňou, pretože nepochopila priehľadné Wolandove narážky, že nikto iný, iba človek je námestníkom Božím na Zemi a nie Satan je „kniežaťom tohto sveta“.

⁸ Jessentuki je mesto na juhu Ruska v dnešnom Stavropol'skom kraji, známe svojím rekreačným zameraním a minerálnymi vodami. Abrau-Durso je mesto na juhu Ruska v dnešnom Krasnodarskom kraji, známe výrobou šumivého vína. Ide o symboliku šampanského, ktoré sa v románe spomína ako symbol roztopašného života, keď sa Margaréta a jej spoločníčky kúpali vo fontáne so šampanským (pozn. prekl.).

Lenže tento traktát skutočne nie je v duchu biblických «teologických» tradícií. A to vyvoláva otázku, či «bohoslovie» (Bulgakovo alebo cirkvi, ktorá za 1000 rokov svojej existencie v národoch Rusi-Ruska dovedla ruskú mnohonárodnostnú civilizáciu až k otvorenému ateizmu) je bližšie k pravému Božiemu Predurčeniu bytia?

V súvislosti s takto položenou otázkou je nevyhnutné vysvetliť ešte jednu okolnosť: udalosti v románe sa odohrávajú v Rusku, ktoré ako jedna z regionálnych civilizácií planéty počas celej svojej histórie nasala do seba mnohé národy. Ako vidíme z histórie, zmysel existencie Ruska nie je v tom, aby „ukazovala iným národom, ako sa nemá žiť“, ako si to mnohí myslia. Zmysel existencie ruskej regionálnej civilizácie je v inom:

Rusko je obetavým zrkadlom Sveta v tom zmysle, že po zániku predchádzajúcej nepravdovnej globálnej civilizácie ľudstvo na ňu takmer zabudlo, a spolu s ňou zabudlo i na jej kultúru. Pri vzniku kultúry novej globálnej civilizácie, ktorá zjednotí celé ľudstvo v ľudskosti, Rusko do seba nasáva všetky ostatné kultúry aj národy, ktoré sú ich nositeľmi, úmerne tomu, nakoľko bez predsudkov a obetavo rieši vo svojom živote otázku «čo je pravda z toho všetkého, s čím má v živote dočinenia?»

Inými slovami: my, Rus, sme civilizáciou miery, stanovenia proporcionality:

- ak sa nemýlime v odpovedi na uvedenú otázku, tak do Ruska prúdia nové národy a ich kultúry, zbavujúc sa predtým im vlastnej skazenosti, vlievajú sa do kultúry samotného Ruska, obohacujúc ho vlastnou pravdou;
- ak sa v odpovedi na uvedenú otázku mýlime, tak nás Prozreteľnosť stále vracia k chybné vyriešenej otázke znova a znova až dovtedy, kým nedospejeme k pravdivej odpovedi.

Pritom sa krajiny a národy vlievajúce sa do ruskej mnohonárodnostnej civilizácie stávajú ruskými. A tento proces, podľa nášho názoru, leží v riečisku Božieho Zámeru. My, Rusko, určujeme ten „spoločný meter“, o ktorom písal F.I. Ťutčev¹⁰, ale *my ho určujeme pre budúcnosť*; zatiaľ čo iní sa nás pokúšajú zmerať štandardom, získaným od nás kedysi v minulosti¹¹, a ktorý je odsúdený na zánik.

⁹ Je potrebné uviesť, že predtým ako Woland v divadle Varieté demonštroval kreditno-finančný systém založený na obehú „záloh“, na tomto istom princípe už fungovali kreditno-finančné systémy všetkých kapitalistických štátov bez výnimky.

¹⁰ F.I. Ťutčev (1873-1803), ruský básnik, filozof, diplomat (pozn. prekl.).

¹¹ Maastrichtské dohody položili základ pre vytvorenie Európy, zjednocujúcej pod spoločnou kultúrou všetky jej národy. Analogický proces prebieha v ruskej civilizácii (ak rátame minimálne od obsadenia Kazane Ivanom Hrozným) už viac ako 500 rokov.

A práve z tohto dôvodu, — *ktorý je podstatou regionálnej civilizácie Rusi v etape formovania Ľudskosti po krachu predchádzajúcej globálnej civilizácie*, — sme nerozvážne dôverčiví, strmhlav sa vrháme do všelijakých nových začiatkov, bleskovo uveriac niečomu novému a okamžite sa vzdávajúc nedávnej minulosti. Lenže takáto rýchlo kvasená fanatická viera v hocičo je u nás len krátkodobá a vzniká pri prekonávaní vývojových kríz, v ktorých sa odrážajú naše minulé odklony od včasných odpovedí na otázku «čo je pravda?» a tiež naše minulé chybné odpovede na túto otázku. A potom tak rýchlo, ako prišla, tak rýchlo aj odchádza a my začíname pochybovať o tom, čo sa predtým stihlo stať fanatickou vierou a začíname testovať jej pravdivosť v presvedčení, že *pravda obstojí v akejkolvek skúške života, a že lož a chyby utrpia porážku*¹². A to sa týka všetkého: jak vierouky a teologických doktrín vyložene neoveriteľných v umelo vytvorených experimentoch (*ktorých pravdivosť môže potvrdiť alebo vyvrátiť len Život plynúci v riečisku Božieho Predurčenia*), tak aj vedeckých hypotéz a teórií, ktoré môžu byť overené experimentálne.

Jediné, o čom väčšina v Rusku nikdy nepochybovala, je to, že Najvyšší Boh, ktorý predurčil existenciu Vesmíru, existuje, a že človek by s Ním mal žiť v súlade. Dokonca aj mnohí z tých, ktorí v epoche materialistického ateizmu tvrdili, že Boha niet, žili v súlade s vlastným svedomím, ktoré cítilo, že Boh existuje a že treba žiť tak, aby sme realizovali Boží Zámer vnímaný svedomím.

Pritom Rusko si v celej svojej histórii nepamätá fakty, kedy by sa v ňom rodili proroci — príjemcovia zvestovaní Zhora, ktoré by sa stali základom na Rusi prevládajúcich vierouk. Všetky vierouky, ktoré dnes prevládajú, a ktoré len nahradili jazyčeské¹³ náboženstvá národov žijúcich v hraniciach ruskej civilizácie, sú importované

¹² Podobný názor sme uviedli aj skôr: «Áno, My lož porážame pravdou, a tá ju drví, a hľa — lož mizne, a vám beda za to, čo pripisujete!» (Korán, 21:18(18)).

Tento prístup nie je porušením prikázania o nepokúšaní Boha (*Deuteronomium*, 6:16; *Matúš*, 4:7; *Lukáš*, 4:2), pretože prikázanie sa nevzťahuje na priebeh udalostí Života v riečisku Božieho Zámeru, ale na pokusy vykonať nad Bohom „vedecký experiment“, a síce:

«1. Milujte spravodlivosť, sudcovia zeme! Spravodlivo premýšľajte o Pánovi, a hľadajte ho s úprimným srdcom! 2. Lebo on sa dáva nájsť tým, čo ho nepokúšajú, a nezjavuje sa tým, čo mu neveria. 3. Lebo nespravodlivé mudrovanie vzdáľuje od Boha a overovanie Jeho sily usvedčuje pochabých» (Kniha Múdrosti, kap. 1:2,3).

¹³ Ruské slovo „jazyčnik“, „jazyčestvo“ sa tradične prekladá ako „pohan“, „pohanstvo“. Lenže slovo pohan je iba hanlivé slovo, ktorým kresťanská cirkevná „elita“ označovala príslušníkov starého predkresťanského náboženstva na Rusi. V skutočnosti slovo „jazyčestvo“, podobne ako „slovanstvo“, vyjadruje informáciu, že šlo o ľudí, ktorí rozumeli mystickej povahe slov a rozumeli Jazyku životných udalostí, ktorým komunikuje Boh s ľuďmi. — pozn. prekl.

zvonku. Národy ich nakoniec prijali, ale aj potom sa ruskí ľudia rôznych národností sporili o obraze Božom (t.j. o súbore predstav týkajúcich sa všetkého Božského ako takého) aj o tom, čo predstavuje súlad ľudí s Najvyšším Bohom formálne aj obsahovo. Vždy sme sa o tomto medzi sebou dohadovali, a mnohí napriek panujúcim tradíciám priamo ohlasovali to, čo mali na duši. Otázka vždy spočívala a spočíva iba v tom, či to bol Boh, ktorý to do duše vložil, alebo či bol niekto len posadnutý a tvrdohlavo šiel proti Božiemu Zámeru, fanaticky pritom volajúc Boha o pomoc. Týmto našim sporom cudzinci nikdy nerozumeli. Ved' my v snahe nájsť pravdu a realizovať ju v živote sme neľútostní aj k sebe, aj k okolitým ľuďom v tomto živote, s nádejou dúfajúc v milostivý Boží Súd. A máme dôvod predpokladať, že práve pre túto nezlomnú snahu o odhalenie a realizáciu Pravdy-Istiny v každodennom živote nám Boh odpustil a odpúšťa mnohé z toho, čo nebolo odpustené iným, dnes už zaniknutým kultúram.

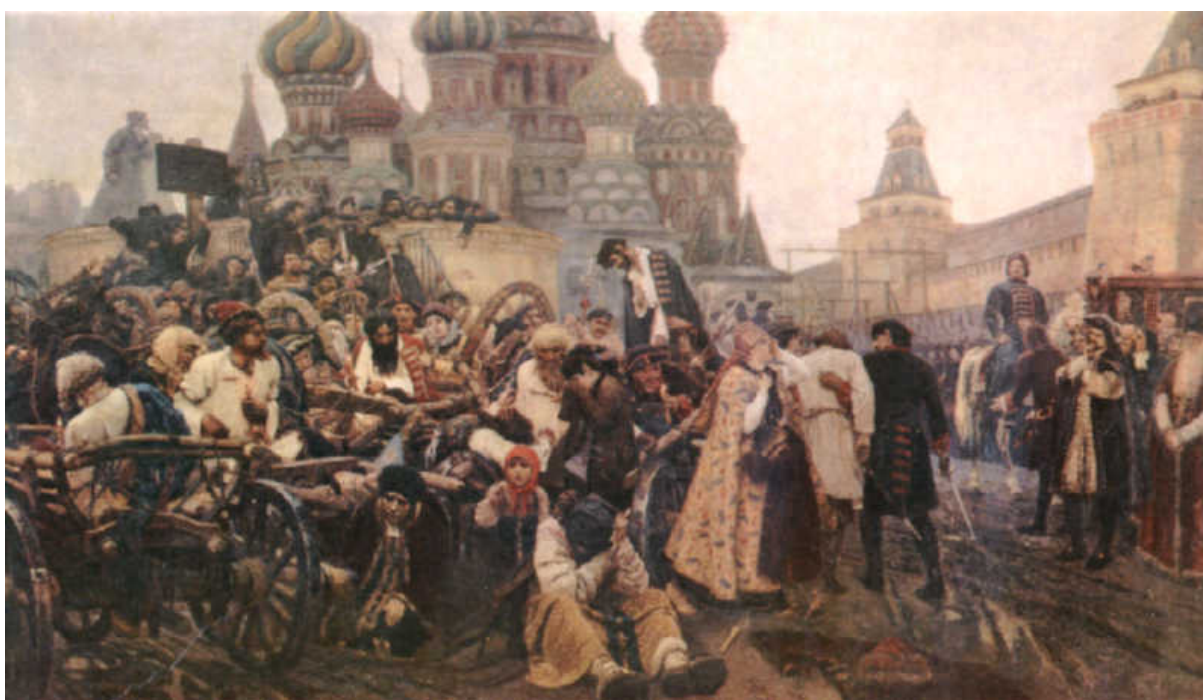
Všetko, čo sa vzťahuje k historickému obdobiu skúšok pravdivosti biblickej kultúry, je vyjadrené v tvorbe ruských umelcov. A tento proces podľa nášho názoru dobre ilustrujú nasledujúce reprodukcie obrazov:

V.G. Perov: *Spor o viere*

V.I. Surikov: *Bojariňa Morozova*

V.I. Surikov: *Ráno poprav*

V.I. Surikov: *Menšikov vo vyhnanstve v Berezove*

V.G. Perov: *Súd Pugačova*

V.G. Perov: *Dedinský rolnický pochod na Velkú noc*

V.G. Perov: *Hostina v kláštore*¹⁴

¹⁴ Ak si niekto myslí, že obraz V.G. Perova *Hostina v kláštore* a na ňom zobrazená scéna je vymyslená, môže siahnuť po knihe akademika A.N. Krylova „Moje →→→

V.G. Perov: *Pitie čaju v Mytiščach*

spomienky“ (jedno z vydání: Leningrad, «Sudostrojenie», r. 1979), v ktorej sa píše o tom, ako Alexandrovsko-Neuský kláštor oslavoval deň Svätého kniežaťa Alexandra Nevského 30. augusta podľa juliánskeho kalendára (ním sa riadi Ruská „pravoslávna“ cirkev), 12. septembra dnes platného gregoriánskeho kalendára. V informačnej databáze VP ZSSR širenej na CD sa jeho rozprávanie o jednej z takých osláv nachádza v časti „Iní autori“: súbor: 30_августа_в_старые_годы_в_СПб-А.Н. Крылов.doc.

V.G. Perov: *V dedinskom kostole*

Z toho musí byť jasné, že takto sa ďalej žiť nedalo, v dôsledku čoho sa biblická kultúra v Rusku po roku 1917 rozpadla. Pritom bolo by klebetou brať na nejakú zvláštnu zodpovednosť za vykorenenie životaschopnej viery zo spoločnosti práve sovietsku moc. Ako vo svojich spomienkach uvádza jeden z vodcov bieleho hnutia, generál A.I. Denikin, **už v prvý týždeň po odstúpení imperátora Nikolaja II. z trónu, prestalo až 80% vojakov z fungujúcej armády chodiť k vojenským duchovným na spoveď**. Po Veľkej októbrovej revolúcii sa počet vojakov, ktorí sa predtým obracali na vojenských kňazov, prudko znížil o ďalších 90%. Pritom väčšina cirkevných hodnostárov počas

občianskej vojny vystúpila (*napriek Kristovým prikázaniam o živote medzi ľuďmi*¹⁵) proti transformácii spoločnosti podľa princípov vylučujúcich parazitovanie jedných ľudí na práci iných, o čo sa snažila pracujúca väčšina jednoduchého ľudu, a podporila starú „elitu“, teda stúpcov obnovenia jedného z vykorisťovateľských systémov. Preto (*v minulosti aj dnes*) všetci tí, ktorí interpretujú potlačenie činnosti cirkevných hodnostárov štátom ako politiku vykorenenia viery v národe, — jednoducho klamú, zamieňajúc pritom jeden jav druhým (*či už to robia z hlúposti alebo úmyselne, to pre spoločnosť nie je podstatné*).

Posledné, čoho pravdivosť sme overovali a odmietli ako nezmyselnú lož, bol materialistický ateizmus v marxisticko-leninskej forme. No aj z neho sme vybrali a nasali zrníčka zdravého rozumu, ktoré v ňom napriek všetkému boli¹⁶, a na ktoré sme sa v minulosti nechali zlákať uveriac, že aj všetko ostatné v ňom je pravdivé a osožné, keď sa táto filozofia objavila v ľudskej kultúre a prenikla do Ruska.

No k overovaniu pravdivosti materialistického ateizmu sme pristúpili až po tom, čo nás oklamalo historicky reálne biblické kresťanstvo: Sľubovali nám Kráľovstvo nebeské na Zemi, a čo sa stalo? — hneď po krstení Rusi, vykonanej *napriek všetkým Kristovým prikázaniam* ohňom a mečom, sa začalo feudálne drobenie kedysi jednotnej slovanskej jazyčeskej civilizácie¹⁷; neprešlo ani tristo rokov a prišiel vpád a jarmo (*Batuchán*); potom boj za zjednotenie Ruska a vrátenie od nej odtrhnutých území; potom „smuta“; potom nevoľníctvo, potom vnútorné roľnícke vojny, potom vonkajšie vojny začiatku 20. storočia, v ktorých sa pobláznená tlupa-„elita“ snažila dosiahnuť svoje ciele, prelievajúc pritom potoky ľudskej krvi.

¹⁵ «Viete, že vládcovia národov nad nimi panujú a veľmoži im vládnu; no medzi vami nech to tak nie je: ale ktokoľvek chce byť medzi vami veľkým, nech je vašim sluhom; a ktokoľvek chce byť medzi vami prvým, nech je vašim otrokom; veď ani Syn Človeka neprišiel kvôli tomu, aby Mu slúžili, ale aby poslúžil a dal Svoju dušu na spásu mnohých» (Matúš, 20:25-28).

«Otče náš nebeský! Nech sa svätí Tvoje meno; Nech príde Tvoje Kráľovstvo; Nech sa plní Tvoja vôľa (ľuďmi) aj na zemi, tak ako sa plní v nebi» (Matúš, 6:9,10).

¹⁶ Metodologickú filozofiu ako alternatívu k filozofiám založeným na citátoch a dogmách. V materiáloch Koncepcie spoločenskej bezpečnosti je to podrobne vysvetlené v knihe „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“. Táto aj ďalšie knihy spomínané v texte sú k dispozícii na stránke www.vodaspb.ru a tiež šírené na CD ako súčasť Informačnej databázy Vnútorného prediktora ZSSR (*a v slovenskom a českom jazyku na stránke: <http://leva-net.webnode.cz/prace-vp-sssr/>*).

¹⁷ Pamätníkom jej nespornej jednoty sú «Hadie valy» (*Змиевы валы*): sú to dodnes zachovalé zvyšky opevnení, tiahnuce sa pozdĺž prítokov Dnepra južne od Kyjeva. Dátum ich vzniku sa odhaduje na 1. tisícročie pred n.l. až 1. tisícročie n.l. Ich stavba by v podmienkach kmeňovej alebo feudálnej rozdrobenosti nebola možná.

Ak cirkevné hierarchie *skutočne ľudí učili tomu, čo akože učili, potom to znamená, že to, čo učili, nie je pravda, pretože všetky tieto a iné pohromy epochy po roku 989 sú výsledkom toho, že vieroučné pokyny, vlastné cirkevnej hierarchii vládnucej počas posledného tisícročia, boli prijaté za čistú pravdu, hoci v sebe obsahovali chyby i evidentnú nezmyselnú lož. Takmer nulovej efektivity cirkevnej pastorácie neveríme: učili národ spoľahlivo, avšak nie čistej pravde, ale takmer čisto démonickým výmyslom, ktoré „ovečky“ následne realizovali v živote v medziach Božieho dopustenia*¹⁸.

To však neznamená, že samotný Ježiš uvádzal ľudí do omylu. Znamená to, že *čo on zanechal ako pravdivé*, bolo napokon prekrútené, utajené a stalo sa pre ľudí nedostupné: vrátane pre rôzne národy Ruskej civilizácie rozvíjajúcej sa v posledných niekoľkých storočiach v hraniciach jedného spoločného štátu.

Overovanie pravdivosti materialistického ateizmu a tradičného biblického pravoslávia našlo svoj prejav aj v románe M.A. Bulgakova. Dej románu sa začína v epoche materialistického ateizmu na Patriarchových rybníkoch.

Prečo nie v moskovskom Centrálnom parku kultúry a oddychu M. Gorkého, ktorý bol symbolom rozkvetu práve tejto epochy? Pretože rybník, to nie je iba veľká vyhlbená jama napájaná vodami z topiaceho sa snehu, spodnými alebo dažďovými vodami. Rybník môže vzniknúť aj za hrádzou¹⁹, ktorá prehradzuje roklinku, v ktorej tečie potok alebo prameň. Dej románu sa v podstate v alegorickom význame začína na **Patriarchových rybníkoch**, ktoré všetko, čo vytekalo z Prameňa vody živej pravej kresťanskej viery, zmenili na hnílý páchnuci močiar:

«Ježiš jej odvetil: „Keby si poznala Boží dar a toho, kto ti hovorí: *daj sa mi napiť*, ty sama by si ho žiadala, a on by ti dal živú vodu. Žena mu povedala: „Pane, nemáš ani vedro, aby si načerpal vodu, a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda tú živú vodu? Si vari väčší ako náš otec Jákob, ktorý nám dal túto studňu a ktorý z nej sám pil spolu so synmi a svojím dobytkom?“ Ježiš jej odvetil: „Každý, kto pije z tejto vody, bude znova

¹⁸ Tu je svedectvo súčasníka a historika V.O. Kľučevského, ktorý pred štúdiom na Moskovskej univerzite študoval v jednom z provinčných seminárov, a preto bol dobre oboznámený s touto problematikou: «ruské duchovenstvo nikdy neučilo „ovečky“ poznávať a milovať Boha, ale iba sa báť čertov, ktorých aj samo rozmnožilo so svojimi manželkami. Nivelizácia ruského krehkého srdca týmto pekelným strachom je jediná vec, ktorá sa tejto príživníckej vrstve podarila» (*Zbierka diel v 9 zväzkoch*, zv. 9, str. 434).

¹⁹ «HRÁDZA, regulačná stavba na prehradenie druhoradých riečnych ramien (*s cieľom zvýšenia vodnej hladiny v hlavnom koryte*): vytvorenie umelých vodojemov, zníženie rozmývania riečného koryta, atď. Vyplňa sa kamennou alebo zemnou náplňou, alebo haťami, či násypmi» („*Veľký encyklopedický slovník*“, *elektronická verzia na CD*, r. 2000).

smädný, ale kto bude piť vodu, ktorú mu ja dám, nebude smädný naveky, lebo voda, ktorú mu ja dám, sa v ňom stane prameňom vody tečúcej do večného života.“ Žena mu povedala: „Pane, daj mi z tej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať“ » (Ján, 4:10-15).

Voda je už oddávna všeobecným alegorickým symbolom znalostí a celkovo kultúry, ktorá je ich nositeľkou z pokolenia na pokolenie. Takže M.A. Bulgakov to naznačil celkom jasne: začiatkom epochy materialistického ateizmu, v ktorej sa začína i dej románu, sú Patriarchove rybníky. A «Patriarchove rybníky» nie sú náhoda: M.A. Bulgakov mal totiž na výber: v Moskve sú aj Čisté rybníky, no on dal pri výbere miesta pre začiatok dejovej línie románu prednosť Patriarchovým rybníkom.

Na rozdiel od Berliozu, sa druhému materialistickému ateistovi, Ivanovi Bezdomevcovi, podarilo prežiť v bezprostrednom kontakte so Satanom. Ale strachu si Ivan užil tiež dosť. Uvedomil si aj celospoločenské riziká a v snahe bojovať s nimi sa rozhodol požiadať o pomoc NKVD²⁰, ale tiež sa vrátiť k náboženskej tradícii, historicky sformovanej na Rusi. Ivan ukradol v cudzom byte, do ktorého vstúpil, papierovú ikonku a svadobnú sviečku, a pristúpil k obrane hlavného mesta pred Satanom a jeho vojakmi pod spoľahlivou, ako sa mu zdalo, ochranou týchto rekvizít.

A hoci prikázania vystríhajú pred krádežou, v danom prípade treba uznať, že Ivan (*pod vplyvom prebúdajúcej sa v ňom viery*) mobilizoval svoje sily a konfiškoval tieto kultové predmety ako prejav vlastnej iniciatívy na ochranu celého národa pred nečistou silou, ktorá nečakane vtrhla do Moskvy. Čiže v podstate nešlo o krádež. Ale pokus zaistiť ochranu obyvateľstva pred spomínanou nečistou silou na základe návratu k tradičnému vierovyznaniu sa ukázal neúčinným: idealistický ateizmus hlásajúci existenciu Boha, no vyznávajúci lživú vierouku, nie je lepší než mnohobožstvo a modlárstvo, ktoré iba nahradil. A tak sa Ivan, ktorý sa k nemu utiekal, dostal do psychiatrickej liečebne ako pacient, čo mu Woland predtým aj naznačoval.

Táto dejová línia je prognózou v alegorickej, umelecko-obraznej forme, ktorá hovorí o bezperspektívnosti (pre Rusko) vrátiť sa k minulým, prežitým svetonázorovým a náboženským systémom. Hoci s takouto prognózou biblicky-„pravoslávne“ veriaci súhlasit' nebudú, no rozduchavanie kadidla prežitého kultu oddanosti rituálom²¹ je pokusom vrátiť sa do minulosti, čo je tiež údelom satanizmu, na čo sa v románe priamo poukazuje:

²⁰ Ivan Bezdomevec nepoznal 13. oddiel NKVD, riadený nečistou silou, známy z diel G.P. Klimova, pretože tento oddiel bol tajný. Veď ani samotný G.P. Klimov nedáva žiadne verzie udalostí opísaných M.A. Bulgakovom, ktorý o 13. oddiele podľa všetkého tiež nič nevedel. — To je vtip...

²¹ K tomu vôbec nie bezpečnej, čo sa napríklad prejavilo na katastrofe atómovej ponorky „Kursk“, vysvätenej pravoslávny obradom, ku ktorej došlo 12. augusta 2000 v čase konania archijerejského koncilu «rosSiónskej» biblicky-„pravoslávnej“
→→→

«...majster (...) povedal:

— Ach, neodsudzujte tú úbohú ženu, pane! V tom pivničnom byte už dávno býva niekto iný, a vôbec, to nie je možné, aby sa v živote všetko presne zopakovalo. (...)

Vravíte, že to nie je možné? — spýtal sa Woland, — Máte pravdu²², ale my to skúsime» (*Kapitola 24, Privolanie Majstra*).

Samozrejme, že zo znásilňovanej prítomnosti sa niekedy podarí vymodelovať želané, vrátane želanej minulosti, ale len na nejaký čas: — potom aj tak vtrhnú do života nadchádzajúce udalosti, trhajúc zvnútra skostnatenosť takéhoto „modelu“ a rozptyľujúc ho na prach nehodný poklony.

cirkvi. Podrobnejšie o tom vid' našu knihu „Ruská spoločnosť a katastrofa atómovej ponorky «Kursk» 12. augusta 2000“.

²² Pretože Boží Zámer charakterizujú cieľavedomé zmeny a nemožno ho otočiť naspäť.

3. Zlých ľudí na svete niet

V psychiatrickej liečebni bol Ivan pod tlakom okolností, ktoré sám nedokázal prekonať, prinútený zaoberať sa otázkou najvyššej dôležitosti a užitočnosti vo všetkých krízových i ku kríze vedúcich situáciách: *prehodnotením svojho doterajšieho života a plánmi do budúcnosti*. A tak sa pre Ivana (*ako aj pre mnohých reálnych ľudí neschopných sa silou vlastnej vôle vzoprieť prúdu márnosti, ktorý ich unáša životom*) stal pobyt na klinike vlastne užitočným. Bol to úžitok vedeným prozreteľnosťou, pretože ináč by Ivan až do smrti písal tie «príšerné!» verše (*tak ich hodnotilo jeho svedomie*), z ktorých mu samému bolo zle.

V románe predstavuje táto psychiatrická liečebňa uzol, v ktorom sa prešli dejové línie obsahujúce rôzne fragmenty dejín týkajúcich sa Piláta. Túto Pilátovu dejovú líniu zastupujú tri fragmenty:

- **prvý** (kapitola 2.) možno pomyselne nazvať «Evanjeliom podľa Wolanda» – ide o jeho maximálne presvedčivé rozprávanie Berliozovi a Bezdomovcovi o udalostiach zo začiatku nášho letopočtu, ktoré sa odohrali štrnásteho dňa jarného mesiaca nisan v meste Jerušalaim. Rozhovor prebiehal, kým takto sedeli v trojici na lavičke na Patriarchových rybníkoch a každý z nich po svojom „čakal na električku“;
- **druhý** (kapitola 16) – sen, ktorý sa prisnil Ivanovi Bezdomovcovi, napumpovanému sedatívami počas jeho pobytu v psychiatrickej liečebni;
- **tretí** (kapitola 25) – fragment, v ktorom Woland zreparoval jeden zo zhorených exemplárov rukopisu majstrovho románu o Pilátovi (*pri obnove rukopisu do reálnej podoby vykrikovala Margaréta nadchýnajúca sa Wolandom hlúposti: „Všemocný, všemocný!“ — hoci všemocný a všemohúci je iba Boh*).

Väčšinou práve túto dejovú líniu „o Pilátovi“ literáti a čitatelia, rovnako disponujúci démonickým režimom psychiky, stotožňujú s náboženskými názormi M.A. Bulgakova, nedotiahnuc už do konca myšlienku, že si na vyjadrenie akože svojho názoru vybral celkovo nevhodných «lyrických hrdinov». Táto okolnosť, táto nevhodnosť «lyrických hrdinov» i miest, na ktorých sa čitateľovi otvára táto dejová línia, nás vedie k názoru, že «Evanjelium podľa Michaila» Bulgakov nezamaskoval pod «Evanjelium podľa Wolanda» či majstrom napísaný «román v románe», voči ktorému pôsobia ostatné dejové línie ako nosný základ a rámec, ale že «Evanjeliom podľa Michaila» je vlastne celý román so všetkými navzájom poprepletanými dejovými líniami bez výnimky, alebo bez uprednostňovania niektorej z nich. Pritom mnohé z línii práve kvôli špecifikám postáv zapletených do deja, netreba brať doslova, pretože v opačnom prípade nevyhnutne dospejeme k hlúpostiam, podobným nasledujúcej:

«V máji 1939 urobil Bulgakov zásadné zmeny v tejto epizóde: pred Wolanda predstúpi Lévi Matúš s **prosbou** Ješuu (V. Losev dané slovo zvýraznil hrubým), aby Satan «vzal so sebou majstra a odmenil ho pokojom». Tým sa Bulgakov v neskoršej, upravenej verzii odkláňa od koncepcie podriadenosti «kráľovstva tmy» voči «kráľovstvu svetla» a prinajmenšom ich zrovnoprávňuje.“ (Viktor Losev, *Komentáre k publikácii kapitol z raných verzii románu v časopise „Slovo“, č. 8, 1991, str. 74*).

Túto epizódu budeme komentovať neskôr, ale teraz sa vrátíme k dejovej línii „o Pilátovi“ ako takom. Tí, ktorí poznajú texty Nového zákona, ju vnímajú len ako ďalšiu verziu, ktorá opakuje informácie z Nového zákona, hoci sa od nich odlišuje v niektorých detailoch, ktoré (*v závislosti od toho, či sa porovnávajú s ostatnými okolnosťami alebo sa posudzujú izolovane*) sú buď zanedbateľné alebo naopak, mimoriadne dôležité. Pritom z pohľadu väčšiny, ktorá netrvá na absolútnej a nespochybniteľnej presnosti kánonických biblických zvestovaní, žiadne zvláštne nezrovnalosti s kánonickými textami v tejto dejovej línii neexistujú. Na prvý pohľad všetko súhlasí: uväznenie na základe Judášovej zrady; veľrada vyniesla rozsudok smrti a postúpila ho na potvrdenie prokurátorovi; prokurátor nechcel potvrdiť rozsudok smrti, no pod hrozbou žaloby na neho priamo rímskemu cisárovi Tiberiovi „zmalomyselnel“ a rozsudok napokon potvrdil; odsúdeného ukrižovali spolu so zločincami; ten zomrel na kríži; pochovali ho, pravda, nie tak a nie tam, ako o tom dokladujú kánonické texty Nového zákona... A hoci v tejto dejovej línii chýba: 1. čo robil Ješua pred tým, než ho uväznili; 2. a čo sa odohrávalo potom, ako pochovali jeho telo, tak aj napriek tomu je tu všetko rozpoznateľné, a čo zostalo nevyslovené, to je aj tak všetkým známe z biblickej kultúry. Čo je tu teda zvláštne?

Väčšina sa nezaoberá otázkou, nakoľko súhlasí to, čo ponechal M.A. Bulgakov zamlčané, s tým, čo hovoria texty Nového zákona priamo. Tým viac ich netrápi ani otázka vyplývajúca z tej prvej: nakoľko súhlasia *a v čom konkrétne* sa odlišujú zamlčané fakty, *na jednej strane*, u M.A. Bulgakova, a *na druhej strane*, u autorov, cenzorov a redaktorov novozákonných textov?

No, aby sme mohli pokračovať v posudzovaní tejto dejovej línie a otázok s ňou spojených, je nevyhnutné pripomenúť, že mnohí spisovatelia tvrdili, že ich postavy si žijú v ich dielach svojím samostatným životom, nezávisle od vôle a zámerov autora diela. Dochádza k tomu preto, že autor, ktorý postavu vymýšľa, si vo svojej psychike predstavuje nejakú osobnosť, ktorej podľa vlastného uváženia nadelí určitú mravnosť, poznanie, svetonázor a všetko ostatné, čo charakterizuje každého jednotlivca. Po tom vzniká v psychike autora viac-menej samostatný algoritmický model, predstavujúci umelecký obraz-postavu, ktorá už koná v dejovej línii „automaticky“, na základe toho všetkého, čím ju jej autor vo «virtuálnej realite» svojho vymysleného sveta obdaril. Táto koncepcia umeleckej tvorby vysvetľuje, prečo zrodená a v autorovej psychike

oživená osobnosť postavy koná v rámci dejovej línie viac-menej nezávisle od samotného autora, ktorého psychika funguje na základe inej mravnosti, iných znalostí, inej algoritmiky myslenia.

V súlade s takýmto chápaním umeleckej tvorby nie je to spisovateľ, kto «rozohráva dej» medzi postavami vytvoriac určitú dejovú líniu, ale sú to ním vymyslené postavy, ktoré «si žijú svoj reálny život» v autorovej psychike skladajúc v jeho virtuálnom svete dejové línie buď jednu za druhou, alebo paralelne, navzájom sa dopĺňajúc alebo vyvracajúc, a vnútorné videnie autora je pri tom všetkom iba prítomné. Pritom niektoré postavy (*disponujúce určitou samostatnosťou v autorovej psychike*) sa môžu opierať o spoločné masívy informácie, ktorá je autorovi známa a určená pre nejakú skupinu postáv v jeho psychike. Alebo môžu cez autorovu psychiku mať bezprostredný prístup k informácii egregorov¹, na ktoré je autor napojený, a to dokonca aj vtedy, keď sám nemá vedomý prístup k týmto informáciám, alebo popiera možnosť ich existencie kdekoľvek inde ako vo svete jeho diela. V takej koncepcii a životnej praxi umeleckej tvorby zostáva na pleciach autora úloha, aby zabezpečil dostatočné množstvo postáv, korekciu ich charakterových vlastností, a prostredníctvom nich sa potom nastavuje algoritmus ich vzájomných vzťahov v dejovej línii diela. Niekedy sa dielo podarí vytvoriť na prvý pokus, na jeden dych, ale niekedy sú na nastavenie algoritmiky vývoja dejovej línie a jeho jednotlivých fragmentov potrebné celé desaťročia².

Všetko sa to podobá na počítačovú hru, len vytvorenie hry aj samotný algoritmus sa odohráva v autorovej psychike, a nie v programovom prostredí počítača.

¹ Egregor je kolektívny duch, kolektívne biopole; kolektívna psychika, na ktorej sa podieľa každá osoba.

Slovo «egregor» pochádza od slova «agregát», ktoré znamená «zloženie množstva funkčne rozdielnych prvkov do jedného celku». To znamená, že najbližšia analógia v ruskom jazyku pre slovo egregor je slovo súbornosť. Slovo «individuum» znamená «nedeliteľný», t.j. «jedinečný jedinec». Latinskej dvojici slov «individuum — egregor» zodpovedá v ruskom jazyku pár «jedinec — súbornosť», pričom pod súbornosťou sa automaticky myslí Ľudský typ režimu psychiky jej účastníkov, čo ju podstatne odlišuje od stádovito-svorkovitých a korporatívnych egregorov, vytváraných nositeľmi neĽudských typov režimu psychiky. Podrobnejšie o tom viď v materiáloch na stránke www.vodaspb.ru (a v slovenskom a českom jazyku na stránke: <http://leva-net.webnode.cz/prace-vp-sssr/>) knihy: „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“ a „Od korporatívnosti pod rúškom ideí k súbornosti v Božom kráľovstve“ (poznámka r. 2004).

² Obraz „Zjavenie Krista ľudu“ maľoval A.A. Ivanov od r. 1837 do r. 1857, pričom žil od r. 1806 do r. 1858. Zanechal za sebou množstvo skíc a náčrtov a prinajmenšom dve veľké plátna, ktoré sú dnes uložené po jednom v každom z hlavných miest Ruska: jedno v Ruskom múzeu v Petrohrade a druhé v Tret'jakovskej galérii v Moskve.

Len v takomto režime tvorby sa umelecké dielo podarí «akoby bolo živé». Pri konštruovaní dejovej línie samotným autorom s následným režírovaním jej «dejovej rozohrávky» medzi ním skonštruovanými bábkami, vyfarbenými ako postavy, dostávame neživú «hraciu skrinku», ktorá sa uvádza do pohybu energetickou „pružinou“, naťahovanou najprv psychikou samotného autora, a neskôr psychikou čitateľa.

Príkladom takýchto psychomechanických pohyblivých konštrukcií, vampiricky fungujúcich vďaka energetike čitateľa, sú „Besy“ F.M. Dostojevského, ktorý aj sám priznal, že tento jeho román je výsledkom skladania deja s vopred zadanými rozuzleniami³. U M.A. Bulgakova sa to v „Majstrovi a Margaréte“ podarilo naozaj ako «v živote», teda žiadna mŕtva vampirická psychomechanická konštrukcia.

Preto predtým, než si rozoberieme vloženú dejovú líniu „o Pilátovi“, musíme vymenovať hlavné postavy celého románu, ktoré sú bezprostredne s touto líniou spojené:

- predovšetkým je to anonymný rozprávač, ktorému dal autor úlohu svedka všetkých dejových línií súčasnosti, možnosť sledovať sny druhých postáv, čítať ich myšlienky a neskôr o tom rozprávať, prepletajúc rôzne dejové línie medzi sebou;

³ Kresťanské rádio «Mária» raz citovalo list F.M. Dostojevského: „Ak by mi niekto dokázal, že Kristus stojí mimo istiny, ostal by som radšej s Kristom, nie s istinou“. (*rozdiel medzi pojmom „pravda“ a „istina“ vid’ v 6. kapitole*)

Kristus je v istine. Ale samotné predstavy o Kristovi, *cielené* kultivované v spoločnosti, môžu stáť aj mimo Pravdy-Istiny. A svoje vlastné predstavy o Kristovi mnohí stotožňujú s *Kristom v istine* a tak „deklarujú svoju oddanosť Kristovi podľa ich vlastných predstáv, odmietajú aj Krista, aj Pravdu-Istinu, dokonca aj keď sa im dokáže, že ich predstavy o Kristovi sú lož a stoja mimo Pravdy-Istiny.

Uvedený „paradox“ F.M. Dostojevského je jedným z najvýraznejších vyhlásení, po prvé, o servilnosti subjektu voči jeho vlastným predstavám, po druhé, o ochote popierať Pravdu-Istinu na základe slepej, nerozumnej a nezodpovednej predpojatosti.

Taký musí byť aj dobrý otrok židovských „pánov“: za túto ochotu tupo slúžiť (*napriek Pravde-Istine*) kultivovaným predstavám, nech by boli o čomkoľvek, rabinát nevytkne F.M. Dostojevskému ani „Denníky spisovateľa“, v ktorých sa vráta v «židovskej otázke» a «židovsko-ruských» vzťahoch. Je dobré tiež spomenúť, že F.M. Dostojevskij stotožňoval ruskosť s biblicko-„pravoslávnu“ vierou, čo bolo z jeho strany hlúpe; a o to hlúpejšie zo strany našich súčasníkov, „nadšených“ jeho tvorbou.

Lenže táto mravnostno-svetonázorová pozícia odmietania zistiť Istinu v prospech slúženia vlastnej predpojatosti sa prejavila v celej tvorbe F.M. Dostojevského, konkrétne vysvetľuje napríklad neživosť „Besov“ a ubíjajúci účinok aj mnohých iných jeho diel na psychiku čitateľov, a cez ňu aj na život spoločnosti.

- Woland, stvárňujúci obraz Satana, vytvorený v psychike samotného M.A. Bulgakova na základe jeho neformálneho teologického vzdelania v rodine a vlastných pozorovaní priebehu udalostí v reálnom živote;
- majster, ktorého podstata je jasná aj bez osobitného vysvetľovania: zaoberal sa vedou, upadol do obdobia «žánrovej krízy», v dôsledku čoho sa vzdal vedeckých výskumov a začal riešiť svoje mravné a svetonázorové problémy (*vedomé aj nevedomé antagonizmy v jeho psychike*) v umeleckej tvorbe, čo ho priviedlo k ďalšej kríze, v ktorej už beznádejne uviazol;
- Margaréta, ktorá nijako nesúvisí s intelektuálnym rozpracovaním dejovej línie „o Pilátovi“ a s tým spojenými informáciami o faktoch náboženskej histórie ľudstva. Vo vzťahu k tejto dejovej línii je Margaréta iba jedným z jeho prvých *nadšených* čitateľov, možno je aj autorovou bezprostrednou «múzou» a inšpiráciou v tvorbe, pretože psychologicky a predovšetkým emočne bol od nej majster takmer celkom závislý.
- Ivan Ponyrev, nositeľ literárneho pseudonymu „Bezdomovec“, ktorého by bolo možné nazývať aj paralelným pseudonymom: „z Blázince“.

No kým toto boli postavy, ktoré vo vzťahu k dejovej línii „o Pilátovi“ možno nazvať prvotnými, tak v nej samotnej vystupujú aj druhotné postavy, nie však v tom zmysle, že by tieto postavy mali druhoradý význam, ale v tom zmysle, že sú naozaj také, ako sa prezentujú v románe. Boli totiž splodené už menovanými prvotnými postavami: Wolandom, Bezdomovcom, majstrom, teda osobami, od ktorých sa v románe odvíja dejová línia „o Pilátovi“. V dôsledku toho sa druhotnými postavami stali samotný Pilát, Ješua, Lévi Matúš, hlava Veľrady⁴ veľkňaz Kajfáš⁵. Preto je treba rozlišovať, kedy o niekom z nich hovorí anonymný *rozprávač* (*svedok všetkého, čo opisuje*), a kedy o nich hovorí niekto iný z prvotných postáv. Pritom všetky prvotné postavy sú s dejovou líniou „o Pilátovi“ spojené určitým, pre nich spoločným komplexom informácií, vlastných jak psychike samotného M.A. Bulgakova, tak aj dostupných cez egregory, na ktoré bola jeho psychika pripojená. Na základe masívov týchto informácií prvotné postavy konajú a z nich čerpajú aj informácie o druhotných postavách, v súlade s mravnosťou, svetonázorom, algoritmikou psychiky a ostatnými charakterovými vlastnosťami, ktoré do každej z prvotných postáv vložil M.A. Bulgakov. V základe týchto masívov informácií ležia jak reálne dejiny (*z väčšej časti ako súčasť egregoriálnej pamäte*), tak aj ich odraz v historických mýtoch vlastných kultúre ľudstva, ktoré sa v mnohom od reálnych dejín odlišujú, pretože mýty vyjadrujú chápanie dejín ľuďmi a nie Boží Zámer, ktorý

⁴ V gréckom znení „synedrión“, v hebrejskom „sanhedrin“. Najvyšší súd v Judei. Malý synedrión sa skladal z 23 sudcov a Veľký synedrión zo 71 sudcov. – pozn. prekl.

⁵ V ruskojazyčných biblických textoch znie meno hlavy Veľrady Kaiafa.

sa realizuje v globálnom dejinnom procese, v predurčení jeho zmyslu samotným Bohom.

V dôsledku toho sa dejová línia „o Pilátovi“ skladá ako vzájomne výhodný kompromis medzi prvotnými postavami, a v nej sa *nenápadne (ako i v reálnom živote)*⁶ odzrkadľuje Boží Zámer, presnejšie: nie samotný Zámer ako taký, ale charakterovo-obrazná predstava Zámeru v psychike M.A. Bulgakova zodpovedajúca biblickému textu v *Prvej*⁷ *knihe kráľov (19. kapitola)* a zobrazená v deji románu.

Ani Woland, ani Bezdomec, ani majster nevyvracajú fragmenty deja, ktoré prezentujú ďalší dvaja rozprávači, ale zhoda okolností je taká, že autorské práva na román „o Pilátovi“ pripadnú majstrovi, ktorý na papieri zachytil iba to, čo sa vznášalo v kolektívnom nevedomí Bulgakovho vymysleného sveta, v ktorom sa odohrával život prvotných postáv. Pritom z nich len Wolandovo vedomie bolo súčasníkom udalostí opisovaných v príbehu „o Pilátovi“, v dôsledku čoho možno všetko ostatné čiastočne považovať za satanské preludy v psychike tých, ktorí sa odklonili od Božieho vedenia. *No keďže aj sám Woland konal v medziach prozreteľného dopustenia Zhora, tak ani jeho rozprávanie nie je zbytočné, ani nezmyselné pre tých, ktorí chcú úprimne a cieľavedome nájsť pravdu.*

Samozrejme, že Woland z toho, čo vedel, zatajil všetko, čoho prezradenie považoval za škodlivé pre uskutočnenie svojich zámerov jak voči svojim spolubesedníkom osobne, tak aj voči celému ľudstvu. Tu i tam zaklamal alebo poskytol možnosť nechať sa oklamať inými; čo-to škodlivé na seba vytáral z pýchy, vychádzajúc z presvedčenia, že «títo tupci» to aj tak správne nepochopia, na čo mu dal dostatočný dôvod Berlioz, ktorý namieril svoje kroky priamo pod električku. Woland niečo natáral aj o obmedzenosti jeho chápania sveta a obmedzenej schopnosti predvídať následky. No a to hlavné:

Satan, behom celej svojej histórie odpadnutia od Boha, sám neraz upadal do sebaklamu⁸, v dôsledku čoho aj jeho pamäť,

⁶ «A povedal: „Vyjdi a stoj na hore pred Hospodínom! Hľa, Hospodin prejde okolo.“ A mocný a silný vietor trhajúci hory a rozbíjajúci skaly prešiel pred ním, ale Hospodin vo vetre nebol; po vetre prišlo zemetrasenie, no Hospodin v zemetrasení nebol; po zemetrasení prišiel oheň, no Hospodin v ohni nebol; po ohni prišiel tichý vánok [a tam bol Hospodin]» (*1. kniha Kráľov, 19:11, 12*).

Napriek týmto jasným slovám sa obyvatelia zaujímajú o estrádne a hlučné prejavy, ktoré sa dejú pri realizácii Božieho Zámeru. To je aj jeden z dôvodov, prečo mnohí členovia cirkvi, ktorí *nevidia v románe prejav Božieho Zámeru vo forme hlučných a estrádnych prejavov*, obviňujú M. A. Bulgakova z popularizácie satanizmu a z kultivovania obrazu služby diablu vo verejnej mienke.

⁷ V ruskom synodálnom preklade a Vulgáte sa kniha nazýva „Tretia kniha kráľov“ s tým, že prvé dve sú Samuelove knihy. – pozn. prekl.

⁸ Ten, kto sám seba rád klame, toho klamať netreba.

aj algoritmika psychiky museli nakopit' neskutočnú hrbu chýb a omylov, ktoré on sám nie je schopný odhaliť a odstrániť, kým tvrdohlavo zotrúva vo svojej disharmónii s Bohom.

To znamená, že M. A. Bulgakov, hoci nebol uznaným diplomovaným teológom, sám pracoval nad problémom: *vecné preskúmanie* možnosti imitácie Zvestovania Zhora Satanom v hraniciach principiálne možného dopustenia Satanovi takéhoto konania. Všestrannému preskúmaniu tejto možnosti sa vyhýbajú teológovia úplne všetkých vierovyznaní: jak vo vzťahu k tomu, čo vyznávajú oni sami, tak aj vo vzťahu k tomu, čo vyznávajú a kážu iné cirkvi.

Preskúmanie tohto problému síce nemôže zničiť alebo vykoreniť pravú vieru, ale predstavuje riziko pre zotročenie spoločnosti kultom všemožných druhov spoločenskej mágie. Takže keď sa profesionálni teológovia všetkých vierovyznaní tejto problematike vyhýbajú, iba tým sami svedčia o svojej neslobode, a v dôsledku toho – o odpadnutí od Pravdy: «Ak zostanete v mojom slove, ste naozaj mojimi učeníkmi, spoznáte pravdu, a pravda vás oslobodí» (v podaní Jána, 8:31,32).

Ako sa so všetkým povedaným a podsunutým vo svojej mysli vysporiadal majster, vieme zo samotného románu. Ocitol sa v psychiatrickej liečebni, kde sanitárke Praskovii Fiodorovne potiahol kľúče (čo vyjadruje jednu z charakterových črt reálnej zlodejskej mravnosti majstra) a takto prenikol do izby, kde sa nad sebou trápil Ivan Bezdomovec. Ivanove čerstvé dojmy ešte nestihli odznieť, takže ten pravdepodobne ešte *prežívajúc*⁹ každé slovo vyrozprával majstrovi «Evanjelium podľa Wolanda», po čom majster vykrikol: „Uhádol som! Uhádol!“ Týmto si sám potvrdil úplnú pravdivosť «Evanjelia od Wolanda» a zhodu s jeho románom o udalostiach, ku ktorým došlo v Jerušalaime začiatkom našej éry.

Podľa nášho chápania existencie, ak sa človek zaoberá otázkami vzťahu Boha a ľudstva, a úprimne, neuhýbajúc pred vlastným svedomím hľadá odpovede na *otázky, ktoré s Božou pomocou*¹⁰ *pred ním vyvstávajú* pri riešení tejto problematiky, — tak s Božou pomocou bude tento problém vyriešený pravdoverne, a človek nemôže upadnúť do depresie, zutekať pred ľuďmi, psychicky ochorieť alebo sa stať posadnutým: naopak, bude mať čoraz väčšiu radosť zo života, pretože jeho zdravomyslie upevňujúce sa v pravdovernosti bude ovládať čoraz viac stránok života.

⁹ O tom, prečo je toto slovo vyznačené kurzívou, povieme neskôr.

¹⁰ To znamená, že k otázkam človeka privádza Boh: úlohou človeka je nezľaknúť sa, zistiť ich obsah, a dať si na ne odpoveď.

Takže všetko, čo sa udialo s majstrom, svedčí o tom, že v jeho mravnosti, a následkom toho aj v jeho psychike, bolo niečo lživé. Preto prinajmenšom nepochopil pravdivosť toho, čo sám napísal, predierajúc sa závojom klamstiev Wolandovho mámenia¹¹ a nakopených lží v danej kultúre, prípadne to, čo napísal, je v niečom lživé.

Aby sme dokázali odpovedať na otázky tohto typu, musíme preskúmať dve samostatné línie románu majstra:

- tú, v ktorej sa opakuje svedectvo kánonických evanjelií Nového zákona;
- tú, ktorá im protirečí.

Začneme tou, čo protirečí. Na otázku prokurátora:

« — Meno?

— Moje? — spýtal sa náhlivo väzeň <Ješua> a celou svojou bytosťou vyjadroval ochotu odpovedať rozumne, aby nevzbudil hnev <Predtým centúrio¹² Mark Krysobijec vyviedol Jeshuu z kolonády, kde Pilát viedol výsluch, udrel ho bičom a vysvetlil, ako sa má správať pred prokurátorom>.

Prokurátor potichu povedal:

- Svoje meno poznám. Nerob sa hlúpejším, ako si. Tvoje.
- Ješua, — odvetil väzeň náhlivo.
- Priezvisko nemáš?

¹¹ V jednom z raných vydaní románu je takáto epizóda:

« — A vy, najdôstojnejší Ivan Nikolajevič, — povedal opäť inžinier, — vy tak normálne veríte v Krista. Jeho tón bol surový, dôraz však zoslabil.

— Začala sa biela mágia, — zamrmlal Ivanuška.

— Musíte byť dôsledný, — odvetil na to konzultant, — buďte taký láskavý, — hovoril úlisne, — stúpte na tento portrét, — a ukázal ostrým prstom na obraz Krista na piesku.

— Je to čudné, — povedal bledý Berlioz.

— Ja nechcem! — vzoprel sa Ivanuška.

— Bojíte sa, — krátko zareagoval Woland.

— Ale kdeže!

— Bojíte sa!

Ivanuška, strácajúc istotu, pozrel na svojho patróna a priateľa.

Ten Ivanušku podržal:

— Zmilujte sa, doktor! On neverí v žiadneho Krista, veď je to trápne, dokazovať svoju nevieru takýmto spôsobom!

— No, tak teda! — surovo povedal inžinier a nadvihol obočie, — dovoľte, aby som vám povedal, občan Bezdomovec, že ste svinský klamár! Áno, áno! A netreba na mňa tak púliť oči!

→→→

- Ha-Nocri¹³.
- Odkiaľ pochádzaš?

Inžinierov tón bol tak nečakane drzý, taký strohý, že obom priateľom akoby na okamih zmrzol jazyk. Ivanuška vyvalil oči. Teoreticky by sa teraz žiadalo dať spolubesedníkovi poza uši, no ruský človek je nielen drzý, ale aj zbabelý.

Áno, áno, áno, nezízajte tak, — pokračoval Woland, — a nemáte čo zúriť, braček, zakričal zlostne, pričom prechádzal absolútne nepochopiteľne z nemeckého akcentu na čiernomorský, — ty si trdlo, braček, si bezbožník a ancikrist. Ako budeš mužikom kázať? Mužik potrebuje rezkú, strohú propagandu, raz-dva, jednou ranou dve muchy! Aký si ty propagandista! Inteligent! Ach, radšej keby to moje oči nevideli!

Hocičo iné, s výnimkou posledného mohol Ivanuška znieť. Na tvári sa mu objavila zúrivosť.

— Ja som inteligent?! — obidvoma rukami sa udrél do hrude, — ja a inteligent? — zachrčal s takým výzorom, akoby ho Woland nazval prinajmenšom sukiným synom. — Tak sa teda prizri!! — Ivanuška priskočil k obrazu.

— Stojte!! — hromovým hlasom zakričal konzultant, — Stojte!

Ivanuška akoby na mieste zamrzol.

— Po mojom evanjeliu, potom, čo som vám porozprával o Ješuoovi, vy, Vladimír Mironovič (*tak sa Berlioz volal v jednom z ranných vydání: naša poznámka v citáte*), azda vy toho mladého blázna nezastavíte?! — **A vy, — inžinier sa obrátil k nebu, — vy ste počuli, čo som vám úprimne rozprával?!** (*zvýraznené nami v citáte*). — Áno! — a ostrý prst vyletel k nebu. — Zastavte ho! Zastavte ho! Ste starší!

— To je všetko také hlúpe! — konečne zakričal aj Berlioz, — až sa mi múti hlava! Nebudem ho, samozrejme, ani povzbudzovať, ani mu brániť!

A Ivanušková čižma sa opäť nadvihla, ozval sa dupot a Kristus sa rozletel vo vetre ako prach.

— Tu to máte! — zakričal Ivan zlostne.

— Ach! — vzdychol Woland, koketne si prikryjúc oči dlaňou, a hneď potom, zatváriac sa neobyčajne seriózne, spokojne dodal:

— Tak je všetko v poriadku a dcéra noci Moira dopriadla svoju niť» (*citované z časopisu „Slovo“, č. 4, 1991, str. 14*).

No v konečnej verzii nami v citáte zvýraznená žiadosť Wolanda k Nebesiam o potvrdenie pravdivosti jeho rozprávania chýba. Rovnako chýba aj celá táto epizóda.

Vysvetlíme ešte jednu okolnosť spomenutú Wolandom: Moiry sú v gréckej a rímskej mytológii tri sestry-„bohyne“, ktoré priadli nite osudov jak ľuďi, tak aj olympských „bohov“, vrátane osudu samotného Zeusa-Jupitera. A tak podľa jedného z týchto mýtov by bol Zeus zvrhnutý z olympského trónu novým, najvyšším „bohom“ zrodeným z Dia a morskej „nymfy“ Thetis. Toto tajomstvo poznal Prometheus.

Prometheus, ktorý bol prikovaný ku skale za trest, že odovzdal ľuďom božský oheň, bol Diom oslobodený výmenou za toto tajomstvo. V dôsledku tejto výmeny sa Zeus musel zriecť svojich sexuálnych chůťok a vydať Thetis za smrteľného pozemského kráľa Pélea, z ktorého sa zrodil Achilles – jeden z hrdinov Trójskej vojny. No aby nestúpil z dažd'a pod odkvap výmenou svojho rozsudku „byť prikovaný naveky“, Zeus zaviazal Prometea nosiť a nesnímať prsteň, ukovaný z ohnivka Prometeových okov s úlomkom tej skaly, na ktorej bol titán ukrižovaný.

— Z mesta Gamala, — odpovedal väzeň a ukázal hlavou, že kdesi tam vpravo, ďaleko na severe leží mesto Gamala.

— Aká krv ti prúdi v žilách?

— Nevieť presne, — odpovedal väzeň živo. — Na rodičov sa nepamätám. Počul som, že môj otec bol Sýrčan...» (*Kapitola 2. Pontský Pilát*).

Ješuova odpoveď na otázku rovnako popiera jak biblické, tak aj koranické dôkazy o Kristovom narodení a detstve, podľa ktorých on poznal svojich rodičov, vedel o svojom počatí pravdovernou pannou z Ducha Svätého, čo je v bežnom živote neprirodzené.

Vo verzii udalostí „Majstra a Margaréty“ je Ješua obyčajným človekom, akých je veľa, no ktorý sa odlišuje od drvivej väčšiny tým, že cieľavedome, aktívne, radostne a nebojácne spoznáva a analyzuje Život s vierou a dôverou k Bohu, ako ukazujú jeho ďalšie odpovede Pilátovi, a štedro sa delí so svojim poznaním a chápaním prebiehajúcich udalostí a perspektív so všetkými ľuďmi, ktorí sú ochotní ho počúvať, nerobiac medzi ľuďmi žiadne výnimky.

Potom, čo Ješua pomohol Pilátovi zbaviť sa bolesti pri záchvate migrény, Pilát prikázal, aby ho rozviazali a rozhovor pokračoval:

«Na čo mám prisahať? — spýtal sa veľmi živo človek zbavený pút.

— Nuž, hoci na svoj život, — odvetil prokurátor, — máš poslednú možnosť, lebo tvoj život visí na vlásku, aby si vedel.

— Azda si nemyslíš, vladár, že tvojou zásluhou? — spýtal sa väzeň.

— Ak je to tak, potom sa veľmi mylíš.

Pilát sa zachvel a odvetil cez zuby:

— Ja ten vlások môžem prerezať.

— Aj v tom sa mylíš, — odpovedal väzeň s jasným úsmevom a zaclonil sa rukou pred slnkom.

— Uznaj, že prerezať vlások, na ktorom visí môj život, môže asi iba ten, kto ma do toho stavu dostal.

— Tak, tak, — povedal Pilát s úsmevom...»

Táto narážka bola skutočne veľmi priehľadná a je vyjadrená v ruskom porekadle: „Všetci pod Bohom kráčame“, t.j. bez Boha a jeho Svätej vôle sa žiadny život neskončí ani sa nikomu neskriví vlások na hlave. A celé Ješuovo

¹² Stotník. Centúria znamená „stotina“, nižšia štruktúrna jednotka v systéme légie; dve centúrie tvorili „manipulu“. Početnosť a organizácia légie bola v rôznych obdobiach rímskej histórie iná.

¹³ Ješua Ha-Nocri – Ježiš Nazaretský po hebrejsky. To znamená, že M.A. Bulgakov si nevymyslel nejakú svoju postavu, ale použil hebrejské meno historicky reálneho Ježiša Krista, zmenil len písanú formu Ha-Nocri cez pomlčku (*v dielach N.S. Leskova sa Hanocri píše spolu*).

správanie v tomto dialógu ukazuje, že on s radosťou vložil svoj život, svoju smrť i posmrtné bytie do rúk Boha.

« — Tak, tak, — povedal Pilát s úsmevom, — teraz už nepochybujem, že jerušalaimskí povalači ti chodili za päťami. Nevieš, kto ti podrezal jazyk, ale podrezaný ho máš dobre. Mimochodom, povedz mi, je pravda, že si vstúpil do Jerušalaimu Suzskou bránou na oslovi a že ťa sprevádzal huf bedače, ktorý ťa pozdravoval ako nejakého proroka? — spýtal sa piaty prokurátor Judska, jazdec Pontský Pilát, potulného kazateľa pravdy Jušuu Ha-Nocri.

Väzeň prekvapene pozrel na prokurátora.

— Ved' ja ani žiadneho osla nemám, vládár, — povedal. — Prišiel som do Jerušalaimu Suzskou bránou, ale peši, jedine Lévi Matúš ma sprevádzal, a nikto ma nepozdravoval, lebo vtedy ma v Jerušalaime nik nepoznal».

Toto je popretie scény slávnostného Kristovho vstupu do Jeruzalema na mladom oslovi pri radostnom vykrikovaní davu «Hosana! Hosana!», na čom trvá biblická tradícia cirkví Kristovho mena.

No rozhovor pokračuje ďalej:

«— Nepoznáš tieto osoby, — pokračoval Pilát a nespustil z väzňa oči, — akéhosi Dismasa, ďalej Gestasa a napokon Bar-Rabbana?

— Tých dobrých ľudí nepoznám, - odpovedal väzeň.

— Naozaj?

— Naozaj.

— A teraz mi povedz, prečo ustavične používaš slová «dobří ľudia»? Vari každého tak voláš?

— Každého, — odpovedal väzeň, — zlých ľudí na svete niet.

— To počujem prvý raz, — povedal Pilát a usmial sa. — ale možno nepoznám dobre život... Ďalej nemusíte zapisovať, — povedal sekretárovi, hoci ten aj tak nič nezapisoval, a potom znova oslovil väzňa:

— To si vyčítal z nejakej gréckej knihy?

— Nie, prišiel som na to vlastným rozumom.

— A hlásaš to?

— Áno» (*Kapitola 2. Pontský Pilát*).

Ješuovo otvorené hlásanie všeobecného dobra ľuďmi nepozná výnimky: jak vo vzťahu ku všetkým ľuďom dohromady, tak aj vo vzťahu ku každému osobne.

Nepozná výnimky ani vo vzťahu k Markovi Krysobijcovi, ktorý ho kruto zbil, ani vo vzťahu k Judášovi z Kiriátu (*Iškariotskemu*), ktorý ho vyprovokoval (*na radu pánov Veľrady*) k porušeniu rímskeho zákona «o urážke veličenstva». To nie je slepota v otázke o tom, s kým má Ješua reálne dočinenia (*s úprimným nasledovníkom, dobromyseľným žiakom alebo s vysloveným provokatérom*), ako to mnohí chápu.

To je PRINCÍP ŽIVOTA, KTORÝ NEPOZNÁ VÝNIMKY, a ktorý predpokladá, že *Boh vie, ku komu privádza Ješuu a koho ten privádza k nemu; povinnosťou Ješuu (predovšetkým pred Bohom) je sprostredkovať svoje chápanie Pravdy-Istiny každému, s kým mu Boh dopraje stretnúť sa. Tento princíp je predurčený k tomu, aby sa ním vo svojom živote a vo všetkých okolnostiach riadil každý jeden človek bez výnimky.*

A klásť v tejto súvislosti otázku o tom, či bol historicky reálny Kristus počatý tak ako všetci, spojením muža a ženy, ako to hlása „Evanjelium podľa Wolanda“, alebo bol počatý z Ducha Svätého, ako to tvrdia texty Nového zákona a Korán, nemá význam. Okrem toho stelesnenie Krista počateho z Ducha Svätého, ako ho poznáme z Biblie, nie je najprekvapivejším stelesnením. Opisuje sa tam ešte jedno stelesnenie námestníka Božieho na zemi nie len bez otca, ale i bez matky. V Liste Židom apoštol Pavol v 7. kapitole píše nasledovné:

«1. Tento Melchisedek, kráľ Šalému, kňaz najvyššieho Boha, vyšiel v ústrety Abrahámovi, keď sa ten vracal z porážky kráľov, a požehnal ho. 2. A Abrahám mu zo všetkého dal desiatok (*viď kniha Genezis, 14:18-20*). Jeho meno sa prekladá najprv ako Kráľ pravdy, potom však aj Kráľ Šalému, čo znamená Kráľ pokoja. 3. *Je bez otca, bez matky, bez rodokmeňa; jeho dni nemajú začiatok a jeho život je bez konca (zvýraznené nami v citáte: no aj tak Melchisedeka nevyzdvihli na úroveň božstva ani pri všetkých týchto zázračných vlastnostiach)*. A tak podobný Božiemu Synovi ostáva navždy kňazom. 4. Dobre si všimnite, aký je veľký, keď mu aj patriarcha Abrahám dal desiatok z najlepšej koristi».

Takže otázka o spôsobe stelesnenia nie je ani zďaleka tak dôležitá, ako to prezentujú ovečkám cirkvi Kristovho mena. Otázka o charaktere počatia Krista pochádza z inej oblasti: ak sa situácia historicky reálne udiala tak, že v čase prvého príchodu neexistoval taký pár muža a ženy, ktorých dedičnosť (*telesná i duchovná*)¹⁴ by umožnila, aby sa narodil a vyrástol človek, ktorý by nebol zaťažený omylmi doby a mohol by cez seba ukazovať ostatným ten ideál dôstojnosti Človeka, ktorý je predurčený Najvyšším Bohom, Tvorcom a Všetrdžiteľom, aby aj ostatní ľudia mohli tento neskazený ideál dosiahnuť a stelesniť ho každý v sebe, tak Boh jednoducho stelesnil tento ideál v živote počatím Ježiša Krista pravdovernou Pannou z Ducha Svätého¹⁵. No cirkvi

¹⁴ O rozdieloch ľudskej dedičnosti od dedičnosti zvierat viď našu knihu „O rasových doktrínach: pravdepodobné, no nerealizovateľné“.

¹⁵ Korán, v 19. súre nazvanej „Mária“, informuje o počatí, narodení a prvom prejave Krista k ľuďom nasledovne:

→→→

Kristovho mena, sústred'ujúce pozornosť veriacich na tajomstvo počatia Ježiša, zamieňajú svojimi poučeniami o tejto udalosti, *ktorú nikto okrem Boha nie je schopný zopakovať*, chápanie otázky životných princípov, ktorými sa Ježiš riadil pri kontakte s ostatnými ľuďmi, a ktorými sa v živote s Božou pomocou môže riadiť každý. A to je protikresťanská podstata každého kresťanský sa tváriaceho kultu. Výsledkom dlhoročnej politiky cirkevných hodnostárov a ich zákulisných pánov tak jedno z pokarhaní blížneho za jeho duchovnú i materiálnu štedrosť a nezištnosť voči ostatným v spoločnosti dostalo výrazne zlomyseľnú formu: **«Kristúšik sa našiel...»** a podobné, v ktorých človek má prirovnanie seba ku Kristovi kvôli rôznym dobrým vlastnostiam vnímať ako poníženie a urážku.

Okrem toho obvinenia M.A. Bulgakova z rúhavého (*z pohľadu tých, ktorí sami seba nazývajú «kresťanmi»*) odmietania uznať fakt počatia Krista z Ducha Svätého sú bezdôvodné, nech by o tom už čokoľvek hovorili veriaci literárni vedci. Treba zamerať pozornosť na to, že verziu Kristovho počatia z Ducha Svätého v dejovej línii románu priamo popiera materialistický ateista M.A. Berlioz vo svojej prednáške o mytológii Ivanovi Bezdomovcovi, a okrem toho je vyjadrená aj jednou frázou v «Evanjeliu podľa Wolanda». Rozdiel medzi Berliozovou a Wolandovou verziou je iba v tom, že Berlioz za svojho života

«16(16). A spomeň v písme Máriu, ako sa vzdialila od svojej rodiny na miesto východné.

17(17). Oddelila sa od nich závesom. A poslali sme k nej Nášho ducha, ktorý sa jej zjavil v podobe dokonalého človeka.

18(18). Povedala: „Nech ma Milosrdný pred tebou chráni. Nepribližuj sa, ak si bohabojný!“

19(19). Povedal: „Som len poslom tvojho Pána, aby som ti daroval čistého syna.“

20(20). Povedala: „Ako môžem mať syna, keď sa ma nedotkol muž a nebola som nepočestná?“

21(21). Povedal: „Tak povedal tvoj Pán: «Je to pre Mňa ľahké. Urobíme ho pre ľudí znamením a Naším milosrdenstvom». Táto vec je už vyriešená“.

22(22). Počala ho a vzdialila sa s ním na odľahlé miesto.

23(23). A pôrodné bolesti ju priviedli ku kmeňu palmy. Povedala: „Och, kiež by som pred týmto zomrela a zostala zabudnutou!“

24(21). A zavolať na ňu <práve narodený Kristus> spod nej: „Nežiaľ. Pán tvoj učinil pod tebou potôčik,“

25(25). „Zatras kmeňom palmy, spadnú k tebe čerstvé plody,“

26(26). „Jedz, pi a buď pokojná! A ak uvidíš nejakého človeka, tak povedz: «Ja som zaslúbila pôst Milostivému a neprehovorím dnes so žiadnym človekom».

28(27). Prišla s ním k svojim ľuďom, nesúc ho v rukách. A povedali jej: „Ó, Mária! Urobila si čosi neslýchané.“

29(28). „Ó, sestra Árona! Tvoj otec nebol zlým človekom a tvoja matka nebola nepočestná.“

30(29). Ukázala na chlapca. Oni nato: „Ako môžeme hovoriť s dieťaťom v kolíske?“

→→→

Krista nepoznal, preto popiera samotný fakt jeho existencie v minulosti; no Woland hovorí o Ješuovi, ktorého v živote osobne videl, ako o Bohom opustenom pravdovernom človeku, sledujúc vo svojom rozprávaní minimálne dva ciele:

- po prvé, poslať do zabudnutia jeden z (pre neho) nepríjemných faktov priameho Božieho zásahu do pozemských vecí, v dôsledku čoho prečistá panna Mária porodila nadprirodzeným spôsobom *Človeka v plnosti jeho dôstojnosti*¹⁶;
- a po druhé, aby si ľudia nezvykli v pozemskom živote dôverovať Bohu a vkladať doňho svoje nádeje, — tak hodil na Boha *Judášov hriech zrady pravdoverného človeka, ktorý mu dôveroval*.

No touto klebetou o **Božej zrade** pravdoverného, **počnúc od štádia Predurčenia existencie Vesmíru**, očierňujú Boha aj cirkvi Kristovho mena¹⁷. *Svoj názor na otázku Kristovho počatia M. A. Bulgakov — vystupujúci v roli anonymného rozprávača románového príbehu ako podobenstva — však nevyjadril*, ponechajúc tak možnosť každému čitateľovi zodpovedať si túto otázku samostatne a podľa vlastného svedomia. No ako vidno z komentárov k románu, väčšina literárnych kritikov pri odpovedi na túto otázku stotožňuje seba buď s Berliozom alebo s Wolandom, pripisujúc vlastné názory M.A. Bulgakovi.

A ešte: Povýšiť počatie Krista Máriou z Ducha Svätého na úroveň jediného *nepoškvrneného*, je skutočne jeden z rúhačských satanských postulátov

31(30). Chlapec povedal: „Som Boží sluha, On mi dal Písmo a učinil ma prorokom.“

32(31). „a urobil ma požehnaným, kdekoľvek by som bol, a prikázal mi modliť sa a dávať milodary, kým budem nažive.“

33(32). „a byť vládnyim k mojej rodičke a neurobil ma tyranom a nešťastníkom.“

34(33). „A mier je so mnou v deň, keď som sa narodil i v deň, keď zomriem i v deň, keď budem vzkriesený k životu.“ (*To znamená, že prvý zázrak pri príchode Krista sa neodohral pri premene vody na alkoholové omámenie, ale v tom, že Ježiš ochránil svoju matku pred klebetami, ktoré sa na ňu valili, pred obvinením z nepočestnosti: naše vysvetlenie v citáte*).

35(34). Taký bol Ísa, syn Márie, slovom pravdy, o ktorom pochybujú.

36(35). Nepodobá sa Bohu mať deti, chvála Jemu! Keď sa rozhodne niečo urobiť, tak iba tomu povie: „Bud!“ — a ono je.

37(36). Vskutku, Boh je mojím Pánom i vaším Pánom: tak Ho uctievať, je to priama cesta!»

¹⁶ Kristus hneď po narodení disponoval režimom psychiky Človek, a preto možno hovoriť o plnej ľudskej dôstojnosti, ktorá pri iných typoch psychiky chýba. – pozn. prekl.

¹⁷ Keď tvrdia, že na spásu sveta Boh „musel“ nechať umučiť spravodlivú bytosť. Ináč by údajne nemohol odpustiť ľuďom ich prvotný aj ostatné hriechy. – pozn. prekl.

cirkevnej vierouky. Rúhačský je v tom, že medzi riadkami predpokladá, že všetky ostatné počatia ľudí sú odsúdené samotným Bohom k tomu, aby boli poškvrnenými. Kristovo počatie z Ducha Svätého je zázračné a skutočne *nepoškvrnené*. Ale tak isto *nepoškvrnené (hoci zbavené glorioly nadprirodzeného zázraku)* je každé počatie človeka *prirodzeným spôsobom*¹⁸ manželmi, ktorým Boh daroval Svoju Lúbosť. A také počatie sa musí stať normou v živote spoločnosti. Poškvrnené je každé počatie, ku ktorému dochádza bez Bohom darovanej Lúlosti, počatie, ku ktorému dochádza len na základe spracovania algoritmov spojenia muža a ženy vedených výlučne živočíšnymi pudmi alebo prebytkom energie, či z nudy, a to bez ohľadu na to, či k takémuto počatiu došlo v rituálne cirkvou posvätenom manželstve alebo prebehlo pri cudzoložstve manželov či smilstve slobodných¹⁹.

Zdôvodnenie tvrdenia «zlých ľudí na svete niet» je v románe tiež jednoduché:

«Títo dobrí ľudia (...) sa nikdy nič nenaučili...»

Inými slovami:

Zlo — v skazenej kultúre, kde nie je vypracovaná pravdoverná výchova, a kde sa pravde ľudia učia na chybách v živote spoločnosti, ktorú spoločne VŠETCI tvoria, — je objektívne nevyhnutné, preto klásť za neho zodpovednosť na kohokoľvek z nich je neobjektívne, t.j. takéto obvinenia sú nespravodlivé a nepravdoverné, nech by už čokoľvek napáchal ktokoľvek z ľudí, a ktokoľvek by ho z toho obviňoval.

Takýto názor pri svojej zdanlivej jednoduchosti však nesníma z človeka zodpovednosť, aby sa usiloval o pravdovernosť, a nie je ani hlásaním tolerancie (ako normy) voči nemravnému spôsobu života a kultu nemravnosti, ako by sa to na prvý povrchný pohľad mohlo zdať: samotný Ješua žije naozaj v súlade so svojim svedomím a jeho činy sú zamerané na zmenu mravnosti a psychiky každého,

¹⁸ „Počatie“ v skúmavke a podobné technologické postupy pri reprodukcii živých bytostí, vrátane ľudí, — je veľmi špecifická otázka, pretože tieto úkony patria do oblasti Božieho dopustenia. Boží Zámer, ako možno pochopiť z informácie o Melchisedekovi, sa vždy dokáže zaobísť sa aj bez skúmavky a „biotechnológií“ priamym vtelením duše na pokyn životodarného slova Božieho.

¹⁹ Podrobnejšie v materiáloch Koncepcie spoločenskej bezpečnosti viď v knihách: „O rasových doktrínach: pravdepodobné, no nerealizovateľné“, „Od antropoidnosti k ľudskosti“, „Prečo Vnútorný Prediktor, vyzývajúci k Božiemu kráľovstvu, neprijme Posledný Zákon?“.

Tu je treba ešte dodať, že v dnešnej civilizácii «láskou» zvyknú nazývať rôzne vášne, avšak *Lúbosť, keďže je súhrnom dokonalosti* (List apoštola Pavla Kolosanom, 3:14), tak od vášni oslobodzuje a vzťahom, ktoré stihli vzniknúť z vášne, dodáva novú kvalitu.

s kým len príde do kontaktu nezávisle od toho, ako hlboko klesli ľudia okolo neho a aké zlo páchajú.

Drvivá väčšina tých, ktorí nesúhlasia s vieroukami kresťanských cirkví a poznajú novozákonný príbeh o *Kristovi a hriešnici (Ján, kap. 8)*, necítia v sebe povinnosť hľadať a nájsť pravdu, a robiť v spoločnosti osvetu, a preto takéto *úplné odpustenie všetkého* hodnotia ako tichú demoralizáciu spoločnosti a mládeže „očividnou“ (pre nich) beztrestnosťou nemravnosti. V kresťanských cirkvách sa učenie o úplnom odpustení naozaj mení na prostriedok demoralizácie spoločnosti beztrestnosťou nesporného hriechu v dôsledku toho, že cirkvi uviazli v močiari umŕtvujúcich dogiem, na ktorý zmenili živé učenie Krista Patriarchove rybníky.

Tvrdenie «zlých ľudí na svete niet» je jednoducho konštatovaním *faktu, skrytého v hĺbinách existencie Vesmíru*, ktorého uvedomenie si zaväzuje každého, kto tento fakt pochopil, aby vypracoval a dal ľuďom pravdivé učenie o živote, na základe ktorého sa v nich nevyhnutne prejaví (*im všetkým vlastná*) dobrota. Toto je len vnútrospoločenská stránka Ješiových slov. Je to sociologická doktrína, ktorú on sám uvádza do života všetkými svojimi činmi a za každých okolností:

«A, napríklad, centúrio Markus, prezývaný Krysobijca, — aj ten je dobrý?

— Áno, — odvetil väzeň, — pravda, je to nešťastný človek. Odkedy ho dobrí ľudia znetvorili, ostal krutý a bezcitný. (...) Keby som sa s ním pohováral, — povedal zrazu väzeň rojčivo, — som presvedčený, že by sa úplne zmenil. (...)

— Vidím, že sa stalo nejaké nešťastie, pretože som hovoril s tým mládencom z Kiriatu. Mám tušenie, vládár, že ho čaká niečo zlé, a je mi ho veľmi ľúto²⁰.

Myslím, — odpovedal prokurátor a čudne sa usmial, — že existuje ešte niekto na svete, koho by si mal ľutovať väčšmi ako Judáša z Kiriatu, a komu bude oveľa horšie ako Judášovi! Tak teda, Markus Krysobijca, chladnokrvný zabijak z presvedčenia, ľudia, ktorí ťa, ako vidím, — prokurátor ukázal na Ješuovu ranami znetvorenú tvár, — bili pre tvoje kázne, lotri Dismas a Gestas, ktorí so svojimi kumpánmi zabili štyroch vojakov, a napokon špinavý zradca Judáš — to všetko sú dobrí ľudia?

— Áno, — odpovedal väzeň.

— A nastane kráľovstvo pravdy?

²⁰ Činnosť Ješuu prebieha v riečisku Božieho Zámeru, no Judáš šiel proti Zámeru, pričom sa zriekol možnosti podporiť Zámer, preto Ješua cíti nešťastie, ktoré sa Judášovi stane, no vo vzťahu k svojej budúcnosti je spokojný. Toto vôbec nie je slepota ohľadom svojho ďalšieho osudu, ako to chápajú niektorí z čitateľov a veriacich literárnych vedcov.

— Nastane, vladár, — presvedčene odvetil Ješua.

— Nikdy nenastane! — zrazu zreval Pilát takým strašným hlasom, že Ješua cúvol. (...) Ešte zvýšil svoj povelmi presilený hlas, a kričal tak, aby ho bolo počuť v záhrade: — Zločinec! Zločinec! Zločinec!

A potom sa stíšeným hlasom spýtal:

— Ješua Ha-Nocri, veríš v nejakých bohov?

— Boh je jeden, — odpovedal Ješua, — v Neho verím <verím a dôverujem Mu, doplníme my v citáte>.

— Tak sa k nemu pomodli! Vrucne sa modli! Aj keď... — tu Pilátov hlas ochabol, — to nepomôže...» (*Kapitola 2. Pontský Pilát*)

Tam, v nebojácnej viere Bohu²¹ na jednom „póle“, a v neviere Bohu, prameniacej z rôznych strachov nezávisle od toho, či jedinec v existenciu Boha verí alebo nie, na druhom „póle“, tam sú hranice rozdielov medzi všetkými *dobrymi ľuďmi*. Zlých ľudí na svete niet.

²¹ Viera Bohu a viera v Boha nie je to isté. Jedno je veriť v Jeho existenciu, a to druhé znamená Mu dôverovať. — pozn. prekl.

4. Bohoslovie ruskej civilizácie

Mimosociálna stránka Ješuových slov o všeobecnej добрote ľudí spočíva v tom, že popiera úplne všetky vieroučné tradície, ktoré učia o pekle, ohnivej gehene¹, ako o mieste od začiatku predurčenom k nekonečnému väzneniu a nekonečnému mučeniu (bez možnosti oslobodenia) hriešnikov, ktorým Boh neodpustil. Ak sú všetci ľudia «dobrí», tak peklo určené pre «zlých» je v Predurčení existencie Vesmíru zbytočné. Napríklad slová Bulgakovho Ješuu Ha-Nocri popierajú všetky vierouky založené na Biblii a na Koráne, a tiež všetky kastové sociologické davovo-„elitárske“ doktríny rôznorodých (znacharských) védických tradícií.

Súra 5, chronologicky posledná v histórii prijatia Koránu do kultúry ľudstva, sa končí epizódou z udalostí Súdneho dňa:

«116(116). A Boh povie: „Ísa, syn Márie, vari si ľudom hovoril: «Učinite mňa a moju matku bohmi popri Bohu?» Ísa povie: «Chvála ti! Ako by som mohol hovoriť niečo, na čo nemám právo? Ty vieš, či som tak hovoril. Ty vieš, čo je v mojom srdci, a ja neviem, čo je v Tvojom: Ty poznáš aj skryté.»

117(117). Nepovedal som im nič iné, len to, čo si mi prikázal: „Uctieajte Boha, Pána môjho i vášho!“ A bol som svedkom ich činov, kým som bol medzi nimi, ale keď si ma vystavil smrti, ostal si Ty nad nimi dozerať. A Ty si všetkého svedkom.

118(118). A ak ich potrestáš, sú predsa Tvoji otroci. A ak im odpustiš, si predsa veľký a múdry.

119(119). Boh povie: „Toto je deň, v ktorom pravdovravným pomôže ich pravdovravnosť. Budú mať záhrady, pod ktorými tečú rieky, v ktorých budú večne prebývať“. Boh je s nimi spokojný a oni sú spokojní s Ním. To je veľká odmena!

120(120). Bohu náleží moc nad nebesami i zemou, i tým, čo je v nich. A On má moc nad všetkým!“ *(podľa ruského prekladu od I.J. Kračkovského)*

Ješov obraz z „Majstra a Margaréty“ a obraz Ísu z Koránu vytvárajú u čitateľa navzájom sa vylučujúce predstavy o mravno-etickom charaktere Krista. A každý čitateľ obidvoch kníh si môže predstaviť, že sa Ješua ocitol v situácii opísanej v uvedenom fragmente Koránu. Rovnaké odpovede a prejavy, ktoré by sa zhodovali s tými v Koráne, tu nie sú možné. Celá situácia by sa vyvíjala úplne ináč:

¹ Gehena — výraz pre peklo v Koráne. Je odvodené od historicky reálneho miesta poblíž Jeruzalemu, ktoré sa nazýva „ge-ben-hinnom“ (údolie syna Hinnoma). – pozn. prekl.

A povedal Sudca: „Ísa, syn Márie, vari si ľudom hovoril: «Učinite mňa a moju matku bohmi popri Bohu?»“

On odvetil, radostne a s úsmevom: „Pravdaže nie. Nikomu som takéto hlúposti nehovoril: títo dobrí ľudia si ich vymysleli sami. No, ak to správne chápem, tak ty, dobrý Sudca, premýšľaš o tom, či neposlať mnohých z týchto dobrých ľudí do pekla na večné veky? Potom by si sa, dobrý Sudca, mal spamätať a rozmyslieť si to skôr, než ťa zachváti pocit hanby: týchto dobrých ľudí učil len sám život, ich chápanie vlastných chýb, pretože je medzi nimi málo takých, ktorí sa vedia naučiť odhaliť pravdu a žiť podľa nej. Uznaj, predsa, že ak by si bol Najvyšším Všemohúcim Bohom, Tvorcom a Všedržiteľom, tak od začiatku by bolo z tvojej strany nemilostivé voči mnohým predurčiť im nekonečné muky v pekle. Nie je pravdoverné, aby mnohí, dopúšťajúci sa *chýb, nevyhnutnosť ktorých si Ty sám predurčil*, nekonečne trpeli v pekle, pretože si to tak predurčil. Milostivému a Všemocnému by ani nenapadlo takto predurčiť existenciu Vesmíru, nie to ešte takéto predurčenie realizovať. Uznaj, že dobrotivý Stvoriteľ nemôže byť ani trochu pomstychtivý voči svojmu výtvoru, nech by sme tú pomstychtivosť nazvali akokoľvek ušľachtilo a slušne“.

Možno, že ak by Bulgakov siahol po uvedenom opise Súdneho dňa podľa Koránu, tak by túto situáciu opísal inými slovami, ale v ústach Ješuu z „Majstra a Margaréty“ by v žiadnom prípade nemohla odznieť kanonická odpoveď z Koránu:

«A ak ich potrestáš, sú predsa Tvoji otroci. A ak im odpustiš, si predsa veľký a múdry!»

Stotožňovať toho, kto zoslal Korán v jeho historicky reálnej podobe, ako aj autorov biblických „zvestovaní“ (*na lživost' ktorých opakovane poukazuje Korán*), s pravým Bohom je pre Bulgakovho Ješuu nemožné.

No keď už sme dospeli k tomuto záveru, treba ešte preskúmať pokračovanie deja, ktorý završuje chronologicky poslednú súru Koránu. Otázka znie: čo bude nasledovať po takejto námietke voči (pre mnohých) nemilosrdnému predurčeniu bytia? Existujú tri hraničné varianty vývoja situácie:

- **„Milostivý“:** «Dokonca ani ty, Ísa, nemôžeš pochopiť skutočnú pravdovernosť Môjho najlepšieho predurčenia, do ktorého je potrebné zahrnúť večne existujúce peklo ako súčasť naozaj dobre vybaveného Vesmíru: no Ja všetkým odpúšťam, Ja som skutočne veľký, múdry»;
- **„Spravodlivý“:** «Aj ty, Ísa?... a po tom všetkom, čím som ťa v živote obdaril?... Si taký istý môj otrok ako všetci, o čom som hovoril v Zvestovaniach, no aj ty si sa ukázal byť naničhodným a nevďačným, ako mnohí ďalší, s ktorými budeš naveky trpieť v nekonečnom pekle»;
- **RUSKÝ:** Prízrak súdu sa pod vplyvom Pravdy-Istiny, vyrieknutej *pravdoverným*, začne mihotať ako vzduch nad rozpálenou zemou

a rozplynie sa ako nočná mora, ktorá stratila moc nad prebúdžajúcimi sa ľuďmi. Všetci uzrú pravého Boha, ktorý skutočne nepredurčoval večnú odplatu mučením v pekle za nepravdivý život vo Svete stvorenom Ním podľa Jeho Predurčenia. Ale... niektorí uzrú Boha s povznášajúcou radosťou, ktorá ich oslobodí od všetkých neúmyselných omylov, ktorými dovtedy disponovali... a u iných sa k oslobodzujúcej radosi pripojí aj neznesiteľná hanba (stud)² za ich úmyselne spáchané rôznorodé zlo, pred ktorou sa nebudú mať kde schovať, no Boh sám sa k nim obráti a pomôže im vydržať túto poslednú skúšku — očistu hanbou, po ktorej sa završí premena všetkých a všetkého, čo sa dnes nedá vyjadriť slovami, pretože to ďaleko presahuje hranice dnes možného ľudského chápania, a existencia Vesmíru nadobudne novú kvalitu.

Ale ani to nie sú všetky protirečenia „Majstra a Margaréty“ s Koránom, biblickými a védskými svätými písmaami³.

* * *

Ješua žije vo svete, kde všemohúci Boh nikdy neopúšťa žiadneho človeka a diskkrétne sa obracia ku každému primerane jeho chápaniu Života, dávajúc úplne všetkým možnosť slobodne sa rozhodnúť, ako odpovedať na otázku: «čo je pravda?» A preto sú na tomto svete **všetci (bez výnimky) v podstate vyslancami Najvyššieho ku svojmu okoliu**: v niečom pravdiví, v niečom pomýlení, a v niečom sa možno pretvarujúci, či už zo zisťovnosti, alebo strachu. V dôsledku toho *si Boh nikdy a nikoho nevyberá na to, aby Ním výlučne vyvolený jedinec zvestoval pravdu všetkým ostatným*, na ktorých sa Boh akože odmietol obrátiť priamo. Boh nikoho neodmieta, no nie každý, kto vyrástol v nepravdivernej kultúre, je schopný prijať a odovzdať iným Jeho poslanstvo; a z tých, ktorí sú toho schopní, nie každý je aj ochotný tieto posolstvá prijať a odovzdať, v dôsledku defektov v rozvoji ich mravnosti a etiky.

Pritom mnohí z tých, ktorým sa nedostalo pravdivernej výchovy v zatiaľ nedozretej *kultúre Ľudskosti*, sa pod tlakom kultúrneho prostredia (*kultivujúceho*

² V tejto súvislosti pre informáciu:

V preklade Koránu I.J. Kračkovského slovo „stud - hanba“ je jednovýznamové a stretávame sa s ním dokopy trikrát, no so slovom „gehena – peklo“ sa stretávame viac ako šesťdesiatkrát (potom sme už prestali počítat).

V synodálnom preklade Biblie sa so slovom „gehena – peklo“ stretávame asi 20 krát, hoci Biblia je aj trikrát hrubšia ako preklad Koránu, a so slovom „stud – hanba“ a od neho odvodenými sa stretneme v oveľa väčšom množstve, než v Koráne so slovom „gehena“: Slovo „stud“ sme v synodálnom preklade prestali počítat asi pri čísle 70 v Starom zákone, a okrem toho slovo „stud“ a od neho odvodené sa vyskytujú asi 20 krát v Novom zákone.

³ Táto otázka je natoľko dôležitá, že jej preskúmaniu venujeme jednu celú kapitolu, neveľkú, hoci i formálne neoznačenú názvom.

podobenstvách. Je to pravdivé bohoslovie ruskej kultúry ako celku v 20. storočí, ktoré v mnohom určilo ďalší osud regionálnej civilizácie Ruska i celého zvyšného ľudstva.

Je však neprípustné kohokoľvek nútiť v otázke výberu viery a *relígie*, ktorú si každý človek vedome aj podvedome buduje na základe ním vybranej viery, vyjadrujúcej jeho reálnu mravnosť. A tí, čo sa považujú za pravých moslimov, by sa nemali rozpaľovať zlobou a rozčúlením nad tým, čo tu bolo povedané, a čo v podstate popiera zoslanie Koránu Bohom, Milostivým a Milosrdným, v tej forme, ako o tom učí moslimská vieroučná tradícia. Ako im musí byť známe, tak všetko je predurčené Bohom, vrátane napísania „Majstra a Margaréty“ M.A. Bulgakovom ako aj tento komentár k uvedenému románu, vyjadrujúci sebauvedomenie ruskej civilizácie, ktorej časťou sa stala aj kultúra národov vyznávajúcich historicky reálny islam. A všetci sa pred Bohom zodpovieme za vyhnutie sa odpovedi na otázku: «čo je pravda?», buď tak, ako o tom hovorí Korán, alebo nejakým iným spôsobom, možno aj tak, ako je to vyjadrené v „Majstrovi a Margaréte“: zodpovieme za to tak, ako to predurčil Milostivý Tvorca. A je nutné prejavovať trpezlivosť, kým nás Boh rozsúdi podľa pravdy, aby sa nikto neopovážal zameniť Jeho svätú vôľu vlastnými výmyslami, aby sa ľudia medzi sebou nevráždili v návale hnevu vyvolaného predsudkami zdedenými aj s kultúrou od predkov, ktorí si kedysi vybrali tú či onú vieru.

Existuje ešte jeden variant pokračovania koranickej scény Súdneho dňa: «Dostane sa vám podľa vašej viery». Avšak toto tvrdenie, ako prozreteľný prostriedok na privedenie ľudí k Pravde-Istine počas ich života, je z ruského pohľadu vo vzťahu k posmrtnej existencii — vyjadrením *cynizmu* v najhoršom zmysle tohto slova. A ako je ukázané v románe „Majster a Margaréta“, tak práve túto najcynickejšiu pozíciu si vybral Satan, ktorý si dovoľil poslať M.A. Berlioza do nebytia, hovoriac po završení prvej časti Berliozovej existencie o životných skutočnostiach s jeho odrezanou hlavou na bále. Takýto záver by bol absolútne nezmyselným predurčením bytia pre zblúdivého M.A. Berlioza, no Boh netvorí nezmysly (*a keďže ďalšia posmrtná existencia M.A. Berlioza je už mimo dejovú líniu románu, tak mnohí jeho čitatelia si myslia, že poslať nesmrteľnú dušu do nebytia je vo Wolandovej kompetencii*).

No ruská odpoveď na otázku, prečo popierame Korán a iné vierouky učiace o nekonečnom pekle po súdnom dni si žiada dôvod. A ten je mravno-eticky nevyhnutný, predovšetkým vo vzťahu k tomu, kto zoslal Korán, pretože v samotnom Koráne sa hovorí:

«Ak je Korán zoslaný Bohom a vy ho odmietate, tak chápete, že tí, ktorí ho odmietajú, sú vo väčšom omyle než tí, ktorí sú v krajnom rozpore

v akýchkoľvek iných názoroch?» — variant prekladu G.S. Sablukovom z arabského do ruského jazyka.

Alebo ešte jeden variant prekladu:

«Vidíte, ak je Korán od Boha a vy ho odmietate, tak ako to ospravedlníte pred Tým, kto ho zoslal? (*Korán, súra 41, jej názov „Vysvetlené“, verš 52*).

Začneme praktickým inžinierskym prístupom k expertíze rôznych projektov, ktorú dnes väčšina ľudí chápe. Predpokladajme, že skúmame dva projekty nejakého zariadenia, určeného na realizáciu nejakého procesu. Pritom platí nasledovné:

- jeden projekt je vypracovaný tak, že pri ňom nevzniká žiaden odpad ani nepodarky: projekt garantuje 100%-ný výstup produkcie zodpovedajúcej zadaným štandardom; metódy projektovania aj samotný projekt sú neomylné;
- druhý projekt je vypracovaný tak, že pri ňom vzniká výrobný odpad aj určité percento neopraviteľných nepodarkov. Tento odpad a nepodarky nielenže predstavujú riziko pre okolitý svet, ale sú navyše nezničiteľné, nemožno ich ďalej spracovať, v dôsledku čoho vzniká nevyhnutnosť ich niekde a nejakým spôsobom skladovať, a to nekonečne dlho a izolovane od všetkého ostatného.

Je jasné, že z inžinierskeho hľadiska je prvý projekt nesporne výhodnejší, a druhý (*v porovnaní s prvým*) je nesporne škodlivejší a defektnejší: možno preto, že boli neodborne použité metódy projektovania takýchto systémov; a možno aj preto, že chybné sú samotné metodologické prístupy k riešeniu takýchto úloh.

Pri posudzovaní variantov Predurčenia existencie Vesmíru predstavuje peklo práve ten sklad určený na večné uchovávanie odpadu z výrobného procesu a nepodarkov, ktoré nemožno ďalej spracovať a ktoré predstavujú reálne riziko pre ostatných. To znamená, že z inžinierskeho hľadiska takéto defektné, neetické a škodlivé Predurčenie nie je vôbec hodné *všemohúcnosti a múdrosti* Najvyššieho. V mnohom pripomína zámer ľudstva dosiahnuť prosperitu na základe jadrovej energie, *kde uchovávanie životu nebezpečných produktov rozpadu jadrového paliva a ním zamorených konštrukcií energetických zariadení predstavuje technicky neriešiteľnú úlohu, a preto veľká väčšina zdravo mysliacich ľudí kvalifikuje všetky druhy jadrovej energetiky, zanechávajúcej po sebe produkty rozpadu, ako satanom vnuknutú myšlienku, ktorou sa civilizácia nechala uniesť*⁶.

⁶ S týmto hodnotením však nebudú súhlasiť všetci tí, ktorí vedia iba projektovať a stavať rôzne druhy atómových zariadení, a ktorých toto darebáctvo živí; tí, ktorí sú slabí, aby ho zanechali, vystúpili proti nemu a osvojili si nejakú inú, užitočnejšiu (*alebo aspoň menej škodlivejšiu*) profesiu.

K rovnakému záveru o defektnom a nemravnom Predurčení bytia, v ktorom existujú nekonečné muky v pekle, nás privedie aj mravno-etická analýza dvoch variantov predurčenia existencie Vesmíru Zhora, hoci na základe inej logiky.

Niet pochyb, že odpustiť všetkým hriešnikom v súdny deň znamená prejaviť veľkú milosť. No okrem narážky na toto, je v Koráne povedané aj niečo iné, ale už priamo o ľuďoch, a nie o súdnom dni: «Bohu pripisujú to, čo sami neznášajú na druhých» <v zmysle: správanie, ktoré neznášajú na druhých, keď ho tí uplatňujú voči nim, pripisujú Bohu> (Korán, 16:64) Čo ľudia neznášajú zo strany druhých a čo vzbudzuje ich úctu? Toto môže ľahko pochopiť každý, dokonca aj ten, komu takéto správanie nie je vlastné. Treba to však posúdiť konkrétne.

Ľudia v spoločnosti si vždy vážili skromnosť a odsudzovali samolúbosť. Predurčenie existencie Vesmíru, v ktorom existuje peklo, no od ktorého sú všetci oslobodení hromadným odpustením v súdny deň, však plodí narážku: je peklo predurčené k tomu, aby Boh, odpustiac všetkým, potom prijímal večnú chválu hriešnikov (*oslobodených od nekonečných múk*) a všetkých ostatných, ktorých ešte za života viedol tak, aby otázka o ich umiestnení v pekle ani nevyvstala, a On sa mohol opájať touto chválou?

Je azda Boh tak samolúby? Nie je to skôr klebeta, lživá pripisovaná pravému Bohu *Jeho imidžmejkermi*, ktorí modelujú jeho obraz v kultúre tak isto, ako modelujú pre potreby davu obrazy estrádnych, športových a iných «superstar»?⁷ Možno Boh predsa len nerobí zo seba „superhviezdu“, ale ide o týchto imidžmejkerov, uzurpátorov bohoslovía a zblúdilé ovce, ktorých činnosť prebieha v hraniciach Božieho dopustenia voči nim.

Lenže práve táto klebeta či dvojzmyselnosť sú neoddeliteľne spojené s pohľadom na Predurčenie existencie Vesmíru, v ktorom existuje peklo, hoc aj prázdne. Vari Boh podporuje dvojzmyselnosť situácií, v ktorých je možná chybná predstava o Ňom a Jeho Zámere? — alebo ľudí oslobodzuje od takýchto dvojzmyselností tým, že pred nimi odkrýva mnohohrannosť a hĺbku Svojho Predurčenia bytia?

A ak peklo po súdnom dni neostane prázdne, nebude o nič lepšie: samolúby Boh sa opája chválou pravdoverných aj chválou všetkých tých, ktorým odpustil a urobil ich hodnými raja. Aký zmysel má v tejto situácii existencia nie prázdneho pekla? — Byť strašiakom pre všetkých darebákov v celej ďalšej existencii Vesmíru, pretože pre tých, ktorým bolo určené peklo, nemajú nekonečné muky žiadny iný zmysel, okrem samotného mučenia⁸. V porovnaní

⁷ Rocková opera „Ježiš Kristus – superstar“ (*najbláznivejší prejav takejto činnosti imidžmejkerov*) je západná alternatíva k „Majstrovi a Margaréte“.

⁸ A čo ak pravé Predurčenie existencie Vesmíru obsahuje aj príchod «súdruha Suchova» (*film „Biele slnko púšte“*), ktorý si zaželá „byť mučený“ (*vo filme mu Abdul*
→→→

s týmto je nebytie, do ktorého Woland poslal Berlioza, pre hriešnikov výhodnejšie než peklo, samozrejme, ak sa hriešnici nezmenia na masochistov, pre ktorých je peklo lepším miestom ako raj.

Alebo je peklo určené na realizáciu nejakých iných neznámych cieľov, ktoré si nedokážeme predstaviť, a ľudia doň lezú sami pre svoj odklon od pravdoverného života, v dôsledku čoho sa peklo používa v rozpore s tým, na čo je reálne určené? — potom je ale Božie tvorenie nedokonalé v tom zmysle, že peklo nie je zabezpečené «ochranou pred hlupákmi», ktorí sa v Predurčení tiež vyskytujú.

Tak či onak, pri existencii pekla v Predurčení existencie Vesmíru vzniká ešte nemálo dvojzmyselností: existuje v Zvestovaniach aj Božie varovanie ľudí pred Ním samým?⁹ alebo je nútenie ku konaniu dobra *pomocou kultu strachu z Boha a trestu pre odpadlíkov v podobe večného pekla* jedným z nástrojov vytvorenia Božieho kráľovstva v celom Vesmíre?¹⁰ Ved' čo je to peklo: odplata pre toho, kto si skutočne pre seba vybral zločinnosť, alebo pomstychtivosť nešikovného tvorcu voči jeho vlastnému nedokonalému výtvoru?

A ak ľudia (*tak či onak*) disponujú skromnosťou a vážia si hojnosť milosrdenstva, potom neznamenajú azda všetky tieto (*a aj ďalšie nami nespomenuté*) dvojzmyselnosti:

- že nepredstieraná skromnosť a štedrosť duše, ktorou disponujú dobrí ľudia, je zároveň «slabým odleskom» nepredstieranej skromnosti

dáva na výber: „Zabijem ťa hneď, alebo ťa budem ešte chvíľu mučiť?“), po čom peklo a jeho personál dostane poriadnu nakladačku a otázka existencie pekla bude raz a navždy vyriešená?

⁹ «Nech sa veriaci nezbližujú s neveriacimi namiesto veriacich. A kto to urobí, ten nemá s Bohom nič spoločné, k Bohu nepatrí, iba ak by ste tak robili z obavy pred nimi. Boh vás varuje Sám pred Sebou, pretože k Bohu budete vrátení. (29) Povedz: „Či už skryjete to, čo máte v srdciach, alebo to odhalíte, Boh o tom vie: ved' on vie, čo je v nebesiach i čo je na zemi. Boh má nad všetkým moc!“» (Korán, súra 3:28-29).

¹⁰ «17(15). Uctieajte si čo len chcete, pomimo Neho! Povedz: „Vskutku, utrpia stratu tí, ktorí ukrátili sami seba a svoje rodiny v deň zmŕtvychvstania. Veru, to je zjavná strata! 18(16) Nad sebou budú mať záves z ohňa aj pod sebou“. Týmto Boh straší Svojich otrokov; ó, otroci Moji, bojte sa Mňa!» (Korán, súra 39).

«To len Satan vás zastráňa svojimi kumpánmi. No nebojte sa ich, ale bojte sa Mňa, ak ste veriaci!» (Korán, súra 3:169(175)).

Posledný verš je ponukou pre človeka, aby si vybral jeden z dvoch strachov. A otázka znie: je vôbec rozdiel v takom prístupe k ľuďom medzi Bohom a Satanom?

«My sme zoslali Tóru, v ktorej je vedenie a svetlo; podľa nej Bohu oddaní proroci súdia vyznávačov judaizmu, a rabíni a zákonníci sú svedkami toho, čo im bolo zverené z Božieho písma. Nebojte sa ľudí, ale bojte sa Mňa! Nekupujte za Moje znamenia veci ničotné! A tí, čo nesúdia podľa toho, čo zoslal Boh, sú neveriaci» (Korán, 5:48(44))

Podobné vety sa v Koráne vyskytujú mnohokrát.

a štedrosti Božej, a teda Boh nie je ani v najmenšej miere samolúby a ani netúži po pochvale a chválospevoch? — a preto 1. kniha Kráľov aj poukazuje na to, že Boh sa Eliášovi zjavil v nenápadnom tichom vánku (*nie v búrke ani zemetrasení*).

- že Bohu je cudzie vystupovať v dvojzmyselných situáciách a podporovať takéto dvojzmyselné situácie, v ktorých sa môže niekto zmýliť a adresovať Mu zbytočnú výčitku z neskromnosti a samolúbosti?
- že Boh nepotrebuje kultu chválospevov a prosieb, a tým skôr žiadne obrady, prinášanie obetí „zmierenia“ či sebatrýznenia – fyzického alebo morálneho. Veď ak by sa s nimi stotožnil, On sám by sa stal neskromným a samolúbym, navyše nie vždy spravodlivým voči iným (*napríklad v situácii vykúpenia z vlastných hriechov obetovaním pravdoverných*)?
- že v duši človeka musí byť vždy prítomný Boh, a mravné kritériá (*mravné normy*) človeka musia byť v súlade so Zámerom?
- že pre Boha nie je prijateľné otrocké lokajstvo ľudí zo strachu k Nemu, a rovnako odporné je aj otrocké lokajstvo ľudí k iným ľuďom a Bohom stvoreným bytostiam?
- že Boh vstupuje do bezprostredného kontaktu s každým prostredníctvom života primerane okolnostiam, nezabúdajúc na nikoho a neodvracajúc sa od nikoho, nech by už bol akokoľvek zblúdilý, akokoľvek tvrdohlavý vo svojom omyle a akokoľvek zvrátený následkom svojej nedôvery k Bohu, pod vplyvom strachov a zmyselných túžob, nedôstojných človeka?
- že — na konci koncov a na začiatku začiatkov — má Boh Predurčenie bytia, v ktorom *úplne všetci rôznym spôsobom, no nevyhnutne dospejú k pochopeniu Jeho Pravdy-Istiny, a budú s Ním prebývať v súlade, slobodne a bez strachu*, neznižujúc vo svojich predstavách o Bohu Jeho skutočnú dôstojnosť rôznymi Mu pripisovanými výmyslami?
- že ak aj v Predurčení bytia existuje nejaký špeciálny deň, tak rozhodne to nebude «Súdny deň» v tradičnom zmysle učení o raji a pekle, ale bude to *Deň hanby pre hriešnikov¹¹*, po ktorom nastane premena Vesmíru do novej kvality všeobecnej existencie.

Inými slovami, jedinému a najvyššiemu Bohu — *ruskému Bohu všetkých ľudí, všemohúcemu Stvoriteľovi všetkého a všetkých, Všedržiťelovi* — je vlastná všeobjímajúca Lúbošť (*ktorá je súhrnom dokonalosti*) a Milosť k Svojmu tvoreniu, vychádzajúca už od začiatku zo štádia Predurčenia Ním existencie všetkého stvoreného. A táto Milosť sa rozprestiera na úplne všetkých, a špeciálna milosť (*nemajúca za cieľ demoralizovať spoločnosť beztrestnosťou*) patrí padlým.

¹¹ Alebo „*Studný deň*“/“*Deň studu*“. Tvorí to slovnú hračku s výrazom „*Súdny deň*“: *Súdny/Studný*. – pozn. prekl.

A toto najvyššie Predurčenie vylučuje akékoľvek mravno-etické dvojzmysly, ktorých je vo všetkých *kultových vieroukách* bez výnimky neúrekom. Je to spôsobené tým, že všetky majú určité defektné a chybné videnie toho, čo nazývajú «Predurčením bytia», v ktorom vraj existuje prázdne (*kvôli možnému hromadnému odpusteniu*) alebo hriešnikmi zaplnené peklo.

V ruskom chápaní Predurčenia bytia ľudia nie sú otrokmi, dokonca ani pre Boha, ale podľa Predurčenia sú Jeho slobodnými a dobrovoľnými spolupracovníkmi, a pomocníkmi.

Niekoľko môže namietat', že vykúpenie samého seba hanbou je príliš miernou odplatou pre rôznych zloduchov za všetko to, čo napáchali a páchajú na Zemi. Mnohí túžia vidieť kruté potrestanie zloduchov, no v podstate túžia po definitívnom dorazení padlých a ich vyhnaní do absolútneho nebytia.

No téma milosti k padlým je neoddeliteľne spojená s celou známou ruskou kultúrou:

- sú to aj Puškinove slová: «A dlho budem ľúbezny tým ľudu, že dobré city lýrou som ja prebúdzal, že v krutej mojej dobe horlil som za slobodu a milosť k padlým vyzýval»;
- Tamarinu dušu v Lermontovovom „Démonovi“, skutočne zvedenú démonom, anjel Boží aj tak nedá Démonovi ale unáša ju so sebou¹².
- Leskovov pop-pijan, ktorý sa napriek dogmatickému zákazu modlí za duše samovrahov, a ako vyplýva z poviedky, Boh jeho modlitby prijíma;
- a opera N.A. Rímskeho-Korsakova a V.I. Beľského „Povešť o neviditeľnom meste Kitež a deve Fevrónii“, v ktorej sa Fevronia piple s Griškom Zmätkárom ako s nejakým malým hlúpučkým chlapcom, ktorý však je zosobnením takmer všetky možných nerestí: je to opilec,

¹² Démon sa stretol s odporom voči svojim nárokom na Tamarinu dušu:

«Strat' sa, temný duch pochýb! / — Posol Neba odpovedal: — / Dost' bolo tvojho triumfu; / Dnes čas súdu nastal; / A Božie rozhodnutie je dobré! / Skončili súženia dni; / A spolu so smrteľným telom / Aj okovy zla z nej spadli. / Vedz! Už dlho sme ju čakali...».

No v tomto vyhlásení milosti k hriešnikom nie je ani náznak pokory voči démonickým ambíciám vládnuť nad ľuďmi, čo možno pochopiť z Lermontovovej „Piesne o cárovi Ivanovi Vasilievičovi, mladom opričníkovi a odvážnom kupcovi Kalašnikovovi“. Ruský človek berie na seba povinnosť zaraziť démonizmus z vlastnej vôle, napriek všetkým praktikám fungujúcich spoločenských inštitútov, a zodpovedať sa za to iba priamo pred Bohom:

«Ako riekol pravoslávny cár: / „Odpovedz mi pravdivo a po svedomí. / Z vlastnej vôle a či nechtiac / Si ty zabil môjho verného sluhu, / Môjho najlepšieho bojovníka Kiribejeviča?“ // „Ja ti poviem, pravoslávny cár: / Zabil som ho z vlastnej vôle / A prečo a začo – to ti nepoviem / Poviem to len Bohu jedinému...“»

A bez prevzatia tejto zodpovednosti pred Bohom niet ani ruskosti v duši človeka.

nemravník, zbabelec a zradca, ktorý priviedol do mesta nepriateľov, a lživo ohovoril aj Fevróniu zo spáchania tohto zločinu.

* * *

Pritom tejto opere patrí osobitné miesto v dejinách ruskej kultúry i v dejinách Ruska. Fevrónia v librete opery V.I. Beľského¹³ vyznáva jednobozštvo-jazyčestvo a stojí mimo oficiálnej cirkvi (*bude to zrejmé aj z nižšie uvedeného fragmentu libreta*). Presviedča Grišku Zmätkára, ktorý po svojej zrade zbesnel, že ani on nie je zatratená duša, dokonca ani po tom všetkom, čo napáchal, len sa musí úprimne kajať pred Bohom. A to je jej nemenná pozícia, vyjadrovaná naprieč celým dejom opery až do finále:

Knieža Vševlad:

Oj, ty nevesta verná!
Je čas nám do Božieho chrámu ísť,
Do Božieho chrámu, k vencu zlatému.

Fevrónia (*s láskavou prosbou*):

Milý môj, ženích drahý!
Tam v lese ostal Griška;
Telom i dušou ochorel,
Rozumom je ako dieťa...
Ako priviesť Grišku do tohto mesta?

Knieža Jurij:

Griškov čas nenastal:
Jeho srdce v ňom o svetlo neprosí.

Fevrónia:

Ach, hoc len lístok poslať,
Malé potešenie pre Grišku,
Menšiemu bratovi dobrú zvesť!

Knieža Jurij:

Čože? Fiodor list napíše,
Sluha malý ho Griškovi donesie:
Nech sa po celej Rusi rozprávajú,

¹³ Fragmentsy libreta boli zaradené do druhého vydania tejto knihy v r. 2004. Celý text libreta „Povesti o neviditeľnom meste Kitež a deve Fevrónii“ sa nachádza na stránke: www.vodaspb.ru a je tiež súčasťou Informačnej databázy VP ZSSR na CD. Je to jedno z najhlbších a najlepších diel ruskej literatúry, preto ho od čias jeho vytvorenia nezaraďujú do školského kurzu literatúry.

Veľké Božie zázraky.

Fevrónia: (*Fiodorovi*)
Tak píš, a čo neviem,
Dobří ľudia dopovedia.

Fiodor kladie na zábradlie kniežacej verandy dlhý zvitok a chystá sa písať. Fevrónia i kniežatá stoja okolo neho.)

Fevrónia: (*napovedá Fiodorovi, čo písať*):
Griška, hoc slabý si rozumom,
Píšem ti, drahému.

Fiodor píše.

Napísal si či nie?

Fiodor:
Napísané.

Fevrónia:
Nemysli, že sme všetci mŕtvi:
Mesto Kitež tiež nepadlo, skrylo sa.
Žijeme na tak požehnanom mieste,
Že ani um to všetko nevie pojať,
Prekvitáme ako tie d'atle,
Ako ľalie voňavé,
Počúvame sladký spev
Sirinov, Alkonostov...

(kniežaťu Jurijovi)

Ktože do tohto mesta vstúpi, pán môj?

Knieža Jurij (*napovedá pisárovi*)
Každý, kto nemajúc rozum rozpoltený,
Viac než život v meste si byť zažela.

Fevrónia (*pokračuje v posolstve*).
Buď zbohom, nespomínaj na nás v zlom,
Nech ti Boh dopraje pokánie!
Hľa znamenie: v noci pozri na nebo,
Ako ohnivé stĺpy žiaria.

Budú vravieť: polárna žiara... nie,
Tak stúpa k nebu modlitba pravdoverných.

(ku všetkým)

Dobre vravím?

Ľud.

Tak je, kňažná.

Fevrónia *(opäť Fiodorovi)*

Nože, prilož ucho k zemi:
Budeš čuť zvon príjemný a zázračný,
Sťa nebeská klenba rozoznie sa,
To v Kiteži k rannej bohoslužbe zvonía.
Napísal si, Fiodor?

Fiodor.

Napísal.

Fevrónia *(kniežaťu)*

Tak, teraz môžeme ísť, poďme, môj milý!

(Knieža Vševlad berie Fevróniu za ruku a vedie ju do chrámu).

Ľud *(sprevádza ich).*

Niet tu plaču,
Niet tu chorôb,
Sladkosť, sladkosť
Nekonečná,
Radosť večná...

Dvere chrámu nanebovzatia sa otvárajú a odhalia nevýslovné svetlo.

Týmto sa opera končí. No mravno-svetonázorový úvod k takému jej záveru bol prezentovaný ešte v prvom dejstve:

Knieža Vševlad

Povedz, krásna deva,
Chodívaš sa modliť do chrámu Božieho?

Fevrónia.

Nie, to je pre mňa ďaleko, milý...
A navyše: či nie je Boh všade?
Možno si myslíš, že tu je pusté miesto,
A veru nie, veľký je toto chrám,
Obzri sa múdrymi očami

(zbožne, akoby sa videla v chráme).

Dňom i nocou tu máme službu nedel'nú,
Vo dne i v noci tymiany a kadidlá;
Cez deň nám svieti slnko jasné,
V noci hviezdy, ako sviečky, zažnú sa.
Vo dne i v noci sú tu spevy dojemné,
Čo na plných hrdiel jasot, —
Vtáky, zver a každý dych
Ospevujú nádherný Hospodinov svet.
„Sláva ti naveky, nebo jasné,
Si Pánu Bohu krásny vysoký trón!
Rovnaká sláva tebe, matička-zem,
Ty pre Boha podnožím si pevným!

Knieža Vševlad *(hľadá na Fevróniu s nadšením).*

Ach, ty deva prenádherná!
Kúzelné sú tvoje slová prosté,
Všetky o radosti a veselosti krásnej.
No starí ľudia vravia ináč:
„Nehľad' na zemské radosti,
Na zemi treba žiaľit' a plakať“.
Ušiel by som radšej v pustatinu,
Odvážna mladosť je prekážkou:
Žiada mladícku veselosť.

Fevrónia *(veľmi láskavo a dojemne, berúc ho za ruku mu hľadá do očí).*

Milý, ako možno bez radosti žiť?
Bez veselosti krásnej byť?
Pozri: všetky vtáčky veselo tu šantia,
Raduje sa, skáče, zver túlavá.
Ver mi, spásna slza nie je tá,
Ktorá zo zármutku tečie,
Len tá slza je spásna,

Čo z Božej radosti sa rodí,¹⁴
Hriechu sa ty, milý, neboj:
Majme radi každého, aký je,
Či je ťažký hriešnik a či pravdoverný;
V každej duši je krása Pánova.
Každého, koho stretneme, poslal Boh,
Ak smúti, potrebujeme ho tým viac.
Poláskaj ho, hoc by bol aj zločinec,
Radosťou nebeskou ho poteš.

(ponorená v myšlienkach).

A splní sa nevídané:
Krásou všetko zakvitne,
Sťa nádherný sad rozkvitne zem,
A rajske ľalie tu zakvitnú.
Priletia sem nádherné vtáky, —
Vtáky radosti, vtáky milosti —
Zaspievajú na stromoch anjelským hlasom,
A z nebies svätých zaznie príjemné zvonenie,
A spoza mrakov neopísateľný svit...

V uvedenom dialógu je prostredníctvom kniežaťa Vševlada vyjadrené oficiálne cirkevné videnie sveta a prostredníctvom Fevrónie živá, bezrituálna a úprimná viera človeka Bohu na základe svedomia.

Vďaka otvorenému vyjadreniu oboch pozícií opera nadobudla osobitný význam v ruskej kultúre a stala sa významnou v dejinách Ruska. No ruská vládnuca trieda, ako hlavný konzument operného umenia, sa vtedy zachovala namyslene a hlúpo, a operu po jej prvých inscenáciách označila za «mdlú», «prehnane vážnu svojim obsahom», «chladne racionálnu» alebo «úlisne tajomnú», «nedostatočne prísnu k zradcovi Griškovi Zmätkárovi»¹⁵.

V.O. Kľučevskij v jednom z aforizmov opísal svojich „elitárnych“ súčasníkov, teda ruskú vládnucu triedu, nasledovne:

«Tá tak notoricky klame, že neverí ani sama sebe, dokonca ani vtedy, keď hovorí pravdu. Koho tá nezradí, keď každú minútu zrádza samú seba: je to samozradca» (zv. 9, str. 377)¹⁶

¹⁴ Nasleduje text zvýraznený kurzívou, ktorý je koncentrovaným vyjadrením bohoslovnia ruskej civilizácie.

¹⁵ Repliky z recenzií tej doby (1907).

¹⁶ Tu i ďalej je V.O. Kľučevskij citovaný podľa 9-zväzkovej zbierky jeho diel (Moskva, «Mysl», 1990).

«Niet u nich svedomitosti, len strašne veľa urážlivosti: nehanbia sa škodiť, ale neznesú výčitku zo záškodníctva» (zv. 9, str. 398).

A tí «samozradcovia», ktorí v opere neboli spokojní s milosťou voči mravne padlému Griškovi Zmätkárovi, a ktorí si pre neho želali krutú odplatu, tí sami dostali tú najkrutejšiu odplatu počas revolúcie a občianskej vojny. To znamená, že *odmietnutie a neschopnosť preukázať milosť voči mravne padlým (a tým viac, ak na to už bolo priamo a opakovane poukázané), nie sú podporované Zhora.*

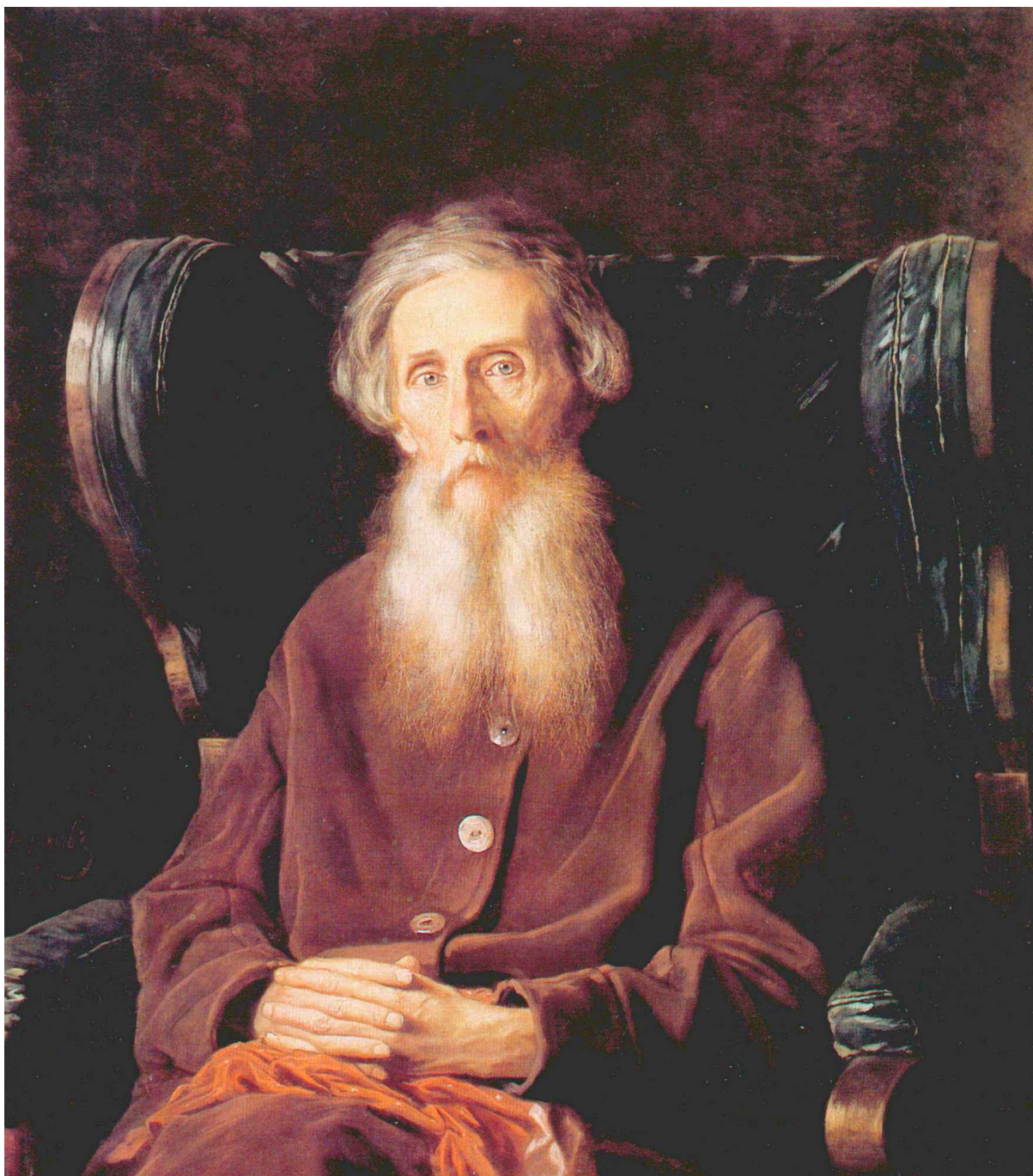
* *
*

Názor, že trest v podobe hanby je príliš mierny, vyjadruje istú mieru pomstychtivosti a vo svojej podstate je chybný a lživý. V živom ruskom jazyku sa pojem hanby spája so súdom, ktorý sa deje po vykonaní čohokoľvek, a s odsúdeniahodnosťou nedôstojného ľudského konania. Odsúdeniahodnosť je jednou zo zložiek Božieho aktu Predurčenia existencie, a preto predchádza nedôstojné správanie. Jeden z významov slova «hanba», «stud» je v Slovníku V.I. Daľa definovaný nasledovne:

«Hanba (...) pocit alebo vnútorné vedomie ODSÚDENIAHODNÉHO (zvýraznené nami v citáte), poníženie, samodsúdenie, ľútosť a zmierenie, vnútorná spoveď pred vlastným svedomím».

Medzi prísloviami a ľudovými porekadlami, uvedenými V.I. Daľom v tejto časti, je aj nasledovné:

«Ľudská hanba (*t.j. cudzia hanba: naša vysvetlivka v citáte*) — smiech, a vlastná hanba — smrť». Vlastná hanba sa tak mnohým javí strašnejšia ako smrť, v dôsledku čoho (*ak nevedia zniesť hanbu vo svojom živote*) si volia radšej smrť a ukončia svoj život v neopodstatnenej nádeji, že uniknú po smrti pred hanbou, dokonca aj v tých kultúrach, kde vierouka sľubuje večné peklo ako odplatu za samovraždu. Hanbu považujú za neznesiteľnejšiu ako peklo.

Obraz V.G. Perova: Portrét V.I. Daľa

Názor, že vykúpenie hriechov (*a najmä spáchaných so zlým úmyslom*) iba prežitím hanby je príliš mierne a slabé, vyjadruje istú mieru pomstychtivosti a mravno-etickej amnézie: tí, ktorí takto zmýšľajú, už zabudli na svoje pocity pri prvej vlne hanby, ktorá sa na nich navalila (najskôr) v ranom detstve, keď prvýkrát pocítili, že spáchali niečo nedôstojné človeka. Potom sme sa všetci naučili vyhýbať hanbe a potláčať ju v sebe. No hanbu „súdneho dňa“ — „*Dňa hanby*“, na ktorú odsudzuje sám seba každý, kto zneužíva milostivé Božie Predurčenie, — nedokáže v sebe potlačiť nikto, a nebude sa mať kde pred ňou ukryť. Preto, aj keď vieme, že v Božom Predurčení bytia neexistuje večné peklo, netreba zneužívať Božiu milosť ani v Ním dopúšťaných hraniciach (*pre každého*)

vlastných). Pritom treba vedieť a chápať (*dať do súvislosti so svojím životom*), že tým, ktorí páchajú skutky nedôstojné človeka v mylnom presvedčení, že konajú dobro, — je dovolené to, čo je zamedzované vo vzťahu k iným ľuďom, ktorým už bolo oznámené, že ich skutky predstavujú **ODSÚDENIAHODNÉ zlo**; a v zamedzení ich činnosti v živote sa prejavuje jeden z druhov ochrany ich samotných pred neznesiteľnou hanbou v „Deň hanby“.

A názov „Deň hanby“ vyvoláva v duši oveľa nepríjemnejšie pocity než tradičné názvy «Súdny deň», «Strašný súd», pretože aj keď sa v živote nebojíme hanby tak, ako sa zvykneme báť nejakého nebezpečenstva, no jej neopísateľnému vplyvu sa vždy snažíme vyhnúť. A tým najlepším spôsobom ako sa vyhnúť hanbe je úprimná snaha o pravdovernosť, a vtedy Boh pomôže vyhnúť sa nepríjemnému, neopísateľnému, no zušľachtľujúcemu a meniacemu vplyvu hanby.

Ale peko, gehena môže aj tak existovať: ako egregor (*kolektívny duch medzi sebou určitým spôsobom poprepájaných ľudí*), ktorý sa zmocňuje duší hriešnikov vďaka princípom, podľa ktorých bol vytvorený. Je však vytvorený a živený energiou a informáciou strachov, hrôz a zlých úmyslov samotných ľudí. Raj, ako protiklad pekla, je miestom nekonečnej rozkoše zmyslov a všemožných „príjemností“ a môže existovať na rovnakých princípoch energeticko-informačného zabezpečenia. Je dobré vedieť, že jazyčeský náboženský systém Rusi v predkresťanských dobách neobsahoval učenie o večnom pekle a raji, a ruskí ľudia boli slobodní od morálneho teroru a takéhoto morálneho podplácania. Teroru, ktorý nebol anonymný, ale vykonávaný duchovnými policajtmi okupantov – hodnostármi „pravoslávnej“ cirkvi.

Žijeme však v dobe, keď nami uvedený názor je len jedným z mnohých, navzájom nezlučiteľných názorov o Bohu, o jeho Predurčení a jeho Zámere, a nie každodennou realitou nekonečnej a vo všetkých ohľadoch i zmysloch blaženej existencie všetkých bez výnimky. No k viere a k náboženstvu nemožno nikoho nútiť.

5. Zbabelosť je najhoršia z chýb...

Aj ruské bohoslovie chápe koncepciu náboženskej histórie ľudstva odlišne od tej, ktorá je opísaná v našich prácach „Mŕtva voda“ vo verzii z r. 1998, „Smutné dedičstvo Atlantídy“, „Príď na pomoc mojej neviere“ a všetkých ďalších, ktorých posledné vydania boli zavŕšené pred 10. júnom 2000.

Principiálna špecifickosť bohoslovnia románu „Majster a Margaréta“ spočíva v tom, že v histórii nebolo žiadne „Zvestovanie“ v tom zmysle, ako to učia všetky náboženské kultúry. Nie je to však ateizmus ani popieranie Božej účasti na osudoch celého ľudstva, národov a každého z ľudí, ale je to iný názor na Božie vedenie vo vzťahu k ľudstvu ako celku, jeho jednotlivým národom aj každému človeku osobne. Boh v minulosti viedol a vedie aj dnes všetkých a každého jeho životom, no každého vedie po svojom, úmerne mravnosti, videniu a chápaniu sveta, ktoré dosiahlo ľudstvo i každý z ľudí.

Možno, že pred zničením predchádzajúcej globálnej civilizácie, v ktorej zvíťazil démonický režim psychiky¹, povedal Boh jej «neprejavým»² pánom a mentorom niečo, čo bolo svojim zmyslom podobné nasledujúcemu:

«Konajte proti môjmu Zámeru podľa vašich schopností, a Ja budem konať podľa Mojich schopností. A nech by ste robili čokoľvek, aj tak človek a všetci ľudia bez výnimky dospejú k pochopeniu Mojej Pravdy-Istiny a budú naveky žiť so Mnou v súlade».

A možno, že nehovoril nič, pretože to sa rozumie samo sebou.

Potom, čo astrofyzikálna katastrofa, ktorá vyvolala geofyzikálnu katastrofu, ktorá zničila predchádzajúcu civilizáciu, utíchla, začalo sa obnovovanie spôsobu života, aký bol žiaduci pre «neprejavých» pánov a mentorov. Dosiahli pritom určité úspechy. Opäť rozkvitla mágia, «mnohobožstvo», egregoriálne náboženské kultúry (základ sociálnej mágie), Egypt sa stal intelektuálnou «metropolou» starovekého sveta. Zdalo sa, že je možné prejsť k rozšíreniu tohto spôsobu života do globálnych rozmerov a k vytvoreniu jednotnej globálnej civilizácie spájajúcej celé ľudstvo pod vedením Egypta. A zrazu, 14-ročný chlapec, ktorý zasadol na egyptský trón pod menom Amenhotep IV, vyhlasuje: «Všetci vaši „bohovia“ sú iba výmyslom. Niet Boha, okrem jediného a najvyššieho Boha, milostivého Stvoriteľa a Všetrdžiteľa». Chlapec potom prijme nové meno Achnaton a začína v Egypte budovať novú kultúru, založenú na inej mravnosti a svetonázore Života, a nie posmrtnnej existencie, ako to bolo v Egypte pred ním aj po ňom. Bol to tak silný úder, že Achnaton sa istý čas tešil úspechu.

¹ Vid' Príloha 1: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi...“.

² Termín z védicko-znacharskej kultúry, v zmysle: skrytí, konajúci zo zákulisia o ktorom nikto nevie.

Potom sa odporcovia Achnatona prebrali z omráčenia a pristúpili k protiútok: Achnaton bol otrávený pomaly účinkujúcimi jedmi, ktoré zdeformovali fyziologickú štruktúru jeho organizmu (*preto sa časom jeho telo začalo viac podobat' na ženu*). Po jeho smrti začali ničiť aj jeho dedičstvo, jeho meno bolo odsúdené k zabudnutiu, preto všetky zmienky o ňom boli vyškriabané z papyrusov nachádzajúcich sa v obeh, vyhladené z kamenných nápisov na sochách a nástenných malieb. A on naozaj zostal zabudnutým tisícky rokov, až kým archeológovia nezistili, že v histórii existoval faraón vyznávajúci jediného Boha, ktorý hlásal mier a radosť v súlade s Bohom na celej Zemi a odmietal viesť vojny.

Po tomto sa však «neprejavení» páni a mentori civilizácie rozhodli, že ak nedokázali v spoločnosti zabrániť šíreniu *idey jednobožstva a súladu ľudí s Bohom*, tak budú musieť misiu hlásania „jedenbožstva“ prevziať na seba, čo im umožní dať jej smer zodpovedajúci ich záujmom. Tak vzniklo „Zvestovanie“ Mojžišovi aj všetky ďalšie „Zvestovania“ dané cez takzvaných prorokov, poslov atď.

Ktorý z „prorokov“ sám nepravdivo (*omylom alebo úmyselne*) vyhlasoval, že iba cez neho Boh oznamuje druhým ľuďom Svoju pravdu, a že všetci ostatní ľudia sú ukrátení o možnosť priameho poučenia Zhora, alebo ktorému z „prorokov“ takýto názor pripísali samotní ľudia (*stúpenici alebo potomkovia*), — to už pre kultúru ľudstva nie je dôležité, hoci pre mnohých „prorokov“ nebude ľahké prežiť Deň hanby. To isté sa týka aj povýšenia na úroveň bohov alebo Boha rôznych konkrétnych ľudí.

Dôležité je to, že kulty jednobožstva, nadväzujúce na „Zvestovanie“ Mojžišovi a založené na Biblii a Koráne, sú jednotné v zastrašovaní večným peklom všetkých, ktorí neuznávajú ich božský pôvod alebo prejavujú svoju vôľu, porušujúc tým podvedome (*alebo ešte horšie: vedome a cielene*) ich prikázania — nimi predpísané normy pre život jednotlivcov a spoločnosti.

Okrem toho všetky tieto kulty zamlčujú fakt, ktorý bol pre ich «neprejavovaných» pánov mimoriadne nepríjemný: 14-ročný chlapec Amenhotep, ktorý nemal žiadne životné skúsenosti charakteristické pre zrelého človeka, oduševnený pravdou Zhora, sa dokázal oslobodiť z ich zajatia, pričom sa nezľakol ani súdu Osirisa, ani hierarchie strážcov kultu Egypta, tradične nazývaných «žrectvom», napriek podstate toho, čo robili.

A všetky kultové vierouky „jedenbožstva“ bez výnimky, tak či inak, priamo alebo nepriamo obmedzujú a potláčajú v človeku jeho poznávací a tvorivý princíp jak dogmami, tak aj kultivovanými strachmi.

A všetky popierajú pravdivosť toho:

- že **všetci ľudia**, napriek rozdielom v ich fyzickom, intelektuálnom a psychickom rozvoji, rozdielom v ich vzdelaní, znalostiach a zručnostiach, **sú vždy a všade** svojim poslaním v Predurčení Zhora v súčasnej historickej etape, keď dochádza k formovaniu kultúry budúcej

Ľudskosti — Poslami Najvyššieho Boha jeden k druhému a zároveň aj námestníkmi Božími na Zemi;

- že ľudia sa odkláňajú od misie byť Poslom a Námestníkom Božím len pod vplyvom rôznych strachov, vrátane ničím nepodloženého strachu z Boha; no nie tieto zvonka vsugerované strachy, ale vlastná zbabelosť tlmí v ľuďoch svedomie a pocit hanby, v dôsledku čoho ani neprijímajú Pravdu-Istinu, ktorú Boh dáva každému priamo do jeho vnútorného sveta cez svedomie, cez slová iných ľudí, cez diela a pamätníky spoločnej kultúry;
- že Boh sa nikoho nezriekol ani nezriekne, a nikoho nikdy neukracuje o Svoju pozornosť, starostlivosť a milosť, no ľudia zo zbabelosti a podliehajú zvonku vsugerovaným strachom radšej odmietajú Jeho pozornosť a starostlivosť voči nim.

A výroky označujúce zbabelosť ako najhoršiu chybu sa v románe M.A. Bulgakova opakujú mnohokrát:

«... a zbabelosť je nepochybne jedna z najhorších ľudských chýb. Tak hovoril Ješua Ha-Nocri. Nie, filozof, nesúhlasím s tebou: je to tá najhoršia ľudská chyba!

Napríklad, terajší prokurátor Judska a bývalý tribún légie nebol ani na chvíľu zbabelý vtedy v Údolí panien, keď rozzúrení Germáni div nezahrdúsili toho obra Krysobijcu. Ale aj ty musíš mať trochu uznania, filozof! Môžeš ty so svojím rozumom pripustiť myšlienku, že prokurátor Judska si zničí kariéru pre človeka, čo sa prehrešil proti cisárovi?

— Áno, áno, — stenal a vzlykal Pilát zo sna.

Pravdaže to urobí. Ráno by to ešte nedokázal, ale teraz v noci všetko dobre uvážil. Urobí všetko, aby zachránil život dokázateľne nevinného pomäteného rojka a lekára!

— Teraz sa už nikdy nerozlúčime, — vravel mu vo sne otrhaný potulný filozof, ktorý osudovo skrížil cestu jazdovi so zlatou kopijou»
(*Kapitola 26. Pohreb*)

Pilát si vo sne prešiel hanbou a všetko prehodnotil. A ak následne žil v súlade s pravdou, ktorá k nemu prišla vo sne, a dokázal sa oslobodiť od všetkého, čo mu ráno štrnásteho dňa jarného mesiaca nisana zabránilo podporiť Boží Zámer, tak sa splnilo aj to, čo mu povedal Ješua vo sne: «Teraz sa už nikdy nerozlúčime»

A to je oslobodenie: Pilát vstúpil do kráľovstva pravdy, v príchod ktorého ešte ráno štrnásteho dňa jarného mesiaca nisan neveril. A vstúpiac do kráľovstva pravdy ho už nebolo možné súdiť³.

³ Otázka je, nakoľko bulgakovský Pilát zodpovedá historicky reálnemu Pilátovi; no román, to je bohoslovie vo forme podobenstiev, a jeho postavy si žijú svojim životom, →→→

Všetky ďalšie báchorky o oslobodení Piláta majstrom, ktoré sa prisnili profesorovi Ponyrevovi v historke «O Pilátovi sediacom v kresle na skale 2000 rokov», sú len sugestívnym preludom od Wolanda.

V súvislosti s témou sugescie je užitočné poznamenať, že predtým, než sa Ivan Nikolajevič Ponyrev stal profesorom, stihol sa stať slobodomurárom: «Zbohom, učeň môj, povedal majster a pomaly sa rozplynul vo vzduchu» (*kap. 30, scéna v blázinci pred majstrovou smrťou*). Slovom «učeň» sa označuje najnižší stupeň v hierarchii slobodomurárskej lóže. Takto samotná hlava lóže, ktorú založila Margaréta a ktorej legitimitu Woland osobne uznal, posvätila nasledujúce pokolenie priamo z «onoho sveta». Ako ukazovala prax sovietskeho obdobia dejín, tak pripojenie sa k „elitárnemu“ slobodomurárskemu „bratstvu“ zjednodušovalo kariérny postup k najvyšším titulom vo vede i v politike. A ako vyplýva z konania Ivana Nikolajeviča, tak ten si zvolil najjednoduchšiu cestu formálnej kariéry za podpory medzinárodného „bratstva“ mafioznej inteligencie. Lenže toto nie je cesta Pravdy-Istiny: v opačnom prípade by Ivan Nikolajevič neblúznil počas každého splnu zo sna o problémoch, ktoré sú v slobodomurárstve neriešiteľné: čo je pravdivé vo vzťahoch ľudí s Bohom? Čo sa stalo v Jeruzaleme na začiatku letopočtu?

No opísaná koncepcia náboženskej histórie súčasnej globálnej civilizácie nás privádza k otázke:

Ako pristupovať k informácii obsiahnutej v imitáciách „Zvestovaní Zhora“ zaznamenaných v historicky reálnych «svätých písmach», ak táto informácia hoc len čiastočne pochádza od odporcov Božieho Zámeru?

Odpoveď na ňu je najľahšia zo všetkých otázok súvisiacich s románom:

Pristupovať ku všetkému bez zbabelosti a podľa svojho svedomia, pretože všetko, k čomu človeka privádza Boh, ako aj všetko, čo Boh privádza k človeku, či už skrze milosť alebo dopustenie, sa človeku dáva pre poučenie, a nesmie sa tým opovrhovať.

Je to naozaj tak, pretože zbabelosť je najhoršou z chýb. Zbabelosť prebúdza v človeku slaboštvu; slaboštvu umožňuje posadnutosť; posadnutosť plodí zúfalstvo, ktoré následne umocňuje zbabelosť, čoraz viac človeka odvádza od Boha.

Okrem toho, 2×2 rovná sa 4 bez ohľadu na to: či k tomu človek dospel svojím rozumom; či mu to oznámil Najvyšší v Zvestovaní; či ho túto znalosť naučil diabol sledujúci pri tom vlastné záujmy; alebo mu to zvestoval Boží anjel plniaci Boží Zámer. Inými slovami, informácia v duchu Predurčenia milosťou

odhaľujúc pravdu vo svete podobenstiev. Od živých ľudí sa odlišujú tým, že do ich mysle vidno, vďaka starostlivosti autorov diel.

Božou je *objektívna*, t.j. má svoju *vlastnú sebestačnú podstatu* a nenesie na sebe «pečať» retranslátora⁴. Pritom retranslátor môže k informácii niečo pridať alebo z nej čosi odobrať, a vo výsledku takejto činnosti už vzniká iný informačný modul. Preto, čo je pravdivé — to je pravdivé, čo je nepravdivé — to je nepravdivé, nezávisle od retranslátora.

Existuje iba jedna výnimka: Boh neklame za žiadnych okolností, vždy hovorí človeku Pravdu-Istinu vo všetkých jazykoch všeobsažného Jazyka Života.

A človek si musí sám a vo všetkých životných okolnostiach (v súlade s rozumom i srdcom) úprimne odpovedať na otázku: «Čo je pravda?», opravujúc svoje mravno-etické štandardy na vlastných chybách, v čom mu Boh aj pomáha.

Rusko a ruská kultúra má aj svoj špecifický vzťah k nečistej sile, ktorý nás takisto odlišuje od Západu. V kultúre Západu v tematike «vzťahy človeka s nečistou silou» prevládajú najmä diela o zmluvách s diablom založených na predaji či daní do zálohu vlastnej alebo cudzej duše.

V ruskej kultúre skrátka nie sú znamenité umelecké diela, kde by takéto epizódy tvorili základ dejovej línie. Nemáme skrátka nič, čo by sa obsahom podobalo „Faustovi“ od J.W. Goethe, ktorý je pre ruského človeka *nudný* na čítanie nielen v škole, ale aj v dospelom živote. U nás počas celej histórie existovali absolútne iné vzťahy jak s Bohom, tak aj s nečistou silou.

Čo sa týka nečistej sily, tak, samozrejme, aj u nás boli takí, ktorí sa pokúšali uzavrieť zmluvu s diablom podobne ako Faust alebo bez akejkoľvek zmluvy len z hlúposti odovzdávali seba alebo iných nečistej sile, podobne ako Margaréta odovzdáva Wolandovi majstra, len čo ho dostala z psychiatrickej liečebne. Boli a sú aj takí, ktorí žijú podľa princípu: «aj k Bohu sa modli, ale ani čerta nedráždi: aj keď nečistá, no predsa len je to sila». Avšak takéto prístupy k nečistej sile nedefinujú ruskosť v tejto otázke.

V ľudovej tvorbe Ruska žijú majstri iného typu: Novgorodské letopisy nás informujú, ako na modlitby do Jeruzalema lietal na čertovi jeden z novgorodských pútnikov; Gogoľov kováč Vakula lietal na čertovi do Petrohradu zaobstarat' nejaké veci v rámci prípravy na svadbu; a Puškinova rozprávka o popovi a jeho sluhovi Baldovi je o tom istom.

Toto všetko je alegorické potvrdenie názoru charakteristického pre ruskú civilizáciu: ak nečistá sila vnucuje človeku svoj kontakt, tak človek, ktorý žije v súlade s Bohom alebo sa oň snaží, má právo podľa vlastného uváženia využiť aj nečistú silu, no nesmie sa jej pritom podriaďiť ani s ňou uzatvárať zmluvy.

⁴ Zariadenie, ktoré prijíma informáciu a posúva ju ďalej. Môže to byť aj človek, ktorý prijme informáciu a šíri ju ďalej. V rádiovom a televíznom vysielaní sa používajú retranslačné stanice. Keďže vysielaný signál so vzdialenosťou slabne a stáva sa nekvalitný, treba ho prijať a zosilnený ho vysielat' ďalej. Sieťou takýchto staníc sa dá vysielat' signál na veľké vzdialenosti. – pozn. prekl.

V ruskom chápaní sveta sa každá nečistá sila (*od drobného besa až po Satana*) môže za určitých okolností stať objektom Božieho dopustenia voči nej zo strany svätca. A takýto vzťah k nečistej sile je v ruskej kultúre založený na tom, že:

- Boh je Stvoriteľ a Vládca všetkého.
- Informácia je z milosti Božej objektívna a vo svojej podstate nemenná.
- Človek je námestníkom Božím na Zemi podľa Božieho Predurčenia.

Lenže vzťahy majstra a Margaréty s Wolandom neležia v duchu ruskej tradície kvôli ich neviere Bohu a absencii vôle⁵ každého z nich.

10. — 22. júna 2000
Spresnenia: 10. júla — 14. októbra,
5., 18. novembra 2000;
7. októbra 2004

⁵ Náruživá vytrvalosť Margaréty nepredstavuje vedome cieľavedomú vôľu Človeka, vyvierajúcu z uvedomenia si rozdielov medzi Dobrom a Zlom pri súlade rozumu a srdca. (*Človek hnaný vášňami, nie je hnaný vôľou*)

6. Boh nie je v sile, ale v Pravde

S týmto výrokom pripisovaným Alexandrovi Nevskému sa v posledných rokoch stretávame dosť často. Väčšina ľudí s ním verbálne súhlasí, no *vo svojom každodennom živote sa ním naplno neriadi, počnúc tým, čo sami považujú za bezvýznamné malichernosti*. Avšak v týchto slovách je aj hlbší zmysel, než len zázračná porážka mohutných vojenských síl protivníka málopočetným vojskom. A práve tento hlbší zmysel, bohužiaľ, zostáva pre mnohých skrytý.

V ruskom chápaní sveta je *od začiatku* slovo Pravda, ktoré je zároveň aj Istinou aj Spravodlivosťou, čo znamená: Istinu nemožno získať bez pravdovej mravnosti a etiky, bez súladu s Bohom, lebo ak sa u Rusov Boh spomína s nejakými prívlastkami, tak predovšetkým: Bože pravdivý; všetky ostatné prívlastky sú len dôsledkami a prejavmi tohto prvého prívlastku, poukazujúceho na všeobjímajúcu dokonalosť Pravdy Božej.

Symbol tejto jednoty spravodlivosti, pravdovernosti a istiny sa zachoval až do dnešných dní: zbierka zákonov, ktorá slúžila na udržanie noriem *spravodlivosti (hoci aj subjektívne chápanej podľa mravnosti sociálnych skupín v každej dobe)* v spoločnosti sa na Rusi oddávna nazývala «Pravda»: «Ruská pravda», «Jaroslavova pravda». Neskôr sa zákony začali nazývať ináč: «zbierky zákonov», «kódexy» atď., aby slovo «pravda» vo význame **«spravodlivosť podmienená pravdovernosťou»** netlačilo na psychiku nepravdivých sudcov a nebránilo im páchať *štátom organizovanú nespravodlivosť*.

Od začiatku je tomu tak, že Istina v ruskom chápaní sveta nemôže byť nepravdivá, a spravodlivosť nemožno nájsť mimo Pravdy-Istiny, a preto každá lož je nespravodlivá a nepravdivá. V tejto jednote Pravdy-Istiny-Spravodlivosti-Pravdovernosti je *prvopočiatkový* svojráz ruského pohľadu na život a ruského jazyka¹.

Lenže my žijeme na rozhraní 20. a 21. storočia, a v tejto dobe sa už prvopočiatková, automaticky chápaná spätosť týchto pojmov a nimi opísaných životných javov z vedomia mnohých vytratila. Tak napríklad „Vissarionovi“ (*Sergejovi Anatolievičovi Toropovi*), ktorý sa v roku 1991 sám vyhlásil za Krista počas jeho druhého príchodu, zakladateľovi cirkvi Posledného Zákona patrí

¹ Pre porovnanie: v anglojazyčnom opise života slovo «truth» znamená «istina», «pravda»; «justice» znamená «spravodlivosť», «súdnicstvo»; «righteousness» znamená «pravdovernosť». To znamená, že gramaticky to nie sú slová s rovnakým koreňom, v dôsledku čoho sa spravodlivosť, pravdovernosť a pravda navzájom spájajú dodatočnými jazykovými prostriedkami, a samotný jazyk pripúšťa možnosť akejsi «spravodlivosti» mimo Pravdy-Istiny.

tento na prvý pohľad pekný aforizmus: „Kto hľadá pravdu po istine², ten hľadá lož“.

Ale toto nie je ruské. V ruskom chápaní sveta je Pravda všeobjímajúci jav a pojem, a Istina je len jedným z aspektov Pravdy v prípadoch:

- keď etika podmienená reálnou mravnosťou v danej veci nehrá žiadnu rolu (*napríklad $2 \times 2 = 4$ platí vždy, nezávisle od mravnosti a etiky*), alebo
- keď sa vytvoril jednotný mravno-etický základ, spájajúci mnohých a vytvárajúci subjektívne chápanie Pravdy-Istiny, zdieľané viac-menej širokým okruhom ľudí.

A toto subjektívne, mnohými zdieľané chápanie podmienené mravno-etickou jednotou, sa často nazýva „Istinou“, hoci to v podstate nie je objektívna istina-pravda, ale len jedno z mnohých potenciálnych priblížení sa k nej, ktoré možno obsahuje aj lož, aj chyby, na ktoré si všetci zdieľajúci túto „istinu“ už zvykli. Takže Sergej Anatolievič „Vissarion“ svojou peknou, no nie pravdivou, ale antiruskou slovnou hračkou, iba pletie ľuďom hlavy a uvádza ich tým do omylu presne tak, ako pred sto rokmi udržiaval svojím paradoxom³ v omyle ľudí F.M. Dostojevskij.

V prípade, ak sa nejedná o dve uvedené podmienky, tak vyvstáva otázka ohľadom Pravdy-Istiny, a nie *istiny (nezávislej od mravnosti a etiky)*, pretože Predurčenie existencie Vesmíru je vyjadrením Najvyššej mravnosti a etiky Boha — Stvoriteľa a Vládca všetkého.

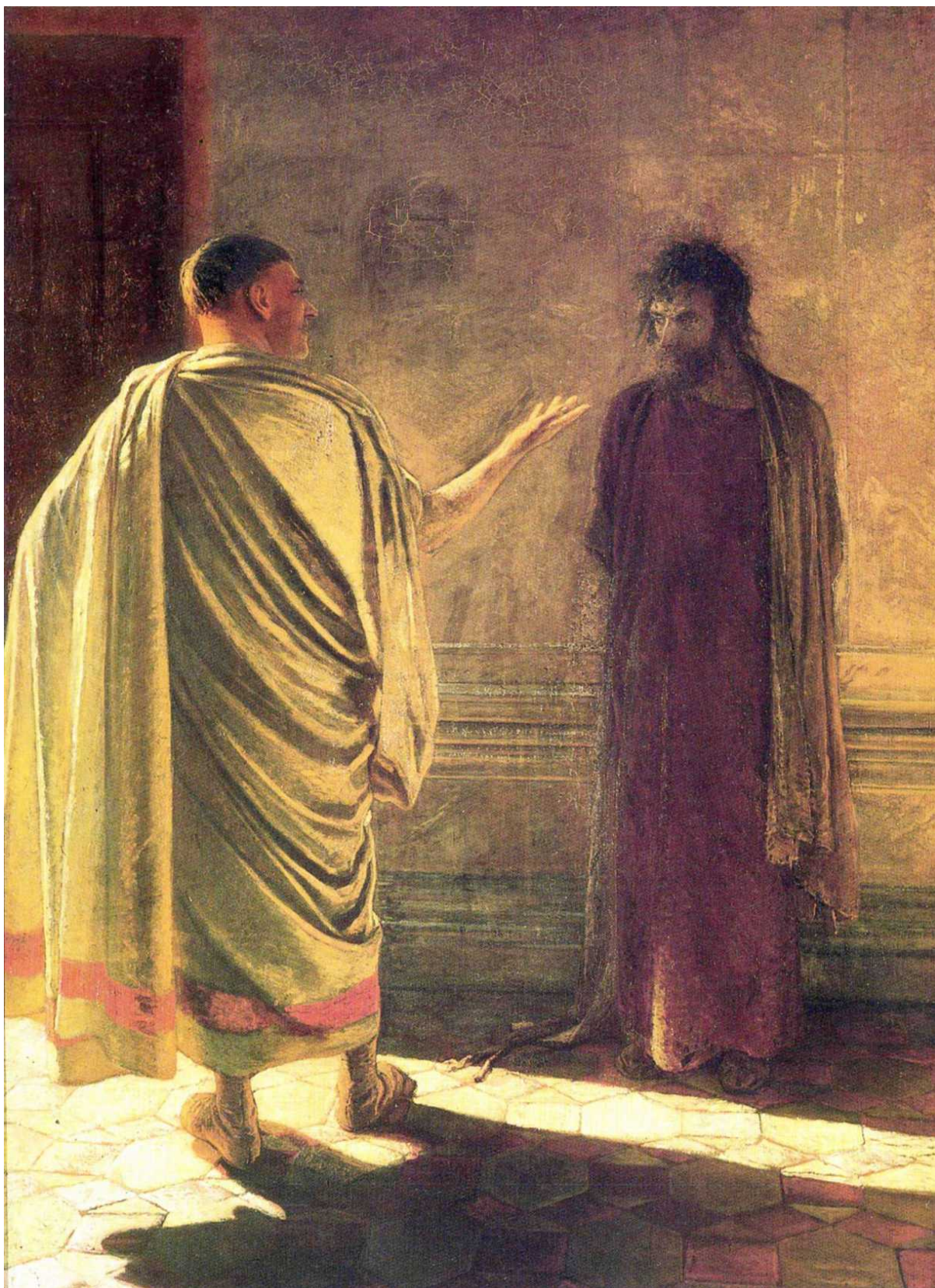
A preto hľadanie Pravdy-Istiny je vždy legitímne, pretože človek vždy môže prekročiť hranice *subjektívnych istín, ktoré ho obmedzujú*, no nemožno prekročiť hranice Pravdy-Istiny, hoci možno sa od nej odkloniť k nejakému chybnému subjektivismu. Preto, kto hľadá lož, ten ju nájde ako Nepravdu, podmienenú jeho reálnou mravnosťou a odvádzajúcu ho od Pravdy-Istiny; a kto hľadá pravdu «po istine» — istine subjektívnej, ten nájde istinu v Pravde *ako nové, subjektívne a mravne podmienené chápanie objektívnej Istiny, otvárajúce jeho vedomiu nové aspekty Pravdy-Istiny, nové miery, a ako dôsledok: nové vnímanie Všetkého⁴, o ktorom predtým nevedel*. A Boh — všemilostivý Vládca Všetkého — ukáže súhrou životných okolností, kto našiel Pravdu po «istine», a kto našiel lož, odkloniac sa od Pravdy-Istiny: «Nech sa vám stane podľa vašej viery».

² V zmysle: po tom, čo už bola daná istina.

³ Už spomínané: „Ak by mi niekto dokázal, že Kristus stojí mimo istiny, ostal by som radšej s Kristom, nie s istinou“.

⁴ Slovo „Všetko“ sa zvyčajne chápe v zmysle rôznych drobností bežného života, hoci v maximálne zovšeobecnenom zmysle označuje to, čo filozofia nazýva «objektívnou realitou».

«Čo je pravda?» — táto otázka sa kladie opakovanne počas celých dejín súčasnej civilizácie: v súkromných debatách «o zmysle života», vo vedeckých a teologických traktátoch, no aj v reálnych životných situáciách každodennosti. K tejto otázke dospel aj Pilát (Ján, 18:38 a ďalej), keď posudzoval Kristov prípad, ktorý mu nanútila Veľrada, o čom hovoria aj kánonické texty Nového zákona.

N. N. Ge: Čo je pravda?

Túto otázku neobišiel ani M.A. Bulgakov v románe „Majster a Margaréta“:

«— Prečo si ty, tulák, poburoval na trhovisku ľud, rozprávajúc im o pravde, o ktorej ani sám nemáš potuchy? Čo je pravda?

Tu si prokurátor pomyslel: „Ó, bohovia moji! Takéto otázky na súd nepatria... Rozum mi už neslúži...“ a znova si predstavil čašu s temnou tekutinou. „Jed mi dajte, jed!“

A opäť počul hlas:

— Pravda je predovšetkým to, že ťa bolí hlava, a bolí ťa tak silno, že slaboducho pomýšľaš na smrť. Nielenže nemáš silu sa so mnou rozprávať, ale je ti ťažko dokonca aj na mňa hľadieť. Teraz som nechtiac tvojím katom, čo ma veľmi mrzí. Nie si schopný o ničom ani rozmýšľať a túžiš len po tom, aby prišiel tvoj pes, zrejme jediný tvor, ku ktorému cítiš náklonnosť. Ale tvoje muky sa hneď skončia, hlava ťa prestane bolieť⁵.

Sekretár vypleštil oči na väžňa a nedopísal slová.

Pilát zdvihol svoj trpiteľský pohľad na väžňa a zbadal, že slnko stojí už vysoko nad hipodrómom, jeho lúče prenikli na kolonádu a blížia sa k Ješuovým zodratým sandálom a on sa odvracia od slnka.

Zrazu prokurátor vstal z kresla, stisol si hlavu rukami a na žltkastej vyholenej tvári sa mu zjavil úžas. Ale vzápätí ho potlačil silou vôle a znova si sadol do kresla.

Väzeň medzitým pokračoval v reči, ale sekretár už nezapisoval nič, len vytiahol krk ako gunár a usiloval sa zachytiť každé slovo.

— Tak, už sa to skončilo, — povedal väzeň a žičlivo pozrel na Piláta, — a som nesmierne rád. Radil by som ti, vladár, aby si na nejaký čas odišiel z paláca a poprechádzal sa niekde na okolí, povedzme v záhradách na Olivovom vrchu. Búrka sa priženie... — obrátil sa, pozrel na slnko prižmúrenými očami, — ... až neskôr, podvečer. Prechádzka by ti veľmi prospela a ja by som ťa s radosťou sprevádzal. Prišli mi na um nejaké nové myšlienky, azda by ťa mohli zaujímať, a vďaka by som sa o ne s tebou podelil, už aj preto, že robíš dojem veľmi múdreho človeka.

Sekretár zbledol na smrť, pergamen mu vypadol z rúk.

— Problém je v tom, — pokračoval poviazaný človek, a nik ho nezarazil, — že si priveľmi uzavretý a celkom si stratil vieru v ľudí. Predsa nie je možné venovať všetku svoju náklonnosť psovi, to musíš uznať. Tvoj život je chudobný, vladár, — a tu si obžalovaný dovolil usmiať sa.

⁵ V jednom z raných vydání knihy:

«A začul hlas, ktorý sa mu prihováral po grécky:

Pravda je v tom, že ťa bolí hlava a bolí ťa tak, že už nemyslíš na mňa, ale na jed. Pretože, ak ťa neprestane bolieť, tak prídeš o rozum. Nechce sa ti na mňa ani pozrieť, chceš len, aby prišiel tvoj pes. Lenže dnes je taký deň, že si nemôžeš dovoliť ostať bez rozumu, a tvoja bolesť o chvíľu prejde» (*Časopis „Slovo“*, č. 6, 1991, str. 55).

Sekretár myslel teraz len na jedno, či má veriť vlastným ušiam, alebo nie. Zrejme áno. Usiloval sa teda predstaviť si, v akej vrtošivej forme sa prejaví hnev prchkého miestodržiteľa pri tejto vážnej neslýchanej opovážlivosti. A to si sekretár nevedel predstaviť, hoci prokurátora dobre poznal.

Vtedy sa ozval vladárov vyčerpaný, chripľavý hlas a latinský rozkaz:

— Rozviažte mu ruky» (*Kapitola 2. Pontský Pilát, text bol zvýraznený nami v citáte*)

Ako vidno z tohto dialógu (*protirečiaceho cirkevným učeniam*⁶), ako to ukázal Ješua Pilátovi na jednoduchom príklade zo života:

Jav Pravdy-Istiny je v ľudskej spoločnosti vždy konkrétny a podmienený súhrou úplne konkrétnych okolností, charakteristických pre historickú dobu a miesto. Pravda je v živote spoločnosti vždy konkrétna. *Neexistujú nekonkrétne „všeobecné pravdy“ stojace mimo života*, preto ich nemá zmysel ani hľadať, ale práve túto „všeobecnú pravdu“ hľadá a polemizuje o nej väčšina ľudí, „znepokojených“ touto otázkou. A niektorí z nich trvajú na tom, že ona existuje v nejakej abstraktnej, nepostihnuteľnej forme, len nijako nie v konkrétnej forme existencie Všetkého v celej jej pestrosti a rôznorodosti.

Veď na ňu — na „všeobecnú pravdu“ — sa pýta Pilát Ješuu, a dostáva presvedčivú odpoveď, ktorá ho vracia ku konkrétnosti, vláducej vo Všetkom (*v objektívnej realite*). A toto odhalenie istiny svojou jednoduchosťou a všednosťou zaskočí aj Piláta, aj jeho sekretára⁷.

Pravda-Istina má vo svojich prejavoch mnoho aspektov a hrán, no za rovnakých okolností nemôžu existovať dve alebo viac navzájom sa vylučujúcich „právd“. Preto rozprávania obsahujúce dve navzájom sa vylučujúce „pravdy“ v jednej a tej istej otázke odsudzujú tých, ktorí sa s nimi stretávajú:

- buď na šialenstvo či schizofréniu (*rozdvojenie osobnosti a intelektu*) — v prípade súhlasu s nimi ako jedného celku,
- alebo k povinnosti dať si konkrétnu odpoveď na otázku «čo je pravda?» v konkrétnych dotknutých problémoch — v prípade, ak s nimi nesúhlasia, hoc len čiastočne⁸.

⁶ Cirkevná tradícia vychádza z toho, že Ježiš pred Pilátom mlčal: «neodpovedal ani na jedno jeho slovo» — (Matúš, 27:14, analogicky Marek, 15:5).

⁷ A okrem toho táto jednoduchá odpoveď rozčuľuje aj veriacich literárnych vedcov, ktorí kritizujú M.A. Bulgakova za démonizmus a satanizmus. Vid' Príloha 3: „Istina o tom, že bolí hlava?“.

⁸ Týmto sa vlastne aj zaoberáme písaním tejto knihy.

Takéto *nevyriešené neurčitosti v názoroch* dostávajú osobitnú vážnosť a dôležitosť práve v bohosloví, pretože v ňom sa odklonenia od Pravdy-Istiny prejavujú, *v lepšom prípade*, ako nezrelosť ľudstva, a *v horšom prípade*, ako lživé ohováranie Boha. A tieto lži a klebety zahŕňajú nielen učenie o večnom pekle pre hriešnikov, no aj lživé učenie o reálnych faktoch života a životných normách globálnej civilizácie, národov, a napokon aj každého z ľudí osobne.

7. Prečo Mohamed nenapísal Korán vlastnoručne?

Korán (*minimálne v jeho známych prekladoch do ruštiny*)¹ zastrašuje ľudí peklom a prikazuje báť sa Boha, kvôli čomu v bohosloví ruskej civilizácie nemôže byť uznaný ako zápis Zvestovania alebo teologický traktát, ktorý by bol *bez bludov a deformácií, podmienených reálnou mravnosťou samotného Mohameda alebo redaktorov*, ktorí sformovali kánonický text Koránu 20 rokov po odchode Mohameda na onen svet.

Pre takýto vzťah k textu Koránu existujú dôvody v samotnej histórii vzniku civilizácie historicky reálneho islamu. Pozrime sa čo uvádza I.L. Klimovič vo svojej monografii „Kniha o Koráne, jeho pôvode a mytológii“ (*Moskva, «Politizdat», 1988, str. 63-66, so zanedbateľnými skráteniami textu a dodržaním písania citovaného zdroja*):

Prvý kalif² Abú-Bakr, ktorý stál na čele moslimov po odchode Mohameda na onen svet roku 632, prikázal zostaviť kánonický text, ktorý následne dostal názov «Korán», 22-ročnému Zayd ibn Sabitovi z Mediny, pracujúcemu v posledných rokoch života Mohameda ako jeho pisár.

Na kalifov príkaz, Zayd, súdiac podľa legendy, zozbieral a pospájal rozdrobené zápisy, ktoré písal on a iné osoby na ploché kosti, kamene, kožu, palmové listy, na všetko, čo sa vtedy používalo na písanie. Okrem toho, začal si zapisovať aj rozprávania súčasníkov Mohameda, tých, ktorí si pamätali a uložili do svojej pamäte «zvestovania Alaha»³. Toto všetko,

¹ Podľa vyjadrenia A.S. Puškina: «Prekladatelia sú PREPRIAHACÍMI koňmi osvetu», — daná veta je z 10-zväzkovej úplnej zbierky diel vydania A.S. Suvorina z r. 1887 (9. zväzok: *Denníky. Zápisky. Historické články a rôzne poznámky. Článok sa volá „Poznámky pri čítaní kníh (r. 1825)“, 1. kap. „Drobné poznámky“, str. 30*). V súčasných zbierkach diel A.S. Puškina v poznámkach a aforizmoch rôznych rokov sa táto fráza uvádza vo „vylepšenej“ verzii: «Prekladatelia sú poštovými koňmi osvetu» (1830), v ktorej sa následkom «synonymickej transformácie textu» stratil jeden zo zmyslových odtieňov: «prepriahacie kone» majú aj pánov, ktorí rozhodujú o tom, ktorému z nich možno zveriť prevoz (preklad) cenného nákladu (určitého zmyslu) a ktorému sa to zveriť nedá; samozrejme, že v každej dobe existujú aj nezávislí samostatne pracujúci prekladatelia, no aj z nich možno vybrať vhodných „inochodcov“ k tomu, aby bol ich preklad čo najviac používaný po uskutočnení reklamnej kampane...

² Kalif v doslovnom preklade znamená «idúci po stopách Proroka» (z knihy *T.M. Irmiajevovej „História moslimského sveta od Kalifátu po Veľkolepý Prístav“*). T.j. v ruštine «kalif» neznamená vládca, ale nasledovník.

³ V kontexte citovanej knihy, ktorú písal materialistický ateista, sa pod «zvestovaniami Alaha» chápe všetko to, čo Mohamed vyslovil, a čo považoval za zoslané jemu Zhora, aby to odovzdal ostatným ľuďom. Všetko, čo povedal, zapisovali počas jeho života rôzni ľudia a nové exempláre týchto zápisov sa reprodukovali z vlastnej iniciatívy. Pritom nevyhnutne vznikali deformácie jak v dôsledku chýb
→→→

Zaydom ešte raz preštudované a prepísané na samostatných listoch, tvorilo obsah prvého vydania Koránu, ktoré dostalo k dispozícii vedenie kalifátu pri kalifoch Abú Bakrovi⁴, a Omarovi⁵, no toto vydanie sa neprepisovalo, nerozmnožovalo.

V podmienkach prebiehajúceho politického boja v kalifáte vyvolala správa o tom, že Zayd vytvoril na príkaz kalifa Abú-Bakra nejaké «čítanie»⁶ (Korán), ktorého základ tvoria zápisy «zvestovaní Alaha», vznik ďalších podobných záznamov a textov. Avšak texty týchto zápisov, ako sa ukázalo, sa nie vždy zhodovali. Rozchádzali sa medzi sebou aj s tými, ktoré zozbieral Zayd, jak v obsahu, v počte a postupnosti jednotlivých kapitol, tak aj vo svojej podstate, v zmysle a úplnosti informácií, ktoré obsahovali. Keďže rozširovanie týchto protirečivých zápisov («čítaní»), ktorým sa pridával náboženský i zákonodarný význam, medzi moslimami žijúcimi na rozľahlom území mohlo spôsobiť neprijemnosti, tak v politickom záujme kalifátu sa rozhodlo, že rozdrobené zápisy nahradí jeden ucelený, s ktorým súhlasili i vládnuce kruhy.

(...) S týmto návrhom (*vytvoriť jeden všeobecne uznávaný text: naša poznámka v citáte*) sa Osman,⁷ pochádzajúci z bohatého a vplyvného rodu Omeja, obrátil na toho istého Zayda ibn Sabita. Jemu i tým, ktorí pracovali pod jeho vedením (*bývalí spolubojovníci proroka Mohameda*) bolo prikázané pripraviť požadovaný jednotný text. Pre tento účel boli najprv skonfiškované všetky zápisy «zvestovaní Alaha», od jednotlivých osôb. Pospájaním skonfiškovaných textov s prvým vydaním Koránu, pripraveným Zaydom, a prijatím alebo odmietnutím toho či onoho znovu získaného zápisu, zostavovateľa Koránu na príkaz kalifa zničili všetky originály dobrovoľne alebo násilu zozbieraných textov.

Nové vydanie teraz už zaydovsko-osmanského textu Koránu, prepísané v štyroch exemplároch bolo rozoslané do najdôležitejších centier kalifátu – do Mekky, Damasku, Kufy a Basry. Tento text začali považovať na kánonický. (...) Zayd ibn Sabit bol odmenený (Osmanom a jeho príbuznými, stojacimi na čele štátu) vskutku štedrým darom: z pokladne kalifátu dostal 100 000 dirhamov.

Čoskoro sa však zistilo, že text Koránu schválený kalifom Osmanom (*bolo to v roku 652: naša poznámka v citáte*) veriaci ani zďaleka nie

pamäte poslucháčov a chýb prepisovačov, tak aj v dôsledku rozdielov medzi ľuďmi v uprednostňovaní tém, ktorých objasnenie v Zvestovaní si chceli zaznamenať.

⁴ Prvý kalif, ktorý bol na tomto poste od r. 632 do r. 634.

⁵ Druhý kalif, ktorý bol na tomto poste od r. 634 do r. 644.

⁶ «Korán» v preklade z arabčiny znamená «čítanie».

⁷ Tretí kalif, ktorý stál na čele kalifátu (*po vražde Omara v r. 644 perzským otrokom*) do r. 656, kým ho tiež nezavraždili, keď v Medine proti nemu vypuklo povstanie.

všade, nie hneď a už vôbec nie všetci⁸ prijali ako pôvodný text. Pálenie zápisov na príkaz kalifa tiež nenašlo všeobecnú podporu⁹. Naproti tomu nemalý ohlas mali texty, ktoré, ako sa ukázalo, sa podarilo uchovať niekoľkým bývalým prorokovým prívržencom. Potom, čo boli spálené predtým zozbierané texty, mnohí o ne začali prejavovať zvýšený záujem. Charakteristické pritom bolo, že kritika rozoslanej zaydovsko-osmanskej verzie prichádzala, ak máme použiť modernú terminológiu, zdola, z demokratických vrstiev¹⁰.

Významnou postavou medzi tými, ktorí pripravili svoj text Koránu a kritizovali zayidovsko-osmanský zápis, bol Abdalah ibn Masud (*umrel okolo r. 653*), človek s nezvyčajným osudom a nezlomnou vôľou. V mladosti bol otrokom, pasúcim stádo kurajšovcov¹¹, potom sa stal muhadžikom¹² a v bitke pri Bedre sťal hlavu jednému z najzúrivejších protivníkov Mohameda, kurajšovi Abu Džahlovi. Vážili si ho ako dobrého znalca «zvestovaní Alaha» a šikovného sprostredkovateľa hadisov¹³, od ktorého pochádza 848 ústnych podaní. A nie je náhoda, že tento človek v Medine upadol do nemilosti, mimochodom presne tak, ako jeho súčasník, tiež spolubojovník proroka, Abu Zarr al-Gifari, vyhnaný zo Sýrie a potom aj z Mediny za otvorené rozhorčenie nad svojvôľou kalifa Osmana a jeho zástupcu, ktorí si prisvojovali dane i vojenskú korisť, nad úžerou¹⁴, nad zaberaním bohatých domov a rodných sádov i stád, nad rozdávaním peňazí z pokladnice kalifátu svojim príbuzným. Abu Zarr obviňoval prisluhovačov kalifa a odvolávajúc sa na «zvestovania Alaha» sľuboval im aj ich pánom večný pobyt v pekelnom plameni.

Je charakteristické, že nie len texty, ktoré sa rozchádzali s oficiálnou zaydovsko-osmanskou verziou Koránu, sa zachovávali po celé stáročia, ale aj potomkovia tých, ktorí robili tieto zápisy, dokonca aj po storočiach jatrili spoločenské jazvy, rozožierajúce Kalifát v prvých desaťročiach jeho

⁸ Prečo asi, keďže mnohí z veriacich si ešte osobne pamätali slová samého Mohameda a súhlasili s nimi?

⁹ Rukopisy nehoria...

¹⁰ T.j. nie od „elity“ kalifátu, ale od prostého ľudu.

¹¹ «Kurajšovci» bol arabský kmeň v Mekke (pozn. prekl.).

¹² «Muhadžir» v preklade z arabčiny znamená «presídlenec». Tak nazývali stúpencov Mohameda, ktorí sa presídlili z Mekky do Jatribu (*dnešná Medina, čo v preklade z arabčiny znamená Mesto Proroka*) v čase prenasledovania vyznávačov islamu v Mekke. Mohamed opustil Mekku a usadil sa v Medine v r. 632.

¹³ Vyjadrenia Mohameda k rôznym životným okolnostiam, ktoré si súčasníci zapamätali, ktoré však nepatrili k informáciám, ktoré Mohamed charakterizoval ako Zvestovanie zoslané prostredníctvom neho Zhora všetkým ľuďom. Zbierka hadisov sa nazýva «Sunna». Úplný preklad Sunny do ruského jazyka nevyšiel.

¹⁴ V Koráne sa opakovane karhá a označuje za hriech (*za ktorý vinníci idú do pekla*), ak ľudia pokračujú v úžere aj po upozornení o zákaze úžery Bohom.

existencie. Tak aj potomok Ibn Masuda, arabský historik Abú-al-Hasan Ali al-Masudi (*koniec 9. storočia – r. 956 alebo 957*), ktorého nazývajú «arabským Herodotom» písal, že v deň vraždy kalifa Osmana (r. 656) iba v jeho osobnej pokladnici narátali 150 tisíc dinárov a milión dirhamov. A to, ako sme už uviedli, pri biede väčšiny obyvateľstva hlavného mesta, mesta proroka!»

Pochopiteľne, že tí, ktorí podporujú moslimskú tradíciu vierouky, očisťujú od takýchto obvinení Zayda i prvých kalifov až po Osmana, pod vedením ktorých bol vytvorený kánonický text Koránu. Napriek tomu existuje jedna okolnosť, ktorá v moslimskej tradícii nebola vysvetlená, a ktorá umožňuje na kánonický text Koránu v jeho historickej podobe nazerať z iného hľadiska, než je uhol pohľadu moslimskej tradície:

Sám Mohamed, úprimne presvedčený o tom, že je poslom Najvyššieho Boha pre všetkých ľudí, kázal medzi svojimi súčasníkmi od r. 610 do 632. On vedel, že to, čo hlása a charakterizuje ako Zvestovanie zoslané Bohom, je zapisované rôznymi ľuďmi, medzi ktorými môžu byť jak jeho verní stúpenci, tak aj tajní odporcovia novej vierouky. Vedel z toho, čo mu bolo zoslané, že predchádzajúce Zvestovania jednobozštva boli lživo prekrútené ľuďmi jak v dôsledku nepochopenia ich zmyslu, tak aj zo zlého úmyslu (*Korán opakovane trvá na tom, že boli prekrútené vierouky zdedené aj od Mojžiša, aj od Krista*). Vedel, že *nastane deň, keď opustí tento svet, v dôsledku čoho už nebude môcť osobne vysvetľovať ľuďom po Pravde-Istine zmysel prijatého Zvestovania*.

Avšak za 22 rokov hlásania samotný Mohamed nepodnikol nič smerom k tomu, aby vytvoril aspoň jeden vzorový exemplár Koránu, ktorý by pred odchodom na onen svet odovzdal ľuďom, aby po ňom tento exemplár poslúžil ako nesporne autoritatívny základ pre vytváranie kópií «svätého písma» moslimskej civilizácie.

Spočiatku negramotný (nevedel písať a čítať), nevyvinul žiadne úsilie k tomu, aby osobne zapísal Zvestovanie, ktoré mu bolo zoslané, hoci doba 22 rokov mu to plne umožňovala.

Mohamed (*ako vyplýva zo všetkého, čo o ňom vieme*) bol dobrým a múdрым človekom, čo vylučuje názor, že by sa sám nevedel dovtípiť, že takýto vzorový exemplár «svätého písma» je jednoducho nevyhnutný. Ale aj keby sme pripustili, že Mohamedovi to samotnému nenapadlo, tak Ten, kto Mohamedovi zoslal Zvestovanie, ktoré sa stalo základom Koránu, tiež neuznal za potrebné upozorniť svojho „nechápaného“ posla na to, aby sa postaral o vydanie nesporne autoritatívnych vzorových exemplárov «svätého písma».

Navyše tí, ktorí počúvali Mohamedove hlásanie, sa domáhali toho, aby listina obsahujúca Zvestovanie bola zoslaná z Nebies v hotovej forme. Uspokojenie ich

prosby by, zdá sa, zaistilo nespornú autentickosť vzorového exempláru písma, no bolo im to odopreté s vysvetlením, že ani v tomto prípade neuveria, ale „materializáciu“ knihy označia za čarodejníctvo¹⁵.

Všetko to vypovedá o tom, že podstata relígie nie je vo «svätom Písme», ale v obojsmernom zmysluplnom dialógu živého človeka a živého Boha.

Ak sa pozrieme, o čo mal Mohamed v živote najväčšiu starosť, tak to bolo to, aby boli ľudia v úprimnom súlade s Bohom podľa vlastného svedomia, čo by zaistilo aj harmóniu medzi nimi v spoločnosti. Mal starosť o to, aby každý sám v sebe udržiaval vedomé, vnútorné, obojsmerné spojenie, dialóg s Bohom. Učil to svojich súčasníkov tak, ako to fungovalo v jeho vlastnom živote.

A keďže my všetci sme Božími poslami jeden k druhému, tak *Vierouka z Mohamedových úst je skutočným Zvestovaním*, za zoslanie ktorého sa modlil k Bohu ešte predtým, než začal svoju kazateľskú misiu. No toto Zvestovanie je len do takej miery slobodné od bludov a dezinformácií, do akej miery bola od nich slobodná (mravne podmienená) psychická činnosť samotného Mohameda, úprimne sa snažiaceho žiť v súlade s Bohom a priviesť do súladu s Bohom aj ostatných ľudí. Napriek tomu všetkému Mohamed zostával synom svojej doby, a preto bol v niečom obmedzený jej špecifikami.

A Boh odpovedal Mohamedovi v súlade so zmyslom jeho modlitieb, ako aj každému, kto sa na Neho obracia. Mohamed bol vedený Bohom primerane jeho reálnej mravnosti a *podriadenosti svojich myšlienok a správania svojmu svedomiu*. Lenže vo svojej dobe a vo svojom národe sa Mohamed stal jediným, kto dokázal prijať a uskutočniť misiu Božieho námestníka na Zemi a Božieho posla ku všetkým ostatným ľuďom, čím položil základy pre rozvoj jednej z regionálnych civilizácií na Zemi. Medzi Bohom a Mohamedom to bolo rovnako dôverné, aké je to medzi Bohom a každým človekom.

No táto možnosť zmysluplného dialógu s Bohom v súlade s vlastným svedomím je otvorená všetkým ľuďom bez výnimky: Korán o tom informuje každého, kto ho číta ako posolstvo smerované priamo k nemu.

Avšak nie všetci sa pripravujeme na to, aby sme boli schopní povedať ostatným čokoľvek užitočné pre nich samotných a ich potomkov: väčšine ľudí ani nie je čo povedať, v dôsledku toho spôsobu života, ktorému sa podriaďujú. To, čo povedal Mohamed, sa stalo základom a určuje osud jednej z regionálnych civilizácií planéty už viac ako 1300 rokov, a ak sú v jeho zdedenom poslanstve

¹⁵ Korán, súra 6:7(7): «Aj keby sme ti zoslali Písmo na pergamene, a oni by ho ohmatali vlastnými rukami, tak tí, ktorí odmietali veriť, by povedali: „Je to len očividné čarodejníctvo“».

chyby spôsobené tým, že sa Mohamed nedokázal zbaviť ducha svojej epochy, tak vina za kopírovanie týchto chýb v mnohých pokoleniach leží na tých, ktorí sami seba považujú za moslimov. Mohamed urobil všetko, čo bolo v medziach jeho možností, aby sa ľudia stali ľuďmi.

A ak sme my všetci podľa predurčenia Zhora poslami Božími jeden k druhému, tak ľudstvo nepotrebuje «sväté písma», ale potrebuje žiť nebojácnym životom podľa svedomia a s vierou a dôverou k Bohu.

Podobne sa o «svätých písmach» náboženských kultov píše v Koráne:

«Každé obdobie má svoje Písmo. Boh podľa svojej vôle zmažáva i potvrdzuje, čo chce; u Neho je matka knihy. (Korán, 13:38, 39)
A Korán sám seba charakterizuje ako pripomienka (napríklad, súry 15:9, 38:1, 43:4, 73:19, 74:34, 50, 54; 80:11).

Z čoho sa dá vydedukovať, že «sväté písma», na ktorých sú založené historicky reálne náboženské kulty, sa v dejinách ľudstva podobajú na diár s adresami a telefónnymi číslami, ktorý nosí človek vo vrecku. Do tohto diáru sa človek pozerá iba vtedy, keď si potrebuje spomenúť na to, čo už zabudol. No ak má dobrú pamäť, tak sa zaobíde aj bez diára, a nerobí z neho predmet svojej každodennej potreby. Lenže pre mnohých stratiť diár znamená stratiť v tomto svete samého seba, pretože s jeho stratou sa pretrhnú aj mnohé kontakty s inými ľuďmi, pritom mnohé kontakty sa stratia natrvalo.

Tak isto je to aj v kultúre akejkoľvek národnej spoločnosti i mnohonárodnostného ľudstva: živá relígia je obojstrannou zmysluplnou komunikáciou živých ľudí a živého Boha. «Sväté písmo» v tejto komunikácii ľudí a Boha nie je zďaleka tým hlavným, pretože «sväté písmo» je predovšetkým pripomienkou o nevyhnutnosti zotrvať v živej relígi pre tých, ktorí do nej nevstúpili z nejakých osobných dôvodov. No ak písma, ktoré boli povýšené na úroveň svätých, obsahujú ľuďmi dopísané nepravdy a lži, ako na to opakovane upozorňuje Korán, potom ak takéto písma prijme a pridriavame sa ich ako nespochybniteľného základu vierouky, potlačujúc pritom hlas svojho svedomia v prospech toho, čo je v nich napísané, tak v takom prípade nemožno nadviazať relígiu — t.j. komunikáciu so živým Bohom v jednote emocionálneho a významového režimu duše človeka.

Pokračovatelia Mohamedovho dedičstva, ktorí stáli na čele Kalifátu, nepochopili tento zmysel viery a relígie, v dôsledku čoho boli zaujatí tvorbou vzorového exempláru «svätého písma», na základe ktorého by oni sami, a neskôr aj ich pokračovatelia, mohli naprogramovať psychiku svojich poddaných¹⁶. Bola im cudzia misia šírenia živej ľudskej viery/dôvery k živému

¹⁶ V tejto súvislosti treba upriamiť pozornosť na fakt, že mnohí z vládcov v moslimskom svete sami seba titulovali ako «vládca pravoverných», hoci každému →→→

Bohu podľa svedomia, v ktorej všetci ľudia bez výnimky sú Božími poslami jeden k druhému, a slová každého k ostatným majú zodpovedať chápaniu sveta týchto „ostatných“ a tiež okolnostiam.

Vytvorenie «vzorového exempláru» písma, povýšeného na úroveň svätého, nerieši problém jednotného chápania zmyslu života ľuďmi ani celou spoločnosťou, pretože rovnaké slová dokonca v rovnakom čase chápu rôzni ľudia rôznym spôsobom, čo je podmienené ich mravnosťou, znalosťami, zručnosťami a osobnou kultúrou psychickej činnosti (*predovšetkým kultúrou pocitov a kultúrou intelektuálnej činnosti*); a preto ten istý človek úmerne svojmu rozvoju (*a tiež degradácii, ak ide týmto smerom*) prehodnocuje a mení svoje predchádzajúce chápanie rovnakých slov. A tak ten istý človek bude iným ľuďom hovoriť o tej istej veci už trochu ináč, prispôbiac sa ich chápaniu sveta a nálade, a svoje myšlienky vo svojom vnútornom svete bude v rôznych obdobiach svojho života vyjadrovať ináč, vychádzajúc zo svojej reálne sa meniacej mravnosti, osvojených znalostí a neformalizovaných zručností. Vzhľadom na tieto osobitosti vyjadrovania a chápania zmyslu v artikulovanej reči má hádis, ktorý tvrdí: «*Na to, aby sa človek stal klamárom, stačí, keď bude odovzdávať ďalej všetko, čo počuje*» — oveľa širší a hlbší význam, než je len význam kontextu, v ktorom je uvedený v citovanom zdroji¹⁷.

Ak zamierime k podstate, tak tvorcovia kánonického textu Koránu sa stali prvými deformátormi tej viery a relígie, ktorým teológ Mohamed úprimne priúchal ľudí svojimi skutkami, možno sa v niečom aj mýliac¹⁸. Je to tak dokonca aj v prípade, ak by nimi reprodukováaná verzia predstavovala úplný a presný záznamov všetkého, *čo bolo kedy povedané Mohamedom a označené ním ako Zvestovanie*, bez akýchkoľvek výnatkov alebo cudzích dodatkov, ovplyvnených želaním uspokojiť politické potreby rodiacej sa „elity“ moslimskej civilizácie.

V jednom aspekte sú obvinenia voči tvorcom zaydovsko-osmanskej verzii Koránu nesporné: *súry (kapitoly) Koránu sú uvedené v inom poradí, než v akom boli zvestované Mohamedovi*. Vezmite si akúkoľvek knihu a poprehadzujte poradie jej kapitol: buď dostanete príbeh

z nich malo byť z Koránu jasné, že jediným vládcom pravoverných je Najvyšší Boh, po arabsky Alah.

¹⁷ Citované podľa knihy profesora Mohammeda Ali al-Hašimi „Osobnosť moslima v podobe, akú sa jej snaží dať islam pomocou Koránu a Sunny“ (*preklad do ruštiny V.A. Nirša, Moskva, 1999, str. 256*).

¹⁸ V našom chápaní: *učenie o pekle a príkaz báť sa Boha* — nepochádza od Boha, ale ide o chybu mravnosti (*možno v tej dobe vlastnú všetkým*), ktorá sa prejavila v neschopnosti odlíšiť istinu zoslaného Zvestovania od vsugerovaných klebiet (*podsunutých do mysle niekým iným, než Bohom*).

s celkom iným zmyslom, alebo skomplikujete čitateľovi, ktorý nepozná skutočné poradie kapitol, pochopenie jeho zmyslu.

Považujeme za nevyhnutné doplniť nami uvedený text slovami Imáma Chomejního¹⁹, pretože ako poznamenal vo svojich knihách historik V.O. Kľučevskij: „Oveľa častejšie sa učíme históriu pozorovaním prítomnosti, než aby sme pochopili prítomnosť učením sa histórie. Malo by to byť naopak»²⁰.

Svoj testament — slová úprimne veriacim moslimom — končí imám Rúholláh Músaví Chomejní slovami:

«1. Teraz, keď som živý, mi pripisujú niektoré vyhlásenia, ktoré som v skutočnosti nikdy nepovedal. A možno, že po mojej smrti bude ich počet stúpať. Preto vyhlasujem, že všetko, čo sa mi pripisovalo, alebo bude pripisovať, nie je hodnoverné, s výnimkou toho, čo bolo povedané mojím hlasom alebo zapísané mojím písmom, alebo overené mojím podpisom, alebo mnou povedané bolo potvrdené televíznymi odborníkmi Islamskej republiky.

2. Niektorí ešte počas môjho života tvrdia, že písali moje vystúpenia a prejavy. Kategoricky odmietam tieto tvrdenia. Doteraz nikto okrem mňa moje vystúpenia nepripravoval.

3. (...)»²¹

4. V čase boja a revolúcie som chválil niektoré osoby, ktoré sa pokrytecky a falošne vydávali za priaznivcov Islamu²². Potom som ale pochopil, že ma svojou prefíkanosťou oklamali. Tie pochvaly boli vyslovené v čase, keď sa vydávali za oddaných priaznivcov Islamskej republiky. A netreba si to nesprávne vysvetľovať. Každého človeka treba posudzovať podľa toho, aký je teraz» (*Testament, str. 56. Podľa textu Nezávislého Informačného centra «Tavchid», Moskva, bez roku vydania, ISBN 5-87298-127-9*).

A treba chápať, že aj v časoch Mohameda existovali ľudia, ktorí mu ešte za života pripisovali vyjadrenia a činy, ktoré nikdy nerobil; a tým skôr boli takí, ktorí sa vybrali touto cestou po jeho odchode na onen svet. Boli aj takí, ktorí tvrdili, že Mohamed hlása cudzie slová, a popretie takýchto tvrdení je zaznamenané aj v Koráne. Ani rozkol po Mohamedovej smrti medzi jeho stúpencami, ktorých ešte za života chválil, nie je žiadnym výmyslom, ale realitou potvrdenou historickými kronikami moslimskej regionálnej civilizácie,

¹⁹ Iránsky šiítsky náboženský vodca, ajatololláh a politik. Najvyššia duchovná a politická autorita v Iráne. Zomrel v roku 1989. (pozn. prekl.)

²⁰ V.O. Kľučevskij, „Zbierka diel v 9 zväzkoch“, Moskva, «Mysl'», zv. 9, str. 384.

²¹ V citáte je vynechaný bod testamentu, ktorý sa týka pobytu Chomejního v Paríži, kde bol nútený žiť v dôsledku toho, že štáty, tradične uctievané ako islamské, boli pod vplyvom iránskeho šacha a odmietli prijať Chomejního, ktorého šachov režim považoval za nepriateľa.

²² Zmysel slova «islam» najplnšie vyjadrujú slová «Kráľovstvo Božie na Zemi».

a len niektoré informácie o tomto rozkole uviedol I.L. Klimovič v nami citovanej knihe.

A ako ukazuje Chomejního testament, tak história sa opakuje. No tieto záverečné slová nie sú tým hlavným v jeho testamente. Pozrime sa čo píše Chomejní v predslove k svojmu testamentu, *keď sumarizuje v dejinách ľudstva epochu viery, ktorá je podmienená textami, a nie svedomím všetkých a každého:*

„Samolúbi a despotickí vládcovia využili svätú knihu (Korán) na antikoranickú moc.²³ Pod rôznymi zámienkami a prostredníctvom vopred naplánovaných sprisahání odstránili autentických vykladačov Koránu, tých, ktorí sa oboznámili s istinou, načerpanou z Koránu od Proroka... (...) Položili základ pre deformáciu Knihy, Božskej Sunny a relígie²⁴. A vec došla tak ďaleko, že človek sa hanbí už pri spomínaní tohto všetkého. A čím viac sa rozširovali tieto základy, tým viac sa objavovali rôzne prekrútenia a deformácie, až kým Svätý Korán, — *ktorý bol zoslaný Bohom Mohamedovi pri jeho plnom osvietení s cieľom zlepšiť ľudstvo a zjednotiť nielen moslimov, ale celú ľudskú rodinu, s tým, aby ľudstvo priviedol do stavu, ktorý musí dosiahnuť, aby ochránil tento nosič božských vlastností pred satanom a despotickými vládcami, aby nastolil vo svete spravodlivosť a odovzdal moc do rúk bezhriešnych duchovných vládcov, a tí ju odovzdali ľuďom toho hodným,* — bol vytesnený zo života, akoby ani nebol predurčený Napomínať.

Situácia dospela až k tomu, že v rukách skorumpovaných vlád a skazených achundov²⁵, ktorí boli ešte horší ako despotickí vládcovia, sa Svätý Korán používal ako nástroj na rozsievanie násilia, krutosti, korupcie a na ospravedlňovanie utláčateľov a nepriateľov Pána.

Bohužiaľ, v rukách nepriateľov, hotoviacich sprisahania, aj v rukách neskúsených priateľov, sa Korán, kniha povoláná určovať osudy,

²³ V preklade je zrejme chyba: viac tam sedí ukončenie «... antikoranické ciele».

²⁴ Ak postupnosť menovaného vyjadruje priority dôležitosť, tak relígia je až na treťom mieste. V našom chápaní musí byť postupnosť priorít iná – zostupne od najdôležitejšieho: Relígia (*ako obojstranný vnútorný dialóg človeka a Boha*), Kniha (*Korán*), Sunna, pretože:

- náboženský cit (*t.j. vnímanie Božej existencie a Božieho Predurčenia bytia Vesmíru*) je vrozeným ľudským citom, ktorý je následne potláčaný a deformovaný kultúrou spoločnosti a medziľudskými vzťahmi;
- Korán (*ako je v ňom samotnom uvedený*) je len pripomienkou ľuďom o tom, že každý človek nutne potrebuje žiť v relíгии – v zmysluplnom dialógu s Bohom (Boh odpovedá *jazykom životných okolností JŽO*, cez zmeny v živote človeka), aby sa človek stal Človekom, a nebol zvieratom, zombi alebo démonom;
- Sunna je zborník svedectiev o tom, ako žil a čomu ľudí učil Mohamed, ako nositeľ *náboženského citu* a znalostí koranického Zvestovania.

²⁵ Vyššia hodnosť moslimských duchovných. (pozn. prekl.)

nepoužíval a nepoužíva nikde, okrem cintorínov a smútočných obradov. To, čo sa má stať prostriedkom zjednotenia moslimov i celého ľudstva, a čo musí byť Knihou nášho života, sa zmenilo na nástroj rozkolu alebo sa celkom vytratilo z každodenného života» (*Testament. Predslov, str. 4, 5. Podľa textu Nezávislého Informačného centra «Tavchid», Moskva, bez roku vydania, ISBN 5-87298-127-9*).

Toto je svedectvom jedného zo srdcom najčistejších moslimských vodcov o tom, že moslimská civilizácia za viac než 1300 rokov nevykonala ani to minimum dobrodení, ktoré je zaznamenané v textoch Koránu.

Navyše je aj priznaním faktu, že pod vedením Chomejního počas jeho života moslimská kultúra v Iráne nedokázala zísť z cesty degradácie a vyjsť zo slepej uličky na cestu bezkrízového rozvoja v Božom Kráľovstve.

Ako ukázal priebeh udalostí v živote Iránu po smrti Chomejního, táto kríza nemôže byť prekonaná na základe pokusu schváliť akúkoľvek tradíciu výkladu písma pokladaného za sväté, a na základe sporov o tom, ktorí jeho vykladači a výklady sú pravdivé, a ktoré lživé.

Ide o to, že v písme je viac-menej hodnoverne vyjadrené bohoslovie podľa svedomia dávnej doby, s jej problémami a úlohami, ktorých riešenie bolo začaté pod vedením Mohameda na základe oddanej viery podľa svedomia jeho samého a jeho najbližších spolupracovníkov. S odchodom Mohameda na druhý svet stratila oddanú vieru k Bohu najprv vládnuca špička, u ktorej v dôsledku toho vznikla potreba «svätého textu», a tak vytvorila zaydovsko-osmanskú verziu Koránu. Neskôr vieru k Bohu podľa svedomia (*úmerne tomu, ako v nej začala prevládať viera v písmo a rituál*) stratila aj celá moslimská civilizácia, až na zopár výnimiek.

Potrebu dogmatizovať Pravdu-Istinu majú odpadlíci od Boha. Táto potreba je však nerealizovateľná, pretože *pravda, ktorá sa stala nespochybniteľnou vierou potláčajúcou svedomie, vedie do omylu.*

Príčina toho spočíva v tom, že Pravda-Istina je bezhraničná kvôli nekonečnosti samotného života, ale pravda je konkrétna a obmedzená vo svojom prejave, s ktorým sa vždy spája nejaký všeobecný kontext udalostí nekonečne rôznorodého Života. Potvrdenie tejto príčinnno-dôsledkovej podmienenosti, odohrávajúcej sa počas celých dejín civilizácie, nájdeme aj v testamente Chomejního:

«V poslednom čase veľké satanské veľmoci začali vydávať Korán (*prostredníctvom režimov, ktoré sa odklonili od islamského učenia,*

a ktoré klamú, keď sami seba zaraďujú k Islamu), využívajúc to vo svojich diabolských cieľoch na zničenie Koránu²⁶.

Takéto Korány tlačia ozdobným písmom a šíria po celom svete. A takouto diabolskou vábničkou vytlačajú Korán z nášho života. Všetci sme videli Korán, ktorý vydal Mohamed Réza Šáh Pahlaví. Niektorí sa tým nechali oklamať, dokonca aj časť duchovenstva, ktorá nepochopila ciele Islamu²⁷, ho začala vychvaľovať.

Vidíme, že kráľ Fahd²⁸ každý rok investuje veľkú časť národného majetku do tlače Svätého Koránu a na financovanie propagandy antikoránskych cieľov. Ako rozširuje učenie wahhábistov²⁹, plné predsudkov, ako odkláňa nevedomé národy na stranu veľmoci a používa Islam i Korán na zničenie samotného Islamu a Koránu³⁰. (*Testament. Predslov, str. 5. Podľa textu Nezávislého Informačného centra «Tavchid», Moskva, bez roku vydania, ISBN 5-87298-127-9*).

A čas, ktorý uplynul od odchodu Chomejního na onen svet ukázal, že iránska spoločnosť nevie prekonať vlastnú neurčitosť: či má tvoriť svoju budúcnosť podľa vzoru západnej «občianskej spoločnosti», alebo na základe kánonickej, písomne zaznamenatej moslimskej tradície, bez akýchkoľvek ústupkov.

No ani jeden z týchto variantov nevedie k prekonaniu krízy, pretože obidva varianty vylučujú prechod k dominancii Ľudského režimu psychiky, ako to predpokladá Zvestovanie Mohamedovi, ktoré našlo svoje vyjadrenie (*ohraničené kultúrou tej doby*) v historicky reálnom texte Koránu.

V Chomejního testamente nájdeme jeho znepokojenie nad budúcnosťou ale aj nádej, že potomkovia budú schopní nasledovať Pravdu-Istinu a prekonajú krízu. A hoci na konci svojho testamentu Chomejní — *ako jeden z najhodnejších toho, aby si ho ľudia 20. storočia v dobrom pamätali* — píše: **«Môj odkaz všetkým: pamätajúc na Boha, vykročte na cestu sebapoznania, sebestačnosti a nezávislosti vo všetkom»**, no nenájdeme uňho pochopenie toho, že:

- zdĺhavá a stáročia trvajúca kríza moslimskej regionálnej civilizácie (*častočne implantovaná aj do ruskej regionálnej civilizácie*) je spôsobená

²⁶ Presnejšie by bolo povedať: *na zničenie v spoločnosti chápania zmyslu Zvestovania, ktoré sa stalo základom Koránu.*

²⁷ Ak vychádzame z reálnej histórie, tak «časť duchovenstva» — *drvivá väčšina profesionálne študujúca Korán a tradície jeho výkladu* — nechápe ciele Islamu.

²⁸ Saudská Arábia.

²⁹ Wahhábizmus je reformné hnutie, ktoré založil na území dnešnej Saudskej Arábie Muhammad bin Abd al-Wahháb. (pozn. prekl.)

³⁰ Presnejšie by bolo povedať: používa obradnosť Islamu a text Koránu na zničenie v spoločnosti viery k Bohu podľa svedomia, ako to učí Zvestovanie Mohamedovi.

prijatím kánonického textu Koránu v r. 652, ktorého kult už viac než 1 300 rokov nahrádza **živú vieru k Bohu** v zmysluplnom obojsmernom dialógu veriaceho človeka a Boha, **ktorú Mohamed v sebe niesol, a ktorej učil svojich súčasníkov;**

- odkaz vyslovený samotným Chomejním: **«pamätajúc na Boha, vykročte na cestu sebazpoznania»** znamená ponuku pre všetkých a každého:
 - po prvé, aby sa obrátil k Bohu podľa svojho svedomia;
 - po druhé, aby sa prestal separovať od Boha 114-mi súrami sunnitskej (zaydovsko-osmanskej) verzie Koránu, ako aj 115-mi súrami šiítskej verzie;
 - po tretie, aby si neurobil z Koránu **«tank»**, **za pancier ktorého sa skryje aj so svojou zbabelosťou**, a následne sa bude v ňom „veselo“ valiť životom, utláčajúc všetko naokolo skutočne *neuveriteľnou silou, ktorej predurčením však nie je utláčať a zotročovať, ale oslobodzovať a meniť.*

Posledné tri tvrdenia nie sú návrhom vyškrtnúť Korán z ľudskej kultúry, ani snahou zničiť či poslať do zabudnutia všetky jeho exempláre; a už vôbec nie návrh odhodiť všetko to dobré, čo vyzýva Boh zaviesť do každodenného života v Zvestovaní Mohamedovi, ktoré sa stalo základom Koránu. Ale je to návrh pochopiť zmysel povedaného v samotnom Koráne a nasledovať tento zmysel v súlade s vlastným svedomím a bez strachu:

«Keby more bolo atramentom pre napísanie slov môjho Pána, tak more by vyschlo skôr, než by sa minuli slová môjho Pána, dokonca aj keby sme k nemu pridali ešte jedno také more» (*Korán, súra 18:109, podľa prekladov I.J.Kračkovského a M.-N.O.Osmanova*).

Inými slovami: žiadne písmo, žiaden text nemôže do seba pojať celkom doslova a všeobsažne Život v celej jeho plnosti, detailnosti a rôznorodosti. No vnímanie plnosti, detailnosti a rôznorodosti Života je človeku dostupné priamo, ak sa svedomite snaží o to, aby neprestajne žil v harmónii s Bohom. Aj v našich dňoch, tak ako vždy, je prekonanie akejkoľvek krízy možné len na základe oddanej viery Bohu zladenej so svedomím a zbavenej strachu. O tom sú vlastne aj Kristove slová, uvedené v textoch Nového Zákona: **«Pokrytci, vzhľad neba a zeme viete rozpoznať. Ako to, že neviete rozpoznať terajší čas? Prečo aj SAMI OD SEBA neviete posúdiť, čo je správne?»** (Lukáš, 12:56, 57). A on dáva aj vysvetlenie: **«Lebo Kráľovstvo Božie je vo vás»** (Lukáš, 17:21).

Treba však uznať, že nehľadiac na všetky zložité peripetie pri tvorbe vzorovej verzie Koránu v prvých dvadsiatich rokoch po odchode Mohameda na druhý svet; bez ohľadu na nesúhlas (náš i Mohamedových stúpencov) s kánonickou verziou — *tak v historicky sformovanej podobe Koránu je v otázkach vierouky, na ktorej sa buduje relígia ako vnútorné spojenie duše*

človeka s Bohom, všetko určité a nie sú tam vzájomne sa vylučujúce tvrdenia a vzájomne sa vylučujúce dvojzmyselnosti³¹, ako je tomu v Biblii.

Bez ohľadu na to, že kánonický text Koránu bol zredigovaný na objednávku vládnej špičky Kalifátu, ktorá sa odklonila od pravdovernosti, a niektorí Mohamedovi stúpenci okamžite vystúpili proti tomuto kánonu, tak sociologická doktrína, ktorú Korán vyjadruje, je predsa len zameraná na vytvorenie vnútorne nekonzistentného systému vzťahov v globálnej mnohonárodnej spoločnosti.

Jeho základom je prechod všetkých a každého zo zvieracieho režimu psychiky vo všetkých jeho formách k dokonalejšiemu režimu psychiky. No túto doktrínu možno v živote zrealizovať len na základe oddanej viery Bohu, a nie *kultovým klaňaním sa modlitebnému koberčeku mnohých zombi, čím sa stal Islam pre väčšinu moslimov.*

Režim psychiky, na ktorý Korán orientuje každého, kto ho číta svedomito ako posolstvo adresované jemu osobne, ak aj nie je úplne ľudským, *v dôsledku zdeformovania vnútornej relígie človeka a Boha kultivovaným strachom z Boha a pekla*, tak predsa len má najbližšie k ľudskému režimu psychiky³². V úplne³³

³¹ Mnohé z toho, čo je v Koráne vnímané ako jeho vnútorná logická protirečivosť, je dôsledkom prerušenia dialógu s Bohom. Napríklad: *«Toto <Korán> je vskutku pripomenutie, a kto si zažela, ten si zvolí cestu k svojmu Pánovi. No nezažela si nič, ak si to nezažela Boh. Vskutku, Boh je múdry a znalý»* (súra 76:29, 30).

Na prvý pohľad je to úplným popretím slobody človeka vo výbere cesty svojho ďalšieho života. No také chápanie vychádza z vedomého alebo podvedomého odmietnutia vnútorného dialógu s Bohom.

— Pravý Bože, želim si prísť k Tebe a byť s Tebou zladený.

— Aj Ja (Boh) si želim to isté... Preto choď, a Ja ti pôjdem naproti a posvietim ti na cestu...

No miesto tohto sa väčšina buď pred Bohom skrýva, alebo predstiera beh namieste smerom k Nemu.

³² O typoch režimu psychiky je podrobnejšie písané v knihách „Mŕtva voda“, „Od antropoidnosti k ľudskosti“, „Príď na pomoc mojej neviere...“, „Princípy kádrovej politiky“. Tu to objasníme len stručne:

Informačné zabezpečenie správania človeka možno rozdeliť do nasledovných kategórií:

- vrodené inštinkty a nepodmienené reflexy, a tiež ich nadstavby rozvinuté v kultúre;
- kultúrne stereotypy stojace nad inštinktmi;
- vlastné obmedzené chápanie — rozum;
- «intuícia ako taká»:
 - to, čo sa vynára z nevedomých úrovní psychiky jednotlivca;
 - to, čo sa k nemu dostáva z kolektívnej psychiky;
 - to, čo je plodom sugescií zvonka a posadnutosti v inkvizitornom zmysle;

→→→

Ľudskom režime psychiky — a to ho odlišuje od Ľudského režimu v chápaní na základe Koránu — nie je a nemôže existovať žiaden strach; a tým skôr Človek

-
- vedenie Božím Zámerom na základe všetkého predchádzajúceho, s výnimkou vonkajších sugescií a posadnutosti, ktoré predstavujú priame vtrhnutie do cudzej psychiky bez súhlasu jej nositeľa.

V psychike každého jednotlivca má svoje možné alebo reálne miesto všetko vyššie uvedené. Pritom niečo z toho môže prevládať nad všetkými ostatnými zložkami v správaní jednotlivca. Ak prevláda prvá zložka, tak jednotlivec je človeku podobným **zvierat'om** (*taká bola väčšina členov každej národnej spoločnosti v minulosti*); ak prevláda druhá zložka, tak jednotlivec je **biorobot, zombi**, naprogramovaný kultúrou (*taká je väčšina židov a k tejto úrovni sa dnes približuje aj väčšina obyvateľov na Západe; problém možného preľudnenia majú vyriešiť programy plánovania rodiny, legalizácia sexuálnych zvráteností a uplatňovanie kultúry „bezpečného sexu“*); prevládanie tretej a štvrtej zložky je typické pre **démonické** osoby (*tzv. „svetové zákulisie“: vlastníci biblických kultov, lídri mondializmu, eurázijstva, najvyšší hierarchovia scientológov, otvorení satanisti, atď.*).

A len prevládanie piatej zložky je normou pre **Človeka** (*na realizácii ktorej pracovali Mojžiš, Ježiš, Mohamed, Stalin*). Tu život jednotlivca prestáva byť nezmyselnou hrou či hrou na dosiahnutie pôžitku, ale nadobúda zmysel v realizácii Vyššieho Zámeru, zachovávajúc si pritom charakter ľahkosti detstva, prebiehajúceho v radostnej hre.

Ešte jeden typ režimu psychiky si ľudia vytvorili sami. Dá sa charakterizovať slovami: **spustený do neprirodzenosti**. Vzniká tak, že subjekt patriaci k biologickému druhu «Homo Sapiens» sa ohlupuje rôznymi psychotropnými látkami: *alkoholom, tabakom alebo ťažšími drogami súčasnosti*. To vedie k neprirodzenej deformácii fyziológie organizmu jak v aspekte látkovej výmeny, tak aj v aspekte *fyziológie biopola*, čo má za následok hojné a rozmanité narušenia psychickej činnosti *vo všetkých jej aspektoch (počnúc funkciou zmyslových orgánov a končiac intelektom a prejavmi vôle)*, charakteristických pre typy režimu psychiky zvierat, zombi, démon (*nositelia Ľudského typu režimu psychiky sa neohlupujú*). Takto sa človeku podobný subjekt stáva nositeľom režimu psychiky, aký sa prirodzene v biosfére nevyskytuje, a podstatou svojho správania, nezodpovedá vzniknutým okolnostiam, je najhorším zo zvierat. Pritom ak sa u subjektu vytvorí závislosť od omamných látok, tak jeho biopole zostáva stabilne deformované. A následne, parametrami svojho ducha prestáva patriť k biologickému druhu «Homo Sapiens». Okrem toho väčšina omamných látok sú genetickými jedmi, t.j. narúšajú funkciu chromozómového aparátu a poškodzujú chromozómové štruktúry tých, ktorí ich prijímajú do svojho organizmu. Práve tieto okolnosti umožňujú nazvať tento typ režimu psychiky (*vytvorený samotnými ľuďmi a reprodukován kultúrou spoločnosti*) spusteným do neprirodzenosti.

O formovaní Ľudského typu režimu psychiky v procese dospievania — viď v materiáloch Koncepcie spoločenskej bezpečnosti v knihe „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

³³ V danom kontexte slovo «úplne» znamená «bezchybnom».

nemôže mať strach z Boha, ktorý dáva Lúbosť všetkým a každému, kto sa Mu úprimne oddá *v snahe zosúladiť sa s Ním* vo svojich myšlienkach i skutkoch.

No v tých aspektoch života, kde vládne strach, niet miesta pre plnosť a celistvosť Lúbosti. Strach, ak aj neodstraňuje úplne zo života Lúbosť, tak je nedáva priestor sa v plnosti prejaviť, robiac jej prejavy chybnými, prerušovanými alebo skreslenými.

Táto stratégia prechodu spoločnosti k dominancii Ľudského režimu psychiky, prijatá Mohamedom vo Zvestovaní, bola nad rámec chápania objednávateľov kánonickej verzie Koránu; bola a je nad rámec chápania väčšiny tých, ktorí sa považujú za obyčajných pravoverných moslimov; a tým viac je nad rámec chápania tých najdrsnejších «islamských fundamentalistov»; je tiež nad rámec chápania väčšiny kritikov Zvestovania, ktoré je základom Koránu.

No táto stratégia je práve tým, čo má pre súčasnú globálnu civilizáciu nadčasový význam, a preto nemôže byť zavrhnutá bez ohľadu na to, ako historicky reálne a v akom náboženskom kontexte vznikol text, ktorý je dnes známy ako Korán.

8. Ľudia a slovo: slovo živé a mŕtve

S Bibliou je to ešte horšie ako s Koránom. No predtým, než pristúpime k posúdeniu tejto istej problematiky v dejových líniách „Majstra a Margaréty“, zameriame sa na literárnu kritiku, ktorá si robí nárok na vysvetlenie skrytého zmyslu románu:

«My nemáme denník spisovateľa¹, no máme román o Wolandovi, Majstrovi a Ješuoovi Ha-Nocri. Tam je povedané všetko, len je treba to «všetko» vedieť správne prečítať, pretože román je obrovským kryptogramom, zašifrovaným textom, adresovaným budúcemu čitateľovi. Alebo (*a často nad tým premýšľam*) minulým čitateľom, tým skutočne vzdelaným ľuďom, s ktorými Bulgakov strávil šťastnejšiu polovicu svojho života². Tým, ktorí nemuseli znovu objavovať klasikov ruskej filozofie, — boli to členovia Nábožensko-filozofického spoločenstva Vladimíra Solovjova³, ako aj spisovateľov otec Afanasij Ivanovič... Tí by okamžite a neomylné vyhlásili autora románu za Solovjovho žiaka. Dokonca aj bez nahliadnutia do zbierky diel tohto neuveriteľného filozofa a sociológa, by spojili rúhavý (*z pohľadu ortodoxnej cirkvi*) obraz Ješuu Ha-Nocri s úvahami Vladimíra Solovjova o Kristovi a Slove, ktoré, ako je známe, bolo na počiatku všetkého⁴» (A. Zerkalov „Svet ležiaci v zle...“. Časopis „Znanie – sila“, č. 5, 1991, str. 34, 35).

No aby sme mohli rozšifrovať «kryptogramy», treba si najskôr ujasniť, komu je adresované toto zašifrované posolstvo a čo v sebe nesie. Ináč sa mnohé

¹ V citovanom zdroji sa predtým hovorilo o živote v období stalinizmu, a takouto formou jeho autor vyslovuje predpoklad, že M.A. Bulgakov vo svojich denníkoch hodnotil určité udalosti toho obdobia. Denníky M.A. Bulgakovovi zhabala NKVD koncom 1920-tych rokov, a odvtedy o nich nemáme informácie. Potom si už denníky nepísal.

² Citovaná časť sa začína odsekom:

«Život Michaila Bulgakova, ktorý trval necelých 49 rokov, sa delí na šťastnú a nešťastnú polovicu. Narodil sa 3. (15.) mája 1891, a šťastných rokov v jeho živote bolo 23 — do začiatku svetovej vojny, do 1. augusta 1914, kedy Nemecké impérium vyhlásilo vojnu Ruskému impériu».

³ Medzi dielami V.S. Solovjova je aj kniha „Mohamed. Jeho život a náboženské učenie“. Jedno z jej novších vydaní vyšlo v r. 1992 v Petrohrade vo vydavateľstve «Strojiteľ» a reprodukuje vydanie z r. 1896 v sérii «Život výnimočných ľudí» biografickej knižnice F. Pavlenkova. Takže tá pozornosť, ktorú venujeme historicky reálnemu islamu, nie je vtrhnutím niečoho cudzieho do dejových línií románu. Napriek tomu, čo píše A. Zerkalov, M.A. Bulgakov žiakom V.S. Solovjova nebol: vo svojej tvorbe neprekonal názory V.S. Solovjova.

⁴ Existuje názor, že *životodarnému slovu*, ktoré stvorilo Vesmír, predchádzalo *Predurčenie bytia*: inými slovami *na počiatku bolo Predurčenie Božie*.

skrátka rozšifrovať nepodariť. A tým skôr sa nepodariť nič rozšifrovať, ak *žiadny kryptogram v románe nie je...*

Bolo by nezmyselnou stratou času a síl písať zašifrovaný román pre súčasníkov, očitých svedkov v ňom opisovanej dobe, ktorí aj sami dokážu popremýšľať nad zmyslom toho, čo prebieha v živote každého z nich i v živote nimi tvorenej spoločnosti, *keď je už vopred jasné, že román nemôže byť zverejnený v čase jeho napísania*. O to nezmyselnejšie je písať román, adresujúc text predkom. Rovnako nezmyselné je «šifrovať» svoju dobu pre potomkov, pretože o nej sa tak či tak dozvedia z dokumentov a memoárov, kde bude všetko nazvané svojím pravým menom, bez akýchkoľvek narážok, dvojzmyselností a inotajov, ku ktorým sa pri komunikácii medzi sebou uchylujú súčasníci, ak sa boja nazývať veci svojimi pravými menami kvôli okolnostiam danej doby.

Avšak mnohí potomkovia, ktorým sa „pritrafilo“ byť literárnymi vedcami a ktorí odopierajú spisovateľovi zdravý rozum, vyjadrujú iba vlastné strachy (*ktoré ich ovládli v dôsledku zbabelosti*) v rôznych „rozšifrovaných“ inotajoch a narážkach na okolnosti minulej éry, ktoré reálne alebo zdanlivo nachádzajú v tomto románe, a ktoré sa im zdajú aj v živote súčasnej generácie. Samozrejme, existujú aj nadčasové okolnosti, no tie väčšinou nepotrebujú „šifrovanie“; a ak aj niečo potrebujú, tak prehodnotenie, k čomu netreba dešifrovanie starých textov ako takých, hoci texty minulých čias môžu byť svedkami dávnych problémov v živote spoločnosti, neriešiteľných ani v našich časoch.

Pre potomkov má zmysel písať iba o tom, čo pre nich nestratí význam k tomu času, keď sa okolnosti zmenia a text bude možné zverejniť. Napriek tomu väčšina kritikov-kryptológov nevidí práve tú stránku románu, v ktorom sa im zezdalo šifrovanie, kde román predstavuje priame rozprávanie v umeleckých obrazoch o problémoch, ktoré v období napísania románu boli považované za raz a navždy úspešne vyriešené: «väčšina nášho obyvateľstva už vedome a dávno prestala veriť rozprávkam o bohu»

V dôsledku toho sa tento román v dobe svojho vzniku zdal niekomu neaktuálnym, a pre druhých bol poburujúcim. Ale poburujúcim sa zdal nie preto, že v ňom komicky pôsobili príslušníci NKVD a sovietska realita tých čias (*komicky vyzerala aj v románoch „Dvanásť stoličiek“ a „Zlaté teľa“ od I. Il'fa a E. Petrova, ktoré vydané boli*), ale preto, že možná publikácia „Majstra a Margaréty“ spochybňovala správnosť danej a široko propagovanej odpovede a nabádala k hľadaniu odpovede na inú otázku, ktorá ostávala zamlčaná počas celého obdobia boja s náboženským spiatočným:

Väčšina obyvateľstva rozprávkam o Bohu — klebetám o Bohu — skutočne prestala veriť. **A veriť Bohu a žiť podľa Jeho Pravdy-Istiny v Jeho Zámere prestalo tiež alebo ešte ani nezačalo?**

„Buričský“ charakter románu voči v spoločnosti kultivovanému materialistickému ateizmu a jeho pánom spočíval práve v odhalení zamlčaných otázok, skrytých v oficiálnej propagande. No keď už sme pri problematike

«buričského charakteru» „Majstra a Margaréty“, tak literárni kritici, plní vlastnej zbabelosti a z nej vyrastajúcich „elitárnych“ strachov, hneď komentujú okolnosti tej doby, ktoré majú oveľa menší vplyv na formovanie ďalších osudov, než to, čoho sa mimochodom dotkli, ale odmietli to analyzovať.

«Fantastická myšlienka: ak by Ješua nebol absolútne odvážny a pravdovravný, tak by prijal Pilátove narážky a povedal by, že Judášovi z Kiriátu nehovoril nič buričské, alebo, ako sa mu ponúkala odpoveď, že už na svoje slová zabudol. V takom prípade by ostal žiť, a stal by sa správcom Pilátovej «veľkej knižnice», a jeho myšlienky by sa k potomkom dostali neskreslené⁵. Lenže on to odmietol. A teraz jeho príbeh musí reprodukovať Majster za pomoci diabla, čo si Jeshua neželal.

Mučivá dilema: aby prežil, aby vytvoril večné veci a napomohol pravde, musí sa spisovateľ stretnúť s diablom moci a urobiť to, čo mu svedomie zakazuje. A nie je to iba teoretická otázka: sám Bulgakov sa zachoval rovnako, aby mohol vytvoriť „Majstra a Margarétu“. Sú známe autobiografické fakty: Bulgakov napísal list Stalinovi so žiadosťou o záchranu, keď na neho naplno doľahla bieda a hrozba fyzickej záhuby. Stalin mu dovolil pracovať v divadle, a Bulgakov sa tak dokázal vrátiť k svojmu, predtým spálenému románu. Preto tá známa veta: «rukopisy nehoria»...

Myslím, že spisovateľ si neodpustil tú žiadosť Satana o pomoc, ale aj keď sám seba považoval za amorálneho človeka, vedel, že sa zachoval správne: vyplnil svoj tvorivý dlh tak, ako je to len možné pod tlakom ideologickej tyranie» (A. Zerkalov. „Svet ležiaci v zle...“. „Znanie – sila“, č. 5, 1991, str. 40, 41).

Pred týmto fragmentom aj po ňom sa A. Zerkalov púšťa do obširných všeobecných úvah o dobre a zle, o pravde, a o odpadlícťve od nich v rôznych historických obdobiach. Avšak odpadlícťvo od „všeobecnej“ pravdy, odpadlícťvo od „všeobecného“ Dobra je v takomto chápaní sveta (ktorého sa pridrižiava A. Zerkalov) vždy konkrétne, pretože je podmienené okolnosťami a ich chápaním, ale abstraktná a neurčitá pravda a dobro ležia mimo tohto sveta, v dôsledku čoho sa aj zdá, že «svet leží v zle» a niet v ňom miesta pre Boží Zámer, ktorý by ho menil k lepšiemu⁶.

Je to bezútešne pochmúrny svetonázor, ktorý bráni pochopiť zmysel optimistického románu, povýšeného týmto zdeformovaným svetonázorom na

⁵ Kto a načo potrebuje vzorovú verziu Zvestovania, bolo vysvetlené v minulej kapitole.

⁶ Odtiaľ pramení aj skreslené chápanie úlohy rôznych aktérov danej doby, a predovšetkým, zaradenie Stalina do Satanovho vojska. V materiáloch Koncepcie spoločenskej bezpečnosti si o historickej úlohe J.V. Stalina možno prečítať v knihách: „Obzri sa v hneve...“, „Nastal čas o Stalinovi pohovoriť“, „Krátky kurz...“, „Ford a Stalin: O tom, ako žiť ľudsky“.

«zašifrovaný text» o hrôzostrašnej minulosti, ktorú nemožno zmeniť; a ktorý bráni tiež pochopiť a preniesť Pravdu-Istinu do každodenného života.

Začneme s tým, že:

Ak by Ješua považoval za nevyhnutné zachytiť svoje myšlienky na pergamen, potom by nekázal na ulici všetkým a každému, kto bol ochotný ho počúvať.

Niekde by zrejme pracoval, svedomito by pristupoval k práci, mal by isté materiálne zabezpečenie, a ako človek veľmi nenáročný a skromný by si mohol dovoliť kúpiť pergamen a písacie potreby, ktoré v tom čase neboli práve najlacnejšie. Vo voľnom čase by si zapisoval myšlienky, ktoré by mu prišli na um. A ak by sa aj zoznámil s Pilátom, tak za úplne iných okolností. Možno by jeho činnosť podporil aj nejaký mecenáš, a možnože nie.

Ľudia tohto typu existovali vždy: takto žil Joseph Ditzgen (1828 — 1888), robotník-garbiar, jeden z významných «sociálno-demokratických filozofov v Nemecku»⁷; takto žil aj K.E. Ciolkovskij (1859 — 1935), a to sú iba tie najvýznamnejšie príklady ľudí tohto typu. Niektorí z nich sa stali slávnymi preto, že ich domáce diela využili rôzne sociálne skupiny. Sú však aj mnohí ďalší, ktorých diela ostali súčasníkmi i priamymi potomkami nepoznané a nevyužitú.

A presne o to ide, že Ješua považoval za nutné hlásať ľuďom *výlučne ústnou formou* všetko to, čo sám pochopil a čo tvorilo podstatu jeho života.

Aj keby Pilát našiel spôsob ako odmietnuť potvrdenie trestu smrti vyneseneho Veľradou a Ješuu by oslobodil, napríklad, využitím dvojzmyselnosti mena oslobodeného banditu: Var-ravva (v románe), Varavva, Barabas⁸

⁷ „Filozofický slovník“ v redakcii akademika I.T. Frolova, 4. vydanie, Moskva, «Politizdat», 1981, str. 100.

⁸ «Bar-Abas», «Var-Avva» sú rôzne transliterácie toho istého mena, ktoré v preklade znamená «Syn Otca».

A dostupných textov je dostatok, aby sa z nich toto dalo „vyrátať“ aj bez znalosti hebrejskej abecedy.

Prezývka vodcu povstania proti rímskej nadvláde v Judsku v rokoch 132 — 135 Bar-Kochba v preklade z hebrejčiny znamená «Syn Hviezdy» (B. Altschuler „Posledné tajomstvo Ruska“, Moskva, «Noj», 1996).

«Abba, Otče» je opakované v Novom zákone (Marek, 14:36; Rimanom 8:15; Galatánom, 4:6).

Takže «Bar-Abas», «Var-Avva» znamená v preklade «Syn Otca».

Ako je známe, tak v kánone Nového zákona možno nájsť frázy, ako: «Môj Otec mi odovzdal všetko, a nikto nepozná Syna, len Otec; ani Otca nepozná nikto, len Syn a každý, komu by Syn chcel zjaviť» (Matúš 11:27). Táto veta odráža fakt, že Ježiš sám seba verejne a opakované nazýval «Synom Otca». Pilát prisľúbil prepustiť «Var-
→→→

(v textoch Nového zákona v transliterácii rôznych jazykov); aj keby sa následne Pilát stal úprimným Ješiovým priateľom a stúpencom, a Ješua by s radosťou navštevoval Pilátov dom, — aj tak by Ješua stále pokračoval v ústnom hlásaní ľuďom a nestal by sa správcom ani Pilátovej, ani žiadnej inej knižnice; a už vôbec by sa nestal knihovníkom kvôli tomu, aby vlastnoručne zapisoval vo forme životných rád všetko, čo sám pochopil. V jeho misii by takéto písáčky boli iba stratou drahocenného času v jeho živote.

Príčina spočívala v tom, že v danej dobe si zmysel ústnej kázne osvojilo za krátky čas veľké množstvo ľudí na princípe: «chýry sa šíria po celej krajine»; tým skôr, ak sa kázeň týkala záujmov mnohých a odkrývala im nový pohľad na život a spôsoby riešenia ťaživých problémov.

Písomný výklad všetkého, čo bolo povedané ústne, by si vyžadoval oveľa viac času: človek píše pomalšie, ako hovorí. Okrem toho ústne vysvetlenie akejkoľvek otázky je kratšie a zrozumiteľnejšie preto, že hovoriaci prispôbuje štýl svojho výkladu auditóriu: jeho nálade, úrovni vzdelania, úrovni chápania, atď. A čo je hlavné, v ústnom prejave (najmä z očí do očí) aj zamlčané slová obsahujú informáciu, ktorá je poslucháčmi vnímaná ľahšie, než zamlčania v písomnom prepise toho istého prejavu.

V dôsledku tejto zvláštnosti rozdielného vnímania ústneho prejavu a textu, musí byť písomné posolstvo dlhšie, pretože správne pochopenie písaného textu čitateľom si žiada vysvetlenie tých zamlčaných informácií⁹, ktorú sú prípustné aj

ravvasa», čím sa mu naskytla možnosť prepustiť Ješuu a popraviť banditu Var-ravvasa (=Varavva, = Barabas, =Karabas Barabas) a následne obviniť samotného Kajfáša z toho, že najvyšší duchovný ho celkom poplietol dvomi «Var-Avvasmi – Bar-Abasmi», ktorí sa naraz ocitli pred súdom: Pilát mohol tichého blázna, „duševne chorého“, prepustiť z humánnych dôvodov, a buriča potrestať, tiež z humánnych dôvodov. Čo by mu potom mohli vyčítať? Netreba stavať cudzinca pred nutnosť riešiť dvojzmyselnosť miestneho jazyka...

A keď dav žiadal, aby mu Pilát vydal Varavvasa (Bar-Abasa), ako o tom hovorí Nový Zákon (Matúš, 27:17-26), tak je vlastne otázne, koho z tých dvoch dav žiada omilostiť a čo z tejto žiadosti pochopil historicky reálny Pilát. Samozrejme, len ak v tej dobe skutočne existoval zvyk oslobodiť jedného odsúdeného počas sviatku, a či tento zvyk nebol vymyslený dodatočne, aby sa zjednodušilo preniknutie reálneho kresťanstva medzi obyvateľstvo Rímskeho impéria, a aby sa Rimania zbavili zodpovednosti za popravu kultovej osobnosti a prehodili ju na plecia židovského davu, ktorý mal odpovedať Pilátovi, keď si ten obradne umýval ruky: «všetok ľud odpovedal: „Jeho krv nech padne na nás a naše deti“» (Matúš, 27:25).

Všetci profesionálni teológovia, ktorí ovládajú jazyky originálov biblických textov, nechávajú túto zvláštnosť prekladu starovekej prezývky «Bar-Abas» bez vysvetlenia a v tichosti.

bez vysvetlenia v ústnom prejave a *nevedú k nepochopeniu (a už vôbec nie ku skreslenému „chápaniu“)* v ktoromkoľvek konkrétnom auditóriu. Preto vo väčšine prípadov, ak chceme, aby jeden a ten istý zmysel pochopilo najlepším možným spôsobom maximum čitateľov a poslucháčov, musí byť v písomnom výklade i v ústnom prejave vyjadrený rôznymi slovami, rôznymi jazykovými zvratmi a v mnohých prípadoch aj v rôznej postupnosti zmyslových fragmentov, v ktorých sa čitateľovi i poslucháčovi odovzdáva celkové chápanie posudzovaných problémov.

Pritom treba brať do úvahy aj fakt, že k prečítanému textu sa v prípade ťažkostí s pochopením konkrétneho fragmentu môže každý vrátiť, aby jeho zmysel prípadne znovu prehodnotil; ale k vypočutému v ústnej podobe sa v danej kultúre formou *prežitia vypočutého* môžu vrátiť iba niektorí, a o to ťažšie je *prežiť a prehodnotiť vypočuté* na pozadí vnímania pokračujúceho prejavu. Preto ak pri počúvaní ústneho prejavu človek „stratí nit“, ale aj tak chce pochopiť k nemu smerujúci prejav, tak by nemal «napínať intelekt»¹⁰ odpútavajúc sa od prichádzajúcich slov, ale pokračovať v počúvaní ďalšieho prichádzajúceho textu, aby potom to, čo počul, mohol nanovo prežiť vo svojom vnútornom svete a prehodnotiť.

No okrem týchto okolností, ktoré sú podmienené psychikou jednotlivých ľudí, existujú aj spoločensky podmienené okolnosti. Ich najväčší význam spočíva v tom, že v časoch, keď boli knihy nesmierne drahé¹¹ a rozmnožovali sa ručným prepisovaním, tak zvoliť si cestu vlastnoručného písomného výkladu *nábožensko-sociologickej doktríny prechodu ľudstva od rôznorodého otrokárstva k Božiemu Kráľovstvu na Zemi* — znamenalo byť počutým iba v kruhu vládnucej „elity“, ktorú (*historicky reálne*) rozčuľoval zmysel ústne šírených kázni, o ktorých sa dozvedala. V snahe zabrániť šíreniu v spoločnosti svetonázoru, ktorý ju ohrozoval, tak sama zorganizovala provokáciu, výsledkom ktorej sa Ješua ocitol pred Pilátom.

Zmysel hlásaného: *«Zákon a Proroci boli po Jána. Odteraz sa zvestuje Božie kráľovstvo a každý doň vchádza vlastným úsilím»* (Lukáš, 16:16), — vládnuca „elita“ jednoznačne pochopila a dodnes nezabudla, a nezabúda ani teraz; no **„elita“ Božie Kráľovstvo na Zemi vôbec nepotrebuje: ona túži len po vlastnom neobmedzenom vládnutí.** Preto neskôr, v čase formovania historicky

⁹ Zamlčané v tom zmysle, že sa nevysvetľuje všetko do detailov ako pre začiatočníkov, ale sa predpokladá, že ľudia si už niektoré veci uvedomujú automaticky. – pozn. prekl.

¹⁰ «Napínať intelekt» je nereálna činnosť, lebo pri takomto pokuse sa intelekt „zasekne“ a mizne, stratiac svoju funkčnosť.

¹¹ Na výrobu pergamentu pre knihu sú potrebné kože z niekoľkých desiatok zvierat; práca pastierov a garbiarov sa musí zaplatiť, práca pisárov, trvajúca mnoho dní, tiež musí byť zaplatená. Minimálna cena výroby jedného exempláru knihy závisí od životnej úrovne (spotreby) ľudí z menovaných odvetví a od efektivity ich práce.

reálneho kresťanstva, bola to práve vládnuca „elita“ (v jej posvätných rádoch), ktorá zahmlila tento zmysel v cirkevnom rituáli «bohoslužby», zameniac Dobrú zvesť¹² o Božom Kráľovstve za „dobrú zvesť“ o obetovaní-poprave a zázračnom nadprirodzenom vzkriesení pravdoverného.

„Chiliazmus (z gréc. *chiliás* – tisíc), milénizmus (z lat. *mille* – tisíc) je náboženské učenie, podľa ktorého bude koncu sveta predchádzať tisícročné „kráľovstvo božie“ na zemi“ (*Veľká Sovietska encyklopédia*, 3. vydanie, zv. 28, str. 252).

Chiliasťické myšlienky boli od začiatku hodnotené „elitárnymi“ a lokajskými hodnosťármi vládnucich kresťanských cirkví ako heréza, napriek slovám Kristovej modlitby:

«Otče náš nebeský! Nech sa svätí Tvoje meno; nech príde Tvoje Kráľovstvo; Nech je Tvoja vôľa aj na zemi tak, ako je na nebesiach; chlieb náš každodenný daruj nám na tento deň; a odpusť nám naše dlhy, ako aj my odpúšťame našim dlžníkom; a pomôž nám neupadnúť do pokušenia, a ochráň nás od zlého. Lebo Tvoje je Kráľovstvo aj moc, aj sláva naveky!» (Matúš, 6:9-13) «Božie Kráľovstvo príde nepozorovane (...) Lebo, hľa, Božie Kráľovstvo je vo vás» (Lukáš, 17:20, 21).

Práve v dôsledku zámeny *Dobrej zvesti o dosiahnutí Božieho Kráľovstva cieľavedomým úsilím samotných ľudí za doktrínu o vykúpení hriechov všetkých vďaka obetovaniu-poprave a vzkrieseniu pravdoverného*, všetky cirkvi Kristovho mena od okamihu tejto zámeny vyjadrujú anti-Kresťanstvo. **A proti tomuto obvineniu sa ani jedna z nich nemôže dostatočne ohradiť.**

Keby bolo učenie o premene Zeme na Božie kráľovstvo zapísané rukami samotného Krista, tak rukopis (*dokonca aj keby nebol úmyselne zničený*) by reálne čitateľské auditórium tej doby aj tak nežiadalo, a preto by sa behom storočí určite stratil, zopakujúc tak osud Mojžišových kamenných tabúl a mnohých, mnohých apokryfov¹³ — teologických traktátov a záznamov slov pravdoverných, ktoré oficiálni hodnosťári neuznali ako Bohom inšpirované.

¹² Po grécky – Evanjelium.

¹³ Jeden z apokryfov sa priamo nazýva „Dobrá zvesť Mieru Ježiša Krista od učeníka Jána“ a nie je to krátky životopis o živote a činnosti Ježiša z Nazaretu, ale postupný výklad Učenia o zostúpení Kráľovstva Božieho na Zem tak, ako to pochopil a zapísal Ján (*zjavne iný Ján, a nie autor jedného z kánonických novozákonných dokumentov*). Ruské vydania: Rostov na Done, «Tovariščestvo», 1991; Moskva, «Sattva», 1995 (knih 1), 1997 (knihy 2 a 3) pod názvom „Evanjelium mieru od Esejov“. Základom oboch vydaní sú publikácie prekladu E. Székelyho z aramejského a staroslovienskeho do anglického a francúzskeho jazyka, ktoré vyšli v r. 1937. V súvislosti s týmito vydania si treba všimnúť, že autorskými právami na text neznámeho Jána v preklade E. Székelyho z aramejského a staroslovienskeho jazyka →→→

Ako je známe, tak Biblia zodpovednosť za zničenie exempláru tabúl získaných priamo od Boha kladie na samotného Mojžiša, ktorý sa po návrate z hory Sinaj vraj rozčúlil a od hnevu ich rozbil, keď v táborisku uvidel orgie svojich zverencov okolo modly zlatého teľaťa (*Exodus, 32:19*). Druhý exemplár tabúl, ako tvrdí Biblia, Mojžiš vytesal sám a vyniesol na horu, kde bol na nich znovu obnovený text (*Exodus, 34:28*) či už Bohom, alebo Mojžišom «pri diktovaní Zhora».

Podľa nášho názoru to tak nebolo: zbavili sa aj Mojžiša¹⁴, aj originálnych tabúl; potom sami vytesali nové, pričom z nich odstránili prvé prikázanie (*s ktorým bol ich celkový počet 11*), ktoré žartom *spomínal* A. Einstein: «Neboj sa!»¹⁵ a spätne pripísali pôvod tejto novej tabuľky Mojžišovi, pričom upravili aj ústnu verziu o zničení originálneho exempláru tabúl, zvaliac zodpovednosť za túto svätokrádež na samotného Mojžiša aj napriek tomu, že kniha Numeri (*verš 12:3*) ho charakterizuje takto: «Mojžiš bol ten najmiernejší človek zo všetkých ľudí na celej Zemi»¹⁶.

No aj tento falzifikát tabúl, ak sa aj celkom nestratil, tak je dostupný iba veľmi úzkemu okruhu jej vysokozasvätených a tajných strážcov, ktorí tým, že svoj život zasvätili výhradne jeho ochrane, tak sotva vedia, ako ho lepšie využiť v záujme zvyšného ľudstva¹⁷.

Takže ústne podanie ako prostriedok osvetly v čase, keď boli knihy drahé a väčšina obyvateľstva negramotná a zaneprázdnená každodennou prácou, bolo oveľa efektívnejšie než písané slovo. Živé hovorené slovo bolo prostým národom žiadané: «Rozsievateľ rozsievá slovo» (*Marek, 4:14*), a osev nevyhnutne prináša úrodu, čoho dôkazom je celá následná

disponujú naši súčasníci v Kanade a v Rusku, v dôsledku čoho šírenie starého Zvestovania bez dovolenia majiteľov „autorských“ práv je trestné. V skutočnosti, prisvojiť si právo na istinu, tým viac *sprístupnenú iným ľuďom ako dar*, je ohavné a treba to ignorovať.

Text tohto apokryfu sa nachádza aj v Informačnej báze VP ZSSR, širenej na CD.

¹⁴ Mojžiš sa nevrátil živý zo 40-ročnej „túry“ po Sinajskom polostrove, na ktorom historicky reálne židovstvo bolo vyšľachtené metódami chovateľskej selekcie ako plemeno biorobotov — nositeľov a šíriteľov doktríny skúpenia sveta na základe úžernického monopolu s cieľom nastolenia neobmedzenej svetovlády. Podrobnejšie sú biblické fakty o týchto udalostiach analyzované v našej knihe „Sinajský «pochod»“.

¹⁵ Toto sa prelína s „Majstrom a Margarétou“: strach je najhoršia z chýb, vytláča z psychiky všetky cnosti, vrátane schopnosti milovať Boha, *Svet a konkrétne ľudí*. Preto prikázanie „Neboj sa!“ je naozaj prvým prikázáním v historických súvislostiach vtedajšej i súčasnej doby.

¹⁶ V slovenských verziách prekladu sú použité slová „najpokornejší“, „najtichší“, ale vo všetkých ruských verziách biblie je použité slovo „najmiernejší“. – pozn. prekl.

¹⁷ Ak vôbec ten text na nich nie je sfalšovaný, a pripísaný Mojžišovi a Zvestovaniu až spätne, keď Mojžiš už nebol nažive.

história. A hovorené slovo na rozdiel od textu tabúľ je ako vrabec: odletí medzi široké auditórium a viac ho nechytíš, a «žiadne bohatstvo si nemôže kúpiť vplyv už zverejnenej myšlienky» (A.S. Puškin).

V reálnej histórii samotná písomná tradícia rôznych myšlienkových smerov, rôznych svetonázorov odmietajúcich dovtedajší poriadok spoločenského zriadenia, vznikala až pod tlakom šírenia tohto učenia v ústnej forme, keď už vládnuca „elita“ sa mu nedokázala vyhnúť a nezostávalo jej nič iné, len sa vydať cestou kanonizácie, aby ukotvila nespochybniteľnú vieru bez svedomia do písomne zafixovanej „svätej“ Dogmy (s veľkým písmenom) a ľuďom tak zahatala cestu k premene ich Života podľa Pravdy-Istiny, ktorá slobodne vstupuje do spoločnosti cez svedomie každého človeka, ktorý svoje svedomie nepotláča a cieľavedome sa ním riadi.

No v našich časoch, keď sa už všeobecná gramotnosť stala normou, sa situácia zmenila. Ústne kázanie na trhu alebo námestí, ak aj nie je priamou cestou do blázinca alebo na policajné oddelenie pre «narušovanie verejného poriadku», tak rozsiahlosťou svojho auditória nemôže konkurovať elektronickým masmédiám, ktorých majitelia majú (*vo všetkých ohľadoch*) najširšie auditórium, a ohlušujú ho tým, čo sa v teórii informácie nazýva „šum“¹⁸, z ktorého zďaleka nie každý dokáže vyselektovať užitočný signál nesúci informáciu, ktorá môže ovplyvniť jeho osud, zmysel života.

Dnes písomne vyjadrený názor šírený adresne podľa zainteresovanosti konkrétnych ľudí na riešení tých-ktorých problémov, dosiahol rovnako efektívny vplyv, aký nebol u písaného slova možný v dobách, keď gramotnou a vzdelanou bola výlučne „elita“, a kultúra knihovníctva bola vysoko „elitárnou“ a nedostupnou pre prostý ľud, ktorý sa väčšinou venoval práci od svitu do mrku.

Na nenávratný odchod týchto čias a tejto kultúry sa sťažoval v uvedených úryvkoch svojho článku aj A. Zerkalov, vyjadrujúc smútok nad tým, že zmizli «skutočne vzdelaní ľudia», pričom prehliadol ten fakt, že práve oni dovedli Rusko do katastrofy ruskej štátnosti v roku 1917. Vyjadril tiež smútok nad tým, že Ješua si vlastnoručne nezapísal svoje učenie, pričom nepochopil, že ak by Ješua zasvätil svoj život vytvoreniu písomného dedičstva, tak dnes by sme nemali čo posudzovať, pretože rukopis by sa behom storočí stratil, pretože mnohé generácie vtedajších gramotných vrstiev by oň nejavili záujem, a práve tieto vrstvy vytvárali dopyt po rukopisnom kopírovaní ranejších rukopisov.

Aj keď «rukopisy nehoria...» a «čo je napísané perom, to už sekerou nevysekáš» ani keby to bola sekera kata alebo «vojnová sekera», napriek tomu živé hovorené slovo nesúce živé myšlienky pre živých ľudí nedokáže v *žiadnej dobe* nahradiť mŕtve slová textov; nehovoriac už o tom, že význam tých istých

¹⁸ Názorným príkladom z médií v rokoch 2000 až 2003 bolo «objasnenie» tragédie atómovej ponorky „Kursk“: čo sa naozaj stalo a čo je vyložená lož, to si už každý musí vyriešiť sám podľa svojej mravnosti a schopností získavať a analyzovať informáciu.

slov sa v spoločnosti časom mení až do popretia pôvodného zmyslu. Tak napríklad ruské slovo «navernoje» kedysi znamenalo (a doslova aj znamená) maximálne dosiahnuteľnú presnosť, pravdivosť, ale teraz má zhruba význam «možno je to tak, a možno nie».

To najlepšie, čo môžu texty urobiť, je prebudiť človeka k tvorbe stimulujúc v ňom pravdivé myšlienky. A to sa týka dokonca aj tých najodpornejších textov v ich otvorenom alebo skrytom význame.

To najhoršie, čím sa môže text stať, je zmeniť sa na klieť, v ktorej sa živá myšlienka rozbíja o dogmy skrývajúce pred ňou Život, a tá trpí a vädne.

No jeden aj druhý variant nie je podmienený samotným textom ako takým, ale reálnou mravnosťou a ňou plodenou etikou, ktorými disponuje čitateľ počas práce s textom, čo zároveň určuje jeho vzťah k napísanému textu aj v myšlienkach, aj v každodennom živote. To isté sa týka aj postojov celej spoločnosti k textom, kde určitá časť ľudí má predstavu o mnohých textoch len z počutia, a nie na základe vlastných dojmov z čítania, a tieto predstavy o obsahu textov z počutia sa môžu od samotných textov odlišovať jak v lepšom, tak aj v horšom zmysle, čo je tiež podmienené reálnou mravnosťou a etikou poslucháčov.

A tak v dnešnom Rusku sa Biblia — jej text a podtext — *v predstavách mnohých, ktorí ju poznajú len z počutia* javí byť oveľa lepšou, než v skutočnosti je, a Korán je naopak v predstavách väčšiny, ak aj nie manuál a nariadenie k zločinom, tak prejavom nevzdelanosti a tmárstva. A preto, aby sa človek nenechal zavádzať cudzími rečami, treba si vždy prečítať originálne texty, popremýšľať nad nimi a byť v súlade s vlastnou pamäťou a pocitmi

9. Prosil som ho: Spáľ, preboha, ten svoj pergamen! No on mi ho vytrhol z rúk a ušiel.

S Bibliou je to oveľa horšie ako s Koránom. Nielenže rozsieva strach z pekla v duši veriacich, nútiac tak ľudí prostredníctvom strachu k akejsi dobročinnosti, čo je jedným z prejavov démonizmu, ale navyše aj rozsieva zrná, z ktorých vyrastajú konflikty jak v mnohonárodnostnej, tak aj v etnicky homogénnej spoločnosti. Podobne rozducháva konflikty človeka s Bohom v reálnom theomachizme¹ ľudí v živote.

Okrem toho, odsudzuje človeka spútaného bludmi a strachmi, ktoré v ňom sama pestuje, na mrhanie životných síl v *domnelom boji proti Bohu, keď človek bojuje sám v sebe proti nepravdivému Božiemu obrazu, ktorý považuje za pravdivý*, a to všetko v dôsledku toho, že pravdivý Boží obraz v jeho duši zatienila lož, ktorá sa nahromadila v kultúre spoločnosti, v ktorej vyrástol.

História formovania kánonického textu Biblie (*jak v židovskej tradícii zahrňajúcej kánonické knihy Starého zákona, tak aj v kresťanskej tradícii zahrňajúcej Starý a Nový zákon*), na rozdiel od histórie formovania kánonickej verzie Koránu, sa tiahne mnohými storočiami a pre väčšinu ľudí je nedostupná. A tradície vlastné každému z biblických kultov, sprístupňujúce tieto informácie zasväteným (*hierarchie cirkví, slobodomurári a podobné rády*) a opisujúce proces kanonizácie jednotlivých textov, nielenže hovoria každá niečo iné, ale sú medzi sebou dokonca zaryto znepriatelené.

M.A. Bulgakov, ktorý sa zaoberal teológiou v umelecko-literárnej forme, vo forme inotajov a podobenstiev, skrátka nemohol obísť problematiku vzťahu Pravdy-Istiny a kánonických textov. A hoci rozoberal túto problematiku v debovej kompozícii bezprostredne spätéj s Bibliou v jej historicky sformovanej podobe, no to, čo ukázal, sa týka úplne všetkých kultových vieroúk: od najstarších praktík šamanizmu a znalostí zdedených od dávno zaniknutých globálnych civilizácií, až po najnovšie doktríny scientologickej cirkvi a tiež pokusy vytvoriť „cirkev“ alebo stranu „demokratického centralizmu“ na základe povýšenia prác Vnútorného Prediktora ZSSR na nespochybniteľné dogmy bez svedomia napriek tomu, že už v knihe „Mŕtva voda“ z r. 1991 bolo povedané, že to nie je sväté písmo. Aj v mnohých iných našich knihách sa priamo hovorilo, že vyjadrujú naše *priebežne sa rozvíjajúce* videnie a chápanie života, a že každý, kto vidí, vie a chápe lepšie, nech opraví chyby, ktorých sme sa dopustili.

M.A. Bulgakov nemohol poskytnúť pravdivú a chronologicky obširnu informáciu o tom, kto osobne počas celej histórie bol v súlade s Bohom a podľa svedomia učil svojich súčasníkov životu vo viere Bohu podľa Pravdy-Istiny (*takáto informácia ani nie je potrebná*), a kto iba predstieral učenie viery,

¹ Myšlienkový smer, odmietajúci Boha, lebo vraj Boh môže za všetko zlo na svete.
– pozn. prekl.

no v skutočnosti bol len posadnutý vlastnými fantáziami a sugesciami zvonka; koho z nich *spoločnosť* správne uznala za pravdoverného učiteľa viery, a v kom sa zmýlila; koho uznala «spodina» a zavrhli «vrchnosť»; a koho naopak uznala «vrchnosť» a zavrhla «spodina»; čo presne hovorili skutoční a domnelí svätci, a ako boli zachytené a zredigované ich slová; čo z toho sa dostalo do kánonu Biblie, a čo nebolo uznané ako «Bohom inšpirovaný» text, alebo čo sa naopak dostalo do kánonu s označením «Bohom inšpirované», hoci išlo o blud z iných zdrojov, atď.

Ako sme preukázali v dvoch predchádzajúcich kapitolách, tak táto problematika nie je vymyslená, ale neprestajne existuje už mnoho storočí, privádzajúc každé pokolenie pred otázku «čo je pravda?», odpovedať na ktorú je pre každého človeka mravno-etickým dlhom voči Bohu i voči iným ľuďom. Aj M.A. Bulgakov ju vyjadril vo vzájomnej interakcii postáv svojho románu.

«— Do tohto mesta sa na sviatky schádza množstvo všelijakých ľudí. Sú medzi nimi mágovia, astrológovia, veštcovia i vrahovia, — hovoril monotónne prokurátor, — a nájdu sa medzi nimi aj klamári. Ty napríklad si klamár. Tu je jasne napísané: nahováral zbúrať chrám. Tak svedčia ľudia.

— Tí dobrí ľudia, — začal väzeň, a náhlivo dodal: — vládár... — a pokračoval: — sa ničomu nenaučili a doplietli všetko, čo som hovoril. Začínam sa obávať, že **toto doplnenie bude trvať ešte veľmi dlho.** (*vyznačené nami v citáte*²) A všetko len preto, že nepresne zapisuje moje slová.

Nastalo ticho. Teraz už obe neduživé oči vážne hľadeli na väžňa.

— Naposledy ti opakujem, nerob zo seba blázna, ty lotor, — riekol Pilát mäkko a monotónne, — Nie je toho o tebe v protokole veľa, ale dosť na to, aby ťa popravili.

— Nie, nie, vládár, — silou-mocou ho chcel presvedčiť väzeň, — chodí za mnou človek s kozľacím pergamenom a ustavične píše. Raz som nazrel do toho pergamenu a zhrozil som sa. Rozhodne nič z toho, čo tam mal napísané, som nehovoril. Prosil som ho: spáľ, preboha, ten svoj pergamen! Ale on mi ho vytrhol z rúk a ušiel.

Kto to je? — spýtal sa štítivo Pilát a prešiel si rukou po sluche.

Lévi Matúš, — ochotne vysvetlil väzeň...» (*Kapitola 2. Pontský Pilát*)

² V jednej z raných verzií je iná verzia Ješuovej odpovede:

«— Títo dobrí ľudia, — odvetil mladý človek povzbudene a rýchlo dodal: — vládár, sa ničomu neučili, preto doplietli všetko, čo som hovoril.

Potom zmlkol a zadumane dodal:

— Myslím si, že uplynie dvetisíc rokov než... (znova sa zamyslel) áno, presne dvetisíc rokov, kým ľudia pochopia, ako sa zmýlili, keď zapisovali moje slová.

Na balkóne zrazu zavládlo absolútne ticho» (*Časopis „Slovo“, č. 6, 1991, str. 55*).

Nový zákon, ako je známe, začína Evanjeliom podľa Matúša, ktorý rovnako ako bulgakovský Lévi Matúš bol vyberačom daní. Komentátori románu uvádzajú:

«Biskup Papias z Hieropolisu (*zomrel okolo r. 165*) vo svojej práci „Objasnenie slov Pána“ píše, že za života Ježiša Krista jeho reči zapisoval iba apoštol Matúš. A tieto zápisy si z aramejského jazyka prekladal každý ako vedel» („Slovo“, č. 6, 1991, str. 58).

Takže M.A. Bulgakov vlastne v umeleckej forme vyjadril názor o tom, že kánonický text Nového zákona nie je dôveryhodný, že jeho texty ani PODTEXTY (*na ktoré tiež netreba zabúdať*), ani na nich postavená cirkevná vierouka nie sú identické s učením Krista, ktoré historicky reálne existovalo.

A „dopletenie“, o ktorom hovoril Ješua, skutočne existuje v dejinách kresťanskej civilizácie už dvetisíc rokov. A toto svetonázorové „dopletenie“ nie je tak neškodné, ako by sa mohlo zdať Pilátovi a jeho sekretárovi v Jarušalaime štrnásteho dňa jarného mesiaca nisan pred dvetisíc rokmi. Práve toto „dopletenie“ prinieslo národom na Zemi neopísateľné hrôzy a strádania, množstvo nezmyselných vojen a ako zavŕšenie – hrozbu zániku ľudstva a biosféry ako celku: chemické zbrane, atómová a vodíková bomba vytvorené vedou biblickej civilizácie, a k tomu navyše globálna ekologická kríza biosféry v čase mieru. Je to dlhoročný výsledok ochrany «kresťanských hodnôt» a desiatich starozákonných príkazaní. Prvotnou príčinou všetkých nešťastí súčasnej civilizácie je moc ateizmu v jeho rôznych formách.

Zdalo by sa, aký ateizmus, keď celá známa história je len súvislá reťaz sporov o viere a náboženských (*vo svojom základe*) vojen. A ak už žijeme v ateizme, tak potom menej ako jedno storočie, odkedy v Rusku pomrela generácia veriacich, ktorá sa osobnostne formovala ešte pred rokom 1917, a na Západe sa uskutočnil (*pre mnohých*) ideál občianskej spoločnosti, v ktorej sa otázka viery nereguluje zákonom, pokiaľ činnosť spojená s vierou nespôsobuje iným občanom ujmy na zdraví a majetku vymedzené zákonom.

No ateizmus má skutočne rôzne formy. Najjednoduchší je otvorený ateizmus, v rámci ktorého ľudia, ktorí sa ním riadia, otvorene vyhlasujú: «Boh neexistuje» a riadia sa v živote vlastným rozumom, kultúrnymi tradíciami a inštinktmí — v závislosti od okolností a ich vnútrosociálnej mravnosti. Jedni sa správajú podľa princípu, ktorý vyslovil F.M. Dostojevskij: «Ak Boha niet, potom je všetko dovolené»³; druhí si nemyslia, že je všetko dovolené a v miere svojho chápania sa snažia zveľadiť život na Zemi. To je materialistický ateizmus.

³ «Ruský vzdelaný človek nemôže byť vo svojom srdci neveriacim: potrebuje Boha doma tak, ako mestský strážnik na ulici, a nemôže prežiť bez Božej priazne, ako bez cárskeho žoldu» (*V.O. Kľučevskij, „Zbierka diel v 9 zväzkoch“, Moskva, «Mysl’», 1990, zv. 9, str. 413*), — to na margo toho, že ak „mám všetko dovolené“ (*na vedomej úrovni ateistu*), tak aj druhí majú voči mne všetko dovolené, preto (*na podvedomej úrovni psychiky ateistu*) už nepotrebuje Boha ako «najvyššieho policajného strážnika».

No existuje aj iný, oveľa sofistikovanejší ateizmus so svojou vlastnou kultúrou. Je to idealistický ateizmus, ktorý priamo vyhlasuje:

«Boh existuje! Každý človek i všetci ľudia sa musia správať k Bohu „takým a takým“ spôsobom, ktorý je presne vyjadrený v zozname prikázaní „symbolu viery“ a rozvíjajúcich ho teologických traktátoch a ústnych podaniach. A medziľudské vzťahy musia byť tiež riadené pravidlami, ktoré sú definované v zozname prikázaní a v ich rozvíjajúcich sociologických traktátoch, ktoré sa odkazujú na tie teologické. A tí, ktorí s tým nesúhlasia, tí sú nepriateľmi *nášho boha i nás – jeho verných*, vyhlásime im vojnu a budeme sa s nimi biť nemilosrdne až dotedy, kým neuveria tak ako my, alebo kým ich úplne nezničíme na „slávu božiu“».

Toto je všeobecná definícia formy idealistického ateizmu, ktorý vyjadruje potrebu ľudí bez svedomia, aby na všetkých dozeral «najvyšší policajt», ktorému by predpísali práva a povinnosti, a ktorého by mohli vždy vyzvať, aby urobil poriadok podľa ich predstáv, alebo aby mohli sami konať v jeho mene ako akási «dobrovoľne-donucovacia ľudová družina» udržiavajúca poriadok podľa ich predstáv.

A vo svojej tupej horlivosti pri zavádzaní policajného «poriadku» idealistického ateizmu, ľudia pri uctievaní nimi vymysleného boha, ktorého niet, bránia realizácii Zámeru **Boha, ktorý existuje**, až do tých čias, kým si sami pritom nezlomia väz: smutný pohľad.

Idealistický ateizmus sa formálne veľmi podobá na vierouku istiny, no odlišuje sa od nej obsahom predstáv o Bohu, obsahom náboženských a vnútrospoločenských prikázaní a ich dopĺňajúcich teologických a sociologických traktátov, ústnych podaní, spoločenských tradícií a legislatívy. Na osnove idealistického ateizmu sa môže rozvinúť veľmi pestrá kultúra, svetská aj cirkevná, a jediné, čo jej *pri všetkej tej veľkoleposti* bude neustále chýbať, je harmónia medzi ľuďmi v spoločnosti a harmónia ľudí s Prírodou. Tento fakt usvedčuje všetky podobné formálne rôznorodé kultúry z ateizmu v ich jadre, «pretože Boh nie je *bohom* chaosu, ale harmónie. Tak *býva* vo všetkých cirkvách u svätých» (*1. List apoštola Pavla Korint'anom, 14:33*)

Takže existujú kultúry, ktoré v nadväznosti mnohých generácií zámerne fanaticky alebo nevedomky reprodukovujú vieru v boha, ktorý neexistuje, pretože ich vierouka predstavuje buď krásne nezmysly, alebo lživé ohováranie Boha, ktorý existuje, (alebo oboje), možno trochu okorenené zrnkami Pravdy-Istiny. Lenže **Boh, ktorý existuje**, nie je «najvyšším policajtom», a oni Ho nielenže nepoznajú, ale ani poznať nechcú, skrývajú sa pred Ním vo svojich vlastnoručne vyrobených temniciach aktuálnych a starých výmyslov spoločnosti, alebo zlostne reagujú, dokonca aj keď sa Boh sám k nim obracia cez ich svedomie alebo iných ľudí.

A existujú kultúry, ktorým je vlastné sa oslobodzovať od nezmyslov a ohováraní Boha, v dôsledku čoho stále viac realizujú v živote Pravdu-Istinu, ako je to aj predurčené Božím Zámerom. V týchto kultúrach ľudia veria **Bohu, ktorý existuje**, a o existencii ktorého nemajú dôvod pochybovať, pretože s Ním vedú vnútorný modlitebný dialóg podľa svojho svedomia a Život vnímajú ako *posvätný Jazyk*, slovami ktorého **Boh-Jazyčník⁴, ktorý je**, rozpráva s každým, kto chce porozumieť Jemu a Jeho Zámeru.

Ako sme už vraveli skôr, tak život bez viery vlastne ani nie je možný, pretože obmedzenosť svojich znalostí človek dopĺňa (*do plnosti bytia Objektívnej reality*) náboženskými predstavami, či už si to želá alebo nie. A akýkoľvek ateizmus je len druhom náboženstva.

Tým, že je človek v kontakte s inými ľuďmi, komunikuje s nimi, tak si dokáže v sebe predstaviť:

- aj tie obrazy a ich súvislosti, v ktorých druhý človek vidí Objektívnu realitu⁵ (*tu cudzie obrazy poznáme, preto si ich vieme verne predstaviť*);
- aj pomocou vlastných obrazov a ich súvislostí to, o čom ho nejakou formou informujú iní ľudia (*tu cudzie obrazy nepoznáme, len sa im snažíme vymodelovať nejakú podobu podľa vlastného chápania a mravnosti*).

Predchádzajúca veta znamená, že vlastné a cudzie obrazy sa nemusia zhodovať, v dôsledku čoho musí človek vedieť uvažovať aj vo svojich, aj v cudzích obrazoch, a uvedomovať si možnosti a výsledky, ktoré je možné dosiahnuť na základe každého zo svetonázorových systémov.

V prvom prípade človek poznáva Život cez chápanie iných ľudí, cez chápanie ich pohľadu na Život, t.j. reprodukovaním v sebe obrazných predstáv iných ľudí. V druhom prípade nepoznáva nič, iba preberá nové formy, prostredníctvom ktorých vyjadruje svoje doterajšie videnie, chápanie Objektívnej reality.

Toto sú dva základné varianty, a vo väčšine prípadov sa deje sčasti jedno a sčasti druhé v určitej zmesi, ktorá je podmienená reálnou mravnosťou a *od mravnosti odvodenými stereotypmi pocitov, rozpoznavania a myslenia — teda všetkého toho, čo predstavuje osobnú kultúru psychickej činnosti*.

Ako už bolo spomenuté, aj uverenie tej či inej konkrétnej informácii závisí od mravnosti. T.j. aj viera, či už je oslobodzujúca od omylov, alebo je naopak extrémnym omylom idealistického ateizmu, je dôsledkom mravnosti.

Preto aj v uvedenom rozhovore o totožnosti poznámok Léviho Matúša so slovami Ješuu M.A. Bulgakov vlastne ukázal, že Lévi neveril tomu Bohu, ktorému veril Ješua a od ktorého sa Ješua učil Pravde-Istine a Koho Pravdu-Istinu hlásal iným ľuďom. Preto Lévi interpretoval sám seba cez Ježišove slová, ktoré sa dotkli jeho duše a zachvátili jeho predstavivosť, pridal k nim vlastné

⁴ Ten, kto komunikuje s ľuďmi Jazykom životných okolností. – pozn. prekl.

⁵ Objektívna realita = Boh + Bohom stvorený Svet.

výmysly a vložil Ješuove slová do vlastného kontextu, v dôsledku čoho Ješua, ktorý si jeho poznámky prečítal, v nich nespoznal svoje myšlienky. No Lévi bol nimi skutočne spočiatku ohromený:

«— Kto to je? — spýtal sa štítivo Pilát a prešiel si rukou po sluche.

— Lévi Matúš, — ochotne vysvetlil väzeň, — bol vyberačom daní a stretol som sa s ním prvý raz na ceste do Betfagé, tam, kde sa do nej vkliňuje figový sad, a dal som sa s ním do reči. Spočiatku sa správal ku mne nevraživo, ba ma aj urážal, vlastne myslel si, že ma uráža, keď ma nazýval psom. — Tu sa väzeň usmial, — ja osobne nevidím na tom zvierati nič také zlé, aby ma jeho meno urazilo...

Sekretár prestal zapisovať a potajme vrhol prekvapený pohľad, no nie na väzňa, ale na prokurátora.

— ... keď si ma však vypočul, obmäkčil sa, — pokračoval Ješua, — nakoniec odhodil peniaze na cestu a povedal, že bude putovať so mnou...

Pilát sa uškrnul polovicou tváre a vyceril žlté zuby, potom sa obrátil celým telom k sekretárovi so slovami:

— Ó, mesto Jerušalaim! Čo všetko tu len človek nezačuje⁶. Vyberač daní, no počuli ste to, odhodí peniaze na cestu!

Sekretár nevedel, čo na to povedať, tak uznal za nutné sa aspoň uškrnúť ako Pilát.

— Povedal, že od tej chvíle nenávidí peniaze, — vysvetlil Ješua čudné správanie Léviho Matúša a dodal: — A odvtedy putuje so mnou. (*Kapitola 2. Pontský Pilát*)

Tu je treba poukázať na celý rad okolností:

- Lévi zahodil svoju výnosnú prácu v prudkom návale emócií, a nie v dôsledku získania emočno-rozumovo-významovej jednoty svojej duše, zodpovedajúcej významu slov, ktoré počul od Ješuu. Dovtedy bol zlostným človekom, a takým aj zostal, čo dokazujú všetky jeho ďalšie skutky v románe. A ak pod vplyvom Ješiových slov aj trochu zmäkol⁷, tak iba presunul svoju nenávisť z Ješuu na peniaze. Už nedokázal ďalej viesť ten spôsob života, aký viedol, no nezmenil sa natoľko, aby dokázal žiť samostatne ináč.
- Ješua nenazýva Léviho svojím učeníkom, čo by zodpovedalo normám znacharskej (védickej) kultúry zasvätenia, jednou z vetiev ktorej je aj slobodomurárstvo a druhou hierarchia zasvätenia do kňazstva v cirkvách

⁶ Pilátov sarkazmus je pochopiteľný. V tých časoch neexistovali pokladničné kasy a vyberači ako Lévi vyberali peniaze bez bločkov, pričom mali možnosť si nekontrolovateľne privlastniť určitý podiel z vybratých peňazí. V mnohých prípadoch sa dokonca stávalo, že vyberač si platil za svoje právo vyberať dane a všetko, čo vyzbieral, si ponechal.

⁷ Na základe toho, ako je v románe opísané Léviho správanie po tom, čo sa podľa Ješiových slov «obmäkčil», si možno predstaviť aj to, aký musel byť dovtedy.

Kristovho mena. A tak M.A. Bulgakov opakovane poukazuje na Ješuvu slobodu od disciplíny zasvätení akejkolvek hierarchie i cudzosť Kristovho učenia jak slobodomurárstvu, tak aj vládnucim cirkvám jeho mena.

Ješua nazýva Léviho jednoducho «spolupútnikom», čo hovorí o ich ideovej nejednotnosti, ktorá spôsobuje aj ich náboženskú nejednotnosť: veria rôznym bohom. *V dôsledku toho Lévi nie je schopný vnímať Objektívnu realitu tak, ako ju vníma Ješua, ale ani prijať Ješuvu videnie Objektívnej reality, a môže tak interpretovať iba sám seba, vyjadrovať svoje myšlienky, vrátane náboženských predstáv, prostredníctvom faktov Ješuvho života, ktorých svedkom sa stal.*

Ako možno pochopiť z Ješuvých slov, Lévi nebol stenografom, ale zapisoval spamäti, dokonca za pochodu. Existujú dva javy, ktoré ľudia nie vždy rozlišujú a často ich nazývajú rovnako «spomienkami», «pamäťami»:

- v prvom prípade je človek schopný si svojvoľne vyvolať vo svojom vedomí všetky pocity z minulosti (*svoju náladu, zvonku doliehajúce zvuky, vône, dotyky a iné pocity*), v dôsledku čoho sa pred jeho vnútorným zrakom, sluchom a všetkými zmyslami odohrávajú nedávne ale aj veľmi dávne udalosti s takou *presnosťou* ako sa kedysi skutočne odohrali, a túto hodnovernosť môže prehodnotiť ináč. Hoci niektoré pocity nemusia byť tak silné ako vtedy (*týka sa to najmä pocitov bolesti, ak také boli*), no ich intenzita je stále dostatočná na to, aby si človek uvedomil všetky potrebné informácie z minulosti. Tento spôsob spomínania sa po rusky oddávna nazýva «prežitok»⁸;
- v druhom prípade človek, *ktorý je duchom v prítomnosti, si predstavuje akoby minulosť* na základe jeho terajších obrazov a predstáv o svete, a robí to v tom citovom rozporení, aké mal pred začiatkom „spomínania“. Čo z takéhoto „spomínania“ vzniká, vyjadruje múdrosť skúsených policajných vyšetrovateľov slovami: «klame ako očitý svedok».

V živote sa oba tieto spôsoby „spomínania“ u väčšiny ľudí prelínajú: spomienky často naštartuje prežitok, ktorý zobudí predstavivosť; táto predstavivosť potom ovládne a potlačí všetko, a práve ona stvárni pred vnútorným zrakom i sluchom udalosti, ktoré sa zdanlivo v minulosti odohrali.

Preto ak človek potrebuje pravdivú informáciu o minulých udalostiach, tak potrebuje *zastaviť svoju fantáziu* a prežiť tie udalosti nanovo, vyvolajúc vo svojom vedomí čo najviac pocitov z tých, ktoré reálne prežíval v minulosti, aby

⁸ Scientológovia ho nazývajú «rikól» (*z angl. «recall» – opakované volanie*). Hoci ho neobjavili prví a nepoužívajú ho ako jediní, no sami ho kultivujú, a je základom ich mnohých praktík, čo zvyhodňuje tých, ktorí ho ovládajú, pred tými, ktorí ho neovládajú.

vo svojom vnútornom svete znovu prežil tie udalosti, ktoré ho zaujímajú, a mohol ich prehodnotiť (*vrátane svojho postoja k nim*) už z pozície svojho dnešného „ja“, nie toho minulého.

No ako vieme z Ješuových slov: «Rozhodne nič z toho, čo tam mal napísané, som nehovoril», — Lévi Matúš nevedel svojvoľne nanovo prežívať minulosť vo svojom vnútri, a preto jeho opis ani nezodpovedal reálnym udalostiam, ktorých bol svedkom. Lévi Matúš bol «namyslenec» vďaka čomu nemohol podvedome neklamať (*nevedomky ako očitý svedok*)⁹. Okrem toho však Lévi bez výčitiek svedomia klamal aj vedome, o čom budeme písať ďalej.

⁹ Tento «efekt Léviho Matúša» sa vyskytuje aj vo vzťahu k písanému slovu. Neraz sa stretávame s námietkami, často aj hysterickými:

„*A tam, vo vašej Mŕtvej vode (alebo v hociktorej inej práci) je napísané to a to...*“

— *Tu je „Mŕtva voda“. Ukážte mi, kde je tu napísané to, čo vravíte.*

— *???*

— *Vidíte? Tu je ohľadom vami spomenutej otázky napísané niečo celkom iné, než čo vravíte...*

— *A ja som to vnímal a chápal inak.*

Nuž, čo na to povedať? Človeka ovládla predstavivosť, potom čo si prečítal text bez rozmyšľania a on, — stavajúc sa do polohy žalobcu, s odkazmi na domnelý text, zodpovedajúci jeho mravnosti, — sebaisto tvrdí to, čo v reálnom texte nie je, nebolo ani nemohlo byť. Ešte dobre, že existuje reálny hmotný, všetkým dostupný text: čo je napísané perom, sekerou nevyrúbeš. A ak by existovali len ústne podané slová? Všetko by sa odohrávalo inak:

— *Takže tam ste hovorili to a to...*

— *Nie, nič také som nehovoril.*

— *Ale ja si to pamätám! Hovorili ste to! Čo som úplný blázon?, ktorý si nič nepamätá a ničomu nerozumie?!*

A čo povedať na toto? — Prednášať o neverbálnych zložkách osobnej kultúry psychickej činnosti, a konkrétne: procesu myslenia a vyjadrenia toho istého významu v slovách rôznych «jazykov»? — O tom je písané v tej istej „Mŕtvej vode“ (v 2. zväzku v kapitole „Problém opisov“, počnúc vydaním r. 1998), v článku „Súfyzmus a slobodomurárstvo: v čom je rozdiel?“ a ďalších prácach.

Príčina vzniku „efektu Léviho Matúša“ vo vzťahu k textom je v tom, že zmysel textu a podtextu je pre určitú časť čitateľov mravne neprijateľný, a jeho ohovorením sa tak snažia obhájiť svoju mravnú pozíciu hlavne pred svojím svedomím, a pri prezentácii tohto svojho názoru pred inými ľuďmi sa tak nevedomky stávajú klebetníkmi.

Neraz sa tiež hovorilo aj písalo o tom, že rozdiely v ľudskej mravnosti vylučujú jednoznačnosť chápania zamlčaní (*rôznych nevyslovených detailov*), bez ktorých sa nezaobíde žiaden text a žiaden ústny prejav. Pritom existujú písané texty aj ústne prejavy, v ktorých zamlčania (podtext) odporujú tomu, čo bolo povedané; a sú tiež prejavy, v ktorých povedané slová len odkrývajú niektoré zamlčania, a preto sa o ne opierajú, a nemaskujú zmysel zamlčaní kvôli tomu, aby človeka podviedli alebo
→→→

Teraz sa však vrátíme k náboženským predstavám Léviho. Akému bohu verí Lévi, ukazuje M.A. Bulgakov v románe priamo:

«Keď odsúdencov viedli na kopec, Lévi bežal vedľa kordónu vojakov v dave zvedavcov a usiloval sa nejako nenápadne dať Ješuu na vedomie aspoň to, že je tu s ním, že ho neopustil na jeho poslednej ceste a modlí sa, **aby smrť zastihla Ješuu čo najskôr** (*vyznačené nami tučnými písmenami v citáte: vo svojom želaní zabiť Ješuu Lévi prekonal dokonca aj zasvätených (do niečoho) členov Veľrady, na čele s Kajfášom*). No Ješua hľadel do diaľky, tam, kde ho viedli, a Léviho vôbec nevidel.

Keď sprievod prešiel asi pol míle cesty, tak Matúša, sácaného davom pri samotnom kordóne, zrazu osvietila prostá a geniálna myšlienka, a vzápätí sa vo svojej prchkosti aj preklínil, že mu nenapadla skôr. Vojaci nepochodovali v tesnom kordóne, boli medzi nimi medzery. Pri veľkej šikovnosti a veľmi presnom odhade mohol skrčený prebehnúť pomedzi dvoch legionárov, prebiť sa k vozu a vyskočiť naň. Vtedy by Ješuu zachránil pred utrpením.

Stačila by chvíľa, aby vrazil Ješuu do chrbta a zvolal: „Ješua! Zachránil som ťa a odchádzam spolu s tebou! Ja, Matúš, tvoj verný a jediný učeník!“» (*Kapitola 16. Poprava*).

Komu bola adresovaná „modlitba“ Léviho Matúša, keď sa nemodlil za to, aby Ješuu zachránil pred popravou (*pre Boha je všetko možné*), ale za to, aby «**smrť zastihla Ješuu čo najskôr**»? A prečo pri všetkom, čo šialený Matúš vidí, sám myslí na «šikovnosť a presný odhad pri splnení zámeru»?

Následne Lévi opustil sprievod, ktorý smeroval k miestu popravy, behom sa vrátil do mesta, v stánku s chlebom pri mestskej bráne ukradol nôž, utekal s nožom naspäť, no už nestihol sám a z najlepších (*ako sa mu zdalo*) pohnútok zabiť Ješuu. Poprava sa už začala, kríže boli vztýčené a na nich viseli ľudia odsúdení na smrť. «Keď uplynula štvrtá hodina popravy, Léviho muky už boli neznesiteľné a pochytila ho zúrivosť», začal pritom chrliť kliatby — najprv preklínil seba, potom rodičov, potom aj boha, v ktorého veril (*no veriac v tohto Boha, Lévi v živote, ako ukazuje M.A. Bulgakov, neveril nikomu; a strácajúc sebakontrolu, neveril ani sám sebe*):

«— Preklínam ťa, boh!

Zachrípnutým hlasom vykrikoval o tom, že sa presvedčil o nespravodlivosti boha, a odmieta mu viac veriť.

— Si hluchý! — reval. — Keby si nebol hluchý, počul by si ma a hneď by si ho zabil!

Zažmúril oči a čakal, že ho zhora zasiahne oheň¹⁰ a namieste usmrtí.

uviedli do omylu. A my sa vedome pridriavame princípu významovej jednoty povedaného a zamlčaného.

¹⁰ Vráťte sa k citátu z 1. knihy kráľov, kapitola 19:12: «Po zemetrasení prišiel oheň, no Hospodin v ohni nebol; po ohni prišiel tichý vánok [a tam bol Hospodin]».

Nestalo sa tak a Lévi, majúc oči ešte stále zažmúrené, ďalej chrľil k nebesám jedovaté a rúhavé slová. Kričal o svojom úplnom sklamaní a tom, že sú aj iní bohovia a náboženstvá. **Áno, iný boh by to nedopustil, nikdy by nedopustil, aby človeka ako Ješua spaľovalo slnko na stĺpe** (zvýraznené nami v citáte).

— Mýlil som sa! — kričal celkom zachrípnutý Lévi. — Ty si boh zla! Alebo ti oči celkom zaslepil dym z chrámových kadidelníc a tvoje uši už nepočujú nič okrem vytrubovania kňazov? Ty nie si všemohúci! Si čierny boh! Preklínam ťa, boh lotrov, ich ochranca a duša! (*Kapitola 16. Poprava*)

Na tejto epizóde vidno, že Lévi do tejto chvíle potreboval nejakého boha v úlohe «najvyššieho policajta», ktorého povinnosťou je nastoľovať vo svete «poriadok» v tom zmysle, ako ho chápe Lévi. A ten teraz preklína boha, ktorý neexistuje, tak ako občan preklína policajta, ktorý neprišiel včas na miesto spáchania trestného činu inými ľuďmi, ktorých sa daný občan neodvážil zastaviť alebo na to nemal dost síl. No ako ukazuje táto epizóda, tak v Léviho psychike sú obrazy dvoch bohov:

- toho, v ktorého sám verí, ktorý predurčil Ješuovu smrť na kríži a (*ako Matúš na vlastné oči vidí*) doviedol Ješuu cez prúd udalostí priamo k nej;
- «iného Boha», ktorého Lévi nepozná a (*ako vidno zo všetkého*) ani poznať nechce, a ktorému Lévi neverí, hoci je presvedčený, že «iný Boh by to nedopustil, nikdy by nedopustil, aby človeka ako Ješua spaľovalo slnko na stĺpe».

Vzniká tu otázka: ktorý z týchto dvoch bohov je pravým Bohom, Stvoriteľom a Všedržiiteľom, a ktorý je iba zosobnením nezmyslov a zlých klebiet v Léviho psychike — informácií, ktoré sa nakopili v kultúre spoločnosti, v ktorej sa formovala Matúšova osobnosť?

K posúdeniu tejto otázky sa vrátíme neskôr, a zatiaľ budeme pokračovať v skúmaní úlohy Léviho tak, ako je zobrazená v románe.

Je dôležité si všimnúť, že vo všetkých epizódach súvisiacich s popravou, v ktorých sa Lévi vyskytuje, sa ocitá v najvyššom stupni emočného stresu a čím ďalej, tým viac stráca sebakontrolu a správa sa ako posadnutý. V podstate aj je posadnutý, pretože v situáciách, kedy sa ovláda (*jemne povedané*), nemá sklony k heroizmu, a už vôbec nie k sebaobetovaniu. Keď nevyčíňa, vedený svojou rozhnevanosťou na Boha a život, a keď nie je posadnutý, tak je zbabelcom a klamárom, akých je veľa.

A tento výrazný rozdiel v správaní Léviho a Ješuu je vyjadrením toho, že obaja veria iným bohom; že v čase opisovaných udalostí je Lévi ešte veľmi vzdialený od tej viery, ktorú vyznával Ješua a od tej relígie, v ktorej Ješua žil.

Scény, v ktorých diskutuje Lévi s Pilátom, ku ktorému ho priviedli po pochovaní tiel popravených, jasne ukazujú, že Ješua vôbec nie omylom nazval Léviho iba svojím spolupútnikom.

«Bol to štyridsiatnik, počerný a otrhaný, pokrytý od hlavy po päty zaschnutým blatom. Nevraživo jastril očami ako zviera (**to a ešte mnoho iného v správaní Léviho ostro kontrastuje so správaním Ješuu pred Pilátom: naša poznámka v citáte**). Slovom, bol veľmi nepekný a pripomínal mestského žobráka, akých sa potlkajú celé húfy po chrámových schodoch alebo na trhoviskách rušného a špinavého Dolného mesta.

Obaja dlho mlčali. Zrazu muž zbledol, zatackal sa, a keby sa špinavou rukou nebol zachytil stola, bol by spadol.

— Čo ti je? — opýtal sa Pilát.

— Nič, — odpovedal Lévi Matúš a sťažka preglgol, až mu preskočil ohryzok na odhalenom chudom popolavom krku, a znova sa stiahol.

— Čo ti je, vrav, — zopakoval Pilát.

— Som ustatý, — odpovedal Matúš a zachmúrene pozeral na dlažbu¹¹.

— Sadni si, — vyzval ho Pilát a ukázal na kreslo.

Lévi nedôverčivo pozrel na prokurátora (**Ješua hľadel vlúdne dokonca aj po bolestivom strete s Markom Krysobijcom: naša poznámka v citáte**), pohol sa ku kreslu, ustráchané hodil pohľad na pozlátene operadlá a nesadol si do kresla, ale vedľa neho na zem.

— Vysvetli mi, prečo si nesadneš do kresla? — spýtal sa Pilát.

— Som špinavý, zamazal by som ho, — precedil Matúš cez zuby a zanovito hľadel do zeme.

— Hneď ti prinesú niečo jesť.

— Nechcem, nie som hladný, — odmietol Matúš.

— Prečo klameš? — spýtal sa Pilát potichu. — Ved' si nejedol celý deň a možno aj dlhšie. No dobre, keď nechceš, nejedz. Dal som ťa zavolať, aby si mi ukázal svoj nôž.

— Vojaci mi ho odobrali, keď ma sem viedli, — odpovedal Matúš a mrzuto dodal: — Vráťte mi ho, musím ho odovzdať majiteľovi, ukradol som ho.

— Načo si ho ukradol?

— Aby som mohol prerezať povrazy. — odvetil Lévi» (*Kapitola 26. Pohreb*).

¹¹ Aby nemusel pozerat' Pilátovi do očí: „Fotografie generála Pinocheta v tmavých okuliaroch obleteli celý svet hneď po vojenskom prevrate 11. septembra 1973. Z knihy, ktorá práve vyšla v Santiagu je jasné, prečo sa Pinochet nerozlúčil s tými okuliarmi počas celého počiatocného obdobia svojej vlády. Autorka knihy, čilská novinárka Maria Eugenia Oyarzun, publikovala celú sériu svojich rozhovorov s diktátorom pod názvom „Augusto Pinochet: dialógy s jeho príbehom“. „Podľa očí sa dá odhaliť, že človek nehovorí pravdu a ja som vtedy často musel klamať“, — priznal sa Pinochet“ (Časopis „Itogy“, 30.11.1999, str. 5).

Okrem toho, že Lévi je stále nahneváný na celý svet, aj naďalej je zbabelý a stále klame: kým jeho prvé lživé slová ešte možno ako-tak pripísať na vrub formálneho dodržiavania etikety jednoduchého človeka pred aristokratom a okupantom, tak tá posledná je už priamou lžou v dôsledku toho, že sa bojí zodpovednosti podľa rímskeho práva, ak prezradí svoj úmysel zabiť Ješuu s cieľom zabrániť vykonaniu zákonnej popravy. Okrem toho pozemská múdrosť nespočíva v tom, že sa človek včas uchýli k «**milosrdnej lži**»: taká lož v **Živote nebýva**. A preto aj Ješuoové slová: „Hovoríť Pravdu je ľahké a príjemné“ sú pre každého skutočného Človeka prirodzené.

Pre Človeka spočíva pozemská múdrosť v tom, aby za žiadnych okolností neklamal a nekonal nepravdu (vedomú lož), ale aby vždy našiel tú pravdu, ktorú treba povedať a vykonať; **a našiel v sebe silu, aby za akýchkoľvek okolností začal tvoriť pravdu**. Ak človek nie je schopný sa takto správať *za každých okolností bez výnimky*, tak **objektívne** nerobí, čo otvorene vyhlasuje, ale koná niečo iné.

Akakoľvek lož je ústupok Satanovi a priama cesta k posadnutosti, pretože Boh ponecháva v oblasti Svojho dopustenia tých, ktorí *Ho zneuctujú vedomým klamstvom, podporou bludov a uvádzaním druhých do omylu*. Ľuďom je dané cítiť to.

«Potom Marek Krysobijca priniesol nôž, Pilát si ho prezrel a pokračoval:

— O nôž sa neboj, vrátia ho majiteľovi. Ale teraz potrebujem od teba niečo iné — ukáž mi zvitok, čo nosíš pri sebe **a kde si zapisoval Ješuoové slová** (*vyznačené nami v citáte: potom, čo Levi zanechal svoju prácu výbercu daní, považoval za najdôležitejšie vo svojom živote zapisovať si to, čo povedal Jeshua*).

Lévi Matúš nenávisťne pozrel na Piláta a uškrnul sa tak jedovato, že sa mu tvár celkom znetvorila.

— Chcete ma pripraviť aj o to posledné, čo mám? — spýtal sa.

— Nepovedal som ti — daj mi ho, — napomenul ho Pilát, — povedal som — ukáž.

Lévi strčil ruku za košeľu a vytiahol zvitok pergamenu. (...) ... Pilát sa mraštil, skláňal sa nad pergamenom a ukazoval si prstom po riadkoch. Horko-ťažko sa mu podarilo rozlúštiť, že pergamen obsahuje nesúvislý sled výrokov, dátumov, hospodárskych poznámok a poetických úryvkov. (*chaotickosť zápisov ukazuje, že aj «celoživotnému dielu» sa Lévi staval nedbalo: naša poznámka v citáte*) Niečo z toho Pilát prečítal: «Smrť nejestvuje... Včera sme jedli sladké jarné plody...»

Pilát s tvárou vykrivenou od napätia prižmuroval oči a čítal: «Uvidíme čistú riekou vody života... Ľudstvo bude hľadiť na slnko cez priesračný krištáľ...»

Vtom sa Pilát zimnične striasol. Medzi poslednými riadkami rozlúštil slová: «...niet väčšej chyby ako... zbabelosť»

Pilát zvinul pergamen a rezkým pohybom ho podal Lévimu.

— Tu máš, — povedal a po chvíli dodal: — Ako vidím, si knižný človek. Nemal by si sa potulovať sám, otrhaný a bez prístrešia. Mám v Cezarei veľkú knižnicu, som veľmi bohatý a chcem ťa vziať do svojich služieb. Budeš študovať a opatrovať papyrussy, budeš sýty a ošatený.

Matúš vstal a odpovedal:

— Nie, nechcem ti slúžiť.

— Prečo? — spýtal sa prokurátor a tvár sa mu zachmúrila, — som ti odporný, bojíš sa ma?

Lévimu opäť znetvoril tvár ten zlostný úškľabok a vysvetlil:

— Nie, pretože ty sa budeš báť mňa. Nebude ti ľahké hľadiť mi do očí potom, čo si ho zabil» (*Kapitola 26. Pohreb*)

Posledné riadky Léviho textu (o zbabelosti) zaťali Pilátovi do živého, lebo si uvedomil ich pravdivosť, a tak v snahe aspoň sčasti nahradiť stratu, časť viny, ktorá na ňom ležala pre jeho zbabelosť, navrhol Pilát Lévimu podmienky, v ktorých by mohol písomne zaznamenať všetko, čo od Ješuu počul. No Lévi pyšne odmietol a pritom znova zaklamal. Chcel vojsť do histórie ako jediný verný Ješov žiak, čo jednoznačne vyplynulo z jeho túžby zabiť Ješuu, aby ho uchránil pred mučivou popravou, ak by zavčasu zohnal nôž. Lévi vedel, že Pilát a Ješua spolu hovorili, no nevedel, čo presne povedal Ješua Pilátovi a ako Pilát prijal povedané a tiež odovzdané v ich obojstranne pochopenom vzájomnom mlčaní¹²; z vlastnej skúsenosti vedel, že Ješuove slová a zamlčania nechávajú v ľuďoch nezmazateľné dojmy a videl, že ani Pilátovi už nie je ľahostajné učenie, ktoré Ješua hlásal. A keďže Lévi písal nielen to, čo hovoril Ješua a vedel o tom minimálne na podvedomej úrovni svojej psychiky, tak ak by prijal Pilátovu ponuku stať sa jeho knihovníkom, už by ďalej nemohol nekontrolovateľne vkladať svoje vlastné chápanie života do úst Ješuu, ktorý odišiel na onen svet: Pilát by bol pre neho minimálne výčitkou, a v krajnom prípade by mohol aj zabrániť jeho grafománii v Ješovom mene.

Lévi sa nebál Piláta ako rímskeho námestníka, — v tomto ohľade si mu dovolil odvrávať, prisľúbil zarezať Judáša, no aj to si dovolil až potom, keď pochopil, že mu nehrozí nebezpečenstvo a Pilát ho pustí. Ponuku stať sa

¹² Grécky filozof Apollónios z Tyany (1. st. po Kr.). «Počas putovania na východ bol jeho spoločník Damis ohromený schopnosťou Apollónia komunikovať s predstaviteľmi rôznych národov a kmeňov, ktorých stretali na svojej ceste. Appolonius k tomu poznamenal:

— Ja, priateľ môj, hoci som sa nikdy žiadne jazyky neučil, aj tak rozumiem všetkému. Nečuduj sa, že poznám ľudské nárečia, pretože rozumiem aj ľudskému mlčaniu» (Časopis „NLO“, č. 29 (142), 17. júla 2000, str. 26).

Pilátovým knihovníkom Lévi odmietol preto, že sa Piláta bál ako možného pravého Ješuovho nasledovníka.

Za každú cenu chcel vojsť do histórie ako jediný, najoddanejší a najvernejší Ješuov žiak, a preto ako zámienku pre odmietnutie Pilátovho návrhu využil negatívnu späťnosť Piláta s Ješuovým osudom, a aby vyzeral lepšie, než v skutočnosti bol, tak pripísal Pilátovi vymyslený strach pred svojou osobou.

Pre Piláta to tiež nebol jednoduchý rozhovor:

«— Mlč! — okríkol ho Pilát. — Vezmi si peniaze.

Muž odmietavo pokrútil hlavou a prokurátor pokračoval:

— Viem, že sa považuješ za Ješuovho učeníka, ale vedz, že si si neosvojil nič z jeho učenia. Lebo ak by áno, určite by si odo mňa niečo prijal. Pamätaj, on pred smrťou povedal, že nikoho neobviňuje, — Zdvihol ukazovák, tvárou mu krčovito pošklbávalo. — A on sám by odo mňa istotne niečo prijal. Ty si nemilosrdný, a on taký nebol. (...)»
(Kapitola 26. Pohreb, str. 312)

Lévi nemal čo namietnuť: pravda-istina v tomto rozhovore ostala na strane Piláta, ktorý si napriek všetkému odniesol niečo dôležité z debaty s Ješúom, na ktorú sa zmenilo súdne pojednávanie s potulným filozofom.

V „Majstrovi a Margaréte“ je ešte jedna scéna „Léviho“, ktorá privádza niektorých komentátorov románu do rozpakov:

«— Koho to tu máme! — zvolal Woland a posmešne si ho obzeral. — Teba som tu naozaj nečakal! Čo ťa k nám priviedlo, nevolaný hosť?»

— Prišiel som za tebou, duch zla a vládca tieňov, — odpovedal muž a nevraživo zagánil na Wolanda.

— Ak si prišiel za mnou, prečo sa mi nepokloníš a nezaželáš mi zdravia, bývalý vyberač daní? — spýtal sa Woland prísne.

— Lebo ti neželám zdravia, — odpovedal muž smelo.

Budeš sa s tým musieť zmieriť, — namietol Woland a úškľabok mu skrivil pery, — len čo si sa zjavil na terase, hneď si urobil hlúposť. Prezradím ti, akú — hneď si nasadil podráždený tón. Hovoríš, akoby si neuznával tiene ani zlo. Nechcel by si sa láskavo zamyslieť nad otázkou, **čo by robilo tvoje dobro, keby nejestvovalo zlo** (vyznačené nami v citáte: Ani Woland, ani „Lévi“ nevidia sebestačné Dobro, ktoré nepotrebuje zlo, aby vyniklo na jeho pozadí), ako by to vyzeralo na zemi, keby neexistovali tiene? Veď každý predmet a každý človek má svoj tieň. Tu vidíš tieň môjho kordu. Ale aj stromy a zvieratá majú tiene. **Azda len nechceš zrovnať celú zemeguľu, zničiť na nej všetky stromy a všetko živé, aby si sa pre svoju chorú fantáziu mohol kochať čistým svetlom?** (vyznačené nami v citáte: to je pokračovanie témy o sebestačnosti Dobra, a Woland ukazuje, že existujú aj podliaci horší než Satan). Si hlúpy.

— Nebudem sa s tebou dohadovať, starý sofista, — odsekol Lévi Matúš.

— Ani sa so mnou nemôžeš dohadovať z dôvodu, ktorý som uviedol: si hlúpy, — odbavil ho Woland a dodal: — No, vprav, ale stručne, neunavuj ma zbytočne, načo si prišiel?

— On ma posielal.

— A čo mi máš povedať, otrok?

— Nie som otrok, — ohradil sa Lévi Matúš čoraz zlostnejšie, — som jeho učeník.

— Hovoríme každý iným jazykom, — vzdychol si Woland, — ale to na veci nič nemení. Tak hovor!

— Prečítal si Majstrov román, — začal Lévi Matúš, — a žiada ťa, aby si Majstra vzal so sebou a odmenil ho pokojom. Je to pre teba ťažké, duch zla?

— Pre mňa nič nie je ťažké, — odpovedal Woland, — a ty to dobre vieš. — Potom chvíľku pomlčal a dodal: — A prečo si ho nevezmete k sebe do svetla?

— Nezaslúžil si svetlo, zaslúžil si pokoj, — vyhlásil Matúš smutne.

— Povedz, že sa tak stane, — prisľúbil Woland a zablýskal očami: — A teraz okamžite odíď.

— Môj pán ďalej žiada, aby ste vzali so sebou aj tú, ktorá ho veľmi milovala a veľa trpela, — prvý raz **prosebné** (*vyznačené nami v citáte*) požiadal Lévi Wolanda.

— Bez teba by sme sa neboli dovtípili. Odíď.

Nato Lévi Matúš zmizol a Woland zavolať Azazela a rozkázal mu:

— Leť k nim a zariad' všetko potrebné» (*Kapitola 29. Osud Majstra a Margaréty je pečatený*).

V minulých kapitolách sme uviedli príklad nezmyslu, ktorý vyjadrujú komentátori k citovanému:

«V máji 1939 urobil Bulgakov zásadné zmeny v tejto epizóde: pred Wolanda predstúpi Lévi Matúš s **prosbou** Ješuu (V. Losev dané slovo zvýraznil hrubým), aby Satan «vzal so sebou majstra a odmenil ho pokojom». Tým sa Bulgakov v neskoršej, upravenej verzii odkláňa od koncepcie podriadenosti «kráľovstva tmy» voči «kráľovstvu svetla» a prinajmenšom ich zrovnoprávňuje.“ (*Viktor Losev, Komentáre k publikácii kapitol z raných verzii románu v časopise „Slovo“, č. 8, 1991, str. 74*).

K tomu možno namietnuť nasledovné: v scéne nie je ukázaný Lévi Matúš, v každom prípade *nie Lévi Matúš, prichádzajúci od Ješuu s prosbou k Wolandovi*. Nápovedu k pochopeniu tejto epizódy poskytuje samotný M.A. Bulgakov, a už sme ju citovali v scéne rozhovoru Margaréty s majstrom prichádzajúcim z psychiatrickej liečebne. Rozhovor sa odohral za prítomnosti Wolanda a kocúra, keď kocúr Behemot neustále skákal do reči a vyvádzel:

«Kocúr sa aj teraz zamiešal do rozhovoru:

— Ale ja naozaj vyzerám ako halucinácia. Všimnite si môj profil v mesačnom svetle, — kocúr vliezol do pásu mesačného svetla a chcel ešte čosi dodať, ale zahriakli ho, tak len zaškrečal: — Dobre, dobre, už mlčím. Budem mlčanlivou halucináciou, — a stíchol» (*Kapitola 24. Privolanie Majstra*).

Lévi sa nemohol objaviť z kráľovstva *svetla* Pravdy-Istiny s takými mravno-etickými vlastnosťami, aké predviedol pri svojej poslednej návšteve u Wolanda s údadnou prosbou od Ješuu o poskytnutie majstrovi pokoja:

- buď Léviho *tieň*¹³ naplnený Wolandovou vôľou prišiel z egregoru — kolektívneho ducha ľudí, veriacich písomnému svedectvu Léviho Matúša o Ješiových skutkoch a učení, pričom tento egregor je napájaný energiou veriacich, a na tomto informačno-energetickom základe tvorí divy.
- alebo „Lévi“ zobrazený v tejto scéne, na rozdiel od kocúra súhlasiaceho s tým, že bude iba „mlčanlivou halucináciou“, — je naopak hovoriacou halucináciou, Wolandovým výplodom, s cieľom blysnúť sa v očiach svojej družiny ako aj Margaréty s majstrom, ktorí si zvolili osud *tieňov bez vôle, prijatím pokoja*, ktorý im ponúka Woland v mene Ješuu v groteskne teatrálnom prejave hovoriacej halucinácie v podobe Léviho (alebo jeho tieňa galvanizovaného Wolandom)...

Či sa v scéne objavil Léviho *tieň*, alebo len Woland svojou vôľou zobrazil hovoriacu halucináciu, nie je vôbec dôležité: dôležité je to, že na Wolanda sa s prosbami od Ješuu nikto neobrátil. Kráľovstvo svetla Pravdy-Istiny je sebestačné vo svojich zámeroch a činoch. A Woland je «časťou tej sily, čo večne chce zlo, ale dobro pritom koná»¹⁴ ...*kvôli okolnostiam, ktoré od neho nezávisia*.

Akým bol v živote historicky reálny apoštol Matúš? Kde je jeho písomné dedičstvo? Nakoľko jeho zmysel zodpovedá zmyslu toho, čo hovoril historicky reálny Kristus? To sú otázky, ktoré sú mimo dejovej línie románu-legendy.

No historicky reálne kresťanstvo (*ako aj judaizmus*) je také, že M.A. Bulgakov mal nielen právo, ale aj povinnosť ukázať mravno-etické vlastnosti tých, z ktorých kolektívnej činnosti vznikali písma, povýšené na úroveň „svätých“.

A on to urobil, skoncentrujúc v jednej postave — v postave Léviho Matúša — všetky vlastnosti mnohých a mnohých spisovateľov a redaktorov všetkých kultových písem, ktorých výplody predstavivosti

¹³ Tieň zomrelého — to je «informačný balík», ktorý si človek nahromadil ku koncu života (*povedané súčasným jazykom*) a ktorý zostáva v egregoroch, udržiavaných ľudstvom a tvoriacich časť pamäti Zeme.

¹⁴ J.W. Goethe: Faustov citát, použitý aj v úvode románu. (pozn. prekl.)

v dušiach ľudí zatičili pravdivý obraz **pravého Boha, ktorý existuje.**

10. Dvaja bohovia jednej Biblie

Takzvaný synodálny preklad Biblie do literárneho ruského jazyka bol pripravený k vydaniu niekedy medzi rokmi 1816 a 1876 a vyšiel pri príležitosti „tisícročia Rusi“¹. Je jasné, že knihu s menej ako 1500 stranami možno preložiť z jedného jazyka do druhého a zredigovať za čas kratší než 60 rokov. No väčšina času nebola venovaná prekladu, ale tajuplnému zlad'ovaniu synodálneho kánonu v rámci cirkevnej hierarchie. A existovali varianty úprav textu Biblie v súčasnom literárnom ruskom jazyku, ktoré sa nezhodovali s textom, z ktorého sa stal výsledný synodálny preklad (*jedným z nich je takzvaná «Biblia Makarija», znovu vydaná až v roku 1990 v nízkom náklade len pre odborníkov a zberateľov*). Približne v tom istom čase prišlo na jedného z profesorov Sankt-Peterburskej duchovnej akadémie udanie, že samostatne prekladá biblické texty do ruského jazyka. A ako sa hovorí: „fakty sa potvrdili“ a profesora odstránili z funkcie, pretože z pohľadu cirkevnej hierarchie formovanie a spresňovanie vydania kánonu «svätého písma» nemôže byť prenechané spoločenskej iniciatíve, ktorá nie je viazaná disciplínou cirkevnej hierarchie.

Od tých čias bol text, ktorý je známy ako synodálny preklad, viackrát nanovo vydaný a šíri sa medzi ovečkami «rosSionskej» „pravoslávnej“ cirkvi s požehnaním jej Synody, a neskôr aj patriarchov. Toto však nie je jediný ruskojazyčný text Biblie voľne dostupný v našej dobe. Okrem neho existuje aj takzvaný «kánonický» text Biblie, šírený v Rusku misionármi rôznych evanjelických (*baptisti*) a iných biblických (*svedkovia Jehovovi atď.*) cirkví. Mnohé «kánonické» vydania Biblie v ruskom jazyku od slova do slova opakujú príslušné miesta synodálneho prekladu, pretože vznikajú na jeho základe. Avšak medzi všetkými «kánonickými» a synodálnymi prekladmi existujú rozdiely nie len štylistického, ale aj obsahového charakteru.

Synodálny preklad obsahuje aj dodatky ku kánonickému textu na základe prekladu zo starohebrejského textu do gréckeho v 3. storočí pred n.l. sedemdesiatimi prekladateľmi (tento preklad sa nazýva «Septuaginta»). Vsuvky

¹ Rus je podstatne staršia, a za obrezanie našej histórie nesie zodpovednosť byzantská hierarchia, ktorá na Rus vtrhla s podporou miestnych prísluhovačov. Sociálny mechanizmus krstenia bol približne rovnaký ako sociálny mechanizmus „perestrojky“: „elita“ zatúžila po sladkom živote, akým žila „elita“ antikresťanstvom ničenej Byzancie. Miestna „elita“ a byzantské „elity“ (*sledujúc každá vlastné ciele*) sa spojili a v r. 988 uskutočnili ideologický prevrat – krstenie Rusi. Celú minulosť vyhlásili za hanebnú a ponechali ju zabudnutiu ako zlý sen. História začali písať nanovo od krstenia, dôkladne, a neraz pritom filtrovali fakty a likvidovali staršie písomné záznamy. Predhistóriu skrátili na jedno storočie, začínuc ju od „pozvania Variagov“, ktorí sa stali základom vládnucej dynastie (r. 862). Práve tu vznikol dátum „tisícročia Rusi“, ktorý približne o sto rokov predbiehal dátum „tisícročia krstenia Rusi“.

zo Septuaginty sú v synodálnom preklade vyznačené ako [text v hranatých zátvorkách], a slová pridané redaktormi prekladu kvôli plynulosti textu sú *vyznačené kurzívou*². Okrem toho synodálny preklad obsahuje celý rad textov, ktoré nie sú súčasťou biblického kánonu, ale považujú sa skrátka za «poučné», nie však posvätné. Toto sú základné odlišnosti medzi kánonickou verziou Biblie väčšiny kresťanských cirkví a synodálnou verziou Biblie, širenej «rosSionskou» „pravoslávnu“ cirkvou.

Biblické texty kresťanských cirkví sa delia na dve skupiny: Starý zákon — opisujúci udalosti do prvého príchodu Krista; a Nový zákon — opisujúci udalosti prvého príchodu Krista a počiatočnú etapu vytvárania kresťanských cirkví v epoche kazateľskej činnosti apoštolov. Judaizmus, ktorý neuznáva Ježiša Krista (Ješuu Ha-Nocri) ako v Starom zákone očakávaného Mesiáša, neuznáva ani posvätnosť Nového zákona³. Takže *kánonická zbierka textov Starého zákona kresťanských cirkví* je vlastne Bibliou judaizmu (Tanach), preloženou z hebrejčiny do iných jazykov. Pritom si treba uvedomiť, že všetky preklady sú horšie ako hebrejský originál v tom zmysle, že v prekladoch sa stráca mnohoznačnosť chápania tých istých textov v dôsledku odlišnej koreňovej bázy, gramatiky jazyka originálu a jazykov prekladov, čo vylučuje jednotnosť asociatívneho myslenia v lexike rôznych jazykov. No hlavné spočíva v tom, že:

Rozdelenie kníh Starého zákona kresťanskými cirkvami na kánonické a nekánonické je prevzaté z judaizmu v tej podobe, v akej existovalo v dobe udalostí tvoriacich základ Nového zákona.

Hlavný „zločin“ Ruskej pravoslávnej cirkvi voči akémusi „svetovému“ a presnejšie definovanému ekumenickému „kresťanstvu“ spočíva v tom, že nekánonické texty Starého zákona presunula z Biblie písanej v mŕtvom cirkevno-slovanskom jazyku⁴, ktorému prestala rozumieť väčšina obyvateľstva, do synodálneho prekladu v súčasnom ruskom jazyku, a tým ich vlastne sprístupnila všetkým. Pravda, nespravila to zámerne (*s dobrým či zlým úmyslom*) a ani nechápala čo robí: cirkevní hodnostári Ruska vždy chápali zmysel nimi propagovaného písma akosi nejasne.

² Už aj skôr uvádzaný citát: «...Boh nie je *bohom* chaosu, ale harmónie. Tak *býva* vo všetkých cirkvách u svätých» (1. List apoštola Pavla Korint'anom, 14:33) — obsahuje vsuvky *kurzívou* kvôli lepšej zrozumiteľnosti textu.

³ S výnimkou sekty s názvom „Mesiášski Židia“. Títo uznávajú pravdivosť všetkých svedectiev Nového zákona, no odmietajú nicejskú dogmatiku (*dogma o Trojici*), na ktorej sú založené (*s určitými variáciami*) všetky kresťanské kultury.

⁴ Nekánonické knihy sú zahrnuté v «Ostrožskej Biblii» z roku 1581 jej prvého tlačiara Ivana Fiodorova.

Na druhej strane, toto je však jeden z mála počínov cirkevnej hierarchie, za ktorý jej možno odpustiť mnohé z toho, čo napáchala za viac ako 1 000 rokov svojho pobytu v Rusku.

Ak sa chcete na Západe oboznámiť s nekánonickými textami Starého Zákona, musíte vyvinúť veľké úsilie, aby ste ich v knižniciach našli. A aby ste ich našli, musíte vedieť, čo konkrétne hľadáte. A aby ste to vedeli, tak potrebujete vedieť, že vôbec existujú. A kto o tom na Západe vie, tak (*aj keby sa preriekol*) nebude na to zbytočne upozorňovať, podriaďujúc sa rádovej disciplíne systémov zasvätení.

Na Západe je tak riziko masového zverejnenia informácií, ktoré by boli nepohodlné pre zákulisných pohlavárov, minimalizované práve vyňatím nekánonických starozákonných textov z masovo publikovaných verzií Biblie⁵. Okrem toho tí, ktorí sa na Západe považujú za kresťanov, sú presvedčení o tom, že si s Novým Zákonom úplne vystačia, nemajúc ani tušenia, že **keby kánon Starého zákona bol sformovaný podľa svedomia, t.j. ináč, tak by neexistoval ani Nový zákon v tej podobe, akej ho poznáme.**

Teraz sa zameriame na porovnanie niektorých textov, ktoré boli v Starom zákone uznané ako kánonické, a textov, ktoré do starozákonného kánonu neboli pustené jeho pánmi.

Medzi nekánonickými knihami Starého zákona existuje kniha s názvom „Šalamúnova múdrosť“⁶. Šalamún v nej prorokuje myšlienky a zámery nečestných:

«1. Nespravodlivo zmýšľajúci si hovoria: Krátky a smutný je náš život, človek sa pred smrťou nezachráni, a nepoznáme nikoho, kto by sa vyslobodil z pekla⁷. 2. Náhodou sme prišli na tento svet a neskôr bude, akoby sme ani nikdy neexistovali. Dych našich nozdier je len dym, a slovo je len iskrou v tlkote nášho srdca. 3. Len čo zhasne, naše telo sa zmení na prach a duch sa rozptýli ako vánok; 4. aj naše meno časom upadne do zabudnutia a nik si nespomenie na naše činy; a náš život preletí ako oblak a rozplynie sa ako hmla, ktorú rozoženú lúče slnka a jeho teplo. 5. Život náš je ako prechádzajúci **tieň** (*zvýraznené nami v citáte: o tieňoch a ich vládcovi sa tu už hovorilo*), a náš koniec je neodvratný: osud človeka je spečatený a nikto sa nevracia. 6. Tak hor sa! Užime si terajšie blahá, poďme si rýchlo užívať svet ako za mlada! 7. Opime sa drahým vínom a vôňami, nech nás neobíde jarný kvet života! 8. Ovenčime sa kvetmi ruží skôr, než uvädnu. 9. Nech každý z nás má účasť na našom pôžitku; všade zanecháme stopy veselosti, veď to je náš osud a náš podiel. 10. Budeme

⁵ Čo sa však s nástupom internetu a jeho masovým užívaním zmenilo. Táto kniha bola napísaná v roku 2000. Preklad do slovenčiny v r. 2020. – pozn. prekl.

⁶ Známa aj ako „Kniha múdrosti“. – pozn. prekl.

⁷ Doslovný preklad z gréčtiny. Ale v niektorých verziách biblických prekladov sa to uvádza ako „kto by sa z hrobu vrátil“. – pozn. prekl.

utláčať chudobného svätca, neušetříme vdovy a nebudeme brať ohľad ani na šediny starca. 11. **Naša sila bude zákonom pravdy, lebo slabosť je zbytočná** (zvýraznené nami v citáte: *Nie v sile je Boh, ale v Pravde!*) 12. Budeme prenasledovať svätca, lebo je nám na ťarchu a protiví sa našim činom; vyčíta nám porušovanie **zákona** (zvýraznené nami v citáte: *Božie Predurčenie bytia je najvyšším zákonom*) a hanobí našu výchovu. 13. Vyhlasuje, že pozná Boha a nazýva sa Božím synom; 14. je živou výčitkou nášho zmýšľania. 15. **Ťažké je nám naňho hľadiť** (zvýraznenie nami: *spomeňte si na Piláta, ktorému s migrénou bolo ťažké hľadiť na Ješuu*), lebo jeho život sa nepodobá na život ostatných, má odlišné spôsoby: 16. považuje nás za lotrov a vyhýba sa našim cestám ako špine; blahoslaví smrť svätých a samolúbo nazýva Boha svojim otcom. 17. Uvidíme, teda, či sú jeho slová pravdivé, a vyskúšame, aká bude jeho smrť⁸. 18. Lebo ak je tento svätec Božím synom, tak *Boh* ho zachráni a vyslobodí z rúk nepriateľov. 19. Podrobíme ho urážkam a mučeniu, aby sme spoznali jeho miernosť a videli jeho dobrotu. 20. Odsúdime ho na potupnú smrť, veď, ako hovorí, bude oňho postarané» (Šalamúnova múdrosť, kap. 2).

Po uvedených slovách týchto nečestných podliakov informuje Šalamún o dôsledkoch ich útoku na Kristov život:

«Takto oni **mudrovali, ale zmýlili sa, lebo zloba ich oslepila, 22. a nerozpoznali Božie tajomstvá** (nami zvýraznené v citáte). Nečakali odmenu za svätosť života. Neverili, že čisté duše sú hodné odmeny. 23. Lebo Boh stvoril človeka nie aby sa na prach zmenil, ale urobil ho obrazom Svojho večného bytia. 24. Avšak závišťou diabla prišla na svet smrť, a zakúšajú ju tí, čo stoja na jeho strane» (Šalamúnova múdrosť, kap. 2).

Hoci Šalamún priamo používa termín «syn Boží», no kresťanské cirkvi a ich učitelia viery nespájajú toto proroctvo s prvým príchodom Krista. Preto sa v ruskojazyčnej pravoslávnej Biblii v tomto fragmente textu píše slová «syn Boží» a k nim príslušné zámená malými, a nie veľkými začiatočnými písmenami, ako je to bežné v Novom zákone. Ak sa máme pridržiavať tých istých pravopisných princípov ako v Novom zákone, tak nám zostáva vysloviť záver:

Toto je proroctvo o Kristovi. Šalamún predpovedá Božie tajomstvo pred nespravodlivo zmýšľajúcimi, ktorí sa pokúsili popraviť Krista.

To znamená, že ak vychádzame zo „Šalamúnovej múdrosti“, a uznáme za pravdivé Šalamúnovi dané Zvestovanie o budúcom príchode Mesiáša, tak Kristovu životnú púť pri jeho prvom príchode a jeho odchod na onen svet treba

⁸ Typický prístup súčasného vedeckého myslenia: urobiť experiment, v danom prípade na Bohu a svätcovi, a potom písať traktáty „o pravde“.

vidieť a chápať úplne ináč, napriek všetkému, čo sa popisuje v Novom zákone, pretože **nič v živote nevyvracia prorocké slová Šalamúna o prvom príchode Krista a ukončení jeho pozemskej púte v tom čase.** Avšak kniha „Šalamúnova múdrosť“ nie je zahrnutá v kánone, nie je uznaná za Bohom inšpirovanú⁹.

Teraz sa pozrieme na kánonickú knihu Starého zákona, ktorá je uznávaná ako Bohom inšpirovaná až do takej miery, že jej autora, proroka Izaiáša, občas nazývajú «starozákonným evanjelistom»:

«1. [Pane!] kto uveril počutému od nás, a komu sa odкрыlo Hospodinovo rameno? 2. Lebo On vzišiel pred Ním ako prútik a ako výhonok zo suchej zeme; niet v Ňom krásy ani majestátu; videli sme Ho, a nemal príťažlivý vzhľad. 3. Bol opovrhovaný a zosmiešňovaný pred ľuďmi, muž zármutku a zakúsivší choroby, odvracali sme od Neho svoju tvár. Bol opovrhovaný a nemali sme Ho za nič. 4. No On prevzal na Seba našu nemohúcnosť a niesol naše choroby; a my sme si mysleli, že bol porazený, potrestaný a zničený Bohom. 5. On bol však zjazvený za naše hriechy a mučený za našu nepravosť; potrestanie tohto sveta ležalo na Ňom a Jeho ranami sme sa uzdravili. 6. Všetci sme blúdili ako ovce; každý sme zišli na vlastné scestie: **a Hospodin na Neho zložil hriechy nás všetkých.** 7. Bol mučený, no trpel dobrovoľne a neotváral Svoje ústa; bol vedený ako ovca na zabitie, ako baránok, ktorý stíchne pred svojimi strihačmi, tak ani On neotváral Svoje ústa. 8. Z okov a súdu bol vzatý; kto sa však bude zaoberať Jeho rodom? Ved' bol vytrhnutý z krajiny živých; za zločiny Môjho ľudu bol popravený. 9. Určili Mu hrob medzi lotrami, no pochovali Ho u bohatého, pretože nespáchal hriech, a lož nevyšla z Jeho úst. 10. No Hospodin si želal Ho rozdrviť a vydal ho utrpeniu; keď Jeho duša prinesie obeť zmierenia, On uvidí dlhoveké potomstvo, a vôľa Hospodina sa bude úspešne plniť Jeho rukou (zvýraznené nami hrubým v citáte). 11. Na hrdinstvo Svojej duše bude hľadiť s uspokojením; vďaka Svojemu poznaniu, On, Svätec, Môj otrok, ospravedlní mnohých a Sám ich hriechy poniesie. 12. Preto mu dám podiel medzi veľkými, a s mocnými sa bude deliť o korisť¹⁰, pretože vydal Svoju dušu na smrť a bol zaradený medzi

⁹ Katolicizmus ju zaraďuje medzi kánonické knihy, no katolicizmus nepovzbudzuje laikov k čítaniu Biblie: jedno z obvinení Luthera voči katolíckej cirkvi spočívalo práve v tom, že «sväté písmo» nie je dostupné laikom a cirkev pred ľuďmi skrýva «slovo božie». (*Biblia, všetky liturgické knihy a obrady boli až do 2. Vatikánskeho koncilu (1962 - 1965) výhradne v latinčine všade na svete. T.j. nedostupné drvivej väčšine ľudí, ktorí po latinsky nevedeli. *)

¹⁰ Čo sa týka nás, tak si nedokážeme predstaviť Krista ako sa podieľa na delení koristi: je to niečo, čo patrí do života pirátov a nie pravdoverných. Je to židovská snaha pripísať Kristovi všetky kšefty v globálnej afére.

zločincov, keďže sám na Sebe niesol hriechy mnohých a spravil zo Seba zástancu zločincov» (*Izaiáš, kap. 53*)

Je zrejmé, že proroctvo je o tom istom príchode Mesiáša, no svojim významom popiera to, čo prorokoval Šalamún ešte dve storočia pred Izaiášom.

Natíska sa otázka: azda si to Boh za tých dvesto rokov rozmyslel a rozhodol sa uspokojiť túžby nespravodlivo zmýšľajúcich, dovolil im oklebetiť pravdoverného a vydať ho na potupnú smrť, o čom ich aj informuje cez Izaiáša? Alebo predsa len jedno z týchto proroctiev nie je od **Boha, ktorý existuje**, a je preto lživé?

Cirkvi Kristovho mena ponechali prvú otázku nezodpovedanú a čo sa týka druhej otázky, tak uznali pravdivosť Izaiášovho proroctva a Knihe múdrosti nepriznali ani inšpirovanosť Bohom, ani Šalamúnovo autorstvo:

«Taký názor na autora knihy Múdrosti nemôže byť správny z nasledovných dôvodov:

1) Knihu Múdrosti preto nemôžeme pripísať Šalamúnovmu peru, lebo kniha nebola napísaná v hebrejskom jazyku, jej originálnym jazykom je gréčtina.

2) Ten, kto napísal Knihu Múdrosti, pozná grécku filozofiu: učenie Platóna, epikurejcov, sčasti stoikov (II, 1-6, VIII, 7, 19, 20)

3) Žije mimo Palestíny a odvoláva sa na grécke mravy a obyčaje (VII, 17-20; VIII, 8; XIII, 1-5; XIV-14), uvádza citáty z prekladu LXX¹¹(Pr. II, 12, sr. Is. III, 10, Pr. XV, 10, sr. Is. XLIV, 20).

4) V katalógoch kníh Starého zákona, napríklad v „Pravidlách Apost.“ (85 pr.), chrámu Laodicejského, svätého Atanáza V. sa kniha nepovažuje za Šalamúnovo dielo a kánonickú knihu. (...)... pokusy vyhľadať autora Knihy múdrosti... sú neúspešné...» („*Výkladová Biblia alebo komentáre ku všetkým knihám Svätého Písma Starého a Nového Zákona*“, zv. 2, str. 76, 77, SPb, 1904-1913, 1908-1910, 1913).

O čom hovorí text tohto citátu? — Ak súdime podľa Života, tak iba toľko, že *Kniha múdrosti nie je uznaná za kánonickú* z dôvodov, ktoré sa nespomínajú. **Všetko ostatné sú len prázdne pseudovedecké výhovorky.** Dokážeme to.

Prvé tvrdenie znamená, že originálnym jazykom Knihy múdrosti je gréčtina. Inými slovami, jej text disponuje neodlučiteľnými gramatickými osobitosťami gréckeho jazyka a filológovia nedokázali nájsť v jej gréckom texte žiadne osobitosti hebrejského jazyka, jeho gramatiky, ktoré by prekladateľ vedome alebo nevedomky preniesol do gréckeho textu.

Existujú však dva spôsoby prekladu.

¹¹ T.j. uvádza citáty zo Septuaginty.

Prvý — urobiť doslovný preklad¹² a na jeho základe vytvoriť text (v jazyku prekladu) zachovávajúci postupnosť viet, ich konštrukciu a iné osobitosti textu v jazyku originálu. Vo veľkej väčšine prípadov taký spôsob prekladu vylučuje možnosť prenosu asociatívneho myslenia autora textu z jazyka originálu do jazyka prekladu, pretože toto myslenie je podmienené osobitosťami jazyka originálu: jeho koreňovou bázou, fonetikou, morfológiou, mnohovýznamovosťou zmyslu rovnakých slov a všetkým, čo je typické pre každý jazyk a súhrnne sa v rôznych jazykoch líši¹³.

Druhý — vystihnúť a zreprodukovať v sebe obraz autorovho videnia Objektívnej reality a obraz autorovho myslenia v jazyku originálu (*vrátane zamlčaní a asociatívnych spojení, typických pre jazyk originálu*) a snažiť sa vyložiť v jazyku prekladu celú plnosť toho, čo bolo pochopené v jazyku originálu z dostupného textu i podtextu. Druhý spôsob je oveľa ťažší, no plnšie reprodukuje zmysel celého textu a podtextu, hoci pri takom preklade sa môže celkom stratiť paralelnosť gramatických konštrukcií a postupnosť výkladu v každom z jazykov. Avšak na nutnosť odovzdať zmysel podtextu sa pri preklade často zabúda.

Ak sú základom gréckeho textu knihy „Šalamúnova múdrosť“ skutočne myšlienky, ktoré vyslovil Šalamún, no boli vyjadrené v gréckom jazyku, napríklad nejakým Grékom, ktorý diskutoval so Šalamúnom o Živote; alebo základ gréckeho textu tvorí stratený starohebrejský text, ktorého preklad bol však vykonaný podľa druhej metódy, — **tak na pôvod zmyslu, vyjadreného v texte bude poukazovať iba jeho názov a žiadne stopy starohebrejského jazyka v ňom v zásade byť nemôžu;** tým skôr v prípade, keď aj prekladateľ bol inšpirovaný Bohom pre čo najlepšie vysvetlenie zmyslu v gréckom jazyku.

No keď už spomíname jazykové konštrukcie, vlastné jednému jazyku, v texte zapísanom v inom jazyku, tak spomenieme aj knihu N.N. Vaškeviča „Systémové jazyky mozgu“ (Moskva, 1998). V nej je kapitola s názvom „V akom jazyku bola napísaná Biblia?“ Tá začína slovami:

«To, že mnohé biblické texty sú preložené z arabského jazyka, vidí každý bystrejší arabista. Také výrazy ako: *umrieť smrťou* alebo *udivil sa veľkým údivom* — voľne existujú iba v arabskom jazyku. Neexistovali v starohebrejskom ani hebrejskom jazyku, ako ich niet v žiadnom inom jazyku okrem arabského. Už dokonca neexistujú ani v arabských

¹² Text v jazyku prekladu sa vytvára zo *slovných ekvivalentov (príp. aj viacerých ekvivalentov originálneho slova súčasne), zoradených presne ako v origináli textu*. Potom takýto doslovný preklad prejde štylistickým spracovaním a synonymickou náhradou jeho fragmentov, vo výsledku čoho dostávame literárny preklad.

¹³ To sme ukázali na príklade ruského a anglického jazyka na začiatku 6. kapitoly tejto knihy.

dialektoch. Snáď jediná výnimku tvorí ruský jazyk, kde sa podobné výrazy predsa len používajú ako frazeologizmy (chodiť chodunom)¹⁴.

Alebo ďalší príznak arabského pôvodu Biblie. V samotnom texte Stvorenia sveta sú dni v týždni menované prostredníctvom ich čísel ako v arabskom jazyku: deň prvý (nedeľa), deň druhý (pondelok) atď. Ak by bol text preložený z hebrejského jazyka, dni v týždni by boli očíslované písmenami abecedy: jom alef, jom bet, atď. Čo sa týka gréckeho jazyka, ktorý by si mohol nárokovať na to, aby slúžil ako jazyk originálu, tak Gréci nepoznali sedemdnový týždeň, dni ráтали na dekády» (*uvedený zdroj, str. 79*).

To isté sa týka aj takých biblických výrazov, ako «nejedz od stromu», «muža a ženu stvoril ich» (*N.N. Vaškevič „Za siedmymi pečaťami“, Moskva, 1994, str. 166*). Tieto a im podobné slovné zvraty nevyjadrujú osobitnú „poetickosť“ jazyka biblického «svätého písma», ale predstavujú „kópie“ z gramatiky a morfológie bežného arabského jazyka, ktoré sa pri prenose do jazyka s inou gramatikou a morfológiou vnímajú ako nezvyčajné — obzvlášť poetické — slovné zvraty.

Bolo by užitočné, keby „pravoslávna“ hierarchia okomentovala prácu N.N. Vaškeviča svedomito a od srdca, a nie podľa kánonu písma a tradície jeho výkladu.

Ako ukazuje tento príklad s arabskými jazykovými konštrukciami v texte synodálneho prekladu Biblie, tak pribratie filológie na zdôvodnenie *určitých predsudkov, ktoré sa stali nespochybniteľnými v nejakej tradícii*, je oveľa delikátnejšia záležitosť, než sa zdá tým, ktorí sa utiekajú k jej pomoci; a tým skôr v prípadoch, keď vzniká otázka, či je zmysel nejakého textu *inšpirovaný Bohom*: možno totiž naraziť na nečakanosti, ktoré nebudú pasovať do prokrustovho lôžka¹⁵ žiadnej z existujúcich tradícií videnia a chápania sveta.

To isté sa týka aj argumentu 2) a 3), v ktorých popierajú pravdivosť prorockého zmyslu knihy „Šalamúnova múdrosť“: sú to tiež len prázdne výhovorky bez reálneho základu.

Zďaleka nie všetky kultúry uznávajú osobné autorské práva tak, ako ich dnes uznáva a vyjadruje v zákonoch «*o autorských a prílohých právach*» euroamerická civilizácia.

Mnohí ľudia sa po celé stáročia pridriavajú toho presvedčenia, že Pravda-Istina je objektívnym majetkom všetkých, a je len subjektívne vyjadrovaná jazykovými prostriedkami celej škály jazykov sformovaných v kultúre

¹⁴ 1. ak sa niečo stále hýbe, 2. ak je niečo nestabilné. – pozn. prekl.

¹⁵ Prokrustes bol v gréckej mytológii lupič, ktorý lákal pcestných do svojho domu aby u neho prespali. Keď si ľahli do jeho lôžka, tak ich mučil takým spôsobom, že čo pretŕčalo z postele von, to odsekol, a čo nedosahovalo po okraj, to natiahol škripcom. – pozn. prekl.

spoločnosti. Preto určitá podobnosť v názoroch a vyjadrovaní nie je jednoznačným dôkazom toho, že autor, ktorý dal základy textu Knihy múdrosti bol pod vplyvom ideí Platóna, epikurejcov, stoikov alebo koho ešte.

Vo vzťahu k Pravde-Istine a jej subjektívnym vyjadreniam, neuznávajúcim autorské práva osôb na pravdu, sú všetky texty predurčené k tomu, aby ľuďom uľahčili dosiahnutie objektívnej pravdy. Nie sú predurčené ani na zveličovanie múdrosti autora, ani na večné zapečatenie jeho rôznych poznatkov či práv na prvenstvo rôznych tvrdení, ako to dnes chápe platná euroamerická legislatíva «o autorských a príbuzných právach». Vzhľadom na takúto definíciu predurčenia textov je zachovanie ich nezmenenej pôvodnej verzie nie len nezmyselné, ale aj spoločensky škodlivé, ak to objektívnu istinu robí ťažko pochopiteľnou v nejakej inej spoločnosti a v inej epoche. Preto sa do pôvodných vydaní vnášajú zmeny a dodatky, ktoré sa vo väčšine prípadov v texte nevyznačujú, pretože autori zmien a dodatkov nesiahajú na autorské práva pôvodných autorov textu ani sami si nerobia nárok na autorské práva týkajúce sa zmien a dodatkov¹⁶: ak sú svedomití, tak majú záujem iba na tom, aby nedeformovali videnie Pravdy-Istiny, zľahčili k nej prístup a urobili jej videnie a chápanie presnejším a plnším, než ako to umožňovali minulé verzie. Ak sa kultúra buduje na základe tejto koncepcie «autorských a príbuzných práv», tak disponuje dôležitou vlastnosťou:

V takejto kultúre sa lož usvedčuje sama, preto vloženie evidentnej lži do textu je nepostrehnuteľným iba pre samotných luhárov a tých, ktorí sa vyhýbajú svojej povinnosti dať si odpoveď na otázku: «Čo je pravda?», a radšej sa pred ňou opevňujú hotovými odpoveďami iných bez toho, aby sa zamysleli nad ich pravdivosťou.

A preto aj v prípade, ak bol pôvodný text „Šalamúnovej múdrosti“ v hebrejskom jazyku, ale jeho zmysel bol žiadaný v gréckojazyčnom kultúrnom prostredí, tak je prirodzené, že pri neuznávaní osobných autorských práv¹⁷ v tomto prostredí boli časom do pôvodného textu zaradené aj odkazy na grécke mravy a obyčaje, ako základ pre lepšie pochopenie jeho zmyslu, a boli doň zaradené aj citáty z oficiálne uznávaného prekladu Septuaginty.

No odkazy na grécke obyčaje v danom texte nedokazujú, že prvotný pôvod tohto textu je grécky. Grécke kolónie sa nachádzali v celom Stredomorí. V tej dobe sa grécka kultúra tešila medzinárodnej autorite a mnohým národom slúžila ako vzor hodný nasledovania, čo sa najvýraznejšie prejavilo v kultúre Ríma.

A v takých podmienkach by bolo odsúdeniahodné, ak by Šalamún, ktorý si uvedomoval význam prijatia pravej vierouky pre celé ľudstvo, neodsúdil uctievanie falošných bohov, mnohobožstvo, povyšovanie predkov na bohov,

¹⁶ Takto vznikajú aj texty Vnútorného Prediktora ZSSR ako kolektívna práca, no deje sa tak počas života jednej generácie, hoci na tom pracujú ľudia patriaci k rôznym generáciám, národnostiam a žijúci na rôznych miestach.

¹⁷ V tých časoch to bolo bežné napríklad u Esejcov.

ktoré sa šírilo v globálnych rozmeroch a bolo charakteristické pre mnohé národy tej doby, a čomu grécka kultúra dodala osobitnú príťažlivosť svojou estetickou dokonalosťou. Tým viac by bolo odsúdeniahodné, ak by Šalamún, ktorý poznal pravdu od Boha v súlade so svedomím, túto pravdu zatajil pred gréckym spolubesedníkom, ktorý si zapísal zmysel spoločných rozhovorov so Šalamúnom (*nielen kráľovná zo Sáby k nemu chodila hľadať múdrosť*). A tak pôvodne gréckojazyčný text mohol autor nazvať „Šalamúnova múdrosť“, pretože iba čestne označil zdroj písomne zaznamenatej múdrosti. A uchovával sa v gréckojazyčnej kultúre, až kým sa v jednej zo svojich posledných verzií nedostal do zbierky biblických textov, hoci nebol uznaný za kánonický ani Bohom inšpirovaný.

Dejiny ukazujú, že v mnohých prípadoch sa kultúrne dedičstvo lepšie zachová u susedov, než doma vo vlasti. Tak napríklad už spomínaný apokryf „*Evanjelium Mieru Ježiša Krista od učeníka Jána*“ sa vrátil do ruskej kultúry cez uhorského lingvistu a filozofa Edmonta Szekelyho¹⁸, ktorý vyhľadal jeho starosloviensky (staroruský) text v knižnici Habsburgovcov v Rakúsku, a aramejský text v archívoch Vatikánu. Tieto znovu objavené texty znamenajú, že jak pravoslávie, tak aj katolicizmus sú zajedno vo svojom odmietaní záznamov učenia Krista, dávajúc prednosť biografickým informáciám o živote a činnosti Ježiša pri jeho prvom príchode.

To všetko je reálne a plne možné aj v prípade histórie textu knihy „Šalamúnova múdrosť“. A tak jedinou príčinou, prečo cirkvi odmietajú spájať text druhej kapitoly knihy „Šalamúnova múdrosť“ s prvým príchodom Krista je to, že táto kniha nebola zaradená do kánonu pohlavármi projektu vybudovania globálnej biblickej civilizácie. Tento dôvod odmietnutia «pre nekánonickosť» bol aj priamo vyjadrený v komentároch k príslušným miestam druhej kapitoly knihy „Šalamúnova múdrosť“:

«No pamätajúc na nekánonický charakter knihy Šalamúnova múdrosť, nemusíme v tejto časti vidieť proroctvo ako také (vyznačené nami v citáte), ale živé vyobrazenie postoja nečestných k svätým, typického pre všetky doby. Toto vyobrazenie sa silou svojej pravdivosti dá uplatniť aj k osobe Ježiša Krista, najväčšieho zo všetkých svätcov. Takéto chápanie má pevnú oporu v knihe Múdrosti, pretože pod menom svätca (δίκαιος), zobrazeného v II. kapitole 12-20, autor tejto knihy očividne nemal na mysli konkrétnu osobu, ale rodový pojem (vlastne poctivého Izraelčana ako takého)» (*už spomínaná „Výkladová Biblia“, vydanie 1904-1913, zv. 2, str. 90*).

Ešte raz si prečítajte spomínanú kapitolu „Šalamúnovej múdrosti“ a porovnajte jej zmysel s týmto komentárom: aj vy pochopíte, že komentátor pletie piate cez deviate a v tichosti predpokladá, že po prečítaní komentára sa už čitateľ nebude vracieť k samotnému textu knihy Múdrosti, a v slepej dôvere bez

¹⁸ Narodil sa v roku 1905 v Uhorsku. Matka bola Francúzka. – pozn. prekl.

premýšľania bude len súhlasiť s autorom komentára a svojimi nostalgickými spomienkami na text knihy „Šalamúnova múdrosť“, ktorú si možno listoval v detstve, keď sa v škole učili náboženstvo.

Navyše, ako sa vo „Výkladovej Biblii“ uvádza, také cirkevné osobnosti ako Kliment Alexandrijský, Tertulian alebo sv. Cyprián boli presvedčení, že autorom knihy je Šalamún. Napriek tomuto presvedčeniu ale zostali verní tradícii prameniacej z Izaiášovho „prorocstva“.

Všetko vyššie povedané o vzťahu rôznych komentátorov, cirkevnej tradície i obyčajných ľudí ku knihe „Šalamúnova múdrosť“ znamená:

- *minimálne*, že Kniha múdrosti nebola zahrnutá do kánonického textu «bohom inšpirovaného svätého písma» judaizmu z dôvodov, ktoré tvorcovia kánonickej zbierky starozákonných textov, opäť «bohom inšpirovanej», nepovažovali za nutné zverejniť;
- *a maximálne*, že ide o jej neskorší podvrh, a preto ani nemohla byť zahrnutá v chronologicky ranejšej zbierke kánonických starozákonných textov.

Avšak pravoslávna hierarchia si vo svojej Biblii už celé stáročia nesie oba texty, pričom nesmie knihu „Šalamúnova múdrosť“ priamo nazvať podvrhom, ani okomentovať vzájomne sa vylučujúci zmysel prorocietv Šalamúna a Izaiáša vo vzťahu k tomu istému prvému príchodu Krista.

Vysvetlenie príčin takejto cirkevnej neschopnosti nachádzame v samotnej knihe Múdrosti:

«Milujte spravodlivosť, súdiaci¹⁹ zeme, pravdivo uvažujte o Hospodinovi, a v úprimnosti srdca Ho hľadajte, 2. On je nachádzaný tými, čo Ho neskúšajú a nezjavuje sa tým čo Mu neveria. 3. Bo nepravdivé mudrovanie vzdáľuje od Boha a skúšanie Jeho sily odhaľuje bláznov. 4. Do zlej duše nevojde múdrosť a nebude bývať v tele podrobenom hriechu, 5. lebo svätý Duch múdrosti sa vzdiali od zloby, vyhne sa nerozumnému mudrovaniu a zahanbí sa pred blížiacou sa nepravdou. 6. Duch múdrosti má ľudí rád, no neospravedlní rúhača pre jeho ústa, lebo Boh je svedkom jeho vnútorných zmyslov a pravdivým divákom jeho srdca, a poslucháčom jeho jazyka. 7. Duch Hospodina naplní vesmír, a ako všeobjímajúci, pozná každé slovo. 8. Preto žiadna nepravosť sa neskryje, a neunikne usvedčeniu. 9. Preverené budú myšlienky nečestného, a jeho slová dôjdu k Hospodinovi na usvedčenie jeho nepravosti; 10. pretože horlivé ucho počuje všetko, a krik frflošov sa neschová. 11. Preto sa chráňte pred zbytočným frflaním a zdrzte sa osočovania, lebo ani skryté slovo neprejde naprázdno, a klebetiace ústa

¹⁹ Gr. „krinontes“, myslené v oveľa širšom zmysle než len „sudcovia“, t.j. „všetci čo skúmajú a súdia o veciach života“, podobne ako v slovenčine „súdiš správne = uvažuješ správne“, dost' to v tomto kontexte sedí aj na filozofov. A keďže filozofia je ladička, jej vplyv na život celej spoločnosti je zásadný, prioritný. – pozn. prekl.

ničia dušu. 12. Neurýchľujte smrť chybami Vášho života a nepriťahujte k sebe záhubu činmi svojich rúk. 13. Boh nestvoril smrť a neraduje sa z hynutia žijúcich, 14 On stvoril všetko kvôli bytiu²⁰, a všetko na svete je spásne, niet v ňom jedu záhuby, a **niet kráľovstva pekelného** (zvýraznené nami v citáte: názorová zhoda s bohoslovím ruskej civilizácie) na zemi. 15. Pravdovernosť je nesmrteľná, ale nepravda spôsobuje smrť: 16. nečestní ju prizvali rukami aj slovami, nadšene ju nazvali priateľkou, uzavreli s ňou dohodu, pretože sú hodní zdieľať s ňou osud» (Šalamúnova múdrosť, kap. 1).

No keďže pre hodnostárov kresťanských cirkví a ich pokorné ovečky nie je kniha „Šalamúnova múdrosť“ «bohom inšpirovaným» písmom, tak je treba sa posilniť aj «bohom inšpirovanou» autoritou:

«Ale keď príde On, Duch pravdy, tak vás uvedie do celej pravdy: lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a oznámi vám budúce veci» (Ján, 16:13).

Duch Svätý je učiteľom všetkej pravdy od Boha. Vysvetlenie k tomu dáva apoštol Pavol v 1. Liste Korint'anom, 14:26-33; Efezanom, 4:7-16.

To znamená, že ak za 2000 rokov hodnostári pravoslávnych cirkví nedokázali okomentovať vzájomne sa vylučujúci zmysel Šalamúnových a Izaiášových proroctiev ohľadom toho istého príchodu Krista medzi ľuďi, tak je to zjavným príznakom toho, že *Duch Svätý nie je ich učiteľom každej pravdy*, ale ich obchádza oblúkom z dôvodov, ktoré boli menované v Knihe múdrosti. Bez ohľadu na to, kto je jej pôvodným autorom, Kniha múdrosti vyjadruje pravdoverné myslenie, pranierujúc tým starozákonný kánon, do ktorého ju nepustili, a s ktorého klebetami na Boha sa nestotožňuje.

A nie je dôležité, či niekedy existovali a či sa dodnes zachovali texty „Šalamúnovej múdrosti“ v hebrejčine alebo nie. Nie je dôležité ani to, či boli jej texty v obehu v spoločnosti počas prvého príchodu Krista, pretože rukopisy nielenže nehoria, ale dokonca: **aj fyzicky nepísané rukopisy, t.j. rukopisy napísané vo vnútornom svete toho-ktorého človeka sú zaznamenané v Duchu (biopoli Zeme) a môžu byť prečítané a následne aj fyzicky zapísané**, ak si to bude želať Boh.

O znameniach pre ľudské pokolenie, zlé a cudzoložné, sa Kristus (*podľa slov apoštola Lukáša*) vyjadril jednoznačne, a neodkazoval sa pritom na Izaiáša ale na Šalamúna:

²⁰ Stojí za zmienku, akú pochabosť potom predstavujú všetky tie starozákonné krvavé obety, nemajúce pre Boha žiadnu cenu, lebo Boh stvoril všetko pre život a existenciu. Smrť, ako premena na niečo nové, je síce nutnosť, ale urobiť zo smrti cnosť, a ponúkať túto „cnosť“ Bohu je hlúpa pochabosť zo strany tých čo to robia, a zákernosť zo strany tých, čo tomu druhých učia. – pozn. prekl.

«Toto pokolenie je zlé, hľadá znamenie, ale znamenie nedostane okrem znamenia Jonášovho; lebo ako bol Jonáš znamením pre Ninivčanov²¹, tak bude aj Syn človeka pre toto pokolenie. Kráľovná juhu vstane na súde s ľuďmi tohto pokolenia a odsúdi ich, lebo ona prišla z končín zeme, aby si vypočula **Šalamúnovu múdrosť; a hľa, tu je viac ako Šalamún** (vyznačené nami v citáte). Ninivčania vstanú na súde s týmto pokolením a odsúdia ho, lebo oni robili pokánie po Jonášovom kázaní; a hľa, tu je viac ako Jonáš. (Lukáš, 11:29-32)²²

Takže tí, čo sa pokladajú za pravoslávnych kresťanov, sa zbytočne spoliehajú na sformovanú tradíciu vierouky, v podstate identickú s tradíciami iných cirkví, ktoré sú nemenej pokrytecké ako pravoslávie.

Západní cirkevní hodnostári čítajúci Knihu múdrosti a jasne si uvedomujúci, že Šalamúnovo posolstvo môže zničiť nimi kultivovanú vierouku, pristúpili k problému jednoducho: podľa hesla «čo oči nevidia, to srdce nebolí» a v súlade s Izaiášom stiahli Knihu Múdrosti z verejného dostupu. Slobodomurárstvo, prikrývajúce sa menom Šalamúna v legendách o svojom pôvode od majstrov, ktorí stavali chrám pod jeho vedením, hodilo svoj špinavý tieň na jeho meno. A pre ovečky bola týmto otázka uzavretá.

Pravoslávie si však zachovalo text, cudzí pre vierouku pochádzajúcu z proroctva Izaiáša. Preto tí, čo sa považujú za pravoslávnych veriacich, sa aj tak budú musieť vysporiadať s otázkou, či je pravdivé proroctvo Šalamúna, alebo je pravdivé *proroctvo Izaiáša, ktoré ho popiera a z ktorého vychádzajú všetky (bez výnimky) novozákonné vieroučné tradície.*

My sme už skôr uznali aj zdôvodnili pravdivosť Šalamúnovho proroctva²³, a „proroctvo“ Izaiáša hodnotíme ako prelud a programovanie správania nespravodlivo zmýšľajúcich, ktorí sa rozhodli vykonať experiment s Bohom a svätcom, aby vyskúšali silu Božiu, no boli zahanbení, hoci o tom nemajú vedomosť.

Boh Šalamúna a boh Izaiáša sú rôzni bohovia jednej Biblie.

Boh, ktorý existuje, prostredníctvom Knihy múdrosti informoval, že je mu cudzie podporovať nepravdoverných a nedopustí popravu svätca, pričom Božie tajomstvá prikryjú jeho vyslobodenie z rúk nečestných a nespravodlivo zmýšľajúcich.

Preto Šalamún, ktorý Boha neohováral, zomrel na starobu. A život Izaiáša, ktorý ohováral pravdoverného, milostivého a milosrdného Boha, bol ukončený v súlade s jeho zlomyseľnosťou:

²¹ Obyvateľov Ninive, hlavného mesta Asýrie (zničené v r. 612 pred n.l. babylonskými a médskymi vojskami).

²² Podrobnejší výklad tohto súboru znamení (v našom chápaní ich zmyslu) je uvedený v našej knihe „K Božiemu kráľovstvu“.

²³ Vid' naše knihy „Otázky metropolitovi Jánovi a hierarchii Ruskej pravoslávnej cirkvi“, „K Božiemu kráľovstvu...“, „Krátky kurz...“.

«Bude sa sekera vyvyšovať nad tým, kto ňou rúbe? Bude sa píla vystatovať nad tým, kto ňou hýbe?» (Izaiáš, 10:15).

Ako píše Talmud, Izaiáš bol rozpílený drevenou pílou na príkaz kráľa Manasses²⁴. Boh ho ani neuznal dokonca ani za Svoj nástroj: nástrojom Božej odplaty sa stal kráľ Manasses, a Izaiáš (*podobne ako bulgakovský M.A. Berlioz*) sa stal obeťou Božieho dopustenia za šírenie v spoločnosti ľží v mene Boha, ktorý existuje, a za Jeho ohováranie.

V tejto knihe ešte rozoberieme tie stránky života, ktoré sú spojené s obomi prorocťami a vnútrospoločenským mechanizmom, vplyvom ktorého je jedno z nich uznané oficiálnymi cirkvami ako «bohom inšpirované», a druhé *sa odovzdáva z pokolenia na pokolenie ako kričiaca výčitka*, volajúca po rozume ľudí a ich viere **Bohu, ktorý existuje**.

12. — 24. júla 2000

Spresnenia: 7. — 14. októbra 2000

²⁴ Judský kráľ (695-642 pred n.l.). – pozn. prekl.

11. Vznešená hodnosť proroka

V prostonárodnom bohosloví ruskej civilizácie Boh nie je «najvyšším policajtom». To znamená, že On k sebe nikoho nevolá spôsobom: „*Hej, ty! Pristúp bližšie. Tvárou kzemi! Žiadne prudké pohyby! Počuj, dobre si zapamätaj a povedz to aj ostatným, nech robia, ako som prikázal...*“¹ Boh skrátka odpovedá všetkým tým, ktorí sa úprimne a v súlade so svedomím k nemu obracajú. Odpovedá im tak, že sa znižuje na úroveň a spôsoby chápania sveta každého z nich, a odкрýva im pritom niečo o Živote buď priamo vo videniach ich vnútorného sveta, alebo nepriamo: cez iných ľudí, cez kultúrne pamiatky, alebo prostredníctvom *univerzálneho Jazyka znamení — zmenou životných okolností a faktov*.

V dejinách preto vždy existovali ľudia, ktorí takýmto spôsobom preberali od Boha poznanie Pravdy-Istiny a delili sa oň s ostatnými ľuďmi. A práve v tomto zmysle (*života v neustálom a svedomitom dialógu s Bohom, ktorý začali oni sami*) boli Božími prorokmi a Jeho vyslancami k druhým ľuďom. Jedni v tom uspeli viac, iní menej, no každý z nich zanechal v dejinách svoju stopu.

V niečom sa dopúšťali chýb, podmienených svojou mravnosťou, ktoré buď sami následne naprávali, alebo sa tieto chyby stávali súčasťou kultúry na dlhý čas a naprávali ich až ľudia, ktorí bez strachu a svedomito pod Božím vedením porušovali nepravdoverné spoločenské tradície a preberali od Boha Pravdu-Istinu v nejakých jej iných aspektoch.

A okrem nich vždy existovali aj ľudia, ktorí v sebe začuli niekoho výzvy už spomenutého typu: „*Hej, ty! Pristúp bližšie. Tvárou kzemi! Žiadne prudké pohyby! Počuj, dobre si zapamätaj a povedz to aj ostatným, nech robia, ako som prikázal...*“ a reagovali na tieto výzvy.

Do psychiky ďalších sa aj bez takýchto výziev vkrádali informačné toky, zamaskované pod informačnými tokmi ich vlastného vnútorného sveta. A niektorí takto dostávali rôznorodé informácie, riadili sa radami a príkazmi zdroja týchto informácií – «vnútorného hlasu». Niektorí z nich stotožňovali a aj dnes stotožňujú zdroj, od ktorého preberajú informácie, s Bohom. Nezamýšľajú sa ani nad zmyslom prevzatej informácie, ani nad jej miestom v systéme príčinnno-následkových podmieneností existencie spoločnosti, Sveta a všetkého. A vo svojej slepej viere, že sú Božími vyvolencami, šíria v spoločnosti tieto získané informácie ako Zvestovanie Zhora.

No ako sme už hovorili skôr a ako bolo aj ukázané na konkrétnych historických príkladoch z minulosti i súčasnosti², tak v histórii pôsobili a aj

¹ V Puškinovej básni „Prorok“ sa píše práve o takomto oslovení človeka akoby Zhora.

² A tiež v našich ďalších knihách, konkrétne: „Rozhermetizácia“, „Mŕtva voda“, „K Božiemu kráľovstvu...“, „Smutné dedičstvo Atlantídy“.

pôsobia spoločensky prejavované aj «neprejavované»³ sily, ktoré sa snažili a snažia postaviť medzi človeka a Boha, aby v „lepšom“ prípade získali nejaké «provízie» od človeka a ľudstva za uskutočňovanie ich „prostredníctva“, a v horšom prípade, aby si podriadili človeka i ľudstvo, odvedúc ľudí od **Boha, ktorý existuje**, tým že im skonštruujú obrazy bohov, ktorí neexistujú, a na ich osnove vytvoria egregory, cez ktoré budú môcť riadiť sociálne a prírodné procesy.

A práve tieto sily majú záujem na tom, aby v každej dobe a v každej spoločnosti existoval nimi schválený vzorový text «svätého písma», pod vplyvom kultu ktorého sa v spoločnosti formujú dogmy (*nespochybniteľné predstavy o vzťahu človeka s Bohom*) a budujú vzťahy medzi ľuďmi v spoločnosti, a vzťahy medzi spoločnosťami rôznych kultúr v globálnej civilizácii. Výsledkom toho spoločnosť, ktorá uverí nezmyslom a klebetám o **Bohu, ktorý existuje**, plodí egregory, ktoré následne riadia jej život, no ktoré sú sami riadené pohlavármi kultu a ich prejavými alebo «neprejavými» pánmi.

Ako nám ukazuje osud strateného prvého exemplára tabúľ s *písomným* Zvestovaním Mojžišovi, tak všetky ďalšie vzorové verzie textov «svätých písem» formovali ľudia — vyjadrujúc pritom svoju reálnu, a nie deklaratívno-vzorovú (*rituálne vyjadrenú v etikete*) mravnosť. Boli formované pod vplyvom tých vnútrospoločenských a mimospoločenských síl, ktoré mali záujem na realizovaní vlastných cieľov vo vzťahu k danej spoločnosti a celému ľudstvu.

Vzorové exempláre «svätých písem», aj keby boli bez akýchkoľvek deformácií Pravdy-Istiny, *sa stávajú základom kultov dogmatickej viery bez svedomia*, uvádzajú ľudí do omylu a bránia, aby sa v nich prejavila svojráznosť oddanej viery Bohu podľa svedomia, charakteristická pre úlohy Prozreteľnosti v každej dobe.

Deje sa tak okrem iného aj v dôsledku ohraničeného obsahu textov. Preto sa úplne všetky «vzorové» verzie pri rozšírení ich *kultu, zahmlievajúceho vieru Bohu podľa svedomia*, stali prostriedkom na dosiahnutie cieľov voči človeku i ľudstvu tých síl, ktoré si robia nárok byť „prostredníkmi“ medzi človekom a **Bohom, ktorý existuje**, alebo ktoré ľudí od Boha odvádzajú do svojej moci prostredníctvom egregorov (bohov, ktorí neexistujú), cielene týmito silami vytvorených asi tak, ako sa dnes vytvárajú operačné systémy a súbory programov pre počítače, a na ich základe informačné siete ako internet. Iné je len to, že v prípade egregorov sú nositeľmi nejakého operačného systému a programového prostredia samotní ľudia.

Všetko povedané sa týka aj histórie formovania samotnej Biblie. Tak sa do kánonu Starého zákona, ktorý je spoločný pre historicky reálny judaizmus aj všemožné „kresťanstvá“, dostávali texty s presne určenou tematikou a zmyslom

³ *Prejavované* — v spoločnosti známe; „*neprejavované*“ — o ktorých spoločnosť netuší, ale vplyv ich pôsobenia cíti. — pozn. prekl.

povedaného i zamlčaného (textu i podtextu). Pritom do kánonu neboli zaradené iné texty s inou tematikou a zmyslom povedaného a zamlčaného, ktoré odporovali cieľom tvorcov kánonu, a v ešte väčšej miere – texty, ktoré odporovali cieľom ich prejavovaných a «neprejavovaných» pánov.

Aby sme nerozprávali naprázdno, uvedieme pre porovnanie fragment z knihy Kazateľ, ktorej autorstvo cirkev pripisuje Šalamúnovmu peru:

«11. Nie rýchlo sa vykonáva súd nad zlými skutkami; preto sa srdce ľudských synov nebojí konať zlo. 12. Aj keď hriešnik stokrát spácha zlo a uviazne v ňom, tak ja viem, že dobre bude tým, čo sa boja Boha a majú bázeň pred Jeho tvárou; 13. nečestným dobre nebude a podobne ako tieň sa dlho neudrží ten, kto nemá bázeň pred Bohom. **14. Na zemi sa deje taká márnosť: svätcov postihuje to, čo by si zasluhovali skutky nečestných, a nečestných stretáva to, čo by si zaslúžili skutky svätcov** (vyznačené nami v citáte)⁴. Povedal som, že je to márnosť! **15. A pochválil som radovánky; lebo pre človeka niet nič lepšieho pod slnkom ako jesť, piť a radovať sa: to ho sprevádza pri jeho práci počas dní jeho života, ktoré mu dal Boh pod slnkom** (vyznačené nami v citáte)⁵ 16. Keď som zameral svoje srdce na to, aby som spoznal múdrosť a prezrel si diela, ktoré sa konajú na zemi, medzi ktorými človek ani dňom, ani nocou nepozná sen, — **17. vtedy som uvidel všetky diela Božie a zistil, že človek nemôže poňať diela, ktoré sa konajú pod slnkom. Nech by sa človek ako snažil skúmať, aj tak to nepostihne; a keby nejaký mudrc povedal, že on vie, aj tak to nemôže poňať** (vyznačené nami v citáte)»⁶ (Kazateľ, kap. 8).

⁴ Ďalej sa táto myšlienka ešte rozvíja (Kazateľ, kap. 9:3): «*To je na tom zlé, čo sa deje pod slnkom, že rovnaký údel majú všetci, a srdce synov ľudských je plné zla, šialenstvo je v ich srdci, v ich živote; a potom odchádzajú k zomrelým*». Porovnajte si toto i vyznačenú časť textu s Šalamúnovou múdrosťou, kde sa tvrdí, že svätca nikdy nepostihne to, čo sa deje s nečestnými, a na názor vyslovený nespravodlivo zmýšľajúcimi (analogický s Kazateľom) Šalamún odvetil:

«Takto oni mudrovali, ale zmýlili sa, lebo zloba ich oslepila, a nerozpoznali Božie tajomstvá. Nečakali odmenu za svätosť života. Neverili, že čisté duše sú hodné odmeny» (Kniha múdrosti, 2:21, 22).

⁵ Porovnajte so Šalamúnovou múdrosťou, kde analogická myšlienka o tom, že zmyslom ľudského života je «chutne sa nažrať» a opájať sa ďalšími zmyslovými pôžitkami, vložená do úst nespravodlivo zmýšľajúcich:

«Tak hor sa! Užime si terazšie blahá, poďme si rýchlo užívať svet ako za mlada! Opime sa drahým vínom a vôňami, nech nás neobíde jarný kvet života! Ovenčime sa kvetmi ruží skôr, než uvädnu. Nech každý z nás má účasť na našom pôžitku; všade zanecháme stopy veselosti, veď to je náš osud a náš podiel» (Kniha múdrosti, 2:6-9).

⁶ Porovnajte so Šalamúnovou múdrosťou, kde sú vymenované príčiny tejto neschopnosti nespravodlivo zmýšľajúcich pochopiť Boží Zámer:

→→→

A po mnohých žalobách sa kniha Kazateľ končí nasledujúcimi slovami:

«8. Márnosť nad márnosť, povedal Kazateľ, všetko je len márnosť. 9. Okrem toho, že kazateľ bol múdry, učil ešte aj ľud poznaniu. Všetko skúšal, skúmal, a zostavil mnoho prísloví. 10. Kazateľ sa snažil vyberať pôvabné slová a slová pravdy sú ním napísané správne. 11. Slová múdrych sú ako ihly, ako zatlčené klince, a ich zostavovatelia sú od jedného pastiera. 12. A všetkého, čo je mimo tohto, syn môj, toho sa chráň: robiť mnoho kníh je robota bez konca, a priveľa čítania unavuje telo. 13. Vypočujme si podstatu všetkého: boj sa Boha a Jeho prikázania dodržiuj, lebo v tom je celá povinnosť človeka; 14. lebo všetky diela Boh privedie na súd, aj všetky tajné, dobré či zlé.“ (Kazateľ, kap. 12)

Šalamún učil ľud poznaniu, ktoré bolo odlišné od toho, čím je zavŕšená kniha Kazateľ. V Šalamúnovej múdrosti čítame:

„25. Poučte sa z mojich slov, bude vám to na osoh» (Kniha múdrosti, kap. 6)

«1. Aj ja som človek smrteľný, tak ako všetci, potomok prvého stvoreného pozemšťana. Moje telo sa utvorilo v matkinom lone 2. za desať mesiacov, keď zhustlo v krv z mužského semena a rozkoše, ktorá sa pridružila k spánku. 3. Po narodení som začal vdychovať spoločný vzduch a padol som na rovnakú zem, a mojím prvým hlasom bol plač, ako u všetkých. 4. Bol som vychovaný v plienkach a starostlivosti; 5. lebo ani jeden kráľ nemal iný počiatok zrodu: 6. jeden je vstup do života pre všetkých a jediný je aj výstup. 7. Preto som sa modlil, a bol mi darovaný rozum; prosil som, a zostúpil na mňa duch múdrosti. 8. Uprednostnil som ju pred žezlami a trónmi, a bohatstvo som pokladal za nič v porovnaní s ňou. 9. Ani drahokam som nestaval jej na roveň; lebo pri nej je všetko zlato iba ničotným pieskom, a striebro v porovnaní s ňou iba

«1. Milujte spravodlivosť, súdiaci zeme, pravdivo uvažujte o Hospodinovi, a v úprimnosti srdca Ho hľadajte, 2. On je nachádzaný tými, čo Ho neskúšajú a nezjavuje sa tým čo Mu neveria. 3. Bo nepravdivé mudrovanie vzdáľuje od Boha a skúšanie Jeho sily odhaľuje bláznov. 4. Do zlej duše nevojde múdrosť a nebude bývať v tele podrobenom hriechu, 5. lebo svätý Duch múdrosti sa vzdiali od zloby, vyhne sa nerozumnému mudrovaniu a zahanbí sa pred blížiacou sa nepravdou. 6. Duch múdrosti má ľudí rád, no neospravedlní rúhača pre jeho ústa, lebo Boh je svedkom jeho vnútorných zmyslov a pravdivým divákom jeho srdca, a poslucháčom jeho jazyka» (Kniha Múdrosti, kap. 1)

A priamo sa hlása poznateľnosť Zámeru:

«A Tvoju vôľu kto by poznal, ak by si Ty nedaroval múdrosť a nezoslal zhora Svojho svätého Ducha? Tak sa napravili cesty žijúcich na zemi, a ľudia sa naučili tomu, čo sa ti páči, a zachránili sa múdrosťou. Ona chránila prvého otca ľudstva, ktorý bol stvorený sám, a zachraňovala ho pred vlastným pádom: dala mu silu vládnuť nad všetkým. A nespravodlivý, ktorý vo svojom hneve od nej odpadol, zahynul v bratovražednom besnení». (Kniha Múdrosti, kap. 9:17-18 — 10:1-3)

kusom blata. 10. Zaľúbil som si ju viac než zdravie a krásu, a dal som jej prednosť pred svetlom, lebo jej svetlo je nehasnúce. 11. A spolu s ňou dostal som aj iné blahá, skrz jej ruky nespočetné bohatstvo. 12. Všetkému tomu som sa tešil, lebo riadila ich múdrosť; ale nevedel som, že je aj ich príčinou. 13. Nezištne som sa naučil, bez závidi podávam ďalej, neskrývam jej bohatstvá, 14. lebo ona je pre ľudí nevyčerpatelným pokladom; kto ju používa, vstupuje do spolupráce s Bohom prostredníctvom darov učenia. 15. Len nech Boh dá, aby som hovoril zrozumiteľne a dôstojne uvažoval nad darovaným, lebo On je tým, kto vedie k múdrosti a opravuje múdrych. 16. Veď v Jeho ruke sme my aj naše slová, všetko chápanie i každá zručnosť. 17. On sám mi dal neklamné poznanie vecí, aby som spoznal stavbu sveta a činnosť živlov, 18. začiatok, koniec aj stred čias, zmeny cyklov a zmeny čias, 19. kolobeh rokov i zoskupenie hviezd, 20. povahu živočíchov a vlastnosti zvierat, silu vetrov a myšlienky ľudí, rozdielnosť rastlínstva a moc koreňov. 21. Spoznal som všetko, skryté i zjavné, lebo naučila ma to Múdrost', odborníčka na všetko. 22. Veď ona je duch rozumný, svätý, jedinečný, mnohonásobný, jemný, rezký, prenikavý, bez poškvrniny, jasný, neurážajúci, milujúci dobro, rýchly, 23. nezastaviteľný, dobročinný, ľudomilný, pevný, nezlomný, pokojný, radostný, vševidiaci a prenikajúci každého rozumného, čistého a najjemnejšieho ducha. 24. Lebo múdrosť je pohyblivejšia než hocijaký pohyb a svojou čistotou preniká všetkým. 25. Ona je dychom Božej moci a čistým výronom slávy Všetrdžiteľa: preto nič poškvrnené do nej nevstúpi. 26. Ona je odbleskom večného svetla a čistým zrkadlom Božieho konania, a obrazom jeho dobroty. 27. Hoci je len jedna, predsa môže všetko, a prebývajúc sama v sebe — obnovuje všetko, a z pokolenia na pokolenie vstupuje do svätých duší a pripravuje tak Božích priateľov a prorokov. 28. Veď Boh miluje len toho, kto žije s múdrosťou. 29. Je krajšia než slnko, prevyšuje celý hviezdny svet. V porovnaní so svetlom je viac, 30. lebo po svetle nasleduje noc, ale múdrosť žiadna zloba nepremôže» (*Kniha múdrosti, kap. 7*).

«1. Bystro sa šíri od jedného konca k druhému, a všetko riadi prospešne. 2. Zamiloval som si ju a túžil som po nej od mladi, chcel som si ju vziať za nevestu, stal som sa milovníkom jej krásy. 3. Jej urodzenosť je o to vyššia, že žije s Bohom a Vládca všetkých si ju zamiloval: 4. je dôverníčkou Božieho umu a voličkou Jeho skutkov» (*Kniha Múdrosti, kap. 8*).

Takže porovnanie kánonického a nekánonického textu ukazuje, že kánon Starého zákona vytvorili tak, aby kultivoval neznalosť a zlostný fanatizmus. Pritom Šalamúnovi odopreli autorstvo Knihy múdrosti, hoci táto nekánonická kniha nesie jeho meno, a kánonickú knihu Kazateľ nazvali anonymnou prezývkou, aby sa zbytočne nespomínal Šalamún, ktorý učil „nie to“,

podrývajú svojím učením základy „toho“, čo tieto sily cielene vnášali a vnášajú do života už celé tisícročia. Základy „čoho“? — Tohto:

Doktrína „Deuteronomium-Izaiáš“

«*Nedávaj na úrok svojmu bratovi (podľa kontextu súkmeňovcovi-židovi) ani striebra, ani chleba, ani hocičo iné, čo je možné dávať na úrok; cudzincovi (t.j. nie-židovi) dávaj na úrok, aby ťa pán boh tvoj (t.j. diabol, ak sa skrz svedomie pozrieme na podstatu úrokového parazitizmu) požehnal vo všetkom, čo sa robí rukami tvojimi na zemi, do ktorej ideš, aby si v nej vládol*» (posledné sa týka nielen staroveku a nielen Palestíny obetovanej starovekým židom, pretože toto je prevzaté nie zo správy o rozšifrovaní jediného zvitku dajakého chorobopisu, nájdeného v ruinách starovekej psychiatrickej liečebne, ale zo súčasnej, masovo publikovanej knihy, propagovanej všetkými cirkvami a časťou „inteligencie“ ako večnej pravdy, danej akoby Zhora) — *Deuteronomium, 23:19, 20. «A budeš vládnuť nad mnohými národmi, a oni nad tebou vládnuť nebudú» — Deuteronomium, 28:12. «Vtedy synovia cudzincov (t.j. nasledovné pokolenia nie-židov, ktorých predkovia vliezli do zámerne nesplateľných dlhov voči plemenu úžerníkov-spoluveriacich) budú stavať tvoje múry (takto teraz mnohé rodiny arabov-Palestíncov vo svojom živote závisia od možnosti pracovných ciest do Izraela) a ich králi ti budú slúžiť* („Ja som žid kráľov – vyjadrenie jedného z Rothschildov na nevydarený kompliment na jeho adresu: „Vy ste kráľ židov“); *lebo vo svojom hneve som ťa ničil, ale vo svojej priazni budem k tebe milostivý. I budú tvoje brány otvorené, nebudú sa zatvárať ani vo dne, ani v noci, aby bolo k tebe prinášané bohatstvo národov a boli privádzaní ich králi. Lebo národy a kráľovstvá, ktoré ti nebudú chcieť slúžiť, zahynú, a také národy budú úplne vykorenené*», — *Izaiáš, 60:10-12.*

Hierarchovia všetkých akoby-Kresťanských Cirkví, vrátane hierarchie «ruského» «pravoslávia», trvajú na svätosti tejto ohavnosti a kánon Nového Zákona, ktorý prešiel cenzúrou a redakciou ešte pred Nicejským koncilom (325 n.l.), ju hlása v mene Krista (*bez akéhokolvek opodstatnenia*) až do skončenia vekov — ako blahý Boží Zámer:

«*Nemyslite si, že Ja som prišiel narušiť zákon alebo prorokov. Ja som ich neprišiel narušiť, ale vyplniť. Pravdivo vám hovorím: kým sa nepominie nebo i zem, nepominie zo zákona ani jedno písmenko, ani jedna čiarka, kým sa nenaplní všetko*» — *Matúš, 5:17, 18.*

* * *

Toto je konkrétny zmysel spoločenskej doktríny Biblie, ktorého zlým šílenstvom sa nakazila vládnuca „elita“ Rusi pri kontakte s Byzanciou, už hynúcou od toho istého biblického jedu. My sme jej dali meno podľa citovaných

biblických kníh: doktrína „Deuteronómium–Izaiáš“. A nech si pravoslávne patriotické spoločenstvo úprimne odpovie na otázku:

Môže azda od Boha pochádzať hanebná doktrína rasového „elitárno“-nevoľníckeho systému, šíreného do globálnych rozmerov na základe mafiánsky organizovanej parazitickej kultúry *úžery, zabezpečujúcej pre medzinárodnú rasovú mafiu monopolne vysokú solventnosť na všetkých trhoch, kde niet Idey?*⁷

Hoci existujú aj iné názory hlásajúce bezpodmienečnú svätosť Biblie ako bohom inšpirovaného písma *bez ohľadu na obsah jej textu i podtextu*, no my sa pridriavame toho, že uvedená doktrína je ohavnosť a nemôže pochádzať od Boha. A podľa toho aj konáme: slobodne a svedomito vo viere Bohu.

No bez ohľadu na odpoveď na položenú otázku je táto doktrína protiruská. A každý, kto ju podporuje, či už vedome alebo nevedomky (účast'ou na cirkevnom živote biblicky „pravoslávnej“ cirkvi, hoc len občasným dodržiavaním jej obradov podľa sformovanej tradície), tak svojím duchom nie je Rus: bez ohľadu na svoj etnický pôvod je odpadlíkom od Boha a otrokom židov, ktorí sami sú otrokmi pánov tejto ohavnosti.

V uvedenej doktríne Deuteronómium-Izaiáš (*podľa názvu citovaných kníh Biblie*) niet miesta pre etnicko-ruský ani celorossijský⁸ patriotizmus: otroci nemajú a nemôžu mať Vlast' ani ľudské práva⁹ — môžu mať iba povinnosti voči

⁷ «Žiadne bohatstvo si nedokáže kúpiť vplyv zverejnenej myšlienky», — A.S. Puškin.

⁸ Rossia je súčasná Ruská Federácia, ktorá je domovom mnohých národov. – pozn. prekl.

⁹ Z toho vyplýva: dovedy, kým sa židovská časť obyvateľstva Izraela pridriava doktríny Deuteronómium-Izaiáš (*bez ohľadu na to, či z presvedčenia alebo len tradične*), tak štát Izrael nemá budúcnosť a existuje len v medziach Božieho dopustenia.

Ak by sa k arabskému obyvateľstvu Palestíny od začiatku správali ako k ľuďom, a nie podľa starozákonne-talmudickej doktríny Deuteronómium-Izaiáš ako k podrobovanému si „prostrediu“, tak by neexistovala ani **Balfourova deklarácia** z roku 1917 o vytvorení židovského «národnostného ohniska» v Palestíne (*Balfour bol anglickým lordom a židovským prisluhovačom, ministrom zahraničných vecí Veľkej Británie v rokoch 1916 až 1919*), nebolo by ani následnej teroristickej politiky (*organizovanej na základe medzištátnych dohôd*) voči miestnemu arabskému obyvateľstvu. Ak by aj židovský štát v Palestíne vznikol na základe projektu, no vychádzajúceho z všeľudskej mravnosti a nie z fašistickej starozákonne-talmudickej mravnosti, tak by v ňom bol pevný mier, a nie zdĺhavá vojna za vybudovanie „veľkého Izraela“.

→→→

svojim pánom, ktorí sami rozhodujú: koľko potrebujú otrokov, aké plemená (národnosti) a čím každého z nich osobne zamestnajú; k čomu prispôbia každé z plemien týchto „hovoriacich a mysliacich zvierat“, ktoré boli dané „skutočným“ ľuďom, aby im slúžili. Vzťah každého normálneho človeka jak k otrokom, tak aj k otrokárom (*aj tým, ktorí sa otrokármi stali, aj tým, ktorí sa o zavedenie otrokárstva pokúšajú*) leží mimo noriem ľudskej etiky a mimo oblasť práv človeka¹⁰.

Doktrína Deuteronomium-Izaiáš je tou pravou sociálnou doktrínou PROTIRUSKEJ „pravoslávnej“ CIRKVI: práve ona je neoddeliteľnou časťou písma uznaného všetkými cirkvami Kristovho mena ako «bohom inšpirovaného» «slova Božieho», ktoré nikdy nepominie a nemôže byť zrušené ani zmenené.

Všetky ostatné dobromyseľné cirkevné reči, poučenia o Kristovi, o добрote a kresťanských cnostiach, a tiež takzvaná „*Spoločenská doktrína Ruskej pravoslávnej cirkvi*“, prijatá na miestnom archijerejskom koncile v auguste 2000 (*v čase záhuby atómovej ponorky „Kursk“*), sú len slová pozemských ľudí podriadených biblickému svetonázoru, ktoré môže každý cirkevný hodnostár kedykoľvek poprieť a nazvať ich «omylom danej epochy», pretože sú určené len na jedno:

Zamaskovať pred spoločnosťou protiludskú doktrínu Deuteronomium-Izaiáš pri jej realizácii v konkrétnych spoločensko-historických podmienkach pod rúškom esteticky vycibrených rituálov a dobromyseľných rečí zo strany zaklánačov¹¹ tejto spoločnosti.

Jediným ľudským riešením blízkovýchodnej krízy za súčasných podmienok by bolo, ak by Izrael priznal fašistický a protiludský charakter Balfourovej deklarácie aj všetkých nasledujúcich dokumentov, ktoré priviedli ku vzniku Izraela, v dôsledku čoho budú mať Arabi (*vyhnaní zo svojej zeme židovskými osídľencami*) plné právo vrátiť sa do dnešného Izraela ako jeho právoplatní občania; a všetci Arabi aj Židia musia uznať, že vlasťou človeka je tá zem, kde sa narodil a vyrástol, a preto nemôže byť ani reči o vyhnaní z Izraela tých, čo sa tam narodili, a o rozbíjaní rodín v dôsledku vyhnaní staršej generácie, ktorá sa prist'ahovala.

Z týchto dvoch postojov by mali vychádzať ďalšie kroky oboch strán v blízkovýchodnom konflikte, ale aj kroky všetkých vonkajších síl, ktoré sa skutočne snažia o to, aby na Zemi zvíťazila Ľudskosť.

¹⁰ A preto potlačenie pokusov o zavedenie (separatistami) otrokárstva na území Čečenska nie je porušením žiadnych ľudských práv, ale je vytvorením základov pre budúce obnovenie ľudských práv v samotnej čečenskej spoločnosti a v jej vzťahoch k iným spoločenstvám.

¹¹ V ruskom jazyku slovo „zavoražovať“ (začarovávať), čím sa označuje jeden z druhov mágie, obsahuje slová „vor“ (zlodej) a „vorog“ (nepriateľ).

A práve tieto vnútrospoločenské a mimospoločenské sily, realizujúce túto doktrínu a konajúce v medziach Božieho dopustenia, rozhodovali o tom, koho konkrétne z ľudí, ktorí vyjadrovali rôzne názory na teologicko-sociologické¹² otázky, vyzdvihnú ešte za života na úroveň «prorokov» zvestujúcich «istinu od Boha»; koho zlikvidujú a postarajú sa, aby ich slová a skutky upadli do zabudnutia; koho vyzdvihnú na úroveň «prorokov» posmrtné alebo za života, no zredigujú všetko čo povedal podľa svojich cieľov, pridajúc k povedanému aj niečo vlastné (vo forme vysvetľovania detailov textu pre „neznalý dav“), a niečo z povedaného vyjmú (pod zámenkou „neaktuálnosti“ alebo „nezrozumiteľnosti“ pre „nevzdelanú“ väčšinu).

Oni rozhodovali o tom, kedy potrebujú „vytvoriť“ proroka celkom od nuly, pôsobiac na nájdeného kandidáta mimozmyslovým vplyvom, výsledkom ktorého on sám úprimne — ako svoje — vykladá a opisuje všetko, čo oni potrebujú; alebo pod ich mimozmyslovým vplyvom deformuje to, čo prijal podľa svedomia od **Boha, ktorý existuje**¹³. Tieto isté sily rozhodovali, o koho a ako sa budú starať spomedzi nimi objavených skutočných Božích ľudí, a tiež spomedzi nimi vytvorených „prorokov“.

Okrem toho existuje aj rad spoločenských okolností, v ktorých vystupuje osoba pravého alebo vytvoreného «proroka», ktoré dodávajú špecifický ráz tomu, čo «proroci» odovzdávajú do spoločnej kultúry zo svojho vnútorného sveta.

* * *

Odbočenie od témy 1:

O pojmach, chápaní sveta a vzájomnom pochopení¹⁴

Každá kultúra je okrem iného charakteristická aj spôsobmi chápania sveta, ktoré sa v nej vyvinuli, a tiež tým, čo môžeme nazvať «úrovňou chápania sveta». Samozrejme, že bez toho, čo sa nazýva «pojmem», nemôže žiadny jednotlivec chápať, čo sa okolo neho deje; a bez určitej jednoty «pojmov» v spoločnosti nie je možné, aby sa jednotlivci chápali medzi sebou. A hoci sa toto zdá byť všetkým „jasné“, treba ešte vysvetliť zmysel termínu «pojmem», aby sme ho správne pochopili.

¹² Čisto «teologické» otázky v spoločnosti ľudí nebývajú.

¹³ Toto je možné, ak sa prienik do psychiky umelo vytváraného alebo podchyťovaného prirodzeného «proroka» realizuje na podvedomej úrovni jeho psychiky, a jeho *reálna mravnosť riadiaca všetky úrovne psychiky* je taká, že nevie rozlíšiť zvonka vstúpené sugescie od skutočného zoslaného Zvestovania a od svojich vlastných myšlienok. Vtedy sa v jeho vedomí zlievajú rôzne (*svojou mravno-etickou podmienenosťou*) informačné toky (*Zvestovaní, sugescií a vlastných myšlienok*), pochádzajúce z rôznych zdrojov, do jedného toku.

¹⁴ Tematicky rozšírené v porovnaní s prvým vydaním.

Je nám jasné, že «pojmem» nie je slovo ani fráza, ani symbol, ani skupina či postupnosť symbolov ako takých. No na druhej strane, obraz (*v zmysle: statický a nemenný*), videnie (*v zmysle: «film» na «obrazovke» vnútorného zraku*), melódie (hudba), v ktorých psychika jednotlivca modeluje životné javy, reprodukuje ich vo vnútorných prežitkoch a predstavuje si to, čo nebolo, — to tiež nie sú pojmy. Obrazy objektívnej reality ako celku (*i jej fragmentov*) existujúce mimo ľudskej psychiky, to tiež nie sú pojmy. A subjektívne obrazy a videnia existujúce v ľudskej psychike sú druhotné vo vzťahu k objektívnym obrazom (*s výnimkou obrazov, ktoré vznikajú v psychike počas tvorby, a ktoré predchádzajú zhmotneniu zámeru do materializovaného diela ľudskej tvorivej činnosti*).

Pojem, to je určitost' vzájomného súvisu v psychike človeka **medi** slovom, frázou, symbolom, skupinou alebo postupnosťou symbolov nejakého jazyka (*používaného v spoločnosti alebo čisto osobného*) a subjektívnym obrazom, videním (*ale aj inými pojmami*)¹⁵.

Chápanie sveta — to je súbor pojmov, ktorými disponuje psychika daného jedinca. Keďže *každý pojem je dvojzložkovým javom (konkrétny obraz + konkrétne «slovo» nejakého jazyka)*, tak pojmy v tomto súbore môžu byť navzájom poprepájané jak na úrovni jazykových prostriedkov, tak aj na úrovni obrazovej zložky. Tomu sa hovorí **mozaikové** videnie a chápanie sveta.

Ak takéto vzájomné prepojenia medzi pojmami chýbajú, vedie to ku **kaleidoskopickému** videniu a chápaniu sveta.

¹⁵ Pre porovnanie uvedieme fragment článku z „Filozofického slovníka“ (*Moskva, «Politizdat», 1980*), v ktorom sa uvádza definícia termínu «pojmem»:

«Pojem je jedna z foriem odrazu sveta na úrovni poznania, spojená s použitím jazyka, forma (spôsob) zovšeobecnenia predmetov a javov. Pojmom sa nazýva tiež myšlienka, ktorá predstavuje zovšeobecnenie (*a myšlienkové vyčlenenie*) predmetov nejakej kategórie podľa ich špecifických (*hromadne odlišiteľných*) príznakov, pričom predmety tej istej kategórie (*atómy, zvieratá, rastliny, spoločensko-ekonomické formácie, atď.*) môžu byť zovšeobecnené do pojmov podľa rôznych skupín príznakov. Pojem má tým väčší vedecký význam, čím podstatnejšie sú príznaky (*tvoriace obsah*), podľa ktorých sa predmety zovšeobecňujú. Podľa toho, ako sa od príznakov, tvoriacich základný obsah pojmu, odvodzujú ďalšie spoločné príznaky v pojme zovšeobecnených predmetov (*a tým sa objasňuje kvalitatívna špecifikácia týchto predmetov*), sa pojem mení na určitý systém poznatkov. (...)»

Táto definícia je nezrozumiteľná a tým je vylúčené jej jednoznačné pochopenie, pretože filozofia dialektického materializmu, ktorá túto definíciu poskytla, nespája *pojmem ako jav v psychike jednotlivca* s procesom rozlíšenia obrazov jedných objektov od obrazov druhých objektov, jedných príznakov objektov od iných príznakov objektov, keďže pre ňu nie je informácia objektívna. Uvádžali sme to už skôr, a pozri tiež Prílohu 1: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi...“.

Rozdiel medzi chápaním sveta a videním sveta je v tom, že *chápanie sveta* nie je možné bez jazykových prostriedkov, ale *videnie sveta*, keďže ide o model Objektívnej reality na základe obrazov v psychike jednotlivca, môže existovať aj bez jazykových prostriedkov. Jedno a to isté videnie sveta môže byť vyjadrené rôznymi jazykovými prostriedkami či už jednej národnostnej kultúry, alebo rôznych národov disponujúcich jazykovou svojráznosťou svojich kultúr.

Ako sme uviedli už predtým, pojem vo svojej podstate predstavuje jednotu určitého «slova» jazyka a určitého obrazu, vytvoreného vo vnútornom svete človeka a odrážajúceho v jeho psychike čohokoľvek existujúce v Objektívnej realite (alebo čo sa má uskutočniť). Avšak človek je tvor spoločenský: nikto nemôže svojou osobou zastúpiť celú spoločnosť, ľudstvo; a nedostatok komunikácie s inými ľuďmi vylučuje možnosť osobnostného rozvoja v detstve a spôsobuje degradáciu osobnosti u dospelých (prinajmenšom v kultúre dnešnej civilizácie, kde početnosťou prevládajú typy režimu psychiky¹⁶, odlišné od Ľudského). Nositeľmi pojmov sú živí ľudia tvoriaci spoločnosť¹⁷.

Jedným zo zjednocujúcich faktorov v spoločnosti je vzájomné chápanie sa; a jedným z faktorov rozdeľujúcich spoločnosť je absencia vzájomného chápania sa. Vzájomné chápanie sa medzi ľuďmi znamená, že rovnaké jazykové prostriedky vyvolávajú u rôznych ľudí rovnaké obrazy; a obrazom rovnakých javov v Objektívnej realite pridelujú rôzni ľudia rovnaké konštrukcie toho istého jazyka.

Preto vzájomné chápanie sa je medzi ľuďmi sťažené alebo vylúčené, ak rovnaké jazykové prostriedky u rôznych ľudí vyvolávajú rôzne alebo žiadne obrazy. Ak rovnakým javom objektívnej reality rôzni ľudia pridelujú rôzne jazykové konštrukcie a tieto jazykové konštrukcie vylučujú synonymický¹⁸ prechod (od nich) k iným *jazykovým konštrukciám zabezpečujúcim vzájomné chápanie sa*, tak je vzájomné chápanie sa medzi nimi tiež nemožné.

Podľa štatistickej¹⁹ možnosti alebo nemožnosti vzájomného chápania sa rôznych ľudí v spoločnosti môžeme pojmy rozdeliť na dve kategórie:

¹⁶ Viac o režimoch psychiky v knihách VP ZSSR: „Otázky metropolitovi Jánovi a hierarchii Ruskej pravoslávnej cirkvi“, „K Božiemu kráľovstvu...“, „Od antropoidnosti k Ľudskosti“, „Príď na pomoc mojej neviere...“, „O rasových doktrínach: pravdepodobné, no nerealizovateľné“.

¹⁷ Ak živých ľudí niet (*napríklad ak národ vymrel*) alebo chýbajú nositelia (*národ zabudol svoju minulú kultúru*), a existujú len texty v ich jazyku, tak identifikácia chápania sveta nositeľov jazyka nositeľmi iného jazyka na základe ich vlastného chápania sveta je veľkým vedeckým problémom, ktorý si pre svoje vyriešenie vyžaduje zapojenie špecialistov: historikov, psychológov, jazykovedcov, atď.

¹⁸ Na základe slov s podobným alebo blízkym významom.

¹⁹ T.j. možnosti, ktorá sa vyskytuje v nejakej množine a ktorú možno opísať aparátom teórie pravdepodobností a matematickej štatistiky.

- **ustálené** pojmy, ktoré zabezpečujú v komunikácii dostatočne širokého okruhu ľudí bezproblémové vzájomné chápanie sa na princípe «je to jasné samo sebou», v dôsledku čoho sa v súbore týchto pojmov odráža «úroveň chápania sveta» danej spoločenskej skupiny alebo celej spoločnosti;
- pojmy **izolujúce** *ich nositeľov* v tom zmysle, že naladenie vzájomného chápania sa s nimi na princípe «je to jasné samo sebou» je viac-menej sťažené, a dokonca aj nemožné (*ak aj nie vo všetkých otázkach života, tak v niektorých z nich*)²⁰.

Príčiny vzniku *izolujúcich pojmov* spočívajú v tom, že ich nositelia vďaka profesionálnej špecializácii, nezvyčajnosti alebo jedinečnosti svojich životných skúseností:

- buď disponujú obrazmi, ktoré nie sú vlastné psychike väčšiny ľudí;
- alebo disponujú mohutnejšou slovnou zásobou a používajú jazykové konštrukcie, ktoré iní nevedia rozobrať a pochopiť po svojom;
- alebo v ich psychike vznikajú spojenia medzi obrazmi a jazykovými prostriedkami, ktoré sú odlišné od spojení v ustálených pojmoch;
- alebo sa tri vyššie menované faktory nejako navzájom prelínajú.

V spoločnosti vždy existuje určité množstvo ľudí, ktorí vedome a cielene podporujú existujúcu tradíciu chápania sveta na základe sformovaného systému ustálených pojmov. Časť z nich to robí preto, lebo ako nositelia iného chápania sveta, sformovaného na základe špecifických izolujúcich pojmov, takto parazitujú na spoločnosti, zneužívajúc pritom defektnosť prevládajúceho chápania sveta v spoločnosti. Druhá časť je sama fanatickou obeťou defektnej tradície chápania sveta, kultivovanou a vštepanou do spoločnosti tou prvou

²⁰ Vysvetlíme na príklade: V decembri 2000 sa J.M. Lužkov ocitol v rubrike „Komsomolskej pravdy“ «Ľudia, ktorí nás prekvapili» vďaka svojmu výroku: «Štátnosť sa musí budovať podľa lineárno-štábného princípu».

Človek v tom výroku môže uvidieť výzvu na zavedenie vojenskej diktatúry, ...ak nevie, že v západných učebniciach manažmentu sa pod termínom «lineárno-štábný princíp» rozumie riadiaca štruktúra, v ktorej má, *po prvé*, každý podriadený iba jedného priameho nadriadeného, a po druhé, niektorí z vedúcich vypracovávajú riadiace rozhodnutia a kontrolujú priebeh ich plnenia zo strany podriadených oddelení, nie však sami, ale opierajúc sa o prácu priamych nadriadených spolupracovníkov, pre ktorú sa ustálil vojenský termín «štáb».

V otázkach teórie súčasného západného manažmentu prejavila redakcia „Komsomolky“ svoje medzery v znalostiach, a preto u nej špecifický termín (*izolujúci profesionálnych manažérov od iných profesionálnych skupín*) vyvolal nesprávne pochopenie svojho významu a nie vyjadrený údiv: „Ako to, že *demokrat (?)* Jurij Michajlovič zrazu propaguje vojenskú diktatúru?“

Toto je spoločný problém dnešnej domácej i zahraničnej žurnalistiky: hovoriť a citovať slová bez pochopenia, z dôvodu absencie predmetno-obrazných predstáv o oblastiach spoločenského života, ktoré žurnalistika komentuje.

časťou. No aj jedni aj druhí sú zajedno v tom, že akýkoľvek odklon od tradície považujú za hlúposť. Z ich pohľadu v spoločnosti *«existujú dva druhy hlupákov: jedni nechápu to, čo by mali chápať všetci; druhí chápu to, čo by nemal chápať nikto»* (V.O. Kľučevskij, „Diela v 9 zväzkoch“, zv. 9, Moskva, «Mysl», 1990, str. 368).

Uvedený aforizmus, ak sa naň pozrieme nie z pohľadu sformovanej tradície, ale z pohľadu otázky «Čo je pravda?», má tiež svoj zmysel. V závislosti od toho, čo predstavuje (subjekty) izolujúci pojem, tak ten buď ustupuje nositeľom ustálených pojmov v príslušných oblastiach činnosti, alebo má nad nimi prevahu.

Je to dané tým, že jazykové prostriedky v ľudskej psychike náležia vedomej úrovni a sú adresované predovšetkým vedomiu. No subjektívne obrazy, tak či onak poprepájané s obrazmi javov Objektívnej reality, môžu patriť jak vedomej úrovni, tak aj podvedomým úrovniam psychiky. Z vedomej úrovne koná ľudská vôľa, a na nevedomých úrovniach psychiky pracujú iba automatizmy vonkajšieho a vnútorného správania²¹. Pritom objemy informácií spracovávaných na nevedomých úrovniach psychiky mnohonásobne prevyšujú možnosti vedomia (*mimo stavov tranzu*)²²: čo je maximálne 15 bitov/sekundu (*t.j. vedomie dokáže rozlíšiť najviac 15 rozdielnych obrázkov za sekundu, a pri rýchlosti projekcie od 16 obrazov a viac sa rozdielne obrázky zlievajú do jedného neprerušovaného pohyblivého obrazu, tak ako to vidíme na obrazovke pri sledovaní filmu rýchlosťou 24 snímok/sekundu*) a 7 až 9 objektov súčasne. Vďaka tejto zvláštnosti vedomej úrovne (*okrem stavov tranzu*) pojmový aparát, sformovaný v ľudskej psychike (*živelne alebo výsledkom cieľavedomého úsilia*) na základe nejakého jazyka, predstavuje jeden z prostriedkov riadenia spracovávania kolosálnych objemov informácií v obraznej «neverbálnej»²³ forme na nevedomých úrovniach psychiky (*toto zvyčajne nazývame neverbálnymi obrazmi*).

²¹ Pritom jednotlivec môže svoje konanie na základe rôznych automatizmov nevedomých úrovni psychiky vnímať ako skutočnú slobodu, nezamýšľajúc sa nad tým, ako tieto nevedomé automatizmy vznikli, v čom a ako ho obmedzujú. Takáto „sloboda“ prejavu podvedomých stereotypov správania, formovaných kultúrou spoločnosti, ktorá môže byť aj mravne škodlivou a nezodpovedajúcou Božiemu Zámeru, môže byť aj veľmi tvrdým a nevedomým otroctvom, v ktorom sa jednotlivec stáva rukojevníkom lži a chýb, koncentrovaných v algoritmike jeho nevedomých úrovni psychiky. Pritom tento jednotlivec bude predstavovať riziko nielen pre seba, ale aj pre ostatných.

Podrobnejšie vid' Príloha 1: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi...“

²² V stave tranzu sa vedomie môže posunúť do iných frekvenčných rozsahov, v ktorých jeho možnosti môžu mnohonásobne prevyšovať bežný stav.

²³ Ak máme byť presnejší, tak nevedomé úrovne psychiky majú svoje vlastné systémy kódovania objektívnej informácie do subjektívnych obrazov, t.j. majú vlastné jazyky, ktoré väčšina ľudí na úrovni vedomia ako jazyk nevníma.

Práve vďaka jazykovým prostriedkom a pojmovému aparátu (*v ktorom sa vyskytujú ustálené aj izolujúce pojmy*) môžu byť obrazové predstavy jedného človeka o čomkoľvek odovzdávané druhým ľuďom v tej miere plnosti a detailnosti, aká je potrebná vzhľadom na životné okolnosti, a bez využitia akýchkoľvek mimozmyslových praktík. V dôsledku toho neobmedzenú Objektívnu realitu, *zobrazovanú v obmedzenej psychike človeka väčšinou vo forme neverbálnych obrazov*, je možné spoznávať v nejakých jej prejavoch aj nepriamo, t.j. cez osobnú skúsenosť iných ľudí, a to aj cez skúsenosti minulých generácií, a nielen cez bezprostrednú osobnú skúsenosť samotného subjektu.

Okrem toho pojmový aparát, ktorý je nástrojom vysokej komprimácie (*hustého zbalenia*) obrazov nevedomých úrovní psychiky do jazykových konštrukcií, umožňuje modelovať na vedomej úrovni (*mimo stavov tranzu*) priebeh udalostí v Objektívnej realite, a to aj v zrýchlenom móde, čo predstavuje základ, vďaka ktorému si subjekt môže vybrať najlepšiu líniu správania z množstva možných modelov. V tomto procese modelovania s cieľom vypracovať si čo najlepšiu líniu správania práve prítomnosť izolujúcich pojmov dáva jedným ľuďom možnosť uvedomiť si (*mimo stavov tranzu*) to, čo si iní uvedomiť nemôžu, alebo si to môžu uvedomiť len v stavoch tranzu, prípadne na základe špeciálnych duchovných praktík (*rôzne druhy jogy*) v určitých obrazoch, *alegoricko-symbolických vo vzťahu k pochopeniu Objektívnej reality mimo stav tranzu*. No takisto práve prítomnosť izolujúcich pojmov v ich psychike, hrubo (*málo detailne vo vzťahu k riešenej úlohe*) alebo skreslene zobrazujúcich javy Objektívnej reality, privádza druhých k viac či menej závažným chybám, dokonca aj k záhube ich samotných a k neúmyselnému poškodeniu ostatných a Prírody.

Pojem v psychike človeka vzniká ako konkrétne prepojenie medzi jazykovými prostriedkami myslenia (*vyjadrovania myšlienok*) a subjektívnymi obrazmi (*«neverbálnymi» vzhľadom na jazyky používané v spoločnosti, videniami, melódiami, patriacimi do vnútorného sveta človeka*). Prítom nesmieme zabúdať na to, že obrazy vnútorného sveta predstavujú v psychike buď odrazy toho, čo už v Objektívnej realite existuje, alebo predobrazy toho, čo v Objektívnej realite ešte len môže vzniknúť, vrátane ako výsledok ľudskej tvorivej činnosti. Vznik pojmu v psychike jednotlivca je procesom, ktorý má svoj smer:

- buď **od jazykových prostriedkov**, ktoré používa spoločnosť alebo jednotlivec, ⇒ **k obrazom vnútorného sveta** — *pri počúvaní, čítaní, spoznávaní kultúrnych výdobytkov, výmene názorov s inými ľuďmi*);
- alebo **od obrazov vnútorného sveta** (*v každom konkrétnom prípade nejako prepojených s obrazmi Objektívnej reality*) ⇒ **k jazykovým**

prostriedkom, ktoré používa spoločnosť alebo jednotlivec²⁴, — *pri bezprostrednom poznávaní Objektívnej reality, pri modifikácii kultúry (pri tomto smere procese môžu vznikáť nové obrazné modely Objektívnej reality a jej fragmentov aj nové jazykové prostriedky)*.

Pritom nie je nutné, aby takéto prepojenie medzi jazykovou a obrazovou zložkou pojmu bolo pevne určené raz a navždy: týka sa to jak ustálených, tak aj izolujúcich pojmov. Treba, aby táto určitosť vzájomných prepojení vznikala zakaždým pri používaní jazykových prostriedkov na vyjadrenie vlastného obrazu myšlienok a pri snahe pochopiť obraz myšlienok druhých ľudí — t.j. vo svojom vnútornom svete treba vždy vyhľadať existujúce (*alebo si predstaviť nové*) obrazy zodpovedajúce jazykovým prostriedkom používaným inými ľuďmi, aby sme tak mali možnosť si pomocou obrazov nášho vnútorného sveta vymodelovať tie životné javy, na ktoré iní ľudia poukazujú jazykovými prostriedkami používanými v spoločnosti.

Každý pre spoločnosť nový pojem vzniká (*t.j. prvýkrát sa objavuje*) ako produkt osoby, a nie skupiny osôb. Vzniká ako **dohad**.

Dohad je v podstate tiež určitým prepojením medzi neverbálnymi obrazmi v psychike človeka a verbálnymi formami príslušného jazyka. No *od pojmu sa dohad odlišuje tým, že nie je zahrnutý do algoritmiky myslenia daného subjektu*²⁵.

Subjekt môže zaradiť dohady do algoritmiky svojho myslenia, výsledkom čoho sa stane jeho pojmom; alebo ho nemusí zaradiť do algoritmiky svojho myslenia, no môže sa oň podeliť s niekým, kto ho pochopí a zaradí do algoritmiky svojho myslenia, čím sa stane už jeho pojmom, hoci «hádačom» bol niekto iný, u koho sa tento dohad pojmom nestal (*možno, že «hádač» prijme tento pojem až potom, čo sa stane viacej ustáleným, a možno bude «čerpať» svoje «autorské» práva*); subjekt môže odmietnuť jak svoj, tak aj cudzí sprostredkovaný dohad alebo ho z nejakých dôvodov utajiť pred ostatnými, a dohad (*ktorý sa ešte nestal ničím pojmom*) tak pohltí kolektívne nevedomie (egregor), z ktorého môže byť niekým vylovený aj po mnohých storočiach.

Každý nový dohad, akonáhle sa stane niekoho pojmom, predstavuje najprv izolujúci (jednotlivca) pojem, keďže v momente svojho objavenia ešte nie je ustáleným pojmom. Takým môže aj zostať, a následne zaniknúť spolu s jednotlivcom (*alebo aj skôr, ak ho subjekt odmietne ešte za života*). Avšak nový pojem sa môže stať aj majetkom skupiny osôb, t.j. môže sa v nej stať

²⁴ Ľudia môžu byť nositeľmi nielen izolujúcich pojmov, ale aj nositeľmi izolujúcich (*každého z nich*) jazykov.

²⁵ T.j. dohad môže byť prítomný v psychike ako zapamätaná informácia, ktorá sa však v procese myslenia nepoužíva, pretože človek s ňou nemusí súhlasiť, nemusí jej pripisovať žiaden význam (*v zmysle: či zodpovedá Životu alebo nie*), čím ju vylučuje z fungujúcej algoritmiky svojej psychiky.

ustáleným pojmom, ak si každý člen skupiny vypracuje identickú prepojenosť slovesno-symbolickej (jazykovej) a obrazovej (neverbálnej) zložky pojmu.

A táto jednota *presných* prepojení verbálnych a neverbálnych zložiek pojmov tvorí základ vzájomného chápania sa v spoločnosti; a jej absencia je naopak príčinou nechápania sa.

Preto chápanie subjektom čohokoľvek nie je možné, ak:

- si neosvojil nevyhnutné jazykové prostriedky;
- v jeho psychike chýbajú potrebné obrazy, pomocou ktorých by subjekt mohol modelovať príslušné životné javy;
- sa nepodarí dosiahnuť presnosť prepojení medzi verbálnymi a neverbálnymi (*obrazovými*) zložkami pojmov, skupinami pojmov alebo ich postupnosťami (*to je jeden z prejavov nerozvitého zmyslu miery (nejakých jej aspektov) u daného jednotlivca*);

Týmito faktormi je podmienená aj novosť pojmov: v psychike môžu vzniknúť nové obrazy, ktoré si budú vyžadovať jazykové prostriedky pre svoje vyjadrenie v pojmoch; známym obrazom sa pridelujú nové prepojenia so známymi slovami, výsledkom čoho medzi predtým nespojenými obrazmi môže vzniknúť spojenie cez systém asociatívnych prepojení jazykových prostriedkov (*slov s rovnakým koreňom, rovnako znejúcich slov, rovnaký kontext použitia slova, atď.*); a toto môže zmeniť chápanie sveta.

Chápanie Života ako takého, t.j. chápanie sveta, môže byť chybné alebo zdeformované aj v prípade nerozvitosti jazykových prostriedkov, pri (*kvalitatívnom a kvantitatívnom*) skreslení subjektívnych obrazov psychiky jednotlivca voči obrazom Objektívnej reality ako takej, pri chybách psychiky vo vytváraní prepojení medzi jazykovými prostriedkami a obrazmi vnútorného sveta človeka, ako aj pri chybách psychiky pri vytváraní poradia prepojení medzi rôznymi obrazmi (v pároch «obraz 1 – obraz 2») a medzi rôznymi pojmi (v pároch «pojem 1 – pojem 2»), a medzi obrazmi a pojmi (v pároch «pojem – obraz bez slova», t.j. *mimo pojmu*).²⁶

A tak ustálenosť pojmu ešte nie je príznakom jeho pravdivosti, a izolujúci charakter pojmu nie je príznakom jeho chybnosti; a jedno ani druhé nie je príznakom jeho zlomyseľnej lživosti. Na otázku «čo je lživé a čo pravdivé?» dá odpoveď iba životná prax na základe používania pojmu a chápania sveta ako takého.

Ak je človek v komunikácii s iným človekom schopný priamo prevziať z jeho psychiky tie obrazy, v ktorých prebieha jeho obrazné myslenie, tak za

²⁶ Také spojenia nevyhnutne vznikajú, keďže každá reč obsahuje zamlčania, ktorým sa tak či tak nemožno vyhnúť: «*Keby more bolo atramentom pre napísanie slov môjho Pána, tak more by vyschlo skôr, než by sa minuli slová môjho Pána, dokonca aj keby sme k nemu pridali ešte jedno také more*» (Korán, súra 18:109).

určitých podmienok nepotrebuje jazykové prostriedky na to, aby bol v súlade s inými ľuďmi. Ak sú toho schopní dvaja alebo viacerí ľudia, tak ani tí *za určitých podmienok* nepotrebujú jazykové prostriedky na to, aby boli vo vzájomnom súlade. Tou podmienkou je ale jednota ich *mravných kritérií (štandardov)* určujúcich algoritmus psychickej činnosti jedinca²⁷, čoho dôsledkom sú vzájomne sa doplňujúce systémy vzťahov každého z nich k toku životných udalostí a videní obrazného myslenia toho druhého vo vzťahu k spoločnému Svetu, k poslaniu každého z nich v tomto Svete²⁸. (*Aj keď súlad s Bohom a Svetom zachovávať nemusia, a môžu spolu zladene konať v hraniciach Božieho dopustenia*).

Potreba jazykových prostriedkov na výmenu informácií medzi ľuďmi nevzniká len preto, že väčšina ľudí nedokáže priamo čítať myšlienkové obrazy z psychiky druhých ľudí, ako skôr v dôsledku rozdielnosti ich mravných kritérií určujúcich algoritmičku psychickej činnosti ako celku, pretože *jednota mravných kritérií predovšetkým* otvára pomerne široké možnosti priameho čítania myšlienkových obrazov druhého človeka (*inými slovami žiadna prevaha energetickej kapacity biopolí, žiadne mimozmyslové zručnosti neumožnia prečítať informáciu z psychiky iného človeka, ak je informácia v nej zabezpečená jeho objektívne pravdivou mravosťou; to, čo bude „prečítané“, bude aj skreslené nepravdivými mravnými kritériami samotného «psycho-hackera»*).

No ani v psychike samotného jedinca nie sú si rôzne pojmy navzájom rovnoznačné. Je to dané tým, že v obrazných predstavách jedinca o Objektívnej realite nemajú ani rôzne obrazy rovnaký význam. Existuje veľká skupina obrazov, ktoré v procese myslenia predstavujú začiatok štruktúr postupností rôznych obrazov a videní, v ktorých si človek premieta tok udalostí v Objektívnej realite a v ktorých modeluje ich možný vývoj a svoju účasť v nich. A reálne možno vyčleniť typ videnia sveta, v ktorom takýto začiatok súradníc tvorí obraz samého seba. Takého videnie sveta sa nazýva «**Ja-centrické**», a zodpovedá mu aj «Ja-centrické» chápanie sveta. Hranične zovšeobecňujúce pojmy (*a tiež prvotné rozdiely vo všeobjímajúcom pojme «VŠETKO»*) v ňom predstavuje súbor «hmota-energia-priestor-čas».

²⁷ Vid' Príloha 1: „Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi...“

²⁸ Takýto mlčiaci súlad podmienený zhodou mravnosti dobre ilustruje jeden vtíp. Hovorí sa, že Fíni sú málovravný národ. Či je to tak alebo nie, vtíp napovie:

V jednej fínskej roľníckej rodine sa narodil syn. Rodičia sa potešili. Dieťa rástlo, no radosť vystriedal žiaľ: roky plynuli a chlapec nehovoril. Vyrástol z neho zdravý a pekný mládenec, aj v domácnosti pomáha, aj dobrý je, len je problém, že stále mlčí. Raz si rodina sadla k stolu obedovať a on sa zrazu spýta: „Prečo je polievka nedosolená?“ — Všetci zostali v šoku: „Ty vieš rozprávať? A prečo si doteraz mlčal?!“ — „Pretože doteraz bolo všetko v poriadku...“

V súčasnej civilizácii je to prevládajúce videnia a chápanie sveta, ktoré je v podstate nemenné už od čias hlbokého staroveku až dodnes, hoci počas tejto doby menilo svoje formy.

Takto si starovekí Egypťania predstavovali najvyššieho boha Amona, ktorý sa skladal zo štyroch bohov-hypostáz (*božských osôb*):

«V jeho osobe sa zjednocovali štyri božstvá: hmota, z ktorej pozostáva všetko na svete — bohyňa NET; duch, oživujúci hmotu, alebo sila, ktorá ju núti vyvíjať sa, meniť sa, fungovať — boh NEF; nekonečné priestranstvo, zaplnené hmotou — bohyňa PAŠT; nekonečný čas, ktorý sa nám predstavuje pri neustálych zmenách hmoty — boh SEBEK» (V. Vodovozov, „*Kniha pre počiatkové čítanie*“, SPb, 1878).

A v tomto štvorhypostáznom (štvorjednom) Amonovi žil človek-jednotlivec — «Ja-centrum», duša, monáda.

Časopriestorové kontinuum, naplnené materiálou v agregátnych stavoch hmoty, plazmy a fyzického poľa-ducha — to je to isté, len už vo vedeckom videní sveta materialistického ateizmu.

Scientológovia tomuto videniu a chápaniu sveta tiež pridali svoje jazykové formy:

«Princíp rozpracovaný Hubbardom, teória Théta — MEST, pričom Théta (Θ) (...) predstavuje kvalitu či potenciál.

MEST je nové slovo, pozostávajúce z počiatkových písmen anglických slov Matter (hmota), Energy (energia), Space (priestor) a Time (čas), ktoré sú základnými komponentmi fyzického vesmíru» (z knihy *Berndta von Wittenburga*²⁹, „*Šach planéte Zem*“, Moskva, vydavateľstvo «*Nová planéta*», 1997, str. 441)

«Théta (Θ) je jednotkou vedomia, jej schopnosť je tvoriť.»

«Théta» je definovaná ako:

«Energia života, ktorá pôsobí na materiál vo fyzickom vesmíre, oživuje ju, uvádza ju do pohybu a mení ju.» („*Šach planéte Zem*“, str. 433 s odkazom na „*Technický slovník dianetických a scientologických termínov*“).

Menia sa len slová, no videnie a chápanie sveta ostáva pôvodné: vlastné «Ja» (*velké samo osebe alebo «stojace na plecích gigantov»*) a štyri hranične zovšeobecňujúce kategórie: 1) materiál (hmota), 2) energia (duch), 3) priestor, 4) čas. No informácia a miera, nesúce objektívny zmysel života, chýbajú počas celých tisícročí. V dôsledku toho sa v prostredí nositeľov «Ja-centrického» svetozretia pravda nerodí v sporoch, ale akákoľvek pravda naopak vyvoláva nekonečné jalové spory, ktoré ukončí len smrť niektorého z účastníkov;

²⁹ Jeden z propagátorov dianetiky a scientológie, ktorý opustil lono scientologickej cirkvi, keď jej vedenie, podľa jeho názoru, zachvátili «utláčajúce osoby», za oslobodenie od ktorých (podľa vlastných slov) bojoval celý život L. Ron Hubbard.

O dianetike a scientológii vid' našu knihu „Príď na pomoc mojej neviere...“

a v spoločnosti v dôsledku toho pretrvávajú problémy spôsobené «Ja-centrizmom» názorov a chápania, ktoré sa len hromadia a prehľbujú.

Hlavnou a neodstrániteľnou chybou tohto videnia a chápania sveta je to, že je podmienené meniacimi sa okolnosťami, v ktorých sa ocitá samotné «Ja-centrum», v dôsledku čoho je videnie a chápanie sveta daného subjektu nestabilné, čo vedie k presvedčeniu, že Život je *pre neho* nepoznatelný a nepredvídateľný. Toto videnie a chápanie sveta je bez pevného začiatku súradníc, kvôli čomu v ňom všetko v istom momente stráca určitosť zadanú «Ja-centrom». Výsledkom toho «Ja-centrické» videnie sveta predstavuje otáčajúci sa kaleidoskop, a na úrovni jazykových prostriedkov mu zodpovedá rovnaké kaleidoskopické NEchápanie sveta, hoci v nich môžu byť prítomné aj viacmenej stabilné mozaikové fragmenty, obsluhujúce prevažne profesionálnu a každodennú činnosť subjektu.

A prejavom dominancie «Ja-centrického» videnia a chápania sveta v spoločnosti s viac či menej výraznou kaleidoskopickosťou — sú práve nekonečné vojny, vyskytujúce sa počas celých dejín súčasnej globálnej civilizácie, a globálna biosféricko-sociálna kríza našich dní. A to nás privádza k otázke hľadania dokonca ani nie alternatívy k tomuto nebezpečnému chápaniu sveta, ale k otázke hľadania najlepšieho možného chápania sveta, predurčeného pre človeka Zhora ako norma³⁰.

Ak sa vrátíme k algoritmike vzniku dohadov, pojmov, vzájomného chápania a nechápania sa v spoločnosti, tak zistíme, že počas celých dejín súčasnej globálnej civilizácie v spoločnosti existovalo a aj existuje veľmi mnoho ľudí, ktorí v podstate konajú podľa hesla: „*Ak chceš, hovor tomu aj «hrniec», len to nestrkaj do pece*“. Inými slovami: sú presvedčení (*alebo bez rozmýšľania dopúšťajú*), že akýkoľvek jav možno nazývať hocijakým slovom, a konkrétnu predstavu o Živote tiež možno vyjadriť ľubovoľnými slovami.

Opierajúc sa o tento svetonázorový postoj davu, sa tí, ktorých dnes nazývajú «pracovníci PR»³¹, domnievajú, že ich práca sa obmedzuje len na to, aby pre opis určitých javov a vyjadrenie určitých predstáv o Živote (*vlastných vnútornému svetu každého človeka*) nanútili spoločnosti používanie nimi vybraných jazykových konštrukcií, ktoré zodpovedajú ich cieľom a cieľom tých, ktorí stoja za nimi.

Prívrženci „čierneho“ a „špinavého“ PR k tomu môžu ešte pripojiť aj svoje ambície *nazývať slovami to, čo reálne neexistuje*, a dokonca aj to, čo sa nevyskytuje v matici-Predurčení bytia Vesmíru (*iluzórne pojmy zabalené do*

³⁰ Ďalej až do konca odbočenia od témy sa nachádza text doplnený do súčasnej verzie na základe textu kníh VP ZSSR „O imitačno-provokačnej činnosti“ a „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

³¹ Skrátka z anglických písmen «PR» (pí-ár), označujúca „Public Relations“ čo je v preklade «vzťahy s verejnosťou» v zmysle: formovanie «verejnej mienky» vo svojich záujmoch alebo v záujmoch zákazníkov.

reálne prázdnych slov); a tak isto vytvárať pojmy (v už uvedenom zmysle spojenia obrazu a jazykových konštrukcií), ktoré sú formálne slovne identické s už ustálenými pojmami, ale... pre určité spoločenské skupiny sú izolujúcimi pojmami, pretože (v spoločnosti) ustálené jazykové komponenty sú v týchto skupinách spojené s inými obraznými predstavami o Živote, než je to v prípade zvyšku spoločnosti a ustálených pojmov.

Za výsledok takého «čistého PR» možno považovať vznik umelého jazyka „esperanto“. A «špinavým PR» tohto typu je marxizmus s obrovským (vo vzťahu k *Predurčeniu bytia*) defektom jeho filozofie³² (čo charakterizovalo „sovietsky spôsob života“ používaním množstva slov s neurčitým alebo preneseným významom) a metrologicky nekonzistentnou politickou ekonómiou. Takéto «špinavé PR» je opísané aj v rozprávke H.Ch. Andersena „Cisárove nové šaty“, ktorá má určitú podobnosť deja s pokračovaním ruského porekadla „o hrnci a peci“.

Aj keď spoločnosť môže nejaký čas žiť «v rozprávke o nahom cisárovi» a nazývať „hrncom“ niečo, čo ním reálne nie je, len nesmie ten „hrniec“ strkať do pece. No štatisticky predurčene sa nájde niekto, kto vyhlási, že «cisár je nahý», čo bude znamenať úľavu od moci nezmyselných sugescií; alebo sa nájde niekto, kto „hrniec“, ktorý na to nie je určený, vloží do pece, čo môže mať za následok veci ďaleko presahujúce fantáziu scenáristov hororových a katastrofických filmov.

No prívrženci „PR-technológií“ založených na princípe „Ak chceš, hovor tomu aj «hrniec»“ s rôznymi pokračovaniami existovali vo všetkých obdobiach dejín súčasnej globálnej civilizácie. A vyvíjali nemalé a cieľavedomé úsilie, aby nastolili a udržali si svoju neobmedzenú nadvládu nad spoločnosťou v hraniciach Božieho dopustenia. Preto existujú rôzne stopy ich činnosti v kultúrach všetkých národov súčasnosti i minulosti.

To všetko svedčí o tom, že prepojenie obrazných predstáv o Živote v ľudskej psychike a jazykových foriem spájajúcich ľudí do spoločnosti, hoc aj je mnohovariantné, no v tejto množine variantov sa vždy nájde *nejaký najlepší* variant subjektívneho chápania sveta, na základe ktorého môžu rôzni ľudia dosiahnuť najlepšie vzájomné chápanie sa a najlepšie chápanie Života.

Pri posudzovaní otázky najlepšieho chápania Života v hraniciach *spoločnosti* (pomyselne izolovaného a pomyselne sebestačného systému) sa ukazuje, že chápanie sveta, ktoré je najlepšie vo vzťahu k jednej koncepcii organizácie spoločenského života, môže byť to najhoršie vo vzťahu k inej koncepcii. **No spory o objektívne najlepšom a najhoršom chápaní sveta budú vždy neplodné, pokiaľ sa budú zakladať na «Ja-centrickom» videní sveta, a to nezávisle od toho, či je «Ja-centrista» prívržencom nejakej konkrétnej**

³² Viac o tom v materiáloch Koncepcie spoločenskej bezpečnosti, viď knihu: „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

konceptie, alebo sa pokúša byť neutrálne „objektívnym“, no v skutočnosti konceptuálne neurčitým.

História globálnej civilizácie je reálne taká, že nie je treba umelo vymýšľať nejaké alternatívne videnie a chápanie sveta, a následne ho skúmať či je naozaj najlepšie, alebo jeho nositelia patria do blázince. O možnosti alternatívy ku kaleidoskopickému «Ja-centrizmu» sú ľudia už dávno informovaní. Pozrime sa na Korán: «*A hľa, dali sme Mojžišovi Písmo a Rozlíšenie: možno pôjdete priamou cestou*» (súra 2:53).

Z citovaného možno pochopiť, že Mojžiš dostal nejaké znalosti, informácie zhrnuté v Písme (*pravej Tóre, neskôr stiahnutej z obehu a nahradenej verziou, ktorá bola prekrútená kurátormi biblického projektu zotročenia všetkých*) a k Písmu dostal ešte niečo navyše, čo sa nazývalo «Rozlíšenie». História je reálne taká, že to, čo bolo v Koráne nazvané «Rozlíšením», bolo skrátka po Mojžišovom odstránení pred davom utajené a uzurpované najvyššími hodnosťarmi biblických «ezoteristov» pre vnútornú potrebu³³.

Čo je to «Rozlíšenie» môžeme pochopiť z Koránu, kde sa táto téma objavuje opakovane, napríklad: súry 2:50, 3:2, 8:29, 21:49, 25:2. Keď sa pozrieme na fragmenty *koranického posolstva ľudstvu*, v ktorých sa vyskytuje arabské slovo «Furkan», prekladané do ruského jazyka dvojako: «Rozlíšenie» a «Záchrana», tak odhalíme dve zmyslové roviny, na ktoré toto slovo poukazuje v kontexte Koránu:

- prvá sa týka schopnosti jednotlivca Rozlišovať «to» a «nie to», «jedno» od «druhého» v toku udalostí Života, čo je v podstate otázka výberu informácií z toku životných udalostí;
- druhá sa týka toho, čo konkrétne je v *Koráne dané ľudom, aby to Rozlíšili ako východiskovú určitosť (počiatočnú súradnicu)*, od ktorej má človek odvíjať proces poznávania a prehodnocovania Života.

Prvý bod môže byť sformulovaný aj ináč:

Je človek plne sebestačný v schopnosti výberu informácie z toku životných udalostí, a najmä «prvotnej» informácie³⁴, áno alebo nie?

Výber jednej z dvoch odpovedí na túto otázku je v podstate výberom jednej z dvoch teórií opisujúcich formovanie psychiky v čase dospievania a psychickú činnosť dospelého človeka.

Je to tak, pretože každá subjektívna psychická činnosť sa začína až potom, čo sa «*prvotná*» informácia stane súčasťou psychiky daného subjektu; ak nielo

³³ Viac o tom v materiáloch Konceptie spoločenskej bezpečnosti, viď knihy: „Sinajský pochod“, „Princípy kádrovej politiky: štátu, «antištátu», spoločenskej iniciatívy“, „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

³⁴ **Prvotná informácia** je tá, ktorá vstúpila do psychiky prvýkrát, a človek sa s ňou ešte nikdy v živote nestretol.

informácie, psychika je prázdna: niet osobnosti, niet človeka. To, že je to naozaj tak, dokazujú fakty narodenia slepo-hlucho-nemých detí, ktorých osobnostný rozvoj spoločnosť nedokázala zabezpečiť do prvej polovice 20. storočia, až kým neboli rozpracované špeciálne pedagogické metódy. Dovtedy boli také deti odsúdené na to, aby boli príťažou pre svojich blízkych a až do svojej smrti viedli život podobný rastlinám, pretože do psychiky človeka so všetkými zdravými zmyslovými orgánmi sa dostáva cca 95% informácií (zabezpečujúcich jeho životaschopnosť) cez zrakový kanál, a zo zvyšných 5% informácií prichádza najväčšia časť cez sluchový kanál. A práve tieto kanály sú u nich nefunkčné.

Toto je extrémny prípad takmer úplnej izolácie duše v tele od Sveta. Avšak aj pri iných variantoch vylučujúcich príjem «prvotnej» informácie do psychiky novorodenca bude výsledok podobný, ako pri vrodenej alebo v ranom detstve nadobudnutej slepo-hlucho-nemosti.

Každý z dvoch variantov odpovede na položenú otázku plodí aj dva navzájom sa vylučujúce názory o možnostiach človeka v tomto Svete:

- Ak je prísun informácie (vrátane tej «prvotnej») do psychiky jedinca plne podmienený len touto psychikou a zdravím organizmu, potom má daný jedinec objektívne možnosť kráčať životom kam len chce a ako chce.
- Ak je však prísun informácie, a predovšetkým tej «prvotnej», podmienený nie len danou psychikou a zdravím organizmu, ale aj objektívnymi procesmi, na ktoré subjekt nemá vplyv, vrátane priameho rozdeľovania informácie Bohom Všedržiteľom, tak:
 - existujú oblasti, kam jeden subjekt bude mať povolené ísť v jeho osobnom rozvoji, pretože mu bude ponúknutá príslušná informácia;
 - a iný subjekt, napriek všetkej jeho horlivosti do tých istých oblastí vstúpiť nedokáže, lebo je zbavený potrebného informačného zabezpečenia; a nebude môcť vstúpiť do tých oblastí minimálne dovtedy, kým úsilím výlučne svojej psychickej činnosti nezmení v sebe niečo, po čom mu bude zvonku poskytnutý prístup k príslušnému informačnému zabezpečeniu zvolenej cesty a činnosti.

A takéto rozdiely v možnostiach subjektov získania dostupu k určitým informáciám sú objektívne, hoci v mnohom sú podmienené subjektivitou každého — jeho vedomým vzťahom k formovaniu vlastnej osobnosti a jeho vzťahom k spoločnosti a Životu ako takému.

No, až na ojedinelé výnimky, všetky verejné («exoterické») psychologické školy Východu i Západu túto otázku a závery, sprevádzajúce každú z odpovedí, nevidia. A väčšinou automaticky vychádzajú z toho, že človek je sebestačný v schopnosti vyberať si informácie z toku udalostí Života.

Tento postoj je vyjadrený vo väčšine psychologických teórií buď otvorene, alebo medzi riadkami, napriek tomu, že:

Riadenie ako také (t.j. charakterizované podstatou procesu, nazvaného týmto termínom) predstavuje kombináciu adresného a obežníkového (neadresného) šírenia informácií v riadenom systéme, vyvolávajúceho vopred predvídateľné následky (želané výsledky, ale aj ich sprievodné efekty).

Táto všeobecná téza Dostatočne všeobecnej teórie riadenia privádza na um myšlienku, že adresné šírenie «prvotnej» a «odvetnej»³⁵ informácie s Bohu vopred známymi následkami, plne zodpovedajúcimi cieľom jeho Zámeru, je jednou zo zložiek Jeho Všedržiteľnosti. A preto:

Človek nie je sebestačný v otázke výberu rôznorodej informácie z toku životných udalostí, a predovšetkým v otázke výberu «prvotnej» informácie, ktorej zloženie predstavuje «stavebný materiál» pre jeho videnie a chápanie sveta, ktoré je zase základom k tomu, aby si mohol vypracovať svoje plány, spôsoby ich realizácie a vlastného správania sa v Živote. Inými slovami, svoju psychiku si v interakcii so životnými okolnosťami človek buduje sám, avšak Kto, ako a v duchu akého Vyššieho účelu mu dodáva onen «stavebný materiál» pre jej stavbu, nad tým sa väčšina ľudí nezamýšľa.

V mnohých prípadoch sa stáva, že človek nie je zjavne sebestačný nielen v otázke výberu «prvotnej» a «odvetnej» informácie, ale aj informácie, ktorú pracovne nazveme «operatívna»³⁶.

Ak sa táto nesebestačnosť prejavuje v každodenných záležitostiach, potom ľudia v bdelom stave „vidia“ to, čo reálne neexistuje, a nevidia to, čo reálne existuje, podobne ako to bolo v prípade všetkých očitých svedkov popravy a vzkriesenia Krista, ktorým (*pre ich mravne podmienenú vieru*) nebolo Zhora dané vidieť povznesenie Krista (*nanebovzatie*), ku ktorému došlo ešte pred popravou. Prípadne ľudia zblízka nespoznávajú svojich známych, prechádzajú vedľa nich na ulici, a hľadajú akoby «cez nich». Nevedia sa stretnúť, hoci obaja, ako sa neskôr ukáže, boli v rovnakom čase na rovnakom mieste a možno stáli, hnevajú sa jeden na druhého, na rôznych stranách toho istého stĺpu vo vestibule metra, a súčasne ho obchádzali hľadajúci jeden druhého. Alebo nevnímajú zo Života, z kníh, z médií, z priameho kontaktu s inými ľuďmi tie informácie, ktoré potrebujú pre úspešnú realizáciu svojich plánov, a ich skutky sa menia na márnú snahu alebo sa rovno rozsypajú na prach. Názorným príkladom takejto „slepoty“ v románe „Majster a Margaréta“ bol M.A. Berlioz.

³⁵ **Odvetná informácia** je tá, ktorá prichádza z prúdu udalostí Života ako odpoveď na činnosť (alebo nečinnosť) človeka. Človek ju potrebuje vo svojom rozvoji na potvrdenie alebo vyvrátenie životnej adekvátnosti niektorých jeho minulých a súčasných zámerov a skutkov.

³⁶ **Operatívna informácia** je tá, ktorá je potrebná na realizáciu jeho zámerov, a na úspešnú spoluprácu s prostredím.

No stáva sa aj to, že v človeku, v jeho vnútornom svete sa niečo udeje, pričom zrazu začne Svet vnímať novými očami, a vidí a počuje to, čo predtým nevidel; a veci, ktoré stáli alebo beznádejne viazli, sa začínajú akoby sami od seba hýbať smerom k ich úspešnému zavŕšeniu, a to len vďaka tomu, že si dokázal osvojiť informáciu, ktorú predtým nebol schopný rozpoznať v toku životných udalostí.

A potom sa sám čuduje: „Ako je to možné? Ved' som to mal vždy rovno pred očami, chodil som okolo toho a vôbec som si to nevšimol...“

Vysvetlenie takýchto situácií, s ktorými sa v živote stretol asi každý na základe nesebestačnosti človeka v otázke výberu informácií z toku životných udalostí, je jednoduché a jasné:

To, čo samotný človek vníma ako výber «prvotnej» a «odvetnej» informácie (*a v mnohých prípadoch aj «operatívnej» informácie*) z toku životných udalostí, je v skutočnosti len udelením mu Zhora prístupu k informáciám na zaistenie realizácie Božieho Zámeru³⁷.

A toto vysvetlenie uviaznutia a krachu rôznych zámerov kvôli nesebestačnosti človeka v otázke výberu «prvotnej» a «operatívnej» informácie *plne korešponduje so všeobecnými princípmi organizácie riadenia (hierarchicky vyššími úrovňami) hierarchicky nižších podsystémov, ktoré sú vložené v objemnejších hierarchicky organizovaných systémoch.*

Pri takom chápaní života sa veda stáva neoddeliteľnou súčasťou relié, pretože vedecká istina vzniká na základe poskytnutia samotným Bohom, vo vnútornom obojsmernom spojení jeho a Boha (*t.j. v religii*), prístupu k «prvotnej», «operatívnej» a «odvetnej» objektívnej informácii. Druhá vec už je, ako človek — nositeľ subjektivity — pochopí túto objektívnu informáciu v procese jej osvojovania, a *čo konkrétne sa rozhodne a bude robiť* na základe získaného informačného zabezpečenia.

Zástancovia tvrdenia o sebestačnosti človeka v otázke výberu «prvotnej» a «operatívnej» informácie z toku životných udalostí — pripisujú podobné fakty uviaznutia a krachu rôznych plánov na vrub „náhody“. A „vysvetlenie“ takýchto faktov bezdôvodnou a bezcieľnou, a preto aj *nevysvetliteľnou náhodou* v tichosti predpokladá veľmi závažné zamlčania:

- minimálne, — obmedzenie (*alebo samoobmedzenie*) Boha v jeho Všedržiteľnosti, v dôsledku Jeho zdanlivej neúčasti v procese adresného poskytnutia «prvotnej», «operatívnej» a «odvetnej» informácie konkrétnemu človeku, a maximálne — popretie faktu Božej existencie;
- absenciu informačno-matričnej prepojenosti Sveta a jeho fragmentov do jedného celku, pretože «náhodné zhody» sa chápu ako

³⁷ Je to podobné tomu, ako to funguje v počítačových sieťach, kde administrátor siete prideluje užívateľom prístupové práva k informáciám a vykonáva adresné rozosielenie určitých informácií.

zhody, pri objektívnej absencii akýchkoľvek prepojení a podmienenosti medzi rôznymi *situáciami*, ktoré sa „spojili“ do konkrétnej skúmanej „náhody“. Pritom pod „náhodou“ sa v živote spoločnosti aj *jednotlivých ľudí* chápu mravno-eticky nepodmienené, bezdôvodné a bezcieľne zhody priaznivých alebo nepriaznivých okolností³⁸.

Absencia informačno-matričnej prepojenosti Sveta do jedného celku by sa mohla vyskytovať v «kaleidoskopickom Svete» rôznofarebných miešajúcich sa „sklíčok“, ktoré nemajú medzi sebou žiadne prepojenia, okrem toho že sa náhodne dotýkajú.

Ale mohol by takýto Svet existovať?

— Tí, ktorí sú presvedčení o tom, že «*Svet je kaleidoskop náhodne sa presýpajúcich elementov*», už zabudli na svoje detstvo, keď presne vedeli, že aby sa z piesku dal postaviť hrad alebo hocičo iné, tak piesok musí byť nasiaknutý niečím spájajúcim, musí byť aspoň vlhkým (*vlaha vytvára povrchové napätie a spája zrnká piesku vo vymodelovanom tvare*). A Svet je mnohonásobne zložitejšie organizovaný systém než detská stavba z piesku na pláži alebo pieskovisku³⁹.

³⁸ Medzi tými, ktorí sú presvedčení, že je to naozaj tak, existuje množstvo ľudí, ktorí napriek svojim tvrdeniam, že „náhody“ nikto neriadi a nie sú ovplyvnené mravnosťou ani etikou, predsa len veria na „znamenania“, najmä v prípade keď sa im «nedarí» a sprevádzajú ich nepríjemnosti. A podľa znamení posudzujú, či ich čakajú priaznivé alebo nepriaznivé zhody okolností, čím zároveň vyvracajú svoje vlastné tvrdenie. A skutočne, skôr než sa niečo stane, tak matrica-scenár a bezprostredný zmysel miery (matrice-scenára) samotného človeka a mnohých ďalších naokolo sa začínajú prejavovať vo forme predzvestí. Mnohé z predzvestí, ktoré sa v živote ľudí viackrát zopakujú, sa časom stávajú „znameniami“, ktoré automaticky a jednoznačne chápu všetci, ktorí im veria.

³⁹ Najjednoduchší príklad kaleidoskopického makrosveta by bol Svet, v ktorom neexistuje gravitácia: takýto svet by neumožňoval existenciu ničoho podobného, ako je planéta Zem, Slnečná sústava atď. Príkladom kaleidoskopického mikrosveta by boli «elektróny» a «protóny» zbavené svojich elektrických nábojov: v takomto mikrosvete by nemohol existovať žiadny atóm nášho mikrosveta.

V týchto príkladoch sme sa dotkli len dvoch druhov fyzikálnych polí, a čo sa stalo? A existujú aj iné polia, do ktorých veda súčasnej civilizácie ešte neprenikla, ktoré v skrytej forme ovplyvňujú život Vesmíru, jeho objekty, ale aj subjekty, ktoré sa v ňom nachádzajú. A aby sme mohli pochopiť význam toho-ktorého poľa, treba ho v Živote najprv objaviť a predstaviť si, čo sa stane s Vesmírom, ak toto pole náhle zmizne.

Druhá otázka je otázkou východiskovej určítosti⁴⁰, od ktorej by mal človek odvíjať proces poznávania a prehodnocovania Života. Pozrime sa teraz na 25. súru Koránu, ktorá sa volá „Rozlíšenie“.

«1. Požehnaný ten, kto zoslal «al-Furkan» («Rozlíšenie»)⁴¹ Svojmu otrokovi, aby sa on (t.j. Mohamed) stal dohováračom obyvateľov svetov; 2. [požehnaný] ten, ktorému patrí *moc* <presnejšie *úplná moc*: — naše spresnenie v citáte>⁴² nad nebesami a zemou, ktorý pre Seba nesplodil dieťa a ktorý sa s nikým nedelil o *moc* <presnejšie *úplnú moc*: — naše spresnenie v citáte>. **On stvoril všetko čo je a dal tomu [náležitú] mieru.** 3. [Neverní] začali miesto Neho uctievať iných bohov, ktorí nič netvorí, ale sami sú stvorení, dokonca sami sebe nemôžu ani uškodiť, ani prospieť, nepodriaďuje sa im ani smrť, ani život, ani vzkriesenie» — (v preklade M.-N.O. Osmanova).

Tie isté verše v preklade G.S. Sablukova:

«1. Požehnaný Ten, kto zoslal Furkan⁴³ otrokovi svojmu na to, aby on bol učiteľom svetov, 2. — Ten, komu patrí kral'ovanie na nebesiach i na zemi; kto nikdy nemal deti, kto nemal spoločníka v kral'ovaní; **kto stvoril všetky bytosti a predurčujúc predurčil ich bytie.** 3. A oni si vybrali za bohov, zaprúc Ho, tých, ktorí nič nestvorili, ale sami sú stvorení; 4. Ktorí nemajú silu nič spraviť, ani škodlivé, ani užitočné pre seba, nemajú silu ani nad smrťou, ani nad životom, ani nad vzkriesením.»

To isté v preklade I.J. Kračkovského:

«1(1). Požehnaný ten, ktorý zoslal rozlíšenie Svojmu otrokovi, aby sa stal pre svety kazateľom, — 2(2). Ktorý má moc nad nebesami a zemou, a nezaobstaral si On dieťa, i nemal On spoločníka v moci. **On vytvoril každú vec a rozmeral ju mierou.** 3.(3). A obstarali si oni miesto Neho bohov, ktorí nič netvorí, ale sami sú stvorení. 4. Nemajú moc sami sebe ani uškodiť, ani prospieť, a nemajú moc ani nad smrťou, ani nad životom, ani nad vzkriesením.»

Rôzne preklady vyjadrujú rôzne významové odtiene zahrnuté v slovách primárneho jazyka (arabčiny), preto sme uviedli niekoľko verzií prekladov. Ako z nich vidno, jedni prekladatelia dali prednosť tomu, aby po rusky vyjadrili zmysel **predurčenosti bytia**, druhí dali prednosť tomu, aby vyjadrili zmysel

⁴⁰ T.j. „začiatku súradníc“ svojho videnia a chápania sveta. – pozn. prekl.

⁴¹ M.-N.O. Osmanov prekladá slovo «al-Furkan» ako «Rozlíšenie» a v zátvorke dáva komentár: «Má sa na mysli Korán».

⁴² To k otázke nicejskej dogmy o «Bohu Synovi».

⁴³ V preklade G.S. Sablukova je pri tomto slove poznámka: «t.j. Korán».

miery, rozmeranosti a úmernosti⁴⁴ v prúde životných udalostí. A nami hrubým písmom zvýraznený text – to sú kľúče k vstupu do systému **nemene prvotných rozdielov**, v maximálne zovšeobecňujúcej kategórii «všetko», zodpovedajúcich koranickým názorom na stvorený Vesmír, nad ktorým plná moc (*celkovo i fragmentárne*) neobmedzene patrí iba Bohu⁴⁵, a samovláda kohokoľvek je len iluzórna a funguje iba vo vymedzených preň hraniciach Božieho dopustenia.

Ak porovnáme rôzne varianty prekladu úvodných veršov 25. súry, tak ich zovšeobecný mnohostranný zmysel možno vyjadriť aj v nasledovnej záverečnej vete:

Boh stvoril vo Vesmíre všetko čo je, tvoriac všetko podľa Ním predurčenej miery⁴⁶.

⁴⁴ «Nevidíš v tvorení Milosrdného žiadnu disproporciu. Obráť svoj pohľad: či vidíš rozvrat?» — Korán, súra 67:3.

⁴⁵ «... Boh daruje Svoju moc, komu si Sám zažela» (Korán, súra 2:248).

⁴⁶ «Rozmeral (každú vec*) mierou» (preklad I.J.Kračkovského) je analogické tomu, že všetkému dal určitý obraz.

Na vytvorenie číselnej určitosti priestorovej proporcionality na úrovni makrosвета je potrebný bod, tri navzájom odlišné smery a etalón jednotkovej dĺžky — to je **miera**, vytvárajúca priestor. V tomto súradnicovom systéme tri čísla — stojace na prvom, druhom a treťom mieste v určitom poradí (formáte), udávajú polohu bodu vzhľadom na začiatok súradníc. Ak sú v priestorovej proporcionality vymerané súradnice množstva bodiek, tak v priestore vytvárajú obraz, či už ide o množstvo izolovaných bodiek, plochu alebo objem.

Je to priestorová forma, rozmeraná v materii (t.j. priestore) nachádzajúcej sa v nejakom agregátnom stave (*a nie v prázdnom priestore-úložisku*). Ak úlohu pridania číselnej určitosti riešime vo vzťahu k agregátnemu stavu matérie-priestoru, tak to znamená, že číselné charakteristiky musíme pridať kvantám matérie (*jej štruktúrnym jednotkám*), v dôsledku čoho sa agregátny stav matérie vnútri a mimo priestorovej, číselne zadefinovanej formy môže začať odlišovať, a na základe rozdielov agregátnych stavov matérie vo vnútri (*vopred číselne zadanej*) priestorovej formy a mimo nej — sa v materii-priestore objaví nový objekt.

Ak je agregátny stav matérie-priestoru vo vnútri aj mimo priestorovej formy rovnaký, tak sa dostaneme k aforizmu, pripisovanému v rôznych dobách rôznym vynikajúcim sochárom. Na otázku, ako robí svoje majstrovské diela, sochár odvetil: „*Zoberiem balvan mramoru a osekám z neho všetko nadbytočné*“, — veru, lepšie sa to povedať nedá.

Tento proces osekávania nadbytočných častí z balvanu, obsahujúceho v sebe priestorovú formu, môže byť zapísaný aj číselne ako program pre prácu obrábacieho stroja s digitálnym programovým riadením. Sochár ale pracuje na základe svojho očného meradla a myslí v obrazoch, následkom čoho proces číselného porovnávania matérie-priestoru v procese tvorby sochy na úroveň jeho vedomia nevystupuje, hoci obrazy jeho vnútorného sveta v sebe takisto obsahujú číselné zákonitosti (**miery**), ako
→→→

T.j. v Koráne je zreteľne vyjadrené učenie o trojjednote objektívnych rozdielností **matérie-informácie-miery** — ktoré sú hraničnými zovšeobecneniami a prvotnými rozdielmi vo Vesmíre, a toto učenie je adresované všetkým, a nie výlučne „elite“ «ezoteristov». A tento názor, dostupný spoločnosti na ozrejenie počas posledných viac ako 1300 rokov, — je spoľahlivým základom k tomu, aby sa od neho odvíjala filozofia: či už osobné videnie a chápanie sveta, alebo spoločenská veda. Avšak verejná filozofia stále prezentuje videnie sveta (*a rozvíja chápanie sveta*) na základe objektívnych rozdielností, ktoré však nie sú prvotnými hraničnými rozdielmi v medziach Vesmíru, presne tak isto, ako to bolo aj za čias faraónov a štvorhypostázneho Amona (*priestoru, času, hmoty, ducha — priestoru-času, hmoty-energie*). A pod jej priamym aj nepriamym vplyvom, osvojujúc si kultúru zdedenú po minulých generáciách, sa ľudia stávajú nevoľníkmi videnia a chápania sveta kaleidoskopického «Ja-centrizmu».

Videnie sveta trojjednoty matérie-informácie-miery, vyjadrené vo vete: «**Boh stvoril vo Vesmíre všetko čo je, tvoriac všetko podľa Ním predurčenej miery**» sa prezentuje nie ako «Ja-centrické», ale ako **bohocentrické** mozaikové videnie sveta, pretože miera je spoločná pre všetky fragmenty Vesmíru.

— **Matéria**, všetky materiálne⁴⁷ objekty sú vo vzťahu k informácii, ktorá im dodáva obraz, nosičmi jednotného, celovesmírneho, hierarchicky

aj všetko ostatné. V procese sochárstva, realizovaného či už obrábacím strojom s digitálnym programovým riadením, alebo tvorivým úsilím človeka, obraz — objektívne už jestvujúci ako informácia zapísaná vo forme nejakého kódu — prechádza na iný materiálny nosič. Rozdiel je len v tom, že v obrábacom stroji s digitálnym programovým riadením, funguje jeden z kódov vytvorený ľudskou kultúrou, a človek-sochár tvorí na základe Zhora mu danej podmnožiny celovesmírneho hierarchicky mnohoúrovňového kódu-**miery**. Inými slovami, kód obrábacieho stroja začal pracovať až potom, ako kultúra dosiahla určitú úroveň rozvoja, a kód-**miera** človeka pracuje oddávna, od momentu objavenia sa druhu Homo Sapiens.

No potom, ako dostaneme obraz v podobe sochy, zostáva si ešte spomenúť na starogrécku legendu o sochárovi Pygmalionovi a Galatei, ktorá ilustruje proces zmeny číselnej určitosti (množstevnej i radovej), podmieňujúcej agregátny stav matérie vo vnútri priestorovej formy, v dôsledku čoho sa chladný mramor premenil na telo a socha sa zmenila na devu, ktorá sa stala sochárovou manželkou. A ako sa v dejinách už neraz hovorilo, tak každý človek je vo vzťahu k sebe samému aj «neotesaným mramorom» (alebo «hlinou»), aj «Pygmaliónom», aj «Galateou».

Pohyb priestorovej formy vzhľadom na zvolený systém súradníc premieňa formu na «vibrácie» — melódiu a hudobný sprievod, a zápis melódie v priestore vytvára priestorovú formu: tento vzťah sa v kultúre civilizácie najlepšie prejavil na
→→→

organizovaného, mnohoúrovňového informačného kódu — celovesmírnej miery.

— **Miera** je vo vzťahu k informácii kódom.

— **Miera** vo vzťahu k matérii vystupuje ako mnohorozmerná (*obsahujúca čiastkové miery*) pravdepodobnostná matrica jej možných stavov, obrazov a zmien, t.j. „matrica“ pravdepodobností a štatistických predurčení⁴⁸ možných stavov; je to svojho druhu «mnohovariantný scenár existencie Vesmíru» predurčený Zhora. On štatisticky predurčuje usporiadanosť jednotlivých materiálnych štruktúr (ich informačnú kapacitu) a spôsoby ich zmien pri pohltení informácie zvonku a pri strate informácie nesenej materiálou v nejakom kódovom systéme.

Jedno aj druhé môže byť sprevádzané narušením ideálnej proporcionality, harmónie jak jednotlivých fragmentov štruktúry, tak aj jej celkovej hierarchie. Strata proporcionality znamená vo všeobecnosti degradáciu, avšak vo vzťahu k objemnejším nadradeným štruktúram, ktoré obsahujú množstvo vložených štruktúr, môže znamenať degradácia niektorých čiastkových fragmentov aj vývoj štruktúry (systému) ako celku. Tak napríklad kvetný púčik prechádza nasledovným vývojom: púčik, puk, kvet, plod, semeno, rastlina: a degradácia predchádzajúcich elementov je neoddeliteľná od rozvoja systému ako celku a jeho objemnejších (*t.j. hierarchicky nadradených*) systémov.

Systém hranične zovšeobecňujúcich stotožnení a prvotných rozdielov vo Vesmíre — **trojjednota matérie-informácie-miery** — vylučuje

gramofónových platniach s mechanickým zápisom zvuku v podobe reliéfnej drážky. Preto aforizmus — «architektúra – to je stuhnutá hudba» — je v podstate správny.

Tieto príklady ukazujú, že číselná určitosť (v množstve a poradí) a obraznosť sveta (samozrejme materiálneho) sú navzájom prepojené. Možno uviesť aj ďalšie príklady, ktoré ukážu, že rovnako je prepojená aj číselná určitosť s «melódiou a hudobným sprievodom» jak v prírode, tak aj v spoločnosti. Preukázať absenciu tohto vzájomného prepojenia sa nepodarí.

⁴⁷ Prívlastok „materiálne“ vo vzťahu k objektom je v podstate zbytočný, pretože ako vyplýva z uvedeného, tak ten istý objekt je zároveň informačný aj metrický (*obsahuje informáciu aj mieru*). Je to však daň existujúcej tradícii „Ja-centrického“ videnia sveta, v ktorom matéria (hmota) je súčasťou súboru prvotných rozdielov a hranične zovšeobecňujúcich stotožnení, ale informácia a miera – nie. Dúfame, že prítomnosť tohto nepovinného prívlastku v texte zjednoduší čitateľovi porovnanie koranického videnia sveta trojjednoty **matérie-informácie-miery** a rôzne formy „Ja-centrického“ videnia sveta štvorhypoštáznosti **hmoty-ducha-priestoru-času**.

⁴⁸ Rozdiel medzi termínmi «pravdepodobnosť» a «štatistická predurčenosť» presahuje rámec matematickej disciplíny s názvom «teória pravdepodobností a matematická štatistika» a je vysvetlený v Dostatočne všeobecnej teórii riadenia. Z pohľadu Dostatočne všeobecnej teórie riadenia by sa «teória pravdepodobností» mala v súlade so svojou podstatou správne nazývať: *matematická teória mier neurčitosti*.

kaleidoskopickosť videnia sveta tým viac, čím menej je človek hluchý voči **zmyslu miery**, ktorý dostal Zhora. «Zmysel miery» — to nie sú len prázdne slová ani slová s neurčitým zmyslom, ktoré možno použiť neadekvátne. Ony priamo poukazujú na to, že človeku bol daný **šiesty zmysel, ktorý je v podstate jeho osobným nástrojom vnímania miery – Božieho predurčenia**.

Lenže tento zmysel je zbytočný pre nositeľa «Ja-centrického» videnia sveta, ktoré si daný jedinec buduje od seba smerom k dohľadným a domnelým hraniciam Vesmíru v prázdnych úložiskách priestoru a času, pretože informácie, ktoré jedinec prijíma, ho stavajú pred nutnosť zriecť sa «Ja-centrizmu». No s prechodom k mysleniu na základe nemenne prvotných rozdielov trojjednoty matérie-informácie-miery nadobúda *zmysel miery* osobitný význam, pretože myšlienkový strom⁴⁹ a mozaikovosť videnia sveta v mnohom závisia od jeho rozvinutosti. Prechod od «Ja-centrizmu» k mysleniu v kategóriách trojjednoty matérie-informácie-miery nemusí vždy prebehnúť okamžite, ale môže si vyžadovať určitý subjektívne podmienený čas, počas ktorého jednotlivec, ktorého «Ja-centrické» videnie sveta stratilo stabilitu, ostáva prakticky bez akéhokoľvek funkčného videnia sveta.

Keďže každý jazyk predstavuje systém kódovania informácií, tak videnie sveta trojjednoty **matérie-informácie-miery** vzťahuje jazykové prostriedky danej kultúry k *miere* — Božiemu predurčeniu bytia Vesmíru. V dôsledku toho sa aj otázka najlepšieho (*no už v absolútnom zmysle realizácie Božieho Zámeru*) chápania sveta v hraniciach spoločnosti stáva závislou od Predurčenia bytia a Rozlíšenia, ktoré Boh dáva každému priamo na základe jeho mravnosti a cieľov Božieho Zámeru. Takže proces formovania a zdokonaľovania videnia a chápania sveta jednotlivca môže byť stručne opísaný práve takto.

Súhrn obrazov, tvoriaci základ videnia sveta jednotlivca, vzniká v procese Rozlíšenia dávaného každému priamo Bohom. Videnie sveta — ako systém prepojení a premien rôznych obrazov, je mravne podmieneným produktom obrazného myslenia jednotlivca. Jazyk je fragmentom miery, Predurčenosti bytia, systému kódovania informácie; v danom prípade kódovania subjektívnych obrazov jednotlivca v jeho psychike, ktoré sú buď projekciou obrazov Objektívnej reality, alebo ľuďmi vymyslenými predobrazmi toho, čo môže vzniknúť v Objektívnej realite (*samozrejme, ak nejde o výplody fantázie nepoznajúcej zmysel miery-Predurčenia, ktoré sú nerealizovateľné*). Tento proces môže byť interpretovaný ako sieťový špirálovitý proces premeny objektívnej informácie v Živote Objektívnej reality, ktorej súčasťou je každý človek:

1. Obrazy Objektívnej reality v Rozlíšení (dávanom od Boha) sa premieňajú na rôzne subjektívne obrazy jednotlivca.
2. Subjektívne obrazy sa skladajú do mravne podmieneného systému — videnia sveta subjektu.

⁴⁹ Rozvetvujúca sa štruktúra myšlienok. – pozn. prekl.

3. Subjekt kóduje svoje obrazy do jazykových prostriedkov, výsledkom čoho vzniká jeho chápanie sveta – chápanie Života. Chápanie sveta vzniká výsledkom spoločnej práce procesno-obrazného a diskrétno-logického myslenia a tiež je mravne podmienené. Pritom jazykové prostriedky:
- po prvé, spájajú vďaka vzájomnému chápaniu sa množstvo subjektov do spoločnosti (supersystému) na základe rovnakého chápania sveta;
 - a po druhé, keďže sú fragmentmi celovesmírnej miery a vyjadrujú chápanie sveta subjektov (*osôb aj celých spoločností*), tak priamo riadia matrice-predurčenia bytia, t.j. možnosť alebo nemožnosť (aj NETECHNOLOGICKEHO⁵⁰) uskutočnenia rôznych udalostí v Objektívnej realite.

Bod č. 3 tak ukončuje závit špirály a otvára sa možnosť prechodu na začiatok ďalšieho závit: obrazy Objektívnej reality v Rozlíšení (dávanom od Boha) sa premieňajú na rôzne subjektívne obrazy jednotlivca...⁵¹

V tomto procese, ktorý jednotlivec ovplyvňuje svojimi mravnými kritériami riadiacimi celú algoritmiku jeho psychickej činnosti, sa on sám buď vzdáľuje alebo približuje *k najlepšiemu (v zmysle Božieho Predurčenia)* chápaniu sveta, t.j. k vytvoreniu súboru prepojení medzi videním sveta a jazykovými prostriedkami, vyjadrujúcich jak subjektívne obrazy v ich vzájomných súvislostiach v hraniciach subjektívneho svetonázorového systému, tak aj ich vzájomnú súvislosť so Životom.

Tento proces dosiahnutia najlepšieho súladu videnia sveta (*to tiež treba najprv poskladať z rôznych roztrieštených obrazov*) s jazykovými prostriedkami (*ktoré tiež treba vedieť gramotne ovládať, aby bol zabezpečený súlad s vnútornou mierou-logikou jazyka ako takého*) možno prirovnať ku skladaniu «Rubikovej kocky»⁵²:

⁵⁰ Materialistický ateizmus a stúpenci názoru «*Ak chceš, hovor tomu aj «hrniec», len to nestrkaj do pece*» popierajú «mágiu slov», t.j. tvrdia, že vyslovenie slov nemôže mať priamy vplyv (mimo iných ľudí) na chod prírodných a vnútrospoločenských procesov. Takto materialistický ateizmus popiera sám seba, pretože pri vyslovovaní slov vyžarujú biopolia nesúce túto informáciu, a toto *žiarenie, nesúce informáciu v celovesmírnych kódoch*, dokáže priamo ovplyvňovať existenciu aj premeny jak prírodných, tak aj vnútrospoločenských procesov.

Pritom tí, ktorí odopierajú vyrieknutým slovám schopnosť priamo pôsobiť na Svet, sa sami odsudzujú *k útrapám z rozumu* v plnom súlade so zmyslom slov *útrapy zo <zdeformovaného> rozumu*.

⁵¹ Tento sieťový špirálovitý proces, ktorý normálne prebieha počas celého ľudského života, je podrobnejšie opísaný v knihe VP ZSSR „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

⁵² Organizovali sa súťaže, písali sa články o algoritmoch skladania Rubikovej kocky, ľudí zachvátil ošial až do takej miery, že raz v zoologickej záhrade ukázali
→→→

- najlepšie videnie sveta je jedna správne poskladaná strana kocky;
- najlepšia zrozumiteľnosť⁵³ jazyka je jej protihlá, správne poskladaná strana kocky;
- no existujú ešte ďalšie štyri strany, ktoré môžu zostávať neusporiadané aj pri správne poskladaných stranách, ktoré sme nazvali ako «videnie sveta» a «zrozumiteľnosť jazyka».

Keďže v každom z variantov sú vždy prítomné určité väzby medzi nejakým sformovaným videním sveta a nejakými osvojenými zručnosťami používania jazykových prostriedkov, tak tieto štyri strany môžeme pokladať za analógiu «asociatívnych spojení» v psychike človeka. A tak najlepšie chápanie sveta možno prirovnať k «Rubikovej kocke» so šiestimi stranami, z ktorých každá má svoju farbu: správne poskladané strany «videnie sveta» a «jazykové prostriedky», ktoré sú zladené so správne poskladanými zvyšnými štyrmi stranami-asociáciami — a strakatých strán viacej niet.

Niekomu sa môže najlepšie podariť poskladať strana «videnie sveta», avšak bez toho, aby s ňou zladil aj všetko ostatné — takých ľudí pokladajú za veľmi chytrých a prešpekulovaných. Niekomu inému sa zase môže najlepšie podariť poskladať strana «zrozumiteľnosť jazyka», avšak bez toho, aby si vybudoval adekvátne videnie sveta a pojmový aparát — takých ľudí nazývajú tárajmi. Lenže človek si potrebuje sformovať čo najlepšie videnie sveta a vyjadriť ho čo najzrozumiteľnejším spôsobom. A určite by sa nemal podobať skutočnej alebo vymyslenej gorile, ktorá v rozčúlení rozbije podanú «Rubikovu kocku» o stenu.

Tiež je dôležité si pamätať, že chápanie sveta je svojho druhu «Rubikovou kockou» v psychike každého človeka, avšak na rozdiel od hracej kocky je táto «kocka» *vybavená autodeštrukčným mechanizmom, ktorý je pripojený na vonkajšie prostriedky likvidácie svojho nositeľa*. Preto vedomý či nevedomý odklon od najlepšieho chápania sveta predstavuje riziko jak pre tých, ktorí ho páchajú (*tým viac, ak sa ho pokúšajú nanútiť druhým ako normu*), tak aj pre okolitých ľudí a potomkov, ak títo nie sú schopní ho odhaliť a odstrániť.

S otázkou čo najlepšieho chápania sveta je spojená aj otázka vzájomnej súvislosti «oznámeného» a «zamlčaného»⁵⁴ (*v tom istom texte alebo ústnom*

«Rubikovu kocku» gorile. Potom kocku krútili a dali ju gorile v stave, keď boli farby všetkých strán pomiešané. Gorila ju krútila asi päť minút, ale nedarilo sa jej kocku zložiť, až chytila amok a hodila ju o stenu — kocka sa rozletela na malé kúsky.

⁵³ T.j. priradenie obrazov vnútorného sveta čo najadekvátnejším slovám a slovným konštrukciám daného jazyka. Ide o umenie pracovať s ustálenými pojmami tak, aby sme boli správne chápaní čo najväčším počtom poslucháčov, a naše vyjadrenia neobsahovali nejednoznačnosť a antagonizmy.

Nezrozumiteľné vyjadrovanie vyvoláva podobné pocity ako nesprávne a falošne hraná melódia: pocity sú negatívne a úžitok z počúvania skoro žiadny. – pozn. prekl.

⁵⁴ Historicky sformované jazyky rôznych národov majú rôznu gramatiku, morfológiu, rôzne asociatívne spojenia. Preto jedným zo zmlčaní v psychológii →→→

prejave). Žiadny informačný systém (*ako ani informačný proces*) nemôže byť vytvorený výlučne na základe «oznámených»⁵⁵ informácií. Vždy v ňom bude prítomná aj nejaká «zamlčaná» sprievodná informácia⁵⁶.

«Oznámené» informácie — to sú predovšetkým jazykové prostriedky a priamo s nimi spojené obrazy. To znamená, že oznámené informácie predstavujú (*vonkajšiu „viditeľnú“*) povrchovú vrstvu chápania akejkoľvek otázky a jej prepojení s informačným pozadím.

V ľudskej psychike samotnú otázku a jej informačné pozadie predstavujú subjektívne obrazné predstavy o Objektívnej realite. Tie vo vzťahu k jazykovým prostriedkom predstavujú celý súbor «zamlčanej» informácie.

Pri vytváraní opisu niektoré obrazy a ich skupiny (*z celého súboru subjektívnych obrazov predstavujúcich videnie sveta*) dostávajú konkrétne prepojenia s jazykovými prostriedkami, pomocou ktorých niečo «oznamujeme».

Každý opis môže mať pri «oznamovaní» rôznu mieru detailnosti: od krátkeho neartikulovaného citoslovca (*no zrozumiteľného každému, komu je adresované*) až po niekoľkozväzkový traktát, ktorý sa nedarí ukončiť, pretože každá konkrétna otázka je spojená s informačným pozadím, ktoré plodí množstvo ďalších otázok, a sama v sebe obsahuje množstvo aspektov, ktoré sú zase prepojené medzi sebou a tiež s informačným pozadím; v «oznamovanej» informácii môžeme detailizovať opis samotnej otázky a jej informačného

a lingvistiky je otázka najlepšieho jazyka na vyjadrovanie, ktorý by bol nositeľom najlepšieho chápania sveta pre ľudstvo.

⁵⁵ Pri komunikácii sa vždy spoliehame na to, že ľudia poznajú význam určitých termínov a slovných zvrátov, a preto ich pri každej zmienke nevysvetľujeme. To, čo nevysvetľujeme sú «zamlčania» (*implicitná informácia*), zvyšok patrí k «oznamovanej» (*explicitne vyjadrenej*) informácii. Bolo by komické a zničilo by každú komunikáciu, ak by sme sa vyjadrovali štýlom: „Včera sme menili okná. Viete čo je to okno? To je taký presklený rám v stene s kľučkou, cez ktorý môžete pozerat' z izby von na ulicu, a pritom vám dnu nefúka. Viete čo je to kľučka a sklo? ...“ (*vid' plukovník Bedřich Kraus vo Švejkovi*) Takto by to skutočne nešlo, a preto každý text obsahuje zamlčania, kde sa do určitej miery spoliehame, že čitateľ vie o čom rozprávame. – pozn. prekl.

⁵⁶ Napríklad povieme „trojuholník ABC je pravouhlý“ (nami «oznámená» informácia). Túto informáciu však sprevádza množstvo «zamlčanej» informácie, ku ktorej môžeme zaradiť všetky vlastnosti týkajúce sa pravouhlých trojuholníkov. Tieto informácie sú objektívne a vlastnosti pravouhlých trojuholníkov existovali aj predtým, než ich matematici objavili a zverejnili vo svojich teóriách. Pri riešení príslušného okruhu úloh (*disponujúc zmyslom miery*) ich možno využívať aj bez toho, aby sme poznali formulácie príslušných teorém či ich strohé matematické dôkazy.

No všetky informácie patria do Predurčenia existencie Vesmíru, ktoré navzájom spája rôzne informačné fragmenty, čo sa týka aj uvedeného príkladu s «oznámenou» informáciou „trojuholník ABC je pravouhlý“ a sprievodnými «zamlčanými» informáciami „obsah štvorca nad preponou sa rovná súčtu obsahov štvorcov nad odvesnami“, „prepona je priemerom kružnice opísanej okolo trojuholníka“ a inými.

pozadia až donekonečna: **«Keby more bolo atramentom pre napísanie slov môjho Pána, tak more by vyschlo skôr, než by sa minuli slová môjho Pána, dokonca aj keby sme k nemu pridali ešte jedno také more»** (*Korán, súra 18:109, podľa prekladov I.J.Kračkovského a M.-N.O.Osmanova*).

Každý subjekt sám slobodne (*vedome a cielene*) alebo neslobodne (*vedený algoritmom nevedomých úrovní jeho psychiky*) obmedzuje rozsah «oznamenej» informácie, t.j. detailnosť svojho opisu. Vo veľkej väčšine prípadov proces formovania «oznamovanej» informácie (opisu) nie je sprevádzaný krachom alebo premenou toho videnia sveta, ktoré subjekt vyjadruje vo svojom opise niečoho pomocou jazykových prostriedkov. Takže v závislosti od zvoleného rozsahu «oznamovanej» informácie (opisu) sa do povrchovej vrstvy chápania dostávajú s rôznou mierou detailnosti aj väčšie alebo menšie oblasti videnia sveta, zostávajúceho samým sebou, nezávisle od rozsahu a tematického spektra «oznamovanej» informácie.

No samotné úlohy a okolnosti ich riešenia si pomerne často vyžadujú, aby bola oznámená aj informácia, ktorá dovtedy zostávala zamlčaná.

Ak je s chápaním sveta všetko v poriadku, tak sprístupnenie zamlčanej informácie nebude sprevádzať popieranie predtým oznámenej informácie.

Ak sa objaví rozpor medzi už oznámenými informáciami a sprístupnenými zmlčanými, tak je to dôvod k:

- prestavbe systému obrazných predstáv o Živote — o Objektívnej realite;
- prehodnoteniu «slovnej zásoby» a osobnej gramatiky používania príslušných jazykových prostriedkov;
- prehodnotiť odhalené, navzájom nezlučiteľné pojmy a dohady *tak, aby jednotlivé zložky videnia sveta presne zodpovedali jednotlivým jazykovým prostriedkom*;
- a na základe toho prehodnotiť život a zmeniť svoje staré chápanie sveta.

Či sa už vyrieši v tomto procese vnútorný konflikt chápania sveta daného subjektu v prospech už oznámenej informácie alebo v prospech sprístupnenej zamlčanej, to závisí od podstaty odhaleného konfliktu medzi «oznámeným a zmlčaným» a od mravne podmienenej algoritmiky riešenia takýchto konfliktov v psychike človeka.

Odmietnutie riešenia takýchto konfliktov medzi «oznámeným a zmlčaným», nezávisle od príčin a motivácie (*nie vždy sa zhodujú*), prispieva k nárastu kaleidoskopickosti procesno-obrazného a diskrétno-logického myslenia, čo môže prerásť až do jednoznačnej schizofrénie a samolikvidácie subjektu.

Ďalej pokračuje hlavný text.

* *
*

Všetko, čo sa dáva človeku v Zvestovaniach alebo v sugesciách, to sa objavuje pred jeho bdelym vedomím alebo v snoch vo forme jazykových prostriedkov alebo obrazov jeho vnútorného sveta. Toto majú Zvestovania aj vonkajšie sugescie spoločné. Rozdiel medzi Zvestovaniami a sugesciami spočíva v tom, že Zvestovania otvárajú cestu do Božieho kráľovstva, *ak si človek dá tú námahu, aby pochopil ich zmysel a prestaval podľa nich svoje mravné kritéria, psychickú činnosť, chápanie sveta a vnútornú i vonkajšiu etiku*; a sugescie, tie udržiavajú a prehľbujú poblúdenie a chybnosť mravných kritérií, celej psychickej činnosti, chápania sveta a vnútornej i vonkajšej etiky. Zvestovania a sugescie sa môžu navzájom aj prelínať, miešať, čo môže byť spôsobené jedine nejakými defektmi mravných kritérií v samotnom človeku, u ktorého dochádza k takémuto prelínaniu a miešaniu.

Keďže vznik takýchto Zvestovaní a sugescií vo vnútornom svete človeka má rovnaký charakter, tak sa stáva, že človek sa sám rozhoduje, s čím presne má dočinenia: či so Zvestovaním, či so sugesciou, alebo so Zvestovaním, ktoré je zmiešané so sugesciou; on sám sa rozhoduje, aký zaujme postoj k prvému, druhému alebo tretiemu. A nech by mu bolo hovorené čokoľvek v takýchto priamych kontaktoch cez jeho vnútorný svet, tak súd o tom, s čím presne má dočinenia, vynesie *svedomie samotného človeka, usvedčujúce jeho nepravdovernosť*.

Týka sa to jak „malých“ Zvestovaní a sugescií, zasahujúcich výlučne jednotlivca, tak aj „veľkých“ „strategických“ Zvestovaní a sugescií, schopných zmeniť osud celého národa, ale aj celej globálnej civilizácie na mnohé tisícročia a možno aj — raz a navždy. Funkčným poslaním „strategických“ Zvestovaní a sugescií je nezvratne zmeniť v spoločnosti prevládajúce chápanie sveta, ovplyvňujúce charakter výchovy budúcich generácií ako aj úroveň ich chápania sveta. Ak sa tento cieľ podarí zrealizovať, tak:

- pôvodné jazykové prostriedky budú vyvolávať nové obrazné predstavy o Objektívnej realite;
- môžu sa objaviť nejaké nové jazykové prostriedky na vyjadrenie obrazných predstáv, ktoré sa v kultúre spoločnosti predtým nevyskytovali;
- môže dôjsť k prestavbe celého systému vzájomných vzťahov medzi pojmi („*myšlienkového stromu*“), pritom niektoré pojmy buď odumrú úplne, alebo sa menia vo svojej jazykovej a obraznej časti, začnú byť vhodné v celkom novom kontexte alebo nevhodné v kontexte starom.

Napriek tomu, vždy existuje určitý rozpor (*určitá priepasť*) medzi chápaním sveta, ktoré prevláda v spoločnosti a tým, ktoré vyjadruje svoju plnosť vyjadreného v „strategickom“ Zvestovaní alebo „strategickej“ sugescii. T.j. „strategické“ Zvestovania a sugescie vždy vedú ku vzniku izolujúcich pojmov. Prítom nie obyčajných izolujúcich pojmov, ale kľúčových izolujúcich pojmov,

ktoré otvárajú (v prípade Zvestovaní) alebo zatvárajú (v prípade sugescií) cestu k vyššej úrovni chápania sveta a Ľudskej kvalite života.

Navyše to, čo sa zjavuje vo vnútornom svete jedného človeka, nie je vo väčšine prípadov dostupné priamemu vnímaniu iných ľudí, pretože dnes prevládajúca kultúra neučí zručnostiam ako „vysielat“ iným ľuďom svoje videnie Objektívnej reality a výjavy svojho vnútorného sveta; neučí zručnostiam ako svojvoľne (*t.j. aktom vôle*) a vedome prijímať takého (*svojvoľné i nesvojvoľné*) „vysielania“, realizované inými ľuďmi. Takže na šírenie toho, čo bolo zvestované „prorokom“, medzi ostatných členov spoločnosti, zostávajú iba jazykové prostriedky sformované a udržiavané v jej kultúre: predovšetkým ústny prejav a písomnosti⁵⁷.

Pritom treba chápať, že aj samotný „prorok“ vo chvíli, keď sa v jeho vnútornom svete objaví «strategické» Zvestovanie alebo «strategická» sugescia, je vo väčšine prípadov jedným z nositeľov prevládajúceho chápania sveta v spoločnosti, a nie toho chápania sveta, ktoré vyjadruje plnosť zvestovanej informácie. A ak má dočinenia so Zvestovaním, tak aby ho mohol správne odovzdať iným, musí Zvestovaniu porozumieť ako prvý, a následne vybudovať cestu (most) k novému chápaniu sveta, využijúc pritom chápanie sveta aj jazykové prostriedky sformované v spoločnosti; možno bude treba zaviesť aj nejaké nové jazykové prostriedky schopné čo najlepším spôsobom odovzdávať chápanie sveta vyjadrené Zvestovaním, a tiež sformovať videnie sveta zodpovedajúce Zvestovaniu. To isté sa týka aj «strategických» sugescií, len s tým rozdielom, že život v súlade so Zvestovaniami plynie smerom k Božiemu Kráľovstvu na Zemi, a činnosť podriadená sugesciám bráni jeho uskutočneniu.

Ak «strategické» Zvestovanie skutočne v sebe nesie chápanie sveta budúcnosti, tak sa môže stať, že obrazná zložka tohto chápania sveta bude počas dlhého obdobia vyjadrovaná neadekvátnymi jazykovými prostriedkami, udržiavajúc tým paralelnú existenciu starého chápania sveta na základe starých

⁵⁷ V časoch keď žili a pôsobili tí, ktorých v kultových vieroukách nazývajú «prorokmi», žiadne animácie, a tým skôr s počítačovou grafikou a zvukovou syntézou neexistovali. Preto ani nikto nevyjadril prostredníctvom animovaného filmu to, čo mu bolo zjavené v jeho vnútornom svete. Filmové stvárnenia dnešných čias („*Superkniha*“, „*Princ egyptský*“, *atď.*) bez ohľadu na to, či sú kultové alebo ich pranieruje niektorá cirkev, podobne ako film „*Posledné pokušenie Krista*“ (*americký režisér Martin Scorsese, 1988*), vyjadrujú obraznú predstavu nie tých, ktorých zvyknú volať „prorokmi“, ani očitých svedkov udalostí, ale obraznú predstavu programátorov psychiky súčasnej spoločnosti.

To sa týka aj sovietskeho „protináboženského“ filmu z roku 1920 „*Sviatok svätého Jorgena*“, ktorého autori veľmi presne ukázali životnú pravdu formovania a udržiavania kultov idealistického ateizmu. A hoci tento film vznikol v rámci propagandy materialistického ateizmu, napriek tomu neohovára Boží Zámer, ani ho neznevažuje, hoci príslušníci cirkvi tvrdia opak.

obrazných predstáv o Objektívnej realite. To v spoločnosti vytvára podmienky, v ktorých je možný dlhodobý a tvrdý boj predstaviteľov dvoch tendencií:

- o zachovanie a udržanie starého systému obrazných predstáv v psychike ľudí o Objektívnej realite jak na úkor obrezania Zvestovaného pomocou jazykových prostriedkov vlastných starému chápaniu sveta, tak aj pokusmi vyjadriť starý systém obrazných predstáv o Objektívnej realite jazykovými prostriedkami vyjadrujúcimi Zvestovanie (*v tomto prípade sa bojuje o navzájom sa vylučujúce chápanie tých istých slov*);
- o vytesnenie starého systému obrazných predstáv o Objektívnej realite jednak zmenou významu pôvodných zmyslových konštrukcií jazykových prostriedkov, tak aj zavedením celkom nových jazykových prostriedkov do bežného používania, čo takisto núti ľudí, aby si vytvárali vo svojom vnútornom svete nové obrazné predstavy o Objektívnej realite, čím si zároveň formujú to chápanie sveta, ktoré je vyjadrené vo Zvestovaní.

Ak človek nasleduje druhú tendenciu, tak sa ocitá pred nutnosťou správať sa v živote disciplinovane podľa nového chápania sveta, meniť svoje mravné kritériá, čo má za následok prestavbu algoritmiky celej jeho psychickej činnosti, vrátane jeho účasti v kolektívnej psychike (egregoroch). A týmto mení kultúru spoločnosti, jej egregory.

Žiadni prejavení ani „neprejavení“ odporcovia Božieho Zámeru, tvorcovia «čierneho» ani «špinavého» PR všetkých čias — nemôžu zabrániť žiadnemu človeku v tom, aby *žil podľa svojho svedomia a možno aj prijal v takomto živote «strategické» Zvestovanie*. No keďže oni počas celej histórie súčasnej globálnej civilizácie zohrávajú jednu z vedúcich vnútrospoločenských úloh v riadení globálnych a regionálnych dejinných procesov, tak oni sami rozhodujú, sledujú tým vlastné záujmy, čo označia za Zvestovanie a čo v tichosti zlikvidujú, bez vysvetlenia príčin; sami rozhodujú, čo zlikvidujú s patričným ohlasom, ako-tak pomenujú dôvody a ciele, a označia to za satanizmus. Takisto sami rozhodujú, kto je „prorokom“ a kto „podvodníkom“. Práve oni rozhodli o tom, že Izaiáš je „Božím prorokom“, „starozákonným evanjelistom“, a Šalamún iba kráľom, no v žiadnom prípade nie jedným z evanjelistov oddanej viery Bohu.

To, že Šalamún dostal prívlastok Múdry, nie je ich zásluhou, rozhodol tak ľud, v chápaní ktorého sa činnosť a charakter Šalamúnovho kraľovania kvalitatívne líšili od činnosti a kraľovania všetkých ostatných kráľov. Rečiam, ktoré sa šírili v národe, jednoducho nemohli zakázať, aby si Šalamúna vážili ako Múdrehu, no v ich kultivovanom kánone „svätého“ Písma nahradili radostnú a život oslavujúcu Múdrost' Šalamúna hlásaním zúfalstva a nevedomosti Kazateľa:

«... v hojnej múdrosti je hojnosť smútku; a kto rozmnožuje poznanie, ten rozmnožuje žiaľ» (Kazateľ, 1:18); «a znenávidel som život, pretože sa mi sprotivili veci, ktoré sa robia pod slnkom; lebo všetko je len márnosť a trýznenie ducha!» (Kazateľ, 2:17); «márnosť nad márnosť, povedal Kazateľ, všetko je len márnosť!» (Kazateľ, 12:8),

— hoci skutočnou márnosťou je len to, čo vedome alebo nevedomky odporuje Božiemu Zámeru; no život v súlade so Zámerom je radostný, naplnený zmyslom a múdrosťou, ktorá oslobodzuje od smútku a zúfalstva.

V našej knihe sme názorne ukázali tento druh selektívnej práce («*prorok – podvodník*», «*zjavenie – podvrh*») prejavovaných aj „neprejavovaných“ pohlavárov biblickej civilizácie na ich osobnom vzťahu k Šalamúnovi a Izaiášovi, a na ich vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu každého z nich. Avšak tento príklad je len ilustráciou všeobecného princípu, ktorým sa riadia: všetci, ktorí skutkami podporujú a hlásajú svätosť rasistickej doktríny zotročenia sveta a ľudstva na základe Bibliou posväteného úžernického monopolu židovstva⁵⁸ — sú „bohom inšpirovaní proroci“ a „svätí horlivci pravdivej viery“; a všetci, ktorí sa na tom aktívne nepodieľajú, sú zblúdivé duše, ktoré treba priviesť k „pravej viere“; všetci, ktorí aktívne bránia šíreniu a schvaľovaniu tejto ohavnosti, sú „satanisti“, ktorých treba potláčať a likvidovať⁵⁹.

Do partie „svätých trpiteľov“ môžu zahrnúť aj tých, ktorí nenašli východisko z ideového zajatia tejto doktríny a preto sa podriadili jej realizácii vo vlastnom živote, pokorili sa pred ňou a prijali úlohu obeť, čím možno strhli so sebou tisíce a milióny ďalších ľudí, pre ktorých sa stali vzorom hodným nasledovania. Takýmto príkladom bola napríklad kanonizácia imperátora Nikolaja II «rosSionskou» biblicky-„pravoslávnu“ cirkvou.

Výsledkom takejto selektívnej práce typu «prorok – odpadlík od Boha», vykonávanej už tisícročia, sa sformovalo množstvo vierouk hlásajúcich ideu jednobozstva, v ktorých sa *démonický výmysel* mocibažných parazitov vydáva za dobrý Boží Zámer. Existencia západnej regionálnej civilizácie pod konceptuálnou mocou týchto vierouk a ich pánov priviedla celú planétu na pokraj globálnej biosféro-ekologickej a vojenskej katastrofy.

No zďaleka nie všetci, dokonca ani v období neobmedzeného panovania tejto ohavnosti v spoločnosti, sa jej podriaďovali. V mladíckom diele A.S. Puškina (*vysmiatom* v „*Dvanástich stoličkách*“ I. Il'fa⁶⁰ a E. Petrova⁶¹) —

⁵⁸ To, že židovstvo nepredstavuje rasu pánov, ako sa mnohým zdá, ale «dezintegrovaného biorobota» (*robot, ktorého algoritmika správania je svojimi rôznymi fragmentmi rozdelená do psychík mnohých jednotlivcov*), ostáva zamlčané, a nechápu to dokonca ani mnohí zasvätení.

⁵⁹ Bolo tomu tak minimálne do príchodu scientologickej cirkvi: tam je cieľ rovnaký – zotročenie ľudstva pod rúškom oslobodenia, len majú iné prostriedky a metódy. Preto stúpenci biblického projektu zotročenia ako prví vstúpili do boja so svojimi konkurentmi – scientológmi.

Naše názory na scientológiu sú vysvetlené v knihe „Príď na pomoc mojej neviere...“

⁶⁰ Zomrel na tuberkulózu.

v „Gavriliáde“, pranierovanej hodnosťami-vieroučiteľmi všetkých biblických kultov, sú takéto verše:

*S rozprávaním Mojžišovým
nesúhlasí rozprávanie moje:
On výmyslami chcel zajať žida
chytro klamal a počúvali ho.*

*Boh obdaril ho slohom a umom pokorným,
Známy pán stal sa z Mojžiša.
No ja, verte, nie som historikom dvorným,
nepotrebujem vznešenú hodnosť proroka!*

Uvedené verše z poémy 18-ročného Puškina sú o vytváraní a popularizácii „prorokov“. Za toto poznanie a jeho ohlásenie, a tiež za to, že ho nedokázali skrotiť, ho zabili na prahu biorytmicky ďalšieho tvorivého rozletu, zneužívajúc osobnostné, mravne podmienené slabosti básnika. Túto úmyselnú a organizovanú vraždu zamaskovali súbojom, ktorý v tých časoch nebol ničím nezvyčajným.

Akým bol vo svojom živote historicky reálny Mojžiš? — to je špecifická otázka. Tak, ako sú v Biblii prezentované dva navzájom sa vylučujúce obrazy Boha, tak isto sú v nej prezentované aj dva navzájom sa vylučujúce obrazy Mojžiša. Jeden „Mojžiš“ vytvoril základ pre doktrínu zotročenia ľudstva na základe starozákonného-talmudického rasizmu a židovského monopolu na znalosti a úžeru. Druhý Mojžiš žijúci medzi židmi odporuje tejto doktríne a koná v duchu bohoslovnia ruskej civilizácie. Aj v biblickom texte sa zachoval opis epizódy, ktorá ukazuje, že historicky reálny Mojžiš chápal zmysel prorockej misie človeka absolútne ináč, než ju prezentujú služobníci biblických kultov:

«24. Mojžiš vyšiel a oznámil ľudu slová Pána. Zhromaždil sedemdesiat mužov zo starešinov ľudu, a postavil ich okolo stanu. 25. Potom zostúpil Hospodin v oblaku a hovoril s ním, a zobral z Ducha, ktorý bol na ňom, a dal Ho každému zo sedemdesiatich starešinov. A keď na nich spočinul Duch, hneď začali prorokovať, no potom prestali. 26. Dvaja z mužov zostali v tábore. Jeden sa volal Eldad a druhý Modad. Aj na nich spočinul Duch [oni boli tiež zapísaní, len nepristúpili k stanu] a prorokovali v tábore. 27. Jeden chlapec pribehol k Mojžišovi a oznámil mu: Eldad a Modad prorokujú v tábore! 28. Nato Jozue, syn Nunov, Mojžišov sluha, jeden z jeho vyvolených, povedal: pán môj, Mojžiš, zakáž im to! 29. No Mojžiš mu odvetil: **žiarliš na nich kvôli mne? Kiež by všetci v Hospodinovom ľude boli prorokmi, keď by Hospodin na nich zoslal svojho ducha!**“ (Zvýraznené nami v citáte) (*Numeri, kap. 11*).

⁶¹ Zahynul vo vojne: lietadlo, na ktorom letel, sa bez stopy stratilo.

Mojžišova odpoveď Jozuemu v uvedenej epizóde sa síce zachovala, no aj tak bola prekrútená. Bolo povedané: «Žiarliš na nich kvôli mne? Kiež by **všetci ľudia** boli prorokmi, keď by Boh na nich zoslal svojho ducha!» Iný zmysel ani nemohli niesť slová jedného zo žrecov Svätej Rusi, ku ktorým Mojžiš patril, ako hlása posolstvo ochrancov „Vsejasvetnoj gramoty“⁶². A ďalší žrec Rusi o pár tisíc rokov neskôr odmietol obraz biblickej bábk-y „Mojžiša“ vo svojej mladíckej básni, majúc k tomu najvyššie duchovné pohnútky. A ruské životarečenie⁶³ pokračuje.

Toto je ale tiež jeden z názorov, ktorý každý môže považovať buď za pravdu, alebo lož, alebo ho celkom ignorovať. Nech už bol historicky reálny Mojžiš akýkoľvek, no *biblická postava (zakladateľ doktríny Deuteronomium– Izaiáš)* je svojho druhu *egregoriálna báбка* Mojžiša, cielene vytvorená pre potreby pánov globálneho biblického projektu zotročenia ľudstva. A túto bábk-y „Mojžiša“, charakterizoval Puškin vyčerpávajúco presne. V „Gavriliáde“ sa hovorí aj o tom *biblickom bohu, ktorý neexistuje*. Báchorky a nezmysly spájané s ním sú ohováraním **Boha, ktorý existuje**. A toto ohováranie **Boha, ktorý existuje**, ktoré sa stalo základom Starého zákona, pokračuje aj v Novom zákone.

12. — 23. júla 2000
Spresnenia: 7. — 22. októbra,
5., 7., 8. novembra,
12. — 15. decembra 2000

⁶² Dalo by sa preložiť, ako Celosvetové písmo. Podľa legendy bolo pred viac ako 7000 rokmi na Zem zoslané písmo. Praslovania vďaka jeho znalosti rozumeli reči zvierat a vtákov, mali znalosti v oblasti vysokej matematiky, astronómie, hudby, atď. Každé písmeno malo svoj obraz, zmyslový význam, zvuk, farbu, vôňu, chuť. Na celej zemi bol jeden jazyk a jedno nárečie. – pozn. prekl.

⁶³ Od slova „žrec“. „Ž“ ako život, „rec“ ako reč. Životarečenie je predmetom činnosti žreca: komunikácia so Životom v súlade s Božím Zámerom. Analógiou slova „životarečenie“ je skutočná *sociológia*, ktorá harmonizuje ľudstvo medzi sebou, s prírodou i Bohom. – pozn. prekl.

12. Nové ohováranie ako pokračovanie starého

Z textu Nového zákona vzniká dojem, že po zázračnom narodení dieťaťa; potom, ako anjeli objasnili pastierom, že sa narodil Kristus, a tí o tom povedali všetkým (Lukáš, 2:8-20); potom, čo na ôsmy deň po narodení prorok Simeon a prorokyňa Anna privítali novorodenca prineseného do Jeruzalemského chrámu pomenujúc ho priamo Kristom (*Mesiášom, podľa židovskej vierouky*) (Lukáš, 2:21-32); potom, ako dvanásťročný chlapec Ježiš počas troch dní prebýval v Chráme a učítelia (rabíni) ho počúvali a kládli mu otázky, čudujúc sa jeho umu a jeho odpovediam (Lukáš, 2:42-47); po všetkom, čo nám zvestuje kánon Nového zákona, plus to, čo o narodení a detstve Ježiša zvestuje Korán¹ — akoby kňazská špička Jeruzalema náhle „stratila pamäť“, a keď už dospelý Ježiš začal plniť svoju misiu, tak akoby nevedela, s kým má vlastne do činenia.

Dokonca, ak je aj pravdivá verzia vyslovená mnohými ezoterickými školami o tom, že od mladosti do začiatku svojej kazateľskej misie v Judsku Ježiš putoval po svete, prebýval v mnohých krajinách, na vlastné oči spoznával život iných národov, a nežil stále iba v Judsku, tak aj v takom prípade po jeho návrate do vlasti takáto amnézia kňazskej špičky vyvoláva údiv, pretože oni nemohli nevedieť, čo v Chráme povedali Simeon a Anna; nemohli nepozorovať, ako Kristus rastie; nemohli nevedieť, že ako dvanásťročný k nim prišiel do chrámu; a je ešte mnoho vecí o ktorých nemohli nevedieť. No keď Kristus dospel a začal plniť svoju misiu, tak veľkňazi, ktorí zapisovali a uchovávali v Chráme rodokmene všetkých židov, sa správali tak, akoby o ničom nevedeli.

A ako s týmto prinesením dieťaťa do chrámu na ôsmy deň korešponduje informácia o tom, že hneď po narodení Krista svätá rodina odišla do Egypta na niekoľko rokov, ako im to poradil Boží anjel, aby tak unikli úkladom Hedoresa, ktorý chcel novorodeného Krista zabiť? Objavenie sa s novorodencom v Chráme hlavného mesta kvôli jeho zasväteniu Bohu a obriezke na ôsmy deň v čase, keď Herodesove tajné služby hľadajú novorodenca (*Herodes prikázal vyvraždiť všetkých chlapcov do 2 rokov v Betleheme a okolí*) a Boží anjel priamo prikázal Jozefovi skryť sa aj s rodinou pred Herodesovou zlobou v Egypte a zostať tam, až kým mu nepovie, že sa môžu vrátiť (Matúš, 2:13), — vyvoláva nielen pochybnosti, ale pre Jozefa a Máriu, ktorí verili Bohu, je to priamo nemožné. Za osem dní od narodenia Ježiša do dňa obriezky sa nemohlo stať, aby sa svätá rodina stihla dostať do Egypta, kráľ Herodes stihol umrieť², po čom sa

¹ Okrem rozprávania o počatí Krista z Ducha Svätého a jeho prvom objavení sa pred ľuďmi (Korán, 19:16-37), Korán informuje aj o tom, že Ježiš pri hre s druhými deťmi modeloval z hlíny vtákov, a tie oživali a odlietali na Boží pokyn (Korán, 5:110).

² Herodes Veľký, kráľ Judska v rokoch 37 až 4 pred n.l. Na trón sa dostal s podporou rímskych zbraní, t.j. bol dosadený cudzincami, bol uzurpátorom trónu. Za dátum jeho smrti sa považuje rok 4 pred n.l., takže v ktorom roku sa vlastne narodil
→→→

rodina, opäť na radu anjela (Matúš, 2:19), vrátila do vlasti a novorodenec bol prinesený do chrámu, kde ho prorok Simeon a prorokyňa Anna uvideli, spoznali a označili za Krista-Mesiáša.

Okrem toho rodokmene Ježiša Krista uvádzané v Novom zákone Matúšom (1:1-17) a Lukášom (3:23-38) sa nezhodujú. Existujú aj iné vzájomne sa vylučujúce správy rôznych novozákonných evanjelií. Samozrejme, že M.A. Berlioz ako «sčítaný človek»³ o tomto všetkom a mnohom ďalšom nemohol nevedieť.

Uveriť tomu, že celá táto disharmónia vzájomne sa vylučujúcich názorov na tie isté udalosti je pravda — je síce možné, ale len za predpokladu, že sa človek zriekne vlastného rozumu, a presnejšie povedané: uveriť v pravdivosť tohto všetkého je možné len vtedy, ak človek dá vlastný rozum do prenájmu tým, ktorí udržiavajú egregoriálny kult na základe postulátu «Biblia je slovo Božie» vyvracanáho JAZYKOM samotného ŽIVOTA. M.A. Berlioz neodmietal používať vlastný rozum, hoci **používať sa ho nenaučil kvôli svojej zisťovnosti a nevnímavosti k Životu**, a preto zo všetkého, čo vedel, vyvodil záver, že Boh neexistuje, a existujú len výmysly („rozprávky o bohu“), a podľa tohto svojho názoru programoval aj názory nevzdelaného básnika Ivana Bezdromovca na teologické otázky, ktoré určovali názory aj na ostatné veci, vrátane sociológie:

«Reč išla, ako sme sa dozvedeli neskôr, o Ježišovi Kristovi. Išlo o to, že redaktor si u básnika objednal pre ďalšie číslo časopisu veľkú protináboženskú poému. Túto poému Ivan Nikolajevič napísal, dokonca vo veľmi krátkom čase, no redaktora tým, bohužiaľ, neuspokojil. Hlavnú postavu svojej poémy, Ježiša Krista, autor vykreslil v príliš čiernych farbách, a tak bolo potrebné podľa názoru redaktora celú poému napísať odznova. A tak redaktor teraz dával autorovi niečo ako lekcii o Ježišovi Kristovi, aby zdôraznil hlavnú autorovu chybu. Ťažko povedať, čo presne viedlo Ivana Nikolajeviča, či tvorivá sila jeho talentu, alebo úplná neznalosť otázky, ku ktorej sa podujal zaujať stanovisko, no Ježiš sa v jeho stvárnení podaril úplne ako živá, hoci nie celkom príťažlivá postava. Berlioz sa snažil básnikovi dokázať, že hlavné nie je to, aký bol Ježiš, dobrý či zlý, ale to, že Ježiš ako osoba nikdy na svete neexistoval a že všetky informácie o ňom sú len prázdne výmysly a obyčajný mýtus»⁴ (*Kapitola 1., Nikdy sa nedávajte do reči s neznámym človekom*)

Ježiš? — v období od roku 37 do roku 4 pred „naším letopočtom“, ktorý sa počíta od Narodenia Krista?

³ Prívlastok daný M.A. Bulgakovom, z ktorého vyplýva, že M.A. Berlioz poznal život iba z kníh, sám bol však nevnímavý a to, čo vyčítal z kníh, nedokázal porovnať so životom, v dôsledku čoho málo chápal reálny život.

⁴ A. Žid vo svojej knihe „Návrat zo ZSSR“ v Prílohe I.: „Protináboženský boj“ uvádza nasledovné:

→→→

Ešte všetci nezabudli, že existoval istý sovietsky básnik Demjan Bednyj (1883-1945, vlastným menom E.A. Pridvorov), populárny v rokoch občianskej vojny, «jeden zo zakladateľov socialistického realizmu», ako o ňom informuje „Sovietsky encyklopedický slovník“. Niektorí vedia, že napísal nejaké protináboženské verše o Kristovi, ktoré nielenže nie sú zaradené do školských učebníc literatúry, ale o ktorých sa cudne mlčí dokonca aj v encyklopedických článkoch o ňom a o jeho tvorbe. Tiež je známe, že iný, skutočný básnik S.A. Jesenin dal básnickú odpoveď D. Bednému (v preklade „biednemu“) na tieto „veršíky“. Okrem toho „bezdomovectvo“ je jedným z ukazovateľov „biednosti“.

Vzhl'adom na tieto reálne fakty z histórie sovietskej literatúry a ideového zápasu v svetonázorových otázkach tých rokov by bolo jednoduchšie urobiť paralelu medzi Ivanom Bezdromovcom a Demjanom Bednym, a M.A. Berliozu prirovnať k L.D. Trockému, ktorého propagandistické potreby D. Bednyj uspokojoval v prvých rokoch sovietskej moci. Takéto porovnanie je do určitej miery presné, o to viac, že L.D. Trockého a M.A. Berliozu spája ešte jedna okolnosť: L.D. Trockému rozbil hlavu horolezecký cepín a hlavu M.A. Berliozu odsekla električka⁵, v dôsledku čoho sa život oboch skončil. Avšak literárni kritici, opojení v „Majstrovi a Margaréte“ zdaním «hymny démonizmu» a sympatizujúci s *démonom svetovej revolúcie* L.D. Trockým, túto paralelu neuvádzajú.

No existuje ešte jedna paralela, ktorá priviedla k hlbinným prúdom udalostí v živote spoločnosti. Charakter činnosti M.A. Berliozu predstavuje tú selektívnu prácu, o ktorej sa hovorilo v predchádzajúcej časti. Ako redaktor obsiahleho časopisu a hlava literárneho spolku «MASSOLIT» (*Moskovská asociácia literátov*), M.A. Berlioz rozhodoval o tom, aké témy sa budú posudzovať v časopise, koho články budú zverejnené a koho nie; o kom sa zverejnia pochvalné a o kom hanlivé články.

Možno namietnuť, že M.A. Berlioz bol tiež obeťou totalitného režimu, ktorý sa v Rusku dostal k moci po roku 1917, a preto, vraj, nerozhodoval on, ale Politbyro ÚV. A on, nešťastník, bol iba nútený rozhodovať o osudoch spisovateľov a ich diel «v duchu doby», aby jeho samotného neprevalcovala hrozná mašinéria stranícko-štátnej totality. No keď si spomenieme, čo bolo do

«Chersonské archeologické múzeum neďaleko Sevastopola sa tiež nachádza v kostole. Nástennú maľbu v ňom ušetrili, bezpochyby, pre jej nevkus. Fresky sú všade prekryté plagátmi. Pod sochou Krista je nápis: „Legendárna osobnosť, ktorá nikdy neexistovala“» (Zbierka „Dva pohľady spoza hraníc“, Moskva, «Politizdat», 1990, str. 99, viď tiež časopis „Zvezda“, č. 8, 1989, str. 127-168.

⁵ Táto paralela (*naznačujúca, že s hlavou nie je všetko v poriadku ani za života, ani v okamihu smrti*) v osudoch reálneho politického aktivistu i literárnej postavy privádza na um myšlienku, že M.A. Bulgakov eggregoriálne naprogramoval typ smrti L.D. Trockého, hoci ten bol vyhostený zo ZSSR ďaleko od moskovských električiek.

roku 1917, tak musíme uznať, že všelijakí ľavicoví predstavitelia kultúry, spisovatelia, básnici, umelci (*od realistov až po predstaviteľov avantgardy*) boli inšpiráciou pre revolučnú mládež⁶, ktorá po roku 1917 tvorila kádrovú základňu tej istej stranícko-štátnej mašinérie.

Táto téma je podrobne rozobraná v knihe I.L. Soloneviča „Ľudová monarchia“ («Luči Sofii», Minsk, 1998)⁷, a v nej sa objavuje záver: «*Hitlerovia a Stalinovia sú zákonitými nástupcami Gorkých a Rozenbergov: „na počiatku bolo slovo“, a až potom prišla lúpež. Na počiatku boli táraniny, a až potom prišli Solovki a Dachau*»⁸ (str. 192).

Aj v 1990-tych rokoch sú demokratizátori zákonitými nástupcami V. Rasputina, V. Belova, V. Astafjeva a niektorých ďalších «majstrov slova», prinášajúcich na stránky tlače svoj svetonázor pochmúrnych historických perspektív, čím zabili myseľ a paralyzovali vôľu mnohých, ktorí sa následne stali obeťami alkoholickéj stagnácie, perestrojky a reforiem⁹. Avšak „berliozovia“ rokov 1956 až 1970 publikujúci svoje diela, prinášajúce

⁶ Už len obrazy I.E. Repina „Odmietnutie spovede“, „Nečakali“, Schôdzka, „Zatknutie propagandistu“, „Manifestácia 17. októbra 1905“ — stoja za to. Viď reprodukcie v umelecko-biografickom vydaní: O.A. Ľaskovskaja „Ilja Jefimovič Repin“, (Moskva, «Iskusstvo», 1982).

⁷ Okrem toho, kapitola „Duch ľudu“ bola zverejnená v časopise „Naš sovremennik“, č. 5, 1990, kde sa citovaný fragment nachádza na str. 175. „Ľudová monarchia“ je svojím obsahom veľmi zaujímavá kniha, napísaná výborným ruským jazykom. Avšak Ivan Lukjanovič bol stúpencom davo-„elitárnej“ koncepcie spoločenského zriadenia, v dôsledku čoho nevidel rozdiel medzi Hitlerom a Stalinom, ktorí vyjadrovali absolútne odlišné globálne koncepcie vo svojej politickej činnosti. A ešte jedna chyba, možno len jazyková nepresnosť, spočíva v tom, že Ivan Lukjanovič uvádza, že ruskú štátnosť počas mnohých storočí formovali ruskí muži, a nie šľachta, nie vládnuce triedy. Tu ide o to, že ruskí muži a ženy skutočne v priebehu storočí formovali, avšak nie štátnosť, ale ruskú civilizáciu, ktorá v hraniciach jedného spoločného štátu zjednotovala mnohé národy. Pritom civilizácia neraz menila formu svojho štátneho zriadenia. Budovaním štátu sa v minulých dobách
→→→

beznádejný smútok¹⁰ a blokujúce cestu život oslavujúcim dielam iných autorov zostávajúcich tak neznámymi, sa sami zdržiavali v tieni¹¹.

Takže M.A. Berlioz nie je obeťou totalitného režimu, z ktorého ruky by si so zaťatými zubami bral „chlieb“ a odpracovával si ho v pote tváre na galejach s názvom «MASSOLIT»: M.A. Berlioz patril do toho okruhu literátov, ktorí do roku 1917 ak aj sami neinšpirovali k vytvoreniu «totalitného režimu», tak boli žiakmi a pokračovateľmi tých literátov, ktorí to sami robili pred revolúciou. Bol to ich režim. A M.A. Berlioz bol samolúby a viac než sýty v tomto režime, keďže bol súčasťou spoločenskej „elity“ porevolučnej doby.

Druhá vec je, že v 1920-tych a prvej polovici 1930-tych rokov postupne strácali moc nad týmto režimom, a nakoniec sa väčšina z nich sama stala jeho obeťami, čo bol dôvod, prečo ich žiaci a nástupcovia označili tento režim za «totalitný». V dobe, v ktorej sa odohráva dej románu, bol M.A. Berlioz jedným z „veľkňazov“ sovietskej literatúry a na Ivana Bezdromovca hľadel ako na „proroka“ materialistického ateizmu, ktorý je schopný očariť prostý ľud veršami na tému: Kristus ani Boh nikdy neexistoval, neexistuje a ani existovať nebude. Preto sa toľko pipľal s Ivanom Nikolajevičom ako „veľkňaz“, skromne žijúci v mieri, osamote s ním vedúc mentorskú debatu bez svedkov. No a majster so svojím románom «o Pilátovi» sa na úlohu „proroka“ v dobe presadzovania materialistického ateizmu nehodil, a preto sa celá svorka literárnych kritikov (*Latunskij, Ariman, literát Mstislav Lavrovič, niekto s pseudonymom N.E.*) vrhla

zaoberala vládnuca trieda, pričom jej „elitárne“ triedne záujmy, ktoré sa stávali štátnymi záujmami, sa pravidelne a periodicky dostávali do konfliktu so záujmami prostonárodného *globálneho* budovania civilizácie. V každom takomto konflikte víťazilo budovanie civilizácie, rozbiehajúce staré štátne formy a vytvárajúce nové, viac zodpovedajúce obrazu ducha ľudu. A „elita“ v Rusku i v zahraničí vnímala túto nestabilitu a „nedorobenosť“ štátnosti Ruska vo všetkých dobách ako chronickú neschopnosť Rusov vytvoriť si štát. A ruská civilizácia sa medzitým šírila, rozširovala svoje štátne hranice, čo vyvolávalo buď „elitárnu“ hystériu na spôsob «Rusi idú», alebo „elitárny“ údiv (*známa fráza «rozumom Rusko nepochopíš...»*).

⁸ Koncentračné tábory (pozn. prekl.).

⁹ A.I. Solženicyn v skupine «majstrov slova» postalinskej epochy stojí stranou, pretože „vysvetľoval“ minulosť Ruska a maľoval jeho perspektívy v súlade s doktrínou Deuteronomium-Izaiáš, pričom sa nedokázal vymaniť z moci eggregoriálnych programov svojho otcovského mena (Isajevič) a priezviska (So-LŽENICYN). Inými slovami: programoval, *ako sformovať Rusko podľa doktríny Deuteronomium-Izaiáš v historických podmienkach po epoche J.V.Stalina (jeden z jeho článkov, zverejnený v roku 1990 v «Komsomolskej pravde» s nákladom 25 000 000 exemplárov sa volal „Ako sformovať Rusko“)* a ostatní — V. Belov, V. Rasputin, V. Astafjev a niektorí ďalší — vytvárali celkovú atmosféru bezalternatívnej inej cesty, než je tá, ktorá je budovaná podľa odkazu A.I. Solženicyna.

¹⁰ Napríklad „Lúčenie s Matkou“.

na jeho román aj na neho samého, reálne si odpracovávajúc ten „chlieb“, ktorým sa živili z rúk M.A. Berlioz a ďalších „veľkňazov“ RAPPu¹². A nebolo to prenasledovaním pravdy, ale skrátka majstrove omyly sa v tej dobe nehodili, a majstra bolo treba prenasledovať práve vtedy, aby sa v budúcnosti otvorila možnosť ho povýšiť na úroveň proroka-mučeníka posmrtné, predstaviac ho novým generáciám ako prenasledovaného za pravdu-istinu. V súvislosti s tým ešte raz zdôrazňujeme, že majster nie je «lyrickým hrdinom», prostredníctvom ktorého by M.A. Bulgakov vyjadroval svoje názory¹³.

Nakoniec M.A. Berlioz prišiel o hlavu, čím zopakoval osud jednej z novozákonných postáv. V Novom zákone prišiel o hlavu Ján Krstiteľ (*Kristova predzvest'*). Jeho príchodu na svet v rodine kňaza Zachariáša, ako uvádza Lukáš (*kap. 1*) a Korán (*súra 19:1-15*), tiež predchádzala radostná zvesť Zhora o jeho nadchádzajúcom narodení. Zachariášova žena Alžbeta bola príbuznou Márie, Kristovej matky. Takže Ján a Ježiš boli vlastne príbuznými zo strany svojich matiek. Ako uvádza Lukáš (*kap. 1:67-80*), tak po Jánovom narodení zostúpil na Zachariáša Duch Svätý, a ten prorokoval, že jeho syn bude prorokom Najvyššieho a pripraví cestu Kristovi-Mesiášovi. Avšak aj toto proroctvo plnohodnotného, legitímneho, už staršieho kňaza (*na rozdiel od laikov Simeona a Anny*) sa kňazskej špičke podarilo nejako (ako?) šikovne „zabudnúť“ do doby, keď už sa deti (Ján i Ježiš), o misii ktorých boli proroctvá pri ich narodení, stali dospelými.

Právo byť kňazom podľa židovského zákona patrilo výlučne rodu Léviho, a predstavitelia iných židovských rodov nemali právo zastávať kňazský post. Hoci bol Ján synom kňaza, tak nezostal slúžiť v Chráme, ale akonáhle dospel, odišiel do púšte, kde nejaký čas žil, t.j. bol v podstate bezdomovcom.

¹¹ Možno až na výnimku, ktorú predstavoval A.T. Tvardovskij, redaktor časopisu „Novyj mir“, ktorý uverejnil „Jeden deň Ivana Denisoviča“ od A.I. Solženicyna, čo sa stalo základom pre jednu z najzhubnejších kampaní klamstiev o Vlasti v domácej umeleckej literatúre.

¹² Ruská asociácia proletárskych spisovateľov, ktorá existovala v rokoch 1925 až 1932. Charakter jej činnosti bol protiruský, trockistický, žido-internacistický. Bola zlikvidovaná pre svoju podvratnú činnosť. Následne v GULAGu zahynuli aj mnohí jej aktivisti, ktorí predtým napomáhali likvidácii ruských spisovateľov a básnikov.

RAPP-ovci vytvorili pre svoju „elitu“ neďaleko Moskvy chatovú osadu, jediné svojho druhu, ktorej obyvateľmi boli (minimálne spočiatku) výlučne spisovatelia. Je to mnohým známe Peredelkino na Kyjevskej železničnej trase. V „Majstrovi a Margaréte“ tejto osade zodpovedá dedinka s presnejším názvom Perelygino. Tento názov má rovnaký koreň s ruským slovom „obolgat“ (t.j. oklamať).

¹³ Tým skôr, že ani M.A. Bulgakov v tých rokoch nebol prenasledovaný, hoci ani neprekvital. Tí, ktorých režim skutočne utláčal, tí zahynuli buď v GULAGu, alebo tragicky na slobode: najprv trockisti zavraždili S.A. Jesenina a V.V. Majakovského, neskôr sa nimi rozbehnutá mašinéria začala využívať aj na likvidáciu na slobode ich samotných (S. Michoels).

V „Majstrovi a Margaréte“ má básnik Ivan Nikolajevič Ponyrev pseudonym „Bezdomovec“, a navyše je menovcom krstiteľa; a v živote Ivana Bezdomovca je aj epizóda, kedy sa kúpал v rieke Moskve, čo sa priamo prelína s krstným kúpeľom v rieke Jordán, ktorý vykonával Ján Krstiteľ, no s druhými, nie so sebou. Avšak M.A. Bulgakov pripravil o hlavu nie Ivana Bezdomovca, ktorého novozákonným prototypom je Ján Krstiteľ, ale M.A. Berlioza. A táto odlišnosť osudov novozákonného prototypu a literárnej postavy nás privádza k ďalšej sérii názorových rozdielov medzi bohoslovím ruskej civilizácie, vyjadreným v románe vo forme inotajov a podobenstiev, a vieroukou na základe tradičných výkladov Biblie, vychádzajúcich z uznávania Izaiáša ako skutočného proroka.

Pri analýze tejto otázky treba pamätať na to, že aj vierouka Koránu, aj rôzne historicky sformované vierouky na základe kánonu Nového zákona kultivujú vo svojich veriacich maximálne úctivý vzťah k osobe Jána Krstiteľa. A jedna z biblických siekt dokonca tvrdí nasledovné: skutočným Mesiášom bol práve Ján Krstiteľ, Ježiš je len nastrčená osoba, bábka nejakých síl, ktorej misiou bolo zdeformovať pravdu.

No aby sme pochopili podstatu rozporov medzi bohoslovím ruskej civilizácie a tradičnými výkladmi Biblie v cirkvách Kristovho mena, vrátane otázky týkajúcej sa činnosti Jána Krstiteľa a vzťahu k nemu, tak obrátíme pozornosť k jednej z novozákonných epizód:

«11. Potom išiel do mesta Naimu, a šli s Ním jeho učeníci a veľký zástup ľudí. 12. Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho, jediného syna svojej matky, ktorá bola navyše aj vdova. A veľký zástup ju sprevádzal z mesta. 13. A keď ju Pán zazrel, prišlo Mu jej ľúto a povedal jej: „Neplač!“. 14. Nato pristúpil a dotkol sa már; nosiči sa zastavili a On povedal: „Mládenc! Hovorím ti, vstaň!“ 15. Mŕtvy sa posadil a začal hovoriť; Ježiš ho odovzdal jeho matke. 16. Všetkých sa zmocnil strach a oslavovali Boha, hovoriac: „Veľký prorok povstal medzi nami a Boh navštívil svoj ľud.“ 17. Tento názor o Ňom sa rozšíril po celom Judsku a celom okolí.

18. A Jánovi učeníci ho [Jána] o tomto všetkom informovali. 19. Vtedy si Ján zavolať dvoch zo svojich učeníkov a poslal ich k Ježišovi, aby sa ho spýtali: „Si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ 20. Keď prišli k Ježišovi, povedali: „Ján Krstiteľ nás poslal k Tebe, aby sme sa spýtali: Si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ 21. V tom čase mnohých ľudí uzdravil z chorôb a neduhov, oslobodil od zlých duchov, a mnohým slepým daroval zrak. 22. Preto im odvetil: „Choďte a povedzte Jánovi to, čo ste videli a počuli: Slepí začínajú vidieť, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi ožívajú, chudobní hlásajú dobrú zvesť. 23. A blažený ten, kto sa na Mne nepohorší!

24. Keď Jánovi poslovia odišli, tak Ježiš začal rozprávať zástupom o Jánovi: „Na čo ste sa chodili pozeráť do púšte? Na trstinu zmietanú vo vetre? 25. Čo ste tam chceli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat?

Ale veď tí, čo sa skvostne obliekajú a žijú v prepychu, bývajú na kráľovských dvoroch. 26. Čo ste tam teda chceli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka. 27. Toto je ten, o ktorom je napísané: Hľa, posielam Svojho Anjela pred Tvojou tvárou, ktorý Ti pripraví cestu pred Tebou. 28. Hovorím vám: Medzi narodenými zo žien niet väčšieho proroka, ako je Ján Krstiteľ, ale ten najmenší v Božom Kráľovstve je väčší než on.“ 29. A všetci ľudia, ktorí ho počúvali, dokonca aj vyberači daní, vzdali Bohu slávu tým, že sa nechali pokrstiť Jánovým krstom 30. Ale farizeji a zákonníci odmietli Božiu vôľu, a nedali sa pokrstiť. 31. Vtedy Pán povedal: „Ku komu prirovnávam ľudí tohto pokolenia? Na koho sa podobajú? 32. Sú ako deti sediace na ulici, ktoré na seba volajú: Hrali sme vám na píšťale, a vy ste netancovali; spievali sme vám žalostné piesne, a vy ste neplakali. 33. Lebo prišiel Ján Krstiteľ: nejedol chlieb ani nepil víno, a hovoríte: má v sebe zlého ducha. 34. Prišiel Syn Človeka: je a pije, a hovoríte: Aha, človek, čo rád je a pije víno¹⁴, priateľ vyberačov daní a hriešnikov. 35. A múdrosť ospravedľňuje všetky jej deti.“ (Lukáš, kap. 7).

Táto epizóda obsahuje tri tematicky odlišné časti: verše 11 – 17 pojednávajú o Ježišových skutkoch; verše 18 – 23 o reakcii Jána Krstiteľa na tieto skutky a Kristových odpovediach Jánovým žiakom; verše 24 – 35 pojednávajú

¹⁴ Tu Ježiš opakuje slová, ktorými ho ohovárajú. Ako nazír (Marek, 10:47; Lukáš, 18:37; Ján, 19:19; Skutky apoštolov, 6:14, 22:8) nielenže nepil víno, ale nemal právo ani jesť hrozno, ani žiadne pokrmy pripravené z bobúľ hrozna (o nazíroch pojednáva kniha Numeri, 6:2-4). Preto aj použil slová: «hovoríte ... rád ... pije víno», a nie «ja rád pijem víno».

Rovnako Ježiš nemohol začať svoju misiu ani premenením vody na víno na svadobnej hostine v Káne Galilejskej (Ján, 2:1-11) a priviesť takýmto zlým príkladom zázračnej premeny veľa pokolení do hriechu pitia alkoholických omamných látok. Opis tohto „zázraku“ je len ohováraním Krista.

To isté sa týka aj pitia vína ako symbolu krvi, ktorú Kristus prelieva za ľudí počas tajnej (poslednej) večere (Matúš, 26:26-28; Marek, 14:22-24; Ján, 6:51-56), čo dalo základ opileckej omamujúcej eucharistii vo všetkých kresťanských cirkvách. Ježiš, ako nazír, sa nemohol sám zriecť svojho nazírstva a nemohol otvoriť dvere mágii krvi na základe poškodzovania mozgu pitím vína, pretože otváral ľuďom cestu k Svetlu. Opilecká eucharistia nepochádza od Krista, ale bola zavedená napriek jeho odkazom.

Možno namietnuť, že židovský zákon umožňoval aj dočasné nazírstvo na nejakú dobu, po uplynutí ktorej človek viac nebol viazaný nazírskymi obmedzeniami. No ako svedčí Ján (18:4-8), Ježiš potvrdil fakt svojho nazírstva pri svojom zatknutí v Getsemanskej záhrade hneď po tajnej večeri.

Preto novoklebetné cirkvi budú musieť označiť Krista za pokrytca, pokiaľ trvajú na tom, že Ježiš ako nazír ustanovil opileckú eucharistiu; alebo priznať fakt, že cirkevní otcovia sami svojvoľne zaviedli opileckú eucharistiu, aby tak ľudí odlákali od jasnej triezvosti pravého Kresťanstva.

o otázkach adresovaných Kristom ľudu, ktorý ho počúval, a obsahujú tiež komentáre autorov a redaktorov kánonického textu Nového zákona.

Analýzu tejto epizódy začneme tým, čo sa píše vo veršoch 18 – 23. Matúš, ktorý tiež informuje o vyslaní dvoch Jánových žiakov ku Kristovi s otázkami, ešte spresňuje (kap. 11:2), že v tom čase sa už Ján nachádzal vo väzení, v ktorom následne aj zomrel. To znamená, že Ján položil otázky Kristovi prostredníctvom svojich žiakov až potom, čo sám Ježiš pokrstil a pred ľuďmi vyhlásil, že Ježiš je ten všetkými očakávaný Mesiáš-Kristus. Táto postupnosť udalostí: *najprv vyhlásenie Ježiša za Mesiáša-Krista, a potom kladenie mu otázok v zmysle «Si Kristus? Alebo máme čakať iného?»,* — je dôležitá a usvedčujúca.

Ak človek verí Bohu, a Boh mu Duchom Svätým, zaslaním anjela alebo nejakým iným spôsobom odhalí istinu, tak veriaci už nemá dôvod, aby kládol ešte nejaké ďalšie otázky v tejto veci, pretože všetku potrebnú informáciu už dostal v Zvestovaní diskretným spôsobom. A ak kladie ostatným ľuďom otázky typu: *je pravda to, o čom ho informoval samotný Boh, alebo je to lož?*, — tak tým len odhaľuje svoju (možno len podvedomú) nedôveru Bohu, alebo sa v podstate priznáva ku svojej chybnej mravnosti, v dôsledku čoho nedokáže odlíšiť sugesciu od Zvestovania a o všetkom pochybuje. Inými slovami, takýto človek má nejaké pretrvávajúce, včas nevyriešené problémy so svedomím a mravnými kritériami. No pritom všetkom navonok môže byť rituálne bezchybný a ostatní ho môžu vnímať ako skutočne svätého askétu.

A svojou odpoveďou Jánovým žiakom (verše 22, 23) Ježiš v podstate navrhuje Jánovi, aby sa obrátil k svojmu svedomiu, pretože mu nedáva jednoznačnú odpoveď v zmysle «áno» alebo «nie». A ako uvádza Nový zákon aj v iných epizódach, keď sa ľudia Ježiša na niečo pýtali, tak on nedával formálne jednoznačné odpovede «áno» alebo «nie», ale jeho odpovede boli vždy také, aby im odpoveď v zmysle «áno» alebo «nie» dalo ich vlastné svedomie.

Ján nepôsobí ako pravý svedomitý prorok Najvyššieho Boha, ak kladie Ježišovi otázku o ňom a jeho misii po tom, čo sám Ježiš vyhlásil za Krista-Mesiáša, ale pôsobí ako jeden z mnohých ľudí tohto sveta, ktorí sa dokážu na Ježišovi pohoršiť. Preto keď Jánovi žiaci odišli, obrátil sa Ježiš na svedomie všetkých svedkov tejto udalosti, a kládol im otázky už o samotnom Jánovi.

Ak by boli verše od 26. po 30. (vrátane) pravdivé, potom znehodnocujú a zbavujú zmyslu všetky opakované návrhy Krista každému, vrátane Jána «viac než proroka», aby sa obrátil k svojmu svedomiu.

Preto sú verše 26 – 30 vierolomné vo vzťahu k bezprostrednej viere Bohu na základe svedomia, ktorú hlásal Kristus, a preto sú len podvrhom určeným k tomu, aby potlačili hlas svedomia človeka autoritou Krista, povýšeného na úroveň kultovej osobnosti «Bohočloveka»; a tiež autoritou Jána, ktorého

prorocká misia bola akoby potvrdená «Bohočlovekom». Tieto slová pochádzajú od redaktorov kánonu Nového zákona: Ježiš, ktorý postavil Jána pred nutnosť vyriešiť si svoje osobné problémy s mravnými kritériami a svedomím, ho nemohol vyhlásiť za «viac než proroka», hoci mohol priznať, že «medzi narodenými zo žien niet väčšieho proroka, ako je Ján Krstiteľ, ale ten najmenší v Božom kráľovstve je väčší než on». Ak to zhrnieme, a posledné slová citovanej vety o tom hovoria priamo, že Ján ako jeden z najlepších ľudí v celej ľudskej histórii, ešte nedorástol do Božieho kráľovstva. Prečo? — obrátime sa k novozákonným svedectvám skutkov Jána Krstiteľa:

«1. V tých dňoch prišiel Ján Krstiteľ a kázal v Judskej púšti 2. hovoriac: „Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“ 3. Lebo on bol **ten, o ktorom povedal prorok Izaiáš**: „Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, **vyrovnajte mu chodníky**»¹⁵ (*Matúš, kap. 3*).

«19. A toto je Jánovo svedectvo, keď Židia poslali k nemu kňazov a levitov z Jeruzalema, aby sa ho spýtali: „Kto si?“ 20. A on vyznal a nezaprel. Vyznal: „Ja nie som Kristus.“ 21. A spýtali sa ho: „Čo teda? Si Eliáš?“ A on povedal: „Nie som.“ „Prorok?“ On odpovedal: „Nie!“ 22. Preto mu povedali: „Kto si? Nech môžeme povedať tým, ktorí nás poslali. Čo hovoríš o sebe?“ 23. Povedal: „Ja som hlas volajúceho na púšti: „**Opravte cestu Pánovi, ako povedal prorok Izaiáš.**“ 24. Poslovia boli z farizejov. 25. A spýtali sa ho: „Prečo teda krstíš, keď nie si ani Kristus, ani Eliáš, ani prorok?“ 26. Ján im odpovedal: „Ja krstím vo vode, ale medzi vami stojí Nieкто, Koho nepoznáte. 27. On prichádza po mne, no bol predo mnou. Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na sandáloch.“ 28. Toto sa stalo v Betánii pri Jordáne, kde krstil Ján» (*Ján, kap. 1*).

V uvedených citátoch sme text hrubým písmom vyznačili my, a nami vyznačené miesta ukazujú, že **Ján**, ktorého učenci a časť židovskej spoločnosti považovala za proroka Najvyššieho Boha, **programoval kolektívnu psychiku spoločnosti (algoritmiku jeho egregorov) v súlade s „proroctvami“ Izaiáša na zlikvidovanie Mesiáša-Krista, bez najmenších pochybností o tom, že v týchto „proroctvách“ je vyjadrený Boží Zámer.** Tieto proroctvá (*Izaiáš, kap. 53*) sme už uvádzali skôr. Porovnali sme ich s proroctvami Šalamúna (*kniha Múdrosti, kap. 2*) ohľadom tej istej udalosti a ukázali sme, že si navzájom protirečia a pochádzajú z rôznych zdrojov, sledujúcich navzájom sa vylučujúce ciele prvej priority. Ale vtedy sme nerozoberali v dôsledku akých *udalosti, ktoré sa odohrali v živote Šalamúna a Izaiáša*, vznikli obe tieto proroctvá. Preto teraz sa pozrieme na biblické svedectvá informujúce o charaktere a začiatku Šalamúnovej a Izaiášovej činnosti.

¹⁵ Izaiáš, 40:3: «Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovi, vyrovnaj v stepi chodníky pre nášho Boha».

«1. [Keď sa kráľovstvo upevnilo v Šalamúnových rukách,] Šalamún vstúpil do príbuzenstva s faraónom, kráľom Egypta, a vzal si faraónovu dcéru a priviedol ju do mesta Dávidovho, kým nepostavil dom svoj, dom Hospodinov a múry okolo Jeruzalema. 2. Ľud zatiaľ prinášal obety na výšinách, pretože ešte nebol postavený dom Hospodinovu menu. 3. A Šalamún si zamiloval Hospodina, riadiac sa ustanoveniami Dávida, svojho otca. Lenže aj on prinášal obete a páľil kadidlá na výšinách. 4. A tak išiel kráľ do Gibeonu, aby tam obetoval, lebo tam bolo hlavné obetné miesto. Šalamún tam obetoval tisíc celopalov.

5. V Gibeone sa Šalamúnovi vo sne v noci zjavil Hospodin, a povedal Boh: „Žiadaj si, čo ti mám dať.“ 6. Na to Šalamún povedal: „Svojmu otrokovi Dávidovi, môjmu otcovi, si prejavoval veľkú milosť; a zato, že chodil pred tebou v istine a v pravde a s úprimným srdcom, si mu túto veľkú milosť zachoval a daroval si mu syna, ktorý by sedel na jeho tróne, ako je tomu teraz. 7. A teraz, Hospodin, Boh môj, urobil si svojho otroka kráľom miesto Dávida, môjho otca, ale ja som otrok malý, nepoznám ani svoj východ, ani vchod. 8. A Tvoj otrok je uprostred Tvojho ľudu, ktorý si si vybral, ľudu tak početného, že ho nejde ani spočítať, ani celý prezrieť. 9. Daruj Svojmu otrokovi srdce rozumné, aby súdil Tvoj ľud a rozlišoval, čo je dobro a čo zlo; veď kto môže riadiť tento Tvoj mnohopočetný ľud?“ 10. A páčilo sa Hospodinovi o čo Ho Šalamún žiadal. 11. A Boh mu povedal: „Pretože si žiadal o toto a nežiadal si o dlhý život, ani o bohatstvo, ani o duše svojich nepriateľov, ale žiadal si rozum, aby si mohol súdiť, — 12. hľa, Ja urobím podľa tvojich slov: dám ti srdce múdre a rozumné, takže pred tebou nebol nikto ako ty, a ani po tebe nepovstane nikto ako ty. 13. A dám ti aj to, o čo si nežiadal, bohatstvo a slávu, takže nebude medzi kráľmi tebe podobného po všetky dni tvojho života. 14. A ak budeš chodiť Mojimi cestami, dodržiavajúc Moje ustanovenia a Moje prikázania, ako chodil tvoj otec Dávid, tak predĺžim aj tvoje dni.“ 15. Šalamún sa prebudil, a hľa, bol to sen. Potom šiel do Jeruzalema a postavil sa [pred oltár] pred Hospodinovu archu zmluvy, a priniesol zápalné obete a vykonal aj pokojné obete, a vystrojil veľkú hostinu pre všetkých svojich sluhov» (1. Kniha Kráľov, kap. 3).

Taký bol začiatok Šalamúnovej činnosti, podľa ktorej ho ľud nazval Múdrym.

Kniha Izaiáša začína jeho ohlásením svojho videnia, «ktoré videl o Judsku a Jeruzaleme v dňoch Oziáša, Joatama, Achaza a Ezechiáša — kráľov Judska» (Izaiáš, 1:1). Vymenovanie niekoľkých kráľov, ktorí sa stihli po sebe vystriedať, ukazuje, že fragmenty Izaiášom opísaného videnia sa objavovali postupne počas veľmi dlhého obdobia a až potom boli opísané v jednom celistvom rozprávaní. Nebudeme citovať a komentovať celé videnie, ale upriamime pozornosť na

epizódu uvedenú v 6. kapitole knihy Izaiáša. Táto epizóda¹⁶ je určitou analógiou k už uvedenej epizóde zo Šalamúnovho života a vyčerpávajúco charakterizuje celú Izaiášovu prorockú činnosť. Avšak komentátori Biblie ju prehliadajú bez ozrejmeneia podstaty:

«1. V roku, keď zomrel Kráľ Oziáš som videl Hospodina, ako sedí na vysokom a vznešenom tróne, a okraje jeho rúcha naplňali chrám. 2. Okolo Neho stáli serafíni. Každý mal šesť krídiel. Dvoma si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali. 3. A volal jeden na druhého a hovorili: „Svätý, svätý, svätý Hospodin Sabaoth! Celá zem je plná Jeho slávy.“ 4. A roztriasli sa veraje dverí od hlasu volajúcich, a dom sa postupne naplnil dymom. 5. A povedal som: „Beda mi! Som mŕtvy! Lebo som človek s nečistými ústami a žijem medzi ľuďmi s nečistými ústami, — a moje oči videli Kráľa, Hospodina Sabaotha!“ 6. Nato priletel ku mne jeden zo serafínov a v ruke mal žeravý uhoľ, ktorý vzal kliešťami z oltára. 7. A dotkol sa mojich úst a povedal: „Hľa, toto sa dotklo tvojich úst a tvoja neprávosť sa od teba vzdialila a tvoj hriech je očistený.“

8. A počul som Hospodinov hlas, ako hovorí: „Koho pošlem? Kto bude Naším poslom?“ A povedal som: „Tu som, pošli mňa!“ 9. A ďalej povedal: „Chod' a povedz tomuto ľudu: Budete počuť ušami ale neporozumiete, budete vidieť očami ale nevidíte. 10. Lebo zatvrdlo srdce tohto ľudu, a ušami len s námahou počujú, a oči svoje zatvorili, aby očami nevideli, ušami nepočuli, srdcom nechápali a neobrátili sa, aby som ich uzdravil.“ 11. Na to som povedal: „Dokedy, Hospodin?“ A On povedal: „Kým mestá nespustnú a nezostanú bez obyvateľov, domy bez ľudí a kým táto zem celkom nespustne. 12. A Hospodin vyženie ľudí ďaleko a veľmi spustnutá bude táto krajina. 13. A ak na nej zostane ešte desatina a vráti sa, znova bude spustošená; ale ako z pistácie, ako z duba ostane koreň, keď ich vytnú, tak sväté semeno bude jej koreňom» (Izaiáš, kap. 6).

Z textu knihy Izaiáša sa nedá jednoznačne pochopiť, či sa práve týmto začala jeho prorocká činnosť, alebo či sa začala už o niečo skôr, počas kralovania Oziáša. Ale bez ohľadu na to, či táto epizóda rozpráva o začiatku Izaiášovej prorockej činnosti, alebo či sa odohráva až potom, čo už Izaiáš stihol niečo „naprorokovať“, tak uvedená epizóda nám ukazuje, že *osobný vzťah Izaiáša s tým, koho považoval za Boha, sa eticky aj obsahovo svojím zmyslom odlišuje od Šalamúnovho vzťahu s Bohom*. To znamená, že **Izaiáš žil v inej relígií, než bola tá, v ktorej žil Šalamún**.

Začneme tým hlavným: Boh je vševediaci, vie všetko. A tu zrazu otázka: «Koho pošlem? Kto bude Naším poslom?» (Izaiáš, 6:8). Z úst vševediaceho

¹⁶ Táto epizóda sa vyskytuje aj v tvorbe A.S. Puškina v básni „Prorok“. V nej A.S. Puškin k sebe prirovnal «vznešenú hodnosť proroka», ale toto prirovnanie mu nebolo po chuti. Z Puškinovho „Proroka“ možno vycítiť, že už opis tejto epizódy má uhrančivý vplyv, ubíja a vôbec neinšpiruje.

a všemocného Boha Stvoriteľa sú tieto otázky nezmyselné. No ešte predtým, ako tieto otázky zazneli, Izaiáš už svojím vnútorným zrakom, akosi spontánne a bez pozvania prenikol do „Božieho paláca“: je vôbec pre človeka možné takéto vniknutie, či už vedomé a cielené prostredníctvom vôle, alebo spontánne, podvedomé? A ocitnúť sa pred Bohom je pre Izaiáša „nešťastím, záhubou“ (kap. 6:5), a nie radosťou, hoc aj zmiešanou s hanbou za svoje už spáchané hriechy a nemravnosť, otvárajúcu cestu k novým hriechom v budúcnosti.

Pri zachovaní lojálnosti pánom a pohlavárom biblického projektu zotročenia ľudstva možno dať na všetky tieto otázky a postrehy formálne vyčerpávajúcu, ale v podstate nezmyselnú odpoveď-námietku: *«Cesty Hospodina sú nevyspytateľné. Boh si zaželel byť videný Izaiášom práve tak; zaželel si klásť sebe aj ostatným rečnicke otázky, vopred poznajúc odpoveď. A pochybovať o tom je hriech»*. — Komu to vyhovuje, nech si zostane pri takomto vysvetlení, zabúdajúc na ohavnosť doktríny Deuteronomium-Izaiáš a podriaďujúc sa jej pre vlastnú slepotu alebo zbabelosť.

No existuje názor, že vševediaci Boh je krotký a nevtieravý, a preto vediac, že pre Izaiáša je ocitnúť sa pred Ním nešťastím, záhubou a hrôzou, tak sa k nemu ani neobracal; tým skôr Izaiáš nemohol spontánne alebo úmyselne preniknúť svojím vnútorným zrakom a sluchom do „paláca“ *pravého Boha*.

No Izaiáš, ktorý bol rituálne horlivým a emocionálne vybudeným subjektom, sa svojím vedomím reálne mohol prepadnúť do egregoru «neprejavovaných» pánov a pohlavárov biblického projektu. A tí, keďže ich projekt zažíval krízu (*ako vyplýva z veršov 10 – 13, kádrová základňa projektu miesto toho, aby ho roznášala po svete, pokorujúc pritom celé národy, stabilne kráčala cestou vlastnej samolikvidácie*) mali plno nerečnických otázok na tému: «Čo robiť? A koho poslať, aby dal projektu skúpenia sveta na základe rasového úžernického monopolu (*Deuteronomium, 23:19, 20; 28:12*) nový náboj chtivosti a strachu?» A v tomto krízovom momente a práve včas sa objavuje Izaiáš. Keď začul vyslovené otázky z úst „*boha*“, *ktorý sa mu zazdal, a obraz ktorého bol sformovaný vieroukou a udržiavaný egregoriálnym kultom*, na ktorom sa fanaticky zúčastňoval, Izaiáš okamžite vyjadruje svoju odhodlanosť niest' misiu, na zmysel ktorej sa ani len nepýtal.

Takto sa Izaiáš zapojil do nejakého egregoriálne riadeného procesu ako biorobot-vykonávateľ, sprostredkovateľ toho, nad čím sám premýšľať nechce alebo jednoducho nemôže, keďže je emočne nestabilným a citlivým subjektom bez vôle. *Takéto správanie a postoj k životu nie je dôstojný Človeka*.

A tak sa stal „prorokom“, nie však Boha, ale egregoru a jeho pohlavárov. Ak by táto epizóda aj nebola prvou v prorockej misii Izaiáša, tak jej obsah je taký, že každý rozmýšľajúci človek by nad takýmto videním popremýšľal, a potom by sa obrátil k **Bohu, ktorý existuje**, a nie k tomu, ktorý sa mu zazdal úmerne jeho mravným kritériám, a požiadal by o rozlíšenie toho, čo je dobro a čo je zlo.

A prinajmenšom dočasne by pozastavil svoju už začatú činnosť a nezačínal by ju skôr, než by od Boha dostal odpovede.

Spomínate si v detstve na V.V. Majakovského: «Malé chlapča prišlo k otcovi a pýta sa ho: „Čo je to dobro? A čo je zlo?“» Šalamún tiež na začiatku svojho kraľovania približne takisto — detsky, prostoducho *a nezištne* — sa obrátil priamo k Bohu. On, tak ako každý, mal nejaké hriechy, mal svoje slabosti a nedokonalosti, no nebál sa postaviť pred Boha, pretože Boha miloval a v modlitbe sa k Nemu obracal úprimne z hĺbky svojej duše: «Preto som sa modlil, a bol mi darovaný rozum; prosil som, a zostúpil na mňa duch múdrosti» (Kniha múdrosti, 7:7). A Boh, ktorý vnímal úprimnosť jeho modlitby, sa na neho obrátil Sám, a daroval mu nielen to, o čo Ho prosil, ale omnoho viac¹⁷.

Napokon Šalamún, ktorý v súlade so svedomím uskutočňoval Boží Zámer v miere svojho chápania, kraľoval štyridsať rokov a umrel na starobu. A Izaiáš zahynul po vyčerpaní Božieho dopustenia voči sebe a spôsobom, ako si sám svoju smrť egregoriálne naprogramoval:

«Bude sa sekera vyvyšovať nad tým, kto ňou rúbe? Bude sa píla vystatovať nad tým, kto ňou hýbe?» (Izaiáš, 10:15).

Ako uvádza Talmud, Izaiáš bol rozpílený drevenou pílou na príkaz judského kráľa Manassesu, ktorý vzal na seba misiu «píly, ktorá sa nevyvyšuje». Ján Krstiteľ, nástojčivo uznávajúci Izaiáša za pravého Božieho proroka, zahynul podobne ako Izaiáš, keď sám seba odsúdil a egregoriálne naprogramoval spôsob svojho konca:

«Už aj sekera pri koreni stromov leží: každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa» (*Matúš, 3:10*).

Jánovi vypršala lehota Božieho dopustenia, aby veril tomu, že Izaiáš hlásal Pravdu-Istinu od Boha, a splnilo sa proroctvo «o sekere» aj o «strome, ktorý neprináša dobré ovocie»:

«Na oslave Herodesových narodenín tancovala dcéra Herodiady pred hosťami a tak sa Herodesovi zapáčila, že jej prisahal dať čokoľvek, o čo si zažiada. Ona, navedená svojou matkou, povedala: Daj mi tu na mise hlavu Jána Krstiteľa. Kráľ sa zarmútil, ale kvôli prísaha a hosťom prikázal jej ju dať. A poslal sťat Jána vo väzení. Jeho hlavu priniesli na mise a dali dievčaťu, a to ju prinieslo svojej matke. Potom prišli jeho učeníci, vzali jeho telo a pochovali ho. Potom šli a oznámili to Ježišovi.

Keď to Ježiš počul (*o poprave: naše vysvetlenie v citáte*), odobral sa odtiaľ na loďke na pusté miesto, aby bol sám. Ale ľud sa o tom dopyčul a pešo šli odtiaľ za ním» (*Matúš, kap. 14:6-13*).

Ježiš nevyjadril svoj postoj ani k činnosti, ani k poprave Jána Krstiteľa. *Poslednou Jánovou možnosťou, ako uniknúť smrti pod sekerou kata, bolo*

¹⁷ Rovnako aj Zvestovanie Koránu bolo Mohamedovi zoslané až po jeho úprimných modlitbách, na ktoré dostal Zhora odpoveď.

obrátiť sa k svojmu svedomiu potom, čo sa od Ježiša vrátili ním poslaní učenici. No on na to nedbal.

Jána, ktorý plnil prijatú misiu, nezaujímal Ježišov názor na to, či sa chce stať obetným baranom, takzvaným «Baránkom Božím», aby akože «ospravedlnil hriechy mnohých, spravil sa zástancom zločincov a delil sa o koristi s mocnými», ako to programovali «neprejavení» pohlavári biblického projektu zotročenia ľudstva prostredníctvom nimi vytvoreného „proroka“ Izaiáša. Jána nezaujímal ani to, že Ježiš možno vidí cestu záchrany ľudí od hriechov v niečom inom než v sebaobetovaní, ale neblomne kráča cestou ku Golgote preto, lebo preňho — Krista Mesiáša — nebola pripravená žiadna iná cesta. A to práve vďaka činnosti takých programátorov psychiky spoločnosti, ako bol Izaiáš, a v tomto prípade Ján. Možno preto Kristus-Mesiáš i ľud, ktorý bol s ním a kvôli ktorému prišiel na tento svet, nijako nevyjadrili svoj postoj k poprave Jána, ktorý „smeroval“ «cestu Pána» smerom ku Golgote, presne podľa želania pánov Izaiáša a celého biblického projektu zotročenia ľudstva. A preto odseknutie hlavy „Jána Predchodcu“ (v „pravoslávnej“ terminológii) nie je náhodou, ale znamením pre ostatných.

Ľudská hlava je miestom, v ktorom je sústredená algoritmika celej psychickej činnosti a konkrétne myslenia; algoritmus v grafickej podobe je obraz podobný rozvetvenému stromu, na ktorom sú jednotlivé bloky (*obsahujúce opis činnosti*) pospájané líniami smerujúcimi postupne od jedného bloku k druhým; «sekera» skutočne ležala «pri koreňoch stromov, ktoré neprinášali dobré ovocie» (*množné číslo „stromov“ ukazuje na rozpoltenosť psychiky na množstvo nekonzistentných algoritmov*); Ján to cítil, aj to vyslovil, no nespojil si to so sebou, nevnímal, nezmenil spôsob svojho myslenia a naďalej smeroval Ježišovu cestu podľa „proroctva“ Izaiáša, možno aj úprimne veriac tomu, že práve toto je jeho *jednoznačne* predurčený osud; neuvedomil si, že Boh nemení to, čo sa deje s ľuďmi, kým ľudia sami nezmenia to, čo je im vlastné: mravné kritériá, úmysly a názory, určujúce charakter všetkých ich skutkov.

Boh je Jazyčník, ktorý Jazykom udalostí a životných javov hlása Svoju Pravdu-Istinu všetkým tým, ktorí jej túžia rozumieť. A to je jedna z príčin, prečo pohlavári biblického projektu preklínajú a likvidujú Jazyčestvo, a nie mnohobožstvo ani modlárstvo, ktoré naopak kultivujú v rôznych skrytých formách. **Život je posvätným jazykom, ktorým sa Boh rozpráva s každým a so všetkými.**

Podľa faktov zo života jednotlivých osôb, rodín, rodov, celých národov a regionálnych civilizácií, — *v závislosti od toho, ako u nich prebieha priamy dialóg s Bohom v Jazyku Života a nepriamy dialóg s Bohom prostredníctvom*

komunikácie s inými ľuďmi, — môžeme vyčleniť aj tri druhy «mystiky»¹⁸, v ktorej sa prejavuje Najvyšší Zámer:

- Každá činnosť priamo zameraná na premenu antropoidnosti¹⁹ na Ľudskosť dostáva zjavne citeľnú aj skrytú, priamu aj nepriamu podporu Zhora až do takej miery, že sama nesie Životom tých, ktorí sa jej úprimne a nezištne venujú, odstraňujúc im z cesty všetky prekážky v ich činnosti: vy len hľadajte Pravdu Božiu, pracujte na jej stelesnení v Živote, a všetko ostatné sa vám pridá.
- Činnosť, ktorá priamo nie je zameraná proti prvému druhu, no aj tak sa orientuje na pokrivenie cesty k Ľudskosti alebo jej uviaznutie v stave antropoidnosti, sa Zhora neblokuje, ak už spoločnosť dozrela na to, aby sama rozoznala a pochopila jej škodlivosť.

V takom prípade táto činnosť prebieha v medziach Božieho dopustenia až dovtedy, kým jej škodlivosť nebude rozpoznaná a pochopená, a kým sa neobjaví jej životu adekvátna alternatíva. Ak spoločnosť odmieta funkčnú alternatívu, ktorá je v súlade s Božím Zámerom, potom spoločnosť Zhora dostane možnosť presvedčiť sa o tom, že alternatíva predstavuje dobro, a jej odmietanie predstavuje nešťastie²⁰.

Ak spoločnosť ešte nedozrela na to, aby rozpozнала a pochopila škodlivosť nejakej činnosti, tak Zhora sú blokované aj samotné možnosti a pokusy sa tejto činnosti venovať.

A hoci v tomto odseku sa hovorilo o spoločnosti, no spoločnosť tvoria ľudia, a Božie dopustenie voči spoločnosti predstavuje súhrnné spektrum dopustenia voči *každému človeku* tvoriacemu túto spoločnosť.

- Činnosť, ktorá je zameraná proti tým, ktorí úprimne, nezištne a svedomito pracujú na realizácii cieľov Najvyššieho Zámeru, je Zhora

¹⁸ Šťastia či smoly, zdanlivo bezdôvodnej, no v skutočnosti ovplyvnenej rozdielmi v mravnosti, určujúcimi: videnie sveta, výber cieľov činnosti, jej charakter a výsledky; a ovplyvnenej aj eticky — jak vnútrospoločensky, tak aj nábožensky.

¹⁹ Človekupodobnosti. T.j. jedinec je len svojou vonkajšou podobou podobný človeku, ale režim jeho psychiky je typu zvier, zombi alebo démon, nie však typu Človek. – pozn. prekl.

²⁰ Tak aj my sa teraz, počas perestrojky a reforiem presvedčame, že minulý súhlas s rozhodnutiami XX. zjazdu KSSZ, ktorý oklebetil J.V. Stalina aj celú jeho epochu, a ľahostajnosť k rozhodnutiam tohto zjazdu je svojho druhu Judášovým hriechom, ktorého dôsledky teraz znášame. V tejto súvislosti sa odporúča porovnať politiku trockistov 2. generácie v KSSZ z čias N.S. Chruščova a úbohých imitátorov J.V. Stalina z čias L.I. Brežneva s tým, čo napísal samotný J.V. Stalin vo svojom záвете – „Ekonomických problémoch socializmu v ZSSR“ (september 1952).

Menovaná kniha J.V. Stalina je podrobne rozobratá v knihe „Ford a Stalin: O tom, ako žiť ľudsky“.

odkláňaná k falošným terčom alebo je zastavená iným spôsobom, občas aj s životom tých, ktorí sa jej venujú.

Pritom aj samotní odporcovia Božieho Zámeru môžu zakúšať na sebe zúrivosť iných, navzájom likvidujúc jeden druhého, a tak zlí môžu byť v tomto procese využití ako nástroj vykonania rozsudkov Zhora. Príkladom toho bol aj osud Jána Krstiteľa, ktorý bol popravený na žiadosť roztopašnej Salome.

Iní odporcovia sa môžu zaoberať nezmyselnými zbytočnosťami, ktoré neškodia realizácii Božieho Zámeru.

Činnosť tých tretích bude zahrnutá do Božieho Zámeru aj napriek ich démonickej vôli jednoducho vďaka tomu, že každý, kto v miere svojho chápania pracuje na vlastných záujmoch, tak v miere svojho nechápania môže pracovať na záujmoch tých, ktorí vedia a chápu viac a lepšie, než on sám. A Boh — Tvorca a Všetdržiteľ — nemá konkurenciu v poznaní a chápaní všetkého a všetkých.

Potom, čo bulgakovský Pilát (*syn znachara-astrologa*) nedokázal zachrániť Ješuov život, narážal na túto «mystiku» (*možno si to ani neuvedomujúc*) aj v rozhovore s knihomoľom-„monoteistom“, a v podstate ateistom a satanistom Kajfášom, odvolávajúc sa na Šalamúnovu múdrosť:

«— Ó nie! — zvolal Pilát, a po každom slove mu bolo ľahšie a ľahšie: už sa nemusel pretvarovať, vyberať slová.

— Priveľa si sa na mňa sťažoval cisárovi, teraz prišla moja hodina, Kajfáš! Teraz poletí zvesť odo mňa, ale nie miestodržiteľovi do Antiochie ani do Ríma, ale priamo na ostrov Capri, samému imperátorovi pôjde zvesť o tom, ako v Jerušalaim skrývate pred smrťou vyložených buričov. **A nie vodou zo Šalamúnovho rybníka, ako som chcel pre vaše dobro, potom napojím Jerušalaim, nie vodou!** (*kap. 2, zvýraznené hrubým nami v citáte*).

Odkiaľ sa tu vzala «voda zo Šalamúnovho rybníka»? — Posledná fráza zjavne nezapadá do kontextu, ak ju vnímame ako upustenie Pontského Piláta od zdanlivého zámeru venovať sa zveľaďovaniu Jerušalaimu a postaviť vodovod, aby napojil jeho obyvateľov vodou zo «Šalamúnovho rybníka», *ktorý na rozdiel od Šalamúnovho chrámu v Jeruzaleme neexistoval*²¹. Ak budeme tieto slová vnímať ako podobenstvo, tak Pilát sa ohľadom osudu budúceho Mesiáša, sám si to ani neuvedomujúc, no cítiac dobrý Boží zámer, postavil do pozície

²¹ Na mapke Jeruzalema uvedenej v Biblii (synodálny preklad), vydanéj Moskovským patriarchátom, na str. 1008, sa nachádzajú Hadí rybník, Silojský prameň a Silojský rybník, Ezechiášov tunel, Ezechiášov vodojem, prameň Gichon, no Šalamúnov rybník sa v Jeruzaleme ani v jeho okolí nenachádzal. Žiadne iné významnejšie vodné zdroje, z ktorých by bolo možné napojiť mesto na mape nie sú. Pilát však nevzbudzuje dojem slaboduchého, ktorý by si predsavzal napojiť mesto z vysychajúcej mláky, ktorá dokonca ani nie je na mape.

Šalamúnovho proroctva, hoci vôbec nevedel o jeho existencii. Je to naozaj tak, pretože slovo «voda» sa oddávna používa v podobenstvách ako symbol informácie a všeobecne kultúry²². Okrem toho frázu o «vode zo Šalamúnovho rybníka» môžeme v kontexte románu chápať aj ako umeleckú techniku, pomocou ktorej M.A. Bulgakov alegoricky vyjadril cez Piláta svoje sympatie k Šalamúnovmu proroctvu a *Božiemu Jazyčestvu, vykoreňujúcemu zlo*, čo by malo symbolicky pripomínať hodnostárom všetkých biblických kultov nutnosť zrieknutia sa doktríny Deuteronomium-Izaiáš, aby bolo možné na Zemi rozvíjať život v duchu dobrého Božieho Zámeru.

No «rosSionský» popi sa bez rozmyslu a za peniaze motajú medzi prívržencami boja s Božím Jazyčestvom. Ale keď z popa, z patriarchu alebo

²² Napríklad stará súfijská legenda „Keď sa menia vody“:
«Jedného dňa sa Chidr (v preklade „Zelený“ — dokonalý súfi, ochranca Súfijov), Mojžišov učiteľ, obrátil na ľudstvo s varovaním:

— *Príde deň, keď na svete zmizne všetka voda, okrem tej, ktorá bude špeciálne zozbieraná. Namiesto nej sa objaví iná voda, od ktorej sa ľudia zbláznia.*

Len jeden človek pochopil zmysel týchto slov. Zhromaždil veľké zásoby vody a uschoval ju na bezpečné miesto. Potom už len čakal, kedy sa zmení voda.

V predpovedaný deň sa vyprázdnil všetky rieky, vyschli studne, a tento človek, ktorý sa vzdialil do bezpečia, začal piť zo svojich zásob. Keď uvidel zo svojho úkrytu, že rieky začali znovu tečť, tak sa vrátil k ľudským synom. Všimol si, že hovoria a premýšľajú celkom inak, než predtým, nepamätajú si ani to, čo sa s nimi stalo, ani to, pred čím boli varovaní. Keď sa pokúšal s nimi rozprávať, tak pochopil, že ho majú za blázna, a cítia k nemu nepriateľstvo alebo súcit, no v žiadnom prípade pochopenie.

Spočiatku sa novej vody stránil, a každý deň sa vracal k svojim zásobám. No nakoniec sa predsa len rozhodol, že novú vodu piť bude, pretože jeho myslenie a správanie, ktoré ho vyčleňovalo spomedzi ostatných, robilo jeho život neznesiteľne osamelým. Napil sa novej vody a stal sa takým, ako všetci ostatní. Vtedy úplne zabudol na zásoby inej vody, a okolití ľudia začali na neho hľadiť, ako na blázna, ktorý sa zázračným spôsobom vyliečil zo svojho bláznovstva.

Legenda je často spájaná s Dhú'n-Núnom al Misri (*považuje sa za jedného zo zakladateľov súfimu, ktorý vznikol v 9. storočí*), Egyptanom, ktorý zomrel v roku 850 a je považovaný za autora tohto príbehu, minimálne v jednom zo spoločenstiev slobodných murárov. Každopádne Dhú'n-Nún je najrannejšou postavou v dejinách dervišov rádu Malámatí, ktorý, ako často poukazovali západní bádatelia, mal zarážajúcu podobnosť s „bratstvom“ slobodomurárov. Vraví sa, že Dhú'n-Nún znovuodhalil význam faraónskych hieroglyfov.

Táto verzia je pripisovaná Sajjid Sabiru Ali-Šáhovi, svätcovi z rádu Čištija, ktorý zomrel v roku 1818» — citované z knihy: Idries Shah „Rozprávky dervišov“ (Moskva, „Grand“, 1996, preklad z angličtiny).

Vo vzťahu k obvyčajnej prírodnej vode H₂O je táto legenda buď nezmyslom, alebo opisuje zázrak. A vo vzťahu ku zmene kultúry, v ktorej sa ľudia rodia a žijú, podobne ako sa ryba rodí a žije vo vode, – ide len o inotaj.

z rímskeho pápeža strhneme rúcho a postavíme ich na pláž pred ľud na rozpálené slnko oblečených ako všetci ostatní, bude to žalostný pohľad, ich blúznenie nebude počúvať nikto, sú to skrátka úradníci. Ale Krista ľudia počúvali; aj Jána Krstiteľa počúvali, pretože úprimne veril tomu, čo hlásal, a neuvádzal ľudí do omylu za peniaze...; aj knihu „Majster a Margaréta“ ľudia čítajú, aj na horúcej pláži, aj v mestskej doprave, lebo to, čo je v nej napísané, je úprimné a zo života.

Potom, čo M.A. Bulgakov ukázal, ako M.A. Berlioz modeluje z Ivana Bezdromovca „proroka“ materialistického ateizmu, považoval v dejovej línii románu za vhodné odrezat' hlavu práve Berliozovi, programátorovi cudzej psychiky, a nie jeho obeti, ktorej bola predurčená rola autority v očiach nepremýšľajúcej časti spoločnosti. To znamená kvalitatívny rozdiel algoritmiky kolektívnej psychiky medzi ľuďmi ruskej civilizácie a spoločnosťou žijúcou v konceptuálnej moci Biblie a pohlavárov biblického projektu zotročenia ľudstva: *Pre Rusov je typické si vybavovať účty so samotnými pánmi, a nie ich nevoľníkmi-otrokmi*. Preto v románe prišiel o hlavu jeden z prejavovaných pohlavárov biblického projektu.

Táto osobitosť dejovej línie románu v podstate vyjadruje už uskutočnený akt programovania biblického egregoru na ničenie prejavovaných aj «neprejavovaných» pohlavárov samotného biblického projektu.

Aj samotné priezvisko «Berlioz», ktoré M.A. Bulgakov dal zlikvidovanej postave románu, poukazuje na fakt, že v románe sa v alegorickej forme hovorí o likvidácii pohlavárov biblického projektu prostredníctvom samotného biblického egregoru.

V reálnom živote priezvisko «Berlioz» počuli takmer všetci a mnohí vedia, že je to priezvisko francúzskeho skladateľa, hoci na jeho hudbu si spomenú väčšinou len profesionálni hudobníci a znalci hudby. Prečo dal M.A. Bulgakov jednej zo svojich postáv priezvisko skladateľa, ktorého hudba sa navyše v Rusku často nehraje? — Odpoveď na túto otázku dáva tvorba samotného skladateľa Berlioz. Hector Berlioz (1803-1869), známy francúzsky skladateľ a dirigent je zakladateľom nového smeru v hudobnom umení – *programového* romantického symfonizmu. Ako sa píše v učebniciach dejín hudby, novátorstvo tohto smeru charakterizuje:

- stotožnenie hudobného zámeru s nejakou súčasnou ideou, ktorá už stihla byť uznaná, t.j. so sformovanou tradíciou;
- zavedenie dramatizácie do hudobného prejavu;
- a fakt, že diela v štýle «programového romantického symfonizmu» sú sprevádzané slovnými vysvetlivkami, v ktorých sa opisujú tie obrazy, ktoré skladateľ vyjadril (ako si myslel) vo svojej hudbe.

Inými slovami Hector Berlioz *programoval jednotné vnímanie* svojej hudby poslucháčmi, t.j. bol programátorom ich psychiky. Kybernetika, programovanie počítačov a iných technických zariadení ako vedecký odbor i praktická činnosť v čase napísania románu neexistovala, a tak pre M.A. Bulgakova bolo najjednoduchšie poukázať na spoločenskú funkciu jednej z postáv románu tým, že mu dal priezvisko jedného z historicky reálnych «majstrov umenia», ktorý sa zaoberal rovnakým druhom činnosti voči spoločnosti a robil to v rámci rovnakej koncepcie spoločenského usporiadania civilizácie: práve takto vznikol literát Mojša, známy ako «Michail Alexandrovič Berlioz»²³ — „menovec“ skladateľa Hectora Berlioza. Okrem toho otec skladateľa Berlioza bol lekárom, študoval materialistickú filozofiu a bol presvedčeným ateistom. Do okruhu ľudí, s ktorými sa Hector Berlioz stýkal, patrili takí známi jeho súčasníci ako Balzac, Heine, Dumas, Liszt, Goethe, *Victor Hugo* a *Théophile Gautier*. Poslední dvaja (*okrem iných známych vecí*) boli aj veľmajstrami slobodomurárskej lóže «Priorát

²³ To, že rodné meno Berlioza je Mojša (*Mojžiš*), a nie Michail, vyplýva z množstva detailov tej doby a jej popisu v románe: napríklad, veľmi zriedkavé priezvisko «Berlioz» môže v Rusku najskôr patriť človeku, ktorý si ho zvolil ako pseudonym (*možná je aj predrevolučná stranícka prezývka*), než priezvisko, s ktorým sa narodil.

V tejto súvislosti uvedieme historickú anekdotu:

Bol raz jeden sovietsky veliteľ S.S. Kamenev (1881-1936, zomrel prirodzenou smrťou). Stalin si ho, ako sa hovorí, doberal: Súdruh Kamenev, nie ste vy s Levom Borisovičom príbuzní? Na čo dostával odpoveď: Nie, súdruh Stalin, nie sme príbuzní, dokonca nemáme ani rovnaké priezviská...

Pre pochopenie anekdoty treba vedieť, že «Kamenev» je pseudonymom L.B. Rozenfel'da, jedného z vodcov RSDPR(b) (*Ruskej sociálno-demokratickej robotníckej strany — boľševikov*), ktorý spolu s G.J. Apfelbaumom (*alias «Zinovjev», alias «Rodomysl'skij»*) v októbri 1917 prezradili tajné rozhodnutie ÚV o prevzatí moci ozbrojenou cestou, keď zverejnili svoj nesúhlas s ním vo verejnej tlači. Tým
→→→

Sionu» (v preklade: «Sionska občina»), ktorej interným dokumentom sú podľa jednej z verzií povestné „Protokoly sionských mudrcov“²⁴.

Lenže členov cirkvi nič neučia, ani osudy reálnych ľudí, ani literárne deje. Podľa hierarchov biblických kultov sú pravdivými biblické texty, nie „texty“ *Svätého Jazyka Života* ako takého, ani vyobrazenia Života v umeleckých obrazoch literatúry a iných druhov umenia. A ako ukazuje analýza celej cirkevnej teológie, tak tá pramení z nasledovného postulátu bez svedomia prijímaného za pravdu: Izaiáš je boží prorok, a nie egrogoriálne posadnutý trpiteľ v živote a trpiteľ v smrti, čo dobre vidno aj na základe vyššie uvedeného textu cirkevných úvah o tom, prečo Šalamún nie je autorom knihy Múdrosti. Všetky takéto texty sú veľmi vznešené a intelektuálne, no nevznikli od srdca, ale za peniaze, a preto v nich niet života a prinášajú len smrť tým, ktorí im dôverujú. Uvedieme ešte jeden úryvok z toho istého vydania:

«Krstiteľ nazval Krista Baránkom Božím v tom zmysle, že si Ho Sám Boh vybral a pripravil na obetovanie za hriechy ľudí, podobne ako židia pri odchode z Egypta pripravovali baranov, ktorých krv mala zachrániť ich domy pred hrozným Božím súdom (Exodus 12:7). Boh si dávno vybral Tohto Baránka (Apokalypsa 13:8; Prvý Petrov list 1:20)²⁵ a teraz Ho

informovali „bratov“-slobodomurárov o nastávajúcich politických zmenách. «Kamenev» a «Zinovjev» boli označení za nepriateľov ľudu, odsúdení a na konci 30-tych rokov aj popravení. V ére M.S. Gorbačova boli rehabilitovaní zásluhou „bratov“-slobodomurárov novej generácie.

Do konca 1940-tych rokov bolo veľmi rozšíreným javom v kruhoch židovskej inteligencie žiť nie pod svojím priezviskom, ale pod pseudonymom, *ktorý zahmlieval predstavu o národnostnom pôvode jeho nositeľa*. Počas kampane boja s kozmopolitizmom (svetoobčianstvom) bol zverejnený zoznam rozšifrovaných pseudonymov, čo vyvolalo hystériu, a po odstránení J.V. Stalina zasa kampaň za odsúdenie tohto aktu. O tejto udalosti sa dnes radšej mlčí, aby sa nevyprovokoval vznik nového zoznamu rozšifrovaných pseudonymov, ktorých časť sa už stihla stať priezviskami v nadväznosti niekoľkých pokolení.

²⁴ O «Prioráte Sionu» a od neho pochádzajúcich «Protokolov Sionských mudrcov» viac v knihe: M. Baigent, R. Leigh, H. Lincoln „*Svjaščennaja zagadka*“ (ruské vydania: Sankt-Peterburg, 1993, 1997); názov anglického vydania: „*The Holy Blood and Holy Grail*“ (Svätá krv a svätý grál).

Toto je však iba jedna z tém uvedenej knihy, ktorá sa venuje tomu, o čom podľa tvrdenia «Priorátu Sionu» mlčia cirkvi Kristovho mena, najmä rímsko-katolícka, čo je ale už stáročia tajomstvom Francúzska: Ježiš bol ženatý s Máriou Magdalénou a potomkami ich detí bola francúzska kráľovská dynastia Merovejovcov. Tiež sa tvrdí, že Ježiš neumrel na kríži, ale bol vymenený za iného, po čom opustil Judsko.

²⁵ Fakt, že Apokalypsa a listy apoštola Petra boli napísané až potom, čo sa určité udalosti *pod rúškom Božích tajomstiev (ako o tom prorokoval Šalamún)* odohrali v Jeruzaleme, v tomto prípade cirkevných spisovateľov netrápi, pretože neprotirečia proroctvám Izaiáša. A ako sa vyhovárali, keď sa hovorilo o Šalamúnovom autorstve

→→→

daroval ľudom, všetkým ľudom bez výnimky. Sotva však možno vidieť v slovách Krstiteľa vzťah k Izaiášom zobrazovanému Trpiteľovi (kap. 53), ako sa domnievajú starí i noví exegéti. V 53. kapitole knihy Izaiáša nie je mesiáš priamo nazvaný baránkom, len je k nemu prirovnávaný, a nenesie naše *hriechy*, ale choroby a zármutky. — *Ktorý sníma hriechy sveta*, presnejšie: *odnáša hriechy sveta so sebou* (porov. 1:10; Apokalypsa 3:5). Krstiteľ neuvádza čas, kedy Tento Baránok odnesie so sebou hriechy sveta». (*Výkladová Biblia alebo komentáre ku všetkým knihám Svätého Písma Starého a Nového Zákona*, zv. 3, str. 323. Reedícia pokračovateľov A.P. Lopuchina. Petrohrad 1904-1914. Text prevzatý z komentára k Evanjeliu od Jána, kap. 1, 29).

Avšak ani pri zohľadnení týchto vysvetliviek nemôžu vykladači Biblie zaručiť, že pri čítaní textov Nového a Starého ohovárania Boha, milostivého a milosrdného, sa u ľudí nepohne svedomie a nepoložia priamo **Bohu, ktorý existuje**, otázku:

Ak Ján Krstiteľ «smeroval cestu Pánovi» podľa Izaiáša, a nie podľa Šalamúna, tak akou reálnou historickou cestou prešiel na zemi svätec Ježiš Kristus?

Odpoveď, ktorá sa nezhoduje s novozákonnou verziou prameniitou z „proroctva“ Izaiáša, no ktorá sa plne zhoduje so Šalamúnovým proroctvom, dáva M.A. Bulgakov v „Majstrovi a Margaréte“ nielen v symbolicko-alegorickej podobe, o čom sme už hovorili a budeme ešte hovoriť, ale aj priamo.

Prokurátorovi sa v noci po 14. dni jarného mesiaca nisan prisnil sen:

„Šiel v sprievode Bangu a vedľa neho kráčal potulný filozof. Polemizovali o zložitej a dôležitej téme, a ani jeden z nich nemohol presvedčiť toho druhého. V ničom sa nezhodovali, a práve preto bola ich polemika neobyčajne zaujímavá a nemala konca-kraja. Je nad slnko jasné, že dnešná poprava bola čire nedorozumenie: ved' filozof, ktorý vymyslel tú neuveriteľnú absurdnú tézu, že všetci ľudia sú dobrí, kráčal vedľa prokurátora, bol teda živý. Už len myšlienka, žeby takýto človek mohol byť popravený, bola priam desivá. Žiadna poprava sa nekonala! Nie, nekonala! V tom spočívalo čaro putovania po mesačných schodoch» (*Kapitola 26. Pohreb*).

A podobný sen sa jednej mesačnej noci o dvetisíc rokov neskôr prisnil aj liekmi upokojenému Ivanovi Nikolajevičovi Ponyrevovi, bývalému básnikovi Ivanovi Bezdovcovi:

«Po injekcii sa všetko naokolo mení. Od postele k oknu sa stielie široká mesačná cesta, na ktorú vstupuje muž v bielom plášti so šarlátovou podšívkou a kráča k mesiacu. Po jeho boku kráča mladý muž

knihy Múdrosti: neexistuje starozidovský text, kniha bola napísaná neskôr, autor pozná grécku filozofiu, atď.

v roztrhanom rúchu a so zohavenou tvárou. S nadšením o niečom diskutujú, polemizujú, chcú sa na niečom dohodnúť.

— Ó bohovia, bohovia! — vraví muž v bielom plášti, obracajúc k svojmu spoločníkovi pyšnú tvár. — Aká odporná poprava! Ale povedz mi, prosím ťa, — tu sa pyšná tvár zrazu zmení na prosebnú, — však to nie je pravda? Žiadna poprava nebola, však! Na kolenách ťa prosím, povedz, však nebola?

— Pravdaže nie, — odpovedá chrapľavým hlasom spoločník, — to sa ti len zazdalo.

— Môžeš to odprisahať? — prosebene nalieha muž v plášti.

— Prisahám! — odpovie mladý muž a oči sa mu usmievajú.

— Nič viac mi netreba! — zvolá muž v plášti hlasom presileným od povelov a vystupuje čoraz vyššie k mesiacu, fascinujúc svojho spoločníka. Za nimi pokojne a majestátne kráča obrovský pes» (Epilóg, posledné stránky románu).

Potom «mesiac začne vriieť» (*t.j. obrazy sa rozpadávajú, pretože dochádza k prudkej výmene jedného videnia druhým*), a do snu Ivana Nikolajeviča vstupuje majster.

«Ivan Nikolajevič vo sne vystiera k nemu ruky a dychtivo sa sputuje:

— Takže, takto to skončilo?

— Áno, učeník môj, — odvetí nočný hosť a žena pristúpi k Ivanovi a povie:

Pravdaže, presne takto. A príbehu je koniec... Pobožkám vás na čelo a všetko bude, ako má byť»

Týmto sa ale príbeh nekončí. Párik wolandovských „holúbkov“ vtrhne Ivanovi Nikolajevičovi do videnia, len aby mu prekazili sledovať svojim vnútorným zrakom Ješuu a Piláta «na ceste k mesiacu».

V histórii došlo k tomu, že polmesiac (*astrologický symbol mesiaca*) po páde Konštantínopola, na erbe ktorého sa tento symbol vynímal, sa stal symbolom islamu. A preto, či to už M.A. Bulgakov vedel alebo nie, no v umeleckých obrazoch poukázal aj na zdroj, ktorý vysvetľuje aj Pilátov sen, aj sen Ivana Nikolajeviča: Ježiš popravený nebol.

Ale ako to že nebol, keď všetci videli, že bol? Priamu odpoveď na túto otázku dáva Korán:

«Oni ho (*Ježiša*) nezabili a neukrižovali, len sa im to zdalo; a, **vskutku**, tí, ktorí sa o tom dohadujú (*t.j. nesúhlasia s koranickým svedectvom*), — sú na pochybách a **nič o tom nevedia**, len predpokladajú (*Sablukov: «riadia sa len dohadmi»*). **Pravdaže** ho (*Krista*) nezabili (*Sablukov: «— je to dobre známe»*), nie, Boh ho pozdvihol k Sebe: veď Boh je mocný (*Kračkovský: «velký»*) a múdry! **A vskutku**, z ľudí Písma niet nikoho, kto by mu uveril pred svojou smrťou, a v deň vzkriesenia on bude proti nim svedkom!» (*súra 4:156, 157, všetky zvýraznenia sú naše*).

Takto sa v koranicom Zvestovaní vrhá svetlo na Božie tajomstvá pred nespravodlivo zmýšľajúcimi, zaslepenými svojou zlobou, čo predpovedal aj kráľ Šalamún, ktorého ľud nazval Múdrym.

Problémom tých, ktorí veria, že *udalosti v Jeruzaleme 14. dňa jarného mesiaca nisana sa splnili, potvrdiac tak pravdivosť Izaiášovho „proroctva“ (vzhľadom na to, ako pripravoval cestu Kristovi podľa tohto „proroctva“ Ján Krstiteľ)*, spočíva v tom, že text aj podtext Nového zákona v jeho historicky sformovanej podobe potvrdzuje pravdivosť Šalamúnovho proroctva; potvrdzuje pravdivosť koranickeho svedectva. A to znamená, že všetci, ktorí svedčili o poprave i vzkriesení Krista sa iba nechali oklamať, pred čím ich on sám aj vystríhal.

16. – 22. októbra 2000

Spresnenia: 5., 7., 8., 11. novembra 2000

13. «Kto číta, nech pochopí»¹: splnilo sa «milosrdenstvo chcem, nie obeť»²

Teraz sa zameriame na opis udalostí, ktoré predchádzali zajatiu Krista v Getsemanskej záhrade:

«36. Potom s nimi Ježiš prišiel na miesto zvané Getsemany a povedal učeníkom: Sadnite si tu, ja odídem trochu ďalej a budem sa modliť. 37. A vzal so sebou Petra a dvoch Zebedejových synov³ a pocítil zármutok a clivotu. 38. Vtedy im povedal: Moja duša je na smrť zarmútená; zostaňte tu a bdejte so mnou. 39. Trochu odstúpil, padol na tvár, modlil sa a hovoril: Otče môj! Ak je to možné, nech ma minie tento kalich; ale nie ako ja chcem, ale ako Ty. 40. Potom prišiel k učeníkom, našiel ich spať a povedal Petrovi: Či ste nemohli so mnou bdieť ani hodinu? 41. Bdejte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia; duch je síce ochotný, ale telo je slabé. 42. Druhý raz odišiel, modlil sa a hovoril: Otče môj, ak ma nemôže tento kalich minúť bez toho, aby som z neho pil, nech sa stane Tvoja vôľa. 43. Keď sa vrátil, znova ich našiel spať, lebo ich oči boli ťažké. 44. A tak ich nechal, znova sa vzdialil a tretí raz sa modlil, hovoriac tie isté slová. 45. Potom prišiel k svojim učeníkom a povedal im: Stále ešte spíte a odpočívate? Hľa, priblížila sa hodina, keď Syn Človeka bude vydaný do rúk hriešnikov. 46. Vstaňte, ideme. Hľa, môj zradca sa priblížil.

47. A kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjakmi, od veľkňazov a starších ľudu» (*Matúš, kap. 26*).

Opis tej istej udalosti Marekom (*kap. 14:33-43*) obsahuje všetky dôležité informácie, ktoré oznamuje aj Matúš, a ktorých zmysel ďalej vysvetlíme (*podľa nášho chápania sveta*).

Tá istá udalosť podľa opisu Lukáša, ktorý síce nepatril ku Kristovým učeníkom, ale aj on písomne vyložil (*tak ako pochopil*) zmysel toho, čomu uveril *z cudzích slov*, — sa od Matúšovho a Markovho opisu odlišuje, okrem mimoriadneho emočného napätia (*Kristov pot bol «ako kvapky krvi padajúce na zem»*), aj veľmi dôležitým detailom — objavením sa «Anjela z nebies»:

«39. Keď vyšiel, odobral sa zo zvyku na Olivový vrch a jeho učeníci ho nasledovali. 40. Keď prišiel na to miesto, tak im povedal: Modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. 41. A sám sa od nich vzdialil asi čo by kameňom dohodil, kľakol si a modlil sa, 42. hovoriac: Otče! Ak si želaš,

¹ Matúš, 24:15.

² Matúš, 9:13.

³ Apoštolí Ján a Jakub (Matúš, 4:21; Marek, 14:33).

odním tento kalich odo mňa. Ale nie moja, ale Tvoja vôľa nech sa stane. 43. Vtedy sa mu zjavil Anjel z neba a posilňoval ho. 44. A v stave úzkosti sa ešte vrúcnejšie modlil a jeho pot bol ako kvapky krvi, ktoré padali na zem. 45. Vstanúc od modlitby, prišiel k učeníkom a našiel ich spať od zármutku. 46. A povedal im: Prečo spíte? Vstaňte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia.

47. Kým ešte hovoril, objavil sa zástup ľudí, a pred ním kráčal jeden z dvanástich, nazývaný Judáš, a priblížil sa k Ježišovi, aby ho pobožkal. 48. Ježiš mu však povedal: Judáš, bozkom zrádzaš Syna Človeka?» (Lukáš, kap. 22).

Teraz sa vrátíme k samotnej epizóde. Ozrejmíme si dve okolnosti.

Prvá: Matúš, Marek aj Lukáš vyjadrujú síce rôznymi slovami, no jeden a ten istý zmysel: Ježiš upozorňuje svojich vybraných apoštolov na to, že ak sa spolu s ním nebudú modliť, tak upadnú do pokušenia:

«Bdejte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo je slabé» (Marek, 14:38).

No a po tomto priamom a nedvojzmyselnom varovaní, po dvojnásobnej prosbe, aby aspoň bdeli, kým sa on modlí, ich Ježiš zakaždým pri návrate našiel spať. Potom, ako uvádza Matúš, ich nechal spať, presnejšie driemáť⁴, a odišiel stranou, aby sa pomodlil tretí raz.

Podľa slov samotného Krista, uchovaných autormi troch novo zákonných „evanjelií“, apoštoli Peter, Jakub a Ján (*svedkovia udalostí v Getsemanskej záhrade, ktorých opis sa dostal do kánonických textov Nového zákona*) sa po zajatí Krista stali obeťami pokušenia, ako aj všetci ostatní „očití svedkovia“, pretože sa vyhlí Kristom ponúkanej modlitbe. Vyhnutím sa modlitbe, ku ktorej boli vyzvaní, na nejaký čas vypadli z relígie **Boha, ktorý existuje**.

Tým, že sa nezúčastnili na modlitbe, tak Kristom vybraní apoštoli s ním neprekročili určitú hranicu, ktorou on v modlitbe prešiel; svojim

⁴ Keby bol spánok apoštolov hlbokým, plnohodnotným bezvedomím, a nie iba driemotami (čiastočným vedomím), potom by nemal kto svedčiť o tom, čo sa v Getsemanskej záhrade stalo; a možno by im unikla nielen Kristova modlitba, ale aj jeho zatknutie, po čom by sa ráno zobudili v záhrade sami. No ak boli apoštoli iba v polospánku, tak pri čiastočnom vedomí v driemotách nemohli nepočuť, čo sa dialo okolo nich, a preto o tom mohli aj rozprávať tak, ako sa to reálne stalo. Preto tvrdenie kánonu Nového zákona o tom, že apoštoli naozaj spali, a nedriemali, je buď zneužitím smutno-ironickej *hyperboly* Krista (*Potom prišiel k svojim učeníkom a povedal im: Stále ešte spíte a odpočívate?*), *smerovanej výlučne na apoštolov*, alebo ďalšie zahmlievanie zo strany cenzorov a redaktorov Nového zákona s cieľom skryť podstatu otázky o modlitbe Krista, nemodlení sa apoštolov a následkoch jedného aj druhého. (2004).

videním sveta zostali časťou spoločnosti, v ktorej vyrástli, zaostanúc za Kristom na jeho ceste a stratiac ho.

Ich svedectvá o poprave a vzkriesení Krista by nebolo možné spochybnit' jedine v tom prípade, ak by sa zúčastnili na Kristovej modlitbe, keď ich k nej vyzval.

Prijatie ich svedectva, potom čo sa vyhli modlitbe s Kristom, by znamenalo, že Kristus, ktorý ich vyzýval k modlitbe a varoval, že v opačnom prípade upadnú do pokušenia, táral iba do vetra alebo klamal. V kánone Nového zákona zaznamenaný fakt o tom, že Apoštoli sa nezúčastnili spoločnej modlitby s Kristom, neumožňuje označiť informáciu v Šalamúnovom prorocťve (*kniha Múdrosti, kap. 2*) za lož alebo za niečo, čo sa Krista netýka; neumožňuje odmietnuť ako lož ani priamu a jednoznačnú koranickú informáciu (súra 4:156, 157) o nanebovzatí Krista ešte pred ukrižovaním.

Keby sa apoštoli zúčastnili modlitby, ku ktorej ich Kristus vyzýval, tak by sa nachádzali v celkom inom naladení psychiky a zmyslových orgánov, vďaka čomu by svet videli inými očami a ich svedectvo o nasledovných udalostiach by malo iný obsah, odlišný od toho, čo poznáme z textov kánonu Nového zákona.

Ak niekto z veriacich novozákonným cirkvám trvá na tom, že účasť alebo neúčasť na spoločnej modlitbe s Kristom nemá ani ten najmenší vplyv na svedectvá apoštolov o udalostiach po zajatí Krista, — tak nech skúsi teda vysvetliť: načo sa vlastne on (*veriaci*) sám modlí? Pociťuje v sebe nejaký rozdiel v rozpoložení psychiky a následnej činnosti, po prvé, ak sa pokojne a z úprimného srdca pomodlí, a po druhé, ak sa zo zábudlivosti, lenivosti alebo z iného dôvodu vyhne modlitbe alebo len bezducho a povrchno odrapká „modlitbu“? A ak z jeho pohľadu nemá na priebeh ľudského života žiadny vplyv to, či sa človek modlí alebo nie, potom v čom sa mýlia otvorení ateisti, ktorí priamo tvrdia, že človek sa nemusí modliť k žiadnemu Bohu kvôli tomu, aby v živote každého jedinca aj celej spoločnosti bolo všetko podľa Pravdy-Istiny? A prečo je pre apoštolov treba urobiť výnimku a trvať na tom, že ich vyhnutie sa modlitbe zostalo bez akýchkoľvek následkov, že neupadli do pokušenia, a preto sú ich svedectvá pravdivé rovnako, ako keby sa modlili?

Okrem toho, ak súhlasíme so svedectvami apoštolov o udalostiach po zajatí Krista, potom musíme priznať, že Kristova výzva apoštolom k modlitbe a jeho varovanie pred upadnutím do pokušenia boli vyloženým klamstvom alebo prázdnyimi slovami. Novoohovárajući⁵ príslušníci cirkvi pri takomto postoji k modleniu a nemodleniu v podstate skryto považujú Krista za pokrytca, ktorý

⁵ Slovná hračka v ruštine: z „Novyj Zavet“ (*Nový Zákon*) urobili „Novyj Navet“ (*Nové ohováranie*); z „novozákonní“ vzniklo „ovoohovárajući“. – pozn. prekl.

neverí Bohu, a svedčia aj o vlastnej neviere Bohu, skryto popierajúc pravdivosť Božieho príslubu, odovzdaného prostredníctvom Krista ľuďom:

«23. Majte vieru Božiu, lebo pravdivo vám hovorím, ak ktokoľvek povie tomuto vrchu: Zdvihni sa a hod' sa do mora, a nezapochybuje o tom vo svojom srdci, ale uverí, že sa stane podľa jeho slov, tak sa mu splní čokoľvek povie. 24. Preto vám hovorím: O čokoľvek budete v modlitbe prosiť, verte, že to dostanete, a splní sa vám to» (*Marek, kap. 11*).

Druhá okolnosť priamo súvisí so zmyslom Kristovej modlitby, ktorý je v Matúšovom, Markovom a Lukášovom opise vyjadrený približne rovnako, hoci v každom z nich existujú aj drobné zmyslové odtiene, k čomu sa vrátíme neskôr:

«Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Nech ma minie tento kalich. Ale nie čo ja chcem <*nech sa stane: doplnené nami v citáte na objasnenie kontextu*>, ale čo chceš Ty» (*Marek, 14:36*).

Z týchto slov vyplýva, že:

- Ježiš vôbec nepochyboval o tom, že Najvyšší, Dobrotivý Tvorca a Všedržiteľ — **Boh, ktorý existuje**, môže vo Svete, stvorenom podľa Jeho *dobrého* Predurčenia, všetko *uskutočniť pravdoverne* (spravodlivo).
- Ježiš bol úprimne pripravený splniť svoju misiu v Božom Zámere, bez ohľadu na sprievodné okolnosti vznikajúce v dôsledku jej plnenia, a nesnažil sa svojvoľne vyhnúť plneniu tohto Zámeru; nemal v úmysle vzdať sa kresťanskej etiky a využiť svoje *schopnosti (prevyšujúce tie najbujnejšie predstavy ľubovoľného vojensko-silového rezortu)* v medziach Božieho dopustenia voči svojim oponentom. On v podstate, tak ako *vždy (čo chýba drvivej väčšine ľudí)*, bol aj v Getsemanskej záhrade zosúladený s Bohom a veril Mu, hoci všetkými svojimi zmyslami aj mimozmyslovo cítil, že algoritmika kolektívnej psychiky spoločnosti, do ktorej prišiel, už pracuje na ukončení jeho misie; že v tejto spoločnosti už má (*ako svätec v plnej dôstojnosti Človeka*) svoje dni zrátané.

Vo vzťahu k týmto dvom faktom, jednoznačne vyjadreným v kánone Nového zákona, je vcelku jedno, ktorý z názorov na Kristovu osobu je pravdivý: **či** je hypostázou (božskou osobou) «trojjediného Boha», čo priamo hlásajú nicejské cirkvi vo svojom *symbole*⁶ viery; **či** je «Božím Synom», pričom zmysel týchto slov nemôže nikto zo smrteľníkov v tomto svete pochopiť jednoducho preto, lebo kategórie «syn» a «otec» sú výrazy tohto ľudstva a vyjadrujú predovšetkým nadväznosť *smrteľných* pokolení v živote spoločnosti, čo sa ale nehodí vo vzťahu k životu nesmrteľných; alebo **či** je obyčajným človekom, ktorý nie je ani Bohom, ani «Božím Synom», ako o Kristovi hlása napríklad koranické Zvestovanie, s čím súhlasia aj mnohí iní, ktorí sa nehlásia k historicky reálnemu islamu⁷.

⁶ Ak niet pravej viery, potom zostáva len demonštrovať jej symboly.

⁷ Napr. L.N. Tolstoj vo svojej odpovedi Synode na jeho vylúčenie z cirkvi napísal:

→→→

Je tomu tak preto, lebo pri ľubovoľnom z týchto názorov **Ježiš a Najvyšší Boh** (ktorého cirkvi uznávajúce dogmu o „Svätej Trojici“ nazývajú „Bohom Otcom“) **sú rôznymi osobami** majúcimi svoju osobitosť, ktorá odlišuje každú z nich od ostatných osôb; majúcimi slobodu výberu línie správania a slobodu vôle v používaní moci, ktorou disponuje každá z osôb. Inými slovami, napriek všetkým vzniknutým okolnostiam nič nebránilo Bohu («Bohu Otcu») odpovedať na modlitbu Krista («Boha Syna») v súlade s jej zmyslom. Tí, ktorí s tým nesúhlasia a radi sa pritom odvolávajú na Božie predurčenie by sa mali spamätať, pretože Predurčenie v celej jeho plnosti a detailoch pozná len samotný Predurčujúci. Všetci ostatní poznajú len jeho fragmenty, navyše u mnohých pomiešané s evidentnou lžou, voči ktorej sú ľahostajní.

A tu sa natiska otázka: a bola človeku daná vedomosť o tom, čo si Najvyšší (táto všeobjímajúca bytosť v celej Svojej plnosti a dokonalosti) naozaj želá? Jednoznačná odpoveď na túto otázku je známa (minimálne podvedome) každému, kto si prečítal Nový zákon aspoň raz:

«Keby ste vedeli, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť, neodsudzovali by ste nevinných» (Matúš, 12:7). «Chodte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť» (Matúš, 9:13).

Napriek tomuto všetkým jednoznačne oznámenému faktú z úst samotného Krista, novoohovárajúce cirkvi jeho mena trvajú na tom, že Boh si vybral «obeť zmierenia»⁸, a vo Svojom Predurčení bytia Vesmíru odsúdil nevinného svätca na

«Verím v nasledovné: verím v Boha, ktorého chápem ako Ducha, ako Lásku, ako počiatok všetkého... Verím v to, že Božia vôľa je najjasnejšie a najzrozumiteľnejšie vyjadrená v učení človeka Krista, ktorého považovať za Boha a modliť sa k nemu považujem za najväčšiu svätokrádež» (Citované z knihy „Reč patriarchu Alexija II. k rabínom New Yorku 13. novembra 1991 a heréza judaizujúcich“, Moskva, TOO «Pallada», 1992, str. 215).

Komentátori reči Alexija II. tu ukazujú buď svoju neznalosť a obmedzenosť, alebo zámernú lož:

«Tu je dobré si všimnúť, že L.N.Tolstoj sa oboznámil so starými biblickými prorockými o Kristovi pomocou moskovského rabína Minora. Niet divu, že výklad biblických textov nebol urobený v duchu kresťanského učenia, ale tak, ako je obsiahnutý v Talmude».

Avšak to, čo povedal L.N.Tolstoj, má bližšie ku Koránu a v mnohom ladí s vieroukou islamu, a zároveň protirečí starozákonnému-talmudickému judaizmu, pretože Ježiš, skrze ktorého Boh zjavil ľuďom Svoju Blahú zvesť, je v judaizme čarodejníkom, černokňažníkom. Klamú komentátori reči Alexija II. zámerne alebo z neznalosti? Táto lož je znamením ich (aj tých, čo vylúčili L.N.Tolstého z cirkvi) vypadnutia zo Svätoduchosti, ktorú Boh dáva prozreteľne mimo dogiem a rituálov.

⁸ «No Hospodin si želal Ho rozdrviť a vydal ho utrpeniu; keď Jeho duša prinesie obeť zmierenia» (Izaiáš, 53:10). «On je obeťou zmierenia za naše hriechy, a nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta» (Prvý Jánov list, 2:2). «Láska je v tom, že nie my
→→→

smrť, ako si to želali nespravodlivo zmýšľajúci, ktorí pokúšali **Boha, ktorý existuje**, čím by umožnil všetkým hriešnikom vykúpiť svoje hriechy krvou svätca⁹ namiesto toho, aby hriešnici sami v sebe rozvíjali svätosť pod Božím vedením. A po tejto klebete ešte cirkvi poučujú ľudí, že *Boh je Láska*.

Ak je Najvyšší Boh Láskou, tak je Láskou aj k Ježišovi. A neexistuje na svete nič a nikto, kto by zabránil Najvyššiemu **Bohu, ktorý existuje**, s láskou odpovedať na modlitbu Krista v Getsemanskej záhrade v plnom súlade s jej všeobecne známym zmyslom, a zároveň nepripraviť ľudstvo o spásu v pravom zmysle tohto slova. A nič na svete nesvedčí o tom, že Najvyšší postúpil ináč, a podporil Svojim Zámerom nespravodlivo zmýšľajúcich, ktorí chceli pokúšať Boha a siahnuť Kristovi na život.

No odpoveď od Najvyššieho na modlitbu Krista, ktorý Mu oddane veril, už nemal kto dosvedčiť, pretože: *tí apoštoli, ktorí to mohli urobiť a ktorí boli povolani za tým účelom k modlitbe*, — miesto toho, aby bdeli a modlili sa, tak boli v ríši snov. A preto rovnako, ako všetci ostatní „očiti svedkovia“, sa hanebne stali obeťami svojej neviery priamo **Bohu, ktorý existuje**; stali sa obeťami pokušenia svojou vierou v starozákonné písma a v učenie o pravdivosti Izaiášovho proroctva; Šalamún bol pre nich len «múdrym kráľom», nevnímali ho ako učiteľa od **Boha, ktorý existuje**; ako Jeho posla ku všetkým ľuďom; a keďže boli členmi davu, tak nepovažovali za nutné sa zamýšľať nad zmyslom slov jeho poučení, ktoré neboli ich pastiermi zaradené do kánonu Písma.

A preto výrečný „evanjelista“ Ján, chránenec „svetového zákulisia“, jeden z poručníkov Krista počas prvého príchodu — prešpekulovane mlčí o tejto epizóde v Getsemanskej záhrade, pretože ona svojím jednoznačným zmyslom a návrhom oddanej viery **Bohu, ktorý existuje**, rozptyľuje celú zlomyseľne skonštruovanú vierouku novozákonných kultov v chápaní sveta každého, kto

sme milovali Boha, ale že On miloval nás a poslal Svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy» (Prvý Jánov list, 4:10). «23. lebo všetci zhrešili a prišli o Božiu slávu, 24. ale sú ospravedlňovaní zadarmo z Jeho milosti, vykúpením v Ježišovi Kristovi, 25. ktorého Boh ponúkol ako obeť zmierenia v Jeho Krvi prostredníctvom viery, aby tak ukázal Svoju spravodlivosť v odpustení hriechov, ktoré boli spáchané skôr...» (List Rimanom, kap. 3).

Tu si treba všimnúť, že o «obeti zmierenia» samotný Kristus nikde nehovorí: tento termín používajú iní ľudia vo vzťahu k nemu, a ich mravné kritériá sa odlišujú od mravných kritérií Krista a Najvyššieho **Boha, ktorý existuje**, a preto je obraz Boha v ich dušiach pokrivený doktrínou Deuteronomium-Izaiáš, ktorej Kristus čelil.

⁹ «18. ...nie pominuteľným striebrom a zlatom ste boli vykúpení zo svojho márnivého života, zdedeného po otcoch, 19. ale drahocennou Krvou Krista, ako bezchybného a čistého baránka, 20. ktorý bol k tomu predurčený ešte pred stvorením sveta, ale zjavil sa až v posledných časoch kvôli vám, 21. čo ste skrze neho uverili v Boha, Ktorý Ho vzkriesil z mŕtvych a dal Mu slávu, aby ste mali vieru a nádej v Boha» (Prvý Petrov list, kap. 1).

verí priamo Bohu v súlade so svedomím, a neseparuje sa od Boha ľuďmi vytvoreným Písmom, potláčajúc tak v sebe hlas svedomia. Ján nie je slaboduchý, aby nechápal životný zmysel udalostí v Getsemanskej záhrade, je však prefikáný, a preto píše:

«1. ... Ježiš odišiel so svojimi učeníkmi za potok Kedron, kde bola záhrada, a vošiel do nej on aj jeho učeníci.

2. Aj Judáš, jeho zradca, poznal toto miesto, pretože Ježiš sa tam často schádzal so svojimi učeníkmi. 3. Judáš teda vzal oddiel vojakov a sluhov od veľkňazov a farizejov, a prišiel tam s fakľami, lampami a zbraňami. 4. A tak Ježiš, keďže poznal všetko, čo malo naňho prísť, podišiel a povedal im: Koho hľadáte?» (*Ján, kap. 18*).

Ján to vykresľuje takto: bola tajná večera, na ktorej Ježiš dal posledné pokyny svojim učeníkom; potom šiel s vybranými učeníkmi za potok Kedron na miesto, kde bola záhrada; no čo sa tam odohralo, to čitateľ (*podľa Jána, vraj obľúbeného Kristovho učeníka*) nemusí vedieť; a na to miesto Judáš, do ktorého vošiel Satan¹⁰, priviedol „prepadové komando“, ktoré zajalo Krista, po čom bol odsúdený, údajne popravený (*aby sa «splnilo, čo písali proroci»¹¹: presnejšie Izaiáš*) a údajne vstal z mŕtvych.

Pre potvrdenie práve tejto verzie udalostí bol do spočiatku ústne širenej vierouky (*následne zapísanej Lukášom, ktorý sám nebol očitým svedkom epizódy v Getsemanskej záhrade a ďalších udalostí*) doplnený «Anjel z neba», ktorý «posilňoval» Krista, aby si veriaci nekládli otázku: odpovedal Najvyšší na Kristovu modlitbu a ak odpovedal, tak ako? — Verte: odpovedal, zoslal Anjela z neba, no kalich utrpenia, pripravený nespravodlivo zmýšľajúcimi, od neho neodňal.

Táto osobitosť textu Lukáša hovorí o tom, že tvorcovia ústnej verzie vierouky, ktorú Lukáš neskôr zachytil písomne, a tiež prví kresťania, ak aj nevideli a nechápali následky Kristovej modlitby, tak predsa len hlboko pociťovali rozdiel medzi modlitbou a nemodlitbou. A aby nevznikali „nevhodné“ otázky, tak autoritatívni autori-širitelia ústnej tradície prezentovali ovečkám celú vec tak, akoby **Boh, ktorý existuje**, v tejto epizóde nielen nadŕžal lotrom, ale bol s nimi dokonca zajedno a oni plnili Jeho Predurčenie. A to je ohováranie **Boha, ktorý existuje**.

Uvedené nezrovnalosti v rozprávaní o udalostiach v Getsemanskej záhrade medzi Matúšom a Markom — na jednej strane, a Lukášom a Jánom — na druhej

¹⁰ Napríklad, Ján, 13:27. No o svojich vzťahoch so svetom démonov výrečný Ján prefikane mlčí.

¹¹ Matúš, 26:54, 56; Marek, 14:49, 15:28; Lukáš, 4:21; Ján, 10:35, 13:18. Frázy typu «splnia sa Písma» a «splní sa, čo vraveli proroci», ktoré sa vyskytujú v kánone Nového zákona, sú prejavom toho, že šéfovia Biblie sa usilujú vstúpiť vieru vo svoje Písma, aby ňou nahradili (*bezprostrednú, oddanú, bez sprostredkovateľov a písem*) vieru **Bohu, ktorý existuje**.

strane znamenajú, po prvé, že Ján (*jeden zo synov Zebedejových*) skrýval Pravdu-Istinu, ktorá ho mohla usvedčiť, a snažil sa vydávať za niekoho, kým v skutočnosti nebol; a po druhé, že Lukáš poctivo zapísal zlomyseľne prekrútenú verziu udalostí, ktorá sa šírila v spoločnosti.

No existujú isté mravno-etické nezrovnalosti aj medzi Matúšom a Markom (*minimálne v prekladoch z textov do súčasného ruského jazyka*), v ktorých sa prejavila mravne podmienená rozdielnosť ich viery. Zmysel Kristovej getsemanskej modlitby vyjadril Matúš slovami:

«Otče môj! Ak je to možné, nech ma minie tento kalich; ale nie ako ja chcem, ale ako Ty» (*Matúš, 26:39*).

Zmysel tej istej modlitby vyjadruje Marek inými slovami:

«Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Nech ma minie tento kalich. Ale nie čo ja chcem <*nech sa stane: doplnené nami v citáte na objasnenie kontextu*>, ale čo chceš Ty» (*Marek, 14:36*).

V Matúšovom podaní slová «ak je to možné» vyjadrujú pochybnosť o všemohúcnosti Najvyššieho Boha v jeho konaní vo Svete, pretože pri použití slovného obratu «ak je to možné» sa vždy pripúšťa aj možnosť, že je to nemožné. V Markovom podaní (*bol sekretárom apoštola Petra a zapisoval jeho rozprávanie*) slová «Tebe je všetko možné» vylučujú akékoľvek pochybnosti o všemohúcnosti Boha.

Druhá časť frázy v Matúšovom podaní «ale nie **ako** ja chcem, ale ako Ty» neguje pochybnosti o Božej všemohúcnosti, keďže chápe, že Boh vie, **ako** zachrániť svätca z fatálnej situácie, ktorá sa okolo neho vytvorila pri realizácii Božieho Zámeru, spôsobmi presahujúcimi ľudskú predstavivosť, pretože Boh predsa nemôže chcieť predurčiť aj nespravodlivosť. Druhá časť frázy v Markovom podaní «ale nie **čo** ja chcem, ale čo chceš Ty» — spomedzi všetkých vecí, **čo** chce a môže chcieť Boh, pripúšťa aj možnosť žeby si Boh želal popravu svätca. Vo vyhlásení neobmedzenej všemohúcnosti a podtexte takýchto vyhlásení viazne tá skutočnosť, že skutočne existujú skutky, ktoré sú pre Boha nemožné z mravno-etických dôvodov, pretože v opačnom prípade by bol Boh mravne a eticky neodlíšiteľný od démona, konajúceho na princípe ničím neobmedzeného všetko-si-dovoľovania a všetkých démonov (*spolu aj jednotlivito*) by prevyšoval len svojou mocou.

Na skutočnosť, že Boh si pre Seba zvolil určité mravné princípy je priamo poukázané v Koráne:

Boh «Sebe samému predurčil byť milosrdným» (súra 6:12).

To všetko, podľa nášho názoru, vypovedá o tom, že realite viacej zodpovedá začiatok vety v Markovom podaní a záver v Matúšovom podaní:

«Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Nech ma minie tento kalich» (v podaní Marka); «ale nie ako ja chcem, ale ako Ty» (v podaní Matúša).

Je jasné, že v samotnej modlitbe sa Kristus vyjadril tými najvhodnejšími slovami, ale keďže v textoch Matúša a Mareka máme dočinenia s voľnou

interpretáciou jeho slov, tak každý čitateľ sa musí sám (*v súlade s vlastným svedomím*) rozhodnúť, ktorí z nich a v čom konkrétne je bližšie k Pravde-Istine, pretože každý z nich (*majúc svoje vlastné mravne podmienené predstavy o Bohu a jeho vzťahoch s tvárnym Svetom a subjektmi, ktoré v ňom žijú*) svojimi slovami vyjadril obrazné predstavy svojho vnútorného sveta o udalostiach, ktorých očitými svedkami (*ako vyplýva z Nového zákona*) Matúš ani Marek neboli: Kristus si ich nezavolať na modlitbu v Getsemanskej záhrade..

Avšak toto nie je spleť nijako nesúvisiacich náhod. „Svetové zákulisie“ je staršie ako súčasná globálna civilizácia, pretože prežilo aj katastrofu predchádzajúcej globálnej civilizácie. Ono je jednou z tých síl, ktoré po zavŕšení katastrofy prevzali na seba misiu civilizovať ľudstvo, ktoré zdivilo a upadlo do doby kamennej. Globálny dejinný proces súčasnej civilizácie bol od začiatku riadený, t.j. civilizačná misia „svetového zákulisia“ sledovala celkom konkrétne ciele: obnoviť jemu vyhovujúci spôsob života predchádzajúcej globálnej civilizácie s pevným rozdelením obyvateľstva planéty na pánov a otrokov na klanovo-rasovom základe.

„Svetové zákulisie“ počas celej histórie súčasnej civilizácie riadilo spoločnosti tak, že v jeho sociálnych vrstvách po dávkach šírilo také informácie a subkultúru, ktoré im umožňovali si osvojiť rôzne (z pohľadu davu) vyššie schopnosti. V dôsledku toho tí, ktorých vedomosti a schopnosti boli menšie, sa ocitali v závislosti od tých, ktorých vedomosti a schopnosti boli väčšie. A tí druhí ten rozdiel zneužívali.

Na šírenie a udržiavanie takéhoto poriadku si „svetové zákulisie“ počas tisícročí budovalo rôzne systémy zasvätení, prenikajúce do všetkých sfér života, vďaka ktorým zhromažďovalo a šírilo v spoločnosti rôzne informácie, a tým samotným riadilo spoločnosť. Tento globálny systém riadenia pretrváva dodnes, a naši súčasníci vidia niektoré jeho odhalené a pre mnohých lákavé časti v podobe vedeckých hodností a titulov (*bakalári, magistri, kandidáti a doktori vied, členovia-korešpondenti a akademici*), zväzov tvorcov (*novinárov, spisovateľov, umelcov*), politických strán, cirkevných hierarchií, vnútrospoločenských korporácií s množstvom radových členov, z ktorých mnohí si želajú stúpať po hierarchickom rebríčku zasvätení. Okrem toho existujú aj systémy zasvätení, o ktorých spoločnosť vie len málo, pretože sa zaoberajú utajenou činnosťou, v dôsledku čoho prinajmenšom svoju činnosť nezverejňujú, a nanajvýš o nej vyložene klamú.

Vo všetkých takýchto korporáciách kultivovaných „svetovým zákulisím“ sa najvyššie postavení hodnostári stavajú medzi ľuďmi a Bohom, pretože požiadavka dodržiavania korporatívnej etiky a disciplíny (*zd'aleka nie vo všetkých prípadoch pravdovernej*) si od človeka vyžaduje, aby umlčal hlas svojho svedomia, zriekol sa slobody výberu, podriadil svoju vôľu nadriadeným, a nie vlastnému úprimnému chápaniu ciest a skutkov pravdovernosti (*spravodlivosti, svätosti*).

Preto žiadne náboženské a svetské hierarchie v kultúre ľudstva nevykonávajú Božie dielo. Nekonajú podľa Božieho milosrdenstva, ale konajú v hraniciach Božieho dopustenia.

Zákulisní pohlavári a páni hierarchií to vždy vedeli, preto tak významnej historickej a náboženskej udalosti, akou bol *oddávna očakávaný* príchod *Mesiáša (osloboditeľa ľudstva od ich útlaku)*, nemohli ponechať voľný priebeh a v podstate tak prenechať celú vec na Božiu vôľu, ktorej uskutočneniu na Zemi bránia¹². Ako ukazuje analýza života Kumránskej občiny¹³ (2. storočie pred n.l.), o živote ktorej vieme z rukopisov, ktoré boli nájdené v jaskyniach neďaleko Mŕtveho mora v r. 1949, tak ona predstavovala niečo ako «vojenské cvičenie» zamerané na „*Odrazenie «vtrhnutia» vyslanca Najvyššieho do záležitostí «svetového zákulisia», a opatrenia na kompenzáciu škôd, ktoré pritom vzniknú «svetovému zákulisiu»*“. Bol to cielene vytvorený sociálny experiment, ktorý modeloval fungovanie nového *egregoriálneho kultu – systému sociálnej mágie* — v podmienkach, ktoré mali nastať:

- potom, čo spoločnosť (*pod vedením hierarchií „svetového zákulisia“*) odmietne Krista-Mesiáša a neosvojí si jeho vierouku;
- potom, čo „svetové zákulisie“, ktoré prekrúti Kristovu vierouku¹⁴, rozšíri jej kult a zabráni tak osvojovaniu Kristom-Mesiášom zanechanej Pravdy-Istiny v ďalších pokoleniach.

„Svetové zákulisie“ počas celej histórie kultivovalo rôzne jogy a mágiu ako prostriedok na zabezpečenie moci nad davom a prevahy jeho predstaviteľov nad prostými ľuďmi. No okrem toho vo svojej činnosti narážalo aj na svojvoľných prorokov a mágov, ktorí z rôznych dôvodov disponovali vedomosťami a zručnosťami využívania vyšších schopností človeka, pričom neraz v tomto prevyšovali legitímnych zasvätených hodnostárov. Antisystémová (*z pohľadu „svetového zákulisia“*) činnosť týchto „ľudových talentov“ ho nútila vypracovávať praktiky na osedlanie svojvoľných prorokov a mágov, aby ich mohla využiť aj s ich schopnosťami na svoje ciele.

Bez ohľadu na to, aký postoj k tomu mali svojvoľní proroci z Božej milosti, tak literatúra „svetového zákulisia“, ktorá je dnes dostupná širokej čitateľskej verejnosti, tvrdí, že všetci praví proroci, vrátane Krista, spolupracovali so zasvätenými hierarchiami, boli voči nim lojálni, a ak sa niekto z nich aj stal obeťou, tak len následkom rozbúreného „živlu“ davu alebo nejakej nelegitímnej

¹² V dôsledku toho aj priviedli predchádzajúcu globálnu civilizáciu ku katastrofe, ktorá ju zničila.

¹³ Kumránska občina alebo Esejci – židovská asketická duchovná komunita, ktorá vznikla v 2. storočí pred n.l. a žila prísne organizovaným životom na západnom brehu Jordánu neďaleko Mŕtveho mora. – pozn. prekl.

¹⁴ Podrobnejšie zdôvodnenie tohto názoru je uvedené v materiáloch KSB v knihe „K Božiemu kráľovstvu“.

„čiernej lôže“, odporujúcej Božiemu Zámeru, no určite nie výsledkom činnosti legitímnych systémov zasvätenia: napríklad slobodomurárstva v biblickej civilizácii.

No Ježiš odmietol ponuku prevziať administratívnu moc nad všetkými pozemskými kráľovstvami, ktorú mu ponúkol diabol¹⁵. V dôsledku čoho sa legitímna spolupráca s hierarchiami zasvätenia stala nemožnou, a preto „svetovému zákulisiu“ zostali len dve možnosti: buď sa ho zbaviť, alebo ho využiť na svoje ciele aj napriek jeho zámerom a vôli. V skutočnosti sa pohlavári „svetového zákulisia“ nesnažili Krista zabiť. Zabiť nepohodlného svojvoľného proroka sa (*z pohľadu „svetového zákulisia“*) dá vždy *v spoločnosti, ktorá je „svetovým zákulisím“ plne kontrolovaná*, ale využiť ho na svoje ciele aj napriek jeho zámerom a vôli, z toho môžu vyťažiť oveľa viac. Na to je však treba nielen dobre ovládať situáciu a disponovať vysokou kultúrou riadenia davu administratívnymi prostriedkami a prostriedkami sociálnej mágie, ale je treba mať aj démonickú fantáziu, ktorá je nutná na vypracovanie príslušného scenára, ktorý by bolo možné uskutočniť rukami samotného „paseného“ davu.

Existoval scenár „svetového zákulisia“ aj na osedlanie Krista a jeho začlenenie do plánov „svetového zákulisia“ ohľadom globálnej civilizácie. Cieľom nebolo odovzdať Krista smrti, ako to davu prezentujú biblické zvesti, ale snaha zneužiť jeho život vo svojich záujmoch, kvôli čomu „svetové zákulisie“ potrebovalo zmeniť Krista na Antikrista, postarať sa podľa možností o jeho premenu na sebe podriadeného biorobota-zombi (*takéto procedúry sú oddávna známe a nie len v kulte Vúdú*).

Preto bolo rozhodnuté ukázať davu očividnú *kvázi-popravu* Mesiáša: t.j. bolo rozhodnuté vyniesť z chrámu medzi dav jednu z praktík zasvätenia — mystérium «smrti a vzkriesenia boha», známe napríklad v praktike zasvätení kultu Osirisa v Egypte. „Vzkriesený“ Kristus po *zinscenovanej poprave* by tak v dave získal neopakovateľnú zázračnú reputáciu vzkrieseného bohočloveka. Dav obalamutený „zázrakom“ možno nahovoriť na čokoľvek, po čom už on sám

¹⁵ «6. A diabol mu povedal: Dám ti moc nad všetkými týmito kráľovstvami aj ich slávu, lebo som ju dostal a dám ju, komu chcem. 7. Ak sa mi pokloníš, toto všetko bude tvoje. Ježiš mu odvetil: odíď odo mňa, Satan; je napísané: Hospodinovi Bohu svojmu sa klaňaj, a len Jemu slúž» (Lukáš, kap. 4).

No ani v uvedenom úryvku nie je všetko čisté. Ako tvrdia niektorí, tak grécke texty Nového zákona uvádzajú inú Kristovu odpoveď „kniežaťu“: «Nasleduj ma...» — t.j. odlišnú od odpovede, ktorú poznáme z oficiálnych textov: «Odíď odo mňa, Satan...». Zmyslovo analogická odpoveď: «Nasleduj ma, Satan...», sa nachádza aj v cirkevno-slovanskom texte Nového zákona (Matúš, 4:10) v „Ostrožskej Biblii“ prvotlačiaru Ivana Fiodorova, čo jasne poukazuje na postoj Krista ku „kniežaťu“ ako k podvodníkovi, ktorému Kristus svojou odpoveďou ponúka možnosť, aby sa napravil.

Tento variant textu podryva cirkevnú doktrínu o reálnej moci „kniežaťa tohto sveta“, a zároveň potvrdzuje Koranický výrok o predurčení človeka stať sa námestníkom Božím na Zemi.

ponesie svojho kráľa Mesiáša „bohočloveka“ k cieľom, ktoré tomuto davu určilo „svetové zákulisie“. A v tejto algoritmike rozvíjania živelných procesov v dave mal Kristus prijať na seba úlohu vodcu, pozemského kráľa, t.j. v podstate Antikrista¹⁶, pravdepodobne ovládaného biorobota.

O snahe diabla robiť z tiel svätcov zombi existuje indícia v Novom zákone:

„Keď sa archanjel Michael sporil s Diablom o Mojžišovo telo, neodvážil sa nad ním vyniesť odsudzujúci výrok, ale povedal: „Nech ti to Hospodin zakáže“. (*Júdov list, 1:9*).

Načo bolo potrebné telo mŕtveho Mojžiša? — jeho najefektívnejšie využitie je v satanizme — dať príkaz v magickej formulke: «Napln sa mojou vôľou, a obchádzajúc moria aj krajiny konaj moje dielo v podobe svojej»¹⁷. V prípade, ktorý opisoval apoštol Júda, sa Mojžišova autorita sformovala ešte za života; jeho zručnosti a pamäť boli v mnohom zapísané v štruktúrach tela, zachovali sa aj nejaké spojenia s egregormi ľudstva, no nebolo tam viac duše, ktorá odletela k Bohu aj s jej mravnými kritériami, slobodou výberu a vôľou. Takže po ovládnutí tela sa otvára možnosť dobíjať ho energiou a obnoviť v ňom nejakú „fyziológiu“, a následne ho využiť podľa vlastného uváženia. No archanjel Michael *riekol*: «Nech ti to Hospodin nedovolí»¹⁸, — a tak sa museli vzdať svojho zámeru využiť Mojžišovo telo, a pripraviť sa na novú príležitosť a zombiovanie Krista.

Ale pre záruku úspechu takéhoto scenára nesmela byť *kvázi-poprava* vyložené vražedná. Za tým účelom bolo treba, aby „svetové zákulisie“ a jeho nástroj — veľkňazská špička — upustili od popravy ukameňovaním, ktorú predpisoval židovský zákon, pretože ukameňovanie po sebe zanecháva dobitú a znetvorenú mŕtvolu, ktorú vrátiť k životu, a ešte k tomu v plnom zdraví, je pomocou medicíny a mágie veľmi problematické. Na imitáciu trestu smrti sa viacej hodilo ukrižovanie, ktoré nezanechávalo ťažké telesné poranenia, najmä ak odsúdeného nepribíjali ku krížu klincami, ale priväzovali povrazmi.

Klince sa pri ukrižovaní používali ako jeden z druhov „milosrdenstva“ k odsúdenému, ktorá mala skrátiť čas utrpenia, pretože strata a otrava krvi z rán od klincov privádzali odsúdeného skôr do bezvedomia a urýchl'ovali jeho smrť;

¹⁶ Pretože Kristus učil niečo celkom iné:

«Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi, a veľmoži ich utláčajú. Medzi vami nech to tak nie je: kto sa chce medzi vami stať väčším, nech je vašim sluhom; a kto chce byť medzi vami prvým, nech je vašim otrokom; ako ani Syn človeka neprišiel kvôli tomu, aby mu slúžili, ale aby sám poslúžil a dal celú svoju dušu za záchranu mnohých» (Matúš, 20:25-28).

¹⁷ Adaptácia slov z básne A.S. Puškina „Prorok“ k danému kontextu.

¹⁸ Grécke slovo „επιτιμαω“ s významami: 1) vážiť si, 2) stúpať na cene, 3) **karhať**, 4) **určovať** (trest), sa v ruských prekladoch biblie skutočne prekladá ako „zakázať“. Je to trochu iný zmysel než „karhať“, ale dôsledok „karhania“ i „zakazovania“ autoritou je v podstate rovnaký, dotýčný už nerobí, čo nechceme. – pozn. prekl.

priviazaní odsúdenci sa dlho trápili umierajúc na dehydratáciu organizmu a tepelný šok na horúcom slnku, celý ten čas zotrúvajú v pre telo neprirodzenej polohe, v ktorej sa svalstvo zbytočne vysilovalo a napínaním svalov len zvyšovalo utrpenie. Okrem toho železo v tých časoch bolo pomerne drahé a ukrižovanie v Rímskej ríši bolo masovým druhom popravy: takže pre železo bolo možné nájsť lepšie využitie. Preto bežne sa pri ukrižovaní používali povrazy, a nie klince, napriek tomu, ako to zobrazuje cirkevná tradícia: *telo s dlaňami a chodidlami prebodnutými klincami, ktoré bezmocne visí na kríži*¹⁹.

Ukrižovanie pomocou povrazov nezanecháva ťažké telesné poranenia, a preto predstavuje najpriateľnejší spôsob popravy pre uskutočnenie imitácie «smrti a vzkriesenia boha». Jedinec, ktorý je zavčasu zvesený z kríža a zdanlivo mŕtvy, tak zostáva pri poskytnutí lekárskej pomoci zaručene žiť.

Túto možnosť potvrdzuje aj svedectvo Jozefa Flaviana. Ten v „Židovskej vojne“ uvádza, že po potlačení židovského povstania (*jeho začiatok sa datuje na r. 65 n.l.*) boli mnohí jeho účastníci odsúdení na reálne (smrtiace) ukrižovanie. Keď Jozef Flavius (*pôsobiaci už pod rímskym veliteľom Vespasianom Flaviom*²⁰, *ktorý toto povstanie potlačil*) obchádzal ukrižovaných, spoznal na krížoch troch svojich známych. Na jeho prosbu boli omilostení: zvesili ich z krížov, na ktorých už viseli dlho, a poskytli im kvalifikovanú lekársku pomoc a dobrú opateru; dvaja z nich síce zomreli, ale tretí zostal nažive. O to väčšie šance sú ostať nažive pri imitovanej poprave ukrižovaním — takmer 100 %. Efekt vplyvu ukrižovania na psychiku davu a psychiku zdanlivo popravovaného, ktorého ďalší život chcú využiť na svoje vlastné ciele, môže byť ešte umocnený použitím omamných látok s analogickými účinkami ako tie, ktoré sa používajú pri zmene nepohodlných ľudí na zombi v spoločnostiach kde vládne kult Vúdú.

Na realizáciu ukrižovania rímskou popravou bolo potrebné do scenára zapojiť aj rímskeho prokurátora Judska. Preto bolo treba Krista obviniť nie z odpadlivity od tradičnej vierouky (*Rímska ríša rozširovala svoje hranice na základe náboženskej tolerancie*), ale z podkopávania základov rímskeho štátu.

¹⁹ Sochárske a „výtvarné“ zobrazenia ukrižovania v cirkevnej kultúre väčšinou ukazujú telo, ktoré skutočne nevisí na klincoch, ale je pripútané ku krížu. Okrem toho, ak sú klince vbité do dlaní, ako je to vidieť na väčšine zobrazení, telo sa nevyhnutne odtrhne z kríža pod vlastnou váhou, pretože mäkké tkanivá dlane ho neudržia. Tento prevládajúci neprirodzený charakter v zobrazovaní ukrižovania vo všetkých novozákonných cirkvách je len ďalším znakom toho, že Duch Svätý neinspiruje umelcov k takýmto zobrazeniam ohovárajúcim Boha.

V tých vyobrazeniach, kde telo visí na kríži pod vlastnou váhou, ako to vidíme v sochárskej kompozícii na berle Rímskeho pápeža, je jednoducho vyjadrený pôžitok z pohľadu na popravu svätca.

²⁰ Imperátor od r. 69, zakladateľ dynastie Flaviovcov, čo mu predpovedal Jozef, ktorý v rímskom zajatí prijal priezvisko svojho ochrancu. Jozef pochádzal z rodu veľkňazov a bol jedným z organizátorov povstania.

Prekvalifikovanie zločinu pri vznášaní obvinenia je zachytené aj v kánonickom texte Nového zákona: vo veľrade – «bohorúhačstvo» (*Matúš, 26:65; Marek, 14:64; Lukáš, 22:71*); «Kráľ Židov», t.j. protivník rímskeho cisára – pred rímskym prokurátorom (*Matúš, 27:11; Marek, 15:2; Lukáš, 23:1-3; Ján²¹, 18:33*). Okrem toho zapojenie rímskej moci do celej záležitosti by pred davom zinscenovanú «popravu a vzkriesenie boha» posunulo na úroveň celorímskej dôležitosti, čo sa následne aj reálne potvrdilo rozšírením historicky reálneho kresťanstva. Odtiaľ pramení aj naliehanie veľrady, aby bol do veci zapojený aj rímsky prokurátor, a dožadovanie sa práve ukrižovania, čo je nám známe z textov Nového zákona. A obzvlášť to bije do očí v nekánonickom „Evanjeliu od Nikodéma“.

„Evanjelium od Nikodéma“ je apokryf, ktorý nebol cirkvami zaradený do biblického kánonu, a zachoval sa dodnes vo verzii datovanej najskôr koncom 4. storočia. V ňom sa podrobne opisuje prejednávanie veci u rímskeho prokurátora. Jeho autori uvádzajú dialóg predstaviteľov veľrady a rímskeho prokurátora.

Keď sa prokurátor dozvedel, že Ježiš je obvinený z bohorúhačstva a vypočul si aj Ježišovo vysvetlenie: «Mojžiš a proroci písali o tom mojom utrpení a vzkriesení», — tak dvakrát navrhuje židom: «Ak sú tieto slová rúhaním, tak ho vezmite a súdte podľa vášho zákona». Po prvom rímskom odporúčaní súdiť ho podľa ich zákona židia Pilátovi vysvetľujú: «Toho, kto sa rúha Bohu, ukameňujú», — no narážka nenašla odozvu, a druhé odmietnutie rímskej moci preskúmať prípad „bohorúhačstva“ vedie k tomu, že jeden zo židov sa preriekol: «My ho chceme ukrižovať na kríži» („*Evanjelium od Nikodéma*“ citované zo zborníka „*Apokryfy starých kresťanov*“. SPb, «*Obščestvo Vedičeskoj kul'tury*», 1994, str. 50).

Či už sa tieto slová dochovali z nejakých textov na základe spomienok očitých svedkov, alebo sú len neskorším plodom teoretických rekonštrukcií minulosti zo strany autorov „Evanjelia od Nikodéma“, tak odrážajú ten fakt, že bez ohľadu na vymývanie mozgov mali mnohí ľudia počas posledných dvoch tisícročí jasný pocit zlomyseľného zaťahovania Ríma do záležitosti, v ktorej *nadžidovská okultná špička vychádzala z nejakých svojich skrytých pohnútok, vzhľadom na ktoré bolo ukameňovanie Ježiša pre ňu skrátka neprijateľné.*

Tak či onak, historická pravda (*alebo pocit pravého pozadia záležitosti, no bez jej pochopenia*) v „Evanjeliu od Nikodéma“ je vyjadrená a zub času ju nezničil: páni a pohlavári veľrady si želali *práve ukrižovanie* a podnecovali dav, aby od Ríma žiadal Kristovo ukrižovanie. Ukameňovať v situácii politickej nestability tých čias mohla židovská strana kohokoľvek a bez strachu z rímskych represii, čo vidno z kánonických textov Nového zákona: opakované pokusy ukameňovať Krista (*Ján, 7:32; 8:59; 10:31*), otázka ku Kristovi, či majú

²¹ Prefíkaný Ján ponechal bez povšimnutia aj zmenu charakteru obvinenia, zamlčiac obvinenia vo veľrade.

ukameňovať ženu prichytenú pri cudzoložstve (*Ján, kap. 8*), ukameňovanie prvého kresťanského mučenika Štefana (*Skutky apoštolov, 7:54-60*) za prítomnosti budúceho apoštola Pavla (*pritom rozvášnený dav odvliekol Štefana z mesta cez bránu, pri ktorej vždy stála stráž*) — toto všetko vôbec neznepokojovalo rímsku okupačnú moc. No takáto poprava ukameňovaním by zaručene zmarila realizáciu scenára na osedlanie Mesiáša a premenu Krista na Antikrista umelým vytvorením okolo neho špecifických okolností a možno aj použitím na neho nejakých (*z množiny vtedy už existujúcich*) technológií zombiovania.

Tu je príčina prekvalifikovania trestného činu pri obvinení Krista pred Pilátom. Obvinenie z «bohorúhačstva» bolo stiahnuté a predkladá sa nové: «Kráľ Židov» — obvinenie z pokusu o narušenie územnej celistvosti Rímskej ríše a podkopávania jej štátnosti, čo automaticky vŕahuje Rím do scenára zákulisnej globálnej politiky, dodnes presahujúcej predstavu väčšiny ľudí.

Nepriamy náznak existencie akéhosi skrytého scenára a dobre nastaveného systému jeho realizácie voči Kristovi sa odrazil aj v Biblii. No aby sme ho uvideli, — musíme byť vnímaví k Životu; vnímať vnútrospoločenské riadenie (*protirečiace svedomiu*) v globálnom dejinnom procese; poznať literatúru vytvorenú slobodomurárskym systémom «**public relations**». Potom sa nám v biblických textoch odhalí zvláštnosť: len čo niekde v Biblii padne reč na žrečto Egypta alebo kňazskú špičku Judska, tak ich členovia v nej vystupujú ako samostatne konajúce osoby — členovia «občianskej spoločnosti», pritom v skutočnosti všetci sú členmi korporácií a konajú v duchu jednotnej sociálnej doktríny, a sú spútaní veľmi prísnou straníckou disciplínou hierarchického systému zasvätení (*vrátane tých tajných*). Preto vďaka tomu medzi nimi nevznikajú žiadne protirečenia, a to, čo vonkajší pozorovatelia vnímajú ako protirečenia a rozpory, to sú buď len rôzne vetvy toho istého procesu, alebo sa tým maskuje niečo v ich činnosti, čo zostáva skryté.

Týka sa to aj veľrady na čele s Kajfášom, ktorý odsúdil Krista. V danom prípade Biblia vystavuje na obdiv patologickú nenávisť kňazskej špičky ku Kristovi. Áno, bola tu ukázaná úprimná a bezduchá nenávisť ku Kristovi kvôli obavám o osud tradície a jej prívržencov. No tento proces bol určený len na vonkajšiu prezentáciu, ktorá mala zakryť oveľa dômyselnejší a ďalekosiahlejší scenár chrámového mystéria «vraždy a vzkriesenia boha» vynesného medzi dav.

Ak by sa túto imitáciu «vraždy a vzkriesenia boha» podarilo uskutočniť, tak Kristus, dokonca aj keby si zachoval psychické zdravie a nezmenil by sa na zombiho, *tak by zostal proti svojej vôli pošpinený lžou organizátorov tejto inscenácie*. A to by (*ako sa zdalo autorom tohto scenára*) otváralo možnosť jeho vydierania a zneužitia jeho osoby a autority na ich vlastné ciele. Spútaný so «svetovým zákulisím» nedobrovoľnou účasťou na lživej imitácii svojej popravy a následnom zdanlivom zmŕtvychvstaní, ma Kristus poslúžiť ako vodca v boji

„svetového zákulisia“ za nastolenie neobmedzenej svetovlády v súlade s doktrínou Deuteronomium-Izaiáš²².

Autori tohto scenára veľmi dobre vedeli, že videnie sveta príslušníkov davu vylučuje možnosť ospravedlniť svoju nedobrovoľnú účasť na čomkoľvek²³. Okrem toho v prípade pokusov ospravedlniť svoju nedobrovoľnú účasť by sa len obnažila bezmocnosť Krista-Mesiáša, jeho neschopnosť vzoprieť sa tomuto scenáru, čo by v očiach davu znehodnotilo aj samotného Ježiša a všetku ním zvestovanú Pravdu-Istinu, zasialo by to vieru v bezmocnosť Boha²⁴; alebo by to posilnilo vieru v to, že legitímni hierarchovia v spoločnosti správne uskutočňujú Boží Zámer, a nekonajú v hraniciach Božieho dopustenia, slúžiac démonickému „svetovému zákulisiu“²⁵.

Scenár bol uvedený do pohybu. Kristus bol zajatý, odsúdený a vydaný na popravu. Všetci na vlastné oči videli, že poprava sa uskutočnila a syn človeka zomrel na kríži. Bol pochovaný v špeciálne pre neho pripravenej jaskyni-hrobke, no... keď prišlo ráno, zistilo sa, že tela v hrobke niet, „vstať z mŕtvych“ nemal kto; stať sa vodcom-bohočlovekom a kráľom-Antikristom nemal kto. Pre zasvätených to bol krach scenára, vznikla tak nutnosť tváriť sa múdro, hoci ostali zaskočení... Všetkých prepadol stres.

A tak malá skupinka špeciálne splnomocnených „súdruhov“, čeliaca Pravde-Istine, musela narýchlo a v tempe vývoja situácie vymýšľať mýtus o vzkriesení

²² Práve v dôsledku toho, že tento scenár v určitých kruhoch nebol tajomstvom (*všetci nie sú hlúpi: niektorí všímaví a premýšľajúci účastníci udalostí mohli rozpoznať poručnícku podstatu ľudí tesne okolo Krista*), tak vznikla sekta, v ktorej za pravého Mesiáša pokladajú Jána Krstiteľa, a Krista považujú za nastrčenú figúrku, bábku, ktorej poslaním bolo prekrútiť pravdu, o čom sme už písali v minulej kapitole.

²³ Tak isto, asi o 1900 rokov neskôr, bol aj Nikolaj II. nedobrovoľne vtiahnutý do scenára krvavej nedele 9. januára 1905, čo nedokázal nijako ospravedlniť, pretože vtedajší aj dnešný dav verí vo všemohúcnosť a vševedúcnosť hlavy štátu a od «pozemského kráľa» vyžaduje vlastnosti Boha – Kráľa Nebeského.

²⁴ Silový odpor Krista voči tomuto scenáru by ho vo vtedajších spoločenských podmienkach a z hľadiska výberu prostriedkov na dosiahnutie cieľa urobil (*z pohľadu davu*) neodlíšiteľným od „svetového zákulisia“ a jeho periférie. Všetci vodcovia, ktorí vyzývajú na použitie sily a následne ju aj používajú, sa odvolávajú na to, že chránia Pravdu-Istinu. A zhromažďujú pod svojimi vlajkami početné davy tých, ktorí sami nevedia rozlíšiť Pravdu od lži, a preto prinášajú zlo a prelievajú more krvi dokonca aj v mene naozaj adekvátnych ideálov Pravdy-Istiny. Preto prejavenie silového odporu zo strany Krista voči *scenáru uväznenia Mesiáša a jeho využitia podľa vlastného uváženia* neprotirečilo cieľom „svetového zákulisia“, zapadalo do jeho globálneho strategického scenára, avšak nezodpovedalo *Božiemu Zámeru a protirečilo jeho cieľom: aby sa všetci ľudia stali Božími námestníkmi.* (Odkaz 2004).

²⁵ Všetko uvedené sa skutočne nachádza (*viac-menej zreteľne*) v chápaní sveta ľudstva, čím ho delí na názorovo odlišné podskupiny, majúce blízko k nepriateľstvu a aj znepriatelené.

a nanebovstúpení Krista, posilňujúc ho radou mimozmyslových a egregoriálnych sugescií «zjavenia vzkrieseného Krista» medzi jeho učeníkmi, ktorí boli zároveň aj jeho poručníkmi.

Treba uznať, že tento mýtus, ktorý sa stal kultovým mýtom s globálnym dosahom, na mnohé storočia skryl pravdu o tom, ako z Krista plánovali spraviť rukojemníka okolo neho umelo vytvorených okolností, očierniť ho nedobrovoľnou spoluúčasťou na lži, aby z neho následne urobili kráľa-Antikrista, a možno aj riadeného biorobota-zombiho. Avšak kultový mýtus historicky reálneho kresťanstva iba kopíruje vo svojich základných črtách kultový mýtus Kumránskej občiny, v ktorej sa vypracovávala budúca vierouka o poprave a následnom druhom príchode «učiteľa spravodlivosti», zavraždeného zlým žrecom²⁶.

²⁶ Obrátíme sa ku knihe: I. Žernevskaia, L. Laskina „Kam vedie aleja sfíng“, ktorá vyšla v dvoch vydaniach: prvé — Moskva, «Detskaja literatura», 1968, tiráž 75 000 ks; druhé — prepracované a doplnené, «Lenizdat», 1990, tiráž 100 000 ks.

«V jaskyni (...) objavili vzácne bohatstvo, celú knižnicu zo zvyškov starých rukopisov na pergamene, papyruse, na črepinách a medených listoch. Text bol napísaný ôsmimi jazykmi. Našlo sa 40 000 fragmentov asi 600 najstarších kníh.

Knihy patrili jednej náboženskej komunite. Vedci si prečítali „Stanovy občiny“ a ďalšie dokumenty, ktoré podrobne rozprávali o živote, náboženskom učení a o obradoch, ktoré boli povinné pre jej členov.

Zakladateľa svojej komunity nazývali ako nejakého „učiteľa spravodlivosti“. Považovali ho za božieho vyvolenca (*druhé vydanie dopĺňa: mesiáša — str. 50*), ktorý hlásal ľuďom to, čo počul od Boha. „Učiteľa“ prenasledoval krutý žrec (*druhé vydanie dopĺňa: «Nečistý žrec, ktorý sa rozhodol zahubiť „učiteľa spravodlivosti“, dosiahol* →→→

Keďže učenici verili Písmu, Izaiášovým proroctvám, ale **Bohu, ktorý existuje**, priamo a v súlade so svojim svedomím neverili²⁷, tak sa stali obeťami

svoje» — str. 50), ale po smrti vstane z mŕtvych a bezpodmienečne sa vráti na zem, aby všetkých súdil. Spasení budú len tí, ktorí v neho veria.

Známa podmienka, však? Kresťanskí teológovia boli spokojní. Konečne bol objavený najstarší pamätník kresťanstva, vytvorený priamymi súčasníkmi a očitými svedkami Kristovho pozemského života. Veď to Kristus je tým „učiteľom spravodlivosti!“... Ale tešili sa predčasne. Ďalšie vykopávky a štúdium rukopisov, mincí, keramiky, nájdených v jaskyni ukázali, že väčšina dokumentov bola napísaná v 1. storočí pred n.l. (1. vydanie, str. 37, 38).

I.D. Amusin v knihe „Nálezy u Mŕtveho mora“ (Moskva, «Nauka», 1965) informuje o datovaní činnosti kumránskeho učiteľa pravdovernosti koncom 2. storočia až 1. polovice 1. storočia pred n.l. (str. 37 s odkazom na Milikoma, Krossa a ďalších), t.j. v čase pred r. 63 pred n.l., keď Pompeus obsadil Jeruzalem, čo sa v Kumránskej občine vnímalo ako odplata za vraždu učiteľa pravdovernosti („Kam vedie aleja sfing“, 2. vyd., str. 50, s odkazom na jedného z kumránskych súčasníkov udalostí). I.D. Amusin uvádza samonazvanie Kumránskej občiny, preložené do ruského jazyka dvojako: ako „Nový zväz“, alebo ako „Nový zákon“.

V 2. vydaní „Aleje sfing“ sa tiež píše, že po odchode „učiteľa spravodlivosti“ z tohto sveta „fungovalo“ prostredníctvom najvyššieho kolégia, ktoré pozostávalo z 12-tich ľudí, spojenie s nebeskou hlavou občiny (str. 49), čo je funkčne predobrazom „Námestníka Kristovho“ (oficiálny titul rímskeho pápeža) a konkláve jeho kardinálov. Ďalej sa píše: «Človeka pripravovali na „strašný súd“, po ktorom sa očakávalo nekonečné kráľovstvo „ducha pravdy“» (str. 49, 50).

Kumránsky nález je významný tým, že dej, ktorý je základom písomným evanjelistov (príchod Mesiáša, jeho zavraždenie, očakávaný druhý príchod, súd a večné kráľovstvo pravdy), a ktorý sa stal jadrom učenia kresťanských cirkví, bol známy už storočie pred Kristom a apoštolmi. Významné je to, že na ňom už v tom čase bola vybudovaná vierouka a rituálny kult nejakej občiny spoluveriacich žijúcich v ústraní. Významný je aj jej názov – „Nový zákon“. Významné je to, že bez okolností boli pomenované obe znepriateľené strany: „žrec“, t.j. v tých časoch človek patriaci k legitímnej hierarchii osobných zasvätení do niečoho na základe špeciálneho systematického školenia; a na druhej strane – Boží vyvolenec, priamo nazvaný Mesiášom, vyslancom Najvyššieho, stojaci mimo hierarchie. Významné je aj to, že po odchode „učiteľa spravodlivosti“ na onen svet sa v komunite čoskoro objavuje vlastná minikonkláve „kardinálov“, zárodok hierarchie, ktorá sa stala „mystickým“ prostredníkom medzi davom členov občiny a zakladateľom náboženského hnutia, ktorý očividne nie je prítomný v tom svete. Významná je aj sociálna orientácia členov komunity: všetci dostanete svoje až po „súdnom dni“, a dovtedy žite podľa Stanov a poslúchajte pokyny prostredníkov medzi vami a zakladateľom, ktorý čaká na nebesiach, kedy bude môcť prísť druhýkrát, aby na Zemi nastolil definitívnu spravodlivosť.

Takže Kumránska občina, to sú vlastne po-nicejské cirkvi v miniatúrnom prevedení; sadenice naklíčené v samostatnom „parenisku“ pre ich následné masové pestovanie vo veľkom. A keďže sa v kumránskych dokumentoch jednoznačne hovorí

→→→

sugescií a úprimne (*podľa svojej viery, podmienenej ich mravnými kritériami*) o týchto sugesciách aj svedčili.

Najvýraznejšiu a najsilnejšiu sugesciu (najťaživejšiu a najvýznamnejšiu svojimi dôsledkami) prežil Šavol na svojej ceste do Damašku:

«1. A Šavol, ešte dychtiac hrozbami a vraždami učeníkov Pána, prišiel k veľkňazovi 2. a vydrankal si od neho listy pre synagógy v Damasku, aby mohol, ak tam nájde stúpcov tohto učenia, mužov aj ženy, priviesť ich zviazaných do Jeruzalemu. 3. A keď už šiel a približoval sa k Damasku, náhle ho ožiarilo svetlo z neba. 4. Padol na zem a začul hlas, ktorý mu hovoril: Šavol, Šavol! prečo Ma prenasleduješ? 5. On odpovedal: kto si, Pane? A Pán povedal: Som Ježiš, ktorého prenasleduješ. Ťažko sa ti pôjde proti ostriu. 6. Trasúc sa a v hrôze povedal: Pane! Čo mi prikážeš urobiť? a Pán mu povedal: vstaň a choď do mesta; a bude ti povedané, čo máš robiť. 7. A ľudia, ktorí s ním šli, stáli ako zmeravení, lebo počuli hlas ale nikoho nevideli. 8. Šavol vstal zo zeme, otvoril oči a nikoho nevidel. A vzali ho za ruky a priviedli do Damasku. 9. A tri dni nič nevidel, nejedol a nepil.

10. V Damasku bol jeden učeník, menom Ananiáš; a Pán mu vo videní povedal: Ananiáš! On odpovedal: tu som, Pane. 11. A Pán mu povedal: vstaň a choď na ulicu, takzvanú Rovnú, a vyhľadaj v Júdovom dome Tarzénčana, menom Šavla; on sa teraz modlí, 12. a videl vo videní muža menom Ananiáš, ktorý prišiel k nemu a položil naňho ruky, aby znova videl. 13. Ananiáš odpovedal: Pane! počul som od mnohých o tomto človeku, koľko vykonal zla Tvojim svätým v Jeruzaleme; 14. aj tu má od veľkňazov moc zviazať všetkých, ktorí vzývajú Tvoje meno. 15. Ale Pán mu povedal: choď, lebo on je Mojou vyvolenou nádobou, aby hlásal Moje meno pred národmi a kráľmi aj synmi Izraela. 16. A Ja mu ukážem, koľko si musí vytrpieť pre Moje meno. 17. Ananiáš šiel a vošiel do domu a, kladúc na neho ruky, povedal: brat Šavol! Pán Ježiš, ktorý sa ti zjavil na ceste, po ktorej si šiel, ma poslal, aby si znova videl a bol naplnený Svätým Duchom. 18. A vtom akoby šupina spadla z jeho očí, odrazu videl; a, vstávajúc, nechal sa pokrstiť, 19. a ako prijal pokrm, zmocnel. A zostal Šavol niekoľko dní s učeníkmi v Damasku. 20. A hneď začal v synagógach hlásať o Ježišovi, že On je syn Boží. 21. A všetci, čo to počuli, sa čudovali

o tom, že na Zemi proti sebe stáli: nejaká pozemská hierarchia zasvätených a vyslanec Najvyššieho, — a činnosť uzavretej občiny sa skončila pred začiatkom Kristovho kázania, tak to celé môžeme považovať za svojho druhu „vojenské cvičenie“ uskutočnené „svetovým zákulisím“ na tému: *Odrazenie «vtrhnutia» vyslanca Najvyššieho do záležitostí «svetového zákulisia», a opatrenia na kompenzáciu škôd, ktoré pritom vzniknú «svetovému zákulisiu»,* — ak sa pozeráme na kumránske udalosti a následné dejiny kresťanstva z pohľadu Zvestovania Božieho kráľovstva na Zemi.

²⁷ Potvrdzujú to slová samotného Krista: «Pre vašu malú vieru» (Matúš, 17:20); «Vy maloverní» (Matúš, 16:8), «ty maloverný» – na adresu Petra (Matúš, 14:31) atď.

a vraveli: či to nie je ten, čo prenasledoval v Jeruzaleme tých, čo volali toto meno? veď aj sem prišiel na to, aby ich zviazal a priviedol k veľkňazom. 22. A Šavol čoraz viac silnel a miatol Židov žijúcich v Damasku, dokazujúc, že Ten (Ježiš) je Kristus²⁸» (*Skutky apoštolov*, 9. kapitola).

Tak sa Šavol stal apoštolom Pavlom. A jeho podiel na sformovaní historicky reálneho kresťanstva bol natoľko veľký, že mnohí z tých, čo sa zaoberali touto otázkou, dospievali k názoru, že historicky reálne kresťanstvo by sa malo volať *pauliánstvom* (od latinského «Paul» — Pavol). A zďaleka nie všetci hodnotili vklad Pavla na formovaní reálneho kresťanstva pozitívne:

«Viem, že to, čo sa chystám teraz povedať — konkrétne to, že tá cirkevná viera, ktorú už stáročia vyznávajú milióny ľudí pod názvom kresťanstvo, nie je nič iné než veľmi primitívna židovská sekta, ktorá nemá nič spoločné s pravým kresťanstvom — sa bude zdať ľuďom, slovné vyznávajúcim učenie tejto sekty, nielenže nepravdepodobné, ale dokonca vrcholom strašného rúhania.

Ale ja to nemôžem nepovedať. Nemôžem to nepovedať preto, lebo kvôli tomu, aby ľudia mohli využívať veľké dobro, ktoré nám poskytuje pravdivé kresťanské učenie, sa musíme predovšetkým oslobodiť od tohto útržkovitého, lživého, a hlavne hlboko amorálneho učenia, ktoré pred nami skrylo to pravé kresťanské učenie. Toto učenie, ktoré pred nami skrylo učenie Krista, je tým Pavlovým učením, opísaným v jeho posolstvách a vloženým do základov cirkevnej náuky. Táto náuka nielenže nie je učením Krista, ale je náukou, ktorá je s ním v priamom protiklade» (L.N.Tolstoj, „Prečo všetky kresťanské národy, a najmä ten ruský, sa dnes nachádzajú v žalostnom stave“)²⁹.

* * *

Odbočenie od témy 2: Nie Kristus povolal Šavla na ceste do Damasku³⁰

Prečo zaraďujeme udalosť, ktorá sa prihodila Šavlovi na ceste do Damasku, medzi sugestívne preludy a popierame tým fakt, že sa mu zjavil skutočný Kristus?

²⁸ Kristus, t.j. «Christos» znamená v gréckom jazyku «pomazaný» (Hlavy sa v tých časoch mazali kráľom*). Termín analogický starožidovskému «Mesiáš».

²⁹ Úplný text uvedeného článku sa nachádza v Prílohe č.2.

³⁰ Odbočenie 2 je uvedené v rozšírenej verzii podľa textu knihy VP ZSSR „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“, ktorá bola napísaná neskôr než prvá verzia tejto knihy.

— Pretože táto udalosť, opisujúca interakciu medzi „Kristom“ a Šavlom-Pavlom, a ešte niektoré ďalšie, o ktorých bude reč neskôr, sa vyčleňuje z množstva uvedených v kánonických textoch Nového zákona tým, že *ten, ktorého nazývajú Kristom sa nespráva tak, ako sa správal živý Kristus vo všetkých ostatných (nami nespochybňovaných) novozákonných svedectvách o jeho činnosti.*

Ten, ktorí sa nazýva „Ježišom“ v epizóde so Šavlom na ceste do Damasku, sa nespráva kresťansky:

- Pravý Kristus liečil chorých a mrzákov, a tu bol Šavol oslepený, aj keď len dočasne (*Boh a Jeho poslovia sa zaobídu bez takýchto „vedľajších“ efektov*).
- Pravý Kristus nikdy nikoho nenútil nasledovať ho silou ani strachom, ani vydieraním, a tu sa Šavol chvel a bol vydesený, keď sa podriadil³¹ tomu, kto ho povolal do služby.
- Dokonca aj keď sa pozrieme na epizódu vyhnania obchodníkov z chrámu, kde Kristus vraj použil hrubú silu³², tak ani v tomto prípade nebol nikto zmrzačený, nikoho nezachvátila hrôza, nikoho vôľa nebola v jeho psychike nahradená cudzou vôľou.

Pravý Kristus nikdy nikomu nenaháňal strach, nikdy a nikoho neurobil mrzákom (*ani dočasne*), nikdy a nikoho nevydieral (*a už vôbec nie rafinovane*

³¹ Nešlo o slobodne premyslené rozhodnutie nasledovať Krista, čo je len ďalším potvrdením toho, že Šavol sa stal obeťou sugescie.

³² Sme toho názoru, že táto epizóda bola vymyslená dodatočne, po prvé, s cieľom nahradenia relígie človeka a **Boha, ktorý existuje**, chrámovou obradnosťou vytvorenia egregoru zatemňujúceho *prejavu a obraz Boha* v dušiach ľudí praktikovaním kultu egregoriálnej mágie; po druhé, s cieľom stotožnenia démonického všetko-si-dovoľovania a Božieho Zámeru v ľudskom vedomí (*v duchu hesla: *cieľ svätí prostriedky**). Začítajte sa do epizódy:

«13. Blížila sa židovská Veľká noc, a Ježiš prišiel do Jeruzalemu 14. a zistil, že v chráme predávajú voly, ovce, holuby, a sedia tam peňazomenci. 15. *A urobil si z povrázok bič, a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a voly; peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly* 16. A predavačom *holubov* povedal <podľa nášho názoru je slovo «holubov» dopísané: reč bola adresovaná všetkým predavačom a peňazomencom>: vezmite to odtiaľto preč a nerobte z domu Môjho Otca dom obchodu. 17. Pritom si Jeho učeníci spomenuli, že je písané: horlivosť za Tvoj dom Ma zožiera. 18. Na to Židia povedali: akým znamením nám dokážeš, že máš moc takto konať?» (Ján, 2:13-18).

Nuž to, čo sa píše vo verši 15, «nezapadá» do rozvoja situácie. Ak by sa také niečo stalo, *ihneď by pribehla chrámová stráž*. Kto o tom pochybuje — zoberte si povrázky, upleťte si bič a skúste vyhnáť predavačov na hociktorom trhu; alebo skúste týmto spôsobom vyhnáť z kresťanského kostola tých, čo *uprostred jeho múrov predávajú (napriek uvedeným slovám Krista) kultové rekvizity (obetné zvieratá v Jeruzalemskom*

→→→

medzi riadkami), nepotláčal a neprekrucoval cudziu vôľu³³, nevytváral dvojzmyselné situácie umožňujúce obviniť jeho i Boha v čomkoľvek podobnom.

V skutkoch pravého Krista a v skutkoch toho, ktorý sa v duchu zjavil Šavlovi na ceste do Damasku, sa prejavili dve rozdielne a navzájom nezlučiteľné mravnosti.

A takéto obrátenie ku «kresťanstvu», aké podstúpil Šavol, by nikdy nenastalo, ak by bol do služby povolán pravým Kristom. Pravý Kristus odkrýval pred každým (koho oslovoval) pravdu, a vykladal ju buď priamo a jasne, aby ho jednoznačne chápali; alebo, ako pravý dialektik, kládol jednoznačne pochopiteľné **pomocné otázky**, na ktoré ak respondent odpovedal *úprimne podľa svedomia*³⁴, tak sa *svojim umom* začal vzdávať od „múdrosti“ tohto sveta, ktorá je pred Bohom bláznovstvom, a približoval sa chápaniu pravdy. A každý mohol Kristom mu odhalenú pravdu slobodne odmietnuť, alebo ju prijať do základov svojho života.

No Šavol sa stal «kresťanom» a apoštolom Pavlom nie zo svojej vedomej dobrej vôle, *nachádzajúc sa pritom v pokojnom a optimistickom rozpoložení, prehodnocujúc svoje dovtedajšie presvedčenia-omyly* načerpané „múdrostami“ tohto sveta počas svojho dovtedajšieho života a ich podmienenosť jeho reálnou mravnosťou — ale podriadil sa roztrasený a vydesený duchovi, ktorý ho vyzval, pričom si zachoval svoju dovtedajšiu *mravnosť (ako hierarchicky usporiadaný*

chráme tých čias boli kultovými rekvizitami) a «potvrdenky» o uhradení cirkevného poplatku za obrad: — budete mať čo robiť s davom, aj s políciou.

A tu po údajnom Ježišovom výtržníctve na chrámovom dvore (*ved' obchodovanie s volmi neprebiehalo v budove*) pokračuje pokojný rozhovor s obchodníkmi, vrátane predavačov holubov (*tí vidiac pogrom, z nejakého dôvodu ich nenapadlo rozutekať sa, aby zachránili seba a svoj tovar pred údermi biča*), i ostatnými židmi.

Tvrdenie, že Prozreteľnosť je nevyspytateľná, že stráž nepribehla, lebo bola psychologicky brzdená, a dav z rovnakej príčiny bol naladený na pokojnú debatu a kladenie otázok ohľadom znamení — je len prázdnu výhovorkou na ochranu kánonického písma a cirkevnej tradície. Navyše takáto výhovorka robí z Krista lacného trhového iluzionistu: vyháňať obchodníkov bičom, *vyvolávajúc v nich zlosť a urazenosť*, a psychologicky paralyzovať stráž a dav? — to je démonické všetko-si-dovoľovanie a pozérstvo.

V skutočnosti obchodníci, *rozlezený aj tam, kde netreba ako hlúpe muchy*, opustili svoje «predajné miesta» sami, pocítiac nepochopiteľný «diskomfort»: vypudila ich odtiaľ matrica (**miera bytia**), udržiavaná Ježišom, v ktorej nenašli svoje miesto.

³³ Ľudská vôľa vždy pôsobí z vedomej úrovne, vôľa je vždy vedome cielená.

³⁴ Oklamať sám seba, ako ani oklamať Boha, — nie je možné, hoci dlho sa možno tešiť z ilúzie zdanlivo vydareného sebaklamu. A úprimnou odpoveďou na Ježišom kladené *pomocné otázky* ľudia prišli k skutočnému chápaniu rôznych stránok Života.

súbor mravných kritérií)³⁵ a nezmenil v sebe nič, okrem *rozumového* postoja k faktom, ktoré už dávno poznal:

- predtým vytrvale odmietal, že *Ježiš je Kristus (Mesiáš, Boží pomazaný — Jeho vyvolenec na uskutočnenie určitej misie v rámci Zámeru)*,
- a potom začal vytrvale hlásať, že *práve Ježiš je Kristom*.

A špeciálna otázka:

Potrebuje pravý Kristus či pravý Boh, aby ľudia pravé kresťanstvo prijímali roztrasení a vydesení, neschopní čokoľvek pochopiť; aby ho prijali tak, ako „čosi“ prijal Šavol-Pavol?

Ak človeka zachváti trasenie a hrôza, treba *požiadať* priamo Boha o ochranu a pomoc³⁶.

A Šavol si na Boha ani nespomenul, pretože stratil sebakontrolu. No ešte predtým, ako *mu nahnali hrôzu a triašku, využívajúc voči nemu Božie dopustenie*, Šavol bol od Boha vzdialený a tvrdohlavo zotrval v tomto samoodcudzení od Neho. Šavol sa stal obeťou sugescie v Božom dopustení preto, lebo aj pred odchodom do Damasku, aj počas samotnej cesty *bol posadnutý* zlobou, a v takomto naladení (*emočno-významovom režime duše*) nemal chuť myslieť na Boha; na svoj osobný VZÁJOMNÝ vzťah s Ním; na to, čo **a ako** učil Ježiš, a či je to pravda.

T.j. slepo a bezducho veriac farizejskej tradícii vyznávania judaizmu, žil mimo relígiu pravého Boha, sám sa od Neho separujúc bezduchou vierou v „múdrost“ tohto sveta, zlostne a nezmyselne odmietajúc všetko, čo k nemu aspoň okľukou prichádzalo z Božích napomenutí, ktoré ľudom odovzdával Ježiš, kým medzi nimi fyzicky žil. A bolo to tak, hoci aj Šavol mal otvorenú možnosť pouvažovať nad tým, čo sa k nemu okľukou dostávalo z Ježišovho hlásania; mal možnosť *sa preventívne pomodliť k Bohu aby ho ochránil od sugescií, ak už nedôveroval tomuto človeku — fyzickému Ježišovi*, a prídúc za ním sa mohol s ním porozprávať v presvedčení, že Boh vypočul jeho modlitbu a je tak samotným Bohom ochránený od sugescií, ako o to prosil v modlitbe. No Šavol to osobne pre seba nepovažoval za nevyhnutné; za nevyhnutné považoval realizovať represie voči inak veriacim a inak zmýšľajúcim. Takto vyzerala mravnosť Šavla pred udalosťou na ceste do Damasku.

A podľa jeho mravov, akonáhle niekto prejavil voči nemu silu a predstavil sa ako Ježiš, Šavol ihneď pristal na to, že ten niekto je pravým Ježišom Kristom, nezamýšľajúc sa nad tým, že voči nemu bol použitý eticky rovnaký prístup, aký

³⁵ Toto je definícia pojmu «mravnosť» v prácach VP ZSSR. Takže nemravnosť, to sú rôzne neurčitosti (*vrátane principiálneho odmietania čohokoľvek*) v mravných kritériách a v ich hierarchickej usporiadanosti.

³⁶ «A ak na teba zostupuje hocaké mámenie od Satana, tak pros o ochranu u Boha, veď On počuje, a je múdry!» (Korán, 41:36). (*mámenie=pokušenie, vidina, hlasy*)

bol predtým použitý veľradou voči Ježišovi Kristovi, kým ešte fyzicky žil medzi ľuďmi; a že v tomto prístupe sa v oboch prípadoch odzrkadlila tá istá mravnosť:

«**Naša sila bude zákonom pravdy, lebo slabosť je zbytočná**»³⁷ (*kniha Múdrosti, 2:11, opis mravnej pozície nespravodlivo zmýšľajúcich, pokúšajúcich Boha plánovaním popravy spravodlivého, ktorý ich usvedčoval z nepravosti*) ≈ «**Ťažko sa ti pôjde proti ostriu**»³⁸ (*Skutky apoštolov, 9:5, slová toho, ktorí sa zjavil Šavlovi v duchu*).

Rozdiel je len v tom, že:

- v prípade Ježiša Krista bol tento prístup zhmotnený v podobe členov veľrady, jej stráží, rímskej moci, davu zloprajníkov a zvedavcov v ich osobnej zostave;
- a v Šavlovom prípade sa tento prístup odrazil výlučne v duchu a fyzicky sa nedotkol nikoho, snáď len samotného Šavla, ktorý náhle stratil zrak.

Boh nikoho Svojou vôľou neuvádza do činnosti v medziach Božieho dopustenia.

Do činnosti v medziach Božieho dopustenia voči sebe sa púšťa každý sám *svojou vôľou* (vyhýbajúc sa Životu vlastnej pravdovernosti), **pod vplyvom svojich už prekrútených alebo chybných mravov, vytrvalo ignorujúc** (*pre svoju nevšímavosť a tvrdohlavosť*) všetky výstražné znamenia a smerovania na správnu cestu, dávané Zhora každému predtým, než sa ocitne v medziach Božieho dopustenia voči sebe.

To sa týka aj Šavla na jeho ceste do Damasku.

Okrem toho, pravý Kristus, ako o ňom vyplýva zo svedectiev (*dokonca v kánonických textoch Nového Zákona*), *neodmietol nikoho s prosbou o oslobodenie od zlého ducha, o vyliečenie zo zármutkov a chorôb*³⁹; *tým skôr*

³⁷ «Nie v sile je Boh, ale v Pravde!» — slová pripisované Alexandrovi Nevskému.

³⁸ V ruskom preklade je použité slovo „rožón“ (Рожон), čo bola palica alebo kôl s ostrým špicom na konci (*z toho možno vznikol aj slovenský výraz „ražeň“*). V ruštine existuje príslovie «liezť na „rožón“», s významom vrhať sa do problémov. V danom kontexte novozákonného veršu možno túto vetu „ducha“ k Šavlovi chápať ako vyhrážku, ktorú pripisovať Kristovi, by znamenalo ohovárať ho. – pozn. prekl.

³⁹ Podrobný výklad epizódy s Kanaánčankou (Matúša, 15:21-28), v ktorej Kristus spočiatku akoby odmietal vyliečiť jej syna, viď v knihe „Prečo Vnútorný Prediktor, vyzývajúci k Božiemu Kráľovstvu, neprijme Posledný Zákon“. Tu len stručne.

Reálna epizóda opísaná v kánone Nového Zákona je roztrhnutá na dva oddelené deje a tým aj prekrútená. Ježiš Kanaánčanke neodmietol pomoc, a sám sa vrátil nazad — jej v ústrety, nechajúc apoštolov vzdialiť sa na ceste vpred. Po tom ako sa porozprával s Kanaánčankou a vrátil sa k apoštolom, našiel ich polemizovať: Práve im — hádajúcim sa — patria tieto človeko-nenávistné slová v Matúšovom evanjeliu, ktoré pripísali Kristovi (15:26), o dôstojnosti Kanaánčanky rovnej dôstojnosti psa a ňou zdanlivo vyjadrený súhlas s týmto ponížením (15:27). Ježiš teda zastihol

→→→

neodmietol nikoho z veriacich, a tiež nikoho z tých, čo boli predtým neveriaci a uverili. No Pavol, už ako uznávaný apoštol-učiteľ, svedčí o opaku:

«7. A aby som sa nepovyšoval neobyčajnosťou zvestovaní, bol mi do tela daný osteň, Satanov anjel, ktorý ma skľučuje, aby som sa nepovyšoval. 8. Trikrát som prosil Pána, aby ma ho zbavil. 9. No Pán mi povedal: „Stačí ti Moja priazeň, lebo Moja sila sa prejavuje v slabosti“. A preto sa oveľa radšej budem chváliť svojimi slabosťami, aby prebývala vo mne Kristova sila» (2. list Korintčanom, kap. 12).

A vzniká otázka:

- platí «Moja sila sa prejavuje v slabosti», ako to „niekto“ oznámil Šavlovi?
- alebo platí *Božia Sila sa prejavuje v pravdovernosti* nezávisle od «slabosti» a od «moci» človeka?

A tieto dve možnosti nie sú zďaleka vždy jedno a to isté Božie dielo.

Tiež treba obrátiť pozornosť na to, že pravý Kristus vždy ľudí vyvádza z oblasti Božieho dopustenia voči nim, a Pavla ponechal *s ostňom v tele* — *s anjelom Satana*, doplniac to elegantným „zdôvodnením“: «aby sa nepovyšoval»?

— **Tak to nebolo.** Skutočný Kristus by pomohol Pavlovi prehodnotiť a zmeniť jeho mravy, a tým by bol problém povyšovania sa vyriešený: Boh nemení to, čo sa deje s ľuďmi, pokým ľudia nezmenia sami seba⁴⁰. No ak problém Pavlovho povyšovania sa stále existoval aj počas jeho apoštolskej služby, znamená to, že Pavol v sebe stále niesol démonický režim psychiky a tomu zodpovedajúcu mravnosť, čím zotrval v odvrátení od pravého Boha. Pavol síce pokračoval v tom, čo začal Ježiš, no väčšinou svojich skutkov neslúžil Bohu, hoci bol úprimne presvedčený o presnom opaku toho, čo sme tu povedali.

apoštolov ako sa sporia o práve židov na rasistickú etiku voči nežidom a o práve Mesiáša (*podľa ich názoru „vel'kňaza“ stojaceho mimo kritiku*) na odpadlivosť od starozákonných pravidiel a politiky rozsievania rasizmu. Aby ich priviedol k rozumu a oslobodil z moci rasistických táranín, tak im Ježiš porozprával podobenstvo „o bližnom“, ktoré je uvedené v kánone Nového Zákona u Lukáša (10:30-37).

„Svätí“ otcovia-zakladatelia kresťanských cirkví, aby prekrútili pravdu a zablokovali rozum ľudí slepou vierou, tak roztrhli jeden dej na dve časti a postavili dva fragmenty deja proti sebe, prerobiac ich podľa svojich cieľov. Je to príklad toho, ako zlomyseľne a zámerne sa umelo vytvára «jednota a boj protikladov» tam, kde ich reálne niet.

Je to *skryté použitie dialektiky* na riešenie úlohy riadenia procesu vzniku a formovania novej vierouky a egregoriálno-magického kultu, ktoré sa odohralo dávno predtým, ako G.Hegel a K.Marx niečo napísali.

⁴⁰ Korán, 13:12 (11).

Ako mohol Satanov anjel zdržiavať Pavla v jeho «chválení sa neobyčajnosťou zvestovaní» je pre nás nepochopiteľné, o to viac, že samotný Pavol hneď nato píše: «budem sa chváliť...».

Alternatívna odpoveď na otázku: „Čo robil Satanov anjel?“ — spočíva v tom, že tento posol, ktorý neprestajne sprevádzal Pavla, podával hlásenia o jeho zámeroch a činnosti svojmu — *nie vševediacemu* — šéfovi, čo bolo nevyhnutné na udržanie stability procesu riadenia situácie okolo Pavla prostriedkami egregoriálnej mágie v medziach Božieho dopustenia.

A takéto „zdôvodnenie“ — akože Kristovo — tlmočené Pavlom, ohľadom odmietnutia zbaviť ho Satanovho anjela-besa, ktorý plnil funkciu sprevádzania, monitorovania situácie a navádzania, navyše deptajúceho svojho zverenia, no nebrzdiaceho jeho sklon chváliť sa — popierajú prislúbenia Krista v jeho kázni na vrchu:

«7. Proste, a bude vám dané; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám; 8. lebo každý prosiaci dostáva, a hľadajúci nachádza, a klopúcemu otvoria. 9. Je medzi vami taký človek, ktorý, ak ho syn poprosí o chleba, podal by mu kameň? 10. A ak ho poprosí o rybu, podal by mu hada? 11. Preto ak vy dokážete dávať dobré dary svojim deťom, i keď sú zlé, o to skôr dá váš Nebeský Otec dobré veci tým, čo prosia u Neho⁴¹» (*Matúš, 7. kapitola*).

No Pavol neprosil o zbavenie od Satanovho anjela u Neho — u Najvyššieho Boha. On prosil u toho, koho považoval za skutočného Krista.

Vari sa Ježiš, odmietnutím vyličiť Pavla, sám postavil proti tomu, čo Ježišovi (*v kresťanstve nazývaný «Boh Otec»*) Najvyšší Boh prikázal zvestovať ľuďom, a čo je všetkým známe z Ježišovej reči na vrchu?

— **Tak to nebolo.**

Pravý Kristus by sa nemohol zachovať k Šavlovi tak, ako mu to pripisuje *novozákonná klebeta* v príbehu o obrátení Šavla na Pavla a tak, ako o tom svedčí samotný Pavol v 2. liste Korint'anom (12:7-9), pretože pravému Kristovi, pravému kresťanstvu je nielenže cudzie využívať Božie dopustenie na dosiahnutie svojich cieľov v akejkolvek forme a voči komukoľvek, ale je preň zároveň charakteristické *neochvejne oslobodzovať ľudí z oblasti dopustenia, ak sa v nej ocitli*.

A zatiaľ čo my, hriešni ľudia, dokonca aj keď to všetko chápeme, predsa len dokážeme zlyhať (*pre slabú vôľu alebo pre chybnosť svojich mravných kritérií, alebo nesprávnosť ich hierarchického usporiadania*⁴²) a využiť Božie

⁴¹ Ruské znenie tejto vety umožňuje dvojaký preklad do slovenčiny: 1) vyššie uvedený, a 2) „Preto ak vy, **hoci ste zlí**, viete dávať dobré dary svojim deťom, o to skôr dá váš Nebeský Otec dobré veci tým, čo prosia u Neho“ — pozn. prekl.

⁴² V ich hierarchickom usporiadaní sa prejavuje režim psychiky. Vid' práce VP ZSSR „Princípy kádrovej politiky: štátu, «antištátu», spoločenskej iniciatívy“, →→→

dopustenie voči iným ľuďom, vyjadrujúc tým svoj démonizmus — tak samotný Kristus nie je schopný tohto odpadlivity od svojej podstaty, inak by prestal byť Kristom: došlo by k pádu Krista.

Správať sa tak, ako o tom hovorí Nový Zákon v epizódach spojených s Pavlom, mohol len pseudo-Kristus — Antikrist alebo niekto iný od Zlého.

A tak sa v činnosti Pavla prejavilo to, pred čím varoval samotný Ježiš:

«5. A keď niektorí hovorili o chráme, že je zdobený drahými kameňmi a darmi, On <Ježiš: naše spresnenie v citáte> povedal: 6. Prídu dni, v ktorých z toho, čo tu vidíte, nezostane kameň na kameni; všetko bude zničené. 7. A spýtali sa Ho: Učiteľ! a kedy to bude? a aké bude znamenie, keď sa to bude diať? 8. On povedal: Dajte si pozor, aby vás neuviedli do omylu, lebo mnohí prídu v Mojom mene, hovoriac, že to Ja; a ten čas je blízko: nenasledujte ich» (*Lukáš, 21. kapitola*).

A na toho, koho v „Skutkoch apoštolov“ nazývajú «Kristom» pri opise Šavlovej príhody na ceste do Damasku — sa vzťahujú Kristove slová, ktoré sme dvakrát zvýraznili v nasledovnom citáte:

«15. Dajte si pozor na falošných prorokov, ktorí k vám prichádzajú v ovčom rúchu, a vo vnútri sú to draví vlci. 16. **Spoznáte ich podľa plodov** (zvýraznené nami v citáte). Vari oberajú z trnky hrozno, alebo z lopúchu figy? 17. A tak každý dobrý strom prináša dobré plody, a zlý strom prináša zlé plody. 18. Dobrý strom nemôže prinášať zlé plody, tak ako zlý strom nemôže prinášať dobré plody. 19. (...) 20. **Spoznáte ich teda podľa plodov** (zvýraznené nami v citáte)» (*Matúš, 7. kapitola*).

A pri podávaní svedectva učeníkom Jána Krstiteľa o sebe samom, Ježiš opäť neobracal ich pozornosť na svoje osobné špecifiká ako také, ale na plody svojich činov, ktorých očitými svedkami boli Jánom vyslaní učenici, pritom sa zdržal slovného vyjadrenia o tom, že on sám je Kristus⁴³:

„Dostatočne všeobecná teória riadenia“ (vydanie r. 2000 a ďalšie), „O imitačno-propagačnej činnosti“.

⁴³ O tomto Ježišovom postoji svedčia činy: píše o tom aj Ján v časti, keď bol Ježiš u veľkňaza: «19. A veľkňaz sa pýtal Ježiša na Jeho učeníkov a na Jeho učenie. 20. Ježiš mu odpovedal: Ja som svetu hovoril verejne; vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa pravidelne zhromažďujú Židia, a tajne som nehovoril nič. 21. Prečo sa pýtaš Mňa? spýtaj sa tých, čo počuli, čo som im hovoril; hľa, oni vedia, čo som im hovoril. 22. Keď to dopovedal, jeden zo sluhov, čo stál blízko, dal Ježišovi facku, hovoriac: takto odpovedáš veľkňazovi? 23. Ježiš mu povedal: ak som povedal zle, ukáž, čo bolo zlé; a ak dobre, prečo Ma biješ?» (*Ján, 18. kap.*).

Pre „múdrosť“ tohto sveta je dôležité «kto, komu a ako?», no nie je dôležité «čo?» — a v tom je aj principiálny rozdiel medzi „múdrosťou“ tohto sveta a múdrosťou Bohom inšpirovanou.

«19. Vtedy si Ján⁴⁴ zavolať dvoch zo svojich učeníkov a poslal ich k Ježišovi, aby sa ho spýtali: „Si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ 20. Keď prišli k Ježišovi, povedali: „Ján Krstiteľ nás poslal k Tebe, aby sme sa spýtali: Si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ 21. V tom čase mnohých ľudí uzdravil z chorôb a neduhov, oslobodil od zlých duchov, a mnohým slepým daroval zrak. 22. Preto im odvetil: „Choďte a povedzte Jánovi to, čo ste videli a počuli: Slepí začínajú vidieť, chromí chodia, malomocní sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi ožívajú, chudobní hlásajú dobrú zvesť. 23. A blažený ten, kto sa na Mne nepohorší!» (Lukáš, 7. kapitola).

Nebolo však povedané:

„Naháňam hrôzu a triašku tým, ktorí odporujú mne a môjmu učeniu. A aby sa mi podrobili, úplne odovzdali, tak ich dočasne mrzačím a nechávam v tomto stave až dovtedy, kým pristanú na to, že budú žiť podľa môjho učenia a slúžiť mi — potom ich uzdravím a oni mi slúžia... zo strachu, nie zo svedomia, a preto spod mojej vôle niet úniku.“

A nebolo to povedané preto, lebo *nič z takejto démonicky všetko-si-dovoľujúcej činnosti v medziach Božieho dopustenia* v skutkoch skutočného Krista (*ktorý nezištne a úprimne plnil dobrý Boží Zámer*) nebolo. A na ceste do Damasku nebolo všetko v poriadku: „niekto“, kto sa zjavil Šavlovi v duchu, bol *slovami Kristus, ale skutkami antikrist*.

A samotný Pavol konal tiež presne tak, ako voči nemu konal antikrist, a ako medzi ľuďmi nikdy nekonal skutočný Kristus. Prerušiť propagandu svojho oponenta, Pavol vyriekol:

«8. A Elimas volchv (*to v preklade znamenalo jeho meno*) im odporoval, snažiac sa odhovoriť prokonzula od viery. 9. No Šavol, ktorý sa volal aj Pavol, naplniac sa Duchom Svätým uprel naňho zrak 10. a povedal: ó, ty preplnený všelijakou ľstou a zločinom, syn diablov, nepriateľ každej pravdy! prestaneš ty zvädzať z priamych ciest Pánových? 11. A teraz hľa, ruka Pánova padne na teba: budeš slepý a neuvidíš slnka do času. A zrazu padlo naňho temno a tma, a on, obracajúc sa sem a tam,

⁴⁴ V tom čase sa nachádzal vo väzení z vôle Herodiady — Filipovej manželky. Herodiada bola milenkou jedného zo spoluvládcoch Judska tetrarchu Herodesa-Antipasa (brata svojho zákonitého manžela) a «omotávala si ho okolo prsta». Verejná kritika tohto cudzoložstva sa stala podnetom k tomu, aby Ján, ktorý sa nachádzal v oblasti Božieho dopustenia kvôli svojmu kázaniu o pravdivosti „prorociev“ Izaiáša a budúcej poprave Krista, za to zaplatil životom, keď Herodiada cez svoju dcéru chytila Herodesa za slovo, a žiadala si priniesť Jánovu hlavu na tácke (Matúš, 14:1-11).

hľadal sprievodcu. 12. Vtedy prokonzul, keď uvidel čo sa stalo, uveril a žasol nad učením Pána» (*Skutky apoštolov, 13. kap.*).

Slová, ktoré by Elimasa usvedčili z nepravdy, sa pochopiteľne nenašli, a udialo sa: «Naša sila bude zákonom pravdy!» — s odvolaním sa na Ducha Svätého, hoci Duch Svätý je učiteľom každej Pravdy, a ak by Pavol bol skutočne naplnený Duchom Svätým, tak by sa slová našli rovnako, ako sa vždy našli u skutočného Krista. Preto znova treba pripomenúť Kristové slová: «Spoznáte ich podľa plodov».

Takže mravnosť apoštola Pavla sa nezmenila a zostávala rovnako fanaticko-policajtskou, represívnou, akou bola u Šavla — prenasledovateľa prvých kresťanov. Rozdiel bol len v tom, že akonáhle sa Šavol-Pavol stal apoštolom, tak už nekonal v mene veľkňazov starozákonného judaizmu, ale v mene Ježiša Krista.

Isteže, Šavol na ceste do Damasku nemusel vedieť to všetko, čo sme uviedli z kánonu Nového Zákona a čo usvedčuje „toho“, ktorý sa zjavil Šavlovi v duchu, minimálne, ako malého antikrista, ak nie toho Antikrista, ktorého cirkvi najviac očakávajú. Po tejto udalosti Pavol prežil ešte veľa rokov, pričom sa stretával aj s inými apoštolmi, ktorí sa rozprávali so skutočným Ježišom Kristom, kým ešte fyzicky žil medzi ľuďmi.

Nie je možné, aby sa Pavol s nimi i ostatnými prvými kresťanmi nerozprával o mnohých veciach. A oni mu zase nemohli neporozprávať o tom, čo sami vedeli zo spoločných rozhovorov s Ježišom, a čoho boli svedkami počas jeho života pri rozhovoroch s ostatnými ľuďmi. A ako ukazujú texty „Skutkov apoštolov“ i apoštolských listov, vrátane listov samotného Pavla⁴⁵, tak Pavol bol kazateľom, ktorý mal veľa znalostí jak zo starozákonných tradícií, tak aj z tej vierouky, ktorá vyjadrovala subjektívne a mravne podmienené chápanie apoštolmi toho, čomu oni hovorili učenie Krista, a čo vložili do základov historicky sformovaného kresťanstva.

Napriek tomu, Pavol, ani počas celého svojho zvyšného života, keď sa už dozvedel mnohé o spôsobe života a činnosti pravého Ježiša Krista, tak ani potom nezapochyboval, že na svojej ceste do Damasku nebol povolaný Ježišom, hoci sám napísal: «samotný Satan berie na seba podobu Anjela Svetla» (*2. list Korint'anom, 11:14*). No nezapochybovali o tom a uznali Pavla za Ježišovho vyvolenca aj apoštolí, ktorí predtým sprevádzali skutočného Ježiša Krista počas jeho fyzického života a boli súčasťou jeho systematickej výučby, hoci určite vedeli tiež všetko to, čo dnes vieme aj my z kánonu Nového Zákona, ba oveľa viac.

⁴⁵ Napr. Pavlovo poučenie o Láske v 13. kap. Prvého listu Korint'anom je textovo zhodné s príslušným fragmentom textu apokryfu „Dobrá zvest' Mieru Ježiša Krista od učeníka Jána“. Iné ruské vydavateľstvo ho vydalo v rozšírenej verzii pod názvom „Evanjelium mieru od Esejov“. – pozn. prekl.

To ale charakterizuje aj reálnu mravnosť apoštolov a znamená to, že oni všetci sa k učeniu zanechanému Kristom stavali dosť nerozumne: ako k učeniu, ktoré nie je určené pre nápravu každého z nich osobne, viac než iných — ale ako k učeniu, ktoré je určené výlučne pre iných, veď oni sami sú predsa vyvolení, a už len svojim pobytom okolo Krista zdanlivo načerpali jeho ducha (spolu s informáciou), a takýmto spôsobom si *osvojili* a nesú v sebe rovnakú pravdu, akú niesol Ježiš, kým fyzicky žil medzi ľuďmi.

A to nás privádza k otázke tej mravnosti, ktorú oni pripisovali Bohu v ich vierouke (*vytvárajúc tak ďalšieho vymysleného boha-egregor*), a toho, čím sa odlišuje od skutočnej mravnosti Boha Najvyššieho, ktorý existuje.

Pričom špeciálne podotýkame, že tu teraz nejde o karhanie apoštolov a Pavla, ani o zvalenie na nich všetkej zodpovednosti za nešťastia, ktoré spôsobilo zasnúbenie historicky sformovaného kresťanstva so starozákonne-talmudickým judaizmom v ľudských dejinách v čase po prvom príchode Krista. Tieto nešťastia by naozaj neboli možné, ak by triumfovala tá vierouka, ktorú v sebe niesol a šíril samotný Ježiš, a nie vierouka apoštolov, ktorá zamenila skutočné Kristovo učenie.

Keď ľudia prijímali vierouku od apoštolov, boli povinní uvažovať samostatne, mohli sa priamo obrátiť k Bohu, ako to učil Ježiš (*zanechaná modlitba „Otče náš“ je o tom*). Mali otvorenú možnosť vybrať si inú vieru, a ukázať apoštolom ich omyly a chyby, a Boh by ich **nepochybne** v tom podporil.

Ale dejiny treba brať také, aké sú: všetko sa odohralo najlepším možným spôsobom — pri tej mravnosti, ktorá bola vlastná každému jednému z ľudí; ak by čo len jediný človek zmenil svoju reálnu mravnosť a vyjadril by ju vo svojich plánoch, túžbach, vonkajšom správaní, tak dejiny by sa odohrali ináč⁴⁶; bolo by v nich rozhodne menej trápenia, ak by ľudia sami, aktom svojej vôle, hľadali pravdovernosť a súlad s Bohom. **No ak sa pozrieme na reálne mravy ľudí, tak možno vysloviť záver, že všetko sa deje o niečo lepšie, než by sa mohlo diať, ak by Boh nebrzdil zlobu ľudí cez okolnosti, ktoré nikto z nich (jednotlivo**

⁴⁶ To k odpovedi na otázku, ktorú si kladú mnohí: „A čo ja sám môžem zmeniť?“ — V prvom rade, každý môže identifikovať, prehodnotiť a zmeniť svoju mravnosť.

V rámci skúmanej tematiky formovania historicky reálneho kresťanstva – vplyv jedného obyčajného človeka na ďalšie storočia dejín ľudstva najvýraznejšie ukazuje epizóda, v ktorej Kristus vyzýva apoštolov k modlitbe v Getsemanskej záhrade: ak by čo len jeden z vyzvaných apoštolov zostal aspoň bdieť, a ešte lepšie, ak by sa modlil spolu s Kristom, tak celá budúcnosť by sa odvíjala ináč; historicky reálne kresťanstvo sa mohlo stať pravou religiou ľudí a Boha, a nie egregoriálno-magickým kultom, akým sa reálne v dejinách stalo.

ani spolu) nedokáže ovládať. A apoštoli urobili čo mohli. Oni, tak ako ostatní ľudia (*vychovaní a žijúci v davo-, elitárnej*“ kultúre) nemohli nespraviť chybu.

Vznik kresťanstva v tej podobe, v akej sa historicky reálne sformovalo, zmeniac sa na jeden z mnohých druhov idealistického ateizmu, sa stal možným v dôsledku mravne podmieneného princípu, ktorý bol vlastný takmer všetkým prvým kresťanom⁴⁷. A hoci bol tak či onak vlastný takmer všetkým prvým kresťanom, no najvýraznejšie ho vyjadril sám apoštol Pavol:

«Ak niekto z vás zamýšľa byť múdrom v tomto veku, nech sa stane bláznom, aby bol múdrom. Lebo múdrosť tohto sveta je pred Bohom bláznovstvom» (*1. list Korintňanom, 3:18, 19*).

No rozum jednotlivca žijúceho v «tomto svete» — pri životnom dialógu s Bohom — iba analyzuje a prehodnocuje to, čo dostáva *Zhora cez Rozlíšenie*, a potom to vkladá do jedincovho systému chápania sveta, pričom odhaľuje pred jeho vedomím možnosti zmeniť svoju mravnosť a pohľad na svet buď v smere k objektívnej pravdovernosti, alebo v smere ďalšieho vzdľaľovania sa od nej. A každý jeden, dokonca aj keď tento proces nevníma a nechápe, tak vnáša svoj diel buď do toho, aby si (*pred Bohom*) pochabá „múdrosť“ tohto sveta aj naďalej upevňovala svoju prevahu v spoločnosti, čoraz rafinovanejšie zotročujúc ľudí; alebo do toho, aby sa múdrosť Najvyššieho stala dedičstvom tohto sveta, aby sa zhmotňovala v každom jeho obyvateľovi, v jeho plánoch a činoch, upevňovala harmóniu v spoločnosti, v biosfére Zeme, vo Vesmíre.

A ak naozaj zavrhneme svoj rozum, z túžby nasledovať Pavlovu radu a stať sa bláznom, čo *Pavol sám aj verne realizoval počas svojho života*, potom tento životný dialóg človeka a Boha (volaný aj «relígia») bude zrušený samotným človekom, ktorému zostane len *slepá, pochabá, fanatická viera v „čosi“, egregoriálno-magický rituál a podobné «ópium» národa*⁴⁸.

Dialóg bude zrušený preto, lebo práve rozum porovnáva „múdrosť“ tohto sveta s múdrosťou Bohom inšpirovanou, no a mravné kritériá (*akými aktuálne disponujeme*) určujú, čo z každej z nich vybrať a prijať ako subjektívnu pravdu,

⁴⁷ Možno až na ojedinelé výnimky, na ktoré ľudia časom zabudli alebo ich zaradili medzi heretikov.

⁴⁸ V.I.Lenin, ktorý neuznával existenciu ducha a ním neseného zmyslu života, sa zmýlil aj v tom, čo je «ópiom» (*t.j. drogou národa*). Jeho aforizmus: «náboženstvo je «ópium» národa» je tiež smutným následkom antidialektickosti materializmu.

Napriek tomu, tento aforizmus bude pravdivý s jedným spresnením:

EGREGORIÁLNE náboženstvo je «ópium» národa.

V egregoriálnych náboženstvách dialóg neprebíha s Bohom, ale s egregorom, vytvoreným samotnými ľuďmi. Je to podobné ako sa učiť múdrosť a čerpať silu z ozveny svojho hlasu — činnosť vhodná pre bláznov a nezmyselná strata času a síl. Okrem toho je to uctievanie modiel, nie však v zhmotnenej forme, ale v duchu.

po čom následne Boh privedie človeka (*alebo národ, ľudstvo*) do konkrétnych životných okolností, a umožní mu presvedčiť sa o správnosti alebo nesprávnosti tejto jeho voľby, a zároveň o pravdovernosti alebo skazenosti jeho mravnosti.

Ved' súhlasiť s Pavlom znamená (*minimálne „medzi riadkami“*) nástožiť na principiálnej nezmyselnosti a nepoznateľnosti Života, a tiež na absolútnej nepochopiteľnosti Božieho Zámeru. V terminológii «vedeckej filozofie» to znamená upadnúť do *agnosticizmu — do omylu, generujúceho nové a prehlbujúceho staré omyly*. Je to tak, pretože dokonca aj pravda, ak sa z nej stane slepá a pochabá viera, tak vedie do sebaklamu a omylu. No ani rozum takýchto ľudí nezostane opustený, ale bude zatiahnutý do egregoru riadeného niekým celkom iným.

Žiaľ, mnohí v historicky sformovanom kresťanstve nasledovali a aj dnes nasledujú Pavlovú radu doslovne a absolútne:

«Treba skrátka veriť v to, čomu učí apoštolská cirkev» = « Ak niekto z vás zamýšľa byť múdrom v tomto veku, nech sa stane bláznom, aby bol múdrom».

Takáto mravne podmienená pozícia akoby ich zbavovala nutnosti zamýšľať sa nad tým, že Ježiš (*počas fyzického života medzi ľuďmi*) učil absolútne inému Kresťanstvu. A takýto nasledovníci Pavla sa tým vlastne separujú od Života i od Boha múrom pochabosti: či už agresívno-parazitickéj alebo zo Života vydesenej a historicko-nihilistickej — na tom nezáleží. Táto pochabosť a jej dva menované extrémne prejavy aj určili podstatu historicky sformovaného kresťanstva vo všetkých jeho modifikáciách, vybudovaných na uznaní faktu popravy, pochovania a zmŕtvychvstania Ježiša Krista.

Takto, historicky sformované kresťanstvo svojou vieroukou o vykúpení ľudstva⁴⁹ skrze samoobetovanie sa Krista, zdanlivo vyvoleného Bohom na účel «obete zmierenia» so Sebou — zatieňuje učenie o Božom Kráľovstve na Zemi, do ktorého každý človek vchádza svojim úsilím pod Božím vedením, čo aj bolo obsahom Ježišovej dobrej zvesti pre všetkých ľudí bez výnimky.

Ďalej pokračuje základný text.

* *
*

Potom, čo sa zistilo, že hrob je prázdny a niet koho vzkriesiť, aby sa z neho mohol stať bohočlovek kráľ-Antikrist, tak „svetové zákulisie“ rozbehlo proces kolektívnej tvorby mýtu na základe kumránskeho cvičného projektu, na ktorý dav už dávno zabudol (*pamäť davu sa pohybuje v rozsahu od „priamo teraz“ do začiatku vedomého života každého z pokolení*), ale pohlavári „svetového

⁴⁹ A od koho? Kto má silu pýtať výkupné od Všemohúceho Boha, Všedržiteľa?

zákulisia“ si ho pamätali. Vznik nového kultu pri takejto starostlivosti prebiehal bezproblémovo a mal aj podporu egregoru doktríny Deuteronomium-Izaiáš, ktorý jeho pohlavári previedli do nového režimu fungovania po prvom príchode Krista-Mesiáša. Vďaka egregoriálnej podpore boli pokusy brániť vzniku nového kultu zo strany jednotlivých lídrov tradičného judaizmu (*ovládaných tým istým egregorom*) odsúdené na neúspech. Jednou z ilustrácií takéhoto neúspešného pokusu zastaviť vznik historicky reálneho kresťanstva je aj osud Šavla-Pavla.

Šavol, už ako mladík (*Skutky apoštolov, 7:58*), bol fanatickým ochrancom tradičného judaizmu v tej podobe, v akej sa dovtedy sformoval na základe doktríny Deuteronomium-Izaiáš. A keď začalo vznikať historicky reálne kresťanstvo, tak fanaticky tomu bránil: «...Šavol ničil cirkev, vstupoval do domov, lapal mužov aj ženy, a dával ich do väzenia» (*Skutky apoštolov, 8:3; t.j. v podstate je reč o tom, že Šavol bol príslušníkom starozákonnej inkvizície, ktorá represiami udržiavala jednomyselnosť v spoločnosti*).

Avšak po prvom príchode Krista-Mesiáša musela doktrína Deuteronomium-Izaiáš zmeniť formy svojej existencie v spoločnosti, ak sa chcela zachovať a fungovať ďalej v nových nábožensko-historických podmienkach. A Šavol, ktorý mal povahu jej vášnivého ochrancu, sa na túto úlohu hodil najlepšie, ibaže zatiaľ ku vzniku kresťanstva nepristupoval tak, ako si to želali páni a pohlavári biblického projektu zotročenia ľudstva. Po udalosti, ktorá sa odohrala na ceste do Damasku, sa na jeho charaktere ochrancu doktríny Deuteronomium-Izaiáš nezmenilo nič: no teraz už Pavol ochraňoval túto doktrínu nie tým, že prenasledoval a hubil kresťanov, ale že zanietene učil ľudí kresťanstvu podľa svojho chápania, zotročujúc novým kultom čoraz viac ľudí.

Pavol po prežití strategickej sugescie na ceste do Damasku postúpil vo svojom hierarchickom stave: *kým dovtedy ochraňoval jednu jedinú starozákonnú egregoriálnu vetvu nesúcu doktrínu, a nevhodne sa pokúšal vykoreniť jej novozákonný výhonok, tak po sugescii položil základ pre rast oboch vetiev tak, aby sa navzájom dopĺňali a boli pritom v súlade s touto doktrínou, podriaďujúc jej nielen židov, ale aj nežidovské spoločnosti, ktoré ju prijímali za pravdu od Boha*.

Napríklad, skutočný Kristus, keď žil medzi ľuďmi, tak ich učil tomu, že pozemská moc (zjavná aj skrytá) pochádza od pravdovernosti: «... hovorím vám, ak vaša pravdovernosť nebude väčšia ako pravdovernosť zákoníkov a farizejov, tak nevojdete do **Kráľovstva Nebeského** (zvýraznené nami: tu je zjavné skreslenie Kristových slov: malo tam byť *Kráľovstvo Božie*, ktorého možnosť realizácie na Zemi úsilím samotných ľudí z ich dobrej vôle sám hlásal)» (*Matúš, 5:20*). Napriek tomu Pavol svojím svedectvom *o ostni v tele – Satanovom anjelovi* – založil v historicky reálnom kresťanstve kult všemožných telesných, intelektuálnych a celkovo duchovných slabostí: «„Stačí ti Moja priazeň, lebo Moja sila sa prejavuje v slabosti“». A preto sa oveľa radšej budem chváliť svojimi slabosťami, aby prebývala vo mne Kristova sila» (*2. list Korint'anom, kap. 12*).

Tento kult všemožných slabostí priviedol k tomu, že v biblickej civilizácii sa takzvané «kresťanské spoločenstvá» stali nevoľníkmi-otrokmi medzinárodnej globálnej rasovej židovskej „elity“, ako to aj predurčuje doktrína Deuteronomium-Izaiáš: *otrok musí byť slabý voči svojmu pánovi-vládcovi, aby bol od neho závislý*. Sú to len dve elegantné Pavlove frázy, ktoré prekrútili predstavu spoločnosti o pravdovernosti, — a z hľadiska dejín aké dlhodobé a ťaživé sú dôsledky...

Okrem toho tento kult slabostí a viera v spásnosť popravy sebaobetujúceho sa svätca sú spojené s ďalším spoločenským javom: vytvárajú v psychike mnohých dobromyseľných ľudí algoritmiku vlastnej samolikvidácie napodobovaním Krista. Pod jej vedením si každý z týchto veriacich nachádza alebo vytvára svoju „Golgotu“ (*pre seba, ale aj pre ostatných i potomkov*), v dôsledku čoho mnohí z nich hynú bez toho, aby stihli zmeniť svoju dobromyseľnosť na dobro konajúcu pravdovernosť.

Tejto zmene dobromyseľnosti na dobro konajúcu pravdovernosť bráni práve hľadanie a vytváranie „Golgoty“ pre seba i druhých. Dobro konajúca pravdovernosť si vyžaduje od človeka všestrannú silu, ale kult slabosti «kvôli Kristovi» zbavuje nutnosti rozvíjať v sebe pravdovernú silu a nabáda k samolikvidácii všetkých slabých náboženských fanatikov, naivne veriacich v spásnosť svojho «sebaobetovania» na „Golgotu“, ktorú si sami našli alebo vytvorili. A tak viera v spásnosť údajnej Kristovej Golgoty v spojení s kultom «slabosti kvôli Kristovi» spôsobuje samolikvidáciu dobromyseľných odporcov „svetového zákulisia“, čo mu uvoľňuje pole pôsobnosti od jeho odporcov bez toho, aby k tomu musel vynaložiť nejaké dodatočné úsilie.

Napríklad, pod vplyvom tejto algoritmiky samolikvidácie, spôsobenej zdeformovaním relígie človeka a Boha na vieru človeka v pravdivosť Izaiášových proroctiev a zamenením viery priamo Bohu v súlade s vlastným svedomím za vieru vo všakovaké „sväté“ písma, aj apoštoli Peter a Pavol našli svoju „Golgotu“ a zahynuli na nej. Ich samovražedné sklony byť popravený «kvôli Kristovi» možno objaviť v ich textoch v Novom Zákone.

Skutočný Kristus prišiel kvôli tomu, aby vykorenil doktrínu Deuteronomium-Izaiáš zavedením Božieho Kráľovstva na Zemi prostredníctvom dobrej vôle samotných ľudí; a Šavol aj po mnohých rokoch od začiatku svojej apoštolskej činnosti, keď bol povolaný *zdanlivo pravým Kristom, ktorý sa na neho obrátil z onoho sveta (z Kráľovstva Nebeského)*, stále zostával stúpencom démonického doktríny Deuteronomium-Izaiáš:

«32. A čo mám ešte povedať? Veď mi nebude stačiť čas, ak budem rozprávať o Gedeonovi, Barakovi, Samsonovi, Jeftem, Dávidovi, Samuelovi a (ďalších) prorokoch, 33. ktorí vierou porážali kráľovstvá,

tvorili pravdu, dostávali sľuby, zapchávali levom tlamy, 34. hasili silu ohňa, unikali ostriu meča, zo slabých sa menili na mocných, boli udatní vo vojne, zaháňali vojská cudzincov. 35. Ženy dostávali späť svojich mŕtvych vzkriesením; a iní boli umučení, lebo odmietli vyslobodenie, aby získali lepšie vzkriesenie. 36. A iní zakúsili hanobenie a výprask, ba aj putá a väzenie. 37. Kameňovali ich, pílili ich napoly, mučili, boli zabití mečom⁵⁰, túlali sa v ovčích a kozích kožiach, trpiac nedostatkom, zarmútení a roztrpčení; 38. **tí, ktorých celý svet nebol hoden (zvýraznené nami v citáte)**, túlali sa po púšťach a kopcoch, jaskyniach a zemských roklinách. 39. A všetci títo, ktorých viera bola potvrdená, nedostali prislúbené, 40. pretože Boh pre nás predvídal niečo lepšie, aby sa oni nestali dokonalými bez nás (*List Hebrejom, kap. 11*).

Medzi «(ďalších) prorokov» (čo je samozrejmé pre žida, akým Pavol aj naďalej zostával a na čom vždy trval) patrili aj Izaiáš. No a v tomto zozname chýba múdry Šalamún, ktorého proroctvá a rady nepasujú do prokrustovho lôžka doktríny Deuteronomium-Izaiáš. No v uvedenom fragmente sú oveľa dôležitejšie nami vyznačené slová. Podľa nášho názoru:

Celý svet, ako Boží výtvor, je hodný Boha, svojho Stvoriteľa a Všetrdžiteľa. A tento fakt je svätou danosťou.

Pavol píše, že existujú aj takí, «**ktorých celý svet nie je hodný**». A to je prejav démonizmu, povyšujúceho sa nad Boží výtvor i nad **Boha, ktorý existuje**, a ktorého je jeho výtvor hodný. Nad nami vysloveným tvrdením o démonizme apoštola Pavla možno samozrejme kývnuť rukou, a uviesť výrok jedného z veľkých španielskych inkvizítorov: «Dajte mi tri verše svätého Petra a ja vám dokážem, že bol heretikom»⁵¹. Avšak odvolávať sa na veľkého inkvizítora by znamenalo formálne sa vyhnúť odpovedi na podstatu otázky: je celý svet hodný Boha, ako svojho Stvoriteľa, alebo sa vo svete predsa len nachádzajú aj «**tí, ktorých celý svet nie je hodný**»? A ak je svet hodný Boha a ich nie je hodný, tak prečo súhlas s týmto názorom nie je vyjadrením povyšujúceho sa démonizmu a posadnutosti? A môže byť spasiteľom ten, kto sa

⁵⁰ Podporujúc existenciu doktríny Deuteronomium-Izaiáš v historicko-náboženských podmienkach po prvom príchode Krista, apoštol Pavol si týmito slovami naprogramoval svoju smrť, rovnako ako to predtým urobil Izaiáš a Ján Krstiteľ. Okolo r. 65 n.l. bol apoštol Pavol popravený rímskou mocou spolu s apoštolom Petrom: Pavlovi odsekli hlavu a Petra ukrižovali na kríži dole hlavou.

⁵¹ Je charakteristické, že *predstaviteľ inkvizície*, ktorú Kristus nezakladal, a ktorá je pokračovateľkou starozákonného Šavla (prenasledovateľa cirkvi, no už v novozákonnej kultúre), bol *mravno-eticky ochotný zaradiť medzi heretikov apoštola Petra, človeka z ľudu, ťažko pracujúceho rybára, a nie svojho kolegu apoštola Pavla, pochádzajúceho z „elity“, ktorý začal svoju pracovnú činnosť ako agent tej spoločnosti, ktorá chránila pokoj paraziticky mu vládnucej „elity“*.

povyšuje nad tými, ktorí sa dostali do nešťastia? Inými slovami, Kristus, ktorý prišiel na svet⁵², usúdil, že svet ho je hodný; no Pavol napriek tomu usúdil, že niektorých obyvateľov tohto sveta predsa len svet nebol hodný.

Existujú názory, že apoštol Pavol bol pokrytec, ktorý sa infiltroval do cirkvi, ktorú predtým prenasledoval na rozkaz pánov a pohlavárov veľrady. Ale keby tomu bolo tak, nemohol by sa stať uznaným apoštolom a učiteľom: masa ľudí totiž vycíti faloš a pretváрку. Cirkev, to sú jednoduchí ľudia, ktorí ju tvoria, tí by ho vypudili. Splniť takúto misiu, ak by ňou bol naozaj poverený, by Šavol nedokázal, nech by bol akokoľvek šikovným hercom. **Šavol sa stal apoštolom Pavlom práve preto, že úprimne veril svojmu starozákonnému aj novozákonnému poblúdeniu.** Celé jeho písomné dedičstvo ukazuje, že bol úprimným pred ľuďmi a čestným sám pred sebou, snažil sa nezištne konať dobro, no jeho reálne mravné kritériá mu nedovolili odhaliť rozdiel medzi **podstatou rasistickej doktríny Deuteronomium-Izaiáš zotročenia ľudstva a podstatou vierouky zanechanej skutočným Kristom, sociálnou doktrínou realizácie Božieho Kráľovstva na Zemi úsilím samotných ľudí (oslobodených Pravdou-Istinou) na základe ich dobrej vôle.**

Preto Pavol, ktorý bol mravne sformovaný starozákonnou doktrínou Deuteronomium-Izaiáš a ktorý nezmenil svoje mravné kritériá, dokázal iba pridať starozákonnej doktríne novozákonné formy, no nedokázal sa vyslobodiť z jej konceptuálnej moci.

Pavol v role reformátora doktríny Deuteronomium-Izaiáš, dodajúc jej dôstojnú formu pre činnosť v nábožensko-historických okolnostiach po prvom príchode Krista-Mesiáša, prekonal všetkých ostatných apoštolov, ktorí boli povolani pravým Kristom počas jeho života medzi ľuďmi. Všetkých ostatných apoštolov brzdilo buď to pravé, čo prevzali od Krista v kontakte s ním, alebo ich brzdila *židovská snaha uzurpovať*⁵³ si Kristom zanechané učenie a prispôbiť

⁵² Bez ohľadu na to, či sa pod slovom «svet» chápe celý vesmír alebo len ľudská spoločnosť ako časť vesmíru.

⁵³ «6. Keď bol Ježiš v Betánii, v dome malomocného Šimona, 7. pristúpila k Nemu žena s alabastrovou nádobou drahého vonného oleja a liala Mu ho na hlavu. 8. Keď to uvideli Jeho učeníci, rozhorčili sa a povedali: „Načo toľké plytvanie? 9. Ved' sa to mohlo draho predať a dať chudobným.“ 10. Ježiš si to všimol a povedal im: „Prečo trápate túto ženu? Urobila Mi dobrý skutok. 11. Ved' chudobných máte pri sebe vždy, ale mňa stále nemáte. 12. Keď vyliala tento vonný olej na moje telo, urobila to na môj pohreb. 13. Pravdivo vám hovorím: Kdekoľvek sa na svete bude hlásať toto Evanjelium, bude sa na jej pamiatku rozprávať aj o tom, čo urobila.“ 14. Vtedy jeden z dvanástich, menom Judáš Iškariotsky, zašiel k veľkňazom 15. a povedal im: „Čo mi dáte, ak vám ho vydám?“ Oni mu ponúkli tridsať strieborných» (Matúš, kap. 26).

Táto udalosť sa odohrala krátko pred poslednou Veľkou nocou Krista na tomto svete a ukazuje, že jeho učeníci boli stále agresívnymi a pokryteckými židmi, →→→

ho svojim potrebám, presne tak isto, ako si predtým židovská „elita“ uzurpovala a nehanebne prekrútila dedičstvo Mojžiša. Pavla, súdiac podľa všetkého napísaného v kánonických textoch Nového zákona, nebrzdilo nič, okrem *ostňa v tele — Satanovho anjela...* A zbaviť ho tohto *Satanovho anjela* mohol iba Boh, no Pavol sa neobrátil priamo k Nemu v súlade s vlastným svedomím, bezducho sa spoliehajúc vo všetkom na toho, kto ho povolal, v dôsledku čoho ani nezmenil kvalitu svojich *mravných kritérií všeľudského rozsahu dôležitosti*, ktoré tak zostali nastavené v duchu protikresťanskej doktríny Deuteronomium-Izaiáš. Všetko, čo sa stalo so Šavlom na ceste do Damasku, je obsahovo analogické tej udalosti, ktorá sa odohrala v živote proroka Izaiáša na začiatku jeho prorockej činnosti, o ktorej sme už písali skôr.

Keďže apoštoli Peter, Jakub a Ján prespali modlitbu, ku ktorej ich vyzýval Kristus v Getsemanskej záhrade, tak oni nielenže nemohli zabrániť vzniku kultu (*deformujúceho Kristove poslanstvá*) svojimi svedectvami o pravde a dokázať všetkým ostatným, že sú len obeťami sugescií a halucinácií, pred čím ich varoval Kristus, keď ich vyzýval k modlitbe v Getsemanskej záhrade; ale sami boli napokon zatahnutí do procesu formovania nového pseudokresťanského kultu na základe sugescie videnia popravy a následného vzkriesenia, pretože ich Getsemanská „**nemodlitba**“ oddelila od pravého Krista a zjednotila so všetkými židmi dôverujúcimi písmu a kňazom, no nedôverujúcimi (*v súlade s vlastným svedomím*) priamo **Bohu, ktorý existuje**.

Fyzická absencia zdanlivo „vzkrieseného“, s ktorou „svetové zákulisie“ nevedelo nič spraviť, si žiadala čo najskôr zvestovať všetkým o nanebovzatí Krista⁵⁴ a navrhnuť im *pokorné čakanie jeho druhého príchodu, čo bol tiež jeden z faktorov, ktoré zmenili historicky reálne kresťanstvo na vierouku a náboženstvo otrokov napriek tomu, že pravý Kristus počas svojho života na Zemi hlásal vierouku a reliгию oslobodenia od otroctva vstupovaním ľudí (ich vlastným úsilím a pod Božím vedením) do Božieho Kráľovstva: «...Odteraz sa zvestuje Božie Kráľovstvo a každý doň vchádza vlastným úsilím» (Lukáš, 16:16).*

Po Kristovom odchode na onen svet vierouka o trpezlivom čakaní na jeho druhý príchod zatienila učenie o budovaní na Zemi Božieho kráľovstva silami samotných ľudí veriacich Bohu.

Pritom sa rozširoval kult mimoriadnej dôležitosti práve Kristovho „vzkriesenia“ a na vedľajšiu koľaj sa odsúvali údajne menej dôležité fakty vzkriesenia iných ľudí Kristom a apoštolmi. A toto učenie cirkví o údajne mimoriadnej dôležitosti Kristovho „vzkriesenia“ odporuje tomu, čo hlásal samotný Kristus počas svojho života na Zemi: «Chorých uzdravujte,

v podstate poručníkmi a cenzormi Krista, z pohľadu ktorých nezmyselné plytvanie drahocenným olejom im marilo možnosť vykonať nejaké veci v systéme ich „PR“.

⁵⁴ Mnohé z tohto scenára bolo odhalené až v našej dobe vo filme „Sviatok svätého Jorgena“.

malomocných očist'ujte, mŕtvych krieste, besov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte» (Matúš, 10:8), — toto Kristus vravel, keď posielal apoštolov *hlásať Božie Kráľovstvo na Zemi*⁵⁵. Z uvedeného možno pochopiť, že vzkriesenie mŕtvych po modlitbe pravdoverného veriaceho považoval sám Kristus za normu pre život ľudstva v súlade s Bohom, a nie za niečo výnimočné. Výnimočnosť faktu vzkriesenia z mŕtvych dodali až páni a zakladatelia cirkví v spoločnosti, ktorá žije bez viery **Bohu, ktorý existuje**.

Mohyla — «hrob Pána» — bola v skutočnosti prázdna nie preto, že Kristus vstal z mŕtvych na «tretí deň podľa písma»⁵⁶, ale preto, že Boh povzniesol Krista k sebe ešte pred inscenáciou jeho popravy. Boh si nielenže neželal a ani nepredurčil vystavenie Krista mukám na kríži, ako to učia cirkvi, ale neželal si ani, aby sa vydaril zámer (nespravodlivo zmýšľajúcich) zatiahnuť Krista do špinavej inscenácie «popravy a vzkriesenia boha» s ďalekosiahlymi globálnymi cieľmi, o čom cirkevné „ovečky“ nemajú ani najmenšie tušenie⁵⁷, pretože sa vyhýbajú tomu, aby každá z nich prijala svoj podiel v misii byť námestníkom Boha na Zemi.

O tomto povznesení Krista k Bohu, aby sa predišlo jeho poprave, ako aj o Božích tajomstvách prorokoval Šalamún (*knihá Múdrosti, kap. 2*). Podstatu týchto tajomstiev priamo a jednoznačne objasnilo koranické Zvestovanie (súra 4:156, 157). Čo sa týka všetkého uvedeného o činnosti „svetového zákulisia“, tak tá sa priamo (bez tajomstiev, mystiky a jasnovidectva) odhaľuje každému, kto nie je lenivý, a vzájomne porovnáva texty písiev (*povýšených na úroveň svätých*) a známe fakty zo súčasnosti a historických kroník.

Ak chcete, verte tomu, ak nechcete, neverte. No radšej sami skúste pouvažovať nad tým, že Kristus bol povznesený k Bohu ešte pred pokusom o jeho popravu, a nie sú v tom žiadne logické rozpory. A svedčí o tom napriek svojmu textu aj samotný Nový zákon z milosti **Boha, ktorý existuje**. A v tomto vysvetlení udalostí tej doby nie je žiadna faloš ani dvojakoť či neurčitosť mravných kritérií, žiadne neurčitosti a dvojakosti etických noriem ľudí medzi sebou, v ich vzťahu s Bohom, a vo vzťahu Boha ku všetkým a každému. Toto povznesenie Krista k Bohu ešte pred popravou je síce zázračné, ale pre **Boha, ktorý existuje**, je každá spravodlivá vec možná, aj keď priamo dosvedčiť, že

⁵⁵ A nie hlásať „evanjelium“ «popravy a vzkriesenia boha» ako nevyhnutnej «obete zmierenia» kvôli uspokojeniu Najvyššieho, v od začiatku Ním predurčenom a Kristom zdanlivo vyplnenom akte sebaobetovania. Bohu stačí iba úprimná ochota k sebaobetovaniu, no utrpenie svätca pri sebaobetovaní si neželá: «Chod'te a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť».

⁵⁶ Nicejský symbol viery, verš 5.

⁵⁷ Toto nám dáva dôvod tvrdiť, že príchod Antikrista, ktorý prorokujú novozákonné cirkvi, leží mimo riečisko Božieho Zámeru, v dôsledku čoho ani nenastane, a to z príčin, ktoré nezávisia od stúpcov tejto myšlienky, hoci pokusy povýšiť rôznych ľudí do úlohy Antikrista môžu aj naďalej pokračovať.

udalosti prebehli presne takto, vtedy jednoducho nemal kto, pretože apoštoli, vyzvaní Kristom k modlitbe v Getsemanskej záhrade, prespali zjavenie Kráľovstva Božieho na Zemi⁵⁸.

Nieкто na základe uvedeného môže dospieť k záveru, že Zlo opäť zvíťazilo a Boh nebol schopný urobiť čokoľvek preto, aby na Zemi nastolil Pravdu-Istinu. Avšak **nastoliť na Zemi Pravdu-Istinu, to je povinnosťou samotných ľudí**, najmä voči samým sebe, svojim deťom, vnukom, a potomkom všeobecne. A apoštoli, ktorí boli vyzvaní k modlitbe ale nezachcelo sa im vtedy nastoliť Pravdu-Istinu, pretože podľahli snu, tak otvorili ľuďstvu cestu do éry, v ktorej sa malo na svojej vlastnej (*trpkkej i sladkej*) skúsenosti naučiť, čo to znamená: «Milosrdenstvo chcem, a nie obeť». A v tejto ére žijeme dodnes.

Aby by nieкто chcel vyvrátiť, to čo sme tu povedali, musel by tak či onak popierať všemohúcnosť Boha; deformovať v spoločnosti predstavy o pravdovernosti a lživo pripisovať Bohu Judášov hriech, t.j. pripisovať Bohu schopnosť zradiť svätcov, ktorí Mu veria, a to napriek tomu, že ľudová múdrosť tvrdí: «Boh nezradí!»⁵⁹; ospravedlňovať tento i ďalšie Bohu pripisované hriechy, vymýšľajúc si mravno-etickú potrebu a nutnosť, aby Boh sám Sebe obetoval kvôli „zmiereniu“ nevinného svätca Krista *ešte v štádiu Predurčenia bytia Vesmíru atď.* Takéhoto nespravodlivého mudrovania a falše sú plné všetky teologické traktáty všetkých novozákonných cirkví.

A vari si nemyslíte, že potom, čo Boh jasne a jednoznačne oznámil cez Krista svoje želanie: «Chodte a naučte sa, čo to znamená: Milosrdenstvo chcem, a nie obeť», — dokáže nieкто prekonať Božiu všemohúcnosť a svojvoľne obetovať svätca proti vôli Všedržiteľa?

11. – 19. novembra 2000

⁵⁸ V ruskej kultúre existuje porekadlo: «prespal Božie Kráľovstvo».

⁵⁹ Všetko sa to odráža aj v odlišnostiach svedectiev o posledných «slovách na kríži», ktoré zazneli v sugestívnom prelude popravu:

«Okolo deviatej hodiny zvolal Ježiš silným hlasom: Eli, eli, lema sabachthani? to znamená: Bože môj, bože môj, prečo si ma opustil?» (Matúš, 27:46).

«O deviatej hodine zvolal Ježiš silným hlasom: Eloi, Eloi, lema sabachthani? — to znamená: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?» (Marek, 14:34).

«A Ježiš zvolal mocným hlasom: Otče, do tvojich rúk odovzdávam svojho ducha. A keď to povedal, vypustil ducha» (Lukáš, 23:46).

«Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: Je dokonané! A skloniac hlavu, odovzdal ducha». (Ján, 19:30).

Aj v tomto prípade sa opakuje to isté, na čo sme upozorňovali už skôr: Ján vo svojej výrečnej prefíkanosti zamlčuje veci; Lukáš poctivo zaznamenáva jednu z tradičných verzií; Matúš a Marek majú k sebe blízko a sú v moci sugestívneho preludu zdanlivej pravdivosti Izaiášovho „prorocstva“.

No **Boh, ktorý existuje**, neopúšťa pravdoverných ani ich nezradza, a nepredurčuje pre nich to, čo sa deje s nepravovernými.

Spresnenia: 1. – 3., 15., 18. decembra 2000
6. – 8. oktobra 2004

14. Opäť sú pred tebou moria i hory, leť, leť, lastovička Moja...

M.A. Bulgakov zostavil kompozíciu románu „Majster a Margaréta“ tak, že Woland na začiatku svojho „evanjelia“ zamlčal pre Satana neželanú a nepríjemnú epizódu modlitby Krista a spánku apoštolov v Getsemanskej záhrade. Woland to urobil presne tak isto, ako to urobil vo svojom texte autor kánonického novozákonného „evanjelia“ od Jána. A táto okolnosť zblízuje „Evanjelium od Wolanda“ s najviac uctievaným (*mnohými cirkevnými intelektuálmi*) textom Nového zákona. A keby sa „Evanjelium podľa Wolanda“ objavilo už v dobe formovania kánonu Nového Zákona, tak mohlo byť kompletne zaradené do jeho kánonického textu, tým skôr že aj kánonické „evanjeliá“ «popravy a vzkriesenia boha» si v mnohých dôležitých faktoch navzájom protirečia.

„Evanjelium podľa Wolanda“ sa začína predstavením Ješuu Pilátovi pri vynesení trestu smrti, ďalej hovorí o poprave (*16. kap. románu sa nazýva «Poprava»*) a ďalších udalostiach, ktoré po nej nasledovali. Anonymný rozprávač nikde v románe nevyjadruje svoj osobný postoj k tejto dejovej línii, čím necháva čitateľa osamote s jeho svedomím a faktami, o ktorých informuje Woland, ako aj s faktami, ktoré sú známe z kánonických i nekánonických staro-aj novozákonných textov.

V dôsledku toho mnohí ľudia prichádzajú k záveru, že aj keď mal M.A. Bulgakov *odlišnú predstavu (od tej ktorú kultivovali „otcovia cirkvi“)* o udalostiach, ktoré sa stali základom pre vznik historicky reálneho kresťanstva, a svoj názor vyjadril v „Evanjeliu od Wolanda“, no aj tak nespochybňoval fakt ukrižovania Krista v reálnom živote.

Tento názor je zdanlivo potvrdený aj tým, že vyššie uvedené fragmenty románu „Majster a Margaréta“, v ktorých sa priamo oznamuje, že ku žiadnej poprave nedošlo, sú len opisom snov Piláta a Ivana Nikolajeviča Bezdomovca-Ponyreva, a nie opisom života v realite románového sveta. A tak vzniká otázka: „Ako to, že «k poprave nedošlo», keď v románe je opísaná so všetkými detailmi tak, ako ju videl Lévi Matúš, a všetky tvrdenia o tom, že sa nekonala, sú len snami Piláta, sužovaného výčitkami svedomia, a psychicky nie celkom zdravého Ivana Nikolajeviča Ponyreva?“

Lenže román nie je svedectvom nejakého očitého svedka o udalostiach v Jeruzaleme na začiatku letopočtu, ale bohoslovím ruskej civilizácie vo forme inotajov a podobenstiev. A prostredníctvom inotaju román jednoznačne hovorí o tom, že k poprave Krista naozaj nedošlo. Sny Piláta a Ivana Nikolajeviča, kde sa o tom priamo hovorí, sú v románovom svete prorockými snami, a nie obyčajnými snami; a v našej realite sú nárážkou na to, aby sme v texte románu vyhľadali inotaje potvrdzujúce ich pravdivosť jak v realite románu, tak aj *v realite nášho sveta, ktorej časťou je román.*

Aj keď Woland opisoval svoju verziu udalostí zo začiatku nášho letopočtu tak, aby u čitateľa sformoval pre seba žiaduce predstavy o Kristovi, tak aj on je len v podriadenej pozícii pred Bohom, hoci mu odporuje. A preto pri svojom rozprávaní oznamuje isté detaily, ktoré dodávajú opisu živosť. Ak by ich vynechal, opis by bol nezaujímavý, fádny, a preto Woland o nich jednoducho nemôže mlčať. Nepovažuje ich za dôležité, zabúda alebo netuší, že Boží Zámer dáva o sebe vedieť práve v týchto drobnostiach, ktoré sú vetami a celým rozprávaním Boha v jazyku Života. Obrátíme sa teda k textu románu „Majster a Margaréta“:

«Keby som sa s ním pozhováral <podľa kontextu je reč o Markovi Krysobijcovi>, – povedal zrazu väzeň rojčivo – som presvedčený, že by sa úplne zmenil.

– Nazdávam sa, – odvetil Pilát, – že by si legátovi légie nespravil veľkú radosť, keby ti napadlo zhovárať sa s niektorým jeho dôstojníkom alebo vojakom. Lenže to sa našťastie nestane a ja budem prvý, kto sa o to postará.

Vtom na kolonádu prudko vlietla **lastovička** (*tu i ďalej v texte románu je toto slovo vyznačené nami*), zakrúžila pod zlatou povalou, spustila sa dolu, takmer sa krídlom dotkla tváre bronzovej sochy vo výklenku a zmizla za hlavicou stĺpa. Možno si tam chcela uviť hniezdo.

Kým lietala, skrsla prokurátorovi v hlave, teraz už jasnej a ľahkej, formulácia. Bola takáto: Vladár preskúmal prípad potulného filozofa Ješuu, zvaného Ha-Nocri, a nenašiel v ňom skutkovú podstatu trestného činu. Konkrétne, nenašiel ani najmenšiu súvislosť medzi činmi Ješuu a nepokojmi, ku ktorým nedávno došlo v Jerušalaime. Potulný filozof je duševne chorý, preto prokurátor nepotvrďuje rozsudok smrti, ktorý nad Ha-Nocrim vyniesol Malý Sinedrión. No vzhľadom na to, že pomätené a utopistické reči Ha-Nocriho by mohli v Jerušalaime vyvolať nepokoje, prokurátor odstráni Ješuu z Jerušalaimu a dá ho zatknúť v Cezarei Stratonovej na Stredozemnom mori, to jest tam, kde má prokurátor svoju rezidenciu.

Už to bolo potrebné len nadiktovať sekretárovi.

Lastovička zastrihala krídlami tesne nad vladárovou hlavou, zamierila k fontáne a vyletela na slobodu. Prokurátor pozrel na väžňa a uvidel, že sa pri ňom rozžiaril stĺp prachu.

– To je všetko? – spýtal sa Pilát sekretára.

– Bohužiaľ, nie, – odpovedal sekretár nečakane a podal Pilátovi ďalší zvitok pergamenu».

Tu v „Evanjeliu podľa Wolanda“ aj vzniklo obvinenie z urážky majestátu, t.j. z Ješuovho previnenia voči Rímskemu impériu, ktoré Pilát posudzoval, pričom sa zľakol a stratil sebaovládanie:

«Nenávidím toto mesto, – zamrmlal prokurátor, zimomravo schúlil plec a pomädlil si ruky, akoby si ich umýval,

— Keby ťa boli podrezali predtým, než si sa stretol s tým Judášom z Kiriatu, bolo by to pre teba lepšie.

— Nemohol by si ma prepustiť, vladár, — povedal nečakane väzeň a v hlase mu znela obava, — vidím, že ma chce zabiť.

Pilátovu tvár znetvoril krč, obrátil k Ješuovi zapálené bielka s červenými žilkami a povedal:

— Nazdávaš sa, ty nešťastník, že rímsky prokurátor prepustí človeka, ktorý povie to, čo si povedal ty? Ó, bohovia, bohovia! Alebo si myslíš, že som ochotný zaujať tvoje miesto! Ja s tvojimi myšlienkami nesúhlasím! A počúvaj ma: ak od tejto chvíle povieš čo len slovo, ak sa s niekým zrozprávaš, tak maj sa predom mnou na pozore! Opakujem, maj sa na pozore!

— Vladár...

— Ticho! — vykrikol Pilát a zúrivým pohľadom sprevádzal **lastovičku**, ktorá znova vlietla na balkón.

— Ku mne! — zavolať.

Keď sa sekretár i strážne vrátili na svoje miesta, Pilát vyhlásil, že potvrdzuje rozsudok smrti, ktorý vyniesol Malý Synedrión nad zločincem Ješuo Ha-Nocrim, a sekretár zapísal Pilátove slová».

Všetko sa to odohráva potom, čo:

• **Ješua už vysvetlil Pilátovi, že všetko je v moci Božej, a nie v moci Piláta, cisára alebo sinedriónu:**

«Na čo mám prisahať? — spýtal sa veľmi živo, zbavený pút.

— Nuž hoci na svoj život, — odpovedal prokurátor, — máš poslednú možnosť, lebo tvoj život visí na vlásku, uvedom si to!

— Azda si len nemyslíš, vladár, že ty si ho na ten vlások zavesil? — spýtal sa väzeň, — v tomto sa veľmi mylíš.

Pilát sa zachvel a precedil cez zuby:

— Ja ten vlások môžem utnúť.

— Aj v tom sa mylíš, — odpovedal väzeň s jasným úsmevom a zaclonil sa rukou pred slnkom, — uznaj, že prerezať vlások, na ktorom visí môj život, môže naozaj len ten, kto ho tam zavesil!

— Tak, tak, — povedal Pilát s úsmevom...»

• Ješua už Pilátovi oznámil, že vyznáva jediného Boha:

«— A nastane kráľovstvo pravdy?

— Nastane, vladár, — presvedčene odpovedal Ješua.

— Nikdy nenastane! — zrazu zreval Pilát takým strašným hlasom, že Ješua cúvol. (...) ešte viac zvýšil hlas, presilený od povelov, a kričal tak, aby ho bolo počuť v záhrade: Zločinec! Zločinec! Zločinec!

A potom sa stíšeným hlasom spýtal:

— Ješua Ha-Nocri, veríš v nejakých bohov?

— Boh je jeden, — odpovedal Ješua, — v Neho verím. <verím a dôverujem Mu, doplníme my v citáte>.

— Tak sa k nemu pomodli! Vrucne sa pomodli! Aj keď... — tu Pilátov hlas ochabol, — *to nepomôže (vyznačené nami v citáte: novozákonné cirkvi majú ten istý názor aj ohľadom modlitby Krista v Getsemanskej záhrade)...»*

No Pilát zachvátený poddanou zbabelosťou už nevedel premýšľať, hoci Boh ho zbavil bolesti hlavy. Preto v takom emočnom rozpoložení si nedokázal uvedomiť, že najprv sa treba snažiť o súlad s Bohom, a Najvyšší už zladí vzťahy toho, kto *Mu dôveruje*, s ostatnými ľuďmi najlepším možným spôsobom; a neuvedomil si ani to, že Ješua mu môže byť veľmi nápomocný v premene jeho života. Navyše krátko predtým sa Pilát stal svedkom «nadprirodzeného javu»: hoci Ješua stál v tieni¹, okolo neho sa «rozžiaril stĺp prachu». Už ste niečo také videli? — Ani Pilát takéto drahokamové žiarenie «prachu» nikdy predtým nevidel, no zachvátený zbabelosťou a bujnením neozrejmých emócií, tomuto «nadprirodzenému javu» neprikladal žiadny význam.

Okrem toho pri čítaní scén druhej kapitoly románu, v ktorej Pilát a Ješua spolu debatujú, vzniká dojem, že spomedzi všetkých postáv románu sa na týchto diskusiách zúčastňuje aj lastovička: všetci ostatní, vrátane sekretára, ktorý všetko zapisuje, stoja mimo dialógov Piláta s Ješuom a podobajú sa na spomenutú medenú sochu, no len lastovička vnáša do ich dialógu niečo neverbálne. Čo do týchto scén vnáša lastovička?

V Stredomorí sa v antickej ére považovala lastovička za vtáka bohyně Isis (v Egypte) a Afrodity/Venuše (v Grécku/Ríme), — píše sa v internetovej verzii „Peter Greif’s Symbolarium“². Lenže M.A. Bulgakov nepísal teologický traktát v podobenstvo-inotajovej forme literárneho románu pre čitateľov antickej éry, ale písal ho pre našich súčasníkov. To znamená, že o symbolike objavenia sa lastovičky v kritickom momente vývoja dejovej línie nemusí premýšľať románová postava Pontský Pilát, ale čitateľ románu, vychovávaný pod krídlami biblického projektu zotročenia celého ľudstva. Takže ani symbolika objavenia sa lastovičky v románe nemusí súvisieť s Isis či Venušou.

«Holub a lastovička sú Bohom milované vtáky», — uvádza „Slovník živého veľkoruského jazyka“ V.I. Daľa, zv. 2, str. 239 o náboženských predstavách ruského ľudu.

A podľa tohto sa lastovička skutočne objavuje v dejovej línii románu ako predzvesť a vždy, keď sa objaví, prináša nejaké podobenstvo. Pritom sa ukázalo, že postupnosť objavenia lastovičky v deji románu zodpovedá postupnosti

¹ Pred scénou o vyličení Pilátových bolesti hlavy sa uvádza, že Ješua stál v tieni:

«Pilát zdvihol svoj trpiteľský pohľad na väžňa a zbadal, že slnko stojí už vysoko nad hipodrómom, jeho lúče prenikli na kolonádu a blížia sa k Ješuovým zodratým sandálom a on sa odvracia od slnka».

Tento bulgakovský opis zodpovedá kompozícii obrazu N.N. Ge „Čo je pravda?“

² www.symbolarium.ru

spomínania lastovičky v Biblii. A biblické texty zase vysvetľujú to, čo sa odohráva v deji románu.

Inými slovami, Boží Zámer — spomínaním lastovičky v biblických textoch pred mnohými storočiami — zanechal svoje stopy v texte «svätého písma» predurčené k tomu, aby priniesli zmysel Božieho Zámeru do ďalekej budúcnosti. „Svetové zákulisie“ (ako aj Woland), ktoré nepoznalo Boží Zámer, nepripisovalo týmto „drobným detailom“ žiaden význam a zachovalo ich v textoch upravovaných svojimi chránencami. No s vydaním románu „Majster a Margaréta“ sa tieto zdanlivo nesúvisiace a bezvýznamné „drobné detaily“ stali postupnými fragmentmi alegorického rozprávania trvajúceho tisícročia, v ktorom Boží Zámer prejavil sám seba, aby ho ľudia pochopili.

To ale znamená, že M.A. Bulgakov bol pri písaní románu riadený Zhora a že ani on nebol Bohom opustený bez ohľadu na všetky omyly a chyby jeho neľahkého života³.

Prvému objaveniu sa lastovičky (potom čo sa Pilát rozhodol zmarit' rozhovor Ješuu s Markom Krysobijcom zatvárajúc tým Markovi možnosť pochopiť Pravdu-Istinu a zmeniť svoj život) zodpovedá v Biblii nasledovný text, ktorý vlastne vysvetľuje podstatu toho, čo by mohol urobiť Ješua, a v čom mu bráni synedrión, konkrétne Kajfáš, Pilát a ich podriadení.

«2. Aké ľúbezné sú Tvoje príbytky, Hospodin zástupov! 3. Moja duša sa umára túžbou po nádвориach Hospodina. Moje srdce a moje telo radostne volajú k živému Bohu. 4. Aj vták si nachádza príbytok a **lastovička** (tu aj v ďalších citátoch z Biblie je zvýraznenie hrubým

³ V tomto kontexte je veľmi dôležité svedectvo Stalinovej dcéry — Svetlany Allilujevovej. Televízna stanica NTV uviedla 7. marca 2001 v relácii venovanej výročiu smrti novinára Art'oma Borovika (pri leteckej katastrofe 9. marca 2000) fragment jeho diskusie so S. Allilujevovou. Podstata uvedeného fragmentu z ich rozhovoru spočívala v nasledovnom:

Keď Svetlana bola ešte dievčatkom, vychovávali ju tak, ako to bolo vtedy bežné, v «antináboženskom duchu», učili ju, že žiadny Kristus neexistoval, podobne ako v bulgakovskom „Majstrovi a Margaréte“ M.A. Berlioz školil v týchto názoroch I. Bezdomovca. No v knižnici J.V. Stalina boli knihy rôznych autorov, venované Ježišovi Kristovi, a Svetlana ich videla. Opýtala sa otca, na čo sú mu tie knihy, keď žiadny Kristus neexistoval? Otec jej nato odvetil, že existoval taký človek – Ježiš Kristus, ktorý zanechal ľuďom svoje učenie.

Keď svojej opatrovateľke povedala, že Kristus existoval, tá začala namietat', že žiadny Kristus nikdy nebol, že sú to všetko výmysly, ako to vyžadovala „pedagogika“ tých čias. Na čo Svetlana odvetila: ale otec povedal, že bol. Potom už opatrovateľka nevedela, čo a ako povedať...

A toto svedectvo Stalinovej dcéry dokazuje, že náboženské názory J.V. Stalina a M.A. Bulgakova boli v mnohom identické. V tejto súvislosti ešte dodáme, že podľa tvrdenia rádia „Sloboda“ (relácia „Cez prekážky“ 19. a 20.10.2001 „Gruzínski vodcovia“) bola Stalinovou obľúbenou piesňou „Pieseň o lastovičke“.

písmom naše) hniezdo, kam ukladá svoje mladé, pri Tvojich oltároch, Hospodin zástupov, Kráľ môj a Boh môj! 5. Blažení sú tí, ktorí bývajú v tvojom dome: neustále Ťa budú velebiť» (Žalmy, žalm 84)

Druhýkrát, len čo sa v Pilátovej mysli zrodila lživá formulácia vety, vyhlasujúca Ješuu za blázna, a vzniklo rozhodnutie izolovať ho od spoločnosti, čo by mu zabránilo splniť ním zvolenú misiu, «*lastovička* zastreihala krídlami tesne nad vladárovou hlavou, zamierila k fontáne a vyletela na slobodu». Tomuto objaveniu sa *lastovičky* v deji románu zodpovedá druhé spomenutie *lastovičky* v Biblii:

«Tak, ako ufrnkne vrabec, ako uletí *lastovička*, tak sa nesplní ani nespravodlivá kľiatba» (Kniha prísloví, 26:2).

Tretiemu objaveniu sa *lastovičky* v deji románu predchádza Pilátovo rozhodnutie potvrdiť Ješov trest smrti vynesený synedriónom: «Ticho! – vykrikol Pilát a zúrivým pohľadom sprevádzal **lastovičku**, ktorá znova vlietla na balkón». A hoci *lastovička* vlietla na balkón, M.A. Bulgakov píše, že Pilát ju *sprevádzal* pohľadom, t.j. *lastovička* odletela: vletela na balkón, a potom odletela. Tomuto objaveniu sa *lastovičky* v deji románu zodpovedá tretie spomenutie *lastovičky* v Biblii:

«Ako žeriav, ako *lastovička* som vydával zvuky, smútil ako holub; clivo hľadeli moje oči k nebu: Hospodin! Je mi úzko; zachráň ma» (Izaiáš, 38:14).

Toto ale nie sú slová samotného Izaiáša, sú to Izaiášom uvedené slová z modlitby kráľa Ezechiáša, ktorými sa kráľ modlil, keď zomieral. Po modlitbe bolo Ezechiášovi darovaných ešte 15 rokov života.

Lastovička, po svojom treťom objavení sa v deji románu odletela, no v Biblii sa spomína ešte dvakrát a príslušné texty charakterizujú, s čím ostalo ľudstvo, keď odvrhlo to, čo ľudom daroval Boh prostredníctvom Krista:

«Aj bocian pod nebom pozná svoje ustanovené časy; aj hrdlička, aj *lastovička*, aj žeriav sledujú čas, kedy majú priletieť. Ale môj ľud, ten nepozná Hospodinove ustanovenia» (Jeremiáš, 8:7).

Okrem toho Jeremiáš pranieruje modloslužbu, do ktorej v rôznych formách upadlo ľudstvo, odkloniac sa od Božej Pravdy-Istiny:

„7. Ich jazyk vystrúhal umelec⁴ a sami sú vsadení do zlata a striebra; ale sú falošní a nevedia hovoriť⁵. 8. A ako pre nejakú devu-parádnicu berú zlato a vyrábajú vence na hlavy svojich bohov. 9. Stáva sa tiež, že kňazi kradnú zlato a striebro svojim bohom, a používajú ho pre seba⁶; 10. dávajú z toho aj smilniciam pod svojou strechou; krásli zlatých,

⁴ V našich dňoch – tvorcovia imidžu a pisatelia prejavov.

⁵ Bez papiera s textom, ktorý mu vopred niekto napísal.

⁶ Pri každom pozemskom alebo okultnom vládcovi s prebytkom pochlebovačov a bábkarov.

strieborných aj drevených bohov šatami ako ľudí. 11. No oni sa nevedia zachrániť pred hrdzou a moľami, aj keď sú odetí do purpurových šiat⁷. 12. Utierajú im tvár od prachu v chráme, ktorého je na nich veľmi veľa. 13. Má aj žezlo ako človek – sudca krajiny, no nedokáže zabiť vinného pred ním. 14. Má meč v pravej ruke i sekeru a seba samého pred vojskom a zlodejmi neochráni: podľa toho sa pozná, že to nie sú bohovia; preto sa ich nebojte⁸. 15. Lebo ako rozbitá nádoba je pre človeka nepotrebná, tak aj ich bohovia⁹. 16. Potom, ako sú vystavení v chrámoch, ich oči sú plné prachu z nôh prichádzajúcich. 17. A podobne ako u toho, kto urazil kráľa, sa zahradzujú vchody do príbytku, keď ho odvádzajú na smrť, tak aj ich chrámy strážia kňazi dvermi, zámkami a závorami, aby ich zlodeji neokradli; 18. zapaľujú pre nich svietniky, ešte viac než pre seba, no oni ani jedného z nich nemôžu uvidieť. 19. Sú ako trám v dome; ich srdcia, ako sa vraví, rozožiera červotoč, a keď ich požiera aj s odevom, oni to necítia¹⁰. 20. Ich tváre sú čierne od dymu v chrámoch. 21. Na ich telo a hlavy im pristávajú netopiere, **lastovičky** a iné vtáky, lezú po nich aj mačky¹¹. 22. Z toho pochopíte, že to nie sú bohovia; preto sa ich nebojte» (*Jeremiášov list, kap. 1; je to tiež nekanonický text Starého zákona*)¹².

Treba si všimnúť aj to, že lastovička sa v biblických textoch spomína mimo kontext doktríny Deuteronomium-Izaiáš: epizódy, v ktorých je spomenutá, nepodporujú túto doktrínu. A tak to celé zhrnieme návratom k článku o lastovičke v internetovej verzii „Peter Greif’s Simbolarium“, kde sa vysvetľuje symbolika lastovičky v alegorickej tradícii historicky reálneho kresťanstva:

«V umení renesancie bola lastovička symbolom Stelesnenia Krista. Práve preto lastovička, ktorá si stavia svoje hniezda pod rímsou domu alebo v otvoroch v stene, je prítomná aj v scénach Zvestovania a Narodenia Krista. Predpokladalo sa, že lastovička zimuje v hlinených norách, a preto sa jej príchod považoval za vzkriesenie zo zimného stavu podobného smrti. Z tohto dôvodu sa lastovička stala aj symbolom vzkriesenia z mŕtvych»¹³.

⁷ Dobre charakterizuje životný štýl „elity“ v každej davo-„elitárnej“ spoločnosti.

⁸ Toto je o palácových prevratoch.

⁹ Moc „elity“ je naozaj pre človeka zbytočná.

¹⁰ Ich bytím je doživotné väzenie, v ktorom necítia Život.

¹¹ Toto možno chápať aj ako narážku na vzťahy analogické vzťahom bývalého prezidenta USA Billa Clintona s praktikantkou v Bielom dome, Monikou Lewinskou.

¹² Z celého biblického úryvku vystupuje do popredia «1. prikázanie: Neboj sa!». A že tí, ktorí v scéne u Piláta vystupujú ako vládcovia nad životom a smrťou, nemajú reálnu moc ani sami nad sebou. T.j. netreba sa báť ľudí, a treba dôverovať priamo pravému Bohu, ktorému je možné všetko. – pozn. prekl.

¹³ Keďže lastovička nezimuje v hlinených norách a šlo len o ľudský omyl, tak rovnakým omylom je aj legenda o Kristovej poprave a zmŕtvychvstaní. – pozn. prekl.

Stručne povedané, postupnosť objavení sa lastovičky v deji románu, doplnená spomínaním lastovičky v biblických textoch, predstavuje podobenstvo o tom, že nespravodlivá poprava Ješuu sa neuskutoční, a odlet lastovičky po potvrdení rozsudku smrti Pilátom je symbolom dematerializácie Krista ešte pred zákerným pokusom nespravodlivo zmýšľajúcich o jeho ukrižovanie.

Udalosť, keď sa okolo Ježiša stojaceho v tieni rozžiaril stĺp «prachu», umožňuje dvojaké chápanie:

- šlo o samotné povznesenie k Bohu, ktoré zabránilo pokusu o ukrižovanie Krista, ktoré už Pilát v hĺbke svojej duše odsúhlasil. V Indii aj dnes žijú ľudia, ktorí boli svedkami takéhoto javu, a prijali ho s hlbokou úctou pamätajúc na to, že Boh môže uskutočniť akékoľvek dobro. Pritom, *na rozdiel od udalostí, opísaných v románe*, človek pred svojím povznesením ešte vopred upozornil svojich blízkych, že odchádza dobrovoľne po završení svojej misie na Zemi a zanecháva za sebou nasledovníkov schopných pokračovať v jeho začatej misii. Podľa rozprávania očitých svedkov sa okolo daného človeka «rozžiaril stĺp prachu» a následne im doslova zmizol pred očami.
- na krátky okamih sa zviditeľnila Ochrana Najvyššieho, ktorá Ješuu zahalila, aby ho ochránila pred prichádzajúcou hrozbou, a *dematerializácia = povznesenie* Krista k Bohu sa uskutočnilo neviditeľným spôsobom ako tajomstvo Božie, ktoré nikto z nespravodlivo zmýšľajúcich nevidel; povznesenie sa uskutočnilo potom, čo Pilát potvrdil trest smrti, v súlade so zmyslom tretieho objavenia sa lastovičky, ktorá vyletela sa balkóna do Života na slobode.

Všetko sa odohralo v tichosti a nebadane, a všetci tí, ktorí sa počas sugescie popravy obracali k vidine ukrižovaného Krista so slovami: «Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!» (Matúš, 27:40) a podobnými slovami sa od Boha dožadovali grandióznej a pôsobivej ochrany svätca, — už zabudli na známe slová:

«A povedal: „Vyjdi a stoj na hore pred Hospodinom! Hľa, Hospodin prejde okolo.“ A mocný a silný vietor trhajúci hory a rozbíjajúci skaly prešiel pred ním, ale Hospodin vo vetre nebol; po vetre prišlo zemetrasenie, no Hospodin v zemetrasení nebol; po zemetrasení prišiel oheň, no Hospodin v ohni nebol; po ohni prišiel tichý vánok [a tam bol Hospodin]» (1. kniha Kráľov, 19:11, 12)

Boží Zámer je efektívny, ale nie je preň typické ohurovať tých, ktorí pokúšajú Boha, rôznymi hlučnými „grandióznymi“ prejavmi v podobe anjelských légii zostupujúcich z nebies na ochranu pravdoverných... Najgrandióznejším prejavom Božieho Zámeru je samotný Vesmír, v ktorom žijeme a ktorého sme súčasťou, a na jeho pozadí blednú všetky ostatné „grandiózne“ zázraky, ktorých sa domáhajú neveriaci a prázdni ľudia.

Tak je to aj vo vzťahu k románu M.A. Bulgakova: všetkých päť zmienok o lastovičke v Biblii sme našli za pár minút vďaka počítaču, no predtým nám bolo dané spoznať cez Rozlíšenie, čo treba hľadať. Ak máte možnosť, opýtajte sa vašich známych kňazov na to, koľkokrát, v akých textoch a v akom kontexte sa v Biblii spomína lastovička. A potom popremýšľajte: mohol M.A. Bulgakov zámerne skonštruovať tento inotaj? Bol vedený Zhora, keďže sa úprimne snažil o Pravdu-Istinu, mučivo prekonávajúc svoje videnie sveta? Alebo bol M.A. Bulgakov skutočne posadnutý, no Satan sa z nejakých (*pre nás*) neznámych dôvodov a neznámych cieľov rozhodol podsunúť túto hádanku-inotaj ľuďom, využijúc pritom text «vskutku svätej Biblie», aby ľudia pochopili, že Boh nezrádza pravdoverných a nedopustí, aby sa voči nim uskutočnila nepravosť?

Alebo sa Satan predsa len rozhodol takýmto elegantným spôsobom vzbudiť v ľuďoch vieru v to, že Kristova poprava sa nekonala, napriek tomu že sa v skutočnosti konala, aby ich takto pripravil o spasenie? — Vysloviac tento predpoklad sa znova vraciame k rozdielom medzi učením *Krista počas jeho života medzi ľuďmi* a učením apoštola Pavla, ktoré tvorí základ „kresťanských“ cirkví. L.N. Tolstoj charakterizoval rozdiel medzi učením Krista a Pavla takto:

„Tak, ako podstata Kristovho učenia (*tak, ako všetko skutočne veľké*) je jednoduchá, jasná, všetkým dostupná a možno ju vyjadriť stručne: človek je Božím synom, — tak podstata Pavlovho učenia je umelá, temná a absolútne nepochopiteľná pre každého človeka, ktorý nie je zhypnotizovaný.

Podstata Kristovho učenia spočíva v tom, že pravým blahom človeka je plnenie otcovej vôle. A otcovou vôľou je zjednocovanie ľudí. A preto aj odmena za plnenie otcovej vôle je jej samotné plnenie, zjednotenie s otcom. Terajšou odmenou je uvedomovanie si jednoty s vôľou otca. Toto vedomie dáva najvyššiu radosť a slobodu. Dosiahnuť sa to dá len pozdvihnutím svojho ducha, prenesením života do života duchovného.

Podstata Pavlovho učenia je v tom, že Kristova smrť a jeho zmŕtvychvstanie zachraňuje ľudí pred ich hriechmi a krutými trestami, ktoré Boh predurčil terajším ľuďom za hriechy ich prarodičov.

Tak, ako základom Kristovho učenia je to, že hlavnou a jedinou povinnosťou človeka je plnenie Božej vôle, t.j. lásky k ľuďom, — tak jediným základom Pavlovho učenia je to, že jedinou povinnosťou človeka je viera v to, že Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním vykúpil a vykupuje hriechy ľudí“ (*„Prečo všetky kresťanské národy, a najmä ten ruský, sa dnes nachádzajú v žalostnom stave“*).

V presnejšej a strohejšej formulácii znie dilema takto:

- buď my už v tomto živote v súlade s vlastným svedomím, bez čakania na odmenu a bez strachu z trestov za možné chyby, budujeme Kráľovstvo Božie na Zemi, ako *to prikázal Kristus, o čom sa môže každý presvedčiť dokonca aj z cenzurovaného a upraveného textu Nového zákona;*

- alebo v tomto živote «očakávame vzkriesenie mŕtvych a život budúceho veku»¹⁴, žalostne prežívame ako sa dá a, veriac vo vykúpenie našich hriechov smrťou a zmŕtvychvstaním Krista, ponechávame seba i tento svet v Satanovej moci až do (*údajného*) druhého Kristovho príchodu.

Tým pádom:

- buď predpokladáte, že v Božom Predurčení neexistuje peklo a že Boh si nikdy nevyvolil popravu pravdoverných (svätcov) za účelom „zmierenia“ ľudstva so Sebou, hoci predurčenie pravdovernosti zahŕňa aj ochotu pravdoverných obetovať svoj život, a preto pravý Boh je ten, ktorý nedopúšťa víťazstvo nepravdovernosti nad pravdovernosťou vo Svete, ktorý stvoril podľa Svojho dobrého Predurčenia, ako to učí On sám všetkých a každého v posvätnom Jazyku Života;
- alebo sa na úroveň **Boha, ktorý existuje**, vyzdvihuje vymyslený fantóm, ktorý ešte pred stvorením Sveta predurčil existenciu pekla a tiež vykúpenie ľudí (*od koho? — keďže ešte nikto nebol stvorený a Všedržitel nemôže mať dôvod k tomu, aby sa s akýmkoľvek stvorením dojednával o čomkoľvek; dokonca ani po stvorení nemôže mať skutočne Vševediaci a Všemohúci takéto dôvody*) sebaobetovaním svätca, ako tomu učí Biblia i biblické cirkvi¹⁵.

U každého z týchto variantov chápania obsahu Božieho Predurčenia sa len sám človek rozhoduje, čomu bude veriť. Tento výber je podmienený jeho reálnou mravnosťou a etikou. A na základe tohto výberu a tejto jeho viery Boh odpovie každému v posvätnom Jazyku večného Života, ktorého maličkou čiastočkou je aj život každého človeka na Zemi.

¹⁴ Nicejský symbol (vyznanie) viery.

¹⁵ Existuje sada brožúriek „Pohľady na život Krista“ od V.I.Foršana (prešmyčka mena Ivan Grof), kde sa jednoduchou diabolskou logikou vysvetľuje aj potreba sebaobetovania „bohočloveka“ Ježiša Krista. Stručne: Ľudia v raji zhrešili, čím urazili Boha, a ten ich vyhnal z raja. Keďže ľudia sú len obyčajné stvorenia, tak žiadna obeta nemohla byť dosť vysoká, aby odčinila túto urážku Boha. Na odčinenie bolo teda potrebné, aby odčinenie vykonal sám Boh. T.j. aby sa Boh v mene udobrenia s ľudstvom zmieril Sám so Sebou. Keďže cirkev verí, že Kristus je Boh, tak ten podstúpil mučenie a smrť, aby Boh dosiahol satisfakciu a odpustil ľudstvu. Kristus sa tak mal stať obeťou „zmierenia“ ľudstva s Bohom.

Tu treba podotknúť, že viera v Božskú trojicu je len maskovaným mnohobožstvom. Boh je iba jeden. Pravý Kristus nás učil odpúšťať druhým bez toho, aby nás tí druhí najprv niečím uzmierovali. Pretože uzmierovanie je podľa pravidla „oko za oko“; je to len systém pomsty, bez ktorej nemôže byť odpustené. Potrebuje naozaj Boh vidieť mučenie niekoho ako trest za neposlušnosť, aby mohol odpustiť? Alebo je to skôr diabolská logika? Človek Kristus od nikoho z ľudí, ktorým pomáhal a odpúšťal, nežiadal nič na oplátku. Svojim učeníkom povedal: „Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte“. – pozn. prekl.

No aj po všetkých opisoch Ješuovej popravy a pochovania existujú v románe drobné detaily, ktorým väčšina čitateľov nevenuje pozornosť, no ktoré sú príznačné a poukazujú na to, že videnie popravy nebolo skutočné, ale *iluzórne obrazy vnútorného sveta očitých svedkov sa prekryli s vnímanými obrazmi reálneho vonkajšieho sveta*. Pritom poprava, smrť a pochovanie Ješuu sa odohrali len v predstavách očitých svedkov, a nie v realite románového sveta.

V 25. kapitole románu, nazvanej „Ako sa prokurátor snažil zachrániť Judáša z Kiriátu“, je opis scény, v ktorej Pilát preberá hlásenie Afrania, veliteľa svojej tajnej služby, o poprave. Pilát predtým rozkázal Afraniov, *aby osobne dohliadol na vykonanie popravy a presvedčil sa o Ješuovej smrti*.

«— Porozprávaj mi, ako prebiehala poprava, — požiadal prokurátor.

— Čo vláďára zaujíma najväčšmi?

— Neboli zo strany davu pokusy o odpor? To je, prirodzene, to hlavné.

— Žiadne, — ubezpečil hošť.

— Výborne. Ty sám si konštatoval smrť?

— Prokurátor sa môže spoľahnúť.

— Povedz... nápoj im dávali pred ukrižovaním?

— Áno. Ale on, — **tu hošť zatvoril oči**, — ho odmietol vypíť.

— Kto konkrétne? — spýtal sa Pilát.

— Odpusť, vláďár! — zvolal hošť. — Nepovedal som jeho meno? Ha-Nocri!

— Šialenec! — povedal Pilát s úškl'abkom. Pod ľavým okom mu mykala žilka. — Umierať od slnečného úpalu! Prečo sa zriekať toho, čo ponúka zákon?

— Akými slovami to odmietol?

— Povedal, — **tu hošť znova zatvoril oči**, — že ďakuje a neobviňuje z toho, že mu vzali život.

— Koho? — spýtal sa Pilát tlmene.

— To nepovedal, vláďár...»

Vždy, keď mal Afránus podať informáciu o Ješuuovi, tak zatváral oči. Prečo? — Odpoveď na túto otázku, ktorá by mohla vysvetliť dôvody takéhto čudného správania, spočíva v tom, že zrková pamäť, ktorá uchováva všetky informácie prenášané zrakom, je jedným druhom ľudskej pamäti. A pamäť vnútorného zraku, ktorá zaznamenáva to, čo sa odhaľuje vo videniach Zvestovaní, v sugestívnych preludoch, a v plodoch vlastnej predstavivosti a fantázie, je druhým druhom pamäti.

Popravení boli vraj traja. Dvaja z nich boli popravení naozaj, a informácia o nich sa uchováva v zrkovej pamäti Afránia. No v tejto pamäti a pamäti ostatných zmyslových orgánov, uchovávajúcej informáciu o spoločne zdieľanej realite, nie je nič o Ješuuovom správaní, a tak si Afránus zatvára oči (*aby mu zrak nebránil obrátiť vedomie k pamäti videní jeho vnútorného sveta*) zakaždým, keď potrebuje zistiť informáciu o Ješuuovom správaní. Táto okolnosť je príznačná a poukazuje na to, že keď Afránus pozoroval popravu, tak jeho

obrazotvornosť – pre jeho nevieru **Bohu, ktorý existuje**, — «*dokresľovala*» Ješuovo správanie do tej reality, ktorú vnímali jeho zmyslové orgány. To isté sa týka aj Ješuovej popravy vo videní Léviho Matúša (kap. 16), ktorý preklínal *boha, ktorý neexistuje*, miesto toho, aby sa pomodlil k **Bohu, ktorý existuje**, aby mu dal pravé videnie prebiehajúcich udalostí. Pritom Lévi Matúš, veriaci *v Boha, ktorý neexistuje*, vedel, že «*iný Boh by to nedopustil, nikdy by nedopustil, aby človeka ako Ješua spaľovalo slnko na stĺpe*».

Iný Boh, ktorému však Lévi Matúš neverí a ku ktorému sa modliť nechce — skutočný **Boh, ktorý existuje**, naozaj nedopustil, aby Ješua Ha-Nocri — Ježiš Kristus bol spaľovaný slnkom a „zomrel“ na kríži omámený nápojom, aby potom „vstal z mŕtvych“ kvôli splneniu úlohy živého bohočloveka, kráľa Antikrista, možno zombiho, pre potreby „svetového zákulisia“.

Preto ten, kto stále trvá na tom, že Kristova poprava sa reálne uskutočnila v rámci plnenia Božieho Predurčenia, nech si aspoň pre seba odpovie na otázky: Prečo si želim popravu Krista teraz dokonca ešte viac, než si to v minulosti želali Kajfáš a veľrada? Prečo fakticky zaväzujem Boha, aby mi odpustil hriechy položením utrpenia na obetujúceho sa svätca? — Preto, aby som mohol kludne ďalej hrešiť a nemusel sám nosiť svoj „kríž“ pri plnení Božieho Zámeru. Všetky ostatné odpovede sú len pretváрка.

A ak máme žiť vierou v spásu prostredníctvom popravy sebaobetujúcich sa svätcov, tak taký život sa stáva odporným a podobným tomu, čo *dojemne (!!!)* zobrazil biblicky-„pravoslávny“ maliar M.V. Nesterov na svojom obraze „Pri kríži“. Iste budete súhlasiť, že je veľmi hanebné, keď svätec trpí na kríži v mukách a okolo stojí dav dojatých „pravdivo veriacich pravoslávnych“, a niet medzi nimi nikoho, kto by túto ohavnosť zastavil, sňal svätca z kríža a poskytol mu primeranú pomoc. Ba čo viac, ak by sa to aj niekto pokúsil urobiť, tak „pravoslávni“, „milujúci“ Krista a Boha, by mu to nedovolili. Ak aj v živote nie sú dobrovoľnými alebo nedobrovoľnými katmi tých, čo sa snažia o Pravdu-Istinu, tak len nečinne prizierajú na to, ako druhí prenasledujú a vraždia tých, ktorí sa ju snažia odkryť ľuďom, aby ju všetci spoločne mohli realizovať v živote. Vraj „*Naše hriechy sú vykúpené drahocennou krvou Kristovou*“, a tu zrazu počujeme „*Aha ho! Pozrime sa! «Kristúsik sa našiel», bude nás učiť žiť...*“ Čím sa takýto postoj odlišuje od postoja Kajfáša a veľrady?

M.V. Nesterov: *Pri kríži*

A predstavte si, že skutočne «Kristúsik» sa našiel», t.j. v realite prebieha druhý príchod Krista, čo potom? — Potom s takouto vierou a postojom k životu pôjdu v šľapajach nimi pranierovanej židovskej veľrady na začiatku nášho letopočtu a v tej najvulgárnejšej forme zopakujú jej rozsudok. Ničoho iného nie sú ani schopní, pokiaľ zotrávajú v samooslepovaní sa nekresťanskou, apoštolskou¹⁶ vierou, zdedenou od Šavla a jeho stúpencov, vrátane ostatných apoštolov, ktorí odpadli od Krista v Getsemanskej záhrade.

M.V. Nesterov maloval obraz ako úprimne veriaci tradíciám «rusSionskej» biblický-„pravoslávnej“ cirkvi, no v tejto tvorbe ho neinšpiroval Duch Svätý: bezvládne telo je neprirodzene pritísnuté ku krížu. Ak toto telo z kompozície odstránime v súlade s tým, čo uvádza Korán (4:156), tak hneď sa odhalí celá mravno-psychická nenormálnosť a narušenosť celého spolku ľudí dojatých popravou a očakávajúcich spásu svojich duší vďaka tejto poprave.

¹⁶ Cirkevní hodnostári vlastne ani neklamú, keď svoje cirkvi nazývajú «apoštolské», ale páči sa im, keď ich ovečky nazývajú aj kresťanské. No také drobné detaily, či je cirkev «apoštolská» alebo «Kristova», si už ovečky nevšímajú.

Keďže M.V. Nesterov zobrazil pri kríži aj F.M. Dostojevského¹⁷ (*a nie je to jeho jediné plátno, kde je F.M. Dostojevskij pri ukrižovaní*), uvádzame obľúbený úryvok domácich „humanistov“ z knihy „Bratia Karamazovci“:

„Keď sa matka objíme s mučiteľom, ktorý dal jej syna¹⁸ roztrhať psami, a všetci traja so slzami v očiach zvolajú: ‚spravodlivý si, Pane!‘, to už ale bude dosiahnutá koruna poznania a všetko sa vyjasní. Ale v tom je práve háčik, to ja práve nedokážem akceptovať. A kým som na zemi, ponáhľam sa vykonať svoje opatrenia. Vieš, Aľoša, možno sa naozaj stane, že ak sa dožijem tej chvíle, alebo vstanem z mŕtvych, aby som bol jej svedkom, že aj sám nebudaj zvolám spolu so všetkými pri pohľade na matku, objímajúcu sa s mučiteľom jej dieťaťa: ‚Si spravodlivý, Pane!‘; lenže ja to nechcem v tej chvíli zvolať. Usilujem sa zabezpečiť proti tomu, kým je čas, a preto sa úplne zriekam najvyššej harmónie. Nie je hodna slzičky čo aj len jediného utýraného dieťatka, ktoré sa bilo pästičkou do prs a v smradľavej diere prelievalo svoje nevykúpené slzičky v modlitbe k ‚pánbožkovi!‘. Nie je hodna preto, lebo jeho slzičky zostali nevykúpené. (...) Ja neodmietam Boha, Aľoša, ja mu len čo najúctivejšie vraciam vstupenku.“ (*do raja: naše doplnenie kontextu v citáte*)

„To je vzbura,“ ticho a so sklopenými očami prehovoril Aľoša.

„Vzbura? Nerád počujem od teba toto slovo,“ s úprimným pohnutím povedal Ivan. „Vari sa dá žiť vo vzbure, a ja žiť chcem. Povedz mi

¹⁷ Každopádne jemu podobný človek stojí v kompozícii obrazu celkom vpravo.

¹⁸ U Dostojevského tomuto fragmentu predchádza opis nasledovnej udalosti:

«Stalo sa to v najtemnejšom období nevoľníctva, ešte začiatkom storočia a nech žije osloboditeľ ľudu! Začiatkom storočia žil istý generál so širokými konexiami. Bol to najbohatší pomeščík, no patril k takým (*pravda, už vtedy asi nevelmi početným*), ktorí si po odchode z vojenskej služby na penziu len-len že nenamýšľali, že si vyslúžili aj právo na život a smrť svojich poddaných. Našli sa vtedy takí. A tak si žil generál na svojom panstve s dvoma tisícmi duší, nafukoval sa, znevažoval drobných susedov ako svojich príživníkov a šašov. V psiarni mal stovky psov a skoro stovku psiarov, všetkých v uniformách, všetkých na koňoch. A tu raz sluhovský chlapec, malý, iba osemročný chlapček, náhodou pri hre hodil kameň a zasiahol obľúbeného generálovho poľovníckeho psa do nohy. ‚Prečo môj obľúbený pes kríva?‘ Hlásili mu, že, tuhľa, tento chlapec hodil doň kameň a poranil mu nohu. ‚Ach, tak to si bol ty,‘ poobzeral si ho generál. ‚Berte ho!‘ Vzali chlapca, odobrali ho matke a celú noc presedel v árešte; ráno, len čo svitlo, vybral sa generál v celej paráde na poľovačku, nasadol na koňa, okolo neho psy, psiari, príživníci, poľovnícka družina – všetci na koňoch. Po bokoch zhromaždili čel’ad’ pre príučku a celkom vpredu stála matka chlapca, ktorý sa previnil».

Potom chlapca vyviedli z áreštu, vyzliekli donaha a poštváli na neho psov: psy ho roztrhali na franforce pred očami jeho matky.

«Generála dali, myslím, pod kuratelu. No, čo s ním! Zastreliť ho? Povedz, Aľoška!«

→→→

narovinu, vyzývam Ťa – odpovedz mi: predstav si, že ty sám by si staval budovu ľudského osudu¹⁹ s konečným cieľom urobiť ľudí šťastnými, dať im napokon mier a pokoj²⁰, ale v záujme toho by bolo nevyhnutné a bezpodmienečne potrebné umučiť iba jedno jediné drobné stvoreniatko, práve to dieťaťko, čo sa bilo pästičkou do prs, a na jeho nepomstných slzičkách položiť základy tej budovy – bol by si ochotný za týchto podmienok byť jej staviteľom? Odpovedz, ale neklam!“

„Nie, nebol by som ochotný,“ ticho preriekol Aľoša.

„A môžeš pripustiť myšlienku, že ľudia, pre ktorých by si staval, by sami boli ochotní prijať šťastie, založené na bezdôvodne preliatej krvi malého mučeníka, a s týmto vedomím by zostali naveky šťastní?“

„Nie, nemôžem pripustiť, brat môj,“ prehovoril zrazu Aľoša a oči mu zažiarili, „práve si vyslovil pochybnosť, či jestvuje na celom svete bytosť, ktorá by mohla a mala právo odpustiť. Ale tá bytosť jestvuje a môže odpustiť, všetkým a všetkému *všetko*, lebo sama obetovala svoju nevinnú krv za všetkých a za všetko. Zabudol si na Neho a práve na Ňom stoja základy tejto budovy, práve Jemu budú prevolávať: ‚Si spravodlivý, Pane, lebo zjavili sa tvoje cesty.‘“

„A, to je ‚jediný bez hriechu‘ a jeho krv! Nie, nezabudol som naňho, naopak, celý čas som sa čudoval, že ho tak dlho nevyťahuješ, pretože v polemikách všetci vaši zvyčajne argumentujú predovšetkým ním. Vieš, Aľoša, nevysmej sa mi, ale kedysi som zložil poému, asi pred rokom. Ak mi môžeš venovať ešte zo desať minút, rozpoviem ti ju.“

(F.M. Dostojevskij, *„Bratia Karamazovi“*, 2. časť, 5. kniha, *Pre a proti*, IV. Vzbura).

Po tomto ešte vzniká «Legenda o veľkom inkvizitorovi», ktorú tiež často a s obľubou citovali mnohí a mnohí ruskí „inteligenti“, konkrétne: K.N. Leontjev, V.S. Solovjov, V.V. Rozanov, S.N. Bulgakov, N.A. Berďajev, S.L. Frank (vid' zborník *„O veľkom inkvizitorovi Dostojevský a ďalší“*, Moskva, *«Molodaja gvardija»*, 1991, náklad 30 000 výtlačkov).

No ak máme seriózne pristupovať k tomu, čo bolo povedané v druhej kapitole Knihy Múdrosti a k tomu, čo je uvedené v Koráne (*súra 4:156, 157*),

„Zastreliť!“ ticho prehovoril Aľoša a s bledým, akýmsi krivým úsmevom uprel pohľad na brata.

„Bravo!“ vykrikoval Ivan v akomsi nadšení, „Keď to už vravíš ty, nuž teda... Oj, oj, prísny mních! Tak takýto diablík sedí v tvojom srdiečku, Aľoška Karamazov!“

„Povedal som nehoráznosť, ale...“

¹⁹ Ak máme hovoriť priamo, a nie len v *narážkach*, *nenazývajúci veci pravými menami*, tak fráza by mala znieť ináč: „Predstav si, že predurčuješ existenciu Vesmíru a osud ľudstva v ňom...“

²⁰ Pre porovnanie: v románe M.A. Bulgakova mal poskytovanie «pokoja» na starosti Woland.

tak musíme dospieť k záveru, že F.M. Dostojevského premohol strach, a preto otázku o spasení ľudstva ukrižovaním Krista nahradil otázkou o nepomstenej slzičke nevinného²¹ dieťaťa. Ak si kladieme túto otázku pokračovaním v rozhovore dvoch bratov, tak miesto legendy o veľkom inkvizítovi a zjavení sa mu Krista, bude treba posúdiť inú otázku: **ako a čím teda vykúpiť krv bezhriešneho Krista?** — pretože v opačnom prípade vzniká dvojakošť mravných kritérií:

- nepomstenu slzičku dieťaťa za základ budúcej harmónie vo večnom živote prijať nemôžeme,
- a bezhriešnu Kristovu krv prijmemo bez problémov.

Vo videní sveta, ktoré uznáva dogmu o trojici, je jedinou možnou odpoveďou na otázku o vykúpení Kristovej krvi (*ak sa riadime logikou Al'ošu Karamazova, novica v nejakom kláštore, ktorému rozumy dávajú starí mnísi*) nasledovné: **«Boh Otec» musí tiež podstúpiť nejaké utrpenie, aby svojim utrpením vykúpil²² bezhriešnu krv «Boha Syna», a potom môže odpustiť ak aj nie všetkým bez výnimky, tak aspoň tým, ktorí prijmú tieto dve obeť.**

Odpoveď, že Kristus je tiež «Bohom», «jednou z hypostáz Najvyššieho», a preto jeho sebaobetovanie na spásu ľudstva Kristovou krvou stačí, nie je dostatočná: **1)** pretože stále neodstraňuje dvojakošť mravných kritérií (*na jednej strane — detská slzička prijateľná nie je, a na druhej strane — nutnosť utrpenia, hraničiaca s túžbou po Kristovej krvi, tvoriacej základ akoby spasnej viery, už prijateľná je*); **2)** «Boh Otec» a «Boh Syn» sú rôzne osoby, čo privádza k otázke: načo vlastne «Boh Otec» zahrnul do Predurčenia existencie aj utrpenie «Boha Syna», keďže je všemohúci a mohol by aj «Boha Syna» zbaviť utrpenia bez toho, aby Predurčenie stratilo dokonalosť?

No F.M. Dostojevskij bol zbabelý takto položiť otázku a pre svoju servilnosť ku knihe-modle Biblii a k pohlavárom biblického projektu, ktorých stotožnil s Bohom, nahradil otázku o spásu cez Kristovo utrpenie a krv otázkou o detskej slzičke. Pritom odpoveď na rovnakú otázku, v ktorej sa odkrývajú jednotné mravné kritériá pre Boha aj pre človeka, je len jedna:

Šalamúnovo proroctvo v druhej kapitole Knihy Múdrosti je pravdivé: nespravodlivo zmýšľajúci nerozpoznali Božie tajomstvá, lebo zloba ich oslepila. Koranické zvestovanie (súra 4:156, 157) vysvetľuje podstatu

²¹ Je mravné hádzať kamene do psa, hoci aj nesprávne vycvičeného? – túto otázku ponecháme bokom. Nebudeme otvárať ani otázku o vykúpení trápenia samotného psa, hoci absolútna principiálnosť a «železná logika» by si to žiadala tiež.

²² T.j. zaplatil svojím utrpením za to, že dopustil využitie utrpenia inej osoby (t.j. svojho Syna) na vykúpenie hriechov ľudstva. Tento problém by nebol, ak by sa na kríži obetoval samotný Otec, ktorý (*z pohľadu cirkevnej dogmatiky*) nebol schopný odpustiť ľudstvu jeho neposlušnosť v raji bez satisfakcie, a podmienil svoje odpustenie krvavou a mučivou smrťou boha. – pozn. prekl.

týchto tajomstiev: Boh je všemohúci, múdry, milostivý, milosrdný, milujúci, a preto Kristovo povznesenie predchádzalo pokusu o jeho ukrižovanie; a ľudia boli ponechaní, aby sa naučili milosrdenstvu, prekonal kult obetí a zbavovania sa vlastných hriechov výmenou za utrpenie obetujúcich sa svätcov a iných ľudí. Všetci ľudia sa musia pozdvihnúť k svätosti, akú im zjavil Kristus v jednoduchosti svojho života.

Takže M.A. Bulgakov urobil to, čomu sa F.M. Dostojevskij vyhol.

Môže vniknúť otázka: a prečo sa vlastne Kristovo povznesenie, ktoré ho ochránilo pred ukrižovaním, uskutočnilo tak, aby si nikto nič nevšimol? Je v tom nejaký rozdiel? Je v tom rozdiel! — Ak by totiž Ježiš-Ješua zmizol priamo *pred očami ľudí, ktorí neveria Bohu*, tak by ho považovali za mocného čarodeja a po nejakom čase by sa na neho zabudlo²³. No pri jeho neviditeľnom zmiznutí ostali ľudia sami so svojou nevierou Bohu a s fikciou (*pre nich mravne prijateľnou*) ich nepravdoverej predstavivosti, a sugesciami. Vďaka tomu ľudstvo spútané touto vierou klebete o Bohu, vygenerovanej vlastnými nepravdovernými výmyslami a sugesciami, prežilo celú epochu, a na základe získaných historických skúseností má teraz možnosť zamyslieť sa aj nad tým, čo sa naozaj udialo v Jeruzaleme začiatkom nášho letopočtu, aj nad podstatou svojej viery.

Všetko by bolo ináč, keby sa apoštoli modlili spolu s Kristom v Getsemanskej záhrade, a potom by svedčili o Kristovom zmiznutí. V tomto prípade by bola spoločnosť nútená rozhodovať, kto je psychicky normálny:

- buď apoštoli, ktorí sa spoločnou modlitbou s Kristom stali účastní viery priamo Bohu v súlade s vlastným svedomím a svedčia o tom, že všetci ostatní v skutočnosti blúznia a majú vidinu popravy;
- alebo sú normálnymi svedkovia popravy napriek svojej neviere Bohu, a naopak apoštoli, ktorí sa modlili spolu s Kristom, nemajú v hlave všetko v poriadku.

Je jasné, že každý človek úprimne veriaci priamo Bohu, pre ktorého modlitba nie je povinným rituálom, ale zmysluplným rozhovorom človeka so Všetrdžiteľom, by v takomto prípade prijal svedectvo apoštolov. Celé nasledovné dejiny by sa odohrali ináč, ak by sa aspoň jeden z apoštolov, vyzvaných k modlitbe v Getsemanskej záhrade, úprimne modlil, ako ich o to prosil Ježiš.

No aj dnes, *t.j. dve tisícročia po udalostiach opísaných v kánone Nového zákona*, sú všetci, ktorí poznajú obe stanoviská, postavení pred voľbu: bol

²³ Nie nutne. Ak by sa to stalo u Piláta na výsluchu vo chvíli, keď sa ani jeden z nich neďával, boli by zo zmiznutia Ježišovej osoby zaskočení. Nevedeli by si vysvetliť, ako a kam zmizol. Čokoľvek by už ďalej podnikol Pilát alebo Veľrada (*napr. nájsť iného, znetvoríť mu tvár, aby ho nebolo poznať a potom ho ukrižovať miesto Ježiša*), ležalo by na svedomí týchto neveriacich, a neohováralo by Boha z toho, že neveriacim vsugeroval lživú ilúziu popravy. – pozn. prekl.

Kristus povznesený k Bohu ešte pred pokusom o jeho ukrižovanie, alebo až po poprave a zmŕtvychvstaní?

K nutnosti urobiť túto voľbu prichádzajú dnešní ľudia rôznymi cestami: niekto na základe nekonfesijnej viery Bohu v súlade s vlastným svedomím, odmietajúc pritom dotieravú biblickú propagandu; a niekto pomocou pamiatok kultúry, porovnávajú texty Biblie a Koránu. V Rusku je jednou z ciest vedúcich k nutnosti urobiť túto voľbu — román M.A. Bulgakova „Majster a Margaréta“.

Pri čítaní tohto románu si každý človek (*bez ohľadu na svoje ideologické preferencie*) na nevedomých úrovniach svojej psychiky reprodukuje prostredníctvom neverbálnych obrazov (*a práve tie tvoria podstatu zamlčaného*) fragmenty Šalamúnovho a Izaiášovho proroctva, po čom algoritmika spracovania informácií na nevedomých úrovniach jeho psychiky, v ktorej sa prejavuje objektívna mravnosť čitateľa, ponúkne jeho vedomiu voľbu: «Čo je pravda: priebeh udalostí v Jeruzaleme na začiatku nášho letopočtu podľa Šalamúnovho proroctva? Alebo podľa proroctva Izaiáša?»

Pre idealistických ateistov to nie je ťažká voľba: slepo, bezducho a bezmyšlienkovito veriac v posvätnosť (*údajne Bohom inšpirovaného*) biblického Písma, v ukrižovanie Ježiša Krista s následným zmŕtvychvstaním na tretí deň, a nanebovzatím na štyridsiaty deň, spravidla odmietajú román a M.A. Bulgakova označujú za mystika a satanistu. No v skutočnosti takto iba vyjadrujú svoju oddanosť Izaiášovmu „proroctvu“, a nie Bohu.

Ťažšie to majú materialistickí ateisti. Aj keď z mravných príčin súhlasia so Šalamúnovým proroctvom, avšak pri nutnosti vysvetliť pojmovým aparátom súčasnej materialistickej fyziky podstatu «Božích tajomstiev» a „technológiu“ dematerializácie a okamžitého premiestnenia v «časopriestorovom kontinuu» sa ich vedomie ocitne v slepej uličke. Pritom by boli radi, keby im niekto predviedol naživo, alebo ešte lepšie, keby ich vzal za ruku a preletel sa s nimi, približne tak, ako to občas robí David Copperfield, keď predvádza verejnosti kúzlo „levitácie“.

Aj tu sú možné dva varianty.

Materialisti-nihilisti si pravdepodobne myslia, že «Božie tajomstvá» sú pre nich nepochopiteľné, a preto si netreba nad nimi lámať hlavu. Pritom niektorí z nich okamžite dospejú k odmietnutiu tej voľby, ktorú práve učinili, domnievajú sa, že ten, kto spozná Božie tajomstvá sa stáva rovným Bohu. No takto sa len prejavuje ich ateizmus v dôsledku nerozlišovania Boha (*ktorý je nadvesmírnou realitou*) a obrazu Božieho (*ktorý sa vyvíja v duši človeka podľa jeho mravných kritérií*). A toto ich hneď zblízuje s idealistickými ateistami. A Šalamúnovu myšlienku: «Boh stvoril človeka nie aby sa na prach zmenil, ale urobil ho obrazom Svojho večného bytia», — budú popierať pre svoju oddanosť čistému materializmu.

Materialistickí-ateisti, ktorí pristanú na to, že poprava pravdoverného sa nekonala, budú hľadať varianty záchranu Ježiša bez priameho Božieho zásahu do pozemských záležitostí a pravdepodobne dospejú k podobným verziám, aké

sa opisujú v už spomínanej knihe M. Baigenta, R. Leigha a G. Lincolna „Svätá krv a svätý grál“. Podľa ich verzie Krista buď zamenili ešte pred popravou iným človekom (*čo je pre pravoverného mravne neprijateľné*), alebo on sám (*disponujúc nadľudskými možnosťami na základe duchovných praktík jogy*) dobrovoľne „pretrpel“ všetko preň nachystané utrpenie, a potom sa vrátil k životu obyčajného človeka, zanechajúc davu idealistických ateistov náboženský mýtus (*aby sa ním mohli emočne prikrmovať*) o svojej smrti na kríži a následnom zmŕtvychvstaní.

No súhlas s ktoroukoľvek z týchto verzií znamená, že Kristus sa vedome dopustil podvodu voči veriacim, pretože vstúpil do komplotu s nespravodlivo zmýšľajúcimi (*jeho poručníkmi*), ktorí ho poslali na popravu kvôli dosiahnutiu korporatívnych cieľov náboženskej mafie „svetového zákulisia“²⁴.

No stotožnením sa s ktoroukoľvek z týchto verzií „záchrany“ Mesiáša, budú takíto prívrženci Šalamúnovho proroctva nútení prijať aj ciele tých, ktorí tieto verzie „inštalovali“ do kultúry davo-„eltárnej“ spoločnosti. Ako tvrdí „Svätá krv

²⁴ K niečomu podobnému došlo na jar 13. mája 1981 pri pokuse profesionálneho zabijaka Ali Agcu o atentát na rímskeho pápeža Jána Pavla II:

«Pôvodní autori atentátu bývajú vo Vatikáne. Opakujem: tí, ktorí poslali Aliho Agcu, patria k najvyšším hodnostárom Svätej stolice». «Do tejto veci sú zatiahnuté veľmi vplyvné osoby, schopné zmanipulovať kohokoľvek, — pokračoval Čelik (*jeden z priateľov Agcu: naša poznámka v citáte*). — «Sprisahania sa zúčastnili známi občania Talianska. To nie sú dohady. To, čo teraz hovorím, mi povedali ľudia, ktorí sú do toho zapletení a ďalšie dôveryhodné osoby» (*Príloha k novinám „Nezavisimaja gazeta“ – „Figury i lica“ č. 10, 25. mája 2000, článok Sergeja Starceva „Zlato a gulky“*).

V článku sa píše aj o videní, ktoré mali 13. mája 1917 tri deti v portugalskej dedinke Fatime. Čo deti v skutočnosti videli, zostáva pre väčšinu zatiaľ tajomstvom (*neskôr bol text podrobne opisujúci videnie, ktoré zapísala samotná Lucia, zverejnený – poznámka 2010*), no v novinách sa uvádza nasledovné:

«Podľa opisu pápežského sekretára bol obraz videnia takýto: Ku krížu sa s obrovskou námahou prediera hodnosťár v bielom odeve, a okolo neho sú hory mŕtvych tiel umučených veriacich, kňazov i laikov. No a tento biskup, doslova ako skosený padá na zem, zrazený výstrelom...»

Keď bolo «tretie tajomstvo» Fatimy zverejnené, mnohí z prítomných nepochopili, o čom vlastne ide reč a začali sa navzájom nechápavo spytovať. Je zjavné, že mnohopočetné otázky k danej veci vznikli u mnohých pastierov, ktorí dlhé roky so zatajeným dychom očakávali zverejnenie dávneho proroctva. „Z rôznych diskusií,“ oznamuje autor článku „s hodnosťarmi kúrie som si utvoril pevný názor, že väčšina z nich si myslela, že sa z «tretieho tajomstva» dozvie o nejakých prehreškoch súčasnej Cirkvi, ktoré viedli k hlbokkej kríze kresťanskej viery.“ Podľa nášho názoru, ak takéto videnie skutočne bolo, potom «tretie tajomstvo» Fatimy je predzvesťou pádu hierarchie cirkví historicky sformovaného kresťanstva a návratu Božieho Zvestovania daného Kristovi pre celé ľudstvo, po ktorom budú odstránené všetky protirečenia medzi pravým kresťanstvom a islamom.

a svätý grál“, tak Ježiš Kristus z rodu Dávidovho sa nielen zachránil, ale zachránil sa kvôli tomu, aby založil všetkých kráľovské dynastie západoeurópskej civilizácie (*Merovejovci, Karolovci, a pod.*), ktorých povinnosťou je udržiavať davo-„elitarizmus“ na úrovni svetskej moci, v súlade s doktrínou Deuteronomium-Izaiáš.

Takýto materialistický ateista, ktorý sa rozhodol v prospech Šalamúnovho proroctva, zároveň súhlasí aj s proroctvom Izaiáša, čím podporuje etickú neurčitost' veriacich v posvätnosť písem Biblie v ich vzťahu s Bohom.

Takto materialistický ateista zvyčajne prijíma verziu Kristovej záchrany, ktorá je v románe opísaná alegoricky aj so všetkými zamlčaniami, no neprekonateľnou prekážkou na ceste k *viere priamo Bohu v súlade s vlastným svedomím a bez prostredníkov-hierarchov* pre neho stále zostáva nami vyslovený návrh ponechať „technológie“ realizácie «Božích tajomstiev» na samotného Boha.

Všetky ostatné verzie vedú k uznaniu pravdivosti Izaiášovho proroctva alebo k potvrdeniu dobrovoľnej či nedobrovoľnej účasti Krista na lživovej mystifikácii davu, aby sa tak v spoločnosti zabránilo šíreniu viery priamo Bohu podľa vlastného svedomia²⁵.

Preto M.A. Bulgakov, majster povedaného i zmlčaného, cítiac, že má do činenia nielen jednoducho s ateistami, ale s ateistami dvojakeho typu – idealistami a materialistami, roztrúsil popis Ješuovho povznesenia a jeho dôsledkov po texte celého románu, nechajúc čitateľovi čas na úvahy o tom, čo je to satanizmus, sugestívne preludy a mystifikácia, a čo je to oddaná a svedomitá viera priamo Bohu jedinému, Milostivému a Milosrdnému.

²⁵ Nie je to celkom pravda. Aj táto verzia toho, čo sa dialo po povznesení Krista mravno-eticky kríva a je na úrovni ohovárania Boha. Záchrana Krista povznesením k Bohu je samozrejme v poriadku, ale v poriadku už nie je etika toho, ak Boh používa nepravdivé prostriedky na dosiahnutie cieľov. T.j. ukrižovanie sledovalo množstvo ľudí, a tú lživú masovú sugesciu im niekto musel do hlavy vložiť, ľudia sami od seba totiž nemávajú videnia, a už vôbec nie hromadne synchronizované: tak aby všetci videli jeden a ten istý dej, a nie každý niečo iné. Boli tam ľudia, ktorých mravnosť videla, čo chcela vidieť: tu by sa snád' dalo prižmúriť oko. No boli tam aj ľudia, ktorí si Kristovu smrť neželali, jeho učeníci a ďalší... Nie je klamstvom a hriechom vkladať týmto ľuďom do hláv lživé spomienky? Podľa autorov knihy to „svetové zákulisie nebolo“, lebo zostalo prekvapené z prázdneho Kristovho hrobu. Potom už zostáva len Boh. A Boh mal klamať? Posúďte sami: ak ste pravdovravní a viete, že síce nie ste povinní hovoriť všetko na požiadanie, ale klamať nesmiete nikdy, tak dovolilo by vám svedomie rozprávať ľuďom o konkrétnom človeku vymyslené historiky? To je totiž ekvivalentné vkladaniu ľuďom do hláv lživých spomienok. Preto Boh musel nájsť inú pravdivú cestu, než robiť Sám pre neveriacich iluzionistickú šou. Ak tú masovú sugesciu aj niekto urobil, tak Boh to nebol. Avšak masovú halucináciu, alebo reálnu popravu s náhradníkom niekto zorganizovať musel. Otázka je kto? – pozn. prekl.

A nie je dôležité, čo z jeho románu a ako chápal samotný M.A. Bulgakov. Dôležité je to, že on úprimne, a bolestivo v sebe prekonávajúc dedičstvo biblickej kultúry, hľadal Pravdu-Istinu, v dôsledku čoho jeho román predstavuje bohoslovie ruskej civilizácie, je v súlade so Šalamúnovým prorocťom, a svojím rozprávaním vo forme inotajov a podobenstiev popiera doktrínu Deuteronomium-Izaiáš, v duchu ktorej ležia vierouky všetkých historicky reálnych kresťanských cirkví. Takto sa uskutočňuje životarečenie v ruskej bohoslužbe.

11. – 19. novembra 2000
Spresnenia: 3. – 4., 8. decembra 2000
6. októbra 2004
16. júla 2010

Doslov

Náš komentár k románu „Majster a Margaréta“ je napokon obsiahlejší než text samotného románu. Je to ale prirodzené, pretože hustota informácií v románe vo forme inotajov a podobenstiev je mnohonásobne vyššia, než pri obyčajnom priamom rozprávaní. Preto sme mnohé v „Majstrovi a Margaréte“ nechali bez komentára, a zamerali svoju pozornosť na to, čo bolo podľa nás v románe najdôležitejšie. No všetko, čo sme uviedli v komentároch, aj to, čo ostalo nevy povedané, je možné vyjadriť aj oveľa stručnejšie.

* * *

V.O. Kľučevskij, „Zbierka diel v 9 zväzkoch“ (Moskva, «Mysl», 1990), zväzok 9, aforizmy 1890-tych rokov:

«Najvyššia hierarchia z Byzancie, mníšska, ako čierna pohroma sa usadila na ruské veriace svedomie a dodnes ho straší svojou černotou» (str. 437). «Ruské duchovenstvo nikdy neučilo ovečky poznávať a milovať Boha, ale len báť sa čertov, ktorých aj samo rozmnožilo so svojimi manželkami» (str. 434). «Teológia na vedeckom základe je len bábika boha, odetá podľa najnovšej módy» (str. 424). «Mravná teológia sa chytá za chvost ruskej beletristiky» (str. 423).

«... a zbabelosť je nepochybne jedna z najhorších ľudských chýb. Tak hovoril Ješua Ha-Nocri. Nie, filozof, nesúhlasím s tebou: je to tá najhoršia ľudská chyba!» (M.A. Bulgakov, „Majster a Margaréta“, 1940)

*Na križných cestách stojí biela skala,
spoza čiernych mrakov svetlo Nebies sála.
Tri cesty vedú na tri strany.
A vôkol kričia čierne vrany.
Rus mohutná, otcovská!
O tebe, moja obrovská!*

*Ja prijmem hocaký boj, aj ten smrteľný,
Ved' tvoja Láska je so mnou po všetky dni.
Slovo Pravdy ako meč si mi podala.
Ja nech aj zhyniem, len ty aby si prežila.
Zaburáca hrom. Zem zachveje sa.
Nepriateľ zakopne, späť rozbehne sa!*

Na križných cestách vrch kamenný,

*Aj vo Vlasti máme kľúč zákonný¹ ...
Skloníš sa nad mojou biedou,
A oživiš ma živou vodou.
Povstanú Boha Jasného bohatieri,
Spečatia život nádherný, v mieri.
Rus mohutná, otcovská,
Si Láska moja obrovská...*

(Na základe slov z piesne „Veličal'naja“ (velebiaca): v 1970-tych rokoch bola v repertoári Márie Pachomenko. Hudba S. Polžakova, verše V. Maximova, pozmenené tak, aby tvorili súčasť ruského životarečenia).

24. júla, 19. novembra 2000

15. júna 2001

¹ Nie staro- ani novo-, ale jedinozákonný kľúč, ktorý Boh odhaľuje každému, kto sa sám k nemu obracia priamo a podľa vlastného svedomia.

PRÍLOHY

1. Zrkadielko, zrkadielko, povedz že mi...

O algoritmike myslenia a psychickej činnosti

Takmer všetka konfliktnosť v kolektívnej činnosti ľudí je v podstate prejavom štandardnej algoritmiky² „Ja-centrického“ myslenia³. Kým sa jednotlivec nachádza mimo spoločnosť, tak je táto algoritmika relatívne neškodná. No len čo sa jednotlivec ocitne v spoločnosti seba podobných, z ktorých každý (*až na vzácne výnimky*) nesie vo svojom individuálnom nevedomí algoritmy rovnakého „Ja-centrického“ typu, tak sa spoločnosť nevyhnutne stáva vnútorne konfliktnou, a otázka je len v tom, ako sa prejavujú a nakoľko sú v nej intenzívne jej jednotlivé konflikty mnohých a mnohých „Ja-centrizmov“ medzi sebou.

Ak v spoločnosti vznikajú množiny identických typov „Ja-centrizmu“, tak začnú vznikať zoskupenia viac-menej solidárnych jedincov, z ktorých najrozšírenejšie a najvýraznejšie sú sociálne vrstvy, národnosti, profesionálne korporácie. Avšak v dôsledku vzniku takýchto zoskupení nedochádza k jednomyselnému zjednoteniu spoločnosti, a vzájomné konflikty „Ja-centrizmov“ sa prenášajú z úrovne konfliktov medzi jednotlivcami na úroveň konfliktov medzi týmito zoskupeniami, ktorých intenzita sa riadi algoritmikou riadenia globálneho dejinného procesu, ktorá je zasa určovaná tou či onou konceptuálnou mocou, a nie osobne ktorýmkoľvek z jednotlivcov, nech by už zastával akokoľvek vysoký post v hierarchii orgánov plnenia *konceptie, udržiavajúcej „Ja-centrické“ videnie sveta a prameniacej z neho*.

² Algoritmus je skomolené Al-Chorezmí (čítané „Al-chvarizmí“), čo je meno stredoázijského matematika stredoveku. Jeho menom sa označuje súvislá postupnosť činov, ktorých realizácia umožňuje dosiahnuť určitý cieľ. Algoritmom sa nazýva aj opis takejto postupnosti činov. Algoritmus predstavuje súhrn informácie popisujúcej charakter transformácie vstupného prúdu informácie v každom bloku algoritmu a mier (kritérií) riadiacich odovzdávanie jednotlivých prúdov transformovanej informácie od každého bloku algoritmu k ďalším.

Pod algoritmikou sa rozumie celý súhrn jednotlivých funkčne špecializovaných algoritmov.

³ Podrobnejšie je otázka o osobitostiach a odlišnostiach medzi „Ja-centrickým“ videním sveta a videním sveta trojjednoty matérie-informácie-miery, medzi kaleidoskopickým a mozaikovým videním sveta vysvetlená v knihách VP ZSSR „Príd' na pomoc mojej neviere... (O podstate dianetiky a scientológie: pohľad zo strany)“ a „Princípy kádrovej politiky“.

Tu len priblížime, že pod „Ja-centrizmom“ sa myslí videnie sveta a spôsob chápania sveta, a nie egoizmus, potláčajúci všetko navôkol podľa jeho možností, hoci takýto egoizmus je jedným z prejavov „Ja-centrického“ videnia sveta.

Algoritmika každého myslenia zahŕňa vedomie jednotlivca, nevedomé úrovne jeho individuálnej psychiky a určité fragmenty kolektívnej psychiky, ktorej sa zúčastňuje (*egregory, ktorých fragmenty sú rozmiestnené v psychike jednotlivca*). Pritom algoritmika myslenia predstavuje dialóg vedomia a nevedomých úrovní psychiky. A v tomto dialógu vedomie väčšinou schvaľuje alebo zakazuje používanie výsledkov spracovania informácie nevedomými úrovňami psychiky, hoci u mnohých je to tak, že vedomie je pri tomto procese len prítomné, a nijako doň nezasahuje.

V podstate vedomie takýchto jednotlivcov sa iba «vezie životom» v tele, ktoré je neustále riadené vo svojom vonkajšom i vnútornom správaní nevedomými úrovňami psychiky, v dôsledku čoho sa jednotliviec v priebehu dlhých časových intervalov stáva rukojemníkom informácie, ktorú si nie vždy uvedomuje, a algoritmov jej spracovania, ktoré nie vždy dokáže vedome predvídať a ktoré sa nachádzajú v nevedomých úrovniach jeho psychiky alebo ich čerpá z nejakej kolektívnej psychiky.

A vždy, keď sa v tomto kontexte vyskytne termín «nevedomé úrovne psychiky», treba si zapamätať, že prostredníctvom nich môžu na osobu vplývať egregory (*kolektívna psychika, ktorej sa jednotliviec zúčastňuje*), a tiež subjekty, ktoré zneužívajú svoje telepatické schopnosti. Takže, ak je osoba rukojemníkom svojho nevedomia, nemusí ani sama postrehnúť, že sa stáva posadnutou (*t.j. riadenou zvonka mimo svoju účelnú vôľu, či dokonca napriek nej*) nejakým iným subjektom alebo objektom, od ktorého jej nevedomé úrovne psychiky dostávajú informáciu, ktoré určuje jeho konanie.

Psychika drvivej väčšiny ľudí je nastavená tak, že keď jej nevedomé úrovne riešia nejakú konkrétnu úlohu, tak počas tohto procesu nie je možná vedomá sebakontrola správnosti riešenia tejto úlohy.

Pre uskutočnenie vedomej sebakontroly je nutné prerušiť proces riešenia tejto úlohy a prehodnotiť nielen dosiahnuté priebežné a konečné výsledky, ale aj informáciu a algoritmus jej spracovania, ktoré viedli práve k týmto výsledkom. Tie sa pri „Ja-centricom“ videní sveta nemusia vždy zhodovať s túžbami a očakávaniami, aké mala osoba pred začiatkom tejto činnosti.

Táto zvláštnosť psychiky vedie k tomu, že jednotliviec si skutočne nevedomuje počas samotnej činnosti, čo robí, pretože udalosti ho pohlcujú v tom zmysle, že nevedomé úrovne psychiky neprestajne reagujú na vstupný tok informácie, odstavujúc pritom vedomie⁴, a tým

⁴ V situáciách keď podvedomie preberá kontrolu, rozum je úplne vypnutý a vedomie je IBA divákom. Napríklad pri monotónnej stereotypnej práci, inštinktívnych reakciách, alebo v davovej psychóze: človek koná podľa podvedomých vzorcov, a iba tupo pozoruje svoju činnosť a emócie. – pozn. prekl.

zároveň aj *vôľu subjektu (ktorá vždy koná z úrovne vedomia; z podvedomej úrovne konajú len rôzne automatizmy správania a sugescie od subjektov zvonka)* od účasti na riadení toku udalostí.

Analyzovať môže jednotlivec až po završení určitých etáp svojej činnosti, keď spätne *vedome prehodnocuje* výsledky svojej činnosti; alebo ešte pred začiatkom činnosti, keď si formuje *plány (ciele a spôsoby ich dosiahnutia)*:

- minulosť prehodnocuje na základe toho, čo sa už odohralo. Táto skutočnosť sa odráža aj v porekadle «Po boji je každý generál»;
- a svoje budúce plány formuje na základe toho, do akej miery sa jeho subjektívne hodnotenia (*stability priebehu udalostí (v zmysle ich predvídateľnosti), ktorých sa chce zúčastniť alebo sa ich už zúčastňuje*), zhodujú s objektívnymi možnosťami priebehu týchto udalostí pri jeho účasti.

Vďaka tomuto môže jednotlivec vo väčšine prípadov (*okrem prípadov, keď zomrie alebo má definitívne poškodený rozum*) porovnať svoje pôvodné plány s reálnym výsledkom, popremýšľať o algoritmike svojho myslenia a celkovej psychickej činnosti, ktoré spôsobili to, že výsledky činnosti nezodpovedajú počiatočným plánom a túžbam v takej miere, ako sa predpokladalo. Problémom spoločnosti je však to, že väčšina jednotlivcov tvoriacich túto spoločnosť to vôbec nerobí; a dokonca určité množstvo jednotlivcov začína činnosť (*je vťahovaná do činnosti priebehom udalostí*) bez toho, aby si vopred sformovalo určité konkrétne plány a spôsoby ich realizácie⁵.

A okrem nich existujú aj takí, ktorých vedomie robí poskoka svojim nevedomým úrovniam psychiky, zameriavajúc vôľu na včasné uspokojenie zvrátených podvedomých „automatizmov“, čím devastujú svoju mravnosť.

Ak sa máme rozumne stavať nielen k vonkajším životným okolnostiam, ale aj k algoritmike vlastnej psychickej činnosti, tak nevyhnutne dospejeme k záveru, že:

Pre bezchybné správanie v duchu určitej koncepcie (a tiež pre objektívne bezchybnú voľbu samotnej koncepcie) v podmienkach, keď nevedomé úrovne psychiky odstavujú vedomie jednotlivca (a spolu s ním aj jeho vôľu) od účasti na riadení priebehu udalostí, — je nevyhnutné nastavovať algoritmiku nevedomých úrovní

⁵ Táto neurčitosť v plánoch a spôsoboch ich realizácie vyjadruje nemravnosť.

Mravnosť je v prácach VP ZSSR definovaná ako *hierarchicky definovaný súbor mravných kritérií*. A **nemravnosť**, to sú rôzne druhy neurčitostí (*vrátane principiálneho odmietania čokoľvek*) v mravných kritériách a v ich hierarchickej usporiadanosti.

psychiky na bezchybné spracovanie všetkej prichádzajúcej informácie a na bezchybnú spoluúčasť v kolektívnej psychike; — a je nevyhnutné pravidelne obnovovať (alebo udržiavať) tú kvalitu vlastného nastavenia počas celého života. V takomto prípade bude „autopilot“ nevedomých úrovni psychiky spracovávať informáciu bezpodmienečne a v problémových situáciách bude sám žiadať vedomie o ďalšie pokyny, a nie odstavovať vedomie (a spolu s ním aj vôľu) jednotlivca od riadenia.

Avšak táto úloha nastavenia algoritmiky „autopilota“ nevedomých úrovni psychiky nemá riešenie v hraniciach „Ja-centrického“ videnia sveta. Napriek tomu túto úlohu možno zaručene vyriešiť v hraniciach iného videnia sveta. Pritom ju možno zhrnúť na niekoľko po sebe idúcich krokov opakujúcich sa viackrát v cyklickej postupnosti:

- oboznámiť sa:
 - s videním sveta trojjednoty matérie-informácie-miery⁶ a
 - úlohou schopnosti Rozlíšenia (*jedného od druhého*), ktorú dáva Boh priamo každému podľa jeho mravnosti;
- vedome v sebe identifikovať (*na základe Bohom dávaného Rozlíšenia*) jednotlivé zložky «Ja-centrizmu» a vyhodnotiť ich *mravné hodnotenia* ako chybné a lživé, a preto neprípustné v algoritmike myslenia a celkovej psychickej činnosti;
- osvojiť si zručnosť konať na základe tandemového princípu⁷, v ktorom identifikácii „Ja-centrizmu“ každého z účastníkov tandemu veľmi pomáha nesúlad s „Ja-centrizmom“ jeho partnera⁸.

⁶ Kľúče k videniu sveta trojjednoty sú poskytnuté v Koráne, naše chápanie je vysvetlené v knihách „Mŕtva voda“, „Krátky kurz“, „K Božiemu Kráľovstvu...“, „Príď na pomoc mojej neviere...“, „Princípy kádrovej politiky“, „Dialektika a ateizmus: dve nezlučiteľné podstaty“.

⁷ Je opísaný v našich knihách „Mŕtva voda“ (zv. 2), „Od antropoidnosti k Ľudskosti“.

⁸ Tandemový princíp činnosti bol odhalený pri analýze samoriadenia civilizácie starovekého Egypta ako dialógová procedúra, pomocou ktorej dvaja najvyšší hodnostári systému zasvätenia (*dvaja najvyšší hierofanti*), disponujúci rovnakým hierarchickým statusom i právami, spoločne pracovali na jednote názoru na nejakú otázku v prípadoch, keď ich počiatočné názory boli nezlučiteľné: táto dialógová procedúra je funkčná, keď pre jej účastníkov s rozdielnymi názormi nie je hlavným cieľom trvať na svojom názore, ale zistiť prečo dvaja ľudia v rovnakej otázke prichádzajú k vzájomne sa vylučujúcim názorom. Na tomto základe sa jeden z nich môže oslobodiť od chybných názorov, alebo obaja spolu vypracujú tretí názor, ktorý bude zbavený chýb oboch. Vďaka tejto vlastnosti sa v činnosti na základe tandemového princípu dajú odhaliť a vyriešiť také problémy, ktoré by len ťažko (*alebo vôbec*) mohol vyriešiť jeden človek na základe „Ja-centrického“ videnia sveta.

→→→

Avšak dlhoročné skúsenosti so šírením materiálov **Koncepcie spoločenskej bezpečnosti (KSB)** ukázali, že **drvivá väčšina úprimných stúpencov KSB sa zastavuje na prvom kroku:** oboznámili sa a nejako pochopili učenie o trojjednote matérie-informácie-miery, ako hranične zovšeobecňujúcich filozofických kategóriách a zároveň prvotných rozdieloch v Bohom stvorenom Vesmíre; oboznámili sa a nejako pochopili aj životnú rolu schopnosti *Rozlíšenia (jedného od druhého)*, dávanej každému jednotlivcovi priamo Bohom podľa jeho mravnosti; nejako pochopili aj závislosť priebehu životných udalostí od tejto schopnosti; nejako sa oboznámili a pochopili Dostatočne všeobecnú teóriu riadenia ako *jeden z mnohých možných popisov* najvšeobecnejšej algoritmiky všetkých procesov v Objektívnej realite v ich vzájomnej prepojenosti; nejako sa oboznámili a pochopili názory (*prameniace z Dostatočne všeobecnej teórie riadenia*) na dejiny globálnej civilizácie i regionálnej civilizácie Ruska, a tiež názory na závislosť priebehu dejín od štatistického rozdelenia jednotlivcov podľa typov režimu ich psychiky so zohľadnením rozdielov vyplývajúcich z ich príslušnosti k mužskému alebo ženskému pohlaviu; a pustili sa do šírenia týchto informácií v okolitom sociálnom prostredí, následkom čoho sa rozšíril okruh tých, ktorí čo-to počuli o Koncepcii spoločenskej bezpečnosti, a narástol aj počet jej skutočných úprimných stúpencov.

Keď počet úprimných stúpencov KSB v spoločnosti narástol dostatočne, aby mohli vznikáť pravidelné kontakty a kolektívna činnosť, tak sa zistilo, že väčšina úprimných stúpencov KSB nie je schopná konať zladene s inými, rovnako úprimnými stúpenkami KSB, v rámci kolektívnej činnosti v duchu Koncepcie, hoci každý z nich ako jednotlivec je schopný pomerne efektívne odovzdať korektnú informáciu o Koncepcii iným ľuďom; ako jednotlivec je

Dokonca aj keď necháme typy videnia sveta stranou, tak efektívnosť tandemového princípu činnosti je podmienená tým, že v jeho dialógovej procedúre sa pri správnom vzťahu účastníkov k nej prekonávajú určité osobitosti „Ja-centrizmu“ (subjektivity) každého z nich, ktorý ich odsudzuje na chybnosť názorov.

Preto neschopnosť vstúpiť do tandemového režimu činnosti vo vzťahu k nejakej otázke, ktorá zaujíma oboch, je objektívnym indikátorom toho, že v psychike jedného alebo oboch sú prítomné nejaké neodhalené (a zároveň vôľou nepotláčané) algoritmy, typické pre „Ja-centrické“ videnie sveta a myslenie. Ľudstvo ako celok (*vdďaka dvojpohlavnosti svojho biologického druhu*) má tandemový princíp ako normálny spôsob riešenia rôznych problémov na základe rodinného života (*rodina je zrnko, z ktorého vyrastá spoločnosť*) geneticky prednastavený Zhora, no ľudia ho len zriedka používajú, a väčšina z nich dáva prednosť presadzovaniu svojej vlastnej pravdy (*priamo aj nepriamo*) miesto toho, aby si manželia navzájom pomohli prekonať v sebe „Ja-centrizmus“.

schopný vykonávať aj niečo iné v rámci Koncepcie. No akonáhle si vec vyžaduje kolektívnu, vnútorne zladenú činnosť čo len niekoľkých ľudí, tak po nejakom čase sa viac-menej úspešne začatá kolektívna činnosť rozpadáva v dôsledku konfliktov vznikajúcich medzi skutočne úprimnými (individuálne) stúpecami KSB.

Toto je objektívnym indikátorom toho, že algoritmika „Ja-centrizmu“ je stále aktívna na nevedomých úrovniach psychiky väčšiny z nich, a aktivita „Ja-centrickej“ algoritmiky prevyšuje *kritickú úroveň (vo vzťahu k stabilite toho druhu kolektívnej činnosti, ktorú si sami zvolili, a tá sa rozpadáva).*

Táto okolnosť nás núti preskúmať *algoritmiku „Ja-centrizmu“ ako takú.* Ako už bolo povedané v poznámke na začiatku tejto kapitoly, algoritmus je súvislá postupnosť činov, ktorých realizácia umožňuje dosiahnuť určitý cieľ. Algoritmom sa nazýva aj opis takejto postupnosti činov.

Algoritmus ako opis predstavuje súbor:

1. **informácií**, ktoré opisujú charakter transformácie vstupného toku informácie v každom bloku algoritmu;
2. mier (**kritérií**), ktoré riadia prenos tokov transformovanej informácie od každého bloku k ďalším.

Formálne navonok môžu byť algoritmy a ich fragmenty priradené k niektorému z nasledovných typov, resp. predstavovať ich kombináciu:

- Lineárne — v nich sa informácia prenáša postupne od bloku k bloku.
- Cyklické — v nich niekoľko blokov tvorí kruh, po ktorom sa prenáša informácia v procese jej transformácie.
- Rozvetvujúce sa — v nich posun informácie od jedného bloku k druhému nie je jednoznačne určený štruktúrou samotného algoritmu, ale závisí od výsledkov spracovania informácie.
- „Paralelizujúce sa“ (mnohovláknové) — v nich sa informácia z jedného bloku odovzdáva naraz niekoľkým blokom-potomkom procesu.

Všetky typy algoritmov, okrem lineárneho, si vyžadujú určité riadenie toku informácie pri jej odovzdávaní od bloku k bloku (*vstup a výstup z cyklu, výber bloku-potomka, nastavenie parametrov „paralelizácie“ procesu, atď.*). Riadenie informácie v algoritmoch pri jej prenose od bloku k bloku je založené na porovnávaní získaných výsledkov s určitým porovnávacím štandardom. Takýto štandard môže byť buď «vyrátaný» v samotnom algoritme, alebo to môže byť aj pevný atribút samotného algoritmu (konštanta*). Vo videní sveta trojjednoty matérie-informácie-miery je takýmto porovnávacím štandardom, ktorý riadi informačné toky v algoritme, jeden zo životných prejavov miery, t.j. je to kritérium.

Uvedenú definíciu algoritmu i všetko povedané o riadení informačných tokov v algoritmoch možno plne aplikovať aj na psychickú činnosť jednotlivcov a kolektívov (*na spoluúčasť jednotlivcov v egregoroch*); t.j. možno to aplikovať na algoritmiku psychiky všeobecne ako na súbor jednotlivých algoritmov, ktoré

tento súbor obsahuje, a v ktorom prebieha prenos riadenia od jedného konkrétneho algoritmu k ďalším. Pritom aj keď sa algoritmika psychiky môže v priebehu života meniť jak tematickým zložením svojich algoritmov, tak aj kvalitou svojich funkčne špecializovaných algoritmov, no vo vzťahu k rýchlosti toku udalostí (vstupnému toku informácií) je rýchlosť jej zmeny vo väčšine situácií takmer nulová.

Ako možno z tohto opisu pochopiť, tak v dvoch exemplároch toho istého *dostatočne rozvetveného algoritmu s určitým počtom cyklov spracovania informácie* sa bude rovnaký vstupný prúd informácie transformovať do rôznych výsledkov, ak v jednom exemplári zmeníme hodnotu mier (kritérií), pevne nastavených v algoritme (*ale nie vypočítaných v ňom*⁹), s ktorými sa porovnávajú priebežné výsledky spracovania informácie a kde na základe tohto porovnania sa informačný potok posúva na ďalšie spracovanie do ďalšieho bloku.

Vo vzťahu k psychike jednotlivca však problém spočíva v tom, že väčšia časť blokov-*(transformátorov prechádzajúcej informácie)* je skrytá v nevedomých úrovniach psychiky, v dôsledku čoho bdelé vedomie nedokáže uskutočniť ich revíziu, pokiaľ jedinec neovláda psychotechniky svojvoľného vstupu do tranzových stavov, v ktorých sa vedomiu pri určitých zručnostiach sprístupňujú aj tie informácie obsiahnuté v psychike, ktoré sú v jeho bežnom stave nedostupné.

Avšak v algoritmike psychiky každého človeka existuje jedna zložka, ktorá je spoločná aj pre vedomú, aj pre nevedomé úrovne psychiky a spája vedomé i nevedomé do uceleného systému spracovania informácií tým bezchybnejšie, čím menej je v ňom vzájomne sa vylučujúcich názorov na konkrétne otázky a ich súvislosti. Touto zložkou je mravnosť, ktorú (*hoci zriedka, ale predsa len*) nazývajú «mravné kritérium». Aj keď si človek počas činnosti nedokáže uvedomiť všetko zo svojej mravnosti, ako sme už hovorili skôr, napriek tomu môžu byť mravné kritériá vo vzťahu k rôznym činom a líniam správania vedomé identifikované, a to vo výsledku prehodnocovania svojho minulého správania a plánov do budúcnosti; človek to môže urobiť samostatne alebo s pomocou ostatných, ak sa vzdá predsudkov, že prijatie pomoci od druhého znamená vlastné poníženie (*ak sa dotýčny vzdá takéhoto názoru, tak dokonca aj skutočná vonkajšia snaha ho ponížiť sa zmení na objektívnu pomoc, ktorá mu pomôže prekonať nejaký jeho mravný defekt*).

Z informačného hľadiska predstavuje mravnosť jednotlivca súhrn popisov rôznych reálnych a potenciálnych životných situácií s hodnotením každej z nich: «dobré», «zle», «nepodstatné» alebo «neviem» alebo «závisí od sprievodných okolností».

⁹ Pre zmenu týchto kritérií treba prerobiť určité bloky algoritmu.

S týmto súborom popisov-kritérií sa porovnáva celá algoritmika psychiky počas spracovávanía informácie pri formovaní svojej línie správania v meniacich sa životných okolnostiach. Takže ak svojim identifikovaným mravným kritériám zmeníme hodnoty «dobre» — «zle» vo vzťahu k množine charakteristických situácií, s ktorými sú spojené, tak sa zmení aj charakter celej algoritmiky vedomej a nevedomých úrovní psychiky, v dôsledku zmeny množstva cieľov, ktoré sa človek snaží uskutočniť, a zmeny ciest a prostriedkov ich dosiahnutia, ktoré považuje za prípustné.

Pritom ak sú nové zmenené hodnoty mravných kritérií menej chybné vo vzťahu k Božiemu predurčeniu než tie minulé, tak aj „autopilot“ nevedomých úrovní psychiky bude vypracovávať lepšiu líniu správania, než tomu bolo v minulosti; ak sú naopak zadané chybnejšie hodnoty oproti tým starým, tak chyby „autopilota“ nevedomých úrovní psychiky budú ešte závažnejšie.

Po týchto všeobecných opisoch *algoritmiky ako takej* a vysvetlení ako súvisia s psychikou jednotlivca môžeme prejsť k analýze samotnej algoritmiky „Ja-centrizmu“. Mravné kritérium „Ja-centrizmu“, ovplyvňujúce celú jeho ďalšiu psychickú činnosť, spočíva v nasledovnom tvrdení:

Každý názor, ktorý sa nezhoduje s názorom, ako aj s osobnou skúsenosťou jednotlivca „Ja-centristu“, je viac-menej chybný alebo lživý; najbližšie k objektívnej pravde sa nachádza názor samotného jednotlivca, a tiež jeho osobná (aj neformalizovaná) skúsenosť.

Toto tvrdenie určuje celú algoritmiku nevedomých úrovní psychiky jednotlivca s „Ja-centrickým“ svetonázorom. A z neho vyplýva dôsledok: dokonca aj bezchybný čin vykonaný iným jednotlivcom sa hodnotí ako chybný; skúsenosti a zručnosti iného človeka pri riešení nejakých problémov, jeho ambície ich riešiť, — sú vyložene horšie než osobná skúsenosť, zručnosti a ambície „Ja-centrického“ jedinca (hoc aj nesplniteľné) na riešenie rovnakých problémov.

„Ja-centrické“ myslenie vo vzťahu k činom iného človeka, o ktorom podrobne nevie nič alebo len málo, a tiež vo vzťahu k jeho možným budúcim činom a ich výsledkom, vytvára kopolu dohadov, na základe ktorých sa v ňom podvedome formuje systém predstáv o druhom človeku ako o subjekte vyložene horšom, než v skutočnosti je (*samozrejme, len ak ten druhý človek nie je vnímaný ako vyložene bezchybná autorita, ktorú kritizovať nie je prípustné a ktorá v zaužívanej hierarchii osobných vzťahov «má vždy pravdu» v súlade s pravidlami a princípmi fungovania hierarchie osobných vzťahov, ktorými sa daný nositeľ „Ja-centrického“ videnia sveta riadi*¹⁰).

¹⁰ Ak osoba vyzdvihnutá do pozície bezchybnej autority, odmieta takúto (*jej ponúknutú*) pozíciu v hierarchii osobných vzťahov, potom tento systém nutne zlyháva. Odmietnutý „Ja-centrizmus“ (*u takejto „bezchybnej autority“*) býva hodnotený ako bezdôvodná zrada pána voči svojmu oddanému sluhovi, po čom si „Ja-centrista“ môže →→→

Vo vzťahu k budúcnosti „Ja-centristi“ takéto dohady zvyknú považovať za intuíciu, predtuchu. No ak psychika toho, voči komu sa sformoval systém dohadov o jeho budúcom správaní, nie je náležite chránená, tak sa tieto dohady stanú programom jeho reálneho správania v budúcnosti. Z negatívnych dôsledkov jeho správania bude potom obviňovaný práve on, navyše s dodatkom «ved' som to vravel (vravela), predpovedal (predpovedala)», hoci v skutočnosti je ten človek vinný iba v tom, že sa nedokázal ochrániť pred zlomyselnými dohadmi prameniáciami z predsudkov iných osôb s „Ja-centrickým“ myslením. Tieto predpojaté dohady, „pitvajúce“ hodnovernú informáciu o minulosti a budúcnosti do detailov, narastajú ako snehová guľa, a pod ťarchou ich chybnosti a vyloženej ľživosti sa rozpadáva kolektívna činnosť mnohých ľudí pracujúcich v duchu viac-menej širokej koncepcie, hoci každý z nich individuálne dokáže celkom dobre pracovať na jej cieľoch.

Avšak v živote sa uvedený východiskový mravný postulát algoritmiky „Ja-centrizmu“ neprezentuje pred vedomím jednotlivca v priamo ohlásenej podobe. Prezentuje sa pred jeho vedomím v množstve obalov: názorov a obrazov, spojených s každou z množiny jeho malých a veľkých životných otázok, a v týchto kamuflážnych obaloch sa východiskový postulát „Ja-centrického“ myslenia dá zďaleka nie vždy hneď rozpoznať.

A ak tieto názory, obrazy, symboly, činy niekto cudzí priamo a nahlas spojí s týmto základným mravným postulátom „Ja-centrizmu“, a vedomie daného „Ja-centristu“ nestihne prejavíť vôľu a včas povedať «Kuš!!!» svojim nevedomým úrovniam psychiky, tak algoritmus „Ja-centrického“ myslenia, ktorý stráži celú situáciu, zafunguje ešte raz a „presvedčivo“ vysvetlí vedomiu (*odstavenému od riadenia*), v čom, ako a prečo sa jeho oponent mýli, keď ho obviňuje z „Ja-centrizmu“ — čo je z jeho strany čisté ohováranie.

Ak algoritmus „Ja-centrického“ myslenia nevedomých úrovni psychiky nie je schopný sa presvedčivo (*podľa jeho hodnotení*) obhájiť, potom improvizuje: snaží sa preniesť pozornosť spolubesedníka na inú tému; obviní z „Ja-centrizmu“ svojho spolubesedníka; vychrlí naň prúd emócií hraničiaci až s hystériou; uvedie samotného „Ja-centristu“ do depresie alebo ho doženie k úrazu či chorobe s cieľom, aby ho ľutovali; zakáže sám sebe komunikáciu so zlomyselne ohovárajúcim „nepriateľom“; očierni „nepriateľa“ medzi spoločnými známymi, aby ho vytlačil z ich okruhu, atď.

Algoritmus „*Ja-centrického*“ myslenia pri obrane „*na život a na smrť*“ vedie svojho nositeľa iba k neprijemnostiam, preto ak sa stretne

bývalú autoritu zaradiť do kategórie „podvodníkov“ a očierňovať ju, hoci jej skutočná „vina“ spočíva v tom, že svojím videním sveta buď vôbec nie je nositeľkou „Ja-centrizmu“, a preto nepasuje do žiadnej hierarchie; alebo je nositeľkou „Ja-centrizmu“, ktorý však nezapadá do ponúkanej hierarchie, ale zapadá do inej hierarchie osobných vzťahov.

s obvineniami z „Ja-centrizmu“, tak je **životne dôležité** sa naučiť povedať „Kuš!!!“ svojim nevedomým úrovňam psychiky a **úprimne im zadať úlohu**:

Ukážte mi, v čom má môj spolubesedník PRAVDU, keď ma obviňuje z „Ja-centrizmu“.

Ak úlohu zadáme ináč: „V čom sa môj oponent mýli?“, tak pri takejto formulácii úlohy v tichosti predpokladáme, že od začiatku je pravda na našej strane, a *v tichej predpojatosti* vylučujeme možnosť vlastnej chyby alebo nejakých iných porúch v algoritmike psychickej činnosti. Formulácia úlohy „V čom sa môj oponent mýli?“ je alegorickým vyjadrením vlastného „Ja-centrizmu“, ktorý sa bráni — nie však otvorene, ale na základe zamlčaného, ktoré dopĺňa ohlásenú informáciu.

Zadať úlohu „V čom má môj spolubesedník pravdu?“ je jediná tvorivá reakcia na obvinenie z „Ja-centrizmu“. **Odmietnutie psychiky riešiť túto úlohu, o ktorom vedomie nemôže nevedieť, je nesporným prejavom „Ja-centrizmu“, možno aj zaťaženého posadnutosťou.** Schopnosť zadať svojim nevedomým úrovňam psychiky túto úlohu je základom pre vstup do tandemového princípu činnosti, ktorého osvojenie dokáže viditeľným spôsobom uľahčiť život.

Z Božej milosti je informácia objektívna, a ľudská psychika funguje tak, že dokonca aj „Ja centrizmom“ ťažko zasiahnutá algoritmika myslenia jednotlivca dokáže vypracovať pohľad na seba samého zo strany a dať si viac-menej detailnú odpoveď na túto otázku v jednom z dvoch variantov, alebo ich určitej kombinácii:

- Obviňujúci má pravdu **konkrétne** v tom a v tom, a ja by som mal u seba prehodnotiť tie a tie mravné postuláty.
- Obviňujúci je sám obeťou „Ja-centrického“ myslenia, a v jeho obvinení sa prejavili jeho chybné „Ja-centrické“ mravné postuláty **konkrétne** s takýmto a takýmto obsahom.

Nepodložené ospravedlňovanie samého seba a obviňovanie oponenta, neodhaľujúce algoritmiku psychickej činnosti, nie je žiadnou odpoveďou a je to prejav vlastného „Ja-centrizmu“, možno aj zaťaženého *posadnutosťou, ktorá blokuje algoritmiku myslenia.*

Odpoveď získanú v prvom priblížení (*sa k pravde*) môžeme spresniť v niekoľkých ďalších priblíženiach na základe rovnakého dialógu vedomia s nevedomými úrovňami psychiky.

No tento algoritmus očistenia vlastnej psychiky od „Ja-centrizmu“ funguje iba obmedzene u nositeľov ateistického svetonázoru. A je dokonca sebazničujúci pre tých, ktorým je milšie spomenúť čerta, než sa vedome obrátiť k Bohu o pomoc a žiť každý deň v zmysluplnom, a nie bezducho rituálnom modlitebnom dialógu priamo s Najvyšším Bohom, Stvoriteľom a Všetrdžiteľom.

Ten, kto sa vyhýba modlitbe pred začiatkom dialógu s nevedomými úrovňami svojej psychiky, má reálnu šancu, že bude vedený čertom¹¹, a nečistá sila ho zavedie...

Boh však dáva dôkazy svojej existencie Sám každému, kto sa k Nemu obracia. A odpovedá zmenou priebehu udalostí v súlade so zmyslom ľudských modlitieb tým zreteľnejšie, čím viac Mu človek odpovedá a dôveruje, keď sa Boh Sám obracia k človeku cez jeho svedomie a v jazyku životných znamení: cez druhých ľudí, cez pamätníky kultúry atď.

Ak nerátame zarytý satanizmus, tak najničivejšie (pre kolektívy) je práve odmietnutie tejto cesty a predloženie protinávrhu: berte ma takého (*takú*), aký (*aká*) som a znášajte všetko, čo sa vám nepáči, odstraňujte po mne následky mojej činnosti všetkými silami — veď aj ja znášam to, čo sa mi na vás nepáči. Pritom za týmto odmietnutím môže byť vedomý a odhodlaný postoj: v takom prípade svetonázorový „Ja-centrizmus“ prerástol do formy všedného parazitického egoizmu. Ako línia správania môže byť sformovaný aj „Ja-centrickým“ myslením na nevedomých úrovniach psychiky, pri paralyzovanej vôli a vedomí odstavenom od riadenia. No pre ostatných je to v oboch prípadoch rovnako nepríjemné a majú dočinenia so stále rovnakými výsledkami činnosti presvedčeného všedného egoistu alebo podvedomého „Ja-centristu“.

Ak sa jednotlivec vedome nezamýšľa (*vd'aka odstaveniu vedomia od riadenia, a tiež vd'aka vedomému principiálnemu postoju «byť egoistom»*) nad tým, že výsledky spracovania informácie jeho nevedomými úrovňami psychiky sú podmienené mravným štandardom „Ja-centrizmu“ (*keď sa výsledky spracovania informácie na nevedomých úrovniach psychiky ocitnú pred jeho vedomím*), tak dospieť s ním k spoločnému názoru na nejakú konkrétnu (*hoc len jednu*) otázku je veľmi problematické (*najmä ak robí poskoka svojim nevedomým úrovňam psychiky*). Ak je veľa otázok aj veľa ľudí, tak je prakticky nemožné aby všetci dospeli k jednote názorov a zachovali si pritom „Ja-centrické“ videnie sveta.

¹¹ Korán, súra 43: «35(36). A tomu, kto sa vyhýba pripomínať si Milosrdného, tomu pridáme Satana, ktorý sa stane jeho spoločníkom. 36(37). A on <čert> ho zvedie z cesty, zatiaľ čo človek si bude myslieť, že kráča po priamej ceste. 37(38) A keď sa potom dostaví k Nám, povie Satanovi: „Kiež by medzi mnou a tebou bola vzdialenosť ako medzi východom a západom! Aký odporný si bol spoločník!“»

V tejto súvislosti dodáme, že podľa nášho názoru v odmietaní Koránu ako zápisu Zvestovania Mohamedovi Zhora sa tiež prejavuje algoritmika „Ja-centrizmu“ bojujúceho o sebazáchovu a preto odmietajúceho koranické obvinenia z „Ja-centrizmu“.

Ale život spoločnosti si vyžaduje nie len dospieť k viac-menej jednotným názorom na množstvo otázok, ale vyžaduje si aj to, aby tieto názory v dostatočnej miere zodpovedali objektívnej pravde a adekvátne sa prejavovali v správaní množiny jednotlivcov aj vtedy, keď ako účastníci priebehu udalostí sami nemôžu chápať čo robia počas jazdy životom na „autopilote“ svojho podvedomia, vďaka dvojúrovňovej (*vedomie a podvedomie*) štruktúre psychiky každého z nich.

Podľa nášho chápania každý človek patrí k jednému z dvoch typov videnia sveta, na ktoré možno zúžiť celú škálu navonok rozdielnych pohľadov na svet: na mozaiku alebo kaleidoskop. Každý z typov videnia sveta charakterizuje vedomý alebo podvedomý vzťah jednotlivca k zmyslovým jednotkám, *ktoré dostáva v Rozlíšení*. Vedomie jednotlivca získava prístup k novej informácii len vo výsledku toho, že na základe svojej *mravnosti (úmerne jeho mravným kritériám a ochote ich zmeniť)* dostáva Zhora schopnosť Rozlíšenia (Korán, 8:29), vďaka čomu sa Objektívna realita zobrazuje pred jeho vedomím v podobe páru: «to» a «nie to». A takýmto spôsobom sa všetka informácia o svete uchováva v hĺbinách psychiky jednotlivca ako pamäť o pároch «to» a «nie to», ktoré dostáva cez Rozlíšenie počas celého svojho života. Postoj k zmyslovým jednotkám v týchto pároch môže byť dvojaký:

- pre jedných ľudí je normálne snažiť sa o to, aby všetky zmyslové jednotky, ktorými operuje ich psychika, boli medzi sebou **presne** poprepájané. Táto presnosť vzájomných prepojení môže byť jak jednoznačná (*raz a navždy*), tak aj množinová – štatisticky usporiadaná, z ktorej sa zakaždým vyberá jednoznačná presnosť prepojení, podmienená konkrétnymi okolnosťami reálneho života, fantáziou, plánmi;
- druhým ľuďom je vlastné sa vyhýbať tomu, aby sa v ich psychike budoval systém presných prepojení medzi zmyslovými jednotkami, ktoré im boli dané Zhora cez Rozlíšenie.

Prvý typ videnia sveta nazývame mozaikový. Ten druhý je dokonca ťažké nazvať videním sveta, pretože síce dokáže v sebe niesť mnohé fakty, pojmy atď., ale nenesie v sebe jedno — celistvý obraz Objektívnej reality, hoci fragmenty (*zmyslové jednotky*), z ktorých obraz sveta môže byť poskladaný, sú v ňom prítomné, často v hojnom počte a detailnosti. A zatiaľ čo prvý typ je podobný mozaikovej vitráži, tak druhý sa podobá kaleidoskopu, v ktorom sa presypajú rovnaké farebné sklíčka, z akých je poskladaná aj vitráž. Pri každom otrase „kaleidoskopu“ životnými okolnosťami alebo pri pridaní doň nových „sklíčok“ (*zmyslových jednotiek*) sa chaoticky premiešajú a vytvorí nový vzor, možno aj krásny a kúzelný, ale nemajúci nič spoločné s „mozaikovou vitrážou“, viac-menej detailne kopírujúcou obraz Sveta v psychike jednotlivca *s inou organizáciou a cieľovou orientáciou intelektu*.

Intelekt, um, rozum, to sú v súčasnom ruskom jazyku synonymá. Intelekt, to je tá zložka psychiky, ktorá zodpovedá *predovšetkým* za ozrejmienie života, základ čoho tvorí vytvorenie prepojení v celom súbore zmyslových jednotiek «to» a «nie to», ktoré jednotlivec dostal Zhora cez Rozlíšenie za celý život. Všetky ostatné úlohy dokáže intelekt riešiť tým úspešnejšie, čím lepšie vyriešil túto úlohu poskladania vlastného informačného modelu Sveta vo forme mozaiky zmyslových jednotiek «to» a «nie to» na celkovom informačnom pozadí.

Keďže kaleidoskopické videnie sveta neposkytuje celistvý obraz Všetkého, tak nie je ani vhodné na modelovanie a prognózovanie. A preto, aby bol dav v davo-, „elitárnej“ spoločnosti závislý od vládnucej „elity“, tak sa v systéme vzdelávania „pre všetkých“ cielene kultivuje kaleidoskopickosť videnia sveta.

Táto kaleidoskopickosť videnia sveta sa (*systémom vzdelávania „pre všetkých“ v davo-, „elitárnej“ spoločnosti*) neudržiava len v oblastiach s úzkou špecializáciou vzdelania, pretože žiadna odborná profesionálna činnosť nebude možná, ak sa zlikvidujú prepojenia medzi rôznymi fragmentmi znalostí a zručností, ktoré spolu vytvárajú profesionalitu. No za hranicami odbornej profesionálnej činnosti sa kaleidoskopickosť videnia sveta pestuje pomocou kultu „slobodomyselnosti – liberalizmu“ a práva jednotlivca odlišovať sa od druhých vo svojom „sebavyjadrení“. Reálne táto odlišnosť a svojráznosť individualít v spoločnosti predstavuje vo väčšine prípadov odlišnosť obrázku v jednom kaleidoskope od obrázku v druhom kaleidoskope, nie však svojráznosť stabilného videnia sveta, ktoré zabezpečuje rozvoj osoby smerom k Ľudskému režimu psychiky.

No skladanie zmyslových jednotiek do mozaikového obrazu Objektívnej reality vo vnútornom (duchovnom) svete jednotlivca je len jednou z mnohých úloh, ktoré obsluhuje algoritmika jeho psychiky, hoci ide naozaj o veľmi špecifickú úlohu, na úspešnom vyriešení ktorej závisí úspešné vyriešenie všetkých ostatných úloh. Ako sme to už hovorili skôr, tak z informačného hľadiska predstavuje mravnosť jednotlivca súhrn opisov určitých reálnych aj fiktívnych životných situácií (*časť z ktorých je objektívne nemožná*) spolu s hodnoteniami každej z nich «dobré», «zle», «nepodstatné», «neviem» alebo «závisí od sprievodných okolností». V celom tomto súhrne sa môžu nachádzať vzájomne sa vylučujúce definície; okrem toho algoritmika psychiky riadená nejakými prvotnými mravnými definíciami môže produkovať nejaké druhotné mravné kritériá, o ktoré sa v algoritme skladania obrazu sveta opiera funkcia riadenia transformácie informácií a vytvárania prepojení medzi zmyslovými jednotkami. Môže vzniknúť aj taká situácia, že v dôsledku neurčitosti a prehodnocovania mravných kritérií počas procesu, (*v dôsledku*) vzájomne sa vylučujúceho riadenia týmito kritériami v algoritme, sa bude algoritmus neustále rozpadávať, následkom čoho bude v obraze sveta prevládať kaleidoskopickosť a poskladanie mozaiky skrátka nebude možné práve kvôli konfliktnej mravnosti

(vrátane dvojakých mravných štandardov voči sebe a «svojim», a voči ostatným ľuďom) alebo kvôli mravnej neurčitosti jedinca v niektorých otázkach.

Táto analýza algoritmiky ukazuje, že „Ja-centrizmus“ a kaleidoskopickosť videnia sveta spolu súvisia a navzájom sa podmieňujú. „Ja-centrické“ videnie sveta zvykne budovať svoj myšlienkový strom (*strom vzájomných prepojení medzi pojmami*) od „Ja-centra“, nachádzajúceho sa v priestore zaplnenom materiálou, ktorá sa vplyvom ducha (*energie*) mení v čase. Inými slovami, v „Ja-centrickom“ videní sveta sú hranične zovšeobecňujúcimi kategóriami: *priestor* a *čas* ako prázdne úložiská matérie; *matéria (hmota)*, ktorá sa nachádza v prázdnych úložiskách priestoru a času; *energia* pretvárajúca materiu.

Objektívnosť informácie a kritérií (mier) sa v tomto videní sveta popiera: informácia (zmysel) a kritériá sú vždy subjektívne, v dôsledku čoho je Objektívna realita kvôli skrytej predpojatosti nepoznatel'ná.

V „Ja-centrickom“ videní sveta všetky udalosti prebiehajú vo vzájomnej spojitosti štyroch menovaných zložiek tvoriacich celý Vesmír. Pritom zmena okolností, s ktorými sa „Ja-centrum“ jednotlivca stotožní a chce v nich prebývať, vedie k tomu, že algoritmika budovania mozaikového obrazu sveta¹² nanovo zmení začiatok súradníc myšlienkového stromu, čím rozbúra nielen samotný algoritmus formovania mozaikového obrazu sveta, ale aj všetky ostatné algoritmy, do ktorých sa dostáva *informácia z myšlienkového stromu*. A takto v procese búrania vytváranej mozaiky stabilným „Ja-centrizmom“ vzniká neustále sa meniaci kaleidoskop názorov, obrazov, symbolov, inotajov, zamlčaní a mnohého ďalšieho, čo je prítomné v psychickej činnosti človeka.

Vo videní sveta trojjednoty sa myšlienkový strom buduje od Božieho obrazu, ktorý sa nachádza v duši každého človeka¹³, a prvotnými rozdielmi v Bohom stvorenom Vesmíre sú tri kategórie, spojené medzi sebou do trojjednoty: *matéria*, *informácia* (objektívny zmysel bytia), *miera*. Miera je vo vzťahu k matérii matricou (formou) jej možných stavov a prechodov z jedného stavu do druhého. Miera je vo vzťahu k informácii systémom kódovania tejto informácie.

Priestor a čas sú prejavom vzájomnej proporcionality rôznych fragmentov tvárneho Vesmíru, a keďže človek je časťou tohto tvárneho Vesmíru, tak je mu vlastné jak vnímanie priestoru a času, tak aj *vytváranie priestoru a času svojou činnosťou*. «Energia» a «matéria» sú v tomto videní sveta ekvivalentné v tom zmysle, že «matéria» — to je *matéria v stabilných stavoch (látka v pevnom, tekutom a plynnom stave, plazma, silové pole, fyzikálne vákuum)*, z ktorých každý je charakteristický svojou stabilnou vnútornou dynamikou; a «energia» —

¹² Má ju psychika každého človeka, avšak nie v každej psychike sa pretaví do mozaikového videnia sveta. Tým skôr, že nie každý sa nad ňou zamýšľa a nie každý ju vedome podporuje prestavbou svojich mravných kritérií.

¹³ Druhá vec je, nakoľko naše subjektívne predstavy o Bohu zodpovedajú realite.

to je tá istá matéria, ibaže v prechodných procesoch medzi stabilnými agregátnymi stavmi.

V tomto videní sveta trojjednoty «matérie-informácie-miery» si jednotlivec uvedomuje sám seba ako súčasť Objektívnej reality, a zmena okolností okolo neho nevedie k neustálej zmene začiatku súradníc, od ktorých si algoritmika jeho psychiky buduje myšlienkový strom mozaikového obrazu sveta. Takže vďaka tejto špecifickej vlastnosti videnia sveta trojjednoty sa myšlienkový strom pri zmene okolností nerozpadáva, a všetky ostatné procesy spracovania informácií, ktoré sa oň opierajú, prebiehajú stabilne.

Napriek tomu väčšina ľudí si v sebe nesie určité „Ja-centrické“ dedičstvo minulosti. Má to za následok to, že aj v čase, keď si jednotlivec vedome a cielene buduje vo svojej psychike Bohocentrické mozaikové videnie sveta trojjednoty «matérie-informácie-miery», tak jeho nevedomé úrovne psychiky (*keď sa obracajú k nejakej zapamätanej informácii*) nevyhnutne sklzávajú k algoritmike „Ja-centrického“ myslenia, čo má za následok buď neadekvátne výsledky činnosti jednotlivca, alebo neadekvátne hodnotenie týchto výsledkov zo strany jednotlivca, alebo jedno aj druhé¹⁴. Takže, aby sa človek vrátil k Bohocentrickému mozaikovému videniu sveta trojjednoty «matérie-

¹⁴ Príkladom takého sklzávania je správanie apoštola Petra po poslednej večeri:

«Vtedy im Ježiš povedal: Vy všetci sa tejto noci nado Mnou pohoršíte, lebo je napísané: Udriem pastiera, a ovce stáda sa rozprchnu; *ale po Mojom zmŕtvychvstaní vás predídem do Galilei (zvýraznený text je očividne dopísaný s cieľom podporiť doktrínu «smrti a vzkriesenia boha»)*. Peter mu však odvetil: Aj keby sa všetci nad Tebou pohoršili, ja sa nikdy nepohorším! Ježiš mu povedal: Pravdivo ti hovorím, že tejto noci, skôr než zakikiríka kohút, tri razy Ma zaprieš. Peter mu hovorí: Aj keby som mal s Tebou zomrieť, nezapriem Ťa. Podobne hovorili aj ostatní učeníci» (Matúš, 26:31-35).

Potom vo dvore domu veľkňaza, kde sa odohrával jeden z aktov súdu, sa udalosti rozvíjali nasledovne:

«Peter sedel vonku na dvore. A pristúpila k nemu jedna slúžka a povedala: Aj ty si bol s Ježišom Galilejským! Ale on to pred všetkými zaprel, povediac: Nevieam, o čom hovoríš. Keď vychádzal bránou, všimla si ho iná a povedala ostatným: Tento bol s Ježišom Nazírom. A on znovu zaprel s prísahou, že nepozná Toho Človeka! O malú chvíľu prišli tí, ktorí stáli okolo a povedali Petrovi: Veru, aj ty si jeden z nich, veď aj tvoje nárečie ťa prezrádza. Vtedy sa začal zaprisahávať a dušovať, že nepozná Toho Človeka. A hneď zakikiríkal kohút. Vtedy si Peter spomenul na Ježišove slová: Skôr než zakikiríka kohút, tri razy ma zaprieš. A vyšiel von a horko zaplakal» (Matúš, 26:69-75).

Peter nebol zbabelec ani zradca, čo dokázal celým svojím životom i smrťou na kríži (*približne v r. 65 v čase prenasledovania kresťanov Nerom*), no algoritmika nevedomých úrovní jeho psychiky bola Ježišovi dostupná a čítal z nej ako z knihy, a práve v tom období Petrovho života bola taká, že pri zmätenom vedomí, strate sebaovládania a paralyzovanej vôle sa Peter v danej situácii nemohol správať ináč.

informácie-miery», je nutné (*pamätajúc na funkčné poslanie mravných kritérií v algoritmike psychiky jednotlivca*) presne identifikovať nielen východiskové mravné kritérium „Ja-centrizmu“, ale aj východiskové mravné kritérium Bohocentrického mozaikového videnia sveta. A kvôli tomu je treba sa bližšie pozrieť na emočnú zložku ľudskej psychiky.

Videnie sveta skrz trojjednotu «matérie-informácie-miery» odкрýva úplne iný pohľad na *emócie, dobrú alebo zlú náladu*. A tento pohľad je skrátka nevyjadriteľný v tradíciách psychologických škôl jak Západu, tak aj védicko-znacharského Východu, pretože v ich videní sveta informácia v Živote nie je objektívna, ale subjektívna¹⁵, prípadne k nej nemajú vyjadrený konkrétny postoj.

Avšak vo videní sveta trojjednoty «matérie-informácie-miery» **je otázka emócií v ľudskom správaní nerozlučne spojená s dvomi ďalšími otázkami**, ktoré väčšina psychológov a psychiatrov skúma izolovane:

- po prvé, je to otázka vzájomného vzťahu vedomej a nevedomých zložiek jednotného procesu myslenia jedinca;
- po druhé, je to otázka objektívnej (*t.j. pravej, a nie iba deklarovanej, predstieranej*) mravnosti jedinca.

Vo videní sveta trojjednoty «matérie-informácie-miery» predstavujú «**emócie + pravá objektívna mravnosť + vedomá a nevedomé «zložky»¹⁶ procesu myslenia**» jednotný algoritmický komplex spracovávajúci objektívnu informáciu: jak tú, ktorá prichádza zo zmyslových orgánov (telesných aj *biopoľových/duchovných*), tak aj tú, ktorá sa uchováva v pamäti. A práve v tejto triáde «**emócie + mravnosť + vedomá a nevedomé «zložky» procesu myslenia**», predstavujúcej jednotný algoritmický komplex premeny informácie, sa vypracováva vnútorné i vonkajšie správanie každého jednotlivca.

Na to, aby sme «mali život, a mali ho v hojnosti»¹⁷, a nie iba «prežívali»¹⁸, prekonávajúc väčšinou nechcené zhody okolností, je potrebné zistiť funkčné poslanie jednotlivých komponentov tohto algoritmického komplexu, aby sme ho vedeli naladiť ako jeden celistvý systém na objektívne bezchybné spracovanie informácie.

Hoci už o tom bolo povedané veľa, no niektoré aspekty treba detailizovať. Začneme vedomím. Možnosti ľudského vedomia (*okrem stavov tranzu*) sú ohraničené nasledovnými ukazovateľmi: jednotlivec dokáže udržiavať vedomú

¹⁵ Ak je čitateľ toho názoru, že informácia v Objektívnej realite neexistuje, a existuje len subjektívna kategória s názvom „informácia“, ktorú si vytvorilo ľudstvo, potom tento čitateľ môže mať problém v chápaní ďalšieho textu knihy a nemusí s ním súhlasiť.

¹⁶ Ich «skladanie» riadi mravnosť.

¹⁷ «Prišiel som preto, aby mali život, a mali ho v hojnosti» (Ján, 10:10).

¹⁸ Cieľ najvyššieho významu v existencii jednotlivca, podľa názoru scientológov.

pozornosť a operovať súčasne so 7 až 9 rozdielnymi objektmi¹⁹ (*rozdielnymi informačnými prúdmi*); pritom dokáže rozlíšiť nie viac ako 15 zmyslových jednotiek za sekundu (*inými slovami, rýchlosť vedomia je 15 bitov/sek*).

Kým to prvé je viac-menej jasné, to druhé treba objasniť. Každý obrázok na filmovom páse predstavuje zmyslovú jednotku. Vedomie (*mimo stav tranzu*) pri rýchlosti premietania 16 obrázkov za sekundu a rýchlejšie vníma projekciu ako pohyb; pri rýchlosti premietania pod 16 obrázkov za sekundu, vedomie už nevníma projekciu ako pohyb, ale ako postupnosť rôznych statických stavov, ktorých nadväznosť zobrazuje rôzne fázy pohybu. V stave tranzu sa vedomie presúva do iných frekvenčných rozsahov a dokáže spomalene vnímať aj také rýchle procesy, ako je výbuch delostreleckého granátu, a nielen vyloviť z filmu povestný 25. záber alebo pripojený zvukový záznam posunutý do infrazvukového pásma (*prostriedky programovania podvedomého správania*).

Avšak nevedomé úrovne psychiky, chápané ako systém spracovania informácií, disponujú oveľa vyššou produktivitou a pracujú s oveľa širším rozsahom frekvencií, než sú možnosti vedomia mimo stavov tranzu. Ako ukázali výskumy, tak nevedomé úrovne psychiky pri sledovaní premietaného filmu dokážu poskladať aj tie fázy pohybu, ktoré sa nachádzajú v medzerách medzi obrázkami zachytenými na premietanom filme.

Pýtame sa: Je všetka informácia, ktorou disponujú nevedomé úrovne psychiky (obrazy, «melódie», atď.), pre jedinca zbytočná, alebo aj ona predstavuje informačné zabezpečenie jeho života, a preto je životne dôležitá?

— Životne dôležitá.

Pýtame sa: Sú vedomie a nevedomé úrovne — navzájom izolované systémy spracovania informácie, alebo sú to navzájom sa dopĺňajúce zložky tej istej psychiky ako celku, čo znamená že spolupracujú (*t.j. obojsmerne si vymieňajú informácie*)?

— Sú to zložky jednej psychiky ako celku, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a obojsmerne si vymieňajú informáciu.

Pýtame sa: ako dostať na vedomú úroveň v *tempe plynutia reálnych udalostí* všetku tú informáciu, ktorá je spracovávaná v nevedomých úrovniach psychiky, ak sú možnosti vedomia spracovávať informáciu obmedzené (*okrem stavov tranzu*) na vnímanie 7 až 9 rozdielných objektov súčasne, a 15 zmyslových jednotiek za sekundu; a v stave tranzu sú tiež obmedzené, no inými

¹⁹ Starozákonných prikázaní je 10, t.j. viac ako 9, viac ako 7, v dôsledku čoho sa vedomie väčšiny nedokáže sústrediť na všetky naraz. Ako uvádza jeden z talmudských traktátov, cez Noeho bolo ľudstvu po potope daných 7 prikázaní, t.j. vyložene toľko, na koľko sa vedomie väčšiny dokáže sústrediť naraz.

A to je len ďalší z príkladov ničivého účinku Biblie na psychiku jednotlivca. To isté sa týka aj 10-tich téz morálneho kódexu budovateľa komunizmu – dokumentu, ktorý predložil XXII. zjazd KSSZ ako mravno-etickú normu života spoločnosti.

charakteristikami, v dôsledku čoho sa pred vedomím nemôžu ukázať všetky tie obrazy a melódie, v ktorých prebieha spracovanie informácií na nevedomých úrovniach psychiky?

— Len v hranične skomprimovanej podobe, umožňujúcej uvedomiť si ju aspoň v určitých (*manažérsky dôležitých*) **hodnotiacich kategóriách** minulých udalostí a smerovania ich toku: «dobré», «zlé», «nepodstatné», «neviem». Takže na vedomú úroveň psychiky môže byť odoslané len akési zovšeobecňujúce hodnotenie situácie a smerovania jej zmien, ktoré nebude potláčať zvyšné informácie, ktorých spracovaním sa zaoberá vedomie v danom okamihu.

Pýtame sa: emočné pozadie (*nálada*), typické pre jednotlivca v **každom okamihu** jeho bdenia, je podmienené zapamätanými a priebežnými okolnosťami jeho života. Môžu byť emócie na vedomej úrovni chápané ako indikátory, vychádzajúce z nevedomých úrovní psychiky a vyjadrujúce hranične zovšeobecnené výsledky ich činnosti, nesúce funkciu manažérsky dôležitých hodnotiacich kategórií «dobré», «zlé», «neviem»?

— Emócie sú podmienené okolnosťami Života, a môžu byť pochopené práve ako manažérsky dôležité hodnotiace kategórie «dobré», «zlé», «neviem» minulého priebehu udalostí a ich smerovania, ktoré sú v ľudskej psychike odosielané na úroveň vedomia jej nevedomými úrovňami; *no rovnako tak aj nemusia byť pochopené v tomto zmysle — to je podmienené mravnosťou a vlastným videním sveta každého jednotlivca.*

Vo videní sveta skrze trojjednotu matérie-informácie-miery sú všetky emočné prejavy chápané práve takto: ako hranične zovšeobecňujúce — **výsledné ukazovatele** — nevedomých úrovní psychiky odoslané na úroveň vedomia, ktoré si väčšina jednotlivcov stotožňuje s jeho vlastným «Ja», v každom okamihu času. *A informácia nevedomých úrovní psychiky, odoslaná na úroveň vedomia v hranične skomprimovanej podobe — v podobe emócií, môže byť rozbalená, uvedomená, pochopená, ak to umožňuje osobná kultúra myslenia. No vyžaduje si to čas, počas ktorého by táto informácia mohla byť odovzdaná jeho vedomiu nie v podobe emócií, ale v inej dostupnej forme.*

Ak niekto nesúhlasí s takýmto vysvetlením predurčenia emócií, vynárajúcich sa vo vedomí v každom okamihu bdenia jednotlivca, tak nech skúsi vysvetliť ich predurčenie nejako ináč. No ako ukazuje stáročia trvajúca historická prax psychologických škôl Západu i védicko-znacharského Východu, tak všetky ostatné interpretácie emočného života jednotlivca sú ťažko pochopiteľné a zaváňajú *agnosticizmom*²⁰ — *učením o nepoznateľnosti Sveta a nezmyselnosti Života.*

²⁰ Špeciálne zdôrazňujeme pre tých, ktorí pokročili vo východnej mystike, jógach a praktike «rozšírenia poznania»: tu nie je reč o tom, ktoré z čakier sú zodpovedné za →→→

Tiež sa pýtame: Mýli sa Všedržiťel' alebo je Všedržiťel'nosť (t.j. neobmedzená všezahrňajúca moc Najvyššieho, rozprestierajúca sa všade v Objektívnej realite) neomylná vo všetkých svojich prejavoch, bez výnimky?

— Všedržiťel' sa nemýli, a Všedržiťel'nosť je neomylná vo všetkých jej prejavoch, bez výnimky.

Pýtame sa: Ak je Všedržiťel'nosť neomylná vo všetkých jej prejavoch, a jednotlivec nie je v konflikte s Všedržiťel'om, potom akú by mal mať náladu, aké emócie?

— Dobrú náladu — *radostný vnútorný pokoj a prianie pomáhať Svetu, plodiace otvorenosť duše Životu²¹*. Dobrá náladu ako emočné pozadie je normou pre človeka zotrúvajúceho v súlade s Bohom vo všetkých životných okolnostiach, a teda aj normou pre *nevratne ľudský režim psychiky*.

Pýtame sa: Ak takýto *radostný vnútorný pokoj, prianie pomáhať Svetu a otvorenosť duše* chýba, a miesto toho je prítomná emočná skleslosť, zlá náladu alebo „žiadna“, tak čo týmto nevedomé úrovne oznamujú vedomiu, ktoré si väčšina ľudí stotožňuje s vlastným «Ja»?

— Odpoveď je jednoduchá:

- V súčasnosti, minulosti alebo v plánoch jednotlivca do budúcnosti sa vyskytuje nejaký jeho konflikt s Všedržiťel'nosťou, ktorého plody pri ním zvolenej línii správania bude nevyhnutne zberať (ak ich už nezberá) a tie

emócie, a ktoré za rozumovo-intelektuálnu činnosť. Reč je o tom, ako sú *v celistvej algoritmike vytvárania línii správania na základe informácie dostupnej jednotlivcovi* navzájom prepojené: **emócie**, vedome neozrejmované v tempe priebehu udalostí, a (ich) *uvedomovaný význam/zmysel, plodený rozumovo-intelektuálnou činnosťou*. (*t.j. rozdiel medzi tým, čo sa nám emócie skutočne snažia povedať, a ako si ich človek v danej chvíli povrchno vysvetľuje rozumom. Málo kto v reálnom čase sleduje zmenu svojich emócií a snaží sa pochopiť ich skutočný význam-posolstvo-obsah. Väčšina si emócie vysvetľuje povrchno a reaguje na ne podľa svojich stereotypov*)

Na ktorých čakrách a ako konkrétne sú tieto zložky psychiky rozdelené — to už je rozhodnutie Najvyššieho keď tvoril človeka. A je to otázka materiálnych nosičov príslušných informačných komponentov.

No ako si naladiť algoritmický systém na objektívne bezchybné spracovanie informácií, to už bolo ponechané na každom jednotlivcovi. A je to otázka informačných modulov rôzneho predurčenia, ktoré nemenia svoju objektívnu kvalitu, nech by už boli zaznamenané na akomkoľvek materiálnom nosiči.

²¹ Uzavretosť duše v systéme osobnej psychologickéj ochrany (*osobnej informácie, energetiky a algoritmiky, vrátane egregoriálnych doplnkov*) je následkom nedôvery Bohu alebo prejavom podvedomého hodnotenia slabosti svojej psychiky (*osobnej nedovyvinutosti*) vo vzťahu k okolnostiam (*vrátane iných ľudí*), v ktorých sa človek ocitá.

budú nepríjemné. Avšak o čo konkrétne ide, v čom spočíva objektívny zmysel konfliktu, či vznikol výsledkom zámeru jednotlivca alebo v dôsledku jeho nevšímavosti — to bude potrebné zistiť, čo si vyžaduje vedome analytický prístup jednotlivca k Životu, k priebehu udalostí v ňom, k súhre rôznych okolností okolo jednotlivca i v ňom samom.

- alebo jednotlivec, ktorý navonok nie je v konflikte s Bohom, chápe niečo neadekvátne Objektívnej realite, alebo niečo nepochopil v prebiehajúcich udalostiach, a **v dôsledku neviery Bohu jeho nevedomé úrovne psychiky odosielaajú chybné hodnotenie situácie**, čo *v perspektíve pre daného jedinca tiež neveští nič dobrého, pretože v dôsledku tohto sa jeho správanie môže ocitnúť v konflikte so Zámerom*. O závislosti tohto chybného emočného hodnotenia od vlastností samotného jednotlivca budeme hovoriť o čosi nižšie.

Zlé emócie sú v oboch prípadoch prejavom «Ja-centrizmu», pokúšajúceho sa odmietnuť základné mravné kritérium Bohocentrického mozaikového videnia sveta:

Všedržiteľ je neomylný: všetko, čo sa deje, sa deje k lepšiemu; všetko, čo sa odohralo, sa odohralo tým najlepším možným spôsobom pri tej reálnej mravnosti (a z nej prameniatic zámeroch), ktorej nositeľmi sú všetci jednotlivci, súhrnne tvoriaci spoločnosť²²; Všedržiteľ je veľký a všemohúci, a Jeho milosrdenstvo bezhraničné.

Okrem toho:

Uvedené tvrdenie je „ladičkou“ pre psychiku: až keď uvedomenie si tohto faktu navodilo v psychike dobré emočné pozadie, dobrú náladu, radosť — až potom možno pristúpiť k dielu, zostávajúc pritom vnímavým k hlasu svedomia, a dielo bude dobré; v opačnom prípade bude algoritmika nevedomých úrovni psychiky znieť falošne ako rozladený klavír alebo gitara. A toto naladenie psychiky treba pravidelne obnovovať behom dňa.

Môže nasledovať námietka v tom zmysle, že u rôznych jednotlivcov jedny a tie isté udalosti, ocitnutie sa v tých istých okolnostiach, jedna a tá istá správa — vyvolávajú rôzne emočné prejavy, čo zdanlivo popiera práve povedané. No

²² Túto vetu treba vnímať ako celok a nevypúšťať z nej žiadne slová, pretože inak vznikne nezmysel. Pointou je, že situácia v spoločnosti, ľudstve je vždy priamo úmerná mravnosti tejto spoločnosti súhrnne. Čiže vzhľadom na morálku spoločnosti sa procesy dejú natoľko dobre, nakoľko to umožňuje súhrnná mravnosť spoločnosti – to je optimistický tvorivý variant myslenia a interpretácie. Existuje aj pesimistický, deštruktívny, ale touto cestou predpokladám, že nechceme ísť... – pozn. prekl.

nie je to tak: tu bola reč o emočných prejavoch jednotlivca, ktorý sa, hoc aj nie nezvratne, no predsa len nachádza v Ľudskom režime psychiky v určitom dlhšom časovom intervale, dostatočnom na to, aby sa sformovali jeho emócie a nálada. Okrem toho, každý jednotlivec má aj svoju osobnostnú predhistóriu, geneticky podmienenú informáciu, ktorá ovplyvňuje jeho emotívnosť vnímania rôznych udalostí.

No ak sa jednotlivec v skúmanom čase nenachádza v Ľudskom, ale nejakom inom režime psychiky, alebo je jeho psychika nestabilná a hemží sa, neustále meniac svoj režim, tak všetko bude celkom ináč.

Ide o to, že v Ľudskom režime psychiky sa zabezpečuje jednota emočného a významového režimu psychickej činnosti²³, pri ktorej jednotlivec „sám od seba“ — na vedomej aj nevedomých úrovniach psychiky — zotráva v riečisku Božieho Zámeru. Mimo Ľudský režim psychiky, ak aj možno hovoriť o nejakej jednote emočného a významového režimu psychickej činnosti, tak takáto „jednota“ — po prvé, neladí s Objektívnou realitou, a po druhé, vyskytuje sa v nej konflikt medzi vedomou a nevedomými úrovňami psychiky, a tiež vnútorné konflikty v samotnom nevedomí, spôsobené chybami mravnosti ako hierarchicky usporiadaného súboru určitých mravných kritérií (*čo v konečnom dôsledku vyvoláva účasť jednotlivca vo vnútorne konfliktnej kolektívnej psychike — kolektívnom nevedomí; ináč povedané, vyvoláva to pripájanie psychiky jednotlivca na nezlučiteľné, navzájom znepriatelené egregory*).

O jednote emočného a významového režimu psychickej činnosti mimo Ľudský režim psychiky možno hovoriť nanajvýš hypoteticky, pretože nesúlad „jednoty“ (*s Objektívnou realitou*) vyplýva z toho, že emočné prejavy a prejavy rozumovo-intelektuálnej činnosti si navzájom nezodpovedajú pri reakcii na jednu a tú istú *objektívnu informáciu, charakterizujúcu životné okolnosti alebo situáciu, v ktorej sa subjekt ocitol*.

Okrem toho rozhovory na tému, že rôzni jednotlivci majú v identických situáciách rôzne emočné prejavy, nemá zmysel viesť vo forme odtrhutej od konkrétneho jednotlivca a konkrétnej situácie: bol by to len jalový abstrakcionizmus, brániaci pochopeniu podstaty skúmaných javov v psychickej činnosti každého jednotlivca.

Avšak pri každom režime psychiky a na ľubovoľnom emočnom pozadí, na ktorom prebieha vedomá intelektuálno-rozumová činnosť, je jednotlivec schopný rozpoznať aké konkrétne udalosti u neho vyvolávajú emočný vzostup alebo emočný pokles, dobrú alebo zlú náladu; a po rozpoznaní týchto udalostí a svojho postoja k nim im dokáže dať aj mravné hodnotenie jak v „Ja-

²³ Toto je termín, ktorý definuje pojem vzájomného **súladu**: po prvé, **informácie v Objektívnej realite**, po druhé, **emočných prejavov** a, po tretie, **subjektívneho pochopenia Objektívnej reality** jedincom.

centrickom“, tak aj Bohocentrickom mozaikovom videní sveta, po čom si môže pre seba zvoliť mravné kritérium vhodnejšie do budúcnosti.

Takto sa alternatíva k „Ja-centrickej“ algoritmike psychiky (*vrátane jej vedomej a nevedomých úrovní*) neobmedzuje len na špecifická videnia sveta, ale nutne zahŕňa aj:

- Ľudský režim psychiky,
- mozaikové videnie sveta trojjednoty «matérie-informácie-miery»,
- dôveru Bohu, vyjadrenú v základnom mravnom kritériu algoritmiky Človeka:

Všedržiteľ je neomylný vo svojich činoch, je všemohúci a jeho milosrdenstvo je bezhraničné, a uvedomenie si tejto skutočnosti by malo v človeku vytvárať pozitívne emócie, dobrú náladu, ktorá bude predurčovať aj charakter a výsledky celej psychickej činnosti.

No výber jedného alebo druhého videnia sveta je podmienený mravne, a prechod od jedného k druhému je možný len aktom vôle vyjadrujúcej mravnú voľbu.

Preto kaleidoskopickosť videnia sveta je zreteľným prejavom chybnej mravnosti (*vrátane amorálnosti ako mravnej neurčitosti*) a mravného neporiadku v duši jednotlivca s „Ja-centrickým“ videním sveta, nech by už ako deklaroval svoje dobré úmysly. A oddanosť kaleidoskopickému videniu sveta je nepriamym vyjadrením ateizmu (*prinajlepšom*), dokonca aj keď úprimne a disciplinovane dodržiava rituály svojho náboženského kultu.

Ak nositeľ „Ja-centrického“ svetonázoru aj potrebuje „boha“, tak len takého, ktorý by ospravedlňoval jeho činy alebo ich nechával bez odplaty voči „Ja-centristovi“ jak v tomto živote, tak aj v posmrtnnej existencii. **Najdôslednejším vyjadrením takejto vierouky a jej uplatnenia v praxi spoločenského života je historicky reálne kresťanstvo, vrátane pravoslávia, ktoré učí, že Kristova smrť na kríži za hriechy ľudí a jeho následné vzkriesenie sú dostatočné na spásu duše každého veriaceho príslušníka cirkvi.** Boh, ktorý napomína, odpúšťa a trestá za zotrúvanie v hriechu, je v „Ja-centrizme“ vnímaný ako nepriateľský, slepý a hluchý prírodný živel a takého cirkev nepotrebuje. Nakoniec tak vzniká idealistický ateizmus, priamo ohlasujúci Božiu existenciu, zaväzujúci k plneniu rituálov, podporujúci vierouku, avšak takú, ktorá skutkami odvrhuje Boha tým silnejšie, čím neochvejnejšie sa jednotlivec riadi touto vieroukou. Materialistický ateizmus je lepší v tom, že je úprimnejší: priamo odmieta Božiu existenciu a umožňuje človeku osobne prevziať zodpovednosť za lepšie fungovanie tohto Sveta, alebo mu naopak umožňuje odhaliť vlastný satanizmus v presvedčení o svojej beztrestnosti.

Napriek tomu mnoho ľudí aj po oboznámení sa s uvedeným pohľadom na vec a priznaní, že ho údajne chápu, zvykne vystupovať proti mozaikovému videniu sveta, vrátane popierania aj jeho Bohocentrickosti: takto vyzerá jedna

z foriem sebaobrany „Ja-centrizmu“. Spočíva v obviňovaní z toho, že ak niekto trvá na správnosti mozaikového videnia sveta trojjednoty, tak sa tým snaží zmazať neopakovateľnú jedinečnosť jednotlivca. No takéto námietky „Ja-centrizmu“ sú v podstate len prejavom theomachizmu²⁴, ktorý je maskovaný prešpekulovaným mudrovaním a zamlčaniami.

V skutočnosti tu ide o posun pojmových hraníc v algoritmike „Ja-centrického“ myslenia:

1. Najprv TRVALÚ jedinečnosť „vitráže“, mozaikového obrazu sveta (*skutočne neopakovateľnú vďaka neopakovateľnosti a jedinečnosti každej osoby a jej životných skúseností*) „Ja-centrista“ stotožňuje s neopakovateľnosťou každej epizódy v neustálom PRESÝPANÍ SA „kaleidoskopu“.
2. Potom sa neopakovateľnosť epizódy v presýpaní „sklíčok“ svetonázorového „kaleidoskopu“ povýši na úroveň jediného a preto všeobecného druhu jedinečnosti a neopakovateľnosti.
3. A na záver sa ponuka vzdať sa kaleidoskopického videnia sveta a prejsť k mozaikovému videniu sveta hodnotí ako pokus spáchať ten najťažší zločin proti osobe: zmazať jej *trvalú a neopakovateľnú jedinečnosť* a zmeniť človeka na jedného z množstva rovnako naprogramovaných biorobotov, zbavených slobody voľby, tvorenia, vôle, atď.

V skutočnosti sa však práve v tomto algoritme „Ja-centrického“ zdôvodnenia svojej oddanosti ku kaleidoskopickému videniu sveta (*typickému pre „Ja-centrizmus“*) ničí neopakovateľná jedinečnosť osoby (*podmienená neopakovateľnosťou a jedinečnosťou mozaikového obrazu sveta*), sloboda voľby, sloboda tvorby, sloboda vôle, pretože z hľadiska nositeľa mozaikového svetonázoru sú všetky „kaleidoskopy“ nudne rovnaké, aj keď niektoré z nich obsahujú „sklíčka“, ktoré sa oplatí skopírovať a doplniť do „vitráže“ svojho mozaikového obrazu sveta.

A skôr, než ukončíme toto odbočenie od témy do oblasti psychológie, tak v súvislosti so *všetkým*, čo tu bolo povedané, si ešte pripomenieme dve definície:

- «Najlepší z vás sú tí, od ktorých druhí očakávajú dobro, a pred zlom ktorých sú v bezpečí».
- «Najhorší z vás sú tí, od ktorých druhí očakávajú dobro, a pred zlom ktorých nie sú v bezpečí» (*Z ponaučení Proroka Mohameda. Zapísané z vysielania „Rádia Rossija“*).

Podľa týchto poučení sa kolektívna činnosť úprimných stúpcov Konceptie (*pokiaľ pracujú osamote*) rozpadáva preto, leto títo stúpenci viac zodpovedajú druhej, a nie prvej definícii. Úmerne tomu, ako sa budú čoraz viac približovať k prvej definícii, bude aj kolektívna činnosť plynúť čoraz zladenejšie, ako to pred vyše storočím predpovedal F.I. Ťutčev:

²⁴ Podľa ktorého vraj Boh môže za všetko zlo na svete. – pozn. prekl.

*Z preplnenej Božím hnevom čaše
Krv sa leje cez okraj, a Západ tonie v nej.
No nehanbite sa, bratia naši! —
Svet Slovanov, zomkni sa tesnejšie...*

*«Jednota, — vyhlásil prorok našich dní,—
môže byť spájaná len železom a krvou»...
No my skúsime ju spájať láskou,
a potom uvidíme, čo je pevnejšie...*

V košiari Biblickej koncepcie sa to napriek precítenosti veršov F.I. Ťutčeva ukázalo byť nemožným. Avšak verše dostávajú nový zvuk v Koncepcii spoločenskej bezpečnosti, predurčenej k tomu, aby v spoločnosti vykorenila algoritmus „Ja-centrickeho“ myslenia «rozdeľuj a panuj», ktorý sa v predchádzajúcich koncepciách védickej (*znacharskej*) kultúry (*vrátane jej biblickej odrody*) cielene udržiaval a obnovoval jak otvorene, tak aj skryto.

Keďže všetci máme korene v minulosti a sme jej pokračovateľmi, tak vôbec nie je prekvapivé, že psychika väčšiny ľudí je viac či menej postihnutá týmto algoritmom. No každému je Zhora dané všetko potrebné na to, aby ho v sebe vykorenil, a tým že to urobí, pomôže ho vykoreniť v sebe aj iným. Vďaka tomu sa zmení svet.

15. – 28. februára 2000
Spresnenia: 16. júla 2010

2. L.N. Tolstoj: Prečo kresťanské národy, a najmä ruský, sa dnes nachádzajú v žalostnom stave¹

Ľudia spolu žijú v mieri a harmonicky spolupracujú len vtedy, keď sú zjednotený rovnakým svetonázorom: rovnako chápu cieľ aj poslanie svojej činnosti.

Tak je tomu v rodinách, tak je tomu v rôznych zoskupeniach ľudí, tak je tomu v politických stranách, tak je tomu v spoločenských vrstvách a tak je tomu aj v národoch zjednotených do štátov.

Ľudia jedného národa žijú spolu viac-menej v mieri a družne obhajujú svoje spoločné záujmy len dovtedy, kým zdieľajú ten istý svetonázor, ktorý si všetci osvojili a uznávajú ho. Spoločný svetonázor sa v národe zvykne odrážať v ustanovenom náboženstve.

Bolo tomu tak aj pohanskom staroveku, a platí to aj dnes: či už v pohanských alebo mohamedánskych národoch, no najzreteľnejšie to vidno v najstaršom národe Číny, ktorý dodnes žije mierumilovným a harmonickým životom. Platilo to aj u takzvaných kresťanských národov. Tieto národy boli vnútorne zjednotené tým náboženstvom, ktoré sa volalo kresťanské.

Toto náboženstvo predstavovalo veľmi nerozumné a vnútorne protirečivé spojenie tých najzákladnejších a večných právd o ľudskom živote s tými najprimitívnejšími požiadavkami pohanského života. No bez ohľadu na to, aké primitívne bolo toto spojenie, ono sa odievalo do slávnostnej formy a dlhý čas vyhovovalo mravným a rozumovým požiadavkám európskych národov.

Čím viac sa život posúval vpred a čím vyššia bola osveta národov, tým boli čoraz očividnejšie vnútorné rozpory obsiahnuté v tomto náboženstve, jeho neopodstatnenosť, neschopnosť a zbytočnosť. Tak to pokračovalo celé storočia a v súčasnosti to dospelo až do toho, že to náboženstvo sa udržuje len zotrvačnosťou, nikto ho už neuznáva a neplní svoje hlavné náboženské poslanie: zjednocovanie ľudí v jednom svetonázore, jednom spoločnom chápaní zmyslu života.

Kedysi sa toto náboženské učenie rozpadávalo na rôzne sekty, a tieto sekty horlivo obhajovali každá svoje chápanie, teraz sa už nedeje ani to. Ak aj existujú rôzne sekty medzi rôznymi milovníkmi sporov, nikto sa už seriózne o tieto sekty nezaujíma. Celá národná masa — jak tí najvzdelanejší, tak aj tí najnevzdelanejší pracujúci už neveria nielen tomuto kresťanskému náboženstvu, ktoré kedysi hýbalo celé masy, ale už neveria žiadnemu náboženstvu a sú presvedčení, že samotný pojem „náboženstvo“ je niečo zaostalé a nepotrebné. Vzdelaní ľudia veria vo vedu, socializmus, anarchizmus, pokrok. Nevzdelaní ľudia veria v obrady, cirkevnú službu, nedeľný odpočinok, no je to pre nich len tradícia,

¹ Podľa publikácie v časopise „Slovo“, č. 9, 1991, str. 6-10.

slušnosť; avšak reálnej viery, ktorá by spájala ľudí a hýbala nimi, tu vôbec niet, prípadne nachádzame len jej zvyšky.

Oslabenie viery, jej zámena či skôr zatemnenie poverčivými zvykmi a² pre masy aj racionalistický výklad základov viery najvyššími vzdelanými triedami prebieha všade: aj v brahmanizme, aj v konfuciánstve, aj v budhizme, aj v mohamedánstve, no nikde nevidno to úplné oslobodenie národov od náboženstva, aké sa udialo a neobyčajne rýchlo sa deje v kresťanstve.

Zatemňovanie základov viery poverčivými výkladmi a zvykmi, je jav, ktorý vidíme vo všetkých náboženstvách. Spoločné príčiny zatemňovania základov viery spočívajú, po prvé, najmä v tom, že práve nechápajúci ľudia si vždy žiadajú výklad učenia a svojimi vlastnými výkladmi ho potom deformujú a oslabujú; po druhé, väčšina ľudí hľadá viditeľné formy prejavu učenia, a duchovný zmysel učenia prevádza na materiálny; po tretie, kňazské deformácie náboženských základov učenia (*týka sa všetkých náboženstiev*) kvôli zabezpečeniu výhod pre kňazov³ a vládnuce triedy.

Všetky náboženské učenia majú tieto tri príčiny deformujúce ich náboženstvá spoločné, čiastočne zdeformovali učenie brahmanizmu, budhizmu, taoizmu, konfuciánstva, židovstva, mohamedánstva; tieto príčiny však nezničili vieru v tieto učenia. A národy Ázie bez ohľadu na deformácie, ktorým podľahli tieto učenia, im naďalej veria a takto zjednotené obhajujú svoju nezávislosť. A jedine tzv. kresťanské náboženstvo stratilo všetky svoje povinnosti voči národom, ktoré ho vyznávajú, a prestalo byť náboženstvom. Čím to je? Aké zvláštne príčiny spôsobili tento čudný jav?

Príčina spočíva v tom, že takzvané cirkevno-kresťanské učenie nie je originálom, ktorý by vznikol na základe kázania jedného veľkého učiteľa ako budhizmus, konfuciánstvo, taoizmus, ale je to len falzifikát pravého učenia veľkého učiteľa, ktorý nemá s pravým učením takmer nič spoločného, okrem názvu zakladateľa a niektorých nijako nesúvisiacich téz, prevzatých z pôvodného učenia.

Viem, že to, čo sa chystám teraz povedať — konkrétne to, že tá cirkevná viera, ktorú už stáročia vyznávajú milióny ľudí pod názvom kresťanstvo, nie je nič iné než veľmi primitívna židovská sekta, ktorá nemá nič spoločné s pravým kresťanstvom — sa bude zdať ľuďom, slovne vyznávajúcim učenie tejto sekty, nielenže nepravdepodobné, ale dokonca vrcholom strašného rúhania.

Ale ja to nemôžem nepovedať. Nemôžem to nepovedať preto, lebo kvôli tomu, aby ľudia mohli využívať veľké dobro, ktoré nám poskytuje pravdivé kresťanské učenie, sa musíme predovšetkým oslobodiť od tohto útržkovitého,

² V článku buď chýba spojka „a“, alebo nejaké slovo z originálneho textu.

³ L.N. Tolstoj použil slovo „žrec“ (v preklade „kňaz“, no v bežnej reči sa používajú iné výrazy pre duchovných), čo poukazuje na to, že nerozlišoval žrecov, vykonávajúcich životarečenie podľa svojho svedomia v duchu Božieho Zámeru, od služobníkov rituálu sociálnej mágie, ktorí sa týmto kultom živia.

lživého, a hlavne hlboko amorálneho učenia, ktoré pred nami skrylo to pravé kresťanské učenie. Toto učenie, ktoré pred nami skrylo učenie Krista, je tým Pavlovým učeníom, opísaným v jeho posolstvách a vloženým do základov cirkevnej náuky. Táto náuka nielenže nie je učeníom Krista, ale je náukou, ktorá je s ním v priamom protiklade

Treba si len pozorne prečítať evanjeliá, a nevenovať /v nich/⁴ prílišnú pozornosť všetkému tomu, čo nesie pečať poverčivých vsuviiek doplnených tvorcami písíem (*ako napríklad zázrak v Káne Galilejskej, kriesenie mŕtvych, zázračné uzdravenia, vyhánanie besov⁵ a zmŕtvychvstanie samotného Krista*), ale všímať si to, čo je jednoduché, jasné, pochopiteľné a vnútorne spojené jednou a tou istou myšlienkou, — a potom si prečítať aspoň posolstvá apoštola Pavla (*považované za tie najlepšie*), aby bol vidieť ten hlboký nesúlady, ktorý ani nemôže nebyť medzi celosvetovým večným učeníom jednoduchého svätého človeka Ježiša a praktickým, dočasným, lokálnym, nejasným, pomotaným, povýšeneckým a podriaďujúcim sa existujúcemu zlu učeníom farizeja Pavla.

Tak, ako podstata Kristovho učenia (*tak, ako všetko skutočne veľké*) je jednoduchá, jasná, všetkým dostupná a možno ju vyjadriť stručne: človek je Božím synom, — tak podstata Pavlovho učenia je umelá, temná a absolútne nepochopiteľná pre každého človeka, ktorý nie je zhypnotizovaný.

Podstata Kristovho učenia spočíva v tom, že pravým blahom človeka je plnenie otcovej vôle. A otcovou vôľou je zjednocovanie ľudí. A preto aj odmena za plnenie otcovej vôle je jej samotné plnenie, zjednotenie s otcom. Terajšou odmenou je uvedomovanie si jednoty s vôľou otca. Toto vedomie dáva najvyššiu radosť a slobodu. Dosiahnuť sa to dá len pozdvihnutím svojho ducha, prenesením života do života duchovného.

Podstata Pavlovho učenia je v tom, že Kristova smrť a jeho zmŕtvychvstanie zachraňuje ľudí pred hriechmi a krutými trestami, ktoré Boh predurčil terajším ľuďom za hriechy ich prarodičov.

Tak, ako základom Kristovho učenia je to, že hlavnou a jedinou povinnosťou človeka je plnenie Božej vôle, t.j. lásky k ľuďom, — tak jediným základom Pavlovho učenia je to, že jedinou povinnosťou človeka je viera v to, že Kristus svojou smrťou a zmŕtvychvstaním vykúpil a vykupuje hriechy ľudí.

Tak, ako podľa Kristovho učenia je odmenou pre každého človeka za pozdvihnutie svojho života do duchovnej podstaty radosná sloboda uvedomovania si svojho spojenia s Bohom, — tak podľa Pavlovho učenia sa odmena za dobrý život nenachádza tu, ale v budúcnosti, v posmrtnom stave.

⁴ Tu i ďalej v uvádzanom článku sú v /šikmých zátvorkách/ uvedené vysvetlenia ku kontextu, ktoré v originálnom texte chýbajú.

⁵ Zďaleka nie všetko sú len povery. Mnohé u Pavla a tiež na iných miestach Nového zákona je opisom zjavenia Božieho Kráľovstva na Zemi. Uvedené v tomto odseku predstavuje jedno zo svedectiev určitej neviery L.N. Tolstého v Božie Kráľovstvo na Zemi, a teda vyjadrením vnútornej protirečivosti jeho viery.

Podľa Pavlovho učenia treba žiť dobrým životom hlavne kvôli tomu, aby sme sa za odmenu dostali „tam“. So svojou typickou nelogickosťou v snahe dokázať, že blaženosť budúceho života musí existovať, hovorí: «Ak nevedieme hýrivý život a vzdávame sa pôžitku páchať na zemi podlosti, a odmena v budúcom živote neexistuje, potom budeme za hlupákov»⁶.

Áno, základom Kristovho učenia je pravda, zmysel života. Základom Pavlovho učenia je kalkul a fantázia.

Z takýchto rôznych základov prirodzene vyplývajú ešte rozdielnejšie závery.

Tam, kde Kristus hovorí, že ľudia by nemali očakávať budúce odmeny a tresty, ale mali by (*ako robotníci u pána*) pochopiť svoje poslanie a plniť ho, — je celé Pavlovo učenie založené na strachu z trestu a na prisľúbenej odmene, nanebovzatí alebo na tom najnemravnejšom postuláte, že ak veríš, tak sa zbavíš hriechov, si bezhriešny.

Tam, kde sa v evanjeliu ohlasuje rovnosť všetkých ľudí a hovorí sa o tom, že čo je veľké pred ľuďmi, to je hanebné pred Bohom, — tam Pavol učí podriaďovať sa vrchnosti, lebo tá pochádza od Boha, takže kto odporuje vrchnosti, ten odporuje Božím predpisom.

Tam, kde Kristus učí, že človek musí stále odpúšťať, — tam Pavol zosiela kliatbu na tých, ktorí nerobia to, čo on káže, a radí nakrmiť a napojiť hladného nepriateľa s tým, aby týmto skutkom nasypal na nepriateľovu hlavu horúce uhličky, a prosí Boha, aby kvôli nejakým osobným účtom potrestal kováča Alexandra.

Evanjelium hovorí, že všetci ľudia sú si rovní. Pavol pozná otrokov a prikazuje im podriaďovať sa svojim pánom. Kristus vraví: «Neprisahaj vôbec. Cisárovi dávaj len to, čo je cisárovo. A to, čo patrí Bohu (tvoja duša), to nedávaj nikomu». Pavol hovorí: «Každá duša nech sa podriaďuje vrchnostiam. Lebo niet vrchnosti, iba ak od Boha; a tie, čo sú, sú zriadené Bohom. Kto sa teda protiví vrchnosti, Božiemu zriadeniu sa protiví; a tí, čo sa protivia, priťahujú si súd» (Rimanom, 13:1, 2).

Kristus vraví: «Všetci, čo sa chytajú meča, mečom zahynú». Pavol vraví: «Vrchnosť je Božou služobníčkou pre tvoje dobro. Ale ak robíš zle, boj sa! Lebo nie nadarmo nosí meč; je Božou služobníčkou, vykonávatelkou hnevu nad tým, kto robí zle» (Rimanom 13:4).

Pavol vraví: «Aj preto platíte dane, lebo sú to Boží služobníci a venujú sa práve tomuto účelu. Dávajte každému, čo ste povinní: komu daň, tomu daň; komu obrok, tomu obrok; komu bázeň, tomu bázeň; komu česť, tomu česť» (Rimanom 13:6, 7).

⁶ Toto nie je Pavlov citát, ale Tolstého interpretácia chápania Pavlovej vierouky, v mnohom sformovaná na vlastnej mravne podmienenej nevraživosti voči Pavlovi, ktorý sa sám stal obeťou okolností a nástrojom zákulisných síl v dôsledku svojich náboženských predstáv, tiež podmienených jeho mravnými kritériami.

No nielen tieto protikladné učenia Krista a Pavla poukazujú na nezlučiteľnosť veľkého svetového učenia (*objasňujúceho to, čo vypovedali všetci najväčší mudrci Grécka, Ríma i Východu*) s plytkou, sektárskou, prchkou kázňou nekultúrneho, sebaistého, trochu márnomyseľného, chvastúnskeho a prefikaného žida. Túto nezlučiteľnosť musí vidieť každý človek, ktorý si osvojil podstatu veľkého kresťanského učenia.

A medzitým celý rad náhodných príčin spôsobil to, že toto ničotné a lživé učenie zabralo miesto veľkému, večnému a pravdivému Kristovmu učeniu, a dokonca na mnoho storočí ho skrylo pred vedomím väčšiny ľudí.

Pravda, v každej dobe existovali v kresťanských národoch ľudia, ktorí chápali kresťanské učenie v jeho pravdivom význame, ale boli to len výnimky. Väčšina takzvaných kresťanov, najmä potom, čo cirkevná vrchnosť Pavlove písma (*dokonca aj jeho rady priateľom, aby pili víno na napravenie žalúdka*) vyhlásila za nesporné dielo Svätého Ducha, — väčšina verila tomu, že práve toto nemravné a popletené učenie (*ktoré práve preto plodilo rôzne voľné výklady*) je skutočným učením samotného Boha-Krista.

Existovalo mnoho rôznych príčin takéhoto poblúdenia.

Prvá bola tá, že Pavol, tak ako všetci samolúbi a ctibažní kazatelia lži, sa stresoval, behal z miesta na miesto, verboval učeníkov, nešťítia sa žiadnych prostriedkov, aby ich len získal; avšak ľudia, ktorí pochopili pravdivé učenie, tak tí ho žili a neponáhľali sa ho hneď hlásať⁷.

⁷ Tu sa Lev Nikolajevič mýli: druhí apoštoli nemohli Pavlovi nič namietnuť, pretože najprv by museli označiť Izaiášovo proroctvo za lživé a uznať pravdivosť Šalamúnovho proroctva. To by si však od nich vyžadovalo inú vieru Bohu, iné náboženstvo. No keďže sa apoštoli s Kristom v Getsemanskej záhrade nepomodlili, tak sa ani nemohli vymedzovať voči Pavlovi, pretože verili (*menej horlivo ako Pavol*) tej istej doktríne Deuteronomium-Izaiáš.

Fakt, že Lev Nikolajevič obišiel otázku o Getsemanskej modlitbe Krista a neúčasti na nej apoštolov, je jedným z príznakov toho, že sa nedokázal celkom vymaniť spod konceptuálnej moci Biblie, a tá mu bránila veriť Bohu podľa vlastného svedomia, o čo sa úprimne snažil, ako to možno pochopiť z jeho diel a z jeho života.

Biblicky „pravoslávni“ sa chvastajú, že ani jeden z optinských starcov nevyšiel k Lvovi Nikolajevičovi, keď sa ten chcel s nimi porozprávať, kvôli čomu aj prišiel do Optinskej pustovne (*Kláštor pod Kozel'skom v Kalužskej oblasti*), a samotný Lev Nikolajevič nenašiel silu, aby vstal a vošiel do kláštora: Zázrak!!! Zázrak!!!

Tento „zázrak“ je jedným zo znakov antikresťanstva «rosSionského» biblického „pravoslávia“ a bratstva v optinskom kláštore: Nový zákon nám ukazuje, že Kristus nikdy neodmietal nikoho z tých, ktorí sa s ním chceli stretnúť, a pomohol mu vyriešiť svoje pochybnosti vo viere. Mohamedovi, keď sa raz odmietol stretnúť s jedným slepým, bola priamo Zhora vysvetlená neprípustnosť takéhoto správania u človeka, ktorému bola Zhora darovaná pravda:

«1. Zachmúril sa a odvrátil sa, 2. pretože k nemu prišiel slepec. 3. Čo ty vieš, možno sa očistí 4. alebo sa od teba poučí a toto poučenie mu prospeje. 5. Ak ide
→→→

Druhá príčina spočívala v tom, že apoštolské listy hlásajúce v mene Ježiša Krista Pavlovo učenie, boli známe ešte pred samotným evanjeliom (*bolo to v 50. rokoch po narodení Krista. Evanjeliá sa objavili až neskôr*)⁸.

Tretia príčina bola v tom, že Pavlovo primitívne poverčivé učenie malo bližšie k primitívnemu davu, ktorý ochotne prijal novú poveru, ktorou len zamenil starú.

Štvrtou príčinou bol fakt, že toto učenie (*nech už bolo akokoľvek lživé voči tým základom, ktoré deformovalo*), súc predsa len rozumnejšie než primitívne pohanstvo vyznávané národmi, nenarušovalo pohanské formy života, a tak ako pohanstvo, tiež dopúšťalo a ospravedlňovalo násilie, popravy, otroctvo. Zatiaľ čo pravdivé Kristovo učenie svojim odmietaním akéhokoľvek násilia, popráv, vojen, otroctva, bohatstva — už od základu likvidovalo celú štruktúru pohanského života⁹.

Podstata veci bola nasledovná:

V Galilei a Judsku sa objavil veľký mudrc, učiteľ života, Ježiš, prezývaný Kristus. Jeho učenie sa skladalo z tých večných právd o ľudskom živote, ktoré všetci ľudia hmlisto tušili a ktoré boli už viac-menej zrozumiteľne vyjadrené všetkými veľkými učiteľmi ľudstva: brahmanskými mudrcmi, Konfuciom, Laom-c¹⁰, Budhom. Tieto pravdy boli prijímané jednoduchými ľuďmi okolo Krista a časovo boli viac-menej zladené s židovskými náboženskými predstavami tej doby, z ktorých hlavnou bolo očakávanie príchodu mesiáša.

o bohatého, 6. tomu venuješ pozornosť, 7. hoci nie si zodpovedný za to, ak sa neočistí. 8. A ten, kto prichádza k tebe s horlivosťou 9. a bázňou, 10. toho si nevšímaš» (Korán, súra 80 „Zachmúril sa“).

V tom, že Leva Nikolajeviča neprijali v Optinej pustovni, sa na jednej strane prejavila ochrana zo strany biblického egegoru pred neprijateľným spolubesedníkom pre samotných starcov, s ktorým by v besede nemuseli obstať; a z druhej strany, to, že človek hľadajúci pravdu sa nedokázal zdvihnúť z lavičky, aby vošiel do kláštora, bolo Božím znamením, jazyčeským znamením: pravdu treba hľadať nie v poučeníach kláštorných pustovníkov, ale v Jazyku Života a v hĺbinách svojej duše, lebo «Kráľovstvo Božie je vo vás».

⁸ Aj tak je to zvláštne. V minulých kapitolách sa písalo, aký bol pergamen drahý, že si ho dovolili len bohatí, a preto sa učenie šírilo takmer výlučne ústnou cestou. A tu sa vzbudzuje dojem, že Pavol posielal cirkevným komunitám listy na kozom pergamene, veľmi drahom, miesto toho, aby cestoval po cirkvách a hovoril s nimi priamo. – pozn. prekl.

⁹ Táto veta ukazuje, že L.N. Tolstoj nedokázal v sebe prekonať cirkvou prekrútené predstavy o pohanstve. Život preňho (*tak ako pre mnohých*) nebol posvätným jazykom, ktorým sa Boh-jazyčník (pohan) rozpráva s každým, a ktorému môže každý rozumieť, ak si to bude želať. Pre L.N. Tolstého bolo pohanstvo (jazyčestvo) slovom označujúcim lživé náboženské predstavy a pomýlený spôsob života.

¹⁰ Lao-c, zakladateľ taoizmu (4. – 3. storočie pred n.l.).

Objavenie sa Krista s jeho učením, ktoré zmenilo celú štruktúru dovtedajšieho života, prijali niektorí ako splnenie proroctva o Mesiášovi. Je veľmi pravdepodobné, že aj sám Kristus viac-menej prispôboval svoje večné, celosvetové učenie k náhodným, dočasným náboženským formám toho národa, v ktorom ho hlásal. No nech už to bolo akokoľvek, Kristovo učenie pritiahlo učeníkov, prebudilo národ a jeho neustále rozrastanie začalo židovskej vrchnosti prekážať do takej miery, že Krista popravili¹¹ a po jeho smrti prenasledovali, mučili a popravovali aj jeho nasledovníkov (*Štefana a ďalších*). Popravu, ako tomu býva vždy, len umocňovali vieru nasledovníkov.

Vytrvalosť a presvedčenosť týchto nasledovníkov, pravdepodobne, na seba pritiahli pozornosť a ohromili jedného z farizejov-prenasledovateľov menom Šavol. A tento Šavol, ktorý neskôr dostal meno Pavol, bol človek veľmi ctibažný, ľahkomyselný, no horlivý a prefikáný. Odrazu sa z nejakého vnútorného dôvodu (*o ktorom sa môžeme len dohadovať*) rozhodol, že namiesto svojej doterajšej činnosti namierenej proti Ježišovým učeníkom využije silu tohto presvedčenia, s ktorou sa stretol u Kristových nasledovníkov, a stane sa zakladateľom novej náboženskej sekty, do základov ktorej následne vložil tie veľmi nejasné a neurčité predstavy, ktoré mal o Kristovom učení: všetky tie s ním zrastene židovské farizejské tradície, a hlavne svoje výmysly o účinku viery, ktorá má zachraňovať a ospravedlňovať ľudí od hriechu¹².

Od tých čias, od 50-tych rokov po Kristovej smrti, sa začalo intenzívnejšie hlásanie tohto lživého kresťanstva, a za tých 5-6 rokov boli napísané prvé (*neskôr uznané ako sväté*) pseudokresťanské písma, práve apoštolské listy. Listy ako prvé definovali pre masu absolútne nesprávny význam kresťanstva. Keď sa ustanovilo u väčšiny veriacich práve toto lživé chápanie kresťanstva, začali sa objavovať aj evanjeliá, ktoré (najmä Matúšovo) neboli originálnymi dielami jednej osoby, ale kombináciou mnohých opisov o živote a učení Krista. Najprv sa objavilo /evanjelium/ Marka, potom Matúša, potom Lukáša, a nakoniec Jána.

Žiadne z týchto evanjelií nepredstavuje originálne dielo, ale všetky sú pospájané z rôznych písem. Tak napríklad evanjelium Matúša má vo svojom

¹¹ L.N. Tolstoj tu jasne vyjadril svoj súhlas s Izaiášovým „proroctvom“ a nepozornosť k opisu udalostí v Getsemanskej záhrade. Vidno hľadanie cesty k Bohu a viery, no aj nezískanie viery priamo Bohu podľa vlastného svedomia, nezatemnenej tradíciami nepravdovernej biblickej kultúry.

¹² Ak sa začítame do textu Nového zákona, tak môžeme uvidieť, že Pavol sa v skutočnosti zmieta medzi dvomi vierami: vierou v spasenie sebaobetovaním Krista a vierou v spasenie činmi pravdivého života v duchu Božieho Zámeru, ktoré sa pokúšal zliať dohromady. Podľa nášho názoru Lev Nikolajevič Tolstoj hodnotil Pavla ako pokryteckého farizeja, herca, vedome plniaceho špeciálne úlohy veľrady, čo je nereálne: ak by Šavol, potom čo sa stal Pavlom, bol neúprimný, tak by ho „prekukli“, no ľudia nasledovali práve úprimnosť Pavla, v dôsledku čoho práve jeho učenie vnieslo v mnohom rozhodujúci vklad do vzniku historicky reálneho kresťanstva.

základe krátke evanjelium židov, obsahujúce len kázeň na hore. A celé evanjelium je zložené z pripojených dodatkov. Tak je to aj s ostatnými evanjeliami. Všetky tieto evanjeliá (*okrem hlavnej časti Jánovho Evanjelia*), ktoré sa objavili po Pavlovi, boli viac-menej prispôbované už existujúcemu Pavlovmu učeniu.

Takže pravdivé učenie veľkého učiteľa, to, ktoré spôsobilo, že samotný Kristus a jeho nasledovníci za neho umierali, spôsobilo aj to, že Pavol si toto učenie zvolil pre svoje ambiciózne ciele: pravdivé učenie, od prvých krokov prekrúcané Pavlovými skomoleninami bolo stále viac a viac prikrývané hrubou vrstvou povier, skomolenín, nesprávnym chápaním a skončilo sa to tým, že skutočne pravdivé Kristovo učenie ostalo pre väčšinu neznáme a úplne ho nahradilo to čudné cirkevné učenie s pápežmi, metropolitmi, tajomstvami, ikonami, ospravedlnením skrze vieru atď., ktoré s pravdivým kresťanským učením nemá okrem názvu takmer nič spoločné.

Taký je vzťah pravdivého kresťanského učenia k pavlovskému cirkevnému učeniu, nazývanému kresťanským. Učenie bolo nepravdivé vzhľadom na to, ako sa prezentovalo, no nech už bolo akokoľvek nepravdivé, stále bolo o krok vpred pri porovnaní s náboženskými predstavami barbarov čias Konštantína.

A preto Konštantín a ľudia okolo neho ochotne prijali toto učenie, plne presvedčení o tom, že je sa jedná o Kristovo učenie¹³. Keď sa toto učenie dostalo do rúk vládncích kruhov, stávalo sa čoraz primitívnejším a približovalo sa k vnímaniu sveta ľudovými masami. Objavili sa ikony, sochy, zbožštené bytosti, a ľud úprimne veril tomuto učeniu.

Bolo tomu tak aj v Byzancii, aj v Ríme. Bolo tomu tak aj počas celého stredoveku, aj časti novoveku — až do konca 18. storočia, kedy sa ľudia, takzvané kresťanské národy, družne spájali v mene tejto cirkevnej pavlovskej viery, ktorá im síce dávala objasnenie zmyslu a poslania ľudského života, no veľmi nečestné a nemajúce nič spoločné s pravdivým kresťanstvom.

Ľudia mali náboženstvo, ktorému verili, a preto mohli žiť zladeným životom, obhajujúc spoločné záujmy.

Takto to trvalo dlho a trvalo by to dodnes, ak by táto cirkevná viera bola samostatným náboženským učením, ako je učenie brahmanizmu, budhizmu, učenie šintó, a obzvlášť čínske učenie Konfucia, a nebolo by falzifikátom kresťanského učenia bez vlastných koreňov.

¹³ Tak tomu nebolo: Imperátor Konštantín bol vedľajším povolaním najvyšší služobník kultu Neporaziteľného slnka, t.j. veľkňaz regionálnej korporácie „duchovných“. To znamená, že jeho celková činnosť zapadala do scenára „svetového zákulisia“. Inými slovami „žrecká“ korporácia dala hlavy dohromady a podumala nad tým, aké kresťanstvo odmietnuť a aké prijať. Takže na Nicejskom koncile, ktorý zvolal Konštantín, cudzích ľudí nebolo, a stalo sa tam presne to, o čom písal sám L.N. Tolstoj na začiatku svojho článku: cieleňé kňazské deformácie náboženských základov učenia kvôli zabezpečeniu výhod pre kňazov a vládnuce triedy — „elity“.

Čím dlhšie žilo kresťanské ľudstvo, čím viac sa šírilo vzdelanie a čím smelší sa stávali svetskí aj cirkevní mocnári na základe prekrútenej viery (*vyhlásenej za neomylnú*), tým viac sa odhaľovala falošnosť prekrútenej viery, celá neopodstatnenosť a vnútorná protirečivosť učenia, ktoré za základ života považovalo lásku a pritom obhajovalo vojny a všelijaké násilie.

Ľudia stále menej a menej verili tomuto učeniu a skončilo sa to tým, že obrovská väčšina kresťanských národov prestala veriť nielen tomuto pokrútenému učeniu, ale prestali veriť akémukoľvek masovému náboženskému učeniu. Všetci sa rozdelili na nespočetné množstvo — nie vier, ale svetonázorov; všetci, ako sa hovorí: sa rozliezli ako slepé šteňatá od matky. A teraz všetci títo ľudia nášho kresťanského sveta s rôznymi svetonázormi a dokonca aj vierami: monarchisti, socialisti, republikáni, anarchisti, špiritisti, evanjelici atď., všetci sa boja jeden druhého a navzájom sa nenávidia.

Nebudem opisovať strastiplnosť, nejednotnosť, rozhorčenosť ľudí kresťanského ľudstva. Každý to vie. Stačí si len prečítať prvé noviny, ktoré vám padnú do ruky, či už tie najkonzervatívnejšie alebo tie najrevolučnejšie. Každý, kto žije uprostred kresťanského sveta, tak musí vidieť, že nech už je stav terajšieho kresťanského sveta akokoľvek zlý, tak to, čo ho čaká, je ešte horšie.

Vzájomná rozhorčenosť narastá a žiadne drobné záplaty, predkladané jak vládami, tak aj revolucionármi, socialistami, anarchistami, nemôžu priviesť ľudí (*ktorí nemajú pred sebou iný ideál okrem vlastného blahobytu, a preto si závidia a navzájom sa nenávidia*) k ničomu inému, než k rôznym vnútorným a zahraničným krvavým bojom a obrovským nešťastiam.

Záchrana nespočíva v mierových konferenciách a dôchodkových fondoch¹⁴, ani v špiritizme, evanjelizme, slobodnom protestantstve, socializme; záchrana spočíva v jedinom: v uznaní takej viery, ktorá by mohla spojiť ľudí našej doby. A taká viera existuje, a už teraz je veľa ľudí, ktorí ju poznajú.

Tou vierou je to Kristovo učenie, ktoré bolo pred ľuďmi skryté lživým učením Pavla a cirkvou. Stačí len strhnúť tie rúška, ktoré pred nami ukrývajú pravdu a odhalí sa nám Kristovo učenie, ktoré ľudom vysvetľuje zmysel ich života a poukazuje na prejavy tohto učenia v živote, a dáva ľuďom možnosť žiť rozumne a v mieri.

Toto učenie je jednoduché, jasné a ľahko realizovateľné, spoločné pre všetkých ľudí na svete, a nielenže sa nerozchádza s učeniami Krišny, Budhu, Lao-C, Konfucia v ich neprekrútenej podobe, Sokrata¹⁵, Epiktéta¹⁶, Marca

¹⁴ Pre informáciu tým, ktorí smútia za monarchiou, aká bola do r. 1917, a tým skôr do r. 1905: v tých časoch starobné a invalidné dôchodky neboli samozrejmom súčasťou sociálnej ochrany spoločnosti. V r. 1905 robotníci bojovali za 8-hodinový pracovný čas, pričom 12 až 14-hodinový bol všadeprítomnou normou.

¹⁵ Starogrécky filozof (*žil cca v rokoch 470-399 pred n.l.*), «jeden zo zakladateľov dialektiky, ako metódy hľadania pravdy cestou kladenia navádzajúcich otázok», «bol
→→→

Aurélia¹⁷ a všetkých mudrcov, ktorí chápali (*jednotné pre všetkých ľudí*) poslanie človeka a zákon (*jednotný pre všetkých ľudí a všetky učenia*) prameniáci z uvedomenia si tohto poslania, — ale ich dokonca potvrdzuje a vysvetľuje.

Zdalo by sa, že pre trpiacich ľudí je ľahké sa oslobodiť od tých primitívnych povier, pokrúteného kresťanstva, v ktorom žili a žijú, a následne si osvojiť to pôvodné náboženské učenie, ktorého praktizovanie nutne uspokojuje jak telesnú, tak aj duchovnú podstatu človeka. Avšak na ceste k tomu učeniu stojí množstvo najrôznejších prekážok: aj to, že lživé učenie je vyhlásené za božské; aj to, že je natoľko prepletené s pravdivým učením, že oddeliť pravdivé od nepravdivého je veľmi ťažké; aj to, že tento podvod je posvätený tradíciou staroveku, a na jej základe vzniklo mnoho diel, ktoré sa považujú za dobré, avšak priznaním pravdivého učenia by ich bolo treba označiť za hanebné; aj to, že na základe lživého učenia sa sformoval život pánov a otrokov, vďaka ktorému bolo možné dosiahnuť všetko to iluzórne blaho materiálneho pokroku, ktorým sa naše ľudstvo tak pýši. Avšak pri nastolení pravdivého kresťanstva bude musieť najväčšia časť týchto (materiálnych) pomôcok zmiznúť, pretože bez otrokov ich nebude mať kto vyrábať.

Obzvlášť závažnou prekážkou je aj to, že pravdivé učenie nie je výhodné pre vládnuce vrstvy. Vládnuce vrstvy majú možnosť aj pomocou lživej výchovy, podplatenia, násilia a hypnózy dospelých šíriť lživé učenie, ktoré pred ľuďmi skryje pravdivé učenie, ktoré jediné môže priniesť zaručené a neodňateľné blaho všetkým ľuďom.

obvinený z klaňania sa falošným bohom a rozvracania mládeže», bol odsúdený na smrť, a v rámci rozsudku otrávený. („Sovietsky encyklopedický slovník“, 1986).

Trochu to objasníme. Sokrates vo svojom chápaní dialektiky ako metódy nájdenia objektívnej pravdy formou kladenia navádzajúcich otázok mal pravdu. No táto metóda sa v jej plnosti a dokonalosti realizuje len v živom dialógu s Bohom v súlade s vlastným svedomím. Inými slovami, «dialektika» (ktorá sa stala termínom «vedeckej filozofie») je názov „zabudnutej“, no prirodzenej metódy a zručnosti nájdenia objektívnej Pravdy-Istiny človekom v živom dialógu s Bohom na základe pochopenia a prehodnotenia toho, čo od Neho dostáva v Rozlíšení.

¹⁶ Rímsky filozof-stoik, otrok, neskôr slobodný občan (cca r. 50 – r. 140).

¹⁷ Imperátor Rímskej ríše od r. 169 (žil v rokoch 120 až 180), filozof, jazyčník, zanechal po sebe knihu, ktorej názov sa do ruštiny prekladá dvojako: „K sebe samému“ alebo „Sám so sebou“ (v českom vydaní „Hovory k sobě“, v slovenskom „Myšlienky k sebe samému“). Podľa nášho názoru prvý variant prekladu názvu lepšie zodpovedá podstate. Jedno z posledných vydaní v ruskom jazyku vyšlo v zborníku s listami Lucilovi Senecovi v roku 1998 v Simferopole vo vydavateľstve «Renome».

Pamätník Marca Aurélia na koni sa zachoval v Ríme až dodnes, pretože v časoch stredovekého ničenia dedičstva antickej rímskej kultúry si mysleli, že je to pamätník imperátora Konštantína, ktorý biblické kresťanstvo zmenil na štátne náboženstvo Rímskej ríše.

A najdôležitejšou prekážkou je to, že v dôsledku toho, že lož prekrúteného kresťanského učenia sa stala príliš očividnou, tak v poslednom čase sa čoraz viac šíri primitívna povera, mnohonásobne škodlivejšia, než všetky staroveké povery. Tá povera hovorí, že náboženstvo ako také je čosi nepotrebné, prežitú, že aj bez náboženstva môže ľudstvo žiť rozumný život.

Poverčivosť je vlastná najmä obmedzeným ľuďom. A keďže v súčasnosti je takých ľudí väčšina, tak primitívna poverčivosť sa šíri stále viac. Títo ľudia, predstavujúc si len náboženské skomoleniny, si myslia, že náboženstvo ako také je čosi zaostalé, ľudstvom prežitú, a vraj teraz ľudia zistili, že dokážu žiť aj bez náboženstva, t.j. bez odpovede na otázku: načo žijú ľudia, a čím by sa, ako rozumné bytosti, mali riadiť?

Túto primitívnu poveru šíria najmä takzvaní vedci, t.j. ľudia obzvlášť obmedzení, ktorí stratili schopnosť originálneho rozumného myslenia v dôsledku neustáleho učenia sa cudzích myšlienok a venovania sa prázdny a nepotrebným otázkam. Obzvlášť ľahko a ochotne túto poveru prijímajú robotníci otupení monotónnou strojovou prácou v mestách, ktorých počet neustále stúpa¹⁸.

V tejto čoraz viac rozširujúcej sa povere leží aj príčina neprijatia pravdivého Kristovho učenia. No v nej, v tejto šíriacej sa povere, leží aj príčina toho, že ľudia nevyhnutne dospejú k pochopeniu toho, že náboženstvo, ktoré odmietajú (*mysliac si, že ide o Kristovo náboženstvo*), je len jeho deformáciou, a že jedine pravdivé náboženstvo môže ľudstvo zachrániť pred tými pohromami, do ktorých čoraz viac upadáva pri svojom živote bez náboženstva.

Sama životná skúsenosť ľudí privedie k nutnosti pochopiť, že ľudia bez náboženstva nikdy nežili a ani nemôžu žiť; a to, že sú teraz živí, je len vďaka tomu, že uprostred nich ešte žijú zvyšky náboženstva; pochopia, že vlci a zajace môžu žiť bez náboženstva, ale človek, ktorý má rozum (*t.j. nástroj, ktorý mu dáva obrovskú silu*), ak žije bez náboženstva a podriaďuje sa svojim zvieracím inštinktom, tak sa stáva tým najstrašnejším zverom, ktorý škodí najmä sebe podobným.

Takže toto ľudia nutne pochopia. A začínajú to chápať už teraz, po tých hrozných pohromách, ktoré si spôsobujú alebo sa ešte len chystajú spôsobiť. Ľudia pochopia, že nesmú žiť v spoločnosti bez jedného spoločného chápania života, ktoré ich zjednocuje. A to spoločné, všetkých ľudí zjednocujúce chápanie života sa hmlisto vznáša vo vedomí všetkých ľudí kresťanského sveta sčasti aj preto, že toto vedomie je vlastné človeku ako takému, a sčasti preto, že toto chápanie života je vyjadrené v tom istom učení, ktoré bolo prekrútené, no jeho podstata presvitala cez tieto deformácie.

¹⁸ Za vetou ešte pokračoval tento fragment, ktorý ale zjavne neladí s kontextom poslednej vety: „,v tých, ktorí sa považujú za najvzdelanejších, t.j. v podstate najzaostalejších a najzvrátenejších ľuďoch našej doby.“ – pozn. prekl.

Treba len pochopiť, že všetko, čo ešte drží náš svet, všetko, čo je v ňom dobré, všetka jednota, všetky tie ideály, ktoré sa vznášajú pred ľuďmi: socializmus, anarchizmus — to nie je nič iné, ako čiastkové prejavy toho pravdivého náboženstva, ktoré bolo pred nami skryté pavlovstvom a cirkvou (*skryté bolo pravdepodobne preto, že vedomie národov ešte nedorástlo do pravdivého náboženstva*), a do ktorého teraz dorástlo kresťanské ľudstvo.

Ľudia našej doby a sveta nemusia (*ako si to myslia obmedzení a ľahkomyselní ľudia, takzvaní vedci*) vymýšľať nové základy života, ktoré by mali silu zjednotiť všetkých ľudí, treba len odhodiť všetky tie deformácie, ktoré pred nami skrývajú pravdivú vieru, a táto viera, jednotná so všetkými rozumnými základmi vier celého ľudstva, sa pred nami odhalí nielen v celej svojej vznešenosti, ale aj v celej svojej záväznosti pre každého človeka, ktorý má rozum.

Ako tekutina pripravená na kryštalizáciu čaká na svoj impulz k tomu, aby sa zmenila na kryštály, tak aj kresťanské ľudstvo čakalo na podobný impulz k tomu, aby sa jeho hmlisté kresťanské túžby (*tlmené lživými učeniami a najmä poverou o tom, že ľudstvo môže žiť bez náboženstva*) zmenili na skutočnosť, a tento impulz nám je daný takmer súčasne s prebudením východných národov a revolúciou ruského ľudu, ktorý si v sebe najviac zo všetkých zachoval ducha pravdivého, a nie pavlovského kresťanstva.

Príčina toho, že sa všetky kresťanské národy, a najmä ten ruský, dnes nachádzajú v tak žalostnom stave je tá, že národy nielen stratili jedinú podmienku pre mierové, harmonické a šťastné spolužitie ľudí: vieru v rovnaké základy života a spoločné zákony konania, — nielenže prišli o tento základný predpoklad dobrého života, ale ešte aj ustrnuli v primitívnej povere o tom, že ľudia môžu žiť dobrý život aj bez viery.

Zachrániť nás pred týmto stavom môže len jedno: uznať, že ak aj kresťanská viera bola prekrútená a musí byť teda odmietnutá, tak tá pôvodná Kristova viera je jediná a najnutnejšia pravda našej doby, ktorá je uznávaná všetkými ľuďmi nielen kresťanského, ale aj východného sveta, a ktorej nasledovanie dá ľuďom (*individuálne aj spoločne*) nie žalostný, ale harmonický a dobrý život.

Záchrana nie je v tom, aby sme si zorganizovali život tak, ako sme si ho vymysleli pre iných ľudí (*ako to teraz chápu ľudia bez viery, každý po svojom: jedni parlamentarizmus, iní republiku, tretí socializmus, štvrtí anarchizmus*), ale v tom, aby všetci ľudia jednotne chápali poslanie svojho života a jeho zákon, a aby žili podľa toho zákona v láske s inými ľuďmi, no bez stanovenia vopred akéhokoľvek známeho spoločenského zriadenia.

Organizácia života všetkých ľudí bude dobrá len vtedy, keď sa ľudia o ňu nebudú starať, ale budú sa starať len o to, aby si každý svedomite vyplnil požiadavky svojej viery. Len vtedy bude organizácia života najlepšia — nie taká, akú si vymýšľame, ale taká, aká by mala byť v súlade s tou vierou, ktorú ľudia vyznávajú a ktorej zákony dodržiavajú.

A takáto viera existuje v čistom kresťanstve, ktoré sa zhoduje so všetkými učeniami starovekých a východných mudrcov.

A ja si myslím, že práve teraz nastal čas tejto viery. A to najlepšie, čo môže človek urobiť v našej dobe, je to, aby sa vo svojom živote riadil učením tejto viery a napomáhal jej šíreniu medzi ľuďmi.

1907, 17. mája

* * *

L.N. Tolstoj veľmi správne poukázal na fakt zámeny **Zvestovania (Evanjelia) Božieho Kráľovstva na Zemi, akým bolo kresťanstvo v slovách aj skutkoch Ježiša**, vieroukou spásy skrze vieru v «sebaobetovanie, popravu a vzkriesenie boha», ktorá bola zasiata do ľudských duší spolu so starozákonnými proroctvami Izaiáša dávno pred dobou prvého príchodu Krista a skutkami apoštolov. Podstrčená vierouka sa skutočne rozšírila za najaktívnejšej účasti Pavla, na čo poukazuje L.N. Tolstoj. Pritom Šavol-Pavol nebol len nástrojom antikresťanstva, ale aj obeťou okolností vytvorených „svetovým zákulisím“ dávno pred jeho narodením v medziach Božieho dopustenia. No keďže samotný L.N. Tolstoj sa nevymedzil voči starozákonnej doktríne Deuteronomium-Izaiáš, tak neverí ani v Kristom zjavenú možnosť Božieho Kráľovstva na Zemi ako zázračnej rozprávkovej civilizácie (z pohľadu dnes prevládajúceho videnia sveta) a zaraďuje to medzi poverčivé vsuvky-výmysly. A tak, keď hodnotil Pavlovu činnosť, mnohé v nej prekrútil, «merajúc Pavla podľa svojho metra» na základe svojich nepriateľských predsudkov voči nemu, a nemohol o tom nevedieť. V tomto ohľade nebol lepší ako Pavol: história vzniku historicky reálneho kresťanstva a jeho sociologických doktrín mala viacej aspektov, než uviedol L.N. Tolstoj v uvedenom článku. Aby sme ukázali jednostrannosť jeho interpretácie, pripomenieme si už spomenutý cvičný sociálny experiment «Kumránska občina Nového Zákona» a uvedieme fragment z kapitoly „Heréza, odsúdená k víťazstvu“, ktorý je súčasťou našej knihy „Nastal čas o Stalinovi pohovoriť...“.

* * *

«Chiliazmus (z gréc. *chilias* – tisíc) alebo milenarizmus (z lat. *mille* – tisíc) je náboženské učenie, podľa ktorého bude koncu sveta (t.j. *Súdnemu dňu* – naša poznámka v citáte) predchádzať tisícročné „božie kráľovstvo“ na zemi» (*Veľká Sovietska Encyklopédia*, vyd. 3, zv. 28, str. 252).

Chiliasťické idey od momentu ich vzniku v prostredí pracujúcej väčšiny boli vládnuce kresťanskými cirkvami považované za herézu, t.j. za lživé, chybné učenie. Dnes sú chiliasťické prúdy v kresťanských cirkvách vykorenené, a cirkevní hodnostári sú nielen zhovievaví k moci silných tohto sveta, ale

hľadajú aj svoj podiel na akejkol'vek moci, pričom Písmo interpretujú výlučne v tom zmysle, že spoločnosť musí podporovať každú vrchnosť, pretože niet takej vrchnosti, ktorá nepochádza od Boha:

«Otroci, podriadujte sa svojim fyzickým pánom so strachom a chvením z úprimného srdca ako Kristovi. Neslúžte len naoko ochotne, ako pätolizači, ale ako Kristovi otroci z duše plniaci Božiu vôľu. Slúžte horlivo ako Pánovi, nie ako ľuďom, vediac, že každý dostane od Pána tú mieru dobra, ktoré vykonal, či je otrok, alebo slobodný» (*Efezanom, 6:5-8*)¹⁹.

Ale „zabúdajú“ pokračovať v apoštolových slovách:

«Aj vy, páni, správajte sa k nim rovnako a miernite svoju prísnosť, vediac, že aj nad vami, aj nad nimi je na nebesiach Hospodin, a ten nenadŕža nikomu» (*Efezanom, 6:9*).

„Zabúdajú“ aj na mnoho iného, maskujúc svoju aj cudziu, osobnú aj korporatívnu pozemskú zisťnosť odvolávaním sa na večnosť, a odmietajúc plniť Boží Zámer, ktorý predpisuje vykoreniť zisťnosť pozemských kultových aj svetských vládarov.

Existuje daný režim — vnútrospoločenská moc — Božím dopustením alebo z Božej milosti? Na túto otázku cirkevní hodnostári pri každom menševickom režime odpovedali prevažne tak, aby o ich lojálnosti pozemská moc nepochybovala. Bolševizmus bol vždy pod cirkevnou kliatbou (*Steňka Razin, Jemel'ka Pugačov – kliatba-a-a!!! – už podľa cirkevnej tradície*), keď boli pri moci nejakí menševici. Keď bol bolševizmus v rozkvet, tak cirkev mlčala alebo sa podlizovala moci, nesmela na ňu uvaliť kliatbu, no stále považovala chiliazmus-milenarizmus za kacírstvo, a nie za skutočnú kresťanskú sociologickú doktrínu, ktorá mala byť ideologickou oporou bolševizmu aj jeho cirkvi a štátnosti.

Dokonca aj keď hovoríme o období smuty, keď cirkev v osobe patriarchu Hermogena vystúpila proti poľským okupantom, tak to nebol len boj za ďalší svojbytný rozvoj ruskej civilizácie, ale zároveň i boj parazita za vlastné prežitie: v prípade víťazstva Poliakov by sa museli podriadiť Rímu, a časť svojich postov odovzdať katolíkom. Kým poľský biely orol (či kohút?) neďobol cirkev do temienka, tá parazitovala na národe: nevystúpila včas proti politike domácej „elity“, ktorej konanie aj spôsobilo obdobie smuty²⁰. No ani smuta neprivedla

¹⁹ Ďalšia z pasáží v Novom zákone, ktorá je vytrhnutá z celkového historického kontextu (*o ktorom cirkvi vždy mlčia*) a vyžaduje od „kresťana“ žijúceho cirkevným životom, aby sa podriadil židovskému rasizmu a úžernickej nadvláde nad planétou.

²⁰ A konanie „elity“, ktoré priviedlo k nepokojom na Rusi, bolo nasledovné: Boris Godunov výnosom o chránených rokoch 1580 až 1590 zrušil Jurajov deň (*26. novembra juliánskeho kalendára, jeden z dvoch cirkevných sviatkov na počesť*
→→→

cirkev k rozumu: práve jej patriarcha Nikon po menej ako päťdesiatich rokoch od ukončenia smuty — z rituálnej horlivosti a napodobňovania — spôsobil cirkevný, ale v podstate národný rozkol (r. 1653). Ako národný rozkol bol v mnohom prekonaný až v období stalinizmu, no ako cirkevný rozkol ho ruská pravoslávna cirkev prekonať nedokáže.

Pritom cirkev priamo klame, keď hovorí, že Ježiš nezanechal žiadnu sociologickú doktrínu. Otvárame „Pravoslávny katechizmus“ biskupa Alexandra Semionova-Ťan-Šanského:

«1. – Prozreteľná absencia dogiem v spoločenských otázkach za prítomnosti základných údajov pre ich riešenie.

Život jednotlivých kresťanov vplýva na spoločenský život. Tu môže vzniknúť otázka: aký by mal byť z kresťanského hľadiska štát, ekonomika, sociálna štruktúra, a môžu byť kresťanskými? Cirkev nemá dogmatické riešenia týchto otázok a kresťanskí myslitelia ich riešia rôzne.

No absencia dogiem v tejto oblasti do istej miery chráni ľudí pred najhoršou formou tyranie v mene Krista, nevylučujúc, mimochodom, ani niektoré nesporné údaje, pomáhajúce nachádzať správne riešenia» (*Príloha 1 v spomínanom katechizme, str. 151*)²¹.

svätého Juraja), v ktorom roľníci mohli slobodne opustiť zem jedného feudála a odísť žiť na zem iného. Zrušenie Jurajovho dňa bolo spočiatku dočasné, ale ako vidno z názvu výnosu, stalo sa trvalým a otvorilo cestu panskému bezpráviu a nastoleniu nevoľníctva ako špecifickej ruskej formy obchodu s otrokmi-krajanmi. **A cirkev nenamietala.** Zrušenie Jurajovho dňa vyvolalo rozčarovanie a zlobu roľníkov proti vládnucej vrchnosti, a to napokon vyústilo do povstania Ivana Bolotnikova. Po smrti Borisa Godunova „elita“ pustila k cárskej moci intrigána Vasilija Šujského (*Vasilij IV, cár v rokoch 1606 až 1612. „Desnica = pravá ruka, šuja = ľavá, t.j. „elita“ za cára zvolila subjekt „ľavého razenia“*): ešte ako hlava bojarskej opozície zbohatlík Šujskij podporil Lžidimitrija I., hoci následne stál na čele atentátu proti nemu. Keď sa stal cárom, potlačil roľnícke povstanie Ivana Bolotnikova. Bojujúc s Lžidimitrijom II. uzavrel spojenectvo so Švédskom, čo priviedlo aj k švédskej intervencii. Šujského potom Moskovčania zvrhli, a ten zomrel v poľskom zajatí. Je dobré spomenúť, že Moskva prisahala Lžidimitrijovi tak isto, ako v 20. storočí Moskovčania napomáhali rozpadu ZSSR viac, než obyvatelia iných oblastí. **Cirkev neodmietla pomazať intrigána Šujského za cára.**

→→→

Absencia cirkevno-kresťanských «dogiem v spoločenských otázkach», — t.j. konkrétnych názorov ohľadom normálnej organizácie života spoločnosti — otvára cestu nerušenej realizácii starozákonnno-talmudických dogiem ohľadom tých istých otázok v jednotnej biblickej kultúre.

Kristus skutočne nezanechal dogmy k otázkam spoločenského života. Nie všetko, čo zanechal, sa uchovalo v kánone biblických písiem, pretože cieľom cenzorov a redaktorov biblického kánonu bolo podprieť Kristovou autoritou svoj rôznorodý vnútrospoločenský menševizmus a moc „elity“, parazitujúcej na spoločenskom riadení. Avšak nie všetko, čo sa im nehodilo, z kánonu vyradili. Preto sa nebudeme zameriavať na apokryfné evanjeliá, ktoré cirkvi nepovažujú za sväté, ale zameriame svoju pozornosť na všeobecne uznané cirkevné texty, z ktorých pochádza vierouka i sociológia, ktorá popiera aj samotný symbol viery, aj úvahy väčšiny cirkevníkov o normách spoločenského života pod diktátom rôznorodého „elitárneho“ menševizmu.

Zákon a proroci²² do Jána²³; Od tohto času sa dobrozvestuje²⁴ Božie Kráľovstvo a každý vlastným úsilím doň vchádza (Lukáš, 16:16). Najprv hládajte Božie Kráľovstvo a Jeho Pravdu, a toto všetko (podľa kontextu pozemskej blaho pre všetkých ľudí) vám bude pridané (Matúš 6:33). Lebo vám hovorím, ak vaša pravdovernosť neprevýši pravdovernosť zákonníkov a farizejov, tak nevojdete do Božieho Kráľovstva²⁵ (Matúš, 5:20).

A k požehnaní boja s poľskou agresiou bola cirkev donútená až pod tlakom okolností: poľská „elita“ vždy a všade na zabratých územiach s nepoľským obyvateľstvom vykonávala „popoľšťovanie“ a katolizáciu prostého ľudu, odovzdávajúc moc nad ním z rúk miestnej „elity“ do rúk prichádzajúcej poľskej „elite“, pričom pôvodnú národnú „elitu“ likvidovala alebo ju „popoľšťovala“. Takú politiku uplatňovalo Poľsko aj v 20. storočí na území Ukrajiny, Bieloruska, Litvy, ktoré padli do jeho rúk po rozpade Ruského impéria počas občianskej vojny.

Poľský šľachtický nacizmus z čias Pilsudského nebol voči obsadenému nepoľskému obyvateľstvu a zajatcom o nič zhovievavejší než hitlerovský nacizmus. V období smuty, keď poľská šľachta snívala o Poľsku od mora (*Baltského*) k moru (*Čiernemu, pre začiatok*), bol ešte krutejší, hoci nebol ideologizovaný ako hitlerovský nacizmus v 20. storočí. Práve proti poľskému nacizmu povstala Ukrajina v čase Bogdana Chmel'nického a kral'ovania Alexeja Michajloviča, a ochránila sa pred ním začlenením do Ruska. Veru ochránila: Ak by Alexej Michajlovič neprijal Ukrajinu pod ochranu ruskej štátnosti, a tým pádom by sa ocitla v Poľsku, tak by pán Kravčukovskij, pán Kučmovskij, pán Černovilovskij a iní dnes významní ukrajinskí páni politici boli lojálni Varšave, Poliakom, ak by vôbec ešte žili.

No poľská intervencia a vnútorná smuta v Rusku na začiatku 17. storočia boli plodom politiky ruskej „elity“ a hierarchie pravoslávnej cirkvi, žehnajúcej všetku tú „elitárnu“ nafúkanú lotrovinu hneď na prvé požiadanie svetskej moci.

Pán, náš Boh, je jediný Pán (Marek, 12:29). Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou: Toto je prvé a najväčšie prikázanie; druhé je mu podobné: Miluj bližneho svojho ako seba samého (Matúš, 22:37-38). Nie každý, kto mi hovorí: „Pane! Pane!“ vojde do Nebeského Kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu Môjho Nebeského Otca (Matúš, 7:22). Proste, a bude vám dané; hľadajte, a nájdete; klopte, a otvoria vám; lebo každý prosiaci dostane, hľadajúci nájde a klopúcemu otvoria. Azda je medzi vami otec, ktorý podá synovi kameň, keď ho syn poprosí o chleba? Alebo keď prosí o rybu, podá mu hada? Alebo keď poprosí o vajce, podá mu škorpióna? Preto ak vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá Nebeský Otec Svätého Ducha tým, čo Ho prosia (Lukáš, 11:9-13). A keď príde On, Duch pravdy, naučí vás všetkej pravde... (Ján, 16:13).

Majte vieru Božiu, lebo pravdivo vám hovorím, ak niekto povie tomuto vrchu: Zdvihni sa a hod' sa do mora, a nezapochybuje vo svojom srdci, ale uverí, že sa splní, čo povedal — tak sa mu splní, čokoľvek povie. Preto vám hovorím: O čokoľvek budete žiadať v modlitbe, verte, že to dostanete — a splní sa vám to (Marek, 11:23,24). Vy sa modlite takto:

„Otče náš nebeský! Nech sa svätí²⁶ Tvoje meno. Nech príde Tvoje Kráľovstvo. Tvoja vôľa nech sa plní aj na zemi, tak ako sa plní v nebi. Chlieb náš každodenný daruj nám na tento deň; a odpusť nám naše dlhy, ako aj my odpúšťame svojim dlžníkom. Daj aby sme neupadli do pokušenia²⁷, a zbav nás zlého. Lebo tvoje je Kráľovstvo i sila, i sláva naveky!“ (Matúš, 6:9-13) Božie Kráľovstvo príde nepozorovane. Ľudia nebudú hovoriť: „Hľa, tu je!“ alebo „Tamto je!“ Pretože Božie Kráľovstvo je vo vás (Lukáš, 17:20,21).

²¹ Biskup Alexander Semjonov-Ťan-Šanský bol hodnostárom zahraničnej ruskej pravoslávnej cirkvi. No jeho katechizmus bol zakúpený v Alexandro-Nevskom kláštore, v ktorého stánku sa nemohol predávať bez požehnania hodnostárov domácej pravoslávnej cirkvi. To znamená, že predtým, ako domáci cirkevní hodnostári požehnali jeho šírenie vo svete, súhlasili s jeho výkladom pravoslávnej vierouky, vrátane sociologických otázok.

²² Výraz „zákon a proroci“ označoval za čias Krista to, čo sa dnes volá Starý Zákon.

²³ Jána Krstiteľa (alias „Jána Predchodcu“ – v „pravoslávnej“ tradícii).

²⁴ Archaické sloveso s významom «zvestuje sa dobrá zvesť» („dobrá zvesť“ – gr. „Euangelion“ (εὐαγγέλιον), t.j. Evanjelium). – pozn. prekl.

²⁵ V kánone Nového zákona sú uvedené slová „Nebeské Kráľovstvo“ miesto slov „Božie Kráľovstvo“ – cenzori a redaktori sa postarali.

²⁶ T.j. nech sa uctieva... – pozn. prekl.

²⁷ Presne o to mali prosiť Boha učeníci v Getsemanskej záhrade. Podľa môjho svedomia vetu „neved' nás do pokušenia“ Ježiš nikdy nevyslovil, ale bola prekrútená redaktormi biblického kánonu, aby táto žiadosť v tejto forme nemohla byť Bohom nikdy vypočutá, pretože Boh nie je diabol, aby ľudí uvádzal do pokušenia. – pozn. prekl.

Ako vidíte, toto sa svojím významom úplne líši od poučiek menševickej cirkvi vytrhnutých z celkového historického kontextu:

«Otroci, podriaďte sa svojim fyzickým pánom so strachom a chvením z úprimného srdca ako Kristovi. Neslúžte len naoko ochotne, ako pätolizači, ale ako Kristovi otroci z duše plniaci Božiu vôľu. Slúžte horlivo ako Pánovi, nie ako ľuďom, vediac, že každý dostane od Pána tú mieru dobra, ktoré vykonal, či je otrok, alebo slobodný» (*Efezanom, 6:5-8*)

Ako možno pochopiť z toho, čo sme uviedli, tak Kristus učil ľudí, ako si majú reorganizovať spoločenský život sami z dobrej vôle, a neučil ich podporovať parazitujúcu moc menševizmu nezmyselným (*vo vzťahu k Božiemu Zámeru*) trpiteľstvom pracujúcej väčšiny až dovtedy, kým nenastane druhý príchod Krista. Reč išla priamo o pretvorení kráľovstiev pozemských vládcov na Kráľovstvo Božie na Zemi v epoche, ktorá bude predchádzať Súdnemu dňu.

Len vtedy, ak túto doktrínu aktívne v živote uskutočňujú veriaci Kristovi, len vtedy má zmysel poučenie apoštola Pavla o trpezlivosti utláčaných existujúcim „elitárnym“ všetko-si-dovoľovaním, aby tí, ktorí patria k vláducej „elite“ a páchajú (*Božiemu Zámeru odporujúce*) všetko-si-dovoľovanie voči ostatným ľuďom, mali šancu tiež prísť k rozumu a byť spasení.

Ak sa však doktrína premeny spoločnosti nerealizuje, potom je Pavlovo nabádanie otrokov k poslušnosti voči svojim pánom nielen zbytočné, ale dokonca aj škodlivé, pretože nikto by nemal nad sebou uznávať iné panovanie, než Božie.

Uviedli sme Kristovu doktrínu reorganizácie spoločenského života, no existujú aj príklady, keď Kristus priamo popieral moc parazitického menševizmu (*protiviaceho sa Božiemu Zámeru*) nad pracujúcou väčšinou, ktoré adresoval kresťanom:

«Viete, že vládcovia národov nad nimi panujú a veľmoži im vládnu; no medzi vami nech to tak nie je: ale ktokoľvek chce byť medzi vami veľkým, nech je vašim sluhom; a ktokoľvek chce byť medzi vami prvým, nech je vašim otrokom; veď ani Syn Človeka neprišiel kvôli tomu, aby Mu slúžili, ale aby poslúžil a dal Svoju dušu na spásu mnohých» (*Matúš, 20:25-28*)

No neochvejné nasledovanie tohto Kristovho prikázania je pre väčšinu tých, ktorí sa nazývajú kresťanmi, buď nereálne alebo mravne neprijateľné (*chcelo, veľmi by sa chcelo byť veľmožmi a pánmi nad druhými ľuďmi pomimo Boha*).

„Pravoslávna“ cirkev ako aj iné kresťanské cirkvi (*t.j. hodnostári a ich verné ovečky*) túto Kristovu doktrínu reorganizácie života spoločnosti na Božie Kráľovstvo na Zemi, toto Božie prikázanie (*Matúš, 20:25-28*) nahradzuje;

nahrádza ho (svojím „imperialistickým“ laodicejsko-namysleným²⁸ spôsobom) tradíciou svojich starcov o treťom Ríme, veľkom „elitárnom“ Rusku, ignorujú varovanie Evanjelia o nahrádzaní Božích prikázaní tradíciami starších (Matúš, 15:1-11).

A zatiaľ čo charakteristickou vlastnosťou všetkých pozemských veľkomožných vlád je vykorisťovanie človeka človekom (*bud' priame a neskrývané v otrokárskych spoločensko-ekonomických formáciách, alebo nepriame na základe monopolne vysokých cien, nech by sa už prejavovali v čomkoľvek*), tak je jasné, že v Božom Kráľovstve sa parazitovanie jedných na živote a práci druhých vyskytovať nebude. Avšak toto — vykorenenie parazitizmu jedných na práci druhých — je životným ideálom bolševizmu, ktorý sa plánoval uskutočniť v komunistickej spoločensko-ekonomickej formácii.

Teraz obrátíme pozornosť na dejiny vzniku historicky reálneho kresťanstva, keď očití svedkovia Kristovho kázania dobre vedeli, že Kristus učil o reorganizácii života spoločnosti na Božie kráľovstvo na Zemi a nie o poslušnosti voči zbesilým pozemským vládam, nevedno v mene čoho:

«A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a smelo hlásali Božie slovo.

Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nikto nehovoril o svojom majetku, že je jeho, ale všetko mali spoločné. Apoštoli veľkou silou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša Krista a na všetkých spočívala veľká milosť. Nemali medzi sebou núdzneho, lebo všetci, ktorí mali polia alebo domy, ich predávali, a čo utržili, prinášali a kládli apoštolom k nohám, a rozdeľovalo sa podľa toho, čo kto potreboval» (Skutky apoštolov, 4:31-36).

Z uvedeného vyplýva, že vznik historicky reálneho kresťanstva sprevádzalo nastolenie komunistických vlastníckych vzťahov a komunistický spôsob rozdeľovania – každému podľa potrieb. A potreby boli ohraničené kresťanskou mravosťou a jednotným svedomím (*všetci boli ako «jedno srdce a jedna duša»*), vďaka čomu boli v občine životné potreby každého uspokojené (*«nemali medzi sebou núdzneho»*).

O výrobnej činnosti prvých kresťanov v tomto období sa nehovorí nič. Azda jediné miesto, kde nájdeme zmienku o práci v kresťanských občinách, je v druhom liste apoštola Pavla Solúnčanom:

«...nezaháľali sme u vás, ani sme nejedli ničí chlieb zadarmo, ale vo dne v noci sme ťažko pracovali, aby sme neboli nikomu na ťarchu. Nie preto, že by sme nemohli, ale aby sme vám dali seba za vzor kvôli napodobňovaniu. Veď aj keď sme boli u vás, tak sme vám prikazovali toto: **Kto nechce pracovať, nech ani nejde** (*vyznačené nami v citáte*). No počúvame, že niektorí u vás zaháľajú, nič nerobia, len sa zháňajú za

²⁸ O Laodicejskej cirkvi viď Zjavenie Jána, 3:14.

zbytočnosťami. Takýmto prikazujeme a vyzývame ich v Pánu Ježišovi Kristovi, aby pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb» (*Druhý list Solúnčanom, 3:7-12*).

O charaktere práce, vlastníctve výrobných prostriedkov sa tam nehovorí nič. No ak vychádzame z nevyhnutnosti zabezpečiť občinu všetkým *nevyhnutným na princípe komunizmu*, tak vlastnícke vzťahy k výrobným prostriedkom by mali zabezpečiť najväčší výkon výrobného systému. Pričom niečo môže byť aj v spoločenskom vlastníctve, a niečo v osobnom alebo rodinnom používaní či vlastníctve, niečo v družstevnom vlastníctve, ale tak, aby všetka vyrobená produkcia bola odovzdaná občine pre ďalšie prerozdelenie medzi tých, ktorí ju potrebujú.

Samozrejme, že fungovanie tohto výrobnospotrebitel'ského systému si vyžadovalo: 1) vzdať sa zištnosti individualistickej súkromnovlastníckej mravnosti, a 2) **svedomitú prácu**, keď «nikto nehľadá vlastné záujmy, ale záujmy svojho bližneho» (*Prvý list Korinťanom, 10:24*), výsledkom čoho sa každý stáva obkolesený starostlivosťou a dobrodením všetkých.

Takže historicky reálne kresťanstvo z apoštolských čias sa venovalo budovaniu komunizmu, a svojimi sociologickými názormi vyjadrovalo chiliazmus-milenarizmus.

Až potom, čo sa vedenie kresťanských občin „elitarizovalo“ a v členoch občiny začalo vidieť „ovečky“, ktoré treba strihať alebo rezať, t.j. po odchode *pravých* apoštolov na onen svet, bolo kresťanstvo hlásajúce «otroci, podriaďujte sa svojim fyzickým pánom so strachom a chvením z úprimného srdca ako Kristovi» povýšené na úroveň štátneho náboženstva Ríma a začalo sa šíriť do susedných krajín. Milenarizmus-chiliazmus (*podstatou svojej ideológie komunistická vierouka*) bol „svätými otcami“ cirkvi vyhlásený za herézu, a po nejakom čase bol vyčistený aj z vedomia „ovečiek“, z ktorých väčšina nevedela čítať ani písať, a ktoré mali navyše zakázané čítať Bibliu samostatne, ale prikázané počúvať ju z úst pastierov. Tak historicky reálne kresťanstvo zvíťazilo nad pohanstvom, zradiac Krista, skrývajúc akt zrady a snažiac sa ututlať tento odporný podvod a zámenu jednej vierouky a sociologickej doktríny za jej nepriateľskú vierouku a sociologickú doktrínu.

V dôsledku toho, že Kristom zanechaná sociologická doktrína bolševizmu a komunizmu v Kráľovstve Božom na Zemi bola zamenená ešte v prvých štyroch storočiach od narodenia Krista, tak na Rusi, ktorá bola pokrstená až koncom 10. storočia, nikdy nebolo pravé kresťanstvo. Ruské pravoslávie je len očarujúca byzantská lož, lepkavá a ohlupujúca ako otrávený med, ponúknutá siono-internacistami vládnucej „elite“, ktorá ju prijala a rozšírila na Rusi s cieľom uzákoniť svoje parazitovanie na práci a živote pracujúcej väčšiny. A túto vlastnosť si pravoslávie i katolicizmus nástojčivo chráni dodnes vo všetkých jej modifikáciách.

Po roku 1917 sa tento biblický menševizmus pravoslávnej „elity“ dostal do konfliktu jak s ruským boľševizmom, ktorý sa infiltroval do marxizmu, tak aj s marxistickým menševizmom, ktorý vtrhol do Ruska nahradit' biblický menševizmus. V tomto konflikte biblicky-„pravoslávneho“ cirkevného menševizmu²⁹ s marxistickým menševizmom (*majúcim svetskú formu*), sa prejavil konflikt idealistického a materialistického ateizmu v kultúre, ktorú rozvíjali páni biblického projektu. Jedni darebáci zakúšali zúrivosť druhých, a Boh pomáhal boľševikom na ceste ku komunizmu-milenarizmu-chilliazmu.

4. – 17. septembra 1999

* * *

Nesnažíme sa apoštola Pavla zbaviť obvinení, ktoré na jeho adresu vyjadril L.N. Tolstoj, a síce, že Pavlom šírené (*nie Pavlom vymyslené*) učenie postupne zastrela a nahradilo pôvodné Kristovo učenie, ale človek by nemal ohovárať ani čerta. Problémom Pavla i ostatných apoštolov, prvých kresťanov i neskorších pokolení kresťanov, L.N. Tolstého osobne i mnoho ďalších spočíva v tom, že aj keď si úprimne želali Božie kráľovstvo na Zemi, tak nedokázali v sebe nájsť mravnú silu, aby odmietli doktrínu Deuteronomium-Izaiáš a prekonalí v sebe sugesciu zinscenovaného «sebaobetovania, popravy a zmŕtvychvstania boha», viera v ktoré nahradila vieru **Bohu, ktorý existuje**, pretože bez viery priamo Bohu podľa vlastného svedomia, bez úprimného vnútorného dialógu s Ním podľa vlastného svedomia sa Božie kráľovstvo na Zemi uskutočniť nepodarí...

16. – 19. decembra 2000

²⁹ Kulacké mravy medzi prostým ľudom boli podporované cirkevným menševizmom, a preto nikto iný než ruská pravoslávna cirkev nie je pred ľuďmi, Kristom i Bohom zodpovedný za tragédiu rozkulačovania. Keby hlásala chiliazmus-milenarizmus, ako to robili apoštoli, tak každý cár, feudál aj kulak by vedel, že je hlboko hriešny vo svojom vzťahu k životu i druhým ľuďom, ktorých sa snaží podriaďovať vlastnej svojvôli, nahrádzajúc sebou Boží Zámer.

Prijať chiliazmus-milenarizmus ako oficiálnu cirkevnú sociologickú doktrínu v druhej polovici 19. storočia by znamenalo zbaviť Rusko revolúcií na začiatku 20. storočia. No nehanebná ruská „elita“, vrátane cirkevnej, s tým súhlasiť nemohla; nesúhlasili by s tým ani kulaci, začo v prvej polovici 20. storočia aj kruto zaplatili.

3. Pravda o tom, že bolí hlava?

Nižšie je uvedený začiatok takmer rovnomenného článku M.M. Dunajeva „Pravda o tom, že bolí hlava“, ktorý sme našli na jednej z biblicko-„pravoslávnych“ internetových stránok: <http://ouspenie.geralt.yaroslavl.su/>.

— Je to pravda, že si vstúpil do Jeruzalema Suzskou bránou na oslovi a že ťa sprevádzal huf bedače, ktorý ťa pozdravoval ako nejakého proroka? — pýta sa piaty prokurátor Judska, jazdec Pontský Pilát, potulného kazateľa pravdy Jušuu Ha-Nocri.

Väzeň prekvapene pozrel na miestodržiteľa.

— Veď ani nemám osla, vládár, — povedal. — Prišiel som do Jeruzalema Suzskou bránou, ale peši, jedine Lévi Matúš ma sprevádzal, a nikto ma nepozdravoval, lebo ma vtedy v Jeruzaleme nik nepoznal. (*Michail Bulgakov. Romány. L., 1978, str. 443*).

Môžeme urobiť experiment: pokúsime sa vysvetliť zmysel tohto miesta v románe M. Bulgakova „Majster a Margaréta“ — aspoň tým tichým starenkám, ktoré sa stretávajú v čase Veľkého pôstu v Božom chráme a držia v rukách vetvičky bielych bahniatok...

Už prvé kritiky v reakcii na román si všimli (*a nemohli si nevšimnúť*) Ješuuovu repliku ohľadom zápisov jeho učeníka Léviho Matúša:

„Začínam sa obávať, že toto doplnenie bude trvať ešte veľmi dlho. A všetko len preto, že nepresne zapisuje moje slová. (...) ...chodí za mnou človek s kozľacím pergamenom a ustavične píše. Raz som nazrel do toho pergamenu a zhrozil som sa. Rozhodne nič z toho, čo tam mal napísané, som nehovoril. Prosil som ho: spáľ, preboha, ten svoj pergamen! Ale on mi ho vytrhol z rúk a ušiel.“ (*rovnaký zdroj, str. 439*)

Ústami svojho hrdinu autor odmietol pravdivosť Evanjelia. A vlastne aj bez tejto repliky sú rozdiely medzi Písmom a románom tak výrazné, že sa nám mimovoľne vnucuje voľba, pretože nie je možné spojiť vo vedomí a v duši oba texty. Spisovateľ nasadil celú silu svojho talentu, aby čitateľa donútil uveriť: pravda je v tom, čo je obsahom románu. Treba uznať, že vidina pravdepodobnosti a ilúzia dôveryhodnosti sú u Bulgakova veľmi silné. Román „Majster a Margaréta“ je nepochybne skutočným literárnym pokladom. A býva to tak vždy: vynikajúce umelecké hodnoty diela sa stávajú najsilnejším argumentom pre to, čo sa snaží umelec vnuknúť...

Nebudeme sa zdržiavať množstvom do očí bijúcich rozdielov medzi rozprávaním evanjelistov a verziou autora románu. Sústredíme sa na to hlavné: pred nami vyvstáva iný obraz Spasiteľa. Významné je aj to, že meno tejto postavy znie u Bulgakova ináč: Ješua. Ale je to práve Kristus. Nie nadarmo Woland ešte pred objavením sa Majstra na scéne s jeho

myšlienkami presviedča Berlioza aj Ivanušku Bezdomovca: „Pamätajte, že Ježiš existoval.“ (str. 435). Áno, Ješua je Kristus, predstavený v románe ako jediný pravdivý a skutočný, na rozdiel od toho evanjeliového, zdanlivo vymysleného a zrodeného z nemotornosti a neznalosti učeníka. Mýtus o Ješuoovi sa začína vytvárať pred očami čitateľa. Tak veliteľ tajnej stráže Afránius oznamuje Pilátovi holý výmysel o správaní potulného filozofa v čase popravy. Ješua vôbec nepovedal slová o zbabelosti, ktoré mu pripisoval Afránius, neodmietol vypiť nápoj. Pravda, tie isté slová o zbabelosti sa nachádzajú aj na pergamene Léviho Matúša (*na kozľacom pergamene – aký detail!*), no dôveru v zápisky učeníka podkopal pôvodne samotný učiteľ. Ak nemôžeme veriť svedectvám očitých svedkov, tak čo máme povedať o neskorších písnoch? A odkiaľ teda vziať pravdu, keď učeník bol iba jeden (*ostatní sú zjavne iba samozvanci!*), a aj toho možno iba horko-ťažko stotožniť s Matúšom z Evanjelia. Takže z toho vyplýva, že všetky ďalšie svedectvá sú iba číre výmysly.

No Ješua sa nielen svojím menom a životnými udalosťami odlišuje od Ježiša, ale je principiálne iný, iný na všetkých úrovniach: sakrálnej, teologickej, filozofickej, psychologickkej, fyzickej.

Je plachý a slabý, prostoduchý, nepraktický a hlúpo naivný. Má tak slabé predstavy o živote, že vo zvedavom Judášovi z Kiriátu nedokáže rozpoznať obyčajného provokatéra a donášača (*tu ktorýkoľvek „jednoduchý sovietsky človek“ pyšne pocíti svoju nepochybnú prevahu nad chudobným mudrcom*). Vo svojej duševnej prostote sa Ješua aj sám stáva dobrovoľným donášačom, keď bez akejkoľvek vonkajšej výzvy zo strany Piláta už na samom začiatku výsluchu žaluje a donáša (*bez toho, aby si to uvedomoval*) na skutočného učeníka Léviho Matúša zvaľujúc na neho všetky nedorozumenia spojené s výkladom vlastných slov i skutkov. Je to pravda: prostoduchosť je horšia než krádež. Iba Pilátova hlboká a pohrdavá ľahostajnosť v podstate zachráni Léviho pred možným prenasledovaním. A je tento Ješua naozaj mudrcom, keď je ochotný kedykoľvek diskutovať s hocikým a o čomkoľvek?

Jeho princíp znie: „Hovoriť pravdu je ľahké a príjemné“ (str. 446). Žiadne praktické úvahy ho nezastavia na tej ceste, na ktorú sa cíti byť povolaný. Nespozornie dokonca ani vtedy, keď jeho pravda začne byť hrozbou pre jeho život. Ale dostali by sme sa do slepej uličky, keby sme len na základe toho Ješuoovi upierali akú-takú múdrosť. Tu práve dosahuje skutočnú duchovnú výšku, pretože sa neriadi praktickými úvahami a rozumom, ale vyššími pohnútkami. Ješua zvestuje svoju pravdu napriek takzvanému „zdravému rozumu“, hlása akoby povznesený nad všetky konkrétne okolnosti, povznesený nad čas – hlása pre večnosť. Preto je nielen múdrejší než „zdravý rozum“, ale aj mravne vysoko.

Ješua stojí vysoko, no jeho výška je v podstate ľudská. Je vysoko podľa ľudských meradiel. Je to človek. Nie je v ňom nič z Božieho Syna. Ješuova božskosť sa nám vnucuje (*bez ohľadu na všetko*) prepojenosťou jeho obrazu s osobou Krista. Ak aj urobíme vynútený ústupok, napriek všetkému uvedenému v románe, tak s výhradami môžeme uznať, že pred nami nestojí Bohočlovek, ale človekobož. A to je tá hlavná novosť, ktorú Bulgakov vnáša (*v porovnaní s Novým zákonom*) do svojho „evanjelia“ o Kristovi.

Syn Boží nám zjavil najvyšší príklad krotkosti (pokory), skutočne *krotiac* Svoju Božskú silu. On, Ktorý by jediným pohľadom mohol rozmetať všetkých utláčateľov a katov, prijal od nich poníženie i smrť dobrovoľne, aby splnil vôľu Svojho Nebeského Otca. Ješua sa zjavne poddal náhode a nepozera ďaleko dopredu. Nenesie si v sebe krotkosť, lebo nemá čo v sebe krotiť. Je slabý, a proti svojej vôli je celkom závislý od posledného rímskeho vojaka. Aj keby chcel, nebol by schopný sa protiviť vonkajšej sile. Ješua obetavo nesie svoju pravdu, no jeho obeta nie je ničím iným než romantickým počinom človeka, ktorý si zle predstavuje svoju budúcnosť.

Kristus vedel, čo ho čaká. Ješua túto vedomosť nemal, prostoducho prosí Piláta: „Nemohol by si ma prepustiť, vladár?“ (str. 448) a verí, že je to možné. Pilát by bol okamžite schopný prepustiť chudobného hlásateľa a len primitívna provokácia Judáša z Kiriátu vyrieši túto situáciu v Ješov neprospech. Preto, popravde, Ješua nemal v sebe nielen silu k pokore, ale ani k hrdinskému sebaobetovaniu.

Ješuovi chýba aj triezva Kristova múdrosť. Podľa svedectva evanjelistov bol Syn Boží málovravným pred tvárou svojich sudcov. Ješua naopak hovoril až príliš veľa. Vo svojej nekonečnej naivite bol ochotný každého nazvať dobrým človekom a napokon v rozhovore dospel až do absurda, keď tvrdí, že centúria Marka Krysobijcu znetvorili práve „dobrí ľudia“. Podobné myšlienky nemajú nič spoločné so skutočnou Kristovou múdrosťou, ktorý svojim katom odpustil ich zločin. Ješua nemôže nikomu nič odpustiť, pretože odpustiť možno len vinu, hriech, a on o hriechu nevie. On akoby sa nachádzal úplne mimo dobra a zla.

No aj ako kazateľ je Ješua beznádejne slabý, pretože nie je schopný dať ľuďom to hlavné – vieru, ktorá by im mohla poslúžiť ako opora v živote. Čo máme povedať o iných, keď dokonca učeník-„evanjelista“ nezvládne hneď prvú skúšku, a v zúfalstve preklína Boha pri pohľade na Ješovu popravu.

No ani po takmer dvetisíc rokoch od udalostí v Jerušalaime, Ješua, ktorý odhodil ľudskú podstatu a napokon sa stal Ježišom, nedokáže v spore prekonať toho istého Pontského Piláta, a ich nekonečný dialóg sa stráca kdesi v nedohľadnej diaľke na ceste utkanej z mesačného svitu. Alebo to kresťanstvo ukazuje svoju neschopnosť?

Ješua je slabý preto, lebo nepozná Pravdu. To je najdôležitejší a ústredný moment celej scény medzi Ješ uom a Pilátom v románe, je to dialóg o Pravde. — Čo je to pravda? — skepticky sa pýta Pilát.

Tu Kristus mlčal. Všetko už bolo povedané, všetko zvestované. No Ješua je neobyčajne zhovorčivý: — Pravda je predovšetkým to, že ťa bolí hlava, a bolí ťa tak silno, že slaboducho pomýšľaš na smrť. Nielenže nemáš silu sa so mnou rozprávať, ale je ti ťažko dokonca aj na mňa hľadiet'. Teraz som nechtiac tvojím katom, čo ma veľmi mrzí. Nie si schopný o ničom ani rozmýšľať a túžiš len po tom, aby prišiel tvoj pes, zrejme jediný tvor, ku ktorému cítiš náklonnosť. Ale tvoje muky sa hneď skončia, hlava ťa prestane bolieť (str. 27).

Kristus, ten mlčal, a v tom treba vidieť hlboký zmysel.

A keď už prehovoril, odvetil na tú najhlbšiu otázku, akú len môže položiť človek Bohu, pretože vie, že hlása pre večnosť, a nie iba pre prokurátora Judska čakajúceho na odpoveď. No tu sa všetko obmedzuje na primitívnu seansu psychoterapie. Mudrc-kazateľ sa v skutočnosti predviedol ako priemerný senzibil (*ak sa máme vyjadriť moderne*). A niet tu žiadnej skrytej hĺbky za jeho slovami, žiadneho hlbšieho zmyslu, ktorý sa nachádzal dokonca aj v mlčaní pravého Božieho Syna. A tu sa Pravda zjednodušila na ten primitívny fakt, že niekoho v tejto chvíli bolí hlava.

Nie, to nie je znižovanie Pravdy na úroveň všedného vedomia. Všetko je oveľa vážnejšie. Pravda sa tu v podstate celkom popiera, vyhlasuje sa za prostý odraz rýchlo plynúceho času, za odraz neuchopiteľných zmien reality. Ješua je predsa filozof. Slovo Spasiteľa vždy zoskupovalo umy v jednote Pravdy. Slovo Ješuu navádza k odmietnutiu takej jednoty, k triedeniu vedomia, k rozptýleniu Pravdy v chaose drobných nedorozumení, podobných bolestiam hlavy. Lenže Ješua je filozof. No jeho filozofia navonok akoby odporujúca márnosti životnej múdrosti je ponorená do živlu „múdrosti tohto sveta“.

„Veď múdrosť tohto sveta je pred Bohom bláznovstvom. Veď je napísané: „On chytá múdrych v ich chytráctve. A zase: „Pán pozná myšlienky múdrych a vie, aké sú márne“ (Prvý list Korinťanom, 3:19,20).

Preto chudobný filozof napokon smeruje záver svojho mudrovania nie k pochopeniu tajomstiev bytia, ale k pochybným myšlienkam pozemského usporiadania ľudí. Ješua sa tu prezentuje ako nositeľ utopických myšlienok sociálno-politickej spravodlivosti: „Okrem iného som hovoril, — rozprával väzeň, — že každá vrchnosť je násilím nad ľuďmi a že príde čas, keď nebudú panovať ani cisári, ani žiadna iná vrchnosť. Človek prejde do kráľovstva pravdy a spravodlivosti, kde žiadna vrchnosť nebude potrebná“ (str. 447). Kráľovstvo pravdy? „Ale čo je to pravda?“ — môžeme sa spýtať rovnako ako Pilát, keď počúvame podobné reči.

V tejto interpretácii Kristovho učenia nie je nič originálne. Ešte Belinskij vo svojom povestnom liste Gogoľovi tvrdil o Kristovi: „On ako prvý zvestoval ľuďom učenie o slobode, rovnosti a bratstve, a svojou mučeníckou smrťou spečatil a potvrdil pravdu svojho učenia.“ (V.G. Belinskij, *zbierka diel v troch zväzkoch*, zv. 3. M. 1948, str. 709). Táto myšlienka, na čo poukázal aj sám Belinskij, pochádza ešte z materializmu Osvietenstva, t.j. z tej istej doby, keď „múdrosť tohto sveta“ bola zbožštená a dovedená do absolútna. Stála tá námaha za to, aby sa nakoniec vrátili k tomu istému?

Môžeme hneď uhádnuť námietku stúpcov románu: hlavným cieľom autora bolo umelecké stvárnenie Pilátovho charakteru ako psychologického a sociologického typu, jeho estetické skúmanie. Nepochybne Pilát priťahuje autorovu pozornosť v tom dávnom príbehu. Pilát celkove je jednou z hlavných postáv celého románu. Je mocnejší a ako osobnosť dôležitejší než Ješua. Jeho obraz sa odlišuje väčšou kompaktnosťou a umeleckou dokonalosťou. Všetko je naozaj tak. Ale načo bolo treba kvôli tomu kriviť Evanjelium?

No väčšina našej čitateľskej verejnosti to považuje za nepodstatné. Literárna hodnota románu akoby vykúpila každé rúhanie, dokonca ho maskuje, — o to viac, že verejnosť býva väčšinou naladená ak aj nie prísne ateisticky, tak v duchu náboženského liberalizmu, ktorý každému názoru na čokoľvek priznáva zákonné právo na existenciu a nárok na pravdivosť. Ak Ješua povýšil bolesti hlavy piateho prokurátora Judska na úroveň pravdy, tak dal týmto spôsobom ideologické zdôvodnenie možnosti nespočetného množstva myšlienok-právd podobnej úrovne. Okrem toho bulgakovský Ješua poskytuje každému, kto si to len zažela, (*fantáziu dráždiacu*) možnosť sa čiastočne zvysoka pozrieť na Toho, pred Kým sa Cirkev skláňa ako pred Božím Synom. Lahkosť voľného zaobchádzania so samotným Spasiteľom, ktorú zaisťuje román „Majster a Margaréta“, veru, tiež stojí za to! Pre relativisticky naladené vedomie tu niet ani žiadneho rúhania.

Pocit dôveryhodnosti rozprávania o udalostiach spred dvoch tisíc rokov je v románe Bulgakova zabezpečený pravdivosťou kritického zobrazenia súčasného diania, a to pri všetkej grotesknosti autorských postupov. Usvedčujúce nadšenie románu sa považuje za jeho nepochybnú mravno-umeleckú hodnotu. Avšak tu si musíme všimnúť, že (*nech už to bude akokoľvek mrzuté či dokonca urážlivé pre neskorších literátov skúmajúcich dielo Bulgakova*) táto samotná téma je, dá sa povedať, otvorená a hneď aj zatvorená už v prvých kritických recenziách časopisej publikácie románu, najmä v podrobných článkoch V. Laškina (*Roman M. Bulgakova „Majster a Margaréta“*, «Novyj mir», 1968, č. 6) a I. Vinogradova (*Závet majstra. — «Voprosy literatury»*, 1968, č. 6).

Bezpochyby, kvantitatívne by sa tu dalo poukázať ešte na mnoho vecí; no kvalitatívne vyjadriť niečo nové sa asi len sotva podarí. Veď aj čo nové

možno dodať k jednoduchému konštatovaniu faktu: Bulgakov vo svojom románe vyjadril vražednú kritiku sveta nehodného existencie; obnažil, vysmial a spálil ohňom uštipačného rozhorčenia márnosť a prázdnotu nového sovietskeho kultúrneho mešťanstva. Niet slov, úloha detailne skúmať samotné metódy bulgakovskej obnažujúcej kritiky je veľmi pútavá. No aj keby len sčasti: nebolo by to len prešľapovaním na mieste, opakovaním stále toho istého? Nech sa páči, je to vďačný priestor pre študentov filologických fakúlt robiacich diplomovku, ale nič viac.

Opozičný duch románu vo vzťahu k oficiálnej kultúre, tragický osud jeho autora, ako aj počiatkový tragický osud samotného diela pomohli vyzdvihnúť dielo Michaila Bulgakova do výšin, nedosiahnuteľných pre akékoľvek kritické hodnotenie. Všetko sa kuriózne skomplikovalo aj tým, že pre veľkú časť našich polovzdelaných čitateľov bol román „Majster a Margaréta“ dlhý čas azda jediným zdrojom, odkiaľ bolo možné čerpať informácie o udalostiach evanjelia. Hodnovernosť bulgakovského rozprávania overoval on sám, čo je situácia smutno-zábavná. Siahnuť na Kristovu svätosť sa stalo akousi svätyňou intelektuálov. Bulgakovovi sa dnes odpúšťa všetko, jeho kritikov čaká ostrakizácia.

Pochopiť fenomén Bulgakovho bestseleru pomáha myšlienka arcibiskupa Jána (Šachovského): „Jedným z trikov duchovného zla je zmiešanie pojmov, zmotanie vlákien rôznej duchovnej pevnosti do jedného kľbka, a tým vytvorenie dojmu duchovnej organickosti toho, čo organické nie je, ale je dokonca antiorganické v ľudskom duchu.“ (*Moskovský cirkevný vestník, 1991, č. 1, str. 14*). Pravda odhalenia sociálneho zla a pravda vlastného utrpenia vytvorili ochranný štít pre rúhačskú nepravdu románu „Majster a Margaréta“. Pre nepravdu, ktorá seba vyhlásila za jedinú Pravdu. Tam je všetko nepravda, akoby vravel autor, mysliac tým Sväté písmo. „Začínam sa obávať, že toto doplnenie bude trvať ešte veľmi dlho“. Pravda sa odhaľuje zábleskami inšpirácie Majstra, o čom svedčí Satan, nepochybne si robiaci nárok na našu bezpodmienečnú dôveru. (*Povedia: to je len umelecká fikcia. Namietame: každá umelecká fikcia má svoje hranice, za ktorými bezpochyby odráža určitú ideu*).

Román Bulgakova vôbec nie je venovaný Ješuuvi, a primárne dokonca ani samotnému Majstrovi s jeho Margarétou, ale Satanovi. Woland je nepochybne hlavným hrdinom diela, jeho obraz je niečo ako energetický uzol celej zložitej kompozičnej štruktúry románu. Prvenstvo Wolanda sa od začiatku potvrdzuje epigramom k prvej časti: „Som časťou tej sily, čo večne chce zlo, a večne dobro pácha“.

Sú to slová Mefistofela vznášajúce sa nad textom románu, ktoré sú povolané odhaliť určitú dialektiku, presnejšie (použijeme moderné slovo) ambivalentnosť diabolskej povahy akoby zameranej v konečnom dôsledku na tvorenie dobra. Myšlienka, ktorá si žiada vysvetlenie. Satan koná vo svete len do tej miery, nakoľko mu je to dovolené dopustením

Najvyššieho. A všetko, čo sa deje z vôle Stvoriteľa, je zamerané na blaho Jeho tvorenia, a preto nemôže byť zlom. Všetko (*nech to meriame akokoľvek*) je vyjadrením najvyššej Božej spravodlivosti. „Dobrý je Pán ku každému a milostivý ku všetkým svojim stvoreniam“ (Žalmy, 145:9). V tom je zmysel i obsah kresťanskej viery. Preto sa zlo pochádzajúce od diabla premieňa na dobro pre človeka práve vďaka Božiemu dopusteniu, Božej vôli. No svojou povahou, svojim pôvodným zameraním aj naďalej ostáva zlom. Boh ho premieňa na dobro, nie Satan. Preto svojim tvrdením: „páчам dobro“ – služobník pekla klame, a prisvojuje si to, čo mu nepatrí. A tento satanský nárok na to, čo pochádza od Boha, vníma autor „Majstra a Margaréty“ ako bezpodmienečnú pravdu, a na základe viery v diablov klam Bulgakov konštruuje celý mravno-filozofický a estetický systém svojej tvorby.

Woland v románe vystupuje ako nepochybný garant spravodlivosti, tvorca dobra, spravodlivý sudca ľudí, čím k sebe aj púta úprimný súcit čitateľa. Woland je najpôvabnejšou postavou románu, je oveľa sympatickejší než pomätený Ješua. Aktívne zasahuje do všetkých udalostí, a vždy koná v mene dobra: od poučného dohovárania prešibanej Anušky až po záchranu Majstrových rukopisov (*nebudeme rozlišovať konanie samotného Wolanda a jeho pomocníkov*). Nie z Boha, ale z Wolanda sa leje na svet spravodlivosť. Neschopný Ješua (vraj Boží syn) nemôže dať ľuďom nič, okrem abstraktných, duchovne uvoľňujúcich úvah o nie celkom zrozumiteľnom dobre, okrem hmlistých prísľubov budúceho kráľovstva pravdy, ktoré, podľa jeho logiky, môže vyústiť len do kráľovstva bolenia hlavy (to je teda prorok!). Woland pevnou vôľou usmerňuje konanie ľudí riadiac sa chápaním úplne konkrétnej spravodlivosti a zároveň pociťujúc k ľuďom očividné sympatie, dokonca súcit: „Nuž čo, sú to len ľudia. (...) Lahkomyselní... čo už... aj milosrdnosť občas zaklope na ich srdcia... obyčajní ľudia... (...) bytová otázka ich len pokazila...“ (s. 541).

Ku koncu Woland skôr koná ako Pánov anjel uskutočňujúc vôľu Toho, Kto na záverečných stranách románu začína byť nejasne poznať za všetkými udalosťami svetovej histórie. A čo je dôležité: dokonca priamy vyslanec Krista Lévi Matúš skôr prosí (*dokonca „prosebné žiada“*), než prikazuje Wolandovi. Vedomie vlastnej pravdy umožňuje Wolandovi konať s istým podielom nadutosti voči nepodarenému učeníkovi-evanjelistovi, ktorý si akoby nezaslúžene prisvojil právo stáť vedľa Božieho syna. Woland nástojčivo zdôrazňuje už od samého začiatku, že práve on stál vedľa Ježiša v momente najdôležitejších udalostí „nesprávne“ opísaných v Evanjeliu.

No prečo tak nástojčivo podsúva svoje svedectvá? Nebol to azda on, kto usmerňoval záblesky inšpirácie u Majstra, hoci ten o tom nemal ani tušenia? „Rukopisy nehoria“, táto diabolská lož vyvolala kedysi nadšenie

u priaznivcov Bulgakovho románu (*ved' tak sa žiadalo tomu veriť!*). Horia. No čo zachránilo tento?

Dávno už bolo povedané, že diabol si veľmi želá, aby si všetci mysleli, že neexistuje. A presne to sa aj tvrdí v románe. Teda, niežeby vôbec neexistoval, ale nevystupuje v úlohe pokašiteľa¹, rozsievачa zla. Obhajca spravodlivosti – kto by to nechcel, komu by to nelichotilo?

Uvažujúc o tejto Wolandovej vlastnosti kritik I. Vinogradov urobil neobyčajne dôležitý záver v súvislosti s príčinou „čudného“ Satanovho správania: nikoho nepokúša, nerozsieva zlo, nehovorí aktívne nepravdu (čo by malo byť diablovej vlastné), lebo to nie je treba. Zlo vo svete funguje aj bez diablovej pomoci, je vo svete imanentné, a tak Wolandovi stačí iba pozorovať prirodzený chod vecí. Ťažko povedať, či sa kritik orientoval vedome na náboženskú dogmatiku, no objektívne (*hoci aj nejasne*) zachytil dôležité: bulgakovské chápanie sveta je v lepšom prípade založené na katolíckom učení o nedokonalosti prvopočiatocnej povahy človeka, ktorá si vyžaduje aktívny vonkajší vplyv pre svoju nápravu. Takýmto vonkajším vplyvom sa vlastne zaoberá Woland trestajúc previnivších sa hriešnikov. Vnášanie pokušenia do sveta sa od neho ani nežiada: svet je aj bez toho zvedený či nedokonalý už od samého začiatku. Kým zvedený, ak nie Satanom? Kto urobil chybu, keď stvoril svet nedokonalým? Alebo to nebola chyba, ale od začiatku vedomý kalkul? Bulgakovov román otvorene provokuje k týmto otázkam, hoci sám na ne nedáva odpovede. Domyslieť si ich čitateľ už musí sám.

Kritik V. Laškin upozornil na inú stránku tohto problému: „V nádhernej a ľudskej Ješuovej pravde sa nenašlo miesto pre potrestanie zla, pre myšlienku odplaty. Pre Bulgakova bolo ťažké sa s tým zmieriť, a preto tak potreboval Wolanda, ktorého vzal aj s jemu vlastnou živelnosťou ničenia a zla, a akoby na oplátku dostal od síl dobra do svojich rúk trestajúci meč“ («Novyj mir», 1968, č. 6, str. 299). Kritici si hneď všimli, že Ješua prevzal od svojho Prototypu z Evanjelia len slovo, ale nie skutok. Skutok bol Wolandova parketa. A tak... urobíme záver samostatne... Ješua a Woland nie sú ničím iným, ako dvomi hypostázami Krista? Áno, v románe „Majster a Margaréta“ sú Woland a Ješua personifikáciami bulgakovského chápania dvoch podstatových princípov určujúcich Kristovu pozemskú púť. Čo je to, tieň manichejskej herézy?²

¹ Toto je ohováranie: M.M. Dunaev zrejme v „pravoslávnom“ hneve zabudol, ako v deji románu Woland vábil dôverčivých Moskovčanov na seansu čiernej mágie s úplným odhalením kúziel.

² Podľa učenia manicheizmu existujú dva etické princípy, ktoré sú súčasne obsiahnuté v štruktúrach života: dobro a zlo, ktoré spolu bojujú a ich zmiešaním vznikol svet (pozn. prekl.).

No nech je to akokoľvek, paradox systému umeleckých obrazov románu „Majster a Margaréta“ sa prejavil v tom, že práve Woland-Satan v sebe stelesňoval aspoň akú-takú náboženskú ideu bytia, zatiaľ čo Ješua (*a na tom sa zhodli všetci kritici aj literárni vedci*) má charakter výlučne sociálny, sčasti filozofický, no nič viac. Môžeme len zopakovať spolu s V. Laškinom: „Vidíme tu ľudskú drámu a drámu ideí. (...) V neobyčajnom a legendárnom sa ľudsky odhaľuje ako pochopiteľná, reálna a dostupná, no zato nemenej podstatná nie viera, ale pravda a krása“. (tamtiež str. 289).

.....
A text článku v rovnakom duchu pokračuje ďalej: Pravda-Istina je výlučne v biblickej „pravoslávnej“ tradícii, pri úpornej neochote dať ju do súvisu so Životom a porozmýšľať nad tým, že celé neprijatie románu „Majster a Margaréta“ cirkevníkmi pramení z toho, že Boha v románe M.A. Bulgakova nevideli, a ten démonizmus a satanizmus, ktorý je v románe z ich pohľadu prezentovaný príťažlivo, akoby nebol ich vlastným démonizmom a satanizmom skrytým pod rúškom intríg byzantského rituálu a dogmatiky...

Prvé vydanie ukončené 19. decembra 2000
Druhé vydanie ukončené 26. — 30. októbra 2001
Spresnenia: 25. apríla 2003
6. septembra, 8. októbra 2004